

BIJBLAD

OP HET

STAATSBLAD

VAN

NEDERLANDSCH-INDIË

4.5)

DEEL LXII

NOR 10466 - 10657

OP. JATENG.

1923

bb

Proyek
Peningkatan Penanganan Peraturan
Daerah Propinsi Tingkat I
Jawa - Tengah

10466-10657

23

BIJBLAD

OP HET

STAATSBLAD

VAN

NEDERLANDSCH-INDIË.

DEEL LXII.

N°s. 10466—10657.

WELTEVREDEN
LANDSDRUKKERIJ
1925.

CHRONOLOGISCHE INHOUDSOPGAVE.

Besch. = Beschikking.

B. = Besluit.

Br. = Brief.

R. = Rondschrijven.

REGEERINGS BESLUITEN.

				Bijblad Nummer.
B.	9/10	1923	No. 38,	10466.
•	15/10	„	„ 19,	10467.
„	24/10	„	„ 29,	10468.
„	27/10	„	„ 19,	10477
„	1/11	„	„ 47,	10478
„	10/11	„	„ 3,	10508.
„	10/11	„	„ 7,	10479.
„	21/11	„	„ 4,	10480.
„	1/12	„	„ 23,	10481.
„	2/12	„	„ 13,	10482.
•	6/12	„	„ 23,	10483.
„	7/12	„	„ 24,	10484.
„	10/12	„	„ 4,	10509.
„	13/12	„	„ 27,	10485.
„	15/12	„	„ 16,	10510.
„	15/12	„	„ 17,	10511.
„	15/12	„	„ 18,	10512.
„	15/12	„	„ 20,	10513.
„	15/12	„	„ 21,	10514.
„	19/12	„	„ 39,	10515.
„	25/12	„	„ 9,	10516.
„	25/12	„	„ 15,	10517.
„	28/12	„	„ 12,	10518.
„	29/12	„	„ 29,	10553.

B.	1/1	1924	No.	5,	10519.
"	4/1	"	"	2,	10523.
"	4/1	"	"	19,	10507.
"	6/1	"	"	38,	10520,
"	10/1	"	"	28,	10521.
"	10/1	"	"	29,	10522.
"	17/1	"	"	26,	10524.
"	20/1	"	"	12,	10525.
"	27/1	"	"	22,	10526.
"	3/2	"	"	11,	10551.
"	5/2	"	"	11,	10554.
"	6/2	"	"	1a,	10606.
"	6/2	"	"	12,	10555.
"	6/2	"	"	21,	10556.
"	14/2	"	"	31,	10557.
"	14/2	"	"	32,	10558.
"	26/2	"	"	8,	10559.
"	26/2	"	"	27,	10560.
"	29/2	"	"	45,	10531.
"	4/3	"	"	10,	10562.
"	5/3	"	"	28,	10563.
"	7/3	"	"	7,	10552.
"	9/3	"	"	24,	10564.
"	23/3	"	"	15,	10565.
"	29/3	"	"	36,	10566.
"	29/3	"	"	37,	10567.
"	2/4	"	"	5,	10577.
"	3/4	"	"	12,	10601.
"	3/4	"	"	34,	10578.
"	4/4	"	"	35,	10579.
"	15/4	"	"	8,	10580.
"	7/5	"	"	20,	10581.
"	9/5	"	"	16,	10582.
"	10/5	"	"	26,	10583.
"	13/5	"	"	5,	10584.
"	16/5	"	"	39,	10585.
"	18/5	"	"	29,	10586.
"	21/5	"	"	40,	10587.

Bijblad Nummer.

B.	24/5	1924	No. 43,	10607.
"	28/5	"	" 40,	10608.
"	1/6	"	" 11,	10609.
"	3/6	"	" 2a,	10603.
"	5/6	"	" 26,	10610.
"	5/6	"	" 38,	10611.
"	6/6	"	" 24,	10612.
"	6/6	"	" 34,	10613.
"	11/6	"	" 37,	10614.
"	18/6	"	" 27,	10615.
"	24/6	"	" 26,	10605.
"	2/7	"	" 32,	10616.
"	7/7	"	" 4,	10604.
"	8/7	"	" 30,	10617.
"	18/7	"	" 34,	10624.
"	25/7	"	" 19,	10625.
"	13/8	"	" 29,	10626.
"	14/8	"	" 25,	10627.
"	15/8	"	" 32,	10628.
"	14/9	"	" 30,	10656.

RONDSCHRIJVEN EN BRIEVEN ALGEMEENE EN
GOUVERNEMENTS SECRETARISSEN.

Bijblad Nummer.

R. G. S.	11/10	1922	No. 2825/Begr.,	10618.
"	"	1923	" 420,	10619.
B. G. S.	11/9	"	" 2117/III D,	10469.
R. G. S.	31/10	"	" 2609a/III A ^I ,	10486.
"	6/11	"	" 2650/III D,	10487.
"	6/11	"	" 2654/III A ^I ,	10488.
"	17/11	"	" 2743/Begr.,	10489.
"	20/11	"	" 2763/III A ^I ,	10490.
"	26/11	"	" 2799a/III A ^I ,	10491.
"	1/12	"	" I/20/1/21,	10532.
"	4/12	"	" 2853/III A ^I ,	10492.
"	12/12	"	" 475 X,	10493.
"	28/12	"	" 3038/III A ^I ,	10527.
"	11/1	1924	" 107/III A ^I ,	10528.

				Bijblad Nummer.
R. G. S.	15/1	1924	No. 124/III D,	10529.
" "	29/1	"	" 248/III C,	10530.
" "	29/1	"	" 249/III C,	10531.
" "	6/2	"	" 319/III A ^I ,	10568.
" "	5/3	"	" 547/III A ^I ,	10569.
" "	1/4	"	" 810/III A ^I ,	10570.
" "	7/4	"	" 862/III C,	10588.
" "	29/5	"	" 1175/III A ^I ,	10589.
" "	24/5	"	" 1233c/III B,	10620.
B. G. S.	28/5	"	" 1254/III C,	10621.
R. G. S.	5/6	"	" 1315a/III C,	10622.
" "	11/7	"	" 1579/III A ² ,	10623.
" "	24/7	"	" 1665/III C,	10629.
" "	13/8	"	" 1801/II,	10630.

**BESLUITEN EN RONDSCHRIJVEN VAN DEN
DIRECTEUR VAN JUSTITIE.**

				Bijblad Nummer.
R.	4/10	1923	No. C 45/19/15,	10494.
R.	4/10	1923	No. C 45/19/15,	10495.
B.	12/10	"	" G 57/1/14,	10476.
"	29/11	"	" G 57/1/15,	10496.
"	29/2	1924	" F 11/2/1,	10571.
"	4/4	"	" F 11/2/12,	10590.
"	8/4	"	" F 11/2/15,	10591.
"	4/6	"	" G 57/1/5,	10631.

**BESLUITEN EN RONDSCHRIJVEN VAN DEN PROCUREUR-
GENERAAL.**

				Bijblad Nummer.
R.	31/5	1924	No. 28/250/3/S.,	10632.

**BESLUITEN EN RONDSCHRIJVEN VAN DEN DIRECTEUR
VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.**

				Bijblad Nummer.
R.	5/9	1922	No. 9463/B.t.g.,	10499.
"	11/11	"	" 11931/B.t.g.,	10499.

Bijblad Nummer.

Br.	18/1	1923	No.	701/B.t.g.,	10533.
R.	20/2	"	"	478/I,	10499.
"	25/9	"	"	9431/B.t.g.,	10499.
B.	10/11	"	"	3191/CII,	10534.
"	16/11	"	"	3207/CII,	10497.
"	30/11	"	"	3368/A.I.,	10498.
R.	30/11	"	"	11621/A.,	10500.
Br.	14/12	"	"	12225/B.t.g.,	10533.
B.	21/12	"	"	3621/B.t.g.,	10535.
"	21/12	"	"	3707/CII,	10536.
"	27/12	"	"	3651/CII,	10537.
"	31/12	"	"	3692/B.t.g.,	10538.
"	29/1	1924	"	Bg. 22/1/8,	10539.
Br.	29/1	"	"	Bg. 10/2/11,	10592.
B.	9/2	"	"	D. 14/1/24,	10572.
Br.	29/2	"	"	Bg. 10/3/23,	10592a.
B.	31/3	"	"	D. 5/19/18,	10593.
R.	14/4	"	"	Bg. 10/2/10,	10633.
B.	10/5	"	"	D. 14/2/22,	10594.
"	8/7	"	"	D. 5/34/25,	10634.
"	18/7	"	"	Bg. 22/1/13,	10635.
"	24/7	"	"	Bg. 22/1/15,	10636.

**BESLUITEN EN RONDSCHRIJVEN VAN DEN DIRECTEUR
VAN ONDERWIJS EN EEREDIENST.**

Bijblad Nummer.

B.	31/3	1921	No.	11687/VI,	10643.
"	18/4	"	"	14201/VI,	10644.
"	29/9	1923	"	34271/III,	10472.
"	6/12	"	"	42648/IIa,	10501.
R.	8/12	"	"	42946/I,	10502.
B.	3/5	1924	"	14555/7 C,	10595.
"	8/5	"	"	15046/7 C,	10596.
"	17/5	"	"	16424/VI,	10597.
"	17/5	"	"	16425/VI,	10645.
"	5/6	"	"	18526/VI,	10646a.

			Bijblad Nummer.		
B.	20/6	1923	No.	20369/IIa,	10647.
„	2/7	„	„	21848/IV,	10646b.

BESLUITEN VAN DEN HISP. B. G. D.

				Bijblad Nummer.	
B.	12/10	1923	No.	11461,	10473.
„	17/10	„	„	11665,	10474.
„	18/10	„	„	11723,	10475.
„	20/12	„	„	14442,	10540.
„	5/1	1924	„	167,	10541.
„	4/4	„	„	4378,	10598.
„	8/4	„	„	4516,	10599.
„	9/4	„	„	4603,	10600.
„	25/6	„	„	7890,	10648.
„	4/7	„	„	8245,	10649.
„	15/7	„	„	8731,	10650.

BESLUITEN EN RONDSCHRIJVEN VAN DEN DIRECTEUR VAN LANDBOUW, NIJVERHEID EN HANDEL.

				Bijblad Nummer.	
B.	23/7	1923	No.	7190/A.,	10470.
„	15/9	„	„	8937/A.,	10471.
R.	14/11	„	„	11108/V.D.,	10503.
B.	26/11	„	„	11644/V.D.,	10504.
R.	5/12	„	„	11931/D.,	10542.
„	5/12	„	„	1745,	10542.
„	18/12	„	„	1816,	10542.
B.	2/2	1924	„	1229/A.,	10543.
„	2/2	„	„	1234/A.,	10544.
„	5/2	„	„	1277/V.D.,	10545.
„	24/3	„	„	2985/V.D.,	10573.
„	15/7	„	„	6847/A.,	10651.
„	19/7	„	„	7034/B.,	10652.
„	26/7	„	„	7328/A.,	10653.

BESLUITEN EN RONDSCHRIJVEN VAN DEN DIRECTEUR
VAN FINANCIËN.

				Bijblad Nummer.
R.	8/6	1911	No. 16229a,	10546.
„	4/11	„	„ 32500b,	10546a.
B.	6/11	1923	„ 13769/BL.,	10547.
R.	zonder datum en nummer.			10548.
R.	19/2	1924	No. 78/co 11/1/5,	10574.
„	1/4	„	„ 80/C. U. 69/14/20,	10602.
„	29/7	„	„ 87/V. 21/6/7,	10654.
R.	z. d. en no.			10657.

KANTOOR VOOR REISWEZEN.

				Bijblad Nummer.
B.	30/10	1923	No. 1364,	10506.
B.	23/1	1924	„ 106,	10575.
„	29/2	„	„ 282,	10576.

BESLUITEN EN RONDSCHRIJVEN VAN DEN HISP.
DER ZOUTREGIE.

				Bijblad Nummer.
R.	4/12	1923	No. 14490/13b	10505.

BESLUITEN VAN DEN RESIDENT DER PREANGER-
REGENTSCHAPPEN.

				Bijblad Nummer.
B.	8/1	1924	No. 744/20,	10549.

BESLUITEN VAN DEN RESIDENT VAN KEDOE.

				Bijblad Nummer.
B.	13/12	1920	No. 911,	10639.
„	4/1	1922	„ 7,	10638.
„	4/1	„	„ 8,	10637.

BESLUITEN VAN DEN RESIDENT VAN KEDIRI.

				Bijblad Nummer.
B.	19/1	1924	No. 66/6,	10550.
„	23/7	„	„ 785/19a	10642.

BESLUITEN VAN DEN RESIDENT VAN PASOEROEAN.

				Bijblad Nummer.
B.	18/7	1924	No. 662,	10641.
„	18/7	„	„ 663,	10655.

BESLUITEN VAN DEN RESIDENT VAN SOERABAJA.

				Bijblad Nummer.
B.	15/7	1924	No. 253/53a,	10640.

REGISTER.

A.

	No.	Blz.
Aanschaffing. (Regelen). In acht te nemen regelen bij de aanschaffing van voor 's Landsdienst benoodigde goederen en materialen.	10618	368
Aanschaffing. (Regelen). In acht te nemen regelen bij de aanschaffing van voor 's Landsdienst benoodigde goederen en materialen.	10622	383
Adjunct-Commiezen. Regelmatige weddeverhoogingen. Klerken. ——— Medetelling van vorigen diensttijd voor weddeverhoogingen bij benoeming tot klerk of adjunct-commies.	10490	70
Agrarische aangelegenheden. Afstand van grond. Verzoek aan de Hoofden van gewestelijk bestuur om verzoeken om grondafstand aan het Departement van Binnenlandsch Bestuur in te dienen na voorafgaande raadpleging van de locale raden en/of plaatselijke onder andere Departementen ressorteerende ambtenaren.	10500	93
Agrarische aangelegenheden. Zelfbesturen. Werkwijze te volgen bij de ter beschikkingstelling door zelfbesturen van stukken grond ten behoeve van Landsdoeleinden.	10533	228
Agrarische aangelegenheden. Gronden. Verhuur van grond aan onwettige occupanten.	10620	378
Algemeene Subsidieregeling. Onderwijs. Inlandsch. Toelichting tevens leidraad voor de bestuurs- en inspectieambtenaren bij de toepassing van de Algemeene Subsidieregeling Inlandsch lager onderwijs (Staatsblad 1924 No. 68).	10606	332
Amboina. Vaccine. Nadere verdeeling van de		

	No.	Blz.
residentie Amboina in vaccinedistricten.	10473	28
Ambtenaren. Werkzaamstelling van ambtenaren buiten werkelijken dienst op een toelage of bezoldiging boven de buiten werkelijken dienst genoten inkomsten.	10492	74
Ambtenaren. Examens. Invoering van examengelden voor de kleinambtenaarsexamens.	10515	151
Ambtenaren, (Inlandsche), Galarveranderingen van Inlandsche ambtenaren.	10569	273
Ambtskleeding Landsdienaren. (Inlandsche), Ambtskleeding voor de Inlandsche Officiëren van Justitie in de Buitengewesten.	10609	356
Afstand van grond. Agrarische aangelegenheden. Verzoek aan de Hoofden van gewestelijk bestuur om verzoeken om grondafstand aan het Departement van Binnenlandsch Bestuur in te dienen na voorafgaande raadpleging van de locale en/of plaatselijke onder andere Departementen ressorteerende ambtenaren.	10500	93
Armwezen. Regelen voor de verdeeling en de aanwending der zg. armengelden.	10502	95
Artesische Putten. Dienst van den Mijnbouw. Locale Raden. Voorschriften betreffende het verrichten van werkzaamheden door den dienst van het Grondpeilwezen ten behoeve van gebiedsdeelen met eigen middelen en van particulieren.		
Geldelijke belooningen voor het geven van aanwijzingen nopens het voorkomen van delfstoffen.	10583	288
Artsenscholen. Geneeskundige Dienst. Examens. Reglement van Orde voor het eindexamen van de School tot Opleiding van Indische Artsen te Weltevreden en de Nederlandsch-Indische Artsenschool te Soerabaja.	10598	312

B.

Bandoeng. Onderwijs. Reglementen. Schoolgeld. Normalscholen. Bata-

via. Semarang, Soerabaja, ——— Nadere wijziging van artikel 13 van het reglement voor de Normaalscholen te Batavia, Semarang, Soerabaja en Bandoeng.

10510 146

Bandoeng. Weeskamers. Tijdelijke verhooging der toelage van den Agent te Soekaboemi.

10571 275

Banjoemas. Irrigatiewezen. Landbouw. Opening van een in de residentie Banjoemas gelegen bij het besluit van 8 Juni 1905 No. 20 (Bijblad op het Staatsblad No. 6257) voor de suiker- en indigocultuur en voor de verhuring van grond gesloten bevoeiingsgebied.

10558 263

Banten. Binnenlandsch Bestuur. Belastingen. Nadere aanwijziging van het ambtsgebied en de standplaats van den ondercolporteur te Tjilegon.

10534 230

Banten. Binnenlandsch Bestuur. Belastingen. Nadere regeling van de perceptie van de landsbelastingen en andere landsgelden in het gewest Banten.

10537 234

Barisan van Madoera. Wijziging van het reglement.

10581 286

Batavia. Semarang, Soerabaja, Bandoeng. Onderwijs. Reglementen. Schoolgeld. Normaalscholen. Nadere wijziging van artikel 13 van het reglement voor de Normaalscholen te Batavia, Semarang, Soerabaja en Bandoeng.

10510 146

Batavia Belastingen. Ambtskring en standplaats van den bij het besluit van 19 Januari 1924 No. 24 (Staatsblad No. 24) in dienst getreden mantri.

10572 276

Batavia. Binnenlandsch Bestuur. Belastingen. Residentie. ——— Aanwijzing van de standplaats en het ambtsgebied van twee in de residentie Batavia in dienst gestelde hulpondercollecteurs.

10593 308

Batavia. Belastingen. Aanwijzing van het

	No.	Blz.
ambtsgebied van den met het ontvangen, bewaren en overstorten van Landsbelastingen en andere Landsgelden belasten:		
a. mantri te Paroengpandjang;		
b. hulpondercollecteur te Tangerang.	10594	309
Beambten. Inlandsche. Ambtenaren en ——. Naamsverandering. Toelichting op het voorschrift vervat in Bijblad No. 977.	10486	64
Begrooting. Splitsing der onderafdeelingen in afzonderlijke artikelen voor bedrijfs- en voor kapitaalsuitgaven.	10489	68
Belastingen. Binnenlandsch Bestuur. Residentie Kediri. Aanwijzing van het ambtsgebied van de voor de residentie Kediri bij het besluit van 9 September 1923 No. 9 (Staatsblad No. 447) in dienst gestelden ondercollecteur en mantri voor het ontvangen bewaren en overstorten van Landsbelastingen.	10497	79
Belastingen. Binnenlandsch Bestuur. Banten. Nadere aanwijzingen van het ambtsgebied en de standplaats van den ondercollecteur te Tjilegon.	10534	230
Belastingen. Binnenlandsch Bestuur. Aanwijzing van ambtsgebied en standplaats van tenbehoef van het ontvangen, bewaren en overstorten van Landsbelastingen en andere Landsgelden in de residentie Batavia in dienst gestelde hulpondercollecteurs en mantri's.	10536	233
Belastingen. Binnenlandsch Bestuur. Banten. Nadere regeling van de perceptie van de landsbelastingen en andere landsgelden in het gewest Banten.	10537	234
Belastingen. Binnenlandsch Bestuur. Preanger Regentschappen. Overdracht aan den Regent van de bevoegdheid tot uitreiking van dwangschriften tot invordering van achterstallig hoofdgeld en van de belastingen, geheven op den voet van de Landrente-ordonnantie en van		

	No.	Blz.
de Inlandsche verponding-ordonnantie in de afdeeling Tjiandjoer.	10549	255
Belastingen. Binnenlandsch Bestuur. Batavia. Aanwijzing van de standplaats en het ambtsgebied van twee in de residentie Batavia in dienst gestelde hulponderecollecteurs.	10593	308
Belastingen. Batavia. Aanwijzing van het ambtsgebied van den met het ontvangen, bewaren en overstorten van Landsbelastingen en andere Landsgelden belasten:		
a. mantri te Paroengpandjang;		
b. hulponderecollecteur te Tangerang.	10594	309
Belastingen. Korting op de bezoldiging en andere inkomsten van landsdienaren of gewezen landsdienaren ter aanzuivering van achterstallige belastingen.	10602	318
Belastingen. Leergang voor opleiding van adjunct-accountants bij den dienst der belastingen voor de contrôle van Chineesche boekhoudingen.	10612	358
Belastingen. Perceptie. Preanger-Regentschappen. Nadere wijziging van Bijblad 8689 houdende aanwijzing o.m. van de trekkingen, waaraan als nevenambt de werkzaamheden van hulponderecollecteur in de residentie Preanger-Regentschappen zijn verbonden.	10634	406
Belastingen. Binnenlandsch Bestuur. Ontvoogding. Soerabaja. Overdracht van bevoegdheid van het Hoofd van plaatselijk bestuur op den Regent van de Regentschappen Gresik en Lamongan.	10640	414
Belooningen. Vertalingen. Bevoegdheid van den legercommandant om belooningen toe te kennen aan personen, aan wie de vertaling in eene Inlandsche taal wordt opgedragen van militaire reglementen en voorschriften en van handleidingen ten dienste van militairen.	10466	1
Besmettelijke Ziekten. Pestgevaar		

lijke-Gebouwen. Wijziging van artikel 3 der „Voorschriften tot uitvoering van artikel 10 der ordonnantie van 6 Juli 1914 (Staatsblad No. 486), juncto Staatsbladen 1920 No. 850 en 1923 No. 468”, houdende regelen betreffende de verbetering en afbraak van pestgevaarlijke gebouwen en daarmede samenhangende aangelegenheden.	10564	268
Besmettelijke Ziekten. Geneeskundige Dienst. Tariieven. Wijziging van de tariieven voor de reiniging, ontsmetting en ontrating van huizen, keeten en andere gebouwen of van vaartuigen.	10597	311
Besmettelijke Ziekten. Quarantaine. Tariieven. Nadere wijziging van het tarief van kosten opgenomen in het Bijblad op het Staatsblad No. 7642.	10644	418
Besmettelijke Ziekten. Quarantaine. Tariieven. Wijziging van het tarief van kosten, opgenomen in het Bijblad op het Staatsblad No. 7642.	10643	417
Bezoldigingen. Uitkeeringen. Wijziging van de bepalingen nopens het toekennen van inkomsten aan militairen gedurende den overtocht van Nederland naar Koloniën of omgekeerd en van die betreffende het toekennen van uitkeeringen bij het verlaten van den dienst aan uit de Koloniën afkomstige militairen.	10626	389
Binnenlandsch Bestuur. Belastingen. Residentie Kediri. Aanwijzing van het ambtsgebied van de voor de residentie Kediri bij het besluit van 9 September 1923 No. 9 (Staatsblad No. 447) in dienst gestelden ondercollecteur en mantri voor het ontvangen, bewaren en overstorten van Landsbelastingen.	10497	79
Binnenlandsch Bestuur. Banten. Belastingen. Nadere aanwijzing van het ambtsgebied en de standplaats van den ondercollecteur te Tjilegon.	10534	230

Binnenlandsch Bestuur. Belastingen. Aanwijziging van ambtsgebied en standplaats van ten behoeve van het ontvangen, bewaren en overstorten van Landsbelastingen en andere Landsgelden in de residentie Batavia in dienst gestelde hulpondercolleeteurs en mantri's.	10536	233
Binnenlandsch Bestuur. Banten. Belastingen. Nadere regeling van de perceptie van de landsbelastingen en andere landsgelden in het gewest Banten.	10537	234
Binnenlandsch Bestuur. Belastingen. Preanger Regentschappen. Overdracht aan den Regent van de bevoegdheid tot uitreiking van dwangschriften tot invordering van achterstallig hoofdgeld en van de belastingen, gegeven op den voet van de Landrente-ordonnantie en van de Inlandsche verpondingordonnantie in de afdeeling Tjiandjoer.	10549	255
Binnenlandsch Bestuur. Belastingen. Residentie Batavia. Aanwijziging van de standplaats en het ambtsgebied van twee in de residentie Batavia in dienst gestelde hulpondercolleeteurs.	10593	308
Binnenlandsch Bestuur. Kedoe. Overdracht van bevoegdheid op den Regent inzake de beeediging van Inlandsche landsdienaren beneden den rang van Patih.	10637	411
Binnenlandsch Bestuur. Kedoe. Overdracht van bevoegdheid op den Regent tot bestraffing met geldboeten wegens kleine dienstver grijpen en tekortkomingen van lager personeel der algemeene politie bij de Inlandsche bestuursambtenaren, zoomede van aan Inlandsche bestuursambtenaren toegevoegde oppassers en met deze gelijk te stellen landsdienaren.	10638	412
Binnenlandsch Bestuur. Kedoe. Overdracht van bevoegdheid op den Regent betreffend		

	No.	Blz.
de de opmaking van de kohieren van den aanslag in hoofdgeld.	10639	413
Binnenlandsch Bestuur. Ontvoogding. Soerabaja. Belastingen. Overdracht van bevoegdheid van het Hoofd van plaatselijk bestuur op den Regent van de regentschappen Gresik en Lamongan.	10640	414
Boschwezen. Wijziging van het Reglement voor den dienst van het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.	10485	63
Boschwezen. Nadere wijziging van de grensomschrijving van het boschdistrict Oost-Tjerebon — Tegal. (Bijblad op het Staatsblad No. 9458).	10601	317
Boschwezen. Grensomschrijving van het boschdistrict Panaraga.	10523	184
Boschwezen. Pekalongan. Uitbreiding van het gebied der djatibosschen.	10559	264
Burgerlijke Geneeskundige Dienst. Nadere wijziging in het reglement voor de inentingskantoren op de hoofdplaatsen Semarang en Soerabaja.	10540	238
Burgerlijke Geneeskundige Dienst. Geneeskundige in het ressort Bangil (Pasoeroean). Toelage.	10541	238
Burgerlijke Geneeskundige Dienst. Ter beschikking stelling van geneeskundig, verplegend en ander personeel van particuliere vereenigen of instellingen en van locale raden, welke de ziekenhuisverzorging van min- en onvermogen den op zich genomen hebben.	10556	261
Burgerlijke Geneeskundige Dienst. Onderwijs. Wijziging van het programma van den leergang voor de opleiding van analysten en van controleurs voor de volksgezondheid.	10649	425
Burgerlijke Geneeskundige Dienst. Onderwijs. Programma voor den leergang voor de opleiding van analysten en van controleurs voor de volksgezondheid.	10650	426

C.

	No.	Blz.
Cliche's. Topografische Inrichting. Bewaring van zink- en kopereliche's bij de Topografische Inrichting.	10487	66
Comptabiliteit. Mededeeling aan de Departementshoofden van gevallen van aan den Lande toegebrachte schade als gevolg van fraude, verduistering of andere omstandigheden en van tekorten hoe ook ontstaan.	10530	191
Comptabiliteit. Modellen-ontwerp tot het opleggen van vergoedingen ingevolge artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet.	10531	193
Comptabiliteit. Jaarboeken. Periodieken. Aanvulling van den staat van kosteloos te verstrekken en met de daarbij genoemde departementen of colleges te verrekenen exemplaren van de door Landsdrukkerij gedrukte en uitgegeven jaarboeken en periodieken.	10551	257
Comptabiliteit. Jaarboeken. Periodieken. Staat van kosteloos te verstrekken en met de daarbij genoemde departementen of colleges te verrekenen exemplaren van de door de Landsdrukkerij gedrukte en uitgegeven jaarboeken en periodieken.	10561	266
Comptabiliteitswet. Mededeeling aan de Algemeene Rekenkamer van gevallen van aan den Lande toegebrachte schade als gevolg van fraude, verduistering of andere omstandigheden en van tekorten hoe ook ontstaan.	10588	259
Comptabiliteit. Regeling der vervolging van en het verhaal op landsdienaren, die den lande schade hebben toegebracht. Interpretatie van artikel 5 van het Koninklijk Besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241).	10621	382

D.

Departement van Oorlog. Verloven.
Verleening van kort verlof naar plaatsen buiten

	No.	Blz.
Nederlandsch-Indië aan tijdelijke burgerlijke landsdienaren ressorteerende onder het Departement van Oorlog.	10469	4
Desabesturen. Semarang. Schadeloosstelling van de besturen der tot het voormalige land Kalinjamat behoord hebbende desa's voor het gemis van ambtsvelden.	10656	435
Desahoofden. Overeenkomsten. Overeenkomsten van desahoofden en desabestuursleden met ondernemingen van landbouw of nijverheid.	10493	75
Dienst van den Mijnbouw. Artesische Putten. Locale Raden. Voorschriften betreffende het verrichten van werkzaamheden door den dienst van het Grondpeilwezen ten behoeve van gebiedsdeelen met eigen middelen en van particulieren. Geldelijke belooning voor het geven van aanwijzingen nopens het voorkomen van delfstoffen.	10583	288
Gouvernementsbedrijven. Dienst van den Mijnbouw. Instructiën. Wijziging van het Besluit van 12 October 1922 No. 33a (Staatsblad No. 652) en de daarbij behorende regeling en instructie van den leider der Goudontginning in Bengkoeloe (Bijblad op het Staatsblad No. 10187).	10616	363
Diploma's. Geneeskundige Dienst. Ziekenverpleging. Erkenning der door of vanwege de besturen der Koningin-Emma stichting (Tjikini) en van het ziekenhuis der R. C. Vereeniging St. Carolus, beiden te Weltevreden, uitgereikte diploma's.	10567	271

E.

Eereteekenen. Onderscheiding van het bestaande eerteken voor aanzienlijke en verdienstelijke Inlanders en Oostersche vreemdelingen in vijf klassen.	10507	102
---	-------	-----

Eeredienst. Protestansche Kerk. Nadere regeling van het dienstwerk van de predikanten te Amboina en den hulpprediker te Ternate.	10483	61
Eeredienst. Bijzondere toelating van Inlandsche hulpleeraars bij de Inlandsche Roomsche Katholieke gemeenten in Nederlandsch-Indië.	10555	260
Eeredienst. Nadere regeling van den werkkring van de hulppredikers te Amboina en Koepang.	10565	269
Europeesch Burgerlijk Pensioenreglement. Interpretatie van het bepaalde onder letter <i>d</i> van de artikelen 3 en 4 van het Europeesch burgerlijk pensioenreglement.	10548	254
Examens. Onderwijs. Boekwerken.	10472	27
Examens. Ambtenaren. Invoering van examengelden voor de kleinambtenaarsexamens.	10515	151
Examencommissiën. Onderwijs. Wijziging der regeling betreffende de toekenning van vacatieloon aan voorzitter en leden van door of namens de Regeering ingestelde examencommissiën die voor het afnemen van examens bij of ten behoeve van het leger daaronder niet begrepen.	10563	267
Examens. Geneeskundige Dienst. Artsenscholen. Reglement van Orde voor het eindexamen van de School tot Opleiding van Indische Artsen te Weltevreden en de Nederlandsch Indische artsenschool te Soerabaja.	10598	312

F.

Financiën. Gouvernementswissels. Landskassen. Voorschriften betreffende het afgeven van Gouvernementswissels.	10546	251
Financiën. Gouvernementswissels. Landskassen. Wijziging van artikel 1 alinea 2 sub <i>a</i> der voorschriften voor het afgeven van gouvernementswissels (Bijblad o phet Staatsblad No. 10146).	10546a	253

	No.	Blz.
Gagementen. Landmacht Pensioenen. Onderstanden. Inzake tijdelijke schorsing van het genot van pensioen, gagement of onderstand bij veroordeeling tot gevangenisstraf enz.	10494	77
Gagementen. Landmacht Pensioenen. Onderstanden. Inzake tijdelijke schorsing van het genot van pensioen, gagement of onderstand bij veroordeeling tot gevangenisstraf enz.	10495	78
Gebouwen. (Pestgevaarlijke), Besmettelijke Ziekten. Wijziging van artikel 3 der „Voorschriften tot uitvoering van artikel 10 der ordonnantie van 6 Juli 1914 (Staatsblad No. 486), juncto Staatsbladen 1920 No. 850 en 1923 No. 468”, houdende regelen betreffende de verbetering en afbraak van pestgevaarlijke gebouwen en daarmede samenhangende aangelegenheden.	10564	268
Geneeskundige Dienst. Dokters-Djawa. Indische Artsen. Nadere wijziging van het Reglement betreffende de bevoegdheden en verplichtingen van dokters-djawa en Indische artsen.	10474	28
Geneeskundige Dienst. Nadere wijziging der verdeeling van de residentie Preanger-Regentschappen in ressorten en onder-ressorten van den burgerlijken geneeskundigen dienst.	10475	29
Geneeskundige Dienst. Ziekeninrichtingen. Toepasselijkverklaring op de burgerlijke ziekeninrichtingen te Tjiamis, Koeningan en Madjalengka der regelen betreffende de bestemming van en de kosten van verpleging in de burgerlijke ziekeninrichting te Serang (Banten).	10482	61
Geneeskundige Dienst. Ziekenverpleging. Diploma's. Erkenning der door of vanwege de besturen der Koningin-Emma stichting (Tjikini) en van het ziekenhuis der R. C. Vereeniging St. Carolus, beiden te Weltevreden, uitgereikte diploma's.	10567	271

Geneeskundige Dienst. Besmettelijke Ziekten. Tariëven. Wijziging van de tariëven voor de reiniging, ontsmetting en ontrating van huizen, keeten en andere gebouwen of van vaartuigen.	10597	311
Geneeskundige. Dienst. Artsenscholen. Examens. Reglement van Orde voor het eind-examen van de School tot Opleiding van Indische Artsen te Weltevreden en de Nederlandsch Indische artsenschool te Soerabaja.	10598	312
Geneeskundige Dienst (Burgerlijke). Quarantaine maatregelen tot tegengaan van besmetting vanuit met pest besmette havens.	10648	424
Gevangeniswezen. Kediri. Instelling van een commissie van bijstand bij 's Landsgevangenis te Kediri.	10476	30
Gevangeniswezen. Poelau Laoet Mijnen. Instelling van een commissie van bijstand bij de gestraftenkwartieren der Poelau Laoetmijnen.	10496	79
Gevangeniswezen. Mandoers. Toezicht over de veroordeelden tewerkgesteld buiten de gestichten.	10603	320
Gevangeniswezen. Postspaarbank. Regeling van het sparen door gevangenen.	10614	361
Gevangeniswezen. Medan. Instelling van eene commissie van bijstand bij 's Landsgevangenis te Medan.	10631	404
Gouvernements Marine. Radiotelegrafie. Wijziging van de bepalingen voor den leergang voor de opleiding van officieren en werktuigkundigen der Gouvernements Marine tot radiotelegrafist aan boord van de schepen behorende tot den Dienst van Scheepvaart.	10554	259
Gouvernementsswissels. Financiën. Landskassen. Voorschriften betreffende het afgeven van Gouvernementsswissels.	10546	251
Gouvernementsscholen. Onderwijs.		

	No.	Blz.
Schoolgeld. Van Landswege Gesubsidieerde Particuliere Scholen. Aanvulling der regeling inzake de berekening van schoolgeld voor kinderen uit eenzelfde gezin, die scholen van verschillend type bezoeken.	10587	294
Gouvernementsbedrijven. Dienst Van den Mijnbouw. Instructiën. Wijziging van het besluit van 12 October 1922 No. 33a (Staatsblad No. 652) en de daarbij behoorende regeling en instructie van den leider der Goudontginning in Bengkoeloe (Bijblad op het staatsblad No. 10187).	10616	363
Grenzen. Selebes en Onderhoorigheden. Nadere vaststelling der grenzen van de onderafdeelingshoofdplaats Boeloekoemba, afdeeling Bantaeng.	10535	231
Grenzen. Tapiannoeli. Vaststelling der grenzen van Goenoengsitoli, hoofdplaats der afdeeling Nias en omliggende eilanden.	10538	235
Grenzen. Oostkust van Sumatra. Vaststelling der grenzen van de negorij Pangkalansoesoë, onderafdeeling Beneden Langkat, afdeeling Langkat.	10539	236
Grenzen. Tapiannoeli. Vaststelling der grenzen van Telokdalem, hoofdplaats der onderafdeeling Zuid-Nias, afdeeling Nias en omliggende eilanden, residentie Tapiannoeli.	10635	407
Grenzen. Tapiannoeli. Vaststelling der grenzen van de afdeelingshoofdplaatsen Padangsidimpoean en Taroetoeng.	10636	409

H.

Handelsleergang Soerabaja. Onderwijs. Intrekking van Bijblad op het Staatsblad No. 8967 betreffende het Reglement voor den Handelsleergang te Soerabaja (Bijblad No. 8217).	10578	283
---	-------	-----

• Haveninrichtingen. Kleeding. Bepalingen nopens de verstrekking van kleedingstukken aan de Inlandsche bemanning der havenvaartuigen bij de haveninrichtingen.	10553	258
Hoogere Burgerscholen. Onderwijs. (Middelbaar). Wijziging van het leerplan van de Hoogere Burgerscholen met 5-jarigen leergang.	10501	94
Hout. Keuring. Regelen voor de keuring van voor export naar Australië bestemd hout.	10652	427

I.

Indische Artsen. Dokters-Djawa. Geneeskundige Dienst. Nadere wijziging van het Reglement betreffende de bevoegdheden en verplichtingen van dokters-djawa en Indische artsen.	10474	28
Ingenieurs. Titels. Gebruik van het voorvoegsel „Ir” in stukken, uitgaande van de Regeering, voor de namen van ingenieurs, die in het bezit zijn van het ingenieursdiploma, verkregen aan de Technische Hoogeschool te Delft of hare voorgangsters de Polytechnische School en de Koninklijke Academie.	10528	189
Inlandsche Ambtenaren en Beambten. Naamsveranderingen. Toelichting op het voorschrift vervat in Bijblad No. 977.	10486	64
Inlandsche Ambtenaren. Galarveranderingen van Inlandsche ambtenaren.	10569	273
Inlandsche Verponding. Vaststelling van modellen van het kohier en aanslagbiljetten voor de Inlandsche Verponding.	10498	80
Instructiën. Zoutverpakking. Intrekking van de bij het Bijblad No. 5901 vastgestelde instructie voor den Directeur der Zoutverpakking.	10509	146

	No.	Blz.
Instructiën. Pandhuisdienst. Instructie voor het Hoofd van den Pandhuisdienst.	10585	289
Instructiën. Gouvernementsbedrijven. Dienst van Mijnbouw. Wijziging van het Besluit van 12 October 1922 No. 33a (Staatsblad No. 652) en de daarbij behoorende regeling en instructie van den leider der Goudontginning in Bengkoeloe (Bijblad op het Staatsblad No. 10187).	10616	363
Instructiën. Zoutregie. Nieuwe instructie voor het Hoofd van den dienst der Zoutregie.	10617	364
Instructiën. Onderwijs (Europeesch Lager). Nadere wijziging van de Europeesche schoolinstructie.	10647	423
Interneering en Uitzetting. Uitvoering der Circulaire van 9 April 1914 No. 888 (Bijblad No. 8019) inzake opheffing van verbanningsmaatregelen.	10532	227
Invoer, Zaden, Planten en vruchten. Aanwijzing van de invoerhavens voor zaden, levende planten of deelen van levende planten en versche vruchten, van de deskundigen voor het onderzoek, van de zaden, planten of plantensoorten, waarop de ordonnantie in Staatsblad 1922 No. 84 niet van toepassing is, en aanwijzing van de landen, bedoeld in het 2de lid van artikel 8 der ordonnantie van 3 Mei 1922 (Staatsblad No. 283), waar de vruchtenvlieg voorkomt of waarvan het niet zeker is, dat zij aldaar niet voorkomt.	10471	24

J.

Jaarboeken. Priodiekken. Comptabiliteit. Aanvulling van den staat van kosteloos te verstrekken en met de daarbij genoemde departementen of colleges te verrekenen exemplaren van de door de Landsdrukkerij gedrukte en uitgegeven jaarboeken en periodiekken.	10551	257
---	-------	-----

• Jaarboeken. Periodieken. Comptabiliteit. Staat van kosteloos te verstrekken en met de daarbij genoemde departementen of colleges te verrekenen exemplaren van de door de Landsdrukkerij gedrukte en uitgegeven jaarboeken en Periodieken.	10561	266
---	-------	-----

K.

Kantoor voor Chineesche Zaken. Klerken- en Schrijfloonen. Kantoor- en Lokaalbehoefden. Vaststelling van het voor klerken- en schrijfloonen en voor kantoor- en lokaalbehoefden toegestaan bedrag.	10525	185
---	-------	-----

Kantoor voor Reiswezen. Transportkosten. Mijnwezen. Wijziging der in Bijblad No. 10278 opgenomen regeling nopens het toekennen van vergoedingen aan en de regeling van transportkosten voor het personeel werkzaam bij den Opsporingsdienst van den Mijnbouw.	10575	279
---	-------	-----

Kediri. Gevangeniswezen. Instelling van een commissie van bijstand bij 's Landsgevangenis te Kediri.	10476	30
--	-------	----

Kediri. Binnenlandsch Bestuur. Belastingen. Aanwijzing van het ambtsgebied van de voor de residentie Kediri bij het besluit van 9 September 1923 No. 9 (Staatsblad No. 447) in dienst gestelden ondercollecteur en mantri voor het ontvangen, bewaren en overstorten van Landsbelastingen.	10497	79
--	-------	----

Kedoe. Binnenlandsch Bestuur. Overdracht van bevoegdheid op den Regent inzake de beeediging van Inlandsche landsdienaren beneden den rang van Patih.	10637	411
--	-------	-----

Kedoe. Binnenlandsch Bestuur. Overdracht van bevoegdheid op den Regent tot bestrafing met geldboeten wegens kleine dienstvergrepen en tekortkomingen van lager personeel der al-		
--	--	--

	No.	Blz.
gemeene politie bij de Inlandsche bestuursambtenaren, zoomede van aan Inlandsche bestuursambtenaren toegevoegde oppassers en met dezen gelijk te stellen landsdienaren.	10638	412
Keuring. Hout. Regelen voor de keuring van voor export naar Australie bestemd hout.	10652	427
Keuringsreglement. (Militair). Aanvulling van de Voorschriften tot toepassing van het in Staatsblad 1921 No. 654 opgenomen Indisch Militair keuringsreglement.	10566	270
Kleding. Haveninrichtingen. Bepalingen nopens de verstrekking van kledingstukken aan de Inlandsche bemanning der havenvaartuigen bij de haveninrichtingen.	10553	258
Klerken. Regelmatige Weddeverhoogingen. Adjunct-Commiezen. Medetelling van vorigen diensttijd voor weddeverhoogingen bij benoeming tot klerk of adjunct-commies.	10490	70
Korte Verslagen. Vervanging van de maandelijksche korte verslagen der Buitengewesten door eenvoudiger rapporten.	10630	400
Krankzinnigengestichten. Magelang. Sabang. Bepaling van het aantal plaatsen, dat opgehouden moet worden voor de opneming van personen die in bewaring zijn gesteld.	10600	316

L.

Landbouwvoorlichtingsdienst. Reorganisatie van den landbouwvoorlichtingsdienst.	10542	239
Landbouw. Irrigatiewezen. Banjoemas. Opening van een in de residentie Banjoemas gelegen bij het Besluit van 8 Juni 1905 No. 20 (Bijblad op het Staatsblad No. 6257) voor de suiker- en indigocultuur en voor de verhuuring van grond gesloten bevoeiingsgebied.	10558	263

	No.	Blz.
Landsdienaren. Terugvordering van teveel genoten inkomsten ten gevolge van door de administratie gemaakte fouten.	10491	71
Landsdienaren. Aanvaarden van geschenken door Landsdienaren voor in hunne functie gepresteerde diensten.	10589	296
Landsdienaren. (Inlandsche). Ambtskleding voor de Inlandsche Officiëren van Justitie in de Buitengewesten.	10609	356
Landsgelden. Verlaging van te hooge saldi in de kassen der bedrijfsleiders van diensten en bedrijven.	10629	397
Landskassen. Gouvernementswissels. Financiën. Voorschriften betreffende het afgeven van Gouvernementswissels.	10546	251
Landskassen. Gouvernementswissels. Financiën. Wijziging van artikel 1 alinea 2 sub <i>a</i> der voorschriften voor het afgeven van gouvernementswissels. (Bijblad op het Staatsblad No. 10146).	10546 <i>a</i>	253
Landskassen. Onderwijs. Storting van schoolgelden der Middelbare, Technische en Ambachtscholen.	10574	277
Landmacht. Aspirant-Officiëren. Wijziging van de „Bepalingen betreffende het Instituut van aspirant-officiëren bij het Wapen der Infanterie”.	10478	55
Landmacht. Pensioenen. Gagementen. Onderstandenen. Inzake tijdelijke schorsing van het genot van pensioen, gagement of onderstand bij veroordeeling tot gevangenisstraf enz.	10494	77
Landmacht. Pensioenen. Gagementen. Onderstandenen. Inzake tijdelijke schorsing van het genot van pensioen, gagement of onderstand bij veroordeeling tot gevangenisstraf enz.	10495	78

Leerlingen Militaire School. Zakgeld. Toekenning van zak- en voedinggeld aan de voor den Hoofd Cursus te Breda geslaagde leerlingen der Militaire School te Meester Cornelis van en met den dag, waarop zij naar het Subsistentenkader te Weltevreden overgaan tot en met den dag voor dien van inschepping naar Nederland, zoomede van eene vergoeding ter bestrijding van de kosten voor bewassing en haarknippen gedurende den tijd van overtocht van Nederlandsch-Indië naar Nederland.	10615	362
Nederlandsch Artillerie-Museum (Leger-Museum) op het Kasteel „De Doorwerth”. Opzending van voorwerpen en verzamelingen.	10613	360
Lokaal en Kantoorbehoefden. Kantoor voor Chineesche Zaken. Klerken- en Schrijfloonen. Vaststelling van het voor klerken- en schrijfloonen en voor kantoor- en lokaal behoeften toegestaan bedrag.	10525	185
Locale Raden. Artesische Putten. Dienst van den Mijnbouw. Voorschriften betreffende het verrichten van werkzaamheden door den dienst van het Grondpeilwezen ten behoeve van gebiedsdeelen met eigen middelen en van particulieren. Geldelijke belooning voor het geven van aanwijzingen nopens het voorkomen van delfstoffen.	10583	288

M.

Magelang. Sabang. Krankzinnigengetichten. Bepaling van het aantal plaatsen, dat opengehouden moet worden voor de opneming van personen die in bewaring zijn gesteld.	10600	316
Makassar. Weeskamer. Nadere aanvulling van de regeling nopens de formatie, ambtsgebied, de standplaatsen en bezoldigingen der agenten van de Weeskamer te Makassar.	10591	298

• Mandoers. Gevangeniswezen. Toezicht over de veroordeelden tēwerkgesteld buiten de gestichten.	10603	320
Medan. Gevangeniswezen. Instelling van eene commissie van bijstand bij 's Landsgevangenis te Medan.	10631	404
Middelbaar Onderwijs. Commissiën van Toezicht. Toelagen.	10524	184
Middelbaar Landbouwschool. Onderwijs. Toelagen. Vaststelling van de maandelijksche toelage voor de Inlandsche leerlingen der Middelbare Landbouwschool, die voor eene landsbetrekking worden opgeleid.	10544	249
Militair Keuringsreglement. Aanvulling van de Voorschriften tot toepassing van het in Staatsblad 1921 No. 654 opgenomen Indisch Militair keuringsreglement.	10566	270
Munitieën. Opzameling enz. van het lood en de ledige hulzen, afkomstig van de bij de schiet-oefeningen verschoten losse en scherpe patronen.	10560	265
Mijnwezen. Kantoor voor Reiswezen. Transport-Kosten. Wijziging der in Bijblad No. 10278 opgenomen regeling nopens het toekennen van vergoedingen aan en de regeling van transportkosten voor het personeel werkzaam bij den Opsporingsdienst van den Mijnbouw.	10575	279
Mijnbouw. Dienst van den—, Artesische Putten. Locale Raden. Voorschriften betreffende het verrichten van werkzaamheden door den dienst van het Grondpeilwezen ten behoeve van gebiedsdeelen met eigen midelen en van particulieren.		
Geldelijke belooning voor het geven van aanwijzingen nopens het voorkomen van delfstorfven.	10583	288
Mijnbouw. Dienst van den—, Gouvernements-bedrijven. Instructiën. Wijziging van het besluit van 12 October 1922 No. 33a (Staatsblad No. 652) en de daarbij behoorende re-		

geling en instructie van den leider der Goudontgining in Bengkoeloe (Bijblad op het Staatsblad No. 10187). 10616 363

N.

Naamsverandering. Inlandsche Ambtenaren en Beambten. Toelichting op het voorschrift vervat in Bijblad No. 977. 10486 64

Nadere Wijziging van het Reglement op het verzenden van gelden van en naar 's Lands Algemeene Kas sen in Nederlandsch-Indië. (Bijblad Nos. 6947, 8958 en 9227). 10557 262

Nederlandsch-Indische Veeartsen school. Hernieuwde vaststelling van het in Bijblad 9233 opgenomen Reglement voor de Nederlandsch-Indische Veeartsenschool. Opleiding voor adjunct-Gouvernementsveearts bij den Burgerlijken Veeartsenijkundigen Dienst. 10470 5

Nederlandsch-Indische Veeartsen school. Toelagen. Tariieven. Nadere vaststelling van de toelagen der leerlingen en van de tariieven voor voeding en verpleging van in de stationnaire kliniek opgenomen dieren. Vaststelling van een tarief voor verstrekte medicijnen ten behoeve van in behandeling genomen zieke dieren en voor onderzoek en behandeling van zieke dieren buiten de kliniek. 10543 248

Nederlandsch-Indische Veeartsen school. Reglementen. Wijziging van artikel 3 van het in Bijblad No. 10470 opgenomen Reglement voor de Nederlandsch-Indische Veeartsenschool. 10653 432

Non-activiteitstractemen. Wachtgeld. Toelichting op de regeling voor de toekenning van wachtgeld en non-activiteitstraktement aan bepaalde groepen van burgerlijke ambtenaren. Ontslag van wachtgelders. 10619 372

• Non-activiteitstractement. Wachtgeld. Toelichting op de regeling voor de toekenning van wachtgeld en non-activiteitstraktement aan bepaalde groepen van burgerlijke ambtenaren. Ontslag van wachtgelders.	10623	384
Normaalscholen. Onderwijs. Reglementen. Schoolgeld. Batavia, Semarang, Soerabaja, Bandoen. Nadere wijziging van artikel 13 van het reglement voor de Normaalscholen te Batavia, Semarang, Soerabaja en Bandoeng.	10510	146
Normaalscholen. Onderwijs. Reglementen. Intrekking van artikelen 14 en 15 van het Reglement voor de Normaalscholen te Batavia, Semarang, Soerabaja en Bandoeng.	10517	154
Notariaat. Nieuwe regeling voor de plaatsing der candidaatnotarissen op de ranglijst.	10467	2

O.

Onderwijs. Examens. Boekwerken.	10472	27
Onderwijs. Reglementen. Schoolgeld. Normaalscholen. Batavia, Semarang, Soerabaja, Bandoeng. Nadere wijziging van artikel 13 van het reglement voor de Normaalscholen te Batavia, Semarang, Soerabaja en Bandoeng.	10510	146
Onderwijs. Schoolgeld. Wijziging der regeling betreffende de leergangen ter verkrijging van een akte van bekwaamheid van huis- en school onderwijs in de beginselen van de wiskunde, de Engelsche taal en het handteekenen.	10512	148
Onderwijs. Reglement. Schoolgeld. Wijziging van het „Reglement voor de Hoogere Kweekscholen voor de vorming van Inlandsche onderwijzers bij het Hollandsch-Inlandsch Onderwijs”.	10513	149
Onderwijs. Schoolgeld. Heffing van een		

	No.	Blz.
schoolgeld aan de Hollandsch-Chineesche Kweek- school te Meester-Cornelis.	10514	150
Onderwijs. Reglement. Normaa lscho- len. Intrekking van artikelen 14 en 15 van het reglement voor de Normaa lscholen te Batavia, Semarang, Soerabaja en Bandoeng.	10517	154
Onderwijs. Taalstudie. „Instelling ter be- vordering van de kennis van Inlandsche talen en van de Land- en Volkenkunde van Nederlandsch- Indië. Lesgeld.	10518	154
Onderwijs. Middelbare Landbouw- school. Toelagen. Vaststelling van de maan- delijksche toelage voor de Inlandsche leerlingen der Middelbare Landbouwschool, die voor eene landsbetrekking worden opgelegd.	10544	249
Onderwijs. Examencommissiën. Wijziging der regeling betreffende de toekenning van vaca- tieloon aan voorzitters en leden van door of na- mens de Regeering ingestelde examencommissiën, die voor het afnemen van examens bij of ten be- hoeve van het leger daaronder niet begrepen.	10563	267
Onderwijs. Landkassen. Storting van school- gelden der Middelbare, Technische en Ambachts- scholen.	10574	277
Onderwijs. Handelsleergang Soeraba- ja. Intrekking van Bijblad op het Staatsblad No. 8967 betreffende het Reglement voor den Handels- leergang te Soerabaja. Bijblad No. 8217).	10578	283
Onderwijs. Scholen. Reglementen. Wij- zigingen, aanvullingen van de Reglementen op de Hoogere Burgerscholen met vijfjarigen cursus in Nederlandsch-Indië, de Prins Hendrikschool te Batavia en de openbare scholen voor technisch onderwijs.	10580	285
Onderwijs. Schoolgeld. Gouverne- mentscholen. van Landswege ge- subsidieerde particuliere scholen. Aanvulling der regeling inzake de berekening van		

	No.	Blz.
schoolgeld voor kinderen uit eenzelfde gezin, die scholen van verschillende type bezoeken.	10587	294
Onderwijs. Burgerlijke Geneeskundige Dienst. Wijziging van het programma van den leergang voor de opleiding van analysten en		
• van controleurs voor de volksgezondheid.	10649	425
Onderwijs. Burgerlijke Geneeskundige Dienst. Programma voor den leergang voor de opleiding van analysten en van controleurs voor de volksgezondheid.	10650	426
Onderwijs. Scholen. Reglementen. Naderere wijziging van het in Bijblad No. 9847 opgenomen reglement voor de cultuurscholen.	10651	426
Overeenkomsten. Desahoofden. Overeenkomsten van desahoofden en desabestuursleden		
• met ondernemingen van landbouw of nijverheid.	10493	75
Onderwijs. (Middelbaar). Programma voor het examen ter verkrijging van de middelbare akte voor schoolonderwijs in de wiskunde.	10521	179
Onderwijs. (Middelbaar). Reglement van orde voor het examen ter verkrijging van de middelbare akte voor schoolonderwijs in de wiskunde.	10522	180
Onderwijs. (Middelbaar). Commissiën van Toezicht. Toelagen.	10524	184
Onderwijs. Inlandsch, Algemeene Subsidieregeling. Toelichting tevens leidraad voor de bestuurs- en inspectieambtenaren bij de toepassing van de Algemeene Subsidieregeling Inlandsch lager onderwijs (Staatsblad 1924 No. 68).	10606	332
Onderwijs. (Europeesch). Onderwijs. (Inlandsch). Tegemoetkomingen. Regelen voor de schatting van de huurwaarde van particuliere schoolgebouwen.	10646a	420
Onderwijs. (Europeesch Lager). Instructiën.	10647	423
Onderwijs. Reglement. Wijziging van het „Reglement van de Hoogere Kweekscholen voor		

	No.	Blz.
de vorming van Inlandsche onderwijzers bij het Hollandsch-Inlandsch onderwijs".	10562	267
Onderwijs. (Inlandsch). Reizen. Staats- spoorwegen. Vervoer voor rekening van den Lande van de leerlingen der 2e en 3e klasse der Normaalschool van Inlandsche hulponderwijzers te Serang, voor het ontvangen van onderwijs in de praktische landbouwkunde te Mengger bij Kadoe- katjang.	10579	284
Onderwijs. (Middelbaar). Reglemen- ten. Nadere wijziging van de Reglementen op de Koning Willem III school te Batavia en de overige Hoogere Burgerscholen met vijf jarigen cursus in Nederlandsch-Indië, voor de Prins Hen- drikschool te Batavia en voor de openbare scholen van technisch onderwijs te Batavia (de Koningin Wilhelmina-school) en te Soerabaja (Koningin Emma-school).	10516	152
Ontvoogding. Overdracht van bevoegdheid in- zake de uitreiking van dwangschriften in de af- deeling Berbek op de betrokken Regent.	10550	255
Ontvoogding. Binnenlandsch Bestuur. Soerabaja. Belastingen. Overdracht van bevoegdheid van het Hoofd van plaatselijk be- stuur op den Regent van de regentschappen Gre- sik en Lamongan.	10640	414
Ontvoogding. Overdracht van bevoegdheid in- zake de uitreiking van dwangschriften in de af- deeling Pasoeroean op den betrokken Regent.	10641	415
Ontvoogding. Overdracht van bevoegdheid be- treffende de beeediging van in dienst van parti- culiere spoor- en tramwegondernemingen staande Inlandsche ambtenaren, beambten en bedienden in de afdeeling Berbek op den betrokken Regent, enz.	10642	416
Ontvoogding. Overdracht van bevoegdheid in- zake het beleggen van herverkiezingsbijeekommen- ten ter voorziening in de betrekking van dessahoofd in de afdeeling Pasoeroean op den betrokken Regent.	10655	434

Oostkust van Sumatra. Vaccine. Uitbreiding van het vaccinedistrict Beneden-Deli met het opheven vaccine-district Belawan Deli.	10599	316
Oostkust van Sumatra. Grenzen. Vaststelling der grenzen van de negorij Pangkalan-soesoe, onderafdeeling Beneden Langkat, afdeeling Langkat.	10539	236
Overschrijving. Recht van—Toelichting op de ordonnantie op het recht van overschrijving (Staatsblad 1924 No. 291).	10657	437
Overtredingen. Rechtswezen, overtredingen van algemeene verordeningen betreffende 's Lands middelen en pachten. Gijzeling.	10632	404

P.

Pakhuisen. Aanvulling van de regeling der bewaking van 's Lands pakhuizen. (Bijblad op het Staatsblad No. 3877).	10468	3
Pandhuisdienst. Instructiën. Instructie voor het Hoofd van den Pandhuisdienst.	10585	289
Particuliere Scholen. Onderwijs. Schoolgeld. Gouvernements Scholen. Aanvulling der regeling inzake de berekening van schoolgeld voor kinderen uit éénzelfde gezin, die scholen van verschillend type bezoeken.	10587	294
Pekalongan. Boschwezen. Uitbreiding van het gebied der djatibosschen.	10559	264
Pensioenen. Landmacht. Gagementen. Onderstanden. Inzake tijdelijke schorsing van het genot van pensioen, gagement of onderstand bij veroordeeling tot gevangenisstraf enz.	10494	77
Pensioenen. Landmacht. Gagementen. Onderstanden. Inzake tijdelijke schorsing van het genot van pensioen, gagement of onderstand bij veroordeeling tot gevangenisstraf, enz.	10495	78

Pensioenen. Europeesch Burgerlijk Pensioen reglement. Interpretaie van het bepaalde onder letter <i>d</i> van de artikelen 3 en 4 van het Europeesch burgerlijk pensioenreglement.	10548	254
Periodieken. Jaarboeken. Comptabiliteit. Aanvulling van den staat van kosteloos te verstrekken en met de daarbij genoemde departementen of colleges te verrekenen exemplaren van de door de Landsdrukkerij gedrukte en uitgegeven jaarboeken en periodieken.	10551	257
Periodieken. Jaarboeken. Comptabiliteit. Staat van kosteloos te verstrekken en met de daarbij genoemde departementen of colleges te verrekenen exemplaren van de door de Landsdrukkerij gedrukte en uitgegeven jaarboeken en periodieken.	10561	266
Perceptie. Belastingen. Preanger-Regentschappen. Nadere wijziging van Bijblad 8689 houdende aanwijzing o.m. van de betrekkingen, waaraan als nevenambt de werkzaamheden van hulponderecollecteur in de residentie Preanger-Regentschappen zijn verbonden.	10634	406
Pelgrims. Stoomvaart. Verhooging van de in artikel 50 der Pelgrimsordonnantie 1922 (Staatsblad No. 698) bedoelde vergoeding van de kosten der in het eerste lid van dat artikel genoemde maatregelen.	10595	310
Pelgrims. Stoomvaart. Wijziging van den ingangsdatum der verhooging van de vergoeding van kosten in het 1ste lid van artikel 50 der Pelgrimsordonnantie 1922 (Staatsblad 698) genoemde maatregelen.	10596	311
Pestgevaarlijke Gebouwen. Besmettelijke Ziekten. Wijziging van artikel 3 der „Voorchriften tot uitvoering van artikel 10 der ordonnantie van 6 Juli 1914 (Staatsblad No. 486), juncto Staatsbladen 1920 No. 850 en 1923 No. 468)”, houdende regelen betreffende de ver-		

	No.	Blz.
betering en afbraak van pestgevaarlijke gebouwen en daarmede samenhangende aangelegenheden.	10564	268.
Plaatselijke Kassen. Verbod van het doen van uitgaven uit de z.g.n. plaatselijke kassen voor Gouvernements doeleinden.	10570	274
Planten en Vruchten, Zaden. Invoer. Aanwijzing van de invoerhavens voor zaden, levende planten of deelen van levende planten en versche vruchten, van de deskundigen voor het onderzoek, van de zaden, planten of plantensoorten waarop de ordonnantie in Staatsblad 1922 No. 84 niet van toepassing is, en aanwijzing van de landen, bedoeld in het 2de lid van artikel 1 der ordonnantie van 3 Mei 1922 (Staatsblad No. 283), waar de vruchtenvlieg voorkomt of waarvan het		
• niet zeker is, dat zij aldaar niet voorkomt.	10471	24
Poelau Laoet-mijnen. Gevangeniswezen. Instelling van eene commissie van bijstand bij de gestraftenkwartieren der Poelau Laoetmijnen.	10496	79
Politie (Gewapende). Buitenwerkstelling van het voorschrift inzake toekenning van premiën voor schietoefeningen.	10610	357
Politie. (Algemeene). Hernieuwde vaststelling van de instructies voor den Inspecteur der Algemeene Politie en de Gewestelijke leiders der veldpolitie.	10627	392
Postspaarbank. Gevangeniswezen. Regeling van het sparen door gevangenen.	10614	361
Preanger Regentschappen. Binnenlandsch Bestuur. Belastingen. Overdracht aan den Regent van de bevoegdheid tot uitreiking van dwangschriften tot invordering van achterstallig hoofdgeld en van de belastingen, geheven op den voet van de Landrente-ordonnantie en van de Inlandsche verponding-ordonnantie in de afdeeling Tjiandjoer.	10549	255
Preanger-Regentschappen. Perceptie.		

Belastingen. Nadere wijziging van Bijblad 8689 houdende aanwijzing o.m. van betrekkingen waaraan als neven ambt de werkzaamheden van hulpondercollecteur in de residentie Preanger-Regentschappen zijn verbonden.	10634	406
Protestantsche Kerk. Eeredienst. Nadere regeling van het dienstwerk van de predikanten te Amboina en den hulpprediker te Ternate.	10483	61
Q.		
Quarantaine. Besmettelijke Ziekten. Tarieven. Wijziging van het tarief van kosten, opgenomen in het Bijblad op het Staatsblad No. 7642.	10643	417
Quarantaine. Besmettelijke Ziekten. Tarieven. Nadere wijziging van het tarief van kosten opgenomen in het Bijblad op het Staatsblad No. 7642.	10644	418
Quarantaine. Besmettelijke Ziekten. Tarieven. Nadere wijziging van het tarief van kosten opgenomen in het Bijblad op het Staatsblad No. 7642.	10645	419
R.		
Radio-telegrafie. Gouvernements Marine. Wijziging van de bepalingen voor den leergang voor de opleiding van officieren en werktuigkundigen der Gouvernements Marine tot radio-telegrafist aan boord van de schepen behorende tot den dienst van Scheepvaart.	10554	259
Radio-telegrafie. Wijziging van de Voorwaarden voor voorloopige vergunningen tot den aanleg en het gebruik van radiostations aan boord van schepen buiten Nederlandsch-Indië gebouwd of aangekocht, die de Nederlandsche vlag voeren en in Nederlandsch-Indië thuis behooren.	10611	358
Rechtswezen. Overtredingen van algemeene verordeningen betreffende 's Lands middelen en pachten. Gijzeling.	10632	404

- Recht van Overschrijving. Toelichting op de ordonnantie op het recht van overschrijving (Staatsblad 1924 No. 291). 10657 437
- Reglement betreffende de opleiding bij het leger van kinderen tot ambachts- of handwerkslieden. 10481 57
- Regelmatische Weddeverhoogingen. Klerken. Adjunct-Commiezen. Medetelling van vorigen diensttijd voor weddeverhoogingen bij benoeming tot klerk of adjunct-commies. 10490 70
- Reglementen. Onderwijs. Schoolgeld. Normaalscholen. Batavia. Semarang. Soerabaja. Bandoeng. Nadere wijziging van artikel 13 van het reglement voor de Normaalscholen te Batavia, Semarang, Soerabaja en Bandoeng. 10510 146
- Reglementen. Onderwijs. Schoolgeld. Wijziging van het „Reglement voor de Hoogere ziging van het „Reglement voor de Hoogere Kweekscholen voor de vorming van Inlandsche onderwijzers bij het Hollandsch-Inlandsch onderwijs”. 10513 149
- Reglementen. Onderwijs (Middelbaar). Nadere wijziging van de Reglementen op de Koning Willem III school te Batavia en de overige Hoogere Burgerscholen met vijfjarigen cursus in Nederlandsch-Indië, voor de Prins Hendrikschool te Batavia en voor de openbare scholen van technisch onderwijs te Batavia (de Koningin Wilhelminaschool) en te Soerabaja (Koningin Emmaschool). 10516 152
- Reglementen. Onderwijs. Normaal-scholen. Intrekking van artikelen 14 en 15 van het reglement voor de Normaal-scholen te Batavia, Semarang, Soerabaja en Bandoeng. 10517 154
- Reglementen. Onderwijs. Scholen. Wijzigingen aanvulling van de Reglementen op de Hoogere Burgerscholen met vijfjarigen cursus in Nederlandsch-Indië, de Prins Hendrikschool te Ba-

	No.	Blz.
tavia en de openbare scholen voor technisch onderwijs.	10580	285
Reglementen. Onderwijs. Scholen. Nadere wijziging van het Bijblad No. 9847 opgenomen reglement voor de cultuurscholen.	10651	426
Reglementen. Nederlandsch-Indische Veeartsen-School. Wijziging van artikel 3 van het in Bijblad No. 10470 opgenomen Reglement voor de Nederlandsch-Indische Veeartsenschool.	70653	432
Regelen. Aanschaffing. In acht te nemen regelen bij de aanschaffing van door 's Lands dienst benodigde goederen en materialen.	10618	368
Regelen. Aanschaffing. In acht te nemen regelen bij de aanschaffing van voor 's Lands dienst benodigde goederen en materialen.	10622	383
Reiswezen. Nadere wijziging der regeling op het gebruik door Landsreizigers van de van Landwege geëxploiteerd wordende automobielen.	10506	100
Reiswezen. (Kantoor voor) Transportkosten. Mijnwezen. Wijziging der in Bijblad No. 10278 opgenomen regeling nopens het toekennen van vergoedingen aan en de regeling van transportkosten voor het personeel werkzaam bij den Opsporingsdienst van den Mijnbouw.	10575	279
Reis- en Verblijfkosten. Wijziging van het woord „Fordregeling” in „Automobielregeling”, (besluit 24 April 1923 No. I).	10479	56
Reizen. Reis- en Transportkosten. Wijziging van de regeling nopens het toekennen van terreingelden en de uitbetaling van reis- en transportkosten aan en ten behoeve van het personeel bij den dienst der landelijke inkomsten, belast met opnemingswerkzaamheden.	10576	282
Reizen. Onderwijs. (Inlandsch). Staatspoorwegen. Vervoer voor rekening van den Lande van de Leerlingen der 2de en 3de klasse der Normaalscholen voor Inlandsche hulponderwijs.		

zers te Serang voor het ontvangen van onderwijs in de praktische landbouwkunde te Mengger bij Kadoekatjang.	10579	284
Residentie Kediri. Binnenlandsch Bestuur. Belastingen. Aanwijzing van het ambtsgebied van de voor de residentie Kediri bij het besluit van 9 September 1923 No. 9 (Staatsblad No. 447) in dienst gestelden ondercollecteur en mantri voor het ontvangen, bewaren en overstorten van Landbelastingen.	10497	79
S.		
Sabang. Magelang. Krankzinnigengeestichten. Bepaling van het aantal plaatsen, dat opgehouden moet worden voor de opneming van personen die in bewaring zijn gesteld.	10600	316
Schadeloosstellingen. Verjaarde vorderingen op den lande. Gedragslijn inzake het toekennen van schadeloosstellingen voor verjaarde vorderingen op den Lande.	10568	272
Schoolgeld. Onderwijs (Europeesch). Wijziging der regeling betreffende de cursussen tot voorbereiding voor het examen ter verkrijging van een akte van bekwaamheid in de kennis der natuur.	10511	147
Schoolgeld. Onderwijs. Wijziging der regeling betreffende de leergangen ter verkrijging van een akte van bekwaamheid van huis- en school onderwijs in de beginselen van de wiskunde, de Engelsche taal en het handteekenen.	10512	148
Schoolgeld. Onderwijs. Reglement. Wijziging van het „Reglement voor de Hoogere Kweekscholen voor de vorming van Inlandsche onderwijzers bij het Hollandsch-Inlandsch onderwijs”.	10513	149
Schoolgeld. Onderwijs. Heffing van een schoolgeld aan de Hollandsch-Chineesche Kweekschool te Meester-Cornelis.	10514	150

Scholen. Onderwijs. Reglementen. Wijzigingen aanvullingen van de Reglementen op de Hoogere Burgerscholen met vijfjarigen cursus in Nederlandsch-Indië, de Prins Hendrikschool te Batavia en de openbare scholen voor technisch onderwijs.	10580	285
Schoolgeld. Onderwijs. Gouvernements Scholen. van Landswege gesubsidieerde particuliere Scholen. Aanvulling der regeling inzake de berekening van schoolgeld voor kinderen uit één zelfde gezin, die scholen van verschillend type bezoeken.	10587	294
Scholen. Onderwijs. Reglementen. Nadere wijziging van het in Bijblad No. 9847 opgenomen reglement voor de cultuurscholen.	10651	426
Schrijf- en Klerkenloonen. Kantoor voor Chineesche Zaken. Kantoor en Lokaalbehoefden. Vaststelling van het voor klerken- en schrijfloonen en voor kantoor- en lokaalbehoefden toegestaan bedrag.	10525	185
Selebes en Onderhoorigheden. Grenzen. Nadere vaststelling der grenzen van de onderafdeelingshoofdplaats Boeloekoemba, afdeling Bantaeng.	10535	231
Semarang. Batavia. Soerabaja. Bandoeng. Onderwijs. Reglementen. Schoolgeld. Normaal scholen. Nadere wijziging van artikel 13 van het reglement voor de Normaal scholen te Batavia, Semarang, Soerabaja en Bandoeng.	10510	146
Soerabaja. Tramwegen. Nadere wijziging van de voorwaarden, waaronder bij artikel I van het besluit van 25 November 1915 No. 56 aan de Oost-Java Stoomtram Maatschappij concessie is verleend voor den aanleg en de exploitatie van een binnen de gemeente Soerabaja gelegen met net van tramwegen met electriche beweegkracht, met toepassing van bovengrondsche geleidingen.	10526	186

- Soerabaja. Binnenlandsch Bestuur. Ontvoogding. Belastingen. Overdracht van bevoegdheid van het Hoofd van plaatselijk bestuur op den Regent van de Regentschappen Gresik en Lamongan. 10640 414
- Staatsspoorwegen. Onderwijs. (Inlandsch). Reizen. Vervoer voor rekening van den Lande van de leerlingen der 2de en 3de klasse der Normaalschool voor Inlandsche hulp-onderwijzers te Serang, voor het ontvangen van onderwijs in de praktische landbouwkunde te Mengger bij Kadoekatang. 10579 284
- Staatsspoorwegen. Vervoer van schoolgaande kinderen van Amboineesche en Menadoneesche militairen, zoomede van den militairen geleider dier kinderen.
  - Wijziging van de Bepalingen betreffende het vervoer van 's Lands reizigers en goederen op de Staatsspoor- en tramwegen in Nederlandsch-Indië. 10606 353
- Staatsspoorwegen. Wijziging van artikel I van de in Bijblad 8941 opgenomen „Regeling der voorwaarden, waarop in de werkplaatsen van de Staatsspoor- en tramwegen, de Lands-automobiëldiensten en de Ombilinsteenkolenmijnen, werk voor andere takken van 's Lands dienst, gewesten of gedeelten van gewesten met eigen geldmiddelen, dan wel particulieren kan worden verricht. 10624 387
- Stoomvaart. Pelgrims. Verhooging van de in artikel 50 der Pelgrimsordonnantie 1922 (Staatsblad No. 698) bedoelde vergoeding van de kosten der in het eerste lid van dat artikel genoemde maatregelen. 10595 310
- Stoomvaart. Pelgrims. Wijziging van den ingangsdatum der verhooging van de vergoeding van kosten der in het 1ste lid van artikel 50 der Pelgrimsordonnantie 1922 (Staatsblad 698) genoemde maatregelen. 10596 311

Subsidie-regeling. Inlandsch Onderwijs. Toelichting tevens leidraad voor de bestuurs- en inspectieambtenaren bij de toepassing van de Algemeene Subsidierегeling Inlandsch lager onderwijs (Staatsblad 1924 No. 68).	10606	332
--	-------	-----

T.

Taalstudie. Onderwijs. „Instelling ter bevordering van de kennis van Inlandsche talen en van de Land- en Volkenkunde van Nederlandsch-Indië. Lesgeld.	10518	154
Tapiannoeli. Grenzen. Vaststelling der grenzen van Goenoengsitoli, hoofdplaats der afdeeling Nias en omliggende eilanden.	10538	235
Tapiannoeli. Grenzen. Vaststelling der grenzen van Teloekdalem, hoofdplaats der onderafdeeling Zuid-Nias, afdeeling Nias en omliggende eilanden, residentie Tapiannoeli.	10635	407
Tapiannoeli. Grenzen. Vaststelling der grenzen van de afdeelingshoofdplaatsen Padangsidempoean en Taroetoeng.	10636	409
Tarieven. Nederl.-Ind. Veeartsenschool. Toelagen. Nadere vaststelling van de toelagen der leerlingen en van de tarieven voor voeding en verplegging van in de stationnaire kliniek opgenomen dieren. Vaststelling van een tarief voor verstrekte medicijnen ten behoeve van in behandeling genomen zieke dieren en voor onderzoek en behandeling van zieke dieren buiten de kliniek.	10543	248
Tarieven. Besmettelijke Ziekten. Geneeskundige Dienst. Wijziging van de tarieven voor de reiniging ontsmetting en ontrating van huizen, keeten en andere gebouwen of van vaartuigen.	10597	311
Tarieven. Besmettelijke Ziekten. Quarantaine. Wijziging van het tarief van kos-		

	No.	Blz.
• ten, opgenomen in het Bijblad op het Staatsblad No. 7642.	10643	417
Tarieven. Besmettelijke Ziekten. Quarantaine. Nadere wijziging van het tarief van kosten opgenomen in het Bijblad op het Staatsblad No. 7642.	10644	418
Tarieven. Besmettelijke Ziekten. Quarantaine. Nadere wijziging van het tarief van kosten opgenomen in het Bijblad op het Staatsblad No. 7642.	10645	419
Tegemoetkomingen. Onderwijs. (Europeesch). Onderwijs. (Inlandsch). Regelen voor de schatting van de huurwaarde van particuliere schoolgebouwen.	10646a	420
Telegrammen. Bevoegdheid van de gewestelijke Gouvernements artsen bij den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst tot het verzenden van Regeeringstelegrammen.	10484	62
Telegrafien. Tramwegen. Vergunning aan de Nederlandsch-Indische Spoorweg Maatschappij tot openstelling voor het publiek verkeer van de tramwegtelegraaf van het gedeelte Broemboeng-Gambringan van de lijn Semarang-Gambringan en het aan dat lijngedeelte gelegen station Goeboeg.	10552	258
Telegrafien. Tramwegen. Vergunning aan de Nederlandsch-Indische Spoorweg Maatschappij tot openstelling voor het publiek verkeer van de tramwegtelegraaf van de lijn Bojolali — Solo — Batoeretno en de aan die lijn gelegen stations Bojolali, Batoeretno, Kartasoera, Kamp, Soekohardjo, Solo Kotta en Wonogiri.	10577	282
Telegrammen. Bevoegdheid van den The-saurier-Generaal en de Inspecteurs der Generale Thesaurie bij het Departement van Financiën tot het verzenden van Regeeringstelegrammen.	10625	388
Titels. Ingenieurs. Gebruik van het voorvoegsel „Ir.” in stukken, uitgaande van de Regeering, vóór de namen ingenieurs die in het bezit zijn van		

	No.	Blz.
het ingenieursdiploma verkregen aan de Technische Hoogeschool te Delft of hare voorgangsters de Polytechnische School en de Koninklijke Academie.	10528	189
Toelagen. Onderwijs. Middelbare Landbouwschool. Vaststelling van de maandelijksche toelage voor de Inlandsche leerlingen der Middelbare Landbouwschool, die voor eene landsbetrekking worden opgeleid.	10544	249
Toelagen. Nederl.-Indische Veeartsenschool. Tarieven. Nadere vaststelling van de toelagen der leerlingen en van de tarieven voor voeding en verpleging van in de stationnaire kliniek opgenomen dieren. Vaststelling van een tarief voor verstrekte medicijnen ten behoeve van in behandeling genomen zieke dieren en voor onderzoek en behandeling van zieke dieren buiten de kliniek.	10543	248
Topografische Dienst. Het door den Topografischen dienst doen verrichten van het daarvoor in aanmerking komend opnemingswerk van niet speciaal technischen aard voor alle takken van 's Lands dienst.	10529	190
Topografische Inrichting. Cliché's. Bewaring van zink- en koperliche's bij de Topografische Inrichting.	10487	66
Tramwegen. Soerabaja. Nadere wijziging van de voorwaarden, waaronder bij artikel I van het besluit van 25 November 1915 No. 56 aan de Oost-Java Stoomtram Maatschappij concessie is verleend voor den aanleg en de exploitatie van een binnen de gemeente Soerabaja gelegen net van tramwegen met electrische beweegkracht met toepassing van bovengrondsche geleidingen.	10526	186
Tramwegen. Telegrafien. Vergunning aan de Nederlandsch-Indische Spoorweg Maatschappij tot openstelling voor het publiek verkeer van de tramwegtelegraaf van het gedeelte Broemboeng-Gambringan van de lijn Semarang-Gambringan		

	No.	Blz.
en het aan dat lijngedeelte gelegen station Goeboeg.	10552	258
Tramwegen. Telegrafen. Vergunning aan de Nederlandsch-Indische Spoorweg Maatschappij tot openstelling voor het publiek verkeer van de tramwegtelegraaf van de lijn Bojolali — Solo — Batoeretno en de aan die lijn gelegen stations Bojolali, Batoeretno, Kartasoera Kamp, Soekohardjo, Solo Kotta en Wonogiri.	10577	282
Transportkosten. Kantoor voor Reiszaken. Mijnszaken. Wijziging der in Bijblad No. 10278 opgenomen regeling nopens het toekennen van vergoedingen aan en de regeling van transportkosten voor het personeel werkzaam bij den Opsporingsdienst van den Mijnbouw.	10575	279
Transport en Reiskosten. Reizen. Wijziging van de regeling nopens het toekennen van terreingelden en de uitbetaling van reis- en transportkosten aan en ten behoeve van het personeel bij den dienst der landelijke inkomsten, belast met opnemingswerkzaamheden.	10576	282

U.

Uitkeeringen. Bezoldigingen. Wijziging van de bepalingen nopens het toekennen van inkomsten aan militairen gedurende den overtocht van Nederland naar de Koloniën of omgekeerd en van die, betreffende het toekennen van uitkeeringen bij het verlaten van den dienst aan uit de Koloniën afkomstige militairen.	10626	389
Uitzetting en Interneering. Uitvoering der Circulaire van 9 April 1914 No. 888 (Bijblad No. 8019) inzake opheffing van verbanningsmaatregelen.	10532	227

V.

Vaccine. Amboina. Nadere verdeling van de residentie Amboina in vaccinedistricten.	10473	28
--	-------	----

Vaccine. Oostkust van Sumatra. Uitbreiding van het vaccinedistrict Beneden-Deli met het opgeheven vaccinedistrict Belawan Deli.	10599	316
Veeartsenschool. Nederl.-Indische, Hernieuwde vaststelling van het in Bijblad 9233 opgenomen Reglement voor de Nederlandsch-Indische Veeartsenschool. Opleiding voor adjunct-Gouvernementsveearts bij den Burgerlijken Veeartsenijkundigen dienst.	10470	5
Veeartsenijkundige Dienst. Bepalingen op den invoer van vee uit het buitenland en op het vervoer van vee binnen Nederlandsch-Indië.	10503	97
Veeartsenijkundige Dienst. Nadere wijziging der regeling van de standplaatsen en ambtskringen van de Europeesche gouvernements- Veeartsen (Bijblad op het Staatsblad Nos. 8831 en 9812).	10504	99
Veeartsenijkundige Dienst. Nadere wijziging van standplaatsen en ambtskringen van Gouvernements- vee-artsen.	10545	250
Veeartsenijkundige Dienst. Nadere wijziging der regeling van de standplaatsen en ambtskringen van de Epropeesche gouvernements- vee-artsen (Bijblad op het Staatsblad Nos. 8831 en 9812).	10504	99
Veeartsenijkundige Dienst. Wijziging van Bijblad 8831 houdende nadere regeling van de standplaatsen en ambtskringen van de Europeesche Gouvernements- vee-artsen.	10573	276
Veeartsen-school. Ned.-Ind., Reglementen. Wijziging van artikel 3 van het in Bijblad No. 10470 opgenomen Reglement voor de Nederlandsch-Indische Veeartsenschool.	10653	432
Verblijf- en Reiskosten. Wijziging van het woord „Fordregeling” in „Automobielregeling”, (besluit 24 April 1923 No. I).	10479	56
Verjaarde Vorderingen op den Lande. Schadeloosstellingen. Gedraglijn inza-		

ke het toekennen van schadeloosstellingen voor verjaarde vorderingen op den lande.	10568	272
Verloven. Departement van Oorlog. Verleening van kort verlof naar plaatsen buiten Nederlandsch-Indië aan tijdelijke burgerlijke landsdienaren ressorteerende onder het Departement van Oorlog.	10469	4
Verloven. Het verleenen van binnenlandsche verloven in aansluiting op buitenlandsche verloven.	10527	187
Verponding. Inlandsche, Vaststelling van modellen van het kohier en aanslagbiljetten voor de Inlandsche Verponding.	10498	80
Verslagen. Korte, Vervanging van de maandelijksche korte verslagen der Buitengewesten door eenvoudiger rapporten.	10630	400
Vertalingen. Belooningen. Bevoegdheid van den legercommandant om belooningen toe te kennen aan personen, aan wie de vertaling in eene Inlandsche taal wordt opgedragen van militaire reglementen en voorschriften en van handleidingen ten dienste van militairen.	10466	1
Voorschotten. Geen voorschot uit 's Lands kas wordt verleend terzake van de door een vendu-meester der 2de klasse betaalde gerechts- en deurwaarderskosten voor de gerechtelijke invordering van venduschulden.	10654	432
Vruchten en planten. Invoer. Zaden. Aanwijzing van de invoerhavens voor zaden, levende planten of deelen van levende planten en verse vruchten van de deskundigen voor het onderzoek, van de zaden, planten of plantensoorten waarop de ordonnantie in Staatsblad 1922 No. 84 niet van toepassing is, en aanwijzing van de landen, bedoeld in het 2de lid van artikel I der ordonnantie van 3 Mei 1922 (Staatsblad No. 238), waar de vruchtenvlieg voorkomt of waarvan het niet zeker is, dat zij aldaar niet voorkomt.	10471	24

	No.	Blz.
Wachtgeld. Non-activiteitstrakement. Toelichting op de regeling voor de toekenning van wachtgeld en non-actifiteitstrakement aan bepaalde groepen van burgerlijke ambtenaren. Ontslag van wachtgelders.	10619	372
Wachtgeld. Non-activiteitstrakement. Toelichting op de regeling voor de toekenning van wachtgeld en non-actifiteitstrakement aan bepaalde groepen van burgerlijke ambtenaren. Ontslag van wachtgelders.	10623	384
Weduwen- en Weezenfonds. Vaststelling van voorschriften ter uitvoering van verschillende bepalingen van het Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds der Europeesche officieren van het Nederlandsch-Indische leger (Koninklijk besluit van 27 September 1923 No. 67, Indisch Staatsblad No. 543), voor zooveel aangaat de in Nederlandsch-Indië aanwezige deelgenooten en deelgerechtigden.	10520	156
Weduwen- en Weezenfonds. Wijziging van de „Voorloopige bepalingen betreffende de belegging der kapitalen in Nederlandsch-Indië en de aldaar te bewerkstelligen ontvangsten en uitgaven der pensioenfondsen voor de militaire koloniale landsdienaren”.	10582	287
Weduwen- en Weezenfonds. Wijziging van de „Voorloopige bepalingen betreffende de belegging der kapitalen in Nederlandsch-Indië en de aldaar te bewerkstelligen ontvangsten en uitgaven der pensioenfondsen voor de militaire koloniale landsdienaren”.	70604	321
Weeskamer. Bandoeng. Tijdelijke verhooging der toelage van den Agent te Soekaboemi.	10571	275
Weeskamer. Medan. Nadere wijziging en aanvulling in zooverre van de regeling der formatie, ressorten, standplaatsen en bezoldiging der agen-		

	No.	Blz.
• ten van de Weeskamer te Medan.	10590	297
• Weeskamer. Makassar. Nadere aanvulling van de regeling nopens de formatie, het ambtsgebied, de standplaatsen en bezoldigingen der agenten van de Weeskamer te Makassar.	10591	298

Z.

Zaden. Invoer. Planten en Vruchten.		
• Aanwijzing van de invoerhavens voor zaden, levende planten of deelen van levende planten en versche vruchten van de deskundigen voor het onderzoek, van de zaden, planten of plantensoorten, waarop de ordonnantie in Staatsblad 1922 No. 84 niet van toepassing is, en aanwijzing van de landen, bedoeld in het 2de lid van artikel I der ordonnantie van 3 Mei 1922 (Staatsblad No. 283), waar de vruchtenvlieg voorkomt en waarvan het niet zeker is, dat zij aldaar niet voorkomt.	10471	24
Zakgeld. Leerlingen Militaire school.		
• Toekenning van zak- en voedinggeld aan de voor den Hoofd Cursus te Breda geslaagde leerlingen der Militaire School te Meester Cornelis van en met den dag, waarop zij naar het Subsistentenkader te Weltevreden overgaan tot en met den dag voor dien van inscheeping naar Nederland, zoome de van eene vergoeding ter bestrijding van de kosten voor bewassing en haarknippen gedurende den tijd van overtocht van Nederlandsch-Indië naar Nederland.	10615	362
Zemacht. Regeling der voorwaarden, waarop in de werkplaatsen, behoorende tot den Marine-Luchtvaartdienst, werk voor andere takken van 's Lands dienst, voor gewesten of gedeelten van gewesten met eigen geldmiddelen, dan wel voor particuliere lichamen of particulieren kan worden verricht.	10608	355
Zegelverordening 1921. Verlenging van den termijn van inwisseling of overstempeling van		

	No.	Blz.
zegels.	10547	254
Zelfbesturen. Nieuwe behandelingswijze van den restitutiepost der zelfbesturende landschappen in de Buitengewesten.	10499	84
Zelfbesturen. Agrarische Aangelegenheden. Werkwijze te volgen bij de ter beschikkingstelling door zelfbesturen van stukken grond ten behoeve van Landsdoeleinden.	10533	228
Zelfbesturen. Nieuwe behandelingswijze van den restitutiepost der zelfbesturende landschappen in de Buitengewesten.	10592	299
Ziekeninrichtingen. Geneeskundige Dienst. Toepasselijkverklaring op de burgerlijke ziekeninrichtingen te Tjiamis, Koeningan en Madjalengka der regelen betreffende de bestemming van en de kosten van verpleging in de burgerlijke ziekeninrichting te Serang (Banten).	10482	61
Ziekten. (Besmettelijke) Pestgevaarlijke Gebouwen. Wijziging van artikel 3 der „Voorschriften tot uitvoering van artikel 10 der ordonnantie van 6 Juli 1914 (Staatsblad No. 486), juncto Staatsbladen 1920 No. 850 en 1923 No. 468”, houdende regelen betreffende de verbetering en afbraak van pestgevaarlijke gebouwen en daarmede samenhangende aangelegenheden.	10564	268
Ziekenverpleging. Geneeskundige Dienst. Diploma's. Erkenning der door of van wege de besturen der Koningin-Emma stichting (Tjikini) en van het ziekenhuis der R. C. Vereeniging St. Carolus, beiden te Weltevreeden, uitgereikte diploma's.	10567	271
Zieken. Besmettelijke, Quarantaine. Tarieven. Nadere wijziging van het tarief van kosten opgenomen in het Bijblad op het Staatsblad No. 7642.	10645	419
Zout. Goedkoope verstrekking van los zout ten behoeve van de visscherij.	10480	57
Zout. Voorschriften omtrent de onbruikbaarmaking		

	No.	Blz.
van het zout verstrekt ten behoeve van industrieele ondernemingen.	10505	99
Zout. Verstrekking van los zout ten behoeve van de visscherij.	10586	293
Zout. Zoutverstrekking ten behoeve van de visscherij.	10605	332
Zoutregie. Instructiën. Nieuwe instructie voor het Hoofd van den Dienst der Zoutregie.	10617	364
Zoutverpakking. Instructiën. Intrekking van de bij het Bijblad No. 5901 vastgestelde instructie voor den Directeur der Zoutverpakking.	10509	146

- No. 10466. BELOONINGEN. VERTALINGEN. Bevoegdheid van den legercommandant om belooningen toe te kennen aan personen, aan wie de vertaling in eene Inlandsche taal wordt opgedragen van militaire reglementen en voorschriften en van handleidingen ten dienste van militairen.

BESLUIT.

No. 38. Buitenzorg, den 9den October 1923.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Gerekend van 26 Maart 1923:

- a. in te trekken het besluit van 10 April 1905 No. 10 (Bijblad op het Staatsblad No. 6219);
- b. den legercommandant te machtigen om aan personen, aan wie door of vanwege het legerbestuur de vertaling in eene Inlandsche taal van militaire reglementen en voorschriften en van handleidingen ten dienste van militairen wordt opgedragen, overeenkomstig de regelen in de §§ 4 en 5 van artikel 1 van het besluit van 14 Februari 1870 No. 9 (Bijblad op het Staatsblad No. 2289), zooals die paragrafen worden gelezen ingevolge het besluit van 7 Mei 1904 No. 9 (Bijblad op het Staatsblad No. 6024), toe te kennen eene geldelijke belooning van *f* 40.— (veertig gulden) tot *f* 75.— (vijf en zeventig gulden) per vel druks, met dien verstande dat voor vertalingen van minder dan 1/4 vel druks verhoudingsgewijze vergoeding zal genoten worden.

Uittreksel enz.

No. 10467. NOTARIAAT. Nieuwe regeling voor de plaatsing der
candidaatnotarissen op de ranglijst.

N° 14669

BESLUIT.

No. 19.

Buitenzorg, den 15den October 1923.

Gelezen enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met intrekking van de tegenwoordige regeling voor de plaatsing op de lijst der candidaat-notarissen, vervat in artikel 2 van het besluit van 13 Augustus 1895 No. 24 (Bijblad op het Staatsblad No. 5173), gewijzigd bij de besluiten van 18 November 1904 en 14 April 1908 Nos. 53 en 2 (Bijblad op het Staatsblad Nos. 6131 en 6815), te bepalen als volgt:

§ I. Zij, die in Nederlandsch-Indië in hetzelfde jaar het derde gedeelte van het groot-notaris-examen, bedoeld in artikel 13 van het Reglement op het Notarisambt aldaar (Staatsblad 1860 No. 3, 1894 No. 214 en 1915 No. 574) met goed gevolg hebben afgelegd, worden op de lijst der candidaat-notarissen geplaatst in de volgorde, door den Directeur van Justitie te bepalen naar de gegevens, welke omtrent hunne betrekkelijke bekwaamheid verkregen zijn kunnen worden, dan wel — bij gelijkheid van aanspraken — door loting.

§ II. Zij, die in Nederland het voor benoembaarheid tot het notarisambt vereischt examen met goed gevolg hebben afgelegd, kunnen op de in § I bedoelde lijst worden geplaatst nadat zij hier te lande aan de verplichte aanvullingsexamens hebben voldaan. Zij worden gerangschikt in de volgorde, door den Directeur van Justitie te bepalen naar de gegevens, welke omtrent hunne betrekkelijke bekwaamheid verkregen zijn kunnen worden, dan wel — bij gelijkheid van aanspraken — door loting, en geplaatst boven hen, die, in hetzelfde jaar, waarin zij evenvermelde aanvullingsexamens met goed gevolg afleggen, voor het derde gedeelte van het in § I bedoeld examen slagen.

Ten einde op vorenbedoelde ranglijst te kunnen worden geplaatst moet door belanghebbenden worden overgelegd het bewijs van de afgelegde examens en een bewijs dat zij zich hier te lande metterwoon gevestigd hebben, tenzij zij tevoren metterwoon in Nederlandsch-Indië gevestigd waren en zich slechts tijdelijk, met behoud

van hun domicilie hier te lande, buiten Nederlandsch-Indië bevinden.

Zij worden weder van bedoelde lijst afgevoerd, wanneer zij langer dan 3 jaar achtereen buiten Nederlandsch-Indië verblijf houden, tenzij zij vóór hun vertrek uit Indië daar te lande reeds tot notaris zijn benoemd of aldaar na de verkrijging van hun diploma gedurende een gezamenlijk tijdvak van ten minste vier jaar metterwoon gevestigd zijn geweest.

Ten tweede: Artikel 1 van dit besluit wordt ten opzichte van nog niet op de ranglijst voorkomende Nederlandsche candidaat-notarissen geacht in werking te zijn getreden op 1 Januari 1916.

Afschrift enz.

No. 10468. PAKHUIZEN. Aanvulling van de regeling der bewaking van 's Lands pakhuizen. (Bijblad op het Staatsblad No. 3877).

BESLUIT.

No. 29. Buitenzorg, den 24sten October 1923.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met aanvulling van het besluit van 29 April 1883 No. 21 (Bijblad op het Staatsblad No. 3877) te bepalen dat in de bewaking ook van andere landsgebouwen dan pakhuizen wordt voorzien op den voet als in dat besluit is voorgeschreven.

Ten tweede: Goed te keuren dat de Directeur van Binnenlandsch Bestuur, in afwachting van de beslissing vervat in artikel 1 van dit besluit, sommen heeft beschikbaar gesteld voor het bewaken van andere landsgebouwen dan pakhuizen.

Uittreksel enz.

H § III. Zij, die aan de faculteit der rechtsgeleerdheid te Batavia het notariëel doctoraal examen met goed gevolg hebben afgelegd, worden op de in § I bedoelde lijst geplaatst. Zij worden gepromoveerd in de volgorde door den Directeur van justitie te bepalen naar de zijnerzijde, welke omtrekt hunne bekwaamheid te verkrijgen zijn kunnen, en dan wel - bij gelijkheid van aanspraak - door loten geplaatst worden, die in hetzelfde jaar...

No. 10469. DEPARTEMENT VAN OORLOG. VERLOVEN. Verleening van kort verlof naar plaatsen buiten Nederlandsch-Indië aan tijdelijke burgerlijke landsdienaren ressorteerende onder het Departement van Oorlog.

BRIEF GOUVERNEMENTS SECRETARIS.

Aan

den Commandant van het Leger en
Hoofd van het Departement van Oorlog.

No. 2117/IIID. Buitenzorg, den 11den September 1923.

Op last van den Gouverneur-Generaal heb ik de eer Uwer Excellentie mede te deelen, dat voortaan als gedragslijn zal gelden dat de op den voet van de „Regeling omtrent het verlenen van kort verlof naar plaatsen buiten Nederlandsch-Indië, (Staatsblad 1911 No. 383 en 1913 No. 277) aan tijdelijke burgerlijke landsdienaren ressorteerende onder het Departement van Oorlog verleende verloven, wegens ziekte slechts éénmaal mogen worden verlengd met een termijn van ten hoogste drie maanden.

Deze beperking houdt verband met het bepaalde:

- a. in het eerste lid van artikel 4 van de in Staatsblad 1904 No. 451 vastgestelde en sedert herhaaldelijk gewijzigde en aangevulde „Bepalingen op de binnenlandsche verloven aan officieren en onderluitnants”, dat geen verlof wordt verleend voor langer dan zes maanden;
- b. in artikel 3 (1), letter a, van het bij Staatsblad 1913 No. 557 vastgesteld en sedert herhaaldelijk gewijzigd en aangevuld „Reglement omtrent het verlenen van binnenlandsche verloven aan Europeesche en Inlandsche burgerlijke landsdienaren tot het Nederlandsch-Indische leger behoorende”, dat binnenlandsche ziekteverloven slechts worden verleend voor ten hoogste zes maanden.

Een afschrift van mijn rondschrijven van heden No. 2116/III A I betreffende de korte verloven van tijdelijke burgerlijke landsdienaren gaat te Uwer inlichting hiernevens.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10470. NEDERL.-INDISCHE VEEARTSENSCHOOL. Her-nieuwde vaststelling van het in Bijblad 9233 op-genomen Reglement voor de Nederlandsch-Indi-sche Veeartsenschool. Opleiding voor adjunct-Gou-vernementsveearts bij den Burgerlijken Veeart-senijkundigen dienst.

**BESLUIT VAN DEN DIRECTEUR VAN LANDBOUW,
NIJVERHEID EN HANDEL.**

No. 7190/A.

Buitenzorg, den 23sten Juli 1923.

Gelezen enz.;

Overwegende, dat verschillende aanvullingen en wijzigingen van ondergeschikten aard in het bij het dezerzijdsch besluit van 5 No- vember 1918 No. 11049/B vastgestelde Reglement voor de Neder- landsch-Indische Veeartsenschool (Bijblad No. 9233), zooals dat sedert bij het besluit van 20 Juni 1923 No. 5924/A werd gewijzigd, moeten worden aangebracht en dat in verband hiermede eene her- nieuwde vaststelling van dat reglement wenschelijk is;

Heeft besloten:

Met buitenwerkingstelling van bovenbedoeld reglement vast te stellen het aan dit besluit gehecht Reglement voor de Nederlandsch-Indische Veeartsenschool.

Uittreksel enz.

REGLEMENT (Vastgesteld bij besluit van den Directeur van Land- bouw, Nijverheid en Handel) van 23 Juli 1923 No. 7190/A.

I. ALGEMEENE BEPALINGEN.

Artikel 1.

(1) De Nederlandsch-Indische Veeartsenschool is bestemd om jongelieden, onverschillig van welken landaard, die voldoen aan de eischen van toelating, genoemd in artikel 9, op te leiden tot Indisch Veearts.

(2) Bij het onderwijs staat de vorming voor de practijk op den voorgrond.

(3) De school bestaat uit vier leerjaren.

Artikel 2.

(1) Onder het oppertoezicht van den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel berust de algemeene leiding der school bij den directeur.

(2) De oudste leeraar in benoeming vervangt den directeur der school bij belet, afwezen of ontstentenis.

Artikel 3.

(1) Het schooljaar vangt aan op den eersten Maandag van Juli en eindigt den voorlaatsten Zaterdag van Mei.

(2) In September is er een vacantie van een week, en wel zoodanig, dat de lessen op den 3den Maandag van die maand worden hervat.

(3) Op den laatsten Zaterdag voor Kerstmis begint een vacantie van 4 weken.

(4) Voorts is de school gesloten op Zondagen, op de nationale feestdagen, van Goeden Vrijdag tot en met den tweeden Paaschdag, op den Christelijken Hemelvaartsdag, 2den Pinksterdag en op de Mohamadaansche feestdagen: Moeloed, Hemelvaartsdag, begin der Poeasa, Garebeg Poeasa (5 dagen), Garebeg Besar, en Asjoerah.

(5) Eindelijk kan de directeur der school in bijzondere gevallen wegens algemeene of plaatselijke feestelijkheden of om andere redenen de school sluiten, echter niet langer dan drie achtereenvolgende schooldagen.

(6) Gedurende de vacanties mogen de leerlingen der eerste drie klassen zich naar hunne familie begeven, mits zorgdragende, dat zij bij den aanvang der lessen weer tegenwoordig zijn.

II. DIRECTEUR, LEERAREN EN LEERLINGEN.

Artikel 4.

(1) De directeur regelt in overleg met de Leeraren en met inachtneming van het in artikel 20 bepaalde, aard en omvang van

het onderwijs in de verschillende vakken, stelt in overleg met hen vast, welke vakken door elken leeraar onderwezen zullen worden en zorgt, dat het onderwijs volgens de voorschriften gegeven wordt.

(2) De directeur ziet toe op de handhaving van orde en tucht en is belast met de uitwendige aangelegenheden der school voorzover niet anders bepaald is. Jaarlijks voor 1 Februari zendt hij aan den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel een verslag omtrent den toestand der school in het afgelopen jaar.

(3) Verlaat een leerling de school, dan deelt de directeur zulks onverwijld mede aan den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel, dien hij ook van alle overige belangrijke gevallen op de hoogte houdt.

Artikel 5.

(1) De lessen worden gegeven door vaste leeraren of assistent-leeraren. Bijzondere lessen kunnen op voorstel van den directeur der school door den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel opgedragen worden aan tijdelijke leeraren onder genot van door hem te bepalen toelagen.

(2) De tijdelijke leeraren staan in alle de school en het onderwijs betreffende zaken tot de school en den directeur in dezelfde verhouding als de vaste leeraren.

(3) De assistent-leeraren verleen en assistentie bij de leervakken, door den directeur aan te wijzen, en gedragen zich daarbij naar de aanwijzingen der betrokken leeraren. Verder verrichten zij de werkzaamheden, die hun door den directeur worden opgedragen.

Artikel 6.

(1) Is een der leeraren door ongesteldheid of om andere wettige redenen verhinderd onderwijs te geven, dan geeft hij daarvan zoo spoedig mogelijk kennis aan den directeur. Om andere redenen mag het geven van onderwijs niet nagelaten worden zonder toestemming van den directeur.

(2) Gedurende de vacaties en andere vrije dagen wordt de waarneming der kliniek (art. 30) zooveel mogelijk gelijkelijk over de veeartsenijkundige leeraren verdeeld, waarbij rekening wordt gehouden met eventueele dienstreizen; de regeling geschiedt door den directeur.

(3) Door den directeur der school kan, na bekomen machtiging van den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel, in het belang van het onderwijs aan de leeraren het maken van dienst-reizen opgedragen worden, ook gedurende de vacanties.

Ook voor het examineeren van leerlingen kunnen gedurende de vacanties de diensten der leeraren gevorderd worden.

(4) Indien de leeraren zich gedurende de vacanties buiten de afdeeling Buitenzorg willen begeven, stellen zij den directeur der school hiermede in kennis onder opgave van hunne verblijfplaats.

Artikel 7.

(1) De vaste leeraren behoeven de vergunning van den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel tot het bekleeden van openbare of bijzondere betrekkingen, ambten of bedieningen. Zij vragen deze vergunning door tusschenkomst van den directeur.

(2) Hun is het uitoefenen van particuliere practijk verboden, met uitzondering van het keuren van dieren, met het oog op verzekering, het houden van consulten en verleenen van hulp in dringende gevallen.

Artikel 8.

Eenmaal per jaar vóór den aanvang van het schooljaar worden door den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel nieuwe leerlingen toegelaten.

Gegadigden moeten zich tenminste 14 dagen vóór den aanvang van het schooljaar schriftelijk aanmelden bij den directeur der school, onder overlegging van de stukken, waaruit kan blijken, dat zij voor toelating in aanmerking komen.

Artikel 9.

(1) Tot de school worden toegelaten zij, die:

- a. een middelbare school met 3-jarigen cursus dan wel een middelbare school met 5-jarigen cursus tot en met het 3e jaar;
- b. een school voor M. U. L. O.;
- c. een kweekschool voor Inlandsche onderwijzers;
- d. een Opleidingschool voor Inlandsche Ambtenaren 2e afdeeling met vrucht doorloopen hebben, en verder zij, die geacht kunnen

worden in ontwikkeling en kennis met een der genoemde groepen gelijk te staan, zulks ter beoordeeling van den directeur der school, die den candidaat zoo noodig doet examineeren.

(2) Toelating tot een ander dan het eerste leerjaar kan geschieden op voorstel van den directeur der school, doch niet dan bij uitzondering en zoo noodig na examineeren.

Artikel 10.

(1) Behoudens het bepaalde bij artikel 13 wordt van de leerlingen schoolgeld geheven. Het schoolgeld bedraagt:

Bij maandelijksche inkomsten van den verzorger van	voor één zoon of pupil	voor ieder volgenden zoon of pupil uit hetzelfde gezin.
f 1000.— en meer	f 25.—	f 17.—
„ 800.— t/m f 999.—	„ 20.—	„ 14.—
„ 600.— „ „ 799.—	„ 16.—	„ 11.—
„ 400.— „ „ 599.—	„ 12.—	„ 8.—
„ 200.— „ „ 399.—	„ 8.—	„ 5.50
minder dan f 200.—	„ 5.—	„ 3.50

(2) In het geval dat de betaling van het normale schoolgeldbedrag als te bezwarend moet worden beschouwd, kan de Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel op voorstel van den directeur der school indeeling doen plaats vinden in een lagere groep van betaling, dan waarin de leerling volgens de in het eerste lid opgenomen schoolgeldregeling zou behooren te worden gerangschikt.

Wanneer een leerling niet binnen drie maanden na den bepaalde tijd aan zijn verplichting tot het betalen van schoolgeld voldaan heeft, kan hem op voorstel van den directeur der school door den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel de verdere toegang tot de school worden ontzegd.

Artikel 12.

(1) Betalende leerlingen schaffen zich, behoudens het in artikel 3 lid 13 bepaalde, een microscoop, sectie- en operatieinstrumenten, boeken en schrijfbehoeften aan op eigen kosten.

(2) Overigens worden alle leermiddelen door de school in eigendom of bruikleen verstrekt. In geval van beschadiging of vernieling

van aan de school behorende leermiddelen of inventarisartikelen kan de directeur den schuldige(n) schadevergoeding opleggen.

Artikel 13.

(1) De leerlingen, die onder genot van toelagen worden opgeleid tot Adjunct-Gouvernementsveearts (artikel 31), betalen geen schoolgeld. Hun worden alle leermiddelen in eigendom of bruikleen verstrekt, met uitzondering van de operatie-instrumenten. Deze laatste worden in bruikleen afgestaan tot zij door afbetaling eigendom zijn geworden; de afbetaling kan na plaatsing in 's Lands dienst ineens, dan wel in termijnen geschieden. Leerlingen, die de school vóór het beëindigen der studie verlaten, geven deze instrumenten terug; mogelijke waardevermindering wordt ineens vergoed of kan door den directeur der school van de eventueel nog toekomstige toelagen worden afgehouden.

(2) Andere leerlingen kunnen, op grond van gebleken onvermogen, op voorstel van den directeur der school door den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel hetzij bij hunne toelating, hetzij later, vrijgesteld worden van de betaling van schoolgeld. Ook aan hen worden alle leermiddelen kosteloos verstrekt.

(3) De directeur der school kan voorstellen ook aan betalende leerlingen instrumenten, boeken en schrijfbehoeften kosteloos af te staan.

Artikel 14.

De leerlingen zijn verplicht van elk verzuim wegens ziekte terstond kennis te geven aan den directeur; verzuim om andere redenen is alleen met toestemming van dezen veroorloofd.

Artikel 15.

(1) Een leerling, die tijdens de les de orde verstoort, kan verwijderd worden door den leeraar, die van het voorgevallene terstond kennis geeft aan den directeur der school.

(2) De directeur kan een leerling, die zich op school op ergerlijke wijze misdraagt, den toegang tot de school ontzeggen voor ten hoogste 14 dagen. Van deze straf wordt, voorzoover zulks mogelijk is, kennis gegeven aan de ouders of den voogd van den bestrafte.

Artikel 16.

Onverminderd hetgeen in verband met de bestrijding van besmettelijke ziekten in Nederlandsch-Indië ten aanzien van schoolbezoek is of mocht worden bepaald, worden tot de Ned.-Ind. Veeartsenschool geen leeraren of leerlingen toegelaten, die lijden aan ziekten of gebreken, welke ter beoordeeling van den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel afzichtelijk of hinderlijk, dan wel voor leeraren of medeleerlingen schadelijk zijn.

Artikel 17.

Ook buiten de school staan de leerlingen onder toezicht van directeur en leeraren. Indien het gedrag of de leefwijze van de leerlingen daartoe aanleiding geeft, worden zij vermaand door den directeur. Zoo noodig worden de ouders of voogden daarmede in kennis gesteld.

Artikel 18.

Op voorstel van den directeur, die ter zake overleg pleegt met de leeraren, kan de Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel een leerling voor goed van de school verwijderen:

- a. wegens wangedrag, nalatigheid of verzet hetzij in of buiten de school;
- b. wegens luiheid;
- c. wegens overtuigd gebleken gebrek aan aanleg.

Artikel 19.

Leerlingen kunnen in de militaire hospitalen worden opgenomen tegen verminderd tarief overeenkomstig de terzake bestaande bepalingen. Leerlingen wier ouders of verzorgers een inkomen hebben van minder dan f 150.— 's maands hebben recht op vrije geneeskundige behandeling en kosteloze verstrekking van geneesmiddelen op den voet der bestaande bepalingen.

III. HET ONDERWIJS.

Artikel 20.

(1) Aan de school wordt theoretisch onderwijs gegeven in:

1. Wiskunde.
2. Natuurkunde.
3. Scheikunde.
4. Plantkunde.
5. Dierkunde.
6. Natuurlijke historie.
7. Leer van het exterieur en de raskennis der huisdieren.
8. Ontleedkunde der huisdieren.
9. Voeder-vergift-en artsenijsplanten.
10. Artsenijswaren kennis en artsenijsmengkunde.
11. Parasitologie der huisdieren.
12. Gezondheidsleer der huisdieren.
13. Weefselleer, physiologie der huisdieren.
14. Kennis van den hoef en het hoefbeslag.
15. Veteelt.
16. Heelkundige ontleedkunde der huisdieren.
17. Algemeene ziektekunde en ziektekundige ontleedkunde der huisdieren.
18. Bijzondere ziektekunde en geneesleer der huisdieren.
19. Algemeene en bijzondere veeartsenijkundige geneesmiddel- en vergiftleer.
20. Heelkunde (met inbegrip van oogheelkunde en hoefziekten).
21. Operatie- en verbandleer der huisdieren.
22. Parasitaire- en infectie-ziekten der huisdieren.
23. Verloskunde der huisdieren.
24. Veeartsenijkundige politie, gerechtelijke veeartsenijkunde en ambtelijke administratie.
25. Klinische onderzoekingsmethoden.
26. Vleesch- en melkkeuring.
27. Landhuishoudkunde.
28. Voederkennis.
29. Duitsch of een andere vreemde taal.

(2) Practisch onderwijs wordt bovendien gegeven in:

1. Exterieur en raskennis der huisdieren.

2. Ontleedkunde.
3. Artsenijmengkunde.
4. Weefselleer (normale en ziektekundige).
5. Hoefbeslag.
6. Heelkundige ontleedkunde.
7. Ziektekundige ontleedkunde (lijkopening).
8. Operatie- en verbandleer.
9. Kliniek en klinische onderzoekingsmethoden.
10. Parasitaire en infectieziekten, bacteriologie.
11. Verloskunde.
12. Vleeschkeuring.
13. Melkonderzoek.

(3) Op voorstel van den directeur der school kunnen door den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel andere vakken aan de bovenstaande worden toegevoegd.

Artikel 21.

Jaarlijks voor het einde van den cursus wordt door den directeur in overleg met de leeraren een programma voor het onderwijs gedurende den volgende cursus opgemaakt en den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel ter goedkeuring aangeboden. Dit programma wordt vóór den aanvang van den nieuwen cursus gedrukt.

Artikel 22.

Het programma bevat:

- a. de namen van directeur, leeraren en assistent-leeraren;
- b. een korte beschrijving van het onderwijs in elk leerjaar in elk vak en een opgave van het aantal lesuren, dat in elk leerjaar aan elk besteed zal worden;
- c. een opgave van de te gebruiken boeken en instrumenten;
- d. dit reglement of een uittreksel daarvan;
- e. wat verder van belang geacht zal worden.

Artikel 23.

Vóór den aanvang van elk halfjaar wordt door den directeur in overleg met de leeraren een rooster van lesuren vastgesteld.

Artikel 24.

(1) Onder het algemeen toezicht van den directeur is de zorg voor de verzamelingen en hulpmiddelen bij het onderwijs opgedragen aan de leeraren, die ze bij hun lessen gebruiken.

(2) Ingeval deze hulpmiddelen door meer dan een leeraar gebruikt worden beslist de directeur, wie met de zorg daarvoor belast, zal zijn.

(3) De leeraren houden een inventaris aan van alle hulpmiddelen, welke jaarlijks bij het begin van den cursus den directeur ter waarmerking wordt voorgelegd.

Artikel 25.

Drie malen per jaar wordt aan elken leerling een rapport uitgelevert, waarin de meening der leeraren over zijne kennis in de verschillende vakken in cijfers wordt uitgedrukt. De cijfers worden toegekend op grond zoowel van de bij de repetities verkregen cijfers als van den algemeene indruk, dien de leerling tijdens de lessen maakt.

Artikel 26.

(1) De beteekenis der cijfers in de rapporten is als volgt:

10 uitmuntend.

9 zeer goed.

8 goed.

7 ruim voldoende.

6 voldoende.

5 even voldoende.

4 onvoldoende.

3 zeer onvoldoende.

2 slecht.

1 zeer slecht.

0 beneden critiek.

(2) Breuken alsmede + of — teekens mogen in de rapporten niet voorkomen.

Artikel 27.

(1) Na de vaststelling en vóór de uitreiking van elk rapport wordt een leerarenvergadering belegd tot het houden van bespre-

kingen over de leerlingen; ook andere onderwerpen, die voor de school van belang zijn, kunnen op die vergadering ter sprake gebracht worden.

(2) Overigens roept de directeur eene vergadering bijeen zoo vaak als hij dit noodig acht dan wel op voorstel van drie of meer leeraren.

Artikel 28.

(1) Op grond van de rapportcijfers wordt na bespreking door directeur en leeraren bepaald, welke leerlingen tot een hooger leerjaar zullen worden toegelaten.

(2) Jaarlijks omstreeks het einde van het schooljaar wordt aan de leerlingen van het hoogste leerjaar der school de gelegenheid gegeven het examen voor Indisch Veearts af te leggen.

Het examen wordt afgenomen door eene commissie bestaande uit den directeur der school, de leeraren, die gedurende het afgevoeren schooljaar onderwijs gegeven hebben in een of meer examenvakken, benevens het Hoofd van den Burgerlijken Veeartsenijkundigen Dienst of bij diens verhindering een der Inspecteurs van dien dienst.

(3) De directeur der school is ambtshalve voorzitter van de commissie. Aan hem is in overleg met de leeraren de regeling van het examen opgedragen. Door de commissie wordt uit haar midden een secretaris gekozen.

(4) Het examen voor Indisch veearts betreft de volgende vakken:

1. Algemeene ziektekunde en ziektekundige ontleedkunde der huisdieren.
2. Bijzondere ziektekunde en geneesleer der huisdieren.
3. Heelkunde, met inbegrip van hoefziekten en oogheelkunde.
4. Algemeene en bijzondere geneesmiddel- en vergiftleer.
5. Veeartsenijkundige kliniek.
6. Artsenijmengkunde.
7. Parasitaire en besmettelijke ziekten en bloedziekten.
8. Gerechtelijke veeartsenijkunde en veeartsenijkundige politie.
9. Veeteelt (algemeene en bijzondere voederkennis).
10. Vleesch- en melkhygiëne.
11. Landhuishoudkunde.

Het practisch examen omvat de onder 5, 6 en 10 genoemde vakken. Voorts de heekkundige ontleedkunde, operatie- en verbandleer, verloskunde en exterieur.

(5) Aan de leerlingen, die het examen met gunstig gevolg hebben afgelegd, wordt door de commissie een diploma van Indisch Veearts uitgereikt, overeenkomstig een door den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel vastgesteld model.

(6) Mits naar het oordeel van de examencommissie daartoe bijzondere aanleiding bestaat, kan worden bepaald, dat aan een niet geslaagden candidaat de gelegenheid wordt gegeven na 6 maanden nogmaals examen af te leggen in de vakken, waarin hij was tekort geschoten. Bij gunstig verloop wordt hem dan alsnog het bovenbedoeld diploma uitgereikt.

Artikel 29.

(1) De leerlingen die op het 3de rapport geen enkel cijfer lager dan 5 hebben, worden tot het hoogere leerjaar bevorderd. Over leerlingen, die cijfers minder dan 5 hebben, wordt na bespreking gestemd; bij staking van stemmen beslist de directeur.

(2) Indien een leerling bij het eindexamen geen cijfer beneden 6 heeft en het gemiddelde cijfer 7 of meer bedraagt, kan ter beoordeeling van directeur en leeraren het praedicaat „met lof” toegekend worden, hetgeen ook op het diploma vermeld wordt.

Artikel 30.

(1) Aan de Nederlandsch-Indische Veeartsenschool zijn voor de behandeling en verpleging van zieke dieren verbonden een consultatieve, een stationnaire en een ambulatoire kliniek.

(2) Nadere bepalingen ten aanzien van deze klinieken worden op voorstel van den directeur der school vastgesteld door den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel, o.a. het tarief voor de berekening der kosten van voeding en verpleging bij opname in de stationnaire kliniek.

(3) De kosten van vervoer van zieke dieren naar de veeartsenschool te Buitenzorg en terug kan, voorzover dit per spoor geschiedt, ten laste van den Lande komen.

OPLEIDING VOOR ADJUNCT-GOUVERNEMENTSVEE-
ARTS BIJ DEN BURGERLIJKEN VEEARTSENIJ-
KUNDIGEN DIENST.

Artikel 31.

* Jongelieden, die voldoen aan de eischen voor toelating tot de Nederlandsch-Indische Veeartsenschool en blijkens een geneeskundige verklaring gezond zijn en geen lichaamsgebreken hebben, en zich door onderteekening van een acte van verband overeenkomstig het aan dit reglement gehecht model A, schriftelijk verbinden om na volbrachte studie dienst te nemen als Adjunct-Gouvernements Veearts of voor wie, voor zoover zij minderjarig zijn, een dergelijke verbintenis door onderteekening van een acte van verband overeenkomstig het mede aan dit reglement gehechte model B, wordt aangegaan door hun ouders of voogden, kunnen aan de school opgeleid worden tot Adjunct-Gouvernements veearts onder genot van een toelage, die van *f* 35.— tot *f* 50.— per maand bedraagt. Toelagen kunnen voor den verderen duur hunner studie ook worden verleend aan reeds ingeschreven leerlingen.

Artikel 32.

(1) De directeur van de school maakt elk jaar door tijdige oproeping in de voornaamste dagbladen bekend vóór welken datum zij, die voor de in artikel 31 genoemde betrekking wenschen opgeleid te worden, zich onder overlegging van de noodige bescheiden tot hem hebben te wenden:

- a. een afschrift van het diploma, dat den candidaat aanspraak geeft op toelating tot de school (artikel 9);
- b. een geneeskundige verklaring volgens achterstaand model;
- c. een acte van verband volgens achterstaand model A of B.

(2) De in dit artikel bedoelde gegadigden genieten tot een door den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel elk jaar vast te stellen aantal den voorrang voor toelating.

Artikel 33.

Behalve om de in artikel 18 genoemde redenen kan een leerling, die toelagen geniet, op voorstel van den directeur der school door

den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel om gezondheidsredenen van de school verwijderd worden.

Artikel 34.

Zij, die onder genot van toelagen aangewezen zijn voor opleiding tot Adjunct Gouvernements Veearts, reizen voor 's Lands rekening van hun woonplaats tot Buitenzorg.

Bovendien hebben zij eenmaal 's jaars gedurende de vacantie vrij vervoer van Buitenzorg naar hun woonplaats of de plaats, waar zij onder goedvinden van den directeur der school hun vacantie door brengen.

Als zij de school verlaten, hebben zij dezelfde aanspraak voor de terugreis.

(GENEESKUNDIGE VERKLARING).

Ondergeteekende (1) .....
verklaart dat .....

.....
gezond van gestel is en geen lichaamsgebreken heeft.

..... den .....

---

(1) Naam, hoedanigheid en woonplaats van den geneeskundige.

M O D E L A.

Aete van verband te teekenen door aankomende leerlingen der Nederlandsch-Indische Veeartsenschool, die reeds meerderjarig zijn, (wegens 21 jarigen leeftijd, wegens voltrokken of reeds weder ontbonden huwelijk of bekomen handlichting), dan wel bij het bereiken der meerderjarigheid door hen, die alsdan reeds leerling zijn.

De ondergeteekende ..... (1)
 voorzoover nog noodig zich voor de ondervolgende rechtshandeling onderwerpene aan de voorschriften van het burgerlijk en handelsrecht der Europeanen, verklaart bij dezen, dat hij opgenomen wenscht te $\frac{\text{blijven}}{\text{worden}}$ (2) als leerling der Nederlandsch-Indische Veeartsenschool te Buitenzorg om opgeleid te worden tot Adjunct-Gouvernements-veearts in Nederlandsch-Indië onder voorwaarden en volgens de bepalingen in het reglement dezer school neergelegd en onder genot van maandelijksche toelagen, verbindende hij zich tevens om

- I. zooveel in zijn vermogen is mede te werken tot verkrijging van het einddiploma dier school;
- II. vervolgens bij verkrijging daarvan bij den Burgerlijken Veeartsenijkundigen Dienst in Nederlandsch-Indië in dienst te treden;
- III. aldaar gedurende vijf jaren slechts voorzooveel noodig door verleende verloven onderbroken, in actieven dienst werkzaam te blijven;
- IV. het geheele bedrag der tijdens zijn studie van Landswege genoten toelagen aan den Lande terug te betalen, indien hij:
  - a. buiten het geval van overmacht ter beoordeeling van den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel;
    1. de studie aan voornoemde school onderbreekt of staakt;
    2. bij verkrijging van het einddiploma niet bij voormelden dienst in dienst treedt;
    3. voor het volbrengen van den vijfjarigen dienst in voege als bovenbedoeld meergenoemden dienst verlaat;
  - b. anders dan wegens welbewezen ziels- of lichaamsgebreken dan wel gemis aan voldoende verstandelijken aanleg voor het be-

(1) In te vullen naam, beroep en woonplaats.

(2) Doorhalen naar gelang de belanghebbende nog niet of reeds leerling is.

halen van het einddiploma van voormelde school wordt ontslagen of verwijderd;

- c. alvorens een diensttijd van vijf jaren in voege als bovenbedoeld bij den Burgerlijken Veeartsenijkundigen Dienst te hebben volbracht, door ontslag uit zijn betrekking om andere redenen dan welbewezen ziels- of lichaamsgebreken buiten dien dienst komt te geraken.

..... den ..... 192... (3)

(4) Ik ondergeteekende ..... (5) ..... (6)
te ..... verklaar, dat ik den persoon van ..... (5)
mij bekend gemaakt (7) duidelijk den inhoud der acte heb voorgehouden waarna ..... (5) voornoemd, zijne handteekening in mijne tegenwoordigheid op deze acte heeft gesteld.

..... den ..... 192...

..... (3)

---

(3) Handteekening.

(4) Deze verklaring alleen in te vullen in geval van onderwerping aan het Europeesche recht.

(5) Naam.

(6) Notaris, assistent-resident, controleur, gezaghebber, voorzitter van den landraad of een daarmede gelijkstaande Inlandsche rechtbank in de Buitengewesten, burgemeester.

(7) Het woord „gemaakt” c. q. doorhalen.

MODEL B.

Acte te teekenen door ouders of voogden van minderjarigen, die als leerling der Nederlandsch-Indische Veeartsenschool worden opgenomen.

De ondergeteekende ..... (1) wonende ..... zich voorzoover nog noodig voor de ondervolgende rechtshandeling onderwerpende aan de voorschriften van het burgerlijk en handelsrecht der Europeanen, verklaart te wenschen dat zijn $\frac{\text{pupil}}{\text{zoon}}$ ..... (1) wonende ..... als leerling der Nederlandsch-Indische Veeartsenschool te Buitenzorg wordt opgenomen om opgeleid te worden tot Adjunct-Gouvernementsveearts in Nederlandsch-Indië onder de voorwaarden en volgens de bepalingen in het reglement dezer school neergelegd en onder het genot van maandelijksche toelagen, verbindende hij zich tevens om:

- I. gedurende de minderjarigheid van zijn $\frac{\text{pupil}}{\text{zoon}}$ voornoemd zoo veel in zijn vermogen is te bevorderen, dat deze het einddiploma der school verkrijgt, daarop bij den burgerlijken veeartsenijkundigen dienst in dienst treedt en aldaar gedurende vijf jaren, slechts voorzooveel noodig door verleende verloven onderbroken, in actieven dienst werkzaam blijft;
- II. het geheele bedrag der door zijn $\frac{\text{pupil}}{\text{zoon}}$ tijdens diens studie van Landswege genoten toelagen aan den Lande terug te betalen, indien zijn $\frac{\text{pupil}}{\text{zoon}}$:
  - a. buiten het geval van overmacht ter beoordeeling van den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel;
    1. de studie aan voornoemde school onderbreekt of staakt;
    2. bij verkrijging van het einddiploma niet bij voormelden dienst in dienst treedt;
    3. voor het volbrengen van den vijfjarigen dienst in voege als bovenbedoeld meergenoemden dienst verlaat;
  - b. anders dan wegens welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, dan wel gemis aan voldoende verstandelijken aanleg voor het beha-

(1) In te vullen naam, beroep.

len van het einddiploma van voornoemde school wordt ontslagen of verwijderd;

- c. alvorens een diensttijd van vijf jaren in voege als bovenbedoeld bij den burgerlijken Veeartsenijkundigen dienst te hebben volbracht door ontslag uit zijne betrekking om andere redenen dan welbewezen ziels- of lichaamsgebreken buiten dien dienst komt te geraken.

..... (2)

..... den ..... 192...

- (3) ondergeteekende ..... (4) .....
 (5) te ..... verklaar, dat ik den persoon van .....
 ..... (4) mij bekend gemaakt (6), duidelijk den inhoud der akte heb voorgehouden, waarna .....
 (4) voornoemd, zijne handteekening (7) in mijne tegenwoordigheid op deze akte heeft gesteld.

..... (2)

..... den ..... 192...

---

(2) Handteekening.

(3) Deze verklaring alleen in te vullen in geval van onderwerping aan het Europeesch recht.

(4) Naam.

(5) Notaris, assistent-resident, controleur, gezaghebber, voorzitter van den landraad of van een daarmede gelijkstaande Inlandsche rechtbank in de Buitengewesten, burgemeester.

(6) Het woord „gemaakt” c. q. doorhalen.

(7) c. q. vervangen door „vingerafdruk”.

No. 10471. INVOER. ZADEN, PLANTEN EN VRUCHTEN.
 Aanwijzing van de invoerhavens voor zaden, levende planten of deelen van levende planten en verse vruchten, van de deskundigen voor het onderzoek, van de zaden, planten of plantensoorten, waarop de ordonnantie in Staatsblad 1922 No. 84 niet van toepassing is, en aanwijzing van de landen, bedoeld in het 2de lid van artikel 1 der ordonnantie van 3 Mei 1922 (Staatsblad No. 283), waar de vruchtenvlieg voorkomt of waarvan het niet zeker is, dat zij aldaar niet voorkomt.

No. 8937/A. Buitenzorg, den 15den September 1923.

DE DIRECTEUR VAN LANDBOUW, NIJVERHEID
 EN HANDEL.

Gelet op de artikelen 1, letter *b*, 2 en 6, letter *d* van de ordonnantie van 15 Februari 1922 (Staatsblad No. 84) en op artikel 1 van de ordonnantie van 3 Mei d.a.v., (Staatsblad No. 283);

Overwegende, dat het wenschelijk is de in verschillende besluiten vastgelegde uitvoeringsbepalingen op vorengenoemde ordonnanties in één besluit samen te vatten;

Heeft besloten:

Met intrekking van zijne besluiten van 1 Maart, 2 Juni, 27 Juli, 29 Juli, 1 Augustus, 6 September, 4 November en 15 December 1922, 17 Februari, 28 April, 18 Juni en 10 Juli 1923, respectievelijk genummerd; 2339/A, 5663/A, 7705/A, 7750/A, 7902/A, 9207/A, 11445a/A, 12894/A, 1766/A, 4101/A, 5820/A en 6649/A en voorts met intrekking van artikel 1 van zijn besluit van 22 Mei 1922, No. 5302/A;

I. Aan te wijzen als *invoerhavens* voor:

a. zaden, levende planten en deelen van levende planten:

Tandjong Priok en Medan (Belawan-Deli);

b. verse vruchten:

Tandjong Priok, Semarang, Soerabaja, Makassar, Medan (Belawan-Deli) en Padang (Emmahaven);

II. Aan te wijzen als *deskundigen* voor het *onderzoek* van de

in artikel 1 sub *a* bedoelde *zaden, levende planten en deelen van levende planten* te

A. Tandjong Priok):

Den Directeur van het Instituut voor Plantenziekten te Buitenzorg dan wel een der door hem aan te wijzen bij die instelling werkzame personen;

B. Medan (Belawan-Deli):

Den Directeur van het Proefstation der A. V. R. O. S. te Medan dan wel een der door hem aan te wijzen bij die instelling werkzame personen;

III. Aan te wijzen als *deskundigen* voor het *onderzoek* van de in artikel 1 sub *b* bedoelde *versche vruchten* te:

a. Tandjong Priok:

Den directeur van het Instituut voor Plantenziekten te Buitenzorg dan wel een der door hem aan te wijzen bij die instelling werkzame personen, den Administrateur van en den Opzichter bij den Cultuurtuin aldaar, den landbouwconsulent te Weltevreden en de aan hem toegevoegde landbouwkundige ambtenaren dan wel bij ontstentenis of verhindering van een dezer ambtenaren den Gouvernements Veearts te dier plaatse;

b. Semarang:

Den landbouwconsulent aldaar en de aan hem toegevoegde landbouwkundige ambtenaren dan wel bij hunne ontstentenis of verhindering den Gouvernements Veearts te dier plaatse;

c. Soerabaja:

Den landbouwconsulent aldaar en de aan hem toegevoegde landbouwkundige ambtenaren dan wel bij hunne ontstentenis of verhindering den Gouvernements Veearts te dier plaatse;

d. Makassar:

Den landbouwconsulent aldaar en de aan hem toegevoegde landbouwkundige en tuinbouwkundige ambtenaren dan wel bij hunne ontstentenis of verhindering den Gouvernements Veearts ter plaatse;

e. Medan (Belawan-Deli):

Den directeur van het Proefstation der A. V. R. O. S. te Medan dan wel een der door hem aan te wijzen bij die instelling werkzame personen;

f. Padang (Emmahaven):

Den landbouwconsulent aldaar en de aan hem toegevoegde land-

bouwkundige ambtenaren dan wel bij hunne ontstentenis of verhinderings den Gouvernements Veearts te dier plaatse;

IV. Aan te wijzen als zaden, planten of plantensoorten waarop de *ordonnantie* in Staatsblad 1922, No. 84 *niet van toepassing* is:

a. *zaden* van de volgende *groenten- en vruchtensorten*:

andijvie, asperges, augurk, aubergine (terong), biet, knollen en rapen, komkommer, koolsoorten, kropsla, meloen, peterselie, pe-tsai (ook paktsoi of Chineesche sawi genoemd), pompoen, postelein, prei, radijs, rhabarber, schorseneeren, selderij, spinazie, tomaat, ui, watermeloen, wortel of peen, zuring, witlof en tuinkers;

b. *zaden* van plantensoorten, behoorende tot de volgende geslachten van *sierplanten*:

Acroclinium (stroobloem) Amaranthus, Antirrhinum, Aster, Begonia, Celosia, Centaurea (korenbloem), Chrysanthemum (margriet enz.), Coleus, Coroopsis, Cosmos (of cosmea), Delphinium (riddersporen), Dianthus (anjelier), Gaillardia, Gerbera, Helianthus (zonnebloem enz.), Impatiens, Lathyrus, Myosotis (vergeet-mij-niet), Papaver, Penstemon, Petunia, Phlox, Rudbeckia, Salvia, Tagetes, Viola (viooltje), Verbena en Zinnea;

c. de volgende *gewassen*, mits *bestemd voor consumptie*:

andijvie, biet, knoflook, kool, kropsla, oebi, penen, pe-tsai (ook pak tsoi of Chineesche sawi genoemd), postelein, prei, spinazie, tekie, tuinkers, uien, zuring, alsmede vruchten van den cocospalm, ontdaan van den bolster.

V. Aan te wijzen als *landen*, bedoeld in het 2e lid van artikel 1 der *ordonnantie* van 3 Mei 1922 (Staatsblad No. 283), regelende den invoer van versehe vruchten uit landen, *waar de vruchtenvlieg voorkomt* of waarvan het niet zeker is, dat zij aldaar niet voorkomt:

Frankrijk, Spanje, Italië, Griekenland, Malta, alle landen in Afrika, Palestina, Aziatisch Turkije, China, Formosa, West-Australië, Noord-Australië, Nieuw Zuid Wales, Queensland, de Sandwich-eilanden, alle landen in Zuid-Amerika, de Groote en de Kleine Antillen en de Bermuda-eilanden.

Afschrift enz.

No. 10472. ONDERWIJS. EXAMENS. Boekwerken.

No. 34271/III. Weltevreden, den 29sten September 1923.

DE DIRECTEUR VAN ONDERWIJS EN EEREDIENST.

Gelezen enz.;

Heeft besloten:

Vast te stellen de bij dit besluit behorende lijst van Maleische, Javaasche en Soendaneesche boeken, welke behooren te zijn gelezen door de candidaten, die deel wenschen te nemen aan een der bij „artikel 10” van het Gouvernementsbesluit van 25 Augustus 1917 No. 3 (Staatsblad No. 526) bedoelde examens in elk der genoemde talen.

Afschrift enz.

LIJST van boeken, welke behooren te zijn gelezen door de candidaten, die deel wenschen te nemen aan een der bij artikel 10 van het Gouvernementsbesluit van 25 Augustus 1917 (Staatsblad No. 526) bedoelde examens in een der hieronder genoemde talen.

Maleisch:

Warna Sari Melajoe I en II, door J. Kats c.s.

Maleisch Leesboek, door v. d. Tuuk (Arabische karakters).

Hikajat Si Miskin (Arabische karakters).

Javaansche:

Warna Sari Djawi, door J. Kats c.s.

Pepetikan saking serat Djawi I en II, door J. Kats c.s.

Soendaneesch:

Warna Sari Soenda I en II, door J. Kats c.s.

Abdoerrahman djeung Abdoerrahim (Soend: Kar.).

Behoort bij het besluit van den Directeur van Onderwijs en Eeredienst van 29 September 1923 No. 34271/III.

No. 10473. VACCINE. AMBOINA. Nadere verdeling van de residentie Amboina in vaccinedistricten.

No. 11461. Weltevreden, den 12den October 1923.

DE HOOFDINSPECTEUR, HOOFD VAN DEN BURGERLIJKEN GENEESKUNDIGEN DIENST.

Gelezen enz.;

Gelet op artikel 2 van de Vaccineregeling in Staatsblad 1919 No. 348;

Heeft besloten:

Met nadere wijziging in zoover van artikel 1 van het dezerzijdsch besluit van 8 April 1921 No. 4880 (Bijblad No. 9773), zooals dat besluit sedert is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij het dezerzijdsch besluit van 19 Juli 1922 No. 9975 (Bijblad No. 10121), te bepalen dat de standplaats van den vaccinateur van het vaccejn-district Oost-Ceram in de residentie Amboina, gerekend van 15 Augustus 1923, is: GESER.

Afschrift enz.

No. 10474. DOKTERS-DJAWA. INDISCHE ARTSEN. GENEESKUNDIGE DIENST. Nadere wijziging van het Reglement betreffende de bevoegdheden en verplichtingen van dokters-djawa en Indische artsen.

No. 11665. Weltevreden, den 17den October 1923.

DE HOOFDINSPECTEUR, HOOFD VAN DEN BURGERLIJKEN GENEESKUNDIGEN DIENST.

Gelet enz.;

Heeft besloten:

Het Reglement betreffende de bevoegdheid en verplichtingen van dokters-djawa en Indische artsen, vastgesteld bij het besluit van den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid van 2 Januari 1902 No. 32 (Bijblad No. 5663), zooals dat sedert is gewijzigd en aangevuld, nader te wijzigen als volgt:

Artikel 1 wordt gelezen: „De dokters-djawa zijn bevoegd tot de uitoefening in Nederlandsch-Indië van de genees- en heekunde, de Indische artsen tot die der genees-, heel- en verloskunde, terwijl zoowel de dokters-djawa als Indische artsen bevoegd zijn de artsenijbereidkunde te beoefenen op den zelfden voet als bij artikel 49 van het Reglement op den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst voor Europeesche geneeskundigen is bepaald.

De dokters-djawa en Indische artsen in vrij beroep mogen geen genees-, heel- en verloskundige praktijk uitoefenen, zonder daartoe een akte van toelating van den Hoofdinspecteur, Hoofd van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst ontvangen te hebben.

Bij de aanvraag tot toelating moeten worden overgelegd de bewijzen, dat de bevoegdheid is toegekend of krachtens welke de bevoegdheid bestaat.

Alvorens de praktijk uit te oefenen doen de Indische geneeskundigen in vrij beroep hunne bewijzen van bevoegdheid viseeren door de in artikel 45 van het Reglement op den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst genoemde autoriteiten, binnen wier ambtsgebied zij zich vestigen”.

Afschrift enz.

No. 10475. GENEESKUNDIGE DIENST. Nadere wijziging der verdeeling van de residentie Preanger-Regentschappen in ressorten en onderressorten van den burgerlijken geneeskundigen dienst.

No. 11723. Weltevreden, den 18den October 1923.

DE HOOFDINSPECTEUR, HOOFD VAN DEN BURGERLIJKEN GENEESKUNDIGEN DIENST.

Gelezen enz.;

Gelet op Staatsblad 1896 No. 148 zooals het laatstelijk is gewijzigd bij Staatsblad 1909 No. 141 in verband met Staatsblad 1910 No. 650;

Heeft besloten:

In de residentie Preanger-Regentschappen de omschrijving van het ressort:

a. Tasikmalaja;

b. Tjiamis;

a en *b*. voorkomende in den bij artikel 1 van het dezerzijdsch besluit van 5 October 1922 No. 13182 (Bijblad No. 10181) vastgestelden staat der Verdeeling van de residentie Preanger-Regentschappen in ressorten en onderressorten van den burgerlijken geneeskundigen dienst, zooals die is gewijzigd bij het dezerzijdsch besluit van 16 November 1922 No. 14972 (Bijblad No. 10234) te wijzigen en te doen luiden als volgt:

a. de afdeeling Tasikmalaja, met uitzondering van de contrôle-afdeeling Bandjar;

b. het regentschap Tjiamis en de contrôle-afdeeling Bandjar van de afdeeling Tasikmalaja.

Afschrift enz.

No. 10476. GEVANGENISWEZEN. KEDIRI. Instelling van een commissie van bijstand bij 's Landsgevangenis te Kediri.

BESCHIKKING van den Directeur van Justitie van 12 October 1923 No. G 57/1/14.

DE DIRECTEUR VAN JUSTITIE.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Heeft besloten:

Eerstelijk: Te bepalen dat bij 's Landsgevangenis te Kediri eene commissie van bijstand werkzaam zal zijn;

Ten tweede: enz.

Uittreksel enz.

No. 10477. TELEFOONDIENST. Bepalingen, voorwaarden en tarieven, betreffende den Gouvernements Telefoondienst.

BESLUIT.

No. 19. Buitenzorg, den 27sten October 1923.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met intrekking van het besluit van 26 November 1918 N° 3 (Bijblad op het Staatsblad N° 9158), zooals dit is gewijzigd en aangevuld bij de besluiten van 13 Juni 1919 N° 82 (Bijblad op het Staatsblad N° 9225), 27 Maart, 14 April en 17 November 1920 Nos. 11a, 44 en 32 (Bijblad op het Staatsblad Nos. 9448, 9452 en 9633), van 7 Juli 1921 N° 4 (Bijblad op het Staatsblad N° 9799) en 14 Juni 1923 N° 49 (Bijblad op het Staatsblad N° 10395), vast te stellen de aan dit besluit gehechte Bepalingen, Voorwaarden en Tarieven ⁽¹⁾, betreffende den Gouvernements Telefoondienst.

Ten tweede: Te bepalen, dat dit besluit in werking treedt met ingang van een door het Hoofd van den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst nader te bepalen datum.

Afschrift enz.

BEPALINGEN, VOORWAARDEN EN TARIEVEN, betreffende den Gouvernements Telefoondienst, vastgesteld bij artikel 1 van het besluit van 27 October 1923 N° 19.

Artikel 1.

Omschrijving van den werkring.

De Gouvernements Telefoondienst omvat den aanleg en de exploitatie van:

- a. locale telefoonnetten;
- b. districts telefoonnetten;
- c. interlocale telefoonlijnen.

(1) Een exemplaar der bepalingen voor belanghebbende is bij den telefoondienst te verkrijgen.

Artikel 2.

Locaal telefoonnet.

Onder lokaal telefoonnet wordt verstaan het samenstel van geleidingen met daaraan verbonden toestellen, voerende naar eenzelfde telefoonkantoor of naar telefoonkantoren liggende binnen eenzelfden plaatselijken kring.

Artikel 3.

Districtstelefoonnet; Hoofd- en bijnetten;
Hoofd- en bijkantoren.

Een districtstelefoonnet ontstaat wanneer geabonneerden wonende buiten den plaatselijken kring van een lokaal telefoonnet, niet rechtstreeks op het kantoor of een der kantoren van dat locale net aangesloten zijn, maar in grootere of kleinere groepen op, eveneens buiten den plaatselijken kring gelegen bijkantoren worden aangesloten, welke door middel van districtsgeleidingen met het hoofdkantoor en/of onderling zijn verbonden. Ten opzichte van een districtstelefoonnet wordt het kantoor in het locale net, van waaruit het districtsnet opgebouwd is, hoofdkantoor genoemd en het daarbij behoorende net hoofdtelefoonnet, terwijl het gedeelte, gevormd door de rechtstreeksche aansluitingen op een districtsbijtelefoonkantoor bijtelefoonnet wordt genoemd.

Indien daartoe redenen aanwezig zijn kan door het Hoofd van den dienst ⁽¹⁾ worden bepaald, dat een bijtelefoonnet met twee hoofdnetten wordt verbonden. Een dergelijk bijnet wordt dubbel districts-bijnet genoemd en wordt geacht te zijn een bijnet van beide hoofdnetten.

Artikel 4.

Interlocale telefoongeleidingen.

Onder interlocale telefoongeleidingen zijn te verstaan telefoongeleidingen, die dienen om locale zoowel als districtstelefoonnetten onderling te verbinden. Voor de exploitatie hiervan zijn voorwaar-

(1) Waar in deze bepalingen wordt gesproken van het Hoofd van den dienst, wordt daarmee bedoeld het Hoofd van den Post-, Telegraaf- en Telefoon dienst.

den en bepalingen vastgesteld bij het besluit van 27 April 1912 N° 49 (Bijblad op het Staatsblad N° 7608), zooals dit is gewijzigd bij de besluiten van 20 Mei 1913 N° 5 (Bijblad N° 7854), 15 Juni 1914 N° 29 (Bijblad N° 8044), 3 Mei 1915 N° 35 (Bijblad N° 8232), 12 Augustus 1918 N° 49 en van 12 Augustus 1920 N° 18.

Artikel 5.

Hoofdaansluitingen.

De telefonische verbindingen tusschen de geabonneerden en een telefoonkantoor met inbegrip van de daarbij behoorende toestellen, vormen hoofdaansluitingen.

Nevenaansluitingen.

Geabonneerden kunnen in dezelfde of in andere vertrekken van het gebouw van de hoofdaansluiting, of in een ander gebouw doch van denzelfden eigenaar of bewoner, dan wel in gebruik voor hetzelfde bedrijf of dezelfde onderneming, met de hoofdaansluiting verbonden neventoestellen laten plaatsen.

Het Hoofd van den dienst kan in bijzondere gevallen, bij wijze van uitzondering, nevenaansluitingen ten behoeve van een ander bedrijf, eene andere onderneming of firma toestaan.

Particuliere verbindingen.

Aan het verlangen tot onderlinge rechtstreeksche verbinding van twee of meer gebouwen, dus niet over het wisselbord op het telefoonkantoor loopende, kan worden voldaan met behulp van een samenstel van toestellen en verbindingen, dat den naam draagt van particuliere verbinding.

Deze verbinding kan, zoowel binnen als buiten den plaatselijken kring, ter beslissing van het Hoofd van den dienst door den Gouvernements Telefoondienst tegen het daarvoor geldend tarief geheel of gedeeltelijk aangelegd en onderhouden worden.

Medegebruikers.

De namen van bij een geabonneerde inwonende personen kunnen als „medegebruikers" tegen het daarvoor geldend tarief in den tele-

foongids worden opgenomen. Achter de vermelding wordt het woord „medegebruiker” toegevoegd.

Publieke spreekcellen.

Onder een publieke spreekcel wordt verstaan een toestel door den Gouvernements Telefoondienst aangebracht op eene voor het publiek toegankelijke plaats, waarmede telefoongesprekken tegen betaling per gesprek kunnen worden gevoerd.

Artikel 6.

Verzoek om aansluiting, verandering of uitbreiding enz. van de aansluiting.

Verzoeken om aansluiting, verandering, uitbreiding, verhuizing, het doen vermelden in den gids van medegebruiker(s) of het doen wijzigen van eene vermelding in den gids moeten door dengene die eene aansluiting wenscht en in de overige gevallen door den geabonneerde van de hoofdaansluiting schriftelijk worden gericht tot het Hoofd van het betrokken telefoonkantoor.

De voor deze verzoeken bestemde formulieren, alsmede een afdruk van de bepalingen, voorwaarden en tarieven, worden aan iederen aanvrager kosteloos door genoemd Hoofd uitgereikt.

De geabonneerde van de hoofdaansluiting is aansprakelijk voor de naleving van alle bepalingen en voorwaarden en voor de betaling van alle uit de hoofd- en nevenaansluitingen voortvloeiende verschuldigde kosten.

De belanghebbende, die een formulier als bovenbedoeld heeft ondertekend, wordt geacht bekend te zijn met — en zich te onderwerpen aan de bepalingen, voorwaarden en tarieven en aan de verdere voorschriften, welke tot regeling van den Gouvernements Telefoondienst zijn of worden vastgesteld.

Aan verzoeken tot aansluiting, welke afkomstig zijn van personen die nog eene schuld aan den Gouvernements Telefoondienst hebben, wordt eerst gevolg gegeven, nadat aan alle geldelijke verplichtingen jegens dien dienst is voldaan.

Artikel 7.

Uitbreiding, wijziging of verhuizing van aansluitingen.

Bij uitbreiding, wijziging of verhuizing van eene aansluiting

wordt zooveel mogelijk zorg gedragen, dat zulks tijdig geschiedt, mits het schriftelijk verzoek daartoe het Hoofd van het Telefoonkantoor minstens 14 dagen te voren heeft bereikt.

Wordt eene aansluiting met een langeren minimum-abonnementsduur dan één maand binnen dien duur verhuisd, dan worden, op overeenkomstige wijze als bij opheffing van zoodanige aansluiting, kosten in rekening gebracht voor de door de verhuizing buiten gebruik geraakte geleiding.

Artikel 8.

Mededeeling omtrent de aankomst van schepen en omtrent den juisten plaatselijken tijd.

De aangeslotenen kunnen bij een telefoonkantoor, waar de gelegenheid daartoe door het Hoofd van den dienst is opengesteld, kosteloos inlichtingen bekomen omtrent de aankomst van schepen en omtrent den juisten plaatselijken tijd.

Tegen het daarvoor vastgesteld tarief (Hoofdstuk E) kan de geabonneerde na voorafgaande aanvraag zich doen oproepen en doen mededeelen, wanneer een schip zal aankomen, zoodra zulks bekend is.

Elke mededeeling wordt geacht te zijn gedaan voor rekening van den geabonneerde van de aansluiting waaruit de aanvraag is geschied.

Artikel 9.

Betaling van opnamekosten.

Indien voor de beoordeeling van de mogelijkheid en de wijze van aansluiting van eene aangevraagde verbinding of voor het verstrekken van gegevens omtrent de te verwachten kosten van het abonnement eene voorafgaande opname wordt noodig geacht, hetgeen bij verafgelegen aansluitingen, bij de aanwezigheid van moeilijk terrein en dergelijke gevallen, mogelijk kan zijn, is de aanvrager verplicht de kosten van de opname, ter uitsluitende beoordeeling van het Hoofd van den dienst, bij vooruitbetaling te voldoen.

Met de opname wordt geen begin gemaakt voordat het daarvoor vastgesteld bedrag bij het Hoofd van het betrokken telefoonkantoor is voldaan.

Artikel 10.

Wijze van aansluiting.

De aansluitingen worden tot stand gebracht op de wijze als door het Hoofd van den dienst voor de telefonische gemeenschap noodig wordt geoordeeld.

Aan het Hoofd van den dienst is het recht voorbehouden te allén tijde in het belang van de uitcefening van den dienst wijziging in een eenmaal tot stand gebrachten aanleg te doen aanbrengen (verandering van eene enkeldraadsgeleiding in eene dubbeldraads, tracé-wijziging — zie artikel 13 — enz.). De aangeslotenene zijn verplicht in de kosten van wijziging volgens tarief bij te dragen, terwijl wijziging in het lijnabonnement als gevolg van de vorenbedoelde veranderingen ingaat met de maand volgende op die, waarin de verandering is tot stand gebracht.

Artikel 11.

Aan het Hoofd van den dienst is, behalve hetgeen ter zake in deze artikelen afzonderlijk is bepaald, bovendien het recht voorbehouden om naar plaatselijke omstandigheden te beslissen:

Vaststelling plaatselijken kring.

a. van uit welk middelpunt de kring aangeduid als „plaatselijke kring van een telefoonnet” zal worden getrokken. Deze kring heeft als regel den vorm van een cirkel met een straal van:

6 K.M. te Bandoeng, Batavia, Semarang en Soerabaja,

3 K.M. voor de overige plaatsen waar een hoofdtelefoonnet en

1 K.M. voor de plaatsen waar een bijtelefoonnet is gevestigd.

Waar bijzondere plaatselijke omstandigheden dit noodig of wenschelijk maken is het Hoofd van den dienst bevoegd een van den cirkelvorm afwijkenden plaatselijken kring vast te stellen, mits de totale door dien kring omsloten oppervlakte zoo min mogelijk afwijkt van die van een cirkel, welke naar den bovenaangegeven maatstaf in normale omstandigheden den plaatselijken kring van het telefoonnet zou vormen;

Aanwijzing kantoor van aansluiting.

b. op welk telefoonkantoor de aansluiting moet worden gemaakt;

Al dan niet tot stand brengen van aangevraagde aansluitingen.

c. of aangevraagde aansluitingen van perceelen, gelegen op een afstand van meer dan 20 K.M. buiten den plaatselijken kring van het betrokken hoofdtelefoonkantoor, zullen worden tot stand gebracht;

Bijzondere voorwaarden van aansluiting.

d. omtrent de bijzondere voorwaarden voor aanleg en onderhoud van de aansluitingen, bedoeld onder *c* van dit artikel en van die, waarbij zich bezwaren voordoen als gevolg van: aanleg langs moeilijk begaanbare wegen, bosch- of bergpaden, ongewoon hooge kosten en in overeenkomstige omstandigheden;

Verstrekking van microtelefoontoestellen.

e. op welke plaatsen microtelefoontoestellen zullen worden verstrekt;

Publieke spreekcellen.

f. omtrent de plaats en de wijze van openstelling van publieke spreekcellen;

Scheepsmeldingen.

g. omtrent de openstelling van telefoonkantoren voor mededeelingen aan geabonneerden van de aankomst van schepen.

Artikel 12.

Toestemming tot bevestiging van materieel voor eigen en andere aansluitingen.

De belanghebbende is verplicht den aanleg en de instandhouding van de noodige lijnen in, op en boven bij hem in gebruik zijnde gronden te gedoogen, alsmede toe te staan, dat aan en in het aan te sluiten perceel het daarvoor benodigd materieel wordt bevestigd. Is het perceel of de grond niet zijn eigendom dan zorgt de belanghebbende voor de toestemming van den eigenaar en vrijwaart hij het Gouvernement voor alle aanspraken welke de eigenaar uit hoofde van de voor den aanleg verrichte werkzaamheden mocht kunnen doen gelden.

Bovendien is hij verplicht toe te staan, dat aan het aangesloten perceel, indien hem dat toebehoort, draden voor ten hoogste twee andere aansluitingen worden bevestigd en in stand gehouden, alsmede dat op en in aan hem toebehoorende gronden, uitgezonderd afgesloten tuinen en erven, die met bewoonde perceelen een geheel vormen, lijnen voor aansluitingen worden aangelegd tot uiterlijk drie maanden na afloop van het gebruik van zijne aansluiting.

Eventueele beschadigingen tengevolge van vorenbedoelde werkzaamheden worden door en op kosten van den Telefoondienst hersteld.

Artikel 13.

Verandering in den aanleg.

Elke wijziging in een eenmaal tot stand gebrachten aanleg op verzoek van aangeslotenen, dan wel ter beoordeeling van het Hoofd van den dienst, noodzakelijk geworden door toedoen van aangeslotenen, geschiedt tegen vergoeding der kosten. Bedoelde kosten zijn dadelijk opvorderbaar.

Artikel 14.

Minimum abonnementsduur.

De minimum abonnementsduur, welke wordt gerekend van den dag, waarop het abonnement krachtens artikel 18 dezer bepalingen en voorwaarden is ingegaan, bedraagt:

- I. voor eene hoofdaansluiting:
  - a. binnen den plaatselijken kring één maand;
  - b. waarvan de geleidingslengte buiten den onder a bedoelden kring ten hoogste 5 K.M. bedraagt, één jaar;
  - c. waarvan de geleidingslengte buiten den onder a bedoelden kring meer dan 5 K.M. tot ten hoogste 10 K.M. bedraagt, twee jaar;
  - d. met eene langere geleidingslengte dan 10 K.M., drie jaar;
- II. voor eene nevenaansluiting:
  - a. met eene geleidingslengte van 100 M. of minder, één maand;
  - b. met eene geleidingslengte van meer dan 100 M. tot en met 500 M., één jaar;
  - c. met eene geleidingslengte van meer dan 500 M. tot en met 1 K.M., twee jaar;

d. met eene geleidingslengte van meer dan 1 K.M. tot en met 10 K.M., drie jaar;

e. met eene langere geleidingslengte dan 10 K.M., vier jaar;

III. voor bijzondere technische inrichtingen, zooals extra-schellen, omschakelaars, micro-telefonen (voor lokaal-batterij-toestellen), extra-telefonen, enz. onafhankelijk van den loopenden abonnementsduur van de hoofdaansluiting, één maand.

De minimum-abonnementsduur voor particuliere verbindingen en voor z.g. scheepsaansluitingen wordt telkenmale afzonderlijk door het Hoofd van den dienst bepaald.

Artikel 15.

Verplichting tot opzegging bij verlaten van het perceel.

Geabonneerden, hetzij natuurlijke personen, hetzij instellingen van handel, nijverheid als anderszins, die een op hun verzoek aan een telefoonnet aangesloten perceel verlaten, teneinde hun woonverblijf, onderneming, stichting enz., elders binnen of buiten het gebied van het telefoonnet te vestigen, dan wel wegens al dan niet tijdelijke opbreking der huishouding of opheffing der onderneming of stichting, zijn verplicht de op hunne aansluiting betrekking hebbende verbintenis met inachtneming van de opzeggingstermijnen en bepalingen vervat in de artikelen 16 en 17, schriftelijk op te zeggen aan het betrokken kantoorhoofd.

Telefonische aansluitingen, die in strijd met het voorgaande in gebruik zijn gegeven aan anderen dan dengene, te wiens naam de betreffende overeenkomst staat, worden door den Gouvernements Telefoon dienst buiten gebruik gesteld of verwijderd zonder dat daarvoor voorafgaande aanzegging noodig is onverminderd het voortbestaan van de op de(n) geabonneerde rustende verplichtingen.

Artikel 16.

Opzegging van de aansluiting.

Opzegging van eene aansluiting moet schriftelijk geschieden. Het verzoek daartoe moet het Hoofd van het telefoonkantoor minstens 3 werkdagen vóór den dag, waarop het toestel moet worden verwijderd, hebben bereikt.

Artikel 17.

Betaling van eene vergoeding wegens opzegging binnen den contractsduur.

Wordt eene aansluiting met een langeren minimum-abonnementsduur dan één maand, binnen dien duur opgezegd of wegens niet tijdige betaling van verschuldigde gelden opgeheven, dan is een vierde gedeelte van het lijnabonnement over de nog niet verschenen maanden van den minimum-abonnementsduur verschuldigd.

Deze kosten zijn terstond invorderbaar.

Artikel 18.

Abonnementen.

Bedrag van het abonnement.

Het bedrag van het abonnement wordt vastgesteld volgens de bij deze bepalingen behoorende tarieven en met inachtneming van hetgeen terzake in deze bepalingen afzonderlijk is geregeld.

De bepaling van het abonnement naar het aantal aangevraagde gesprekken geschiedt door middel van gesprekkentellingen, welke plaats hebben op tijdstippen en op de wijze als door het Hoofd van den dienst noodig wordt geoordeeld. De geabonneerde onderwerpt zich zonder voorbehoud aan deze gesprekkentelling.

Aanvang van het abonnement.

Het abonnement gaat in met den eersten dag van de maand, waarin de aansluiting of de bijzondere technische inrichting ter beschikking van den aanvrager is gesteld, ingeval zulks vóór den 20sten is geschied. Indien de ter beschikkingstelling op of na den 20sten heeft plaats gehad, wordt de eerste dag van de volgende maand als datum van aanvang van het abonnement gerekend.

Heeft verandering of verhuizing van de aansluiting vermeerdering van het abonnement tengevolge dan is het meerdere abonnement, indien die verandering, verhuizing enz. vóór den 20sten eener maand is tot stand gebracht, verschuldigd vanaf den eersten dier maand. Heeft zij na den 20sten plaats dan is het meerdere abonnement vanaf den 1sten van de daarop volgende maand verschuldigd.

Wijziging van het abonnement tengevolge van gesprekkentelling gaat in den 1sten van de maand waarin die telling is geschied.

Het verhoogde abonnement voor opneming van medegebruikers gaat in den 1sten van de maand waarin de naam van den medegebruiker in den gids wordt opgenomen.

Vermindering van het abonnement, tengevolge van verandering of verhuizing van de aansluiting, gaat in den 1sten van de maand volgende op die waarin de verandering of verhuizing heeft plaats gehad.

Artikel 19.

Kosten van aanleg en onderhoud.

Behalve het volgens tarief verschuldigd abonnement is bij het aangaan van elke verbintenis voor eene aansluiting, zoowel binnen als buiten den plaatselijken kring, eene bijdrage in eens in de kosten van aansluiting verschuldigd. Voor eene aansluiting buiten genoemden kring bovendien eene bijzondere bijdrage, voor de berekening waarvan tot grondslag strekt de lengte van het buiten den kring gelegen gedeelte der lijn, welke beide bijdragen worden voldaan bij vooruitbetaling, overeenkomstig het geldende tarief, ongeacht de ingevolge artikel 11 gestelde voorwaarden voor aanleg en onderhoud. Bovenbedoelde verbindingen blijven niettemin het eigendom van den Gouvernements Telefoondienst.

Artikel 20.

Betaling van abonnementsgelden.

Het abonnement is verschuldigd op den 1sten der maand voorafgaande aan die waarover het loopt en moet uiterlijk worden voldaan vóór of op den laatsten van die voorafgaande maand.

Bij het aangaan der verbintenis moeten het abonnement over de eerste maand benevens de bijdrage in de aanlegkosten op het Telefoonkantoor worden voldaan.

De abonnementsgelden worden tegen ontvangst van kwitantie voldaan:

- a. op plaatsen, waarvoor dit door het Hoofd van den dienst wordt bepaald, op aanbieding eener door of namens het Hoofd van het Telefoonkantoor geteekende kwitantie aan het door den geabonneerde op te geven adres;

b. op alle andere plaatsen door storting van het verschuldigde ten kantore van den door het Hoofd van den dienst aan te wijzen ambtenaar.

In het geval bedoeld onder *a* worden de kwitanties ten hoogste tweemaal aangeboden. Bij niet-betaling, ook na de tweede aanbieding, bestaat tot het einde der maand nog gelegenheid het verschuldigde op het betrokken kantoor te voldoen.

Artikel 21.

Verbreking van de telefonische verbinding.

Indien de geabonneerde den in artikel 20 bedoelden betalings-termijn laat voorbijgaan zonder de verschuldigde abonnements-gelden te voldoen, wordt de telefonische verbinding zonder verdere waarschuwing opgeheven.

Hetzelfde geschiedt bij nalatigheid in de betaling van gelden, verschuldigd voor districts- en interlocale gesprekken. Deze gelden behooren op overeenkomstige wijze als de abonnementsgelden te worden voldaan, met dien verstande, dat zij moeten worden betaald in de maand volgende op die waarin de gesprekken hebben plaats gehad.

Ingeval de geabonneerde driemaal 24 uren na de bedoelde ophef-fing zijner telefonische verbinding nog steeds nalatig blijft de door hem verschuldigde gelden te voldoen, worden zonder eenige inge-brekestelling toestellen en geleidingen weggenomen.

Tot dezen maatregel wordt ook overgegaan indien ten gebruike verstrekte toestellen of geleidingen worden verwaarloosd of opzet-telijk beschadigd, dan wel wordt gehandeld in strijd met een der artikelen van deze bepalingen en voorwaarden.

In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van het Hoofd van den dienst, kan hiervan worden afgeweken.

Ingeval de geabonneerde de verschuldigde gelden alsnog betaalt, nadat wegneming van de toestellen reeds is voorbereid of aange-vangen, moeten alle hieruit voortspruitende kosten door den ge-abonneerde worden vergoed, alvorens de verbinding weder wordt tot stand gebracht.

De op grond van dit artikel van de telefonische gemeenschap uitgesloten geabonneerde heeft geen aanspraak op teruggave van reeds door hem betaalde bedragen, terwijl bovendien zijne ver-plichtingen blijven voortbestaan.

Artikel 22.

Ontheffing van betaling wegens storingen.

Wanneer eene storing, waarvan de oorzaak niet aan den geabonneerde kan worden geweten, langer dan eene halve maand (termijn van 15 achtereenvolgende dagen) mocht voortduren, zal terugbetaling van het abonnementsbedrag voor de aansluiting(en), waarvan de geabonneerde gedurende dien tijd geen gebruik heeft kunnen maken, plaats hebben. Overigens vergoedt het Gouvernement geen schade, veroorzaakt door storingen in de werking der toestellen of geleidingen dan wel door onduidelijk overbrengen van het gesprokene of uit anderen hoofde ontstaan.

Artikel 23.

Telefoongids.

De telefoongids voor plaatselijke- en districtsnetten wordt gratis aan de geabonneerden verstrekt, voor elk toestel één exemplaar.

Elke aansluiting wordt op niet meer dan twee plaatsen (nl. op verschillende beginwoorden) elk van hoogstens drie regels kosteloos in het alfabetische gedeelte ⁽¹⁾ van den telefoongids opgenomen voor de vermelding van naam en adres en voor vermelding van de tijden, gedurende welke een kantoor geopend is of voor opgave van de tijden, gedurende welke de geabonneerde niet wenscht te worden opgeroepen.

Voor elken regel meer, wordt betaald volgens tarief, mits die vermelding daardoor niet het karakter draagt van eene advertentie, zulks ter beoordeling van het Hoofd van den dienst.

Tegen betaling volgens tarief kan een geabonneerde op meer dan twee plaatsen en telkens onder een ander beginwoord in den gids worden vermeld.

Het Hoofd van den dienst bepaalt hoeveel regels ten hoogste voor bovenvermelde doeleinden gebruikt mogen worden. Zijn voor den naam en het adres, zonder toelichting, meer dan drie regels benodigd, dan wordt dit niet in rekening gebracht bij twee afzonderlijke vermeldingen in het alfabetisch gedeelte van den gids, doch wel bij de vermeldingen boven dat aantal. Op verlangen van den

(1) De vermelding in het numerieke gedeelte van den gids is kosteloos.

geabonneerde wordt voor de vermelding van elke nevenaansluiting onder de vermelding van de hoofdaansluiting nog één regel kosteloos ter beschikking gesteld.

De vermelding van de tijden, gedurende welke de geabonneerde niet wenscht opgeroepen te worden, heeft alleen ten doel de medegeabonneerden met dezen wensch in kennis te stellen. Op het telefoonkantoor worden ondanks deze vermelding verbindingen op aanvraag te allen tijde tot stand gebracht. Ter zake ingediende klachten blijven buiten behandeling.

Artikel 24.

Onderhoud en gebruik.

De aansluitingen worden van Gouvernementswege onderhouden, tenzij ingevolge artikel 11 anders is overeengekomen. De aangeslotenen zijn zonder eenig voorbehoud verantwoordelijk voor eene goede verzorging van en aansprakelijk voor schade aan alle aan hen ten gebuike verstrekte toestellen en geleidingen voor zoover deze door hunne nalatigheid of schuld is veroorzaakt.

Het is verboden in toestellen en geleidingen verandering te brengen, daarop eenig ander toestel aan te sluiten of van de toestellen en geleidingen gebruik te maken tot eenig ander doel, dan dat waarvoor zij zijn bestemd.

Bij overtreding wordt de aansluiting op kosten van den overtreder in den oorspronkelijken toestand teruggebracht.

Wanneer door een geabonneerde diens aansluiting tegen betaling ter beschikking van anderen wordt gesteld, met de bedoeling, daaruit geldelijk voordeel te trekken, en hij brengt daarin na eerste aanzegging niet onmiddellijk verandering, dan is het Hoofd van den dienst bevoegd die aansluiting, zonder nadere ingebrekestelling, te doen opheffen onverminderd het voortbestaan van de op den geabonneerde rustende verplichtingen (artikel 21 laatste lid).

Artikel 25.

Verplichting tot opvolging der voorgeschreven telefoonbehandeling.

Iedere aangeslotene is verplicht de voorgeschreven en in de telefoonidsen aangegeven wijze van telefoonbehandeling op te volgen.

In het bijzonder zijn de aangeslotenen, bij wie wisselborden zijn geplaatst, gehouden zich wat betreft de wijze van bediening daarvan uitsluitend te gedragen naar de aanwijzingen door den Telefoondienst te geven.

Laatstbedoelde aangeslotenen kunnen worden verplicht het personeel, dat door hen voor de bediening van het wisselbord wordt aangewezen, op hunne kosten door den Gouvernements Telefoondienst daartoe te doen opleiden.

Artikel 26.

Districts telefoondienst.

Door het Hoofd van den dienst wordt bepaald, welke telefoonnetten tezamen een districtstefoonnet vormen en welk net in het district hoofdtelefoonnet is. Het districtsabonnement geeft den geabonneerde recht op het voeren van gesprekken met alle andere aangeslotenen op het districtstefoonnet. De geabonneerden op een bijtelefoonnet, die behalve plaatselijke ook districtsgesprekken willen voeren, zijn verplicht boven het locaalabonnement districtsabonnement te nemen. Een plaatselijk abonnement op een bijnet, zonder districtsabonnement, geeft alleen recht op het voeren van plaatselijke gesprekken met aangeslotenen op het bijnet. De geabonneerden van een hoofdtelefoonnet zijn voor het voeren van districtsgesprekken niet verplicht tot het nemen van een districtsabonnement, maar kunnen ook per gesprek betalen.

Door het Hoofd van den dienst kan, in gevallen waarin plaatselijke omstandigheden het naar zijn oordeel wenschelijk maken, van het districtstarief worden afgeweken.

In een dubbeldistrictsbijnet (zie laatste zinsnede artikel 3) kunnen, zoowel de aangeslotenen op het eene als op het andere hoofdnet, met alle aangeslotenen op het dubbeldistrictsbijnet spreken per gesprek dan wel bij abonnement. De geabonneerden van het dubbeldistrictsbijnet kunnen, zoowel op het eene als op het andere hoofdnet een districtsabonnement nemen, dan wel op beide. Wenscht een geabonneerde van een dergelijk bijnet verbinding met het hoofdnet, waarop hij geen districtsabonnement heeft, dan wordt dit gesprek gerekend als interlocaal gesprek.

Voor de bepaling van het districtstarief worden vanuit het middelpunt van den plaatselijken kring van het hoofdtelefoonnet kring-

gen getrokken met stralen van 10, 20, 30 enz. K. M. grooter dan die van den plaatselijken kring.

De districtsgesprekken worden na zes minuten onderbroken, indien een ander districtsgesprek is aangevraagd, dat over dezelfde verbindingsgeleiding moet worden gevoerd. Elk districtsgesprek wordt geacht te zijn gevoerd door en voor rekening van den geabonneerde van de aansluiting van waaruit de verbinding wordt aangevraagd. (1)

Artikel 27.

Toepassing van de onderwerpelijke voorwaarden en bepalingen op den interlocalen telefoondienst

Het Hoofd van den dienst kan deze bepalingen en voorwaarden in gevallen, welke bij het besluit van 27 April 1912 N° 49 (Bijblad op het Staatsblad N° 7608) en de daarin gebrachte of nog te brengen wijzigingen niet zijn voorzien, voor zoover noodig van toepassing verklaren op den interlocalen telefoondienst.

Artikel 28.

Geheimhouding.

Den ambtenaren, beambten of andere personen met den telefoondienst belast, is elke mededeeling omtrent gesprekken anders dan aan hen, die tot kennisneming bevoegd zijn, overeenkomstig hun ambtseed verboden op de bij algemeene verordening bepaalde straffen.

Artikel 29.

Stuiten van gesprekken.

Het voeren van gesprekken kan worden gestuit, wanneer die in strijd worden geacht met de veiligheid van den Staat, de openbare orde of de goede zeden.

(1) Dit geldt ook ten opzichte van interlocale gesprekken.

Artikel 30.

Bejegening van het bedienend personeel.

De aangeslotene draagt zorg, dat van uit zijne aansluiting met het dienstdoende personeel van den telefoondienst alleen gesprekken worden gevoerd, welke op den dienst betrekking hebben en dat daarbij geen onvoegzame, ongepaste of ruwe uitdrukkingen worden gebezigd.

Het bedienend personeel is niet verplicht degenen, die het ongepast bejegenen, te woord te staan.

Artikel 31.

Toegang tot het perceel.

Ten behoeve van het onderhouden, herstellen, vervangen of wegnemen van toestellen of geleidingen en de contrôle op de naleving van deze bepalingen en voorwaarden verleent de aangeslotene aan het daarvoor aangewezen personeel van den Gouvernements Telefoondienst, op vertoon van een identiteitsbewijs, tusschen 8 en 12 uur des vóórmiddags en des namiddags tusschen 4 uur en zons-
 ondergang toegang tot de plaatsen waar de toestellen zich bevinden en de geleidingen zijn aangebracht.

Artikel 32.

Beslissing in gevallen welke niet zijn voorzien.

Het Hoofd van den dienst beslist in gevallen, welke niet zijn voorzien en in alle geschillen, over de toepassing dezer bepalingen, voorwaarden en tarieven mochten ontstaan. Hooger beroep op den Directeur van Gouvernementsbedrijven is toegelaten.

TARIEVEN VOOR DEN GOUVERNEMENTS TELEFOON-
DIENST VOOR PLAATSELIJK- EN DISTRICTSVERKEER.

OMSCHRIJVING.	Bedrag.		
	Bandoeng, Batavia, Semarang, Soerabaja.	Java en Madoera.	Buitenbe- zittingen.
A. PLAATSELIJKE DIENST.			
I. GELDEN IN EENS BIJ DE VER- BINTENIS TE STORTEN.			
<i>Bijdrage in de aanlegkosten.</i>			
<i>a. binnen den plaatselijken kring:</i>			
1. voor hoofdaansluitingen	f 15.—	f 15.—	f 15.—
2. voor elke nevenaansluiting en extraschel per 100 M. geleidings- lengte of gedeelte daarvan	" 4.50	" 4.50	" 4.50
3. voor elke andere bijzondere tech- nische inrichting	" 3.—	" 3.—	" 3.—
<i>b. buiten den plaatselijken kring boven het sub a 1 vermelde:</i>			
voor elke hoofd- en voor elke neven- aansluiting:			
per K.M. geleidingslengte of gedeel- te daarvan:			
1e. voor eene enkelleiding	" 30.—	" 30.—	" 30.—
2e. voor eene dubbelleiding	" 45.—	" 45.—	" 45.—
3e. voor het veranderen van eene enkel- in eene dubbelleiding	" 22.50	" 22.50	" 22.50
4e. voor elke extra-schel per 100 M. geleidingslengte of gedeelte daar- van	" 4.50	" 4.50	" 4.50
5e. voor elke andere bijzondere tech- nische inrichting	" 5.—	" 5.—	" 5.—
II. MAANDELIJKSCH KOSTEN.			
<i>Abonnement voor:</i>			
<i>a. eene hoofdaansluiting binnen den plaatselijken kring getrokken met een straal van .....</i>		6 K.M.	
		Hoofdnet- ten 3 K.M. bijnetten 1 K.M.	Hoofdnet- ten 3 K.M. bijnetten 1 K.M.
1e. indien door den geabonneerde gemiddelde 10 of minder gesprek- ken per dag worden aangevraagd.	f 15.—	f 12.—	f 15.—
2e. indien door den geabonneerde gemiddeld meer dan 10 doch niet			

OMSCHRIJVING.	Bedrag.		
	Bandoeng, Batavia, Semarang, Soerabaja.	Java en Madoera.	Buitenbe- zittingen.
meer dan 20 gesprekken per dag worden aangevraagd	f 22.50	f 18.—	f 22.50
3e. indien door den geabonneerde gemiddeld meer dan 20 doch niet meer dan 40 gesprekken per dag worden aangevraagd	" 30.—	" 24.—	" 30.—
4e. indien door den geabonneerde gemiddeld meer dan 40 gesprekken per dag worden aangevraagd wordt bij het bereiken van het tweede en elk volgend veertigtal telkens eene nieuwe hoofdaansluiting vereischt.			
Hetzelfde geldt indien per dag het aantal inkomende en uitgaande gesprekken meer dan 70 bedraagt;			
<i>b. Geleidingen buiten den plaatselijken kring.</i>			
Voor elke hoofdaansluiting buiten den plaatselijken kring wordt het abonnement voor het geleidingsgedeelte liggende buiten den plaatselijken kring verhoogd met:			
per K.M. enkelleiding bovengronds of gedeelte daarvan	" 1.50	" 1.50	" 1.50
per K.M. dubbelleiding bovengronds of gedeelte daarvan	" 2.25	" 2.25	" 2.25
per K.M. dubbelleiding ondergronds of gedeelte daarvan	" 7.50	" 7.50	" 7.50
<i>c. Nevenaansluitingen.</i>			
1. Voor elk toestel van nevenaansluitingen	" 4.50	" 3.75	" 3.75
2. Voor de geleidingslengte van het neventoestel tot het toestel van de hoofdaansluiting:			
<i>a. binnen den plaatselijken kring per 100 M. of gedeelte daarvan:</i>			
1e. voor eene enkelleiding bovengronds	" 0.30	" 0.30	" 0.30
2e. voor eene dubbelleiding bovengronds	" 0.45	" 0.45	" 0.45
3e. voor eene dubbelleiding ondergronds	" 0.75	" 0.75	" 0.75

OMSCHRIJVING.	Bedrag.		
	Bandoeng, Batavia, Semarang, Soerabaja.	Java en Madoera.	Buitenbe- zittingen.
<i>b. buiten</i> den plaatselijken kring per K.M. of gedeelte daarvan:			
1e. voor eene enkelleiding boven- gronds	f 2.25	f 2.25	f 2.25
2e. voor eene dubbelleiding boven- gronds	" 3 —	" 3.—	" 3.—
3e. voor eene dubbelleiding onder- gronds	" 7.50	" 7.50	" 7.50
<i>d. Vermelding in den gids.</i>			
Voor elken regel extra	" 0.40	" 0.40	" 0.40
Het vermelden in Kapitale letters per drie regels of gedeelte daarvan	" 1.50	" 1.50	" 1.50
<i>e. Medegebruikers (Art. 5 Bepalingen en Voorwaarden).</i>			
Voor het opnemen in den gids van den naam van een medegebruiker	" 1.50	" 1.50	" 1.50
<i>f. Dubbele omschakelaars met 3 standen.</i>			
Met hulpschel, omschakelaar en schel al dan niet ingebouwd	" 1.50	" 1.50	" 1.50
<i>g. Dubbele omschakelaars met 2 standen.</i>	" 0.75	" 0.75	" 0.75
<i>h. Alle overige eenvoudige omschakelaars.</i>			
Enkel of dubbel	" 0.40	" 0.40	" 0.40
<i>i. Wisselbord.</i>			
Voor elk daarop in gebruik zijnd op- reepsignaal:			
1. in een lokaalbatterijnet	" 0.60	" 0.60	" 0.60
met een minimum van	" 3.—	" 3.—	" 3.—
2. in een centraalbatterijnet	" 0.75	" 0.75	" 0.75
met een minimum van	" 4.50	" 4.50	" 4.50
<i>j. Extra-schel.</i>			
Voor eene extra-schel met eene geleid- ingslengte van ten hoogste 100 M. ...	" 0.75	" 0.75	" 0.75
Voor eene grootere geleidingslengte per 100 M. of gedeelte daarvan	" 0.45	" 0.45	" 0.45

OMSCHRIJVING.	Bedrag.		
	Bandoeng, Batavia, Semarang, Soerabaja.	Java en Madoera.	Buitenbe- zittingen.
<i>k. Microtelefoon.</i>			
Op plaatsen, waar microtelefoontoe- stellen worden verstrekt, extra voor de microtelefoon	f 0.75	f 0.75	f 0.75
Voor een centraalbatterij-toestel met microtelefoon wordt het abonnement niet verhoogd.			
<i>l. Extra-telefoon (gehoorbuis).</i>			
Voor eene tweede telefoon	" 0.40	" 0.40	" 0.40
III. BIJZONDERE KOSTEN.			
<i>a.* Verhuizing van eene aansluiting.</i>			
Binnen den plaatselijken kring:			
Voor het overbrengen van eene aan- sluiting	" 18.—	" 15.—	" 15.—
Voor elke nevenaansluiting en extra- schel gelijktijdig verhuisd met de hoofd- aansluiting eene bijdrage in de aanleg- kosten als vermeld onder A I.			
Bestaat in het nieuwe gebouw reeds eene telefooninstallatie en wordt het overgenomen gedeelte ongewijzigd in ge- bruik genomen dan is per hoofdaanslui- ting voor het overbrengen verschuldigd.	" 6.—	" 5.—	" 5.—
Buiten den plaatselijken kring wor- den deze bedragen vermeerderd met de kosten volgens I.			
<i>b. Verplaatsing van eene aansluiting.</i>			
Binnen den plaatselijken kring:			
Voor het verplaatsen van een toestel met geleiding:			
<i>a.</i> binnen hetzelfde gebouwencomplex ...	" 9.—	" 7.50	" 7.50
<i>b.</i> binnen hetzelfde vertrek	" 4.50	" 3.75	" 3.75
Voor het verplaatsen van een omscha- kelaar, extra-schel e.d. binnen hetzelfde gebouwencomplex of vertrek per 100 M. geleidingslengte of gedeelte daarvan ...	" 4.50	" 4.50	" 4.50
Buiten den plaatselijken kring worden deze bedragen verhoogd met	" 3.—	" 3.—	" 3.—
Wordt van de oude geleiding geheel of gedeeltelijk gebruik gemaakt dan			

OMSCHRIJVING.	Bedrag.		
	Bandoeng, Batavia, Semarang, Soerabaja.	Java en Madoera.	Buitenbe- zittingen.
wordt voor de berekening der kosten de lengte daarvan in mindering gebracht. Voor verhuizing of verplaatsing van een wisselbord	De kosten- de prijs.	De kosten- de prijs.	De kosten- de prijs.
<i>c. Verplaatsing van geleidingen.</i>			
De verplaatsing op verzoek van den geabonneerde van geleidingen	De kosten- de prijs.	De kosten- de prijs.	De kosten- de prijs.
<i>d. Buitengewone toestellen met gelei- dingen benodigd voor eene aansluiting.</i>			
Buitengewone toestellen, zooals nacht- wekkers, bellen en trompetten, relais, signalen met daarbij behoorende elemen- ten enz. worden als regel niet in abon- nement verstrekt doch kunnen tegen de kostende prijzen geleverd en desge- wenscht worden onderhouden. Dergelijke toestellen blijven alsdan het eigendom van den geabonneerde. Op verzoek van den aangeslotene kun- nen ook andere toestellen en inrichtingen in gebruik worden gegeven op voor- waarden door het Hoofd van den dienst in elk bijzonder geval vast te stellen.			
B. DISTRICTSDIENST.			
I. MAANDELIJKSCHE KOSTEN.			
(Kosten boven het plaatselijk abonne- ment).			
A b o n n e m e n t.			
<i>a. Voor eene aansluiting op een hoofd- telefoonnet ongeacht de zônes .....</i>	f 7.50	f 7.50	f 9.—
(Art. 26 der Bepalingen en Voorwaarden).			
<i>b. Voor eene aansluiting op een bij- telefoonnet, waarvan het telefoonkantoor gelegen is in eene zône ter breedte van 10 K.M. om den plaatselijken kring van het kantoor van het hoofdtelefoonnet ...</i>	" 7.50	" 7.50	" 9.—

OMSCHRIJVING.	Bedrag.		
	Bandoeng, Batavia, Semarang, Soerabaja.	Java en Madoera.	Buitenbe- zittingen.
Voor eene aansluiting op het bijtele- foonnet, waarvan het kantoor gelegen is buiten bedoelde zône klimt dit bedrag voor elke volgende zône ter breedte van 10 K.M. telkenmale op met	f 4.50	f 3.75	f 3.75
II. KOSTEN PER GESPREK.			
<i>Kosten per gesprek voor aangeslotenen aan het hoofdtelefoonnet niet geabonneerd op den districtsdienst.</i>			
Per gesprek van 6 minuten	" 0.25	" 0.25	" 0.25
C. PARTICULIERE VERBINDINGEN.			
I. GELDEN IN EENS BIJ DE VER- BINTENIS TE STORTEN.			
<i>Bijdrage in de aanlegkosten.</i>			
a. binnen den plaatselijken kring voor elke particuliere verbinding per 100 M. geleidingslengte of gedeelte daarvan	" 4.50	" 4.50	" 4.50
b. buiten den plaatselijken kring:			
voor elke particuliere verbinding, per K.M. geleidingslengte of gedeelte daarvan:			
1e. voor eene enkelleiding	" 30.—	" 30.—	" 30.—
2e. voor eene dubbelleiding	" 45.—	" 45.—	" 45.—
3e. voor het veranderen van eene enkel- in eene dubbelleiding	" 22.50	" 22.50	" 22.50
II. MAANDELIJKSCH KOSTEN.			
a. <i>Abonnement voor toestellen en lijnen.</i>			
1. Per toestel	" 4.50	" 3.75	" 3.75
2. Voor de geleidingen:			
a. binnen den plaatselijken kring:			
per 100 M. of gedeelte daarvan:			
1e. voor eene enkelleiding boven- gronds	" 0.30	" 0.30	" 0.30

OMSCHRIJVING.	Bedrag.		
	Bandoeng, Batavia, Semarang, Soerabaja.	Java en Madoera.	Buitenbe- zittingen.
2e. voor eene dubbelleiding boven- gronds	f 0.45	f 0.45	f 0.45
3e. voor eene dubbelleiding onder- gronds	" 0.75	" 0.75	" 0.75
<i>b. buiten den plaatselijken kring:</i>			
per K.M. of gedeelte daarvan:			
1e. voor eene enkelleiding boven- gronds	" 2.25	" 2.25	" 2.25
2e. voor eene dubbelleiding boven- gronds	" 3.—	" 3.—	" 3.—
3e. voor eene dubbelleiding onder- gronds	" 7.50	" 7.50	" 7.50
<i>b. Hulptoestellen.</i>			
Volgens tarief A. Hoofdstuk II sub <i>f, g, h, i, j, k, l.</i>			
D. PUBLIEKE SPREEKCELLEN.			
<i>Kosten voor het voeren van gesprekken.</i>			
Voor elk gesprek van ten hoogste 6 minuten in het plaatselijk verkeer ...	" 0.25	" 0.25	" 0.25
Voor elk gesprek van ten hoogste 6 minuten in het districtsverkeer	" 0.50	" 0.50	" 0.50
E. MEDEDELING OMTRENT DE AAN- KOMST VAN SCHEPEN.			
Kosten per mededeeling omtrent de aankomst van schepen.			
(Een geabonneerde kan bij een telefoon- kantoor kosteloos inlichtingen bekomen omtrent de aankomst van schepen ter plaatse. Verzoekt een abonné echter hem op te roepen en mede te deelen wanneer een schip zal aankomen zoodra zulks bekend is, dan betaalt hij per mededeeling	" 0.40	" 0.40	" 0.40

Mij bekend:

De Gouvernements-Secretaris,
WESTEROUEN VAN MEETEREN.

No. 10478. LANDMACHT. ASPIRANT-OFFICIEREN. Wijziging van de „Bepalingen betreffende het Instituut van aspirant-officieren bij het Wapen der Infanterie”.

BESLUIT.

No. 47.

Batavia, den 1sten November 1923.

Gelezen enz.;

Gelet op artikel 2 van het besluit van 26 Januari 1921 N° 59 (Bijblad op het Staatsblad N° 9700);

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen, dat de „Bepalingen betreffende het Instituut voor aspirant-officieren bij het Wapen der Infanterie”, vastgesteld bij artikel 2 van het besluit van 26 Januari 1921 N° 59 (Bijblad op het Staatsblad N° 9700), zooals deze sedert zijn gewijzigd, laatstelijk bij artikel 1, onder II, van het besluit van 10 October 1922 N° 41 (Bijblad op het Staatsblad N° 10162), nader worden gewijzigd en aangevuld als volgt:

1e. Artikel 2, 2e lid, wordt gelezen:

„De vader, moeder, voogd, voogdes, verzorger of verzorgster van den Europeeschen of niet Europeeschen jongeling, die als aspirant-officier wensch te worden toegelaten moet zich vóór 1 April schriftelijk wenden tot den Inspecteur der Infanterie te Bandoeng onder opgave van landaard, datum en jaar van geboorte van den aspirant en onder bekendstelling voor welk studiejaar van den cursus de aspirant examen wensch af te leggen”.

2e. In het 3e en 4e lid van artikel 3 wordt de aanhef van punt „1e” onderscheidenlijk gelezen:

„1e. op 1 October van het jaar van toelating het 16e levensjaar wel”, ...

en

„1e. op 1 October van het jaar van toelating het 17e levensjaar wel”, ...

3e. In punt „3e” van het 3e en 4e lid van artikel 3 wordt voor „Hoogere Burger- of Mulo-School” gelezen „Hoogere Burger-school”.

4e. Aan artikel 4 wordt als nieuw lid toegevoegd:

„Gegadigden, niet te Weltevreden of Meester-Cornelis woon-

achtig, kunnen desgewenscht gedurende den tijd, dat zij voor het afleggen van het examen te Meester-Cornelis moeten verblijven, op de Militaire school kosteloos worden gehuisvest en aan de menage deelnemen".

5e. In de eerste zinsnede van artikel 8 wordt voor „ouders of voogden" gelezen:

„ouders, voogden of verzorgers".

6e. Aan artikel 9 wordt als nieuw lid toegevoegd:

„Bij overgang naar het derde studiejaar worden de leerlingen door eene geneeskundige commissie onderzocht voor wat hunne lichamelijke geschiktheid betreft voor toelating tot de Militaire school.

Zij, die geschikt zijn bevonden, worden voor den tijd van een jaar beschouwd als te voldoen aan den eisch van fysieke geschiktheid voor toelating tot de Militaire school".

7e. In artikel 11 wordt voor „niet meer dan veertien dagen wordt uitgekeerd", gelezen:

„voor het vertrek niet meer wordt uitgekeerd dan voor veertien dagen en bij terugkomst het aankomende over de meerdere dagen van het verlof".

8e. Artikel 15 wordt gelezen:

„In voeding, kleeding, bewassing en haarknippen ten behoeve der leerlingen wordt voor rekening van den Lande voorzien".

Ten tweede: enz.

Afschrift enz.

No. 10479. ✓ REIS- EN VERBLIJFKOSTEN. Wijziging van het woord „Fordregeling" in „Automobielregeling", (besluit 24 April 1923 N° 1).

BESLUIT.

No. 7.

Batavia, den 10den November 1923.

Gelezen enz.;

Gelet op artikel 15 van het Algemeen Reisreglement (Staatsblad 1921 N° 422);

Is goedgevonden en verstaan:

In het besluit van 24 April 1923 N° 1 (Bijblad op het Staatsblad

N° 10359) en in de bij artikel 2 van dat besluit vastgestelde regeling het woord „Fordregeling” te wijzigen in „Automobielregeling”.
Afschrift enz.

No. 10480. ZOUT. Goedkoope verstrekking van los zout ten behoeve van de visscherij.

BESLUIT.

No. 4. Batavia, den 21sten November 1923.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Ten vervolge van de besluiten van 10 Februari 1916 en 18 November 1920 Nos. 11 en 81 (Bijblad op het Staatsblad Nos. 8464 en 9748) en met nadere wijziging in zooverre van het bepaalde bij artikel 1 van het besluit van 8 Februari 1907 No. 14 (Bijblad op het Staatsblad No. 6600) te bepalen, dat zonder voorafgaande vermenging met vreemde bestanddeelen en onbruikbaarmaking voor de consumptie, uit het Landszoutpakhuis te Moearamoentai (Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo) los zout kan worden verstrekt voor het zouten van visch tegen betaling van 8 (acht) cent per kilogram.

Afschrift enz.

No. 10481. REGLEMENT betreffende de opleiding bij het leger van kinderen tot ambachts- of handwerkslieden.

BESLUIT.

No. 23. Buitenzorg, den 1sten December 1923.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van het bij artikel 1 van het besluit van 21 Maart 1903 N° 3 vastgesteld en bij artikel 1 van het besluit van 25 November 1922 N° 35 gewijzigd „Reglement betreffende de oplei-

ding bij het leger van kinderen van Europeesche afkomst tot ambachts- of handwerkslieden'', hetwelk ingevolge artikel 1 van het besluit van 23 Augustus 1919 N° 50 ook van toepassing is op kinderen van niet-Europeeschen landaard, vast te stellen het aan dit besluit gehecht „Reglement betreffende de opleiding bij het leger van kinderen tot ambachts- of handwerkslieden'';

met bepaling, dat dit besluit in werking treedt op een nog nader door den Legercommandant vast te stellen datum.

Afschrift enz.;

Bijlage behoorende bij het besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 1 December 1923 N° 23.

RÈGLEMENT betreffende de opleiding bij het leger van kinderen tot ambachts- of handwerkslieden.

Artikel 1. Bij de verschillende korpsen en inrichtingen van het leger, ⁽¹⁾, zoowel op Java als in de buitengewesten, is, binnen door den Legercommandant zoo noodig te stellen grenzen, de gelegenheid opengesteld, om kinderen van het mannelijk geslacht in Nederlandsch-Indië geboren of gevestigd, kosteloos onderricht te doen erlangen in een der werktuigelijke ambachten of handwerken als dat van wagenmaker, zadel- en tuigmaker, kleermaker, schoenmaker, enz., dan wel in een der bouwambachten als dat van timmerman, smid, metselaar, verver, steenhouwer, enz

Artikel 2. De jongelieden, die tot deze opleiding wenschen te worden toegelaten, moeten den veertienjarigen leeftijd bereikt hebben, doch mogen hun zeventiende jaar nog niet zijn ingetreden.

Dit onderricht kan worden genoten tot aan het intreden van het twintigste levensjaar.

Artikel 3. De aanvragen om tot leerling te worden toegelaten moeten gericht zijn aan den gezaghebbende van het korps of de inrichting, waarbij de leerling onderricht wenscht te ontvangen.

(1) Het bepaalde in de Reglementen voor den Artillerie-Constructie-Winkel, de Pyrotechnische Werkplaats, de Geweermakersschool en de Geweermakersateliers (Gouvernementsbesluit van 30 Juli 1906 No. 31, art. 2, sub r, Staatsblad No. 358, Algemeene Order 1908 No. 7) blijft echter van kracht.

Voor opleiding in de bouwambachten komen alleen in aanmerking die garnizoenen waar steeds een officier, architect of opzichter der Genie is geplaatst.

Genoemde gezaghebbenden zijn bevoegd om de jongelieden, die voldoen aan de in dit reglement gestelde eischen, en voor wie toelating als leerling wordt gevraagd, onder nadere goedkeuring van het Departement van Oorlog voorloopig als zoodanig toe te laten.

Op deze handeling behoort zoo spoedig mogelijk bij verzoekstaat (model 35 of 36) onder overlegging van de in het volgend artikel genoemde bescheiden, door tusschenkomst van den betrokken divisie- (gewestelijk militair) commandant en den Inspecteur van het wapen of het Hoofd van den dienst, de goedkeuring van het Departement van Oorlog te worden gevraagd.

Artikel 4. Voornoemde aanvraag geschiedt door de ouders, voogden of verzorgers der jongelieden, zooveel mogelijk onder overlegging van een uittreksel uit het geboorte- of doopregister, of eenig ander bewijs, dat de afkomst en ouderdom van den aspirant staat en voorts van eene verklaring, dat de verzoekers met de voorwaarden van toelating bekend zijn en eindelijk van eene opgave voor welk ambacht of handwerk de toelating gevraagd wordt.

Artikel 5. De toelating verleend zijnde, zal deze alleen in de volgende gevallen mogen worden ingetrokken, als:

- 1e. wegens dienstneming in het leger;
- 2e. wegens lichamelijke- of zielsgebreken, die den jongeling ongeschikt maken tot het aanleeren van een ambacht, en als zoodanig zijn geconstateerd door den Officier van gezondheid van het garnizoen;
- 3e. wegens slecht gedrag, luiheid of ongeschiktheid, enz., een en ander op voordracht van den gezaghebbende van het korps of de inrichting, waarbij de leerling onderricht geniet, door tusschenkomst van den betrokken divisie- (gewestelijk militair) commandant en den Inspecteur van het wapen of het Hoofd van den dienst en ter beoordeeling van het Departement van Oorlog.

Artikel 6. De leerlingen genieten de toelagen als in het militair tarief № 46b aangegeven.

Artikel 7. De leerlingen zullen geene militaire kleeding dragen, blijven bij hunne ouders of verzorgers inwonen en zijn niet aan de krijgstucht onderworpen.

Artikel 8. Zij zijn gehouden op de daarvoor vastgestelde uren op hun werk tegenwoordig te zijn.

De personen belast met hunne opleiding zullen aldaar zoodanig gezag over hen uitoefenen als uit den aard hunner verhouding volgt;

omgekeerd zullen de leerlingen verplicht zijn, hun de vereischte ondergeschiktheid en gehoorzaamheid te betoonen.

Artikel 9. In geval van ziekte zijn de ouders, voogden of verzorgers gehouden hiervan kennis te geven aan dengene, onder wiens onmiddellijk toezicht de leerlingen hunne opleiding ontvangen.

De leerlingen zullen kosteloos door de officieren van gezondheid van het garnizoen behandeld en van Landswege van geneesmiddelen voorzien worden, mits zij binnen een rayon van twee palen (—voor garnizoenen, waar het aanhouden van een automobiel voor de officieren van gezondheid belast met den Garnizoensdienst noodzakelijk wordt geacht — binnen een rayon van drie palen) van het centrum der garnizoensplaats wonen.

Wanneer zij daarbuiten wonen of aan eene besmettelijke ziekte lijdende zijn, zullen zij voor rekening van den Lande in eene militaire ziekeninrichting, als lijders afdeeling 3a voor zoover betreft Europeanen en daarmede gelijkgestelden en overigens als lijders der afdeeling 3b, kunnen worden verpleegd.

Artikel 10. Op den 15den Februari van elk jaar wordt door de divisie- (gewestelijk militair) commandanten door tusschenkomst van de betrokken Inspecteurs der wapens of Hoofden van diensten aan het Departement van Oorlog eene naamlijst ingediend der jongelieden, die het in artikel 1 bedoeld onderricht genieten, met vermelding van de ambachten die onderwezen worden en voorzien van zoodanige aantekeningen omtrent leeftijd, gedrag, aanleg, geschiktheid, enz. als noodig zijn om over de werking van dien maatregel en het onderwerpelijk reglement te kunnen oordeelen en wijders van hunne beschouwingen en voorstellen nopens de in dit reglement eventueel noodige wijzigingen of aanvullingen.

No. 10482. GENEESKUNDIGE DIENST. ZIEKENINRICHTINGEN. Toepasselijkverklaring op de burgerlijke ziekeninrichtingen te Tjiamis, Koeningan en Madjalengka der regelen betreffende de bestemming van en de kosten van verpleging in de burgerlijke ziekeninrichting te Sérang (Banten).

BESLUIT.

No. 13. Buitenzorg, den 2den December 1923.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met intrekking, voor zoover betreft de burgerlijke ziekeninrichtingen te Tjiamis (Préanger-Regentschappen), te Koeningan en te Madjalèngka (Tjerebon), van het besluit van 6 Juni 1902 No. 1 (Bijblad op het Staatsblad No. 5719), zooals het laatstelijk is gewijzigd bij het besluit van 2 Mei 1922 No. 39 (Bijblad op het Staatsblad No. 10040), op die ziekeninrichtingen van toepassing te verklaren de bij het besluit van 6 December 1922 No. 33 (Bijblad op het Staatsblad No. 10212) vastgestelde regelen betreffende de bestemming van en de kosten van verpleging in de burgerlijke ziekeninrichting te Sérang (Banten).

Ten tweede: Te bepalen, dat artikel 1 van dit besluit, voor zoover de burgerlijke ziekeninrichting te Tjiamis betreft, wordt geacht in werking te zijn getreden op 19 November 1923.

Uittreksel enz.

No. 10483. EEREDIENST. PROTESTANTSCHER KERK. Nadere regeling van het dienstwerk van de predikanten te Amboina en den hulpprediker te Ternate.

BESLUIT.

No. 23. Buitenzorg, den 6den December 1923.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen dat de omschrijving van het dienstwerk van:

- a. de twee te Amboina geplaatste predikanten,
  - b. den hulpprediker te Ternate,
    - a en b zooals die laatstelijk is vastgesteld bij:
  - a. artikel 1, letter b, 4e
  - b. artikel 2,
    - a en b van het besluit van 2 Mei 1923 N° 39 (Bijblad op het Staatsblad N° 10360), nader wordt gewijzigd als volgt:
  - a. „de dienst in de Inlandsche Christengemeenten op het eiland Manipa (afdeeling Séran, residentie Amboina) en in de afdeelingen West-Nieuw-Guiné en de Soela-eilanden (residentie Amboina) twee malen 's jaars”.
  - b. „de dienst bij de Inlandsche Christengemeenten in de afdeeling Ternate (residentie Amboina)”.
- Uittreksel enz.

No. 10484. TELEGRAMMEN. Bevoegdheid van de gewestelijke Gouvernements artsen bij den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst tot het verzenden van Regeeringstelegrammen.

BESLUIT.

No. 24. Buitenzorg, den 7den December 1923.

Gelezen enz.;

Gelet op artikel 2 van het besluit van 24 Januari 1916 N° 20 (Staatsblad N° 94);

Is goedgevonden en verstaan:

Met aanvulling van het besluit van 22 Juli 1919 No. 107 te bepalen, dat de bij artikel 7, § 2, letter A, van het Reglement voor den Gouvernements telegraafdienst in Nederlandsch-Indië (Staatsblad 1907 N° 67, zooals dit laatstelijk gewijzigd is bij Staatsblad 1916 N° 94) bedoelde regeeringstelegrammen mede kunnen worden verzonden door de gewestelijke Gouvernements artsen bij den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst uitsluitend in spoedeisende gevallen aan:

- a. de Directeuren van de Landskoepokinrichting en het Instituut Pasteur te Bandoeng en van het Geneeskundig Laboratorium te Weltevreden;
- b. de Hoofden van de gewestelijke laboratoria,

- a* en *b*. voor zoover die telegrammen betrekking hebben op door die inrichtingen te leveren vaccins, sera en andere benooidigheden voor ziekteherkenning en bestrijding, dan wel op de verstrekking of de inwinning van inlichtingen, welke verband houden met de door die inrichtingen te verrichten onderzoekingen of te behandelen personen;
- c*. de Geneesheer Directeuren van de Krankzinnigengestichten zoomede de hoofden van de Doorgangshuizen voor Krankzinnigen, voor zoover die telegrammen betrekking hebben op de verstrekking of inwinning van inlichtingen aangaande de opneming en verpleging van personen in die inrichtingen.

Uittreksel enz.

No. 10485. BOSCHWEZEN. Wijziging van het Reglement voor den dienst van het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.

BESLUIT.

No. 27.

Tjipanas, den 13den December 1923.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat artikel 5, alinea 4 van het Reglement voor den dienst van het Boschwezen in Nederlandsch-Indië, vastgesteld bij het besluit van 30 Juli 1913 No. 49 (Bijblad op het Staatsblad No. 7901) wordt gelezen als volgt:

In overleg met den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel maakt de Hoofdinspecteur dienststreizen, indien hem dit in het belang van den dienst noodig voorkomt. Gedurende zijne afwezigheid of verhindering geldt voor de behandeling der dagelijksche zaken de volgende regeling:

Indien de afwezigheid of verhindering van korten duur is — ter beoordeeling van den hoofdinspecteur — is de behandeling van bedoelde zaken opgedragen aan den Administrateur van het Hoofdbureau, bijgestaan door de aan het Hoofdkantoor verbonden beheershoutvesters. Bij afwezigheid of verhindering van langeren duur

treedt voor de afdoening der dagelijksche zaken op een door den Hoofdinspecteur, in overleg met den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel, aan te wijzen ambtenaar. In geval van ontstentenis van den Hoofdinspecteur worden diens functiën, zoolang daarin niet door den Gouverneur-Generaal wordt voorzien, waargenomen door een door den directeur aan te wijzen ambtenaar.

Afschrift enz.

No. 10486. INLANDSCHE AMBTENAREN EN BEAMBTEN.
 NAAMSVERANDERING. Toelichting op het
 voorschrift vervat in Bijblad N° 977.

RONDSCHRIJVEN.

No. 2609a/IIIAI.

Buitenzorg, den 31sten October 1923.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur.

Zooals UHoogEdelGestrenge zal kunnen blijken uit het hierevensgaand uittreksel uit het besluit van heden N° 10 (Staatsblad N° 526), is met intrekking van het besluit van 3 April 1922 N° 75 (Staatsblad N° 187) de bij de Hoofden der betrokken Departementen van Algemeen Bestuur berustende bevoegdheid tot het verleenen van vergunning tot naamsverandering en tot het ondertekenen van de daarvan uit te reiken akten aan in 's Lands dienst zijnde of gepensioneerde Inlandsche ambtenaren en beambten overgedragen aan de Hoofden van gewestelijk bestuur.

Ingevolge het voorschrift in Bijblad N° 977 behooren bij voorstellen tot naamsverandering ten behoeve van Inlandsche hoofden de zinnen en de strekking dier naamsverandering te worden toegelicht. Echter is sedert gebleken, dat de praktische toepassing daarvan, dit voorschrift vrijwel doelloos en nutteloos heeft gemaakt. In het algemeen toch wordt de opvatting gehuldigd, dat het noodig en voldoende is de etymologische beteekenis van den gewenschten nieuwen naam, of van de samenstellende deelen daarvan te doen kennen, terwijl in werkelijkheid de etymologie — indien al met zekerheid bekend — van geenerlei belang is.

Voor de Overheid komt het er toch slechts op aan, om te weten met welke bedoeling men een zekeren naam koos. Heeft daarbij de bedoeling voorgezet en om door middel van dien naam zich op een te hoog standpunt te plaatsen en (of) bij de bevolking onjuiste en ongewenschte voorstellingen omtrent eigen afkomst, positie enz. te wekken, dan kan daarin aanleiding zijn het aannemen van zulk een naam te verbieden, onverschillig wat de eigenlijke etymologische beteekenis zij. De eigennamen ontleenen dan ook hun belang uitsluitend aan den zin of de waarde, door den drager en den naamgever of — in sommige gevallen — door de omgeving er aan gehecht, zoodat bij de bepaling daarvan tal van invloeden in het spel kunnen zijn, die niet zelden aan de waarneming ontsnappen en alleen door den betrokkene kunnen worden toegelicht.

Ook om politieke redenen kan het noodzakelijk zijn een verzoek om vergunning tot naamsverandering af te wijzen. Een dergelijk geval zal zich hijv. voordoen, wanneer de gekozen naam in verband met de daaraan verbonden historische of traditioneele herinneringen, den drager van de zijde zijner omgeving eene hem niet-toekomende vereering zou doen genieten of dienst zou kunnen doen om door de Regeering niet te erkennen aanspraken aannemelijk te maken dan wel te versterken. Zal het in dezen tijd wel uiterst zelden voorkomen, dat om politieke redenen tegen het aannemen door een Inlandsch ambtenaar van een bepaalden naam bezwaar moet worden gemaakt, geheel uitgesloten is die mogelijkheid echter niet.

Hieruit blijkt, dat een doelmatige opvolging van het voorschrift in Bijblad № 977 dus alleen dan gewaarborgd is, wanneer mededeeling geëischt wordt van de motieven, welke tot de keuze van den gewenschten naam hebben geleid, terwijl een onderzoek naar de eigenlijke etymologische beteekenis daarvan veelal onnoodig en nutteloos is. In verreweg de meeste gevallen zal dan dadelijk blijken, dat tegen den nieuwen naam geen bezwaar behoeft te worden gemaakt, terwijl in de bij hooge uitzondering zich voordoende gevallen, waarin òf tegen den naam zelf bedenking bestaat òf over de eigenlijke bedoeling twijfel gekoesterd wordt, een nader onderzoek, zoo noodig in overleg met den Adviseur voor Inlandsche Zaken, zal kunnen worden ingesteld.

Door UHoogEdelGestrenge het vorenstaande mede te deelen en

te verzoeken bij de behandeling van verzoeken om naamsverandering daarmede rekening te willen houden, heb ik de eer aan een van den Landvoogd bekomen opdracht te voldoen.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10487. TOPOGRAFISCHE INRICHTING CLICHÉ'S. Bewaring van zink- en kopereliché's bij de Topografische Inrichting.

RONDSCHRIJVEN GOUVERNEMENTS SECRETARIS.

Aan

de Hoofden der Departementen van
Algemeen Bestuur.

(met uitzondering van den Leger-
commandant).

No. 2650/III D.

Buitenzorg, den 6den November 1923.

Luidens door de Regeering ontvangen inlichtingen laat de bewaring en catalogiseering van cliché's bij de departementen, voor een deel tengevolge van zuinigheidsoverwegingen, veel te wenschen over.

Zoo is b.v. gebleken, dat de meeste zinkeliché's zijn bedorven, omdat ze niet naar behooren met asfaltverniss zijn bestreken en dat kopereliché's beschadigd zijn als gevolg van onoordeelkundige opstapeling, zoodat de bestaande zinkeliché's binnenkort als verloren moeten worden geacht en voor de kopereliché's een betere bewaring noodzakelijk is.

In het belang van eene betere opbewaring van de cliché's acht de Gouverneur-Generaal het gewenscht dat alle ten behoeve van 's Lands dienst vervaardigde zink- en kopereliché's bij de Topografische inrichting in bewaring worden gegeven. Alleen in zeer bijzondere gevallen — ter beoordeeling der Regeering — zullen de cliché's ook elders kunnen worden bewaard, mits behoorlijk tegen bederf gevrijwaard.

In verband met evenbedoelde beslissing zullen bedoelde cliché's t. g. t. door den Topografischen dienst worden opgevraagd om te worden gerangschikt en bewaard.

Door UHoogEdelGestrenge te verzoeken ten deze wel Uwe medewerking te willen verleenen en in voorkomende gevallen met gemelden dienst in overleg te treden, heb ik de eer van eene van den Landvoogd bekomen opdracht mij te kwijten.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10488. ✓ **OVERTOCHT.** Het verleenen van vrijen overtocht van Nederland naar Nederlandsch-Indië aan gezinsleden van tijdelijke landsdienaren.

RONDSCHRIJVEN.

No. 2654/III AI.

Buitenzorg, den 6den November 1923.

Aan

- I. de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur.
- II. de Hoofden van gewestelijk bestuur.
- III. de Algemeene Rekenkamer.
- IV. den Voorzitter van den Volksraad.
- V. den Adviseur voor de Decentralisatie.
- VI. den wd. Adviseur voor Inlandsche zaken.
- VII. het Hoofd van den Gouvernements-accountantsdienst.
- VIII. het Hoofd van het Kantoor voor Reiswezen.

Bij artikel 1 § I sub *g*, *h* en *i* van het „Overtochtsreglement” (Staatsblad 1916 N° 605) is aan de in Europa vertoevende gezinnen van tijdelijke landsdienaren in eenige gevallen recht op vrijen overtocht van Nederland naar Nederlandsch-Indië toegekend.

Met den Minister van Koloniën is de Gouverneur-Generaal van oordeel dat het geen aanbeveling verdient deze vrijgeevige regeling ten aanzien van de vele onder los verband dienende dag- en maandgelders onbeperkt toe te passen, o. m. wijl niet steeds voldoende zekerheid bestaat dat deze tijdelijke landsdienaren zoo lang in

dienst blijven, dat de aan den overtocht verbonden hooge kosten verantwoord kunnen worden geacht.

In verband hiermede wenscht de Regeering als regel aan te nemen, dat in den vervolge de door dag- of maandgelders ten behoeve van hun gezinnen gevraagde overtocht slechts zal worden verleend, wanneer, ter beoordeeling van de Regeering, op het behoud van den betrokken dag- of maandgelder voor den dienst zoo veel prijs wordt gesteld, dat de aan den overtocht van zijn gezin verbonden kosten daardoor gerechtvaardigd kunnen worden geacht. In alle andere gevallen zal aan de betrokkenen moeten worden medegedeeld, dat handhaving van het verzoek om overtocht zal leiden tot hun ontslag uit 's Lands tijdelijken dienst.

Door Uwer Excellentie
UHoogEdelGestrenge het vorenstaande mede te deelen, met verzoek daarmede in voorkomende gevallen rekening te willen houden, heb ik de eer van een bekomen opdracht mij te kwijten.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10489. BEGROOTING. Splitsing der onderafdeelingen in afzonderlijke artikelen voor bedrijfs- en voor kapitaalsuitgaven.

RONDSCHRIJVEN.

No. 2743/Begr. Buitenzorg, den 17den November 1923.

Aan
de Hoofden der Departementen van
Algemeen Bestuur.

Zooals bij vergelijking van de Koninklijke besluiten tot splitsing in artikelen van hoofdstuk I der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië over de jaren 1922 en 1923 met dat over het jaar 1921 kan blijken, is in de eerstbedoelde besluiten niet meer overgenomen de splitsing van een aantal onderafdeelingen der VIIIste begrootingsafdeeling in afzonderlijke artikelen voor bedrijfs- en voor kapitaalsuitgaven.

Met die weglating werd vereenvoudiging der begrootingsadministratie in Nederland beoogd, zonder echter ook maar eenigszins tekort te doen aan de bedoelde, voor de financieele politiek der Regeering noodzakelijke verdeeling, welke ook op andere wijze kon worden verkregen.

Naar aanleiding van een voorstel der Indische Regeering, gedaan op grond van in de practijk ondervonden bezwaren, zal echter tot de vroeger gebruikelijke splitsing van de daarvoor in aanmerking komende onderafdeelingen van hoofdstuk I in afzonderlijke artikelen voor bedrijfs- en voor kapitaalsuitgaven worden teruggekeerd, ter bewordering van welke verandering de Gouverneur-Generaal aan den Minister van Koloniën heeft toegezegd:

- a. dat voortaan alle eischen van goederen, welke door tussekoms van de Nederlandsche aanschaffingsbureaux worden besteld, scherp zullen worden onderscheiden in twee categoriën, nl. eischen uitsluitend van goederen, welke ten laste van de bedrijfsuitgaven komen, en die uitsluitend van goederen, welke ten laste van de kapitaalsuitgaven worden gebracht;
- b. dat op elken eisch duidelijk zal worden aangegeven, tot welke categorie hij behoort;
- c. dat voor de enkele gevallen, waarin geen splitsing van een eisch mogelijk is, doch wel aangegeven kan worden, welke posten (of gedeelten van posten) ten laste der bedrijfs- en welke ten laste der kapitaalsuitgaven komen, in de betrekkelijke eischen duidelijke aanwijzingen zullen worden opgenomen omtrent de te volgen werkwijze bij de affectatie op artikelen van het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven.

In verband met het vorenstaande heeft de Gouverneur-Generaal mij opgedragen, van welke opdracht ik de eer heb mij mits dezen

te kwijten, Uwe Excellentie
UHöogEdelGestrenge te verzoeken de noodige rege-

lingen te willen treffen en te doen treffen, opdat bij het indienen van eischen van goederen als hooger bedoeld aan de hierboven onder *a*, *b* en *c* genoemde voorschriften nauwkeurig de hand wordt gehouden.

De Iste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10490. REGELMATIGE WEDDEVERHOOGINGEN. KLERKEN. ADJUNCT-COMMIEZEN.

Medetelling van vorigen diensttijd voor weddeverhoogingen bij benoeming tot klerk of adjunct-commies.

RONDSCHRIJVEN GOUVERNEMENTS SECRETARIS.

Aan

de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur (uitgezonderd de Commandanten van het Leger en Hoofd van het Departement van Oorlog) en de overige gezaghebbenden zoomede colleges bevoegd tot benoeming van klerken als bedoeld in Staatsblad 1918 Nos. 562 en 792 en Staatsblad 1919 N° 602.

No. 2763/III AI. Buitenzorg, den 20sten November 1923.

Ingevolge artikel 1 § II van het besluit van 9 September 1919 N° 2 (Staatsblad N° 602) kan bij benoeming van personen tot klerk eventueel voor de berekening van de regelmatige weddeverhoogingen worden medegeteld:

- a. de tijd, gedurende welken een lager inkomen dan *f* 40.— (veertig gulden 's maands is genoten, behoudens aftrek van de eerste maand, welke als proeftijd zal zijn aan te merken;
- b. de tijd, op maand- of daggeld doorgebracht, voor zooveel deze niet in den onder *a* bedoelden proeftijd valt;
- c. de tijd doorgebracht in dienst van het Land buiten de kantoren, waarop de „klerkenregeling” toepasselijk is, eveneens voor zooveel niet vallende in den onder *a* aangegeven proeftijd.

Deze bijzonder vrijgevege bepaling, welke bovendien in strijd is met letter en geest van talrijke Regeeringsbeslissingen, wenscht de Regeering niet meer in haar geheel te zien toegepast. Naar Haar oordeel zou het reeds voldoende billijk zijn te achten, wanneer voor de berekening van weddeverhoogingen wordt medegeteld vorige diensttijd doorgebracht op eene bezoldiging van minstens *f* 40.— (veertig gulden) 's maands.

In verband hiermede heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, U Hoog Edel Gestreng te verzoeken bedoelde, niet imperatief gestelde bepaling in den vervolge bij voorkomende gevallen slechts in dien zin te willen toepassen en doen toepassen, dat voor de toekenning van weddeverhoogingen alleen in aanmerking wordt gebracht diensttijd doorgebracht op een maandelijksch inkomen van minstens f 40.— (veertig gulden). De voorgeschreven aftrek met 1 maand kan alsdan vervallen.

Zijne Excellentie doet hieraan nog toevoegen, dat de bepaling vervat in letter e van de „adjunct-commiezen-regeling” in Staatsblad 1921 No. 100 voor het vervolg uiteraard in denzelfden zin zal behooren te worden toegepast en dat dus voortaan bij benoeming van personen tot adjunct-commies eventueele vorige diensttijd op maand- of daggeid, alsook tijd in dienst van het Land buiten de kantoren, waarop de bedoelde regeling toepasselijk is, alleen zal mogen worden medegeteld voor de berekening van weddeverhoogingen, indien gedurende dien tijd een inkomen is genoten van minstens f 90.— (negentig gulden) 's maands.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10491. LANDSDIENAREN. Terugvordering van teveel genoten inkomsten ten gevolge van door de administratie gemaakte fouten.

RONDSCHRIJVEN.

No. 2799a/III A I.

Buitenzorg, den 26sten November 1923.

Aan

de Gezaghebbenden, bevoegd tot aanstelling van personeel.

Verschillende der Regeering in den laatsten tijd geworden verzoekschriften van landsdienaren, strekkende ter erlanging van kwijtschelding van de terugbetaling der door hen tengevolge van

*R. G. S. 20/1-26
no 2037/ct I
9/3 11617*

een fout van de administratie te veel genoten inkomsten, hebben den Gouverneur-Generaal de wenschelijkheid doen inzien van een nadere bepaling van het inzake de terugvordering van deze ten onrechte uitbetaalde gelden in te nemen standpunt.

Naar het oordeel van Zijne Excellentie zal daarbij voortaan een scherp onderscheid dienen te worden gemaakt tusschen die gevallen, waarbij de ten onrechte plaats gehad hebbende uitbetaling niet op eenig wettelijk voorschrift of besluit steunde en dus het gevolg was van een eenvoudige fout van de administratie en die, waarin de uitbetaling steunde op een besluit van de tot het uitvaardigen daarvan in het algemeen bevoegde autoriteit, doch welk besluit in strijd was met eene vastgestelde algemeene wedderegeling, al dan niet afkomstig van dezelfde autoriteit die het besluit nam, waarop de uitbetaling berustte.

Voor de eerstgenoemde gevallen zal als algemeene regel zijn aan te nemen dat terugvordering plaats heeft van het tengevolge van de fout der administratie aan den betrokken landsdienaar te veel uitbetaalde. Hij kan immers op het teveel uitgekeerde geen enkel recht doen gelden en het is daarmede dus ongeveer als met het geval dat de administratie zich bij de uitbetaling vergist heeft en b.v. in plaats van een bankbiljet van *f* 25.— een van *f* 100.— heeft betaald.

Aangezien evenwel die terugvordering voor den betrokkene zeer hard kan zijn, zullen door de Regeering op dien regel uitzonderingen kunnen worden toegelaten. Mede met het oog op de omstandigheid, dat anders van de mildheid der Regeering slechts zij zullen profiteeren, die de vrijmoedigheid hebben daarom te vragen, terwijl vele anderen, die meer bescheiden zijn, tot terugbetaling zullen overgaan, zullen echter die uitzonderingen worden beperkt tot die gevallen waarin duidelijk blijkt, dat terugbetaling van het ten onrechte genoten bedrag den betrokkene buitengewoon zwaar, zoo niet onmogelijk zal vallen.

Ten aanzien van de in de tweede plaats genoemde gevallen is de Landvoogd van oordeel, dat de ambtenaar aan zijn benoemingsbesluit, afkomstig van de in het algemeen tot benoeming en toekenning van bezoldiging bevoegde autoriteit, een recht ontleent tot uitbetaling van het hem toegekende. Of de autoriteit die dat benoemingsbesluit nam, daarbij ten aanzien van het in het besluit genoemd traktement zijn bevoegdheid te buiten ging, gaat den be-

Oruntals

noemde niet aan; tegenover hem is het besluit bindend. De autoriteit, die de bezoldiging op een onjuist bedrag vaststelde, is voor de daardoor teweeggebrachte schade aansprakelijk, en zal derhalve, indien hij de zorg heeft nagelaten, waartoe hij verplicht was, met de vergoeding van het teveel uitbetaalde bedrag kunnen worden belast.

6 Wordt het foutieve besluit herzien bij een nader besluit dan zal dat tweede besluit den betrokkene het door hem verkregen recht op uitbetaling van de in het eerste besluit uitgedrukte bezoldiging niet kunnen ontnemen met ingang van een aan dat besluit voorafgaande datum. Het tweede besluit kan slechts in de toekomst werken; het zal het eerste ten aanzien van de bezoldiging buiten verdere werking moeten stellen en voor het vervolg de bezoldiging op het juiste bedrag brengen.

7 Uiteraard brengt dit standpunt niet mede, dat aan hen, die het op grond van een foutief besluit teveel genotene in 's Lands kas terugstorten, omdat zij inzien daarop moraliter geen recht te hebben, dit bedrag opnieuw bij wijze van schadeloosstelling wordt uitbetaald, doch doen zij dit niet, dan mist de Regeering het recht het teveel berekende van hen terug te vorderen.

8 De omstandigheid, dat de benoemde niet te goeder trouw is geweest, dat hij geweten heeft, dat hem bij zijn benoemingsbesluit een bezoldiging werd toegekend hooger dan in overeenstemming was met de voor hem geldende wedderegeling, kan naar het inzien van den Gouverneur-Generaal geen verderen invloed hebben, dan dat het aanleiding moet geven tot een disciplinair maatregel tegen den benoemde, omdat hij niet — als een fatsoenlijk ambtenaar betaamt — terstond op de begane fout de aandacht heeft gevestigd van de autoriteit, die hem benoemd heeft, of althans van den chef van het Departement, waartoe hij behoort.

Uwe Excellentie

9 Door UHoogEdelGestrenge van het vorenstaande mededeeling te

Uw College

doen en te verzoeken hiermede in voorkomende gevallen rekening te willen houden, heb ik de eer, van een van den Landvoogd bekomen opdracht mij te kwijten.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10492. ✓ AMBTENAREN. Werkzaamstelling van ambtenaren buiten werkelijken dienst op eene toelage of bezoldiging boven de buiten werkelijken dienst genoten inkomsten.

RONDSCHRIJVEN GOUVERNEMENTS SECRETARIS.

No. 2853/IIIAI. Buitenzorg, den 4den December 1923.

Aan

de Gezaghebbenden bevoegd tot benoeming van burgerlijke landsdienaren.

De vraag is gerezen of werkzaamstelling door eene andere autoriteit dan de Regeering van ambtenaren buiten werkelijken dienst op eene toelage of bezoldiging boven de buiten werkelijken dienst genoten inkomsten tot zoodanig bedrag dat in totaal meer dan f 600.— 's maands zou worden genoten, al dan niet in strijd moet worden geacht met de regeling in Staatsblad 1920 No. 601.

Hoezeer blijkens artikel 1 dier regeling uitsluitend het bedrag der bezoldiging maatgevend is ten aanzien van de vraag van welke autoriteit de benoeming of werkzaamstelling moet uitgaan, is uiteraard de bedoeling dezer bepaling de benoemingen van meer betekenis door de Regeering te doen plaats hebben en die van minder belang te delegeren aan de in dat artikel genoemde autoriteiten.

Aangezien dus het totaal bedrag der te genieten inkomsten en niet een gedeelte daarvan in dezen gedachtengang den doorslag behoort te geven, heeft de Gouverneur-Generaal beslist dat werkzaamstelling van ambtenaren buiten werkelijken dienst in ambten, waarvan de Regeering Zich de vervulling heeft voorbehouden, door Haar behoort te geschieden, ongeacht het bedrag der toelage of bezoldiging toe te kennen boven wachtgeld dan wel non-activiteits-traktement.

Hetzelfde dient naar het oordeel van Zijne Excellentie te geschieden ten aanzien van ambtenaren buiten werkelijken dienst, die onder genot van eene toelage of bezoldiging boven de inkomsten die zij als zoodanig genieten, belast worden met werkzaamheden. overeenkomende met de laatstelijk door hen in werkelijken dienst bekleede positie, voor zoover die positie werd ingenomen krachtens

eene op de regeling in Staatsblad 1920 No. 601 gegronde Regeeringsbeschikking.

Afgescheiden van de boven besproken vraag is de Landvoogd van meening, dat werkzaamstelling als hier bedoeld tot de engst mogelijke grenzen dient te worden beperkt, aangezien zij kwalijk vereenigbaar is te achten met den eisch van een richtig begrootingsbeheer, in verband waarmede daartoe in den vervolge slechts zal mogen worden overgegaan na verkregen machtiging der Regeering.

Door de mededeeling van het vorenstaande, met verzoek daarmede in voorkomende gevallen rekening te willen houden, heb ik de eer van bekomen bevelen mij te kwijten.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10493. DESAHOOFDEN. OVEREENKOMSTEN. Overeenkomsten van desahoofden en desabestuurleden met ondernemingen van landbouw of nijverheid.

RONDSCHRIJVEN.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur op Java en Madoera.

No. 475x.

Ruitenzorg, den 12den December 1923.

Bij mijn schrijven van 16 Juni 1922 No. 345x werd aan eenige Hoofden van gewestelijk bestuur, in wier gewesten de suikerindustrie haar bedrijf uitoeient, onder meer verzoekt van hun gevoelen te doen blijken nopens het voorstel in het rapport der Suikerenquête-commissie om het in dienst zijn van actief dienende desahoofden en bestuurleden bij ondernemingen van landbouw of nijverheid te verbieden, om aan te dringen op naleving van bepaalde in Bijblad op het Staatsblad No. 5453 sub II en om in het bijzonder de aandacht te vestigen op het uitvoeren van door desahoofden met cultuurondernemingen gesloten transportovereenkomsten door familieleden van die desahoofden.

De sedert te dezer zake uitgebrachte adviezen hebben den Gouverneur-Generaal de overtuiging geschonken dat het inderdaad zeer ongewenscht is dat desahoofden of bestuursleden dienst nemen bij of contracten sluiten met ondernemingen van landbouw of nijverheid en al meent Zijne Excellentie de uitvaardiging van een algemeen verbod achterwege te moeten laten, zoo acht Zij het niettemin bepaald noodzakelijk, dat dergelijke dienstverhoudingen door de Hoofden van gewestelijk bestuur overeenkomstig het bepaalde in Bijblad op het Staatsblad No. 5453, zooveel mogelijk worden tegengegaan en dat steeds wordt nagegaan of de verhouding van de verschillende beambten of van hunne familie tot eenigerlei onderneming van dien aard is, dat deze tot misstanden moet leiden of dat eene behoorlijke uitoefening van de in het desabestuur bekleede functie onmogelijk wordt. Is zulks het geval, dan wenscht de Landvoogd de betrokkenen voor de keuze te zien gesteld die verhouding te wijzigen of als desahoofd (beampte) ontslagen te worden.

Met inachtneming van het vorenstaande wenscht Zijne Excellentie het nemen van preventieve maatregelen tegen de door de Suikerenquêtecommissie gereleveerde en hier en daar ook wel voorkomende misbruiken op dit gebied voorshands aan Uw beleid over te laten, vertrouwend dat ongewenschte toestanden, welke voortvloeien uit eventueele overeenkomsten als vorenbedoeld, waarop het bestuur dus in ieder geval nauwkeurig toezicht zal hebben te houden, zoo streng mogelijk zullen worden tegengegaan.

Door het vorenstaande te Uwer kennis te brengen heb ik de eer van een van den Landvoogd bekomen opdracht mij te kwijten.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10494. LANDMACHT. PENSIOENEN. GAGEMENTEN. ONDERSTANDEN. Inzake tijdelijke schorsing van het genot van pensioen, gagement of onderstand bij veroordeeling tot gevangenisstraf enz.

RONDSCHRIJVEN VAN DEN DIRECTEUR VAN JUSTITIE.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur in Nederlandsch-Indië.

No. C 45/19/15.

Weltevreden, den 4den October 1923.

Bij het Koninklijk besluit van 13 Juni 1902 No. 45 (Indisch Staatsblad No. 382) is o.m. bepaald dat een ten laste van de Indische geldmiddelen gepensioneerde, gegageerde of onderstand genietende, die is veroordeeld tot gevangenisstraf van drie maanden, tot plaatsing in eene Rijkswerkinrichting of tot eenige zwaardere straf, gedurende den tijd dat hij (zij) zijne (hare) straf ondergaat of zich door de vlucht aan de ten uitvoerlegging van het vonnis onttrekt, het genot van pensioen, gagement of onderstand mist.

Teneinde een goede toepassing van dat voorschrift te bevorderen, heb ik de eer UHedGestr. te verzoeken de Hoofden van plaatselijk bestuur in Uw gewest, die tevens in verband met het bepaalde bij artikel 18 van het Gestichtenreglement (Staatsblad 1917 No. 708) zijn belast met het beheer der gevangenen in hun ressort, van de noodige instructies te willen voorzien, opdat in elk geval, dat een ten laste van de Indische geldmiddelen gepensioneerde, gegageerde of onderstand genietende — onverschillig van welken landaard — in een binnen hun ambtsgebied gelegen gevangenis aan het hoofd waarvan geen directeur is gesteld daarvan onverwijld kennis te geven aan het Hoofd van gewestelijk bestuur in wiens gewest het pensioen, gagement of onderstand betaalbaar is gesteld met vermelding van den datum van expiratie dier straf. Voorzover betreft betaalbaarstelling in het gewest Batavia behoort die kennisgeving te geschieden aan het Departement van Financiën.

De Directeur van Justitie,

No. 10495. LANDMACHT. PENSIOENEN. GAGEMENTEN. ONDERSTANDEN, Inzake tijdelijke schorsing van het genot van pensioen, gagement of onderstand bij veroordeeling tot gevangenisstraf enz.

RONDSCHRIJVEN VAN DEN DIRECTEUR VAN JUSTITIE.

Aan

de Directeuren van Landsgevangenissen in Nederlandsch-Indië.

No. C 45/19/15.

Weltevreden, den 4den October 1923.

Bij het Koninklijk besluit van 13 Juni 1902 No. 45 (Indisch Staatsblad No. 382) is o.m. bepaald dat een ten laste van de Indische geldmiddelen gepensionneerde, gegageerde of onderstand genietende, die is veroordeeld tot gevangenisstraf van drie maanden, tot plaatsing in eene Rijkswerkinrichting of tot eenige zwaardere straf, gedurende den tijd dat hij (zij) zijne (hare) straf ondergaat of zich door de vlucht aan de ten uitvoerlegging van het vonnis onttrekt, het genot van pensioen, gagement of onderstand mist.

Teneinde een goede toepassing van dat voorschrift te bevorderen, heb ik de eer UEdGestr. te verzoeken om in elk geval, dat een ten laste van de Indische geldmiddelen gepensionneerde, gegageerde of onderstand genietende — onverschillig van welken landaard — in de door U beheerde strafinrichting wordt opgenomen teneinde een hem (haar) opgelegde straf als bovenbedoeld te ondergaan, daarvan onverwijld kennis te geven aan het Hoofd van gewestelijk bestuur in wiens gewest het pensioen, gagement of onderstand betaalbaar is gesteld met vermelding van den datum van expiratie dier straf. Voorzoover betreft betaalbaarstelling in het gewest Batavia behoort die kennisgeving te geschieden aan het Departement van Financiën.

De Directeur van Justitie,

No. 10496. GEVANGENISWEZEN. POELAU LAOET-MIJNEN. Instelling van een commissie van bijstand bij de gestraftenkwardieren der Poelau Laoet-mijnen.

BESCHIKKING van den Directeur van Justitie van 29 November 1923 No. G 57/1/15.

DE DIRECTEUR VAN JUSTITIE.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Heeft besloten.

Eerstelijk: Te bepalen dat bij de gestraftenkwardieren der Poelaulaoet-mijnen te Stagèn (Zuider- en Oosterafdeeling van Bor-néo) eene commissie van bijstand werkzaam zal zijn.

Ten tweede enz.

Uittreksel enz.

No. 10497. BINNENLANDSCH BESTUUR. BELASTINGEN. RESIDENTIE KEDIRI. Aanwijzing van het ambtsgebied van de voor de residentie Kediri bij het besluit van 9 September 1923 No. 9 (Staatsblad No. 447) in dienst gestelden ondercollecteur en mantri voor het ontvangen, bewaren en overstorten van Landsbelastingen.

No. 3207/CII.

Batavia, den 16den November 1923.

DE DIRECTEUR VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

Herlezen het Gouvernemensbesluit van 9 September 1923 No. 9 (Staatsblad No. 447);

Gelet op artikel 3, sub II van het Gouvernemensbesluit van 17 November 1921 No. 5 (Bijblad No. 9887);

Heeft besloten:

Met buitenwerkingstelling van het dezerzijdsch besluit van 30 Maart 1922 No. 782/CII (Bijblad No. 10049) en van artikel 2 van dat van 26 Juni 1922 No. 1542/CII en met wijziging in zoover

van de ter zake bestaande regelingen, voor den bij het Gouvernementsbesluit van 9 September 1923 No. 9 (Staatsblad No. 447) ten behoeve van het ontvangen, bewaren en overstorten van Landsbelastingen en andere Landsgelden, in de residentie Kediri in dienst gestelden:

a. ondercollecteur;

b. mantri;

a en b. aan te wijzen als ambtsgebied;

a. de onderdistricten Wlingi en Gandoesari, regentschap Blitar, met standplaats Wlingi;

b. het district Panggoel, regentschap Toeloengagoeng, met standplaats Panggoel.

Afschrift enz.

No. 10498. INLANDSCHE VERPONDING. Vaststelling van modellen van het kohier en aanslagbiljetten voor de Inlandsche Verponding.

No. 3368/A I. Weltevreden, den 30sten November 1923.

DE DIRECTEUR VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

Gelet op het tweede lid van artikel 10 der Ordonnantie van 28 Augustus 1923 (Staatsblad No. 425);

Heeft besloten:

Vast te stellen de aan dit besluit gehechte modellen A en B onderscheidenlijk van het kohier en van de aanslagbiljetten voor de bij voormelde verordening bedoelde Inlandsche verponding.

Uittreksel enz.

Residentie .....

Model A.

Afdeeling .....

District ....

Tijdvak 19...../19.....

• Desa

Wijk .....

KOHIER

VAN DE

INLANDSCHE VERPONDING.

Vastgesteld tot een totaal bedrag van f ..... (.....
 .....

....., ... 19...

Resident van

.....

Behoort bij het besluit van den Directeur van Binnenlandsch Be-
 stuur van 30 November 1923 No. 3368/A.I.

Mij bekend:

De Secretaris,

Residentie ..... afdeling ..... district .....
 Desa .....
 Wijk .....
 Tijdvak 19.../19...

Doorlopend nummer.	
Omschrijving van het grondstuk, waarvoor Inlandsche verponding verschuldigd is.	
Aanduiding van de ligging van het grondstuk, waarvoor Inlandsche verponding verschuldigd is.	
Naam van den belastingplichtige voor het in kolom 2 en 3 bedoelde grondstuk.	
Woonplaats van den belasting-schuldige.	
Geschatte jaarlijksche huurwaarde der erven met de gebouwen.	
Geschatte verkoopwaarde van andere gronden dan erven.	
Geschatte huurwaarde der gebouwen.	Bij toepassing van het tweeds lid van art. 3 der ordonnantie in Staatsblad 1923 no. 423.
Geschatte verkoopwaarde der erven zonder de gebouwen.	
Geschatte verkoopwaarde van gebouwen en erven te zamen.	
Aanslag van elk grondstuk volgens de beslissing van de commissie voor den aanslag.	
Definitieve aanslag van elk grondstuk.	
Aanteekeningen.	

INLANDSCHE VERPONDING IA-ITOE PADJEG TANAH
DAN ROEMAH.

Boeat tahoen 19... hingga 19... Residentie.....
No..... daftar bilangan padjeg. Afdeeling.....
District.....
Desa .....
Wijk .....

SOERAT PADJEG.

(terberi pada hari ..... boelan ..... tahoen
19.....) katrangan tempat doedoeknja tanah atawa peka-
rangan:

.....
Namanja orang jang kena padjeg dan tempat tinggalnja
.....

Djoemblahnja padjeg satahoen.

Hari, boelan, pembayaran padjeg.			Bajaran oentoek tahoen apa.	Banjahnja wang pa- djeg jang di bayar.		Banjahnja wang denda jang di bayar.	Tanda tangan akan mengakoe trima wang.
Tahoen.	Boelan.	Hari.		Tertoelis dengan hoeroef.	Dengan angka.		

Behoort bij het besluit van den Directeur van Binnenlandsch Be-
stuur van 30 November 1923 No. 3368/A.I.

Mij bekend:

De Secretaris,

No. 10499. ZELFBESTUREN. Nieuwe behandelingswijze van den restitutiepost der zelfbesturende landschappen in de Buitengewesten.

RONDSCHRIJVEN.

No. 9463/Btg. Weltevreden, den 5den September 1922.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur in de Buitengewesten, in wier ressorten zelfbesturende landschappen voorkomen.

Zooals UHoogEdelGestrenge bekend is, kwam op de in Januari 1920 met de Hoofden van gewestelijk bestuur in de Buitengewesten gehouden departementale conferentie de nieuwe wijze van behandeling van de restitutie der Landsuitgaven door de zelfbesturende landschappen in de Buitengewesten ter sprake, welke in het kort hierop neerkomt, dat het vorderbaar bedrag der restitutie, in stede van door de financieel minder krachtige landschappen slechts voor een gedeelte, voortaan door *alle* landschappen *volledig* zal worden terugbetaald, terwijl het hierdoor te verwachten tekort op den dienst van eerstbedoelde landschappen zal worden gedekt door geldelijken steun uit 's Lands kas. Al naar gelang deze steun zal moeten dienen ter dekking van tekorten op den gewonen dienst, dan wel bestemd zal zijn voor buitengewone uitgaven ter uitvoering van groote werken, zal de tegemoetkoming uit 's Lands kas verleend worden in den vorm van bijdragen zonder meer, dan wel in dien van al dan niet rentende voorschotten of leeningen, welke geregeld door de landschappen worden afgelost ¹⁾).

Met mijn voorstel om deze werkwijze, te beginnen met het dienstjaar 1923, voor de zelfbesturende landschappen in werking te doen treden, is door de Regeering ingestemd, in verband waarmede op de ontwerp-Landsbegrooting voor het komende jaar op de noodige posten voor dezen maatregel is gerekend.

Deze posten zijn, op Hoofdstuk II, afdeeling IV der begrooting:

I. van uitgaven:

(1) Vgl. de mededeelingen omtrent enkele onderwerpen van algemeen belang, 1921, blz. 35 e.v.

- a. onderafdeeling 438f: Bijdragen aan Inlandsche zelfbesturen *f* 1.500.000;
- b. onderafdeeling 438g: Voorschotten en leeningen aan Inlandsche zelfbesturen voor de uitvoering van groote werken *f* 542.000.

*II. van inkomsten:

- a. No. 401 A. Terugbetaling van in het belang van Inlandsche zelfbesturen gedane uitgaven *f* 5.432.400;
- b. No. 402. Rente en aflossing van aan Inlandsche zelfbesturen, enz. verstrekte voorschotten en leeningen *f* 127.140.

Ter toelichting van een en ander moge hier het volgende worden aangehaald uit het daaromtrent in de memorie van toelichting bij den middelpost Nos. 401 A en 402 opgemerkte (zie de volksraadsstukken, eerste gewone zitting 1922, onderwerp 1, afdeling IV, stuk 1, blz. 29 en 30).

Op bovenaangegeven behandelingswijze der restitutie is thans op deze ontwerpbegrooting gerekend door:

- 1e. de verhooging van den nevengevoemden middelpost (No. 401 A) — voor zooveel de buitengewesten betreft — tot *f* 5.300.000, ¹⁾ d.i. het voor 1923 geraamde totaal vorderbare bedrag aan restitutie;
- 2e. het opbrengen van twee nieuwe uitgaafposten op de begrooting (onderafdeeling 438, onderdeelen *f* en *g*) voor „bijdragen aan Inlandsche zelfbesturen” en voor „voorschotten en leeningen aan Inlandsche zelfbesturen voor de uitvoering van groote werken”, onderscheidenlijk tot de bedragen van *f* 1.500.000 en *f* 542.000 waartegenover de uitgaafposten „verstrekking van gelden aan zelfbesturende landschappen (bij wijze van voorloopige hulp) voor de uitvoering van groote werken” en „tegemoetkomingen aan zelfbesturende landschappen in verband met de afschaffing van den heeren-dienstplicht voor den aanleg of de verbetering van de in die gebieden gelegen hoofdverkeerswegen” (onderafdeelingen 441 en 713 onderdeel c) kunnen vervallen;
- 3e. het verhoogen van den middelpost No. 402 „rente en aflossing van aan Inlandsche zelfbesturen, enz. verstrekte voorschotten en leeningen” met een bedrag van *f* 27.000, met het oog op de aflossing van de aan de Inlandsche zelfbesturen in de

(1) Berekend naar den gemiddelden aanwas over de laatste 5 jaren.

buitengewesten te verleen en voorschotten of leeningen tot een bedrag van *f* 542.000. Deze aflossing op gemiddeld 20 jaren stellende, en voor 1923 nog geen rekening houdende met rentebetaling, is de raming wat betreft de buitengewesten gesteld op *f* 27.000 hooger dan voor 1922.

Ter verdere toelichting van de in de begrooting van uitgaven onder de onderafdeelingen 438 *f* en *g* opgenomen bedragen van *f* 1.500.000 en *f* 542.000 worde nog het volgende aangehaald uit mijn betreffend voorstel aan de Regeering.

Zooals uit den bijgevoegden staat en graphisch overzicht blijkt, vertoont het tekort op den landschapsdienst eene stijging, en wel grooter dan de toeneming van het vorderbaar bedrag, doch in een veel onregelmatiger lijn. Het gemiddelde van het acres van dit tekort nemende, komt men voor 1923 tot een door het Land te verleen en steun van ongeveer *f* 2.400.000. Daar staat echter tegenover dat zoowel de onderwerpelijke nieuwe werkwijze ten aanzien van de steunverleening aan de landschappen als de in de komende jaren geboden bezuiniging in de uitgaven en van den Lande en van den landschapsdienst (zie het rondschrijven van den 1sten Gouvernements Secretaris van 28 Juni 1921 No. 2177/I) het gevolg zullen hebben dat het laatstgenoemde bedrag aanmerkelijk wordt gedrukt. Het wordt dan ook dezerzijds voldoende geacht dit bedrag voor 1923 te ramen op *f* 2.000.000. Volgens de berekening in de ter bestuursconferentie van 1920 behandelde nota (blz. 16) ware dit bedrag over de posten *f* en *g* als volgt te verdeelen: *f* 1.500.000 voor post *f* en *f* 500.000 voor post *g*. Ten slotte zal post *g* nog eene verhooging moeten ondergaan in verband met de van de begrooting te schrappen posten, en wel met *f* 42.000. ¹⁾

Tot zoover deze aanhaling; ik kom thans tot de vraag wat den zelfbesturenden landschappen bij de nieuwe behandelingswijze van den restitutiepost voortaan te doen staat.

In de eerste plaats zal te beginnen met de opmaking der landschapsbegrootingen voor 1923 stelselmatig onderscheid gemaakt moeten worden tusschen den gewonen en den buitengewonen dienst, zoowel wat de inkomsten als wat de uitgaven betreft. Voor de overzichtelijkheid waren dan in de kolom toelichtingen der begrootingen de voor buitengewone uitgaven uitgetrokken

(1) Voor den aanleg en de verbetering van den Midden-Timorweg.

bedragen bijvoorbeeld met bg. in rooden inkt aan te duiden. Voorts waren in de op de uitgavenbegrootingen te stellen recapitulaties (vgl. model II in Bijblad No. 9994) de totaal ontvangsten en uitgaven, alsmeêe het vermoedelijke saldo van den dienst in „gewoon” en „buitengewoon” te splitsen, als volgt bijvoorbeeld:

RECAPITULATIE.

	gewoon	buitengewoon
Ontvangsten	f 100.000.—	f 5.000.—
Uitgaven	„ 80.000.—	„ 30.000.—
	<hr/>	<hr/>
Vermoedelijk saldo van		
dienst 1923		
voordeelig	f 20.000.—	—
nadeelig	„ —	f 25.000.—

Bij de onderscheiding in gewonen en buitengewonen dienst moet in gedachte worden gehouden dat de *restitutiepost, voortaan bestaande uit het totaal vorðerbare bedrag*, uiteraard als tot den gewonen dienst behoorende moet worden aangemerkt, evenals alle telkenjare geregeld wederkerende uitgaven en inkomsten. Mogelijke saldi van den vorigen dienst behooren daarentegen tot den buitengewonen dienst.

Zooveel mogelijk zal er naar gestreefd moeten worden dat èn de gewone èn de buitengewone dienst elk zichzelf dekt, *zonder geldelijken steun van het Land*. Er bestaat in dat geval geen bezwaar tegen om overschotten op den gewonen dienst aan te wenden tot uitbreiding van den buitengewonen dienst in plaats van deze te reserveeren op den voet van Bijblad No. 7841. Met het besteden van saldi op den buitengewonen dienst tot uitbreiding van den gewonen dienst behoort echter voorzichtigheid betracht te worden, wijl op deze uiteraard niet telkenjare geregeld wederkerende overschotten niet gerekend mag worden bij den opzet van den gewonen dienst. Het lijkt daarom beter als regel deze mogelijke saldi van den buitengewonen dienst te reserveeren op den voet van Bijblad No. 7841.

Eerst wanneer het niet mogelijk blijkt een van deze of beide diensten kloppend te maken, zal het Land bijspringen, waarvoor op de landschapsbegrootingen van inkomsten onder de afdeeling

„gouvernementsschadeloosstellingen en andere bijdragen (zie model I in Bijblad No. 9994) een der twee volgende onderdeelen of beide zullen moeten worden opgebracht:

- a. „Bijdrage van het Land in den gewonen dienst”,
- b. „Voorschot (of leening) van het Land voor buitengewone uitgaven”,

en wel op eerstbedoeld onderdeel een bedrag, uitmakende het tekort op den gewonen dienst, en op onderdeel *b* een som tot het beloop van het nadeelig verschil op den buitengewonen dienst.

Verder zal, voor zoover laatstbedoeld onderdeel *b* op de begrooting voorkomt, onder afdeeling III, Financiën der landshapsbegrootingen van uitgaven ook nog een artikel moeten worden opgenomen, luidende: „(rente en) aflossing van door het Land verstrekte voorschotten en leeningen”, waarop voor 1923 $\frac{1}{20}$ van het in voorschot of (en) leening verstrekte bedrag (voor volgende jaren vermeerderd met de verschuldigde rente) moet worden uitgetrokken. Hierbij wordt nog aangeteekend dat deze voor rente en aflossing uit te trekken sommen, wegens het geregeld terugkeeren gedurende een groot aantal jaren, tot de gewone uitgaven moeten worden gerekend.

Wat de door het Land te verstrekken hulp betreft, op het na examinatie der begrootingen aan dit Departement dezerzijds aan de Regeering te doene voorstel ter zake, zal bij gouvernementsbesluit het Hoofd van gewestelijk bestuur gemachtigd worden te beschikken over *ten hoogste* de bedragen die volgens de ramingen der begrootingen het tekort op den gewonen en (of) buitengewonen dienst uitmaken. Blijkt derhalve in den loop van het dienstjaar dat de ramingen der inkomsten te laag of die der uitgaven te hoog waren, dan zal al wat daardoor meer ontvangen en minder uitgegeven wordt dan oorspronkelijk geraamd werd, in mindering moeten komen van de Landsbijdragen en niet voor andere, nog niet op de begrooting voorkomende, of voor verhooging van wel op de begrooting uitgetrokken posten besteed mogen worden, zonder voorafgaande machtiging der Regeering. Hieruit volgt ook dat, zoolang het Land nog op de eene of andere wijze de landschappen bijspringt, geen voordeelige saldi op een der diensten mogen worden overgehouden. Blijken deze niettemin toch te ontstaan, dan zullen zij vóór de afsluiting van den dienst in 's Lands kas gestort moeten worden in minde-

ring van de reeds aan het landschap verstrekte gouvernementen-
bijdragen (vgl. de nota der bestuursconferentie van 1920, blz. 8).

Overeenkomstig de hooger vermelde Regeeringsbeslissing heb
ik de eer UHoogEdelGestrenge te verzoeken, te beginnen met het
dienstjaar 1923, met het vorenstaande rekening te willen houden
en doen houden.

De Directeur van Binnenlandsch Bestuur,

(w.g.) L. J. SCHIPPERS.

II.

RONDSCHRIJVEN.

No. 11931/Btg. Weltevreden, den 11den November 1922.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur in de
Buitengewesten, in wier ressorten zelfbe-
sturende landschappen voorkomen.

Ten vervolge van het dezerzijdsche rondschrijven van 5 Sep-
tember jl. No. 9463/Btg. heb ik de eer UHoogEdelGestrenge te
verzoeken de begrotingen der zelfbesturende landschappen in
Uw gewest met de daarbij behorende stukken, te beginnen met
die voor het jaar 1923, zoodanig tijdig te doen opmaken, dat de
mij door UHoogEdelgestrenge daarvan te zenden afschriften
mijn Departement in de maand Januari, voor de zeer ver afge-
legen streken, uiterlijk in de maand Februari van het jaar, waar-
voor de begrotingen moeten dienen, kunnen bereiken.

Eene dusdanige spoedige toezending van meerbedoelde beschei-
den is in het belang der landschappen zelf noodzakelijk, met het
oog op de tijdige toekenning door de Regeering van de vereischte
bijdragen, leeningen of voorschotten aan de daarvoor in aanmer-
king komende landschappen, en voorts opdat bij de opmaking van
het telken jare aan den Volksraad tijdens de voorjaarszitting in
te dienen ontwerp der landsbegrooting rekening kan worden ge-

houden met de op de landschapsbegrootingen van het vorige jaar voorkomende posten uit vorengenoemden hoofde.

De Directeur van Binnenlandsch Bestuur

Voor dezen:

Het Hoofd der afdeeling
Bestuurszaken der Buitengewesten,

(w.g.) A. J. KNAAP.

III.

RONDSCHRIJVEN.

No. 478/I.

Buitenzorg, den 20sten Februari 1923.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur in de
Buitengewesten, in wier ressorten zelfbe-
sturende landschappen voorkomen.

Door de Verkavelingscommissie werd o.m. aan de Regeering in overweging gegeven, om Hare bevoegdheid tot bekrachtiging van de driejaarlijksche berekening van het van de Zelfbesturen terugvorderbaar bedrag der uitgaven, die het Gouvernement middellijk of onmiddellijk in het belang van de Zelfbesturen doet, op den Directeur van Binnenlandsch Bestuur over te dragen, met dien verstande dat de vaststelling van het door de Zelfbesturen te betalen restitutiebedrag door de Regeering zal blijven geschieden.

De Gouverneur-Generaal heeft Zich met bedoeld voorstel der Verkavelingscommissie kunnen vereenigen, met dien verstande evenwel dat in verband met de in het loopend dienstjaar aanvangende nieuwe behandelingswijze der restitutie, als gevolg waarvan de restitutiepost van een landschapsbegrooting voortaan *uit het totaal vorderbare bedrag moet bestaan*, (1) het laatste ge-

---

(1) Vgl. het desbetreffend rondschriften van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur van 5 September 1922 no. 9463/Btg.

deelte van dit voorstel gelezen moet worden in dien zin, dat de vaststelling der bijdragen, voorschotten en (of) leeningen van het Gouvernement aan de financieel zwakke Zelfbesturen bij de Regeering blijft berusten.

Op last van den Gouverneur-Generaal heb ik derhalve de eer U HoogEdelGestrenge uit te noodigen ten aanzien van:

- a. de driejaarlijksche vaststelling van het van de Zelfbesturen terugvorderbaar bedrag der Gouvernementsuitgaven U rechtstreeks te wenden tot den Directeur van Binnenlandsch Bestuur;
- b. de jaarlijksche toekenning van Gouvernements bijdragen, — voorschotten en (of) — leeningen aan de financieel zwakke Zelfbesturen door tusschenkomst van meergenoemd Departementshoofd tijdig de noodige voorstellen aan de Regeering te doen.

De 1ste Gouvernements-Secretaris,

(w.g.) HELB.

IV.

RONDSCHRIJVEN.

No. 9431/Btg.

Weltevreden, den 25den September 1923.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur in de Buitengewesten, in wier ressorten zelfbesturende landschappen voorkomen.

Daartoe door den Gouverneur-Generaal gemachtigd, heb ik de eer U HoogEdelGestrenge naar aanleiding van de dit jaar voor het eerst in werking getreden nieuwe behandelingswijze van den restitutiepost en ten vervolge van mijn rondschrjven van 5 September 1922 No. 9463/Btg., nog het volgende op te merken.

In vorige jaren is het meermalen voorgekomen, dat de zelfbesturende landschappen in een gewest de door de Regeering vastgestelde restitutiebedragen niet of niet geheel in het betreffende dienstjaar konden voldoen. Soms tijds werd deze achterstand

in volgende jaren aangezuiverd, doch het kwam ook herhaaldelijk voor dat zulks niet mogelijk bleek en de achterstallige bedragen later moesten worden afgeschreven.

Uiteraard kan een dergelijke gedragslijn bij de nieuwe behandeling der restitutie niet meer worden gevolgd, zoodat er voortaan nauwgezet op zal moeten worden toegezien dat de totaal vorderbare bedragen der restitutie tijdig, d.i. dus vóór het afsluiten van het dienstjaar, en volledig in 's Lands kas worden gestort.

Verder zij er met nadruk op gewezen dat over den door het Land te verleenen steun in den vorm van bijdragen tot dekking van het tekort op den gewonen dienst, niet eerder ten behoeve der landschappen zal mogen worden beschikt dan nadat òf de verschuldigde restitutie volledig òf tot zulk een som is voldaan, als het verschil bedraagt tusschen het volledige restitutiebedrag en bovenbedoelden Gouvernementssteun, in welk laatste geval deze steun dus uitsluitend dienen moet ter vervollediging van de in 's Lands kas te storten totaal restitutie.

Mocht in den loop van het dienstjaar blijken, dat door vermindering van inkomsten de door het Land verleende steun niet voldoende blijkt om het tekort op den gewonen dienst te dekken, dan zal door UHoogEdelGestrenge tijdig een gemotiveerd voorstel door mijne tusschenkomst aan de Regeering kunnen worden gedaan tot verhooging van de Gouvernementsbijdrage. Ik teeken hierbij echter aan dat in dit geval duidelijk zal moeten blijken, dat de minder gunstig geworden toestand der landschapskas niet het gevolg is van een vermeerdering der uitgaven, tenzij daartoe vooraf de machtiging der Regeering is verkregen, doch uitsluitend van een achteruitgang in de middelen.

De Directeur van Binnenlandsch Bestuur

Voor dezen:

Het Hoofd der Afdeeling
Bestuurszaken der Buitengewesten,

(w.g.) A. J. KNAAP.

No. 10500. AGRARISCHE AANGELEGENHEDEN. AFSTAND VAN GROND. Verzoek aan de Hoofden van gewestelijk bestuur om verzoeken om grondafstand aan het Departement van Binnenlandsch-Bestuur in te dienen na voorafgaande raadpleging van de locale raden en/of plaatselijke onder andere Departementen ressorteerende ambtenaren.

RONDSCHRIJVEN.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur in Nederlandsch-Indië (met uitzondering van de Residenten van Soerakarta en Jogjakarta.

No. 11621/A. Weltevreden, den 30sten November 1923.

Bij de beoordeeling van aanvragen om afstand van Landsdomeingrond in eigendom, opstal, erfpacht, recht van gebruik enz. moet uiteraard nauwgezet worden overwogen of door uitgifte van den grond geen belangen van anderen of van het Land zullen worden geschaad. In de meeste gevallen zal, vóórdát eene beslissing kan worden genomen, de raad moeten worden ingewonnen o.m. van de betrokken Departementen van Algemeen Bestuur.

Aangezien de Departementshoofden voor het uitbrengen van hun adviezen in den regel voorlichting behoeven van plaatselijke autoriteiten, in wier ressort de aangevraagde grond gelegen is, en veelal ook een of meer locale raden terzake moeten worden gehoord, verdient het ter bevordering van een vluiggere afdoening aanbeveling om voortaan, indien bij de behandeling ten Uwen kantore mocht blijken, dat het raadzaam is te achten met de betrokken locale raden, Divisie of gewestelijke militaire commandanten, maritieme gezaghebbenden en/of de plaatselijke tot een Departement van burgerlijk bestuur behoorende ambtenaren terzake in overleg te treden, zulks te doen alvorens de aanvragen, vergezeld van Uwen raad, aan dit Departement in te dienen.

De Directeur van Binnenlandsch Bestuur,

SCHIPPERS.

No. 10501. ONDERWIJS (MIDDELBAAR). HOOGERE BURGERSCHOLEN. Wijziging van het leerplan van de Hoogere Burgerscholen met 5-jarigen leergang.

No. 42648/IIa. Weltevreden, den 6den December 1923.

DE d.d. DIRECTEUR VAN ONDERWIJS EN EEREDIENST.

Herlezen enz.;

Gelezen enz.;

Gelet op artikel 9, eerste lid, van het Hoogere Burgerscholen-Reglement (Bijblad op het Staatsblad No. 8499);

Heeft besloten:

Ten eerste: Met wijziging in zooverre van het bij het dezerzijdsch besluit van 16 Februari 1921 No. 6166 Bijblad No. 9770) vastgesteld Leerplan van de Hoogere Burgerscholen met vijfjarigen leergang in Nederlandsch-Indië, te bepalen dat:

a. de rubrieken „d Scheikunde” en „dI Practische Scheikunde” van de in artikel 1 opgenomen tabel worden gelezen als volgt:

Vakken.	Klassen.					Totaal.
	I	II	III	IV	V	
d. Scheikunde	—	—	—	5	4	} 11
dI. Practische Scheikunde..	—	—	—	—	2	

b. artikel 3 onder d wordt gelezen als volgt:

„d. voor scheikunde:

Klasse IV.

Anorganische scheikunde.

Klasse V.

Voortzetting der anorganische scheikunde. Hoofdzaken der organische scheikunde. Behandeling van enkele delfstoffen. Practische oefeningen in de scheikunde”.

Ten tweede: Te bepalen, dat dit besluit in werking treedt bij den aanvang van het schooljaar 1924/1925, met dien verstande,

dat gedurende genoemd schooljaar in de 4de klasse in plaats van 5 drie lessen per week in de scheikunde zullen worden gegeven.
Afschrift enz.

Stemt overeen met voors. Register:

De dd. Directeur,

P. DE MAN.

No. 10502. ARMWEZEN. Regelen voor de verdeling en de aanwending der zg. armengelden.

RONDSCHRIJVEN.

Aan

- a. de Hoofden van Gewestelijk Bestuur;
- b. de Commissiën tot ondersteuning van behoeftige Christenen te Batavia, Semarang, Soerabaja en Padang.

No. 42946/I.

Weltevreden, den 8sten December 1923.

Het is meermalen gebleken, dat de in Staatsblad 1886 No. 127 ¹⁾ opgenomen regelen voor de verdeling en de aanwending van de zg. armengelden geen voldoende rekening meer houden met den tegenwoordigen toestand. Niet alleen worden eigen armencommissiën dan wel overdracht van de armenbedeeling aan de locale raden gewenscht geacht, doch ook het beginsel, dat voor bedoelde ondersteuning alleen behoeftige Christenen in aanmerking kunnen komen, voldoet, vooral voor enkele gewesten, niet meer.

In afwachting van de algeheele regeling — mogelijke decentratie — der armenzorg, zal echter naar het oordeel der Regeering, aan bedoelde bezwaren eenigermate kunnen worden tegemoetgekomen, indien ten aanzien van de verdeling der armengelden op de volgende wijze wordt tewerk gegaan.

(1) Vergl. ook Staatsblad 1901 no. 193, 1905 nos. 419 en 483 en 1921 no. 768.

In het algemeen zal als gedragslijn aan te nemen, dat de armengelden zooveel mogelijk en zooveel noodig bestemd blijven voor de behoeftigen in de gewesten waaruit de armengelden afkomstig zijn, waardoor als het ware een meer evenredige verdeling der armengelden wordt verkregen en welke verdeling door elk betrokken Hoofd van Gewestelijk Bestuur kan worden gecontroleerd.

Voorts zullen, ten einde in zeker opzicht tegemoet te kunnen komen aan het verlangen naar eigen organen voor de juiste aanwending der armengelden, de Hoofden van Gewestelijk Bestuur bij de samenstelling van de aan de betrokken armencommissie in te dienen opgaaf van behoeftigen, die voor verdeling in aanmerking komen, zich kunnen doen voorlichten en bijstaan door een eigen gewestelijke commissie, bij de benoeming van zoodanig college zal rekening zijn te houden met de kerkelijke verhouding in het gewest. Deze verhoudingen zullen ook in acht zijn te nemen in gewesten, waarvan de daaruit afkomstige armengelden moeten worden afgedragen aan het armbestuur ter hoofdplaats of het armbestuur van een andere uitdrukkelijk aangewezen plaats. De regeling van 1886 toch schrijft voor, dat die armengelden aan *het armbestuur* moeten worden uitgekeerd, dus zonder eenige nadere aanduiding van kerkelijke gezindte. Wanneer nu tot dusver van de ontvangen armengelden geen bedelingen moeten hebben plaats gehad aan behoeftige personen, belijders van een bepaalden Christelijken godsdienst, dan zal hierin zoo spoedig mogelijk wijziging dienen te worden gebracht, een wijziging welke volkomen tot de bevoegdheid behoort van den Resident.

In voldoening aan een daartoe van de Regeering bekomen opdracht, heb ik de eer $\frac{\text{UHEdG.}}{\text{Uwer Commissie}}$ beleefd te verzoeken wel Uwe medewerking te willen verleenen tot toepassing van de onderhavige regeling in den hooger aangegeven zin.

De dd. Directeur van Onderwijs en Eeredienst,

(w.g.) P. DE MAN.

Voor eensluitend afschrift,

De wd. Secretaris,

PEK.

No. 10503. VEEARTSENIJKUNDIGE DIENST. Bepalingen op den invoer van vee uit het buitenland en op het vervoer van vee over vee binnen Nederlandsch-Indië.

RONDSCHRIJVEN.

Aan
de Hoofden van Gewestelijk Bestuur.

No. 11108/V.D. Buitenzorg, den 14den November 1923.

Zooals UHoogEdelGestrenge zal zijn gebleken zijn de bepalingen op den invoer van vee uit het buitenland (Staatsblad 1912 No. 433) en op het vervoer van vee over zee binnen Nederlandsch-Indië (Staatsblad 1912 No. 434), zooals die sedert zijn gewijzigd en aangevuld, bij het Gouvernementsbesluit van 7 October j.l. No. 25 (Staatsblad No. 499) samengevat en opnieuw afgekondigd.

Ter voorkoming van misverstand heb ik de eer v.z.n. onder de aandacht van UHoogEdelGestrenge te brengen, dat niet in bedoelde samenvatting zijn begrepen en dus afzonderlijk van kracht blijven de ondervolgende bepalingen omtrent in- en uitvoer van vee:

Staatsblad 1917 No. 198. Tijdelijk verbod van uitvoer van bepaalde klassen van paarden uit de afdeeling Bataklanden, met uitzondering van de onderafdeeling Dairilanden.

Staatsblad 1917 Nos. 199 en 748 en 1922 No. 490. Tijdelijk verbod van uitvoer van bepaalde klassen van runderen uit de residentie Bali en Lombok met uitzondering van het eiland Lombok.

Staatsblad 1922 No. 490. Tijdelijk verbod van uitvoer van bepaalde klassen van runderen uit het eiland Lombok.

Staatsblad 1918 No. 567. Tijdelijk verbod van invoer van paarden in de afdeeling Lombok der residentie Bali en Lombok uit buiten dat gewest gelegen streken en tijdelijk verbod op den uitvoer van bepaalde klassen van paarden uit die afdeeling.

Gouvernementsbesluit 1 April 1921 No. 3. Tijdelijk verbod van invoer van herkauwende dieren op het eiland Bali, afkomstig van het eiland Lombok.

Staatsblad 1920 No. 372. Tijdelijk verbod van uitvoer van bepaalde klassen van paarden van het eiland Soemba der residentie Timor en Onderhoorigheden.

Staatsblad 1922 No. 201. Tijdelijk verbod van uitvoer van bepaalde klassen van buffels uit de residentie Timor en Onderhoorigheden.

Staatsblad 1923 No. 84. Tijdelijk verbod van uitvoer van bepaalde klassen van runderen uit het eiland Soemba.

Gouvernementsbesluit 3 September 1920 No. 53. Tijdelijk verbod van uitvoer van paarden uit de onderafdeelingen Soembawa en Taliwang naar de onderafdeeling Bima en tijdelijk verbod van invoer van paarden in de onderafdeelingen Soembawa en Taliwang, afkomstig uit de onderafdeeling Bima.

Staatsblad 1921 No. 74 (1). Tijdelijk verbod van invoer van runderen in de residentie Madoera en tijdelijk verbod van uitvoer van bepaalde klassen van runderen uit het eiland Madoera.

Volledigheidshalve zij voorts nog gewezen op Staatsblad 1923 No. 290, waarbij de invoer van huiden afkomstig van binnen Nederlandsch-Indië op het eiland Soemba tijdelijk verboden is.

Ten slotte wordt nog aangeteekend, dat dezerzijds een exemplaar van dit rondschrjven is toegezonden aan de hoofden der veeartsenijkundige ambtskringen, zoomede aan den Hoofdinspecteur der In- en Uitvoerrechten en Accijnzen, wat den laatste betreft, ten einde hem in de gelegenheid te stellen het daarvoor in aanmerking komend personeel van zijn dienst v.z.n. in te lichten.

De Directeur van
Landbouw, Nijverheid en Handel,

Namens dezen:

De Secretaris,

VERBOOM.

---

(1) Wordt binnenkort vervangen door Staatsblad 1923 no. 268, dat bij Staatsblad 1923 no. 335 tijdelijk buiten werking is gesteld.

No. 10504. VEEARTSENIJKUNDIGE DIENST. Nadere wijziging der regeling van de standplaatsen en ambtskringen van de Europeesche gouvernementen-veeartsen (Bijblad op het Staatsblad Nos. 8831 en 9812).

No. 11644/V.D. Buitenzorg, den 26sten November 1923.

DE DIRECTEUR VAN LANDBOUW, NIJVERHEID
EN HANDEL.

Gelezen enz.;

Heeft besloten:

Met nadere wijziging in zoover van het dezerzijdsch besluit van 16 Augustus 1917 No. 7890a/V.D. (Bijblad op het Staatsblad No. 8831) zooals dit is gewijzigd laatstelijk bij het dezerzijdsch besluit van 15 Juli 1921 No. 7374/V.D. (Bijblad op het Staatsblad No. 9812) te bepalen, dat het gedeelte daarvan betrekking hebbende op de veeartsenijkundige ambtskringen Malang en Pasoeroean, wordt gelezen als volgt:

„Malang: de afdelingen Malang en Bangil van het gewest Pasoeroean”.

„Pasoeroean: de afdelingen Pasoeroean, Probolinggo, Kraksaän en Loemadjang van het gewest Pasoeroean”.

Afschrift enz.

No. 10505. ZOUT. Voorschriften omtrent de onbruikbaarmaking van het zout, verstrekt ten behoeve van industrieele ondernemingen.

CIRCULAIRE.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur waar het Zoutmonopolie werkt.

No. 14490/13b. Bandoeng, den 4den December 1923.

Ik heb de eer U Hoog Edel Gestrenge mede te deelen, dat met buitenwerking stelling van het rondschriven van den Directeur

van Gouvernementsbedrijven dd. 21 Augustus 1908 No. 3344, opgenomen in bijblad No. 6893 omtrent de onbruikbaarmaking van het zout verstrekt voor industriele ondernemingen op den voet van het bepaalde bij artikel 10 van mijne bij het Gouvernementsbesluit dd. 1 September 1915 No. 22 (bijblad No. 3379) vastgestelde instructie, nader het volgende wordt bepaald.

Aanvangende 1 Januari 1924 zal de onbruikbaarmaking van het zout voor alle industrieën moeten geschieden door toevoeging aan het zout van $\frac{1}{2}$ gewichtspersent petroleum en van $\frac{1}{10}$ gewichtsprocent kaliumbichromaat; het laatste in waterige oplossing aan het zout toe te voegen en daarmede evenals de petroleum, *innig* te vermengen.

Ik teeken hierbij aan dat in eventueel voorkomende gevallen waar in dit algemeene denaturatiemiddel tot voor het betrokken bedrijf onoverkomenlijke bezwaren aanleiding kan geven, op verzoek van belanghebbenden dz. een ander denaturatiemiddel zal kunnen worden voorgeschreven.

Het Hoofd van den Dienst,

W. VAN BRAAM.

No. 10506. REISWEZEN. Nadere wijziging der regeling op het gebruik door Landsreizigers van de van Landswege geëxploiteerd wordende automobielen.

No. 1364. Weltevreden, den 30sten October 1923.

HET HOOFD VAN HET KANTOOR VOOR REISWEZEN.

Gelezen enz.;

Gelet op artikel 2 van de bij het Gouvernementsbesluit van 31 Juli 1920 No. 30 ¹⁾ vastgestelde voorloopige instructie van het Hoofd van het Kantoor voor Reiswezen en op artikel 14 punt b van het Algemeen Reisreglement (Staatsblad 1921 No. 422);

Heeft besloten:

Eerstelijk: De bij dezerzijdsch besluit van 28 November 1921 No. 2118 ²⁾ vastgestelde „Regeling op het gebruik door Landsreizigers van de van Landswege geëxploiteerd wordende auto-

(1) Bijblad nos. 9570 en 10400.

(2) Bijblad no. 9915.

mobielen'', zooals deze regeling is gewijzigd bij de dezerzijdsche besluiten van 15 Juni 1922 No. 1600 ¹⁾ en van 19 Juli 1922 No. 1745, nader te wijzigen als volgt:

Het bestaande artikel 6 vervalt en wordt vervangen door het volgende:

Artikel 6.

De Landsdienaren, gerangschikt in de eerste groep van landsreizigers, geven voor reizen per extra-automobielen na afloop der reis aan den administrateur van den betrokken Landsautomobieldienst een reisaanvraag ²⁾ af, waarop de gemaakte reizen vermeld zijn.

Aan de overige landsreizigers worden géen extra-automobielen verstrekt, indien zij niet in het bezit zijn van een door den bevoegden gezaghebbende (zie artikel 5) afgegeven reisaanvraag ²⁾, welke vóór het aanvaarden der reis door den administrateur, die den automobiel beschikbaar stelt, wordt ingenomen.

Na afloop van elke kalendermaand worden door de Administrateurs van de Landsautomobieldiensten rekeningen ingediend, voor zoover het reizen van burgerlijke landsdienaren betreft aan het Hoofd van het gewest, waarin de automobieldienst gevestigd is, voor zoover betreft militaire landsdienaren aan den betrokken Afdeulings-commandant (eventueel Gewestelijken Militairen Commandant); bij de rekeningen worden de in de alinea's 1 en 2 van dit artikel bedoelde reisaanvragen overgelegd.

Ten tweede: Te bepalen, dat de in artikel 1 van dit besluit bedoelde wijziging in werking treedt op 1 December 1923.

Afschrift enz.

(1) Bijblad no. 10079.

(2) Als reisaanvragen worden gebezigd de bij de Landsautomobieldiensten aanwezige modellen B. 736.

✓
aj 113/24 gub

No. 10507. EERETEEKENEN. Onderscheiding van het bestaan-
de eere teeken voor aanzienlijke en verdienstelijke
Inlanders en Oostersche vreemdelingen in vijf
klassen.

BESLUIT.

No. 19.

Buitenzorg, den 4den Januari 1924.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is gcedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Kraehtens Koninklijke machtiging te bepalen dat sub II van het besluit van 29 Augustus 1893 N° 10, in verband met dat van 16 Januari 1894 N° 31 (Bijblad op het Staatsblad N° 4961) als volgt moet worden gelezen:

- II. dat bij dit eere teeken vijf klassen worden onderscheiden als:
- a. de groote gouden ster, met een blauw geëmailleerd rond in het midden, waarop aan de eene zijde de Leeuw, zooals hij in het Rijkswapen voorkomt, omgeven door een geparelden rand benevens een lauwer- en een eikenlooftak, gedekt met een Koninklijke kroon, en onderaan verbonden door een lint met het devies „Je maintiendrai”, en aan de tegenzijde met het opschrift „Trouw en verdienste”;
  - b. de kleine gouden ster, met een blauw geëmailleerd rond, waarop aan de eene zijde het Rijkswapen en aan de tegenzijde hetzelfde opschrift als de groote gouden ster;
  - c. de groote zilveren ster, behoudens het metaal waarvan zij vervaardigd wordt, geheel gelijk en gelijkvormig aan de groote gouden ster;
  - d. de kleine zilveren ster, behoudens het metaal waarvan zij vervaardigd wordt, geheel gelijk en gelijkvormig aan de kleine gouden ster;
  - e. de bronzen ster, met een blauw geëmailleerd rond waarop het Rijkswapen aan de eene zijde en het opschrift „Trouw en verdienste” aan de tegenzijde.

Ten tweede: Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 Augustus 1924.

Afschrift enz.

No. 10508. OVEREENKOMSTEN met de Stoomvaartmaatschappijen „Nederland” en „Rotterdamsche Lloyd” betreffende het vervoer van landsreizigers tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië.

BESLUIT.

No. 3.

Batavia, den 10den November 1923.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Aanteekening te houden van de met de Stoomvaartmaatschappijen „Nederland” en „Rotterdamsche Lloyd” gesloten overeenkomsten, betreffende het vervoer van landsreizigers tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië, luidende als volgt:

Tusschen den Minister van Koloniën, als vertegenwoordigende Nederlandsch-Indië, contractant ter eenre zijde en de Stoomvaart-Maatschappij „Nederland” te Amsterdam, vertegenwoordigd door hare Directeuren, de Heeren Willem Hendrik Jan Oderwald, Petrus Emilius Tegelberg, Marinus Christan Koning en Johannes Frederik van Hengel, contractant ter andere zijde (in deze overeenkomst verder „de Maatschappij” genoemd) is ter vervanging van de bestaande overeenkomst dd. 22 April 1910, het volgende overeengekomen:

Artikel 1. De Maatschappij verbindt zich om landsreizigers tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië te vervoeren onder de voorwaarden en voor de vrachtprijzen, omschreven in de aan deze overeenkomst gehechte bijlage met de daarbij behoorende staten.

Artikel 2. De contractant ter eenre zijde verbindt zich om — behoudens het geval van vervoer met eigen schepen of Nederlandsche oorlogsschepen en behoudens het bepaalde in het volgend lid — voor het vervoer van landsreizigers uitsluitend gebruik te maken van de stoomschepen van de Maatschappij en den Rotterdamschen Lloyd.

De contractant ter eenre zijde behoudt zich voor, voor het vervoer van landsreizigers gebruik te maken van andere dan de in het eerste

lid bedoelde schepen, wanneer — zulks ter beoordeeling van de Regeering — op die schepen voor de betrokken reizigers niet binnen een bekwamen tijd plaats te verkrijgen is in de voor hen aangegeven klassen, of er om eene afdoende andere reden bijzonder belang is om de reis met een ander schip te doen. Wanneer overeenkomstig het vorenstaande aan landsreizigers wordt vergund de reis met eene andere gelegenheid te maken, zal van Regeeringswege, onder opgave van de namen der betrokkenen, daarvan mededeeling worden gedaan aan de Maatschappij en den Rotterdamschen Lloyd of hare vertegenwoordigers in Indië.

De contractant ter eenre zijde zal tot het huren of charteren van schepen voor het vervoer van landsreizigers, ook in de gevallen in het tweede lid bedoeld, niet overgaan zonder tevoren schriftelijk overleg te hebben gepleegd met de Maatschappij dan wel haren vertegenwoordiger in Indië.

Artikel 3. Geschillen over de uitlegging en toepassing van de bepalingen dezer overeenkomst — daaronder begrepen de bij artikel 1 hiervoren bedoelde voorwaarden en vrachtprijzen — worden in hoogste ressort beslist door drie door partijen te benoemen scheidslieden, die als goede mannen naar billijkheid oordeelen.

Is omtrent de benoeming dezer scheidslieden geen overeenstemming tusschen partijen verkregen binnen zes weken nadat door één der partijen eene beslissing door scheidslieden is verlangd, dan worden zij op vordering van de meest gereede partij benoemd overeenkomstig artikel 624 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

De scheidslieden zullen zitting nemen te Amsterdam.

Artikel 4. Deze overeenkomst gaat in op den 15den September 1923; zij eindigt op den 14den September 1938.

De reizen welke vóór het einde van deze overeenkomst zijn aangevangen doch eerst na afloop daarvan volbracht worden, vallen onder de bepalingen van deze overeenkomst.

In afwijking van het bepaalde in het eerste lid zal deze overeenkomst vervallen met het einde van een driejarig tijdvak als bedoeld in artikel 11 van de bijlage, indien alsdan herziening van de bepalingen omtrent de tarieven voor het vervoer van landsreizigers is aanhangig gemaakt en daaromtrent tusschen partijen geen overeenstemming is verkregen.

Artikel 5. De Stoomvaartmaatschappij „Nederland”

kiest voor alles wat de uitvoering van deze overeenkomst betreft domicilie te haren kantore te Amsterdam.

Artikel 6. De Maatschappij neemt voor hare rekening de kosten van zegel van deze overeenkomst.

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt en onderteevend te 's Gravenhage den 15den September 1923.

De Stoomvaartmaatschappij

„Nederland”,

ODERWALD.

TEGELBERG.

KONING.

VAN HENGEL.

De Minister van
Koloniën,

DE GRAAFF.

Voorwaarden en vrachtprijzen betreffende het vervoer van landsreizigers.

Art. 1.

Artikel 1.

De Maatschappij stelt van hare stoomschepen, varende in de lijn tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië, beschikbaar:

a. de mailschepen, voor het vervoer van landsreizigers met uitzondering van krankzinnigen;

b. de door de Maatschappij aan te wijzen vrachtbooten, welke voor beperkt reizigersvervoer zijn ingericht, en in den rechtstreekschen dienst tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië varen, voor den overtocht van landsreizigers, alsmede bepaaldelijk voor den overvoer van krankzinnigen en hunne speciaal aangevoerde geleiders, zoomede e. q. hunne gezinnen, voor zoover al deze personen voor landsrekening overgevoerd worden.

Art. 2.

Artikel 2.

Erkenning als
landsreiziger.

De Maatschappij en hare agenten erkennen als landsreiziger:

1°. alle personen voor wie plaats besproken wordt, in Nederland door of vanwege den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door de daartoe door den Gouverneur-Generaal aan te wijzen gezaghebbenden;

2°. alle personen die een schriftelijk bewijs overleggen, ten blijke dat hun van regeeringswege opgedragen of vergund is voor landsrekening de reis van Nederland naar Nederlandsch-Indië of omgekeerd te volbrengen; deze bewijsstukken worden door de Maatschappij en hare agenten niet langer erkend, dan tot het daarin uitgedrukte tijdstip waarop de reis uiterlijk moet zijn aanvaard.

Art. 3.

Artikel 3.

Ruimte beschikbaar te houden.

De Maatschappij geeft in Nederland aan het Departement van Koloniën en in Nederlandsch-Indië aan de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, kennis van de vaarplannen en van eventueel daarin aangebrachte wijzigingen.

Zij houdt voor landsreizigers op ieder der mailschepen beschikbaar tot 2 maanden vóór het vertrek van het schip van Amsterdam respectievelijk Batavia, 40 pct. der slaappleatsen eerste, 25 pct. der slaappleatsen tweede en 33 pct. der slaappleatsen derde klasse, zoomede tot één maand vóór het vertrek ruimte voor 40 reizigers der vierde klasse.

Wordt tot genoemde tijdstippen niet geheel over deze plaatsen beschikt, dan is de Maatschappij gerechtigd de overblijvende plaatsen aan andere reizigers te verhuren.

De Maatschappij verbindt zich om aan na de hierboven bedoelde termijnen inkomende spoedaanvragen om plaats voor landsreizigers, zooveel mo-

gelijk te voldoen en aan zoodanige aanvragen voorkeur te verleenen bij de bezetting van vrijkomende plaatsen.

Art. 4.

Artikel 4.

Landsreizigers
1ste, 2de en 3de
klasse.

De Maatschappij verbindt zich om aan de landsreizigers der eerste, tweede en derde klasse en de door hen mede te nemen bedienden dezelfde voeding te verstrekken en hen dezelfde behandeling te doen ondervinden als bij haar gebruikelijk is voor particuliere reizigers in die klassen.

Het is der Maatschappij verboden landsreizigers tegen vergoeding in een lagere klasse over te voeren dan voor hen van landswege wordt betaald.

Landsreizigers die in de voor hen aangewezen klasse een duurdere hut willen betrekken dan waarop zij recht hebben, zullen boven hetgeen van Regeeringswege wordt voldaan, uit eigen middelen moeten bijbetalen een bedrag, gelijk aan dat, hetwelk door particuliere reizigers in dat geval boven het gewone tarief verschuldigd is.

Ieder landsreiziger heeft, behoudens de uitzondering hieronder gemaakt, aanspraak op een slaapplek in eene hut van de klasse-inrichting, waarin hij den overtocht behoort te maken.

Voor één kind beneden drie jaren wordt geen afzonderlijke slaapplek beschikbaar gesteld.

Voor twee kinderen beneden drie jaren tot één gezin behoorende, wordt één slaapplek beschikbaar gesteld.

Voor drie kinderen beneden drie jaren tot één gezin behoorende, worden twee slaappleken beschikbaar gesteld.

Eene in de eerste, tweede of derde klasse reizende familie met drie of meer kinderen beneden de twaalf jaren dan wel twee of meer kinderen beneden de drie jaren, kan desverkiezende een Inlandsche of

daarmede gelijkgestelde bediende medenemen, zonder dat daarvoor passagegelden verschuldigd zijn.

Ieder landsreiziger der eerste, tweede en derde klasse heeft, ongeacht de hutbagage, recht op vrij vervoer van eene hoeveelheid bagage als hieronder aangegeven.

Leeftijden van reizigers op den dag van vertrek van het stoomschip van Amsterdam dan wel van Batavia.	1ste, 2de en 3de. kl.
Reiziger van twaalf jaar of ouder	1 M ³ .
Kind van drie tot twaalf jaar	1/2 M ³ .
Twee tot één gezin behorende kinderen beneden de drie jaar, tezamen.....	1/4 M ³ .
Drie tot één gezin behorende kinderen beneden de drie jaar, tezamen.....	1/2 M ³ .

Van deze bagage mag ten hoogste de helft voor het „Bagageruim” bestemd worden. Het overige deel wordt in het ruim „Niet voor de reis” geladen.

Art. 5.

Artikel 5.

Landsreizigers
der 4e klasse.

De Maatschappij verschafft ten behoeve van landsreizigers der 4de klasse:

a. ruimte tusschendecks, ter hoogte van tenminste twee meter tusschen de dekken, en voor elken tusschendecksreiziger eene tusschendecksoppervlakte van 1.75 M².

Deze ruimte moet door een of meer luchtkokers en elektrische waaiers, in aantal afhankelijk van de grootte van het verbijf, voldoende worden geventileerd, voorzien zijn van de noodige elektrische verlichting, van tafels en banken, alsmede van de noodige middelen om bij koud weder te worden verwarmd.

Voorts zal zooveel mogelijk gelegenheid geboden worden om vrouwelijke reizigers en de eventueel met haar reizende gezinnen, afgezonderd van de mannelijke landsreizigers te huisvesten. Op nieuw te bouwen schepen zal met dezen eisch rekening worden gehouden;

b. vaste kooien als slaappleatsen voor 40 reizigers 4de klasse en voor de overigen de noodige hangmatten;

c. de noodige kooi- en baksgoederen, waschkomen, waschbalies, lijnen om waschgoed op te hangen, koksgereedschappen, vouwstoeltjes, een en ander naar den maatstaf aangegeven op den hierbij behoorenden staat van kooi- en baksgoederen;

d. de voeding, zooals bepaald is bij het hierbij behoorend voedingsrooster; voldoende drinkwater, 's morgens voldoende zoet water om zich te wasschen en daarenboven 2 maal per week 5 liter per man om plunjes te wasschen;

e. ruimte op het bovendek, waar de hierbedoelde reizigers voor zoover zulks met de scheepsmanoeuvres vereenigbaar is, van de vrije lucht kunnen genieten.

Teneinde deze ruimte zooveel mogelijk beschikbaar te houden, zal de Maatschappij bij het vervoeren van 100 of meer reizigers der 4de klasse, geen deklading binnen die ruimte vervoeren, noch anders dan de gewone scheepsbenoodigdheden op dat gedeelte van het bovendek plaatsnemen;

f. de noodige privaten overeenkomstig de ter zake bestaande wettelijke voorschriften, alsmede gelegenheid om te baden;

g. een apotheek overeenkomstig de ter zake bestaande wettelijke voorschriften;

h. een hospitaal met ten minste vier vaste kooien en op de nieuw te bouwen schepen gelegenheid tot afzonderlijke verpleging van lijders aan ernstige en besmettelijke ziekten;

i. ruimte voor de bagage der in dit artikel bedoelde reizigers, waaronder wordt verstaan zoowel hun eigen goederen, als die welke te hunnen behoeve door het Gouvernement worden meegegeven. Deze ruimte zal zoo noodig $\frac{1}{4}$ M³. per man bedragen en wordt niet gerekend onder de per persoon beschikbaar te stellen 1.75 M².;

k. een arrestantenverblijf;

l. een gelegenheid waar deze landsreizigers zich kunnen laten scheren en knippen.

Overigens hebben landsreizigers der 4de klasse aanspraak op dezelfde behandeling als de particuliere reizigers dier klasse; evenmin als deze hebben zij recht op bediening door personeel der Maatschappij.

Art. 6.

Artikel 6.

Maatregelen
in het belang der
reizigers.

De Maatschappij verstrekt kosteloos aan alle landsreizigers geneeskundige, doch geen verloskundige, hulp en medicijnen, echter alleen die, welke overeenkomstig de wettelijke voorschriften aan boord aanwezig moeten zijn en behooren voor te komen in de „lijst van geneesmiddelen, enz.”.

Voor verloskundige hulp is door de betrokken landsreizigers honorarium verschuldigd.

Voorts voorziet de Maatschappij hare stoomschepen van reddings- en brandblusmiddelen volgens de bestaande wettelijke voorschriften.

Art. 7.

Artikel 7.

Vervoer van
troepen.

Bij het vervoer van troepen zullen de volgende regelen gelden:

a. de door de Maatschappij verstrekte kooi- en baksgoederen, hangmatten, enz. ten behoeve van de reizigers vierde klasse, moeten bij vertrek van boord worden teruggegeven; bij moedwillige beschadiging van de zijde der gebruikers of verlies heeft vergoeding plaats naar den maatstaf aangegeven in den hierachter volgenden staat, welke vergoeding wordt verrekend tusschen den scheepsgezagvoerder of den door hem aan te wijzen persoon en den detachements-commandant, vóór de ontschepping;

b. bij oponthoud ten gevolge van zee-evenement, molest, quarantaine-maatregelen, buitengewone omstandigheden, dan wel op andere wijze door overmacht, zorgt de gezagvoerder of de door hem aan

te wijzen persoon zoo goed mogelijk voor de voeding en verpleging der manschappen, tenzij de detachements-commandant hem van die zorg schriftelijk ontheft.

De voedings- en verplegingskosten als boven bedoeld, voor zoover die door of namens den gezagvoerder zijn verstrekt, worden voldaan nadat door de Maatschappij de noodige bewijsstukken zijn overgelegd;

c. bij overlijden of vermissing van militairen of van tot het detachement behoorende vrouwen en kinderen gedurende de reis, wijst — bij ontstentenis van den detachements-commandant — de gezagvoerder twee personen aan, die een inventaris in drievoud van de nalatenschap opmaken, welke, met de verzegelde goederen, onder berusting van den gezagvoerder of een door dezen aan te wijzen persoon worden gesteld, die een en ander na aankomst overgeeft aan den detachements-commandant of bij diens ontstentenis, in Indië aan den plaatselijken — of den plaatselijk militairen commandant, in Nederland aan den commissaris van afmonsterring of diens vervanger;

d. de gezagvoerder stelt orde of doet orde stellen op de uitgifte der levensmiddelen volgens het hierbij gevoegd voedingsrooster aan den detachements-commandant, aan diens vervanger of aan den door den detachements-commandant voor de ontvangst aangewezen persoon;

e. de detachements-commandant stelt dagelijks minstens een tiende van het aantal der in het troepenlogies verblijfhoudende manschappen beneden den rang van korporaal (brigadier) ter beschikking van den gezagvoerder of den door hem aan te wijzen persoon, voor het verrichten der huishoudelijke werkzaamheden ten behoeve van het detachement, zooals schoonhouden van eigen logies en latrines, schillen van aardappelen, hulp in het hospitaal, enz.;

f. het detachement wordt ingescheept op den dag van vertrek van het stoomschip waarmede het wordt overgevoerd;

g. de bagage van de militairen die in de 4de klasse reizen, moet aan boord zoodanig worden opgeslagen, dat zij dadelijk beschikbaar is wanneer zulks wordt verlangd. Ditzelfde geldt voor de overige tot het detachement behoorende kisten, zooals de administratiekist, de kist(en) met cantinegoederen en spellen en de kist(en) met scheepsuitrusting;

h. de gezagvoerder treedt over de ontscheeping in overleg met den detachementscommandant. Bij ontscheeping in Nederland moeten de militairen van het detachement aan boord blijven totdat zij door of vanwege den commissaris van afmonstering worden afgehaald;

i. behoudens het bepaalde in punt *h* beslist bij ontstentenis van den detachementscommandant, de gezagvoerder omtrent de ontscheeping van militairen en op verzoeken van militairen om van boord te gaan alvorens het militair geleide op de plaats van ontscheeping is aangekomen.

Art. 8.

Afzonderlijk
reizende lands-
reizigers der
4de klasse.

Artikel 8.

Bij vervoer uit Nederlandsch-Indië van afzonderlijk reizende landsreizigers der 4de klasse wordt het volgende in acht genomen:

a. de inscheeping heeft plaats op den in het vaarplan vastgestelden dag van vertrek;

b. de agenten zijn verplicht aan de plaatselijke civiele of militaire autoriteiten aanwijzingen te geven omtrent plaats en tijdstip alwaar de bagage der landsreizigers tegen afgifte van een bewijs in ontvangst wordt genomen;

c. de te hunnen behoefte door of vanwege den gezagvoerder verstrekte kooi- en baksgoederen, hangmatten, enz. moeten bij vertrek van boord worden teruggegeven;

d. het vermelde in de punten *b*, *d* en *e* van het vorige artikel is mede op hen van toepassing;

e. de gezagvoerder neemt bij de inscheping van veroordeelden de op hen betrekking hebbende stukken over; de veroordeelden worden daar waar gevaar voor ontvluchting bestaat en in alle andere gevallen waarin de gezagvoerder zulks noodig acht, in arrest overgevoerd en bij aankomst in Nederland met de op hen betrekking hebbende stukken door den gezagvoerder overgegeven aan de daarvoor vanwege de Justitie aangewezen personen;

f. bij overlijden of vermissing van landsreizigers dezer klasse gedurende de reis maken de gezagvoerder, een zijner officieren en een medepassagier (burger of militair en in het laatste geval zoo mogelijk een die een rang bekleedt) een inventaris in drievoud van de nalatenschap op.

De gezagvoerder of de door hem aan te wijzen persoon houdt de inventarissen en de verzegelde nalatenschap onder zijne berusting en geeft bij aankomst in Nederland een en ander met een uittreksel uit het scheepsjournaal, houdende verklaring van overlijden of vermissing, tegen ontvangstbewijs over;

1°. indien het militairen betreft, aan den commissaris van afmonstering of diens vervanger;

2°. indien het marinepersoneel betreft aan den Commandant der Marinekazerne te Amsterdam;

3°. indien het burgers betreft aan de Directie der Maatschappij ter uitreiking aan de erfgenamen, of indien deze niet bekend zijn, aan een volgens de wet te benoemen bewindvoerder.

Tot de nalatenschap behorende militaire kledingstukken kunnen voor den mast worden verkocht, zooals ten aanzien van de plunje van overleden schepelingen gebruikelijk is. De gezagvoerder of de door hem aan te wijzen persoon teekent de opbrengst op den inventaris aan en voegt het bedrag bij de nalatenschap.

Veroordeelden.

Overlijden of vermissing.

Art. 9.

Artikel 9.

Tarief.

Voor het vervoer van landsreizigers en hun onderhoud gedurende de reis van Amsterdam tot Batavia of omgekeerd, wordt aan de Maatschappij betaald negen tiende van het voor particuliere reizigers van denzelfden leeftijd vastgesteld tarief voor enkele reis in de overeenkomstige klasse.

Verminderde passageprijzen, verleend wegens terugkeer binnen 6 en 12 maanden en ten behoeve van schipbreukelingen, van personeel in dienst van Nederlandsche en Nederlandsch-Indische stoomvaartmaatschappijen en hare agentschappen, van wetenschappelijke genootschappen, zendeling-vereenigingen, geestelijke orden, consulaire ambtenaren, onvermogene weduwen en weezen, talrijke gezinnen, personeel van ziekeninrichtingen en liefdadigheidsinstellingen in Nederlandsch-Indië, personen die uitsluitend om reden van gezondheid, blijkende uit een geneeskundig attest, een zeereis moeten doen, comedie- of operagezelschappen of andere personen aan wie na vooraf bekomen goedkeuring van den Minister van Koloniën vermindering van passagekosten wordt toegestaan, zoomede vacantie-, retour- en doorvoerbiljetten, blijven bij deze berekening buiten beschouwing.

Door de Maatschappij zal een vermindering van 10 pct. op het voor landsreizigers geldende tarief worden berekend bij terugkeer naar Nederlandsch-Indië van landsreizigers die de reis naar Europa hebben gemaakt met een schip der Maatschappij of van den Rotterdamschen Lloyd en binnen een jaar na hunne ontscheping in een Europeesche haven weder naar Nederlandsch-Indië vertrekken.

Deze reductie wordt berekend over het ten tweeden male bereisde traject.

Voorts mogen landsreizigers, afkomstig van of bestemd voor plaatsen beoosten Batavia, zich zonder bijbetaling te Soerabaja of Semarang inschepen voor

hun overtocht met hetzelfde stoomschip naar Europa dan wel van Batavia met hetzelfde stoomschip hunne reis naar genoemde plaatsen vervolgen.

Art. 10.

In- of ontschepping
in eene havenplaats
aan de zuidkust
van Europa.

Artikel 10.

Aan niet tot een detachement behoorende landsreizigers der eerste, tweede en derde klasse, die vóór het vertrek van het schip, onderscheidenlijk uit Nederland en van Batavia met de Maatschappij of haren vertegenwoordiger overeenkomen: wat de uitreis betreft dat zij zich in eene door het stoomschip aangedaan wordende havenplaats aan de Zuidkust van Europa zullen inschepen, en wat de thuisreis betreft, dat zij in zoodanige plaats het schip zullen verlaten, wordt respectievelijk gedurende de reis aan boord of bij hun vertrek van boord dan wel bij den agent ter plaatse ter keuze van den gezagvoerder, door of namens laatstgenoemde uitbetaald tegen kwitantie een bedrag gelijk aan het verschil tusschen de voor particuliere reizigers der overeenkomstige klasse geldende tarieven voor de trajecten Amsterdam—Batavia en Genua—Batavia en wel in de volgende verhouding:

Leeftijden van reizigers op den dag van vertrek van het stoomschip van Amsterdam dan wel van Batavia.	Bedrag.
Voor een reiziger van twaalf jaar of ouder.	volle bedrag.
Voor een kind van drie tot twaalf jaar.	halve bedrag.
Voor twee tot één gezin behoorende kinderen beneden de drie jaar, te zamen.	$\frac{1}{4}$ van het bedrag.
Voor drie tot één gezin behoorende kinderen beneden de drie jaar, te zamen.	halve bedrag.

Aan in detachement reizende landsreizigers der 1ste, 2de en 3de klasse, wien op de thuisreis door den detachements-commandant wordt vergund in eene voor ontschepping aangedaan wordende havenplaats aan de Zuidkust van Europa het stoomschip te verlaten, wordt door of namens den gezag-

voerder het in het eerste lid bedoelde bedrag tegen kwitantie uitbetaald.

De betalingen door of namens den gezagvoerder krachtens dit artikel te doen, geschieden aan het hoofd des gezins.

Aan alleen-reizende landsreizigers der vierde klasse wordt op de thuisreis door den gezagvoerder slechts bij uitzondering vergund het schip te verlaten vóórdat de bestemmingsplaats is bereikt, en dat wel uitsluitend aan vreemdelingen, die daardoor hun geboortegrond spoediger kunnen bereiken. Aan militairen wordt die vergunning alleen verleend indien zij in het bezit zijn van burgerkleeding.

Van hunne ontschepping wordt door den gezagvoerder of den door hem aan te wijzen persoon schriftelijk kennis gegeven aan den Nederlandschen Consul ter plaatse. Voor aldus achtergebleven reizigers stort de Maatschappij in 's Lands kas een bedrag gelijk aan dat, hetwelk in een gelijk geval aan particuliere reizigers zou zijn uitbetaald.

Art. 11.

Artikel 11.

Wijziging in de tarieven.

De bepalingen der artikelen 9 en 10 zullen telkens na drie jaren worden herzien, indien één der partijen daartoe uiterlijk vier maanden vóór het einde van dien termijn schriftelijk het verlangen te kennen geeft.

Art. 12.

Artikel 12.

Ligdagen op tusschenplaatsen.

De Maatschappij verbindt zich om in alle plaatsen die in Nederlandsch-Indië aangedaan worden, gelegenheid te geven tot in- en ontscheppen van landsreizigers.

Aan niemand kan worden toegestaan tijdens de ligdagen te Tandjong-Priok aan boord te blijven; alle reizigers zullen verplicht zijn aan den wal in eigen logies en onderhoud te voorzien.

De gezagvoerder is verplicht landsreizigers van een schriftelijk bewijs te voorzien, inhoudende dat

en hoelang zij verplicht waren aan den wal te vertoeven.

De ligdagen worden gerekend in te gaan op den dag van ontschepping van de reizigers en te eindigen met den dag vóór dien van hunne wederinschepping.

Art. 13.

Artikel 13.

Opzegging van
plaatsen.

Landsreizigers die binnen één maand vóór het vertrek van het schip waarop zij plaats hebben besproken, die plaats opzeggen om andere redenen dan ziekte of overmacht, ter beoordeeling van de Regeering, zijn onderworpen aan de door de Maatschappij voor particuliere reizigers te dezer zake getroffen bepalingen.

Komt de betrokken reiziger die bepalingen niet na, dan heeft de Maatschappij en ook de Rotterdamsche Lloyd het recht om, behoudens goedkeuring van de Regeering, bij latere plaatsbespreking door dien reiziger, passage te weigeren totdat aan die bepalingen is voldaan.

Tegelijk met de in artikel 11 bedoelde herziening der tarieven zal worden nagegaan of de hiervoren genoemde bepalingen betreffende de opzegging van plaatsen wijziging behoeven.

Art. 14.

Artikel 14.

Patiënten.

Een landsreiziger wiens verblijf aan boord wegens ziels- of lichaamsgebreken door den aan boord dienstdoenden geneesheer hinderlijk of gevaarlijk wordt geacht voor den zieke zelf of voor zijne medereizigers, wordt niet aan boord opgenomen, of — indien de genoemde geneesheer dit noodig oordeelt — in de eerst te bereiken haven aan den wal gebracht.

Tegen eene zoodanige beslissing van den scheepsgeneesheer kan op generlei wijze worden opgekomen.

Medereizende gezinsleden van een landsreiziger, als in het eerste lid bedoeld, mogen gelijktijdig met dezen hun reis onderbreken.

Een landsreiziger, die op grond van eene beslissing van den scheepsgeneesheer, als in dit artikel bedoeld, het schip moet verlaten, heeft recht om, nadat de redenen, welke tot die beslissing aanleiding hebben gegeven, zullen zijn opgeheven, met de leden van zijn gezin, indien zij met hem het schip verlaten hadden, zonder bijbetaling de reis te vervolgen met het eerstvolgend schip der Maatschappij, waarop voldoende plaatsruimte beschikbaar is.

Aan landsreizigers, die aanvankelijk de reis hadden aanvaard met een schip van den Rotterdamschen Lloyd, wordt eveneens het in het vorige lid bedoelde recht toegekend.

Art. 15.

Artikel 15

Desertie.

Voor reizigers der vierde klasse, die gedurende de reis overlijden, vermist worden of deserteeren, wordt betaald de helft van het vervoergeld volgens artikel 9 verschuldigd.

Voor deserteurs, die gedurende de reis worden opgenomen en naar de bestemmingsplaats worden gevoerd, wordt, wanneer het schip waarvan zij gedeserteerd zijn aan de Maatschappij of den Rotterdamschen Lloyd behoort, het halve vervoergeld betaald.

Art. 16.

Artikel 16.

Gedwongen
oponthoud.

Bij oponthoud in een haven tengevolge van zeeëvenement, molest, quarataine-maatregelen, buitengewone omstandigheden, dan wel op andere wijze door overmacht, bepaalt de gezagvoerder of de landsreizigers aan boord kunnen verblijven.

Voor zoover die reizigers niet in detachement vereenigd reizen, is de gezagvoerder verplicht aan het hoofd van elk gezin, dat op zijn verzoek het schip verlaat om aan den wal in eigen logies en onderhoud te voorzien, een schriftelijk bewijs af te geven, inhoudende dat, en hoe lang, zij verplicht waren aan den wal te verblijven.

De ligdagen worden gerekend in te gaan op den dag van ontschepping der reizigers en te eindigen met den dag hunner wederinschepping.

Blijven de reizigers aan boord, dan wordt, na volbrachte reis, door de Maatschappij gedeclareerd overeenkomstig het in het laatste lid bedoelde tarief.

Wanneer de scheepsgezagvoerder aan landsreizigers, die niet bij machte zijn om de kosten van verblijf aan den wal te betalen, daartoe de hem krachtens dit artikel toekomende gelden verschafft, worden die voorschotten aan de Maatschappij terugbetaald op eene door haar in te dienen declaratie.

Tarief logies
in geval
van gedwongen
oponthoud.

Het tarief voor logies aan boord in geval van gedwongen oponthoud enz. als vorenbedoeld, is geheel gelijk aan dat voor particulieren, zooals vermeld is in het handboek voor passage van de Maatschappij.

Art. 17.

Artikel 17.

Betaling der
vervoergelden en
vergoedingen.

De overtochtsgelden worden, behoudens nadere verrekening in geval mocht blijken dat onjuiste bedragen werden uitgekeerd, onmiddellijk na de inschepping der reizigers voldaan op daartoe door de Maatschappij of door hare agenten of gemachtigden in te dienen declaratiën, die vergezeld moeten zijn van de aan de reizigers afgegeven schriftelijke vergunning of opdracht, bedoeld in artikel 2, sub 2°., en moeten inhouden eene verklaring van de declaranten onder aanbod van eede, dat de reizigers de reis hebben aanvaard in de klasse daartoe in de voormelde vergunning of opdracht aangegeven of in een hoogere klasse.

Bij de declaraties betreffende vergoedingen als bedoeld in artikel 16, moet worden overgelegd een afschrift van het particulier tarief voor logies in geval van gedwongen oponthoud. •

In Nederland worden voldaan de overtochtsgelden, verschuldigd wegens vervoer van Nederland naar Nederlandsch-Indië, zoomede eventueele vergoedingen als bedoeld in artikel 16,

voor de reis van Nederlandsch-Indië naar Nederland; overigens worden de overtochtsgelden en vergoedingen in Nederlandsch-Indië voldaan, met dien verstande, dat op verlangen van de Maatschappij in Indië de betaling geheel of gedeeltelijk kan geschieden door middel van wissels op het Departement van Koloniën, getrokken tegen pari-koers, betaalbaar 14 dagen na zicht.

Voor reizigers der vierde klasse die het schip krachtens het laatste lid van artikel 10 gedurende de reis verlaten, wordt het in dat lid bedoeld bedrag in Nederland teruggestort.

Voor reizigers der vierde klasse die gedurende de reis overleden, gedeserteerd of vermist zijn, wordt overeenkomstig het bepaalde in artikel 15 de helft van het vervoergeld teruggestort.

Art. 18.

Artikel 18.

Exemplaar
Overeenkomst aan
boord aanwezig.

Van deze „Voorwaarden en vrachtprijzen” behoort steeds een exemplaar aan boord bij den gezagvoerder beschikbaar te zijn ter inzage voor de landsreizigers, die overigens aan de reglementen der Maatschappij onderworpen zijn.

Art. 19.

Artikel 19.

Inspectie.

De Minister van Koloniën en de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, hebben het recht van voorafgaande inspectie en onderzoek van de voor de reizigers bestemde ruimte, de proviand en omtrent verdere punten in deze overeenkomst vermeld, op de wijze als door hen nuttig en noodig wordt geacht.

De Maatschappij doet dit echter nimmer gelden om eigen verantwoordelijkheid te dekken. Zij neemt integendeel op het nadrukkelijkst de verplichting op zich om na te komen al wat in de vorige artikelen is voorgeschreven.

Behoort als bijlage bij de overeenkomst van 15 September 1923 tusschen den Minister van Koloniën

en de Stoomvaart-Maatschappij „Nederland” gesloten.

De Stoomvaart-Maatschappij
„Nederland”,
ODERWALD.
TEGELBERG.
KONING.
VAN HENGEL.

De Minister van
Koloniën,
DE GRAAFF.

STAAT der kooi- en baksgoederen, bedoeld in artikel 5 litt. c. der voorwaarden en vrachtprijzen betreffende het vervoer van landsreizigers.

Benaming der artikelen.	Verstrekking.	Prijs per stuk.
-------------------------	---------------	-----------------

Kooigoederen.

Hangmat	per man	1 stuks	/ 10.—
Matras	„ „	1 „	5.25
Overtrek	„ „	1 „	4.—
Kussen	„ „	1 „	1.25
Overtrek	„ „	1 „	2.—
Wollen deken	„ „	2 „	6.—

Baksgoederen.

Etenskom	per man	1 stuks	0.40
Eetbord	„ „	1 „	0.40
Drinkmok	„ „	1 „	0.25
Vork	„ „	1 „	0.15
Lepel	„ „	1 „	0.15
Mes	„ „	1 „	0.20
Waschkom	„ „	1 „	0.70
Bakskist	„ bak 1 à	2 „	16.75
Groote schaftbalie	„ „	1 „	4.—
Soepterrine	„ „	2 „	7.85
Boterton	„ „	1 „	4.—
Suikerbus	„ „	1 „	0.50
Vlakke bak	„ „	1 „	3.75
Theebus	„ „	1 „	0.50
Koffiebus	„ „	1 „	0.75
Peperbus	„ „	2 „	1.65
Zoutmokken	„ „	2 „	2.—

Benaming der artikelen.	Verstrekking.	Prijs per stuk.
Opscheplepel.....	per bak 1 à 1 stuks	1.25
Idem met gaatjes.....	" " 1 "	1.25
Koffieketel.....	" " 1 "	2.65
Spekplanken.....	" " 2 "	0.75
Vleesch- en spekpennen.....	" " 2 "	0.07
Aardappelschilmessen.....	" " 2 "	0.10
Schaftbakjes.....	" " 4 "	0.40
Koksmessen.....	" " 1 "	3.—
Stroopkannen.....	" " 1 "	1.50
Victualiezakken.....	" " 1 "	2.75
Bakskleedjes.....	" " 2 "	3.—
Potdoeken.....	" " 3 "	0.17
Poetszak.....	" " 1 "	1.—
Koffiemolen.....	" 3 bakken 1 "	5.90
Diepe bakken.....	" 3 " 1 "	6.—
Tafel.....	" 3 " 1 "	15.—
Vouwstoeltjes.....	" 3 " 6 "	3.50

Behoort bij de bijlage der overeenkomst van 15 September 1923 tusschen den Minister van Koloniën en de Stoomvaartmaatschappij „Nederland”.

De Stoomvaartmaatschappij
„Nederland”,
ODERWALD.
TEGELBERG.
KONING.
VAN HENGEL.

De Minister van
Koloniën,
DE GRAAFF.

Voedingsrooster voor reizigers der vierde klasse.

O n t b i j t.

Dagelijks: brood, boter, kaas of jam, koffie of thee met melk, benevens:

3 maal per week: gort 0.1 K.G.

4 maal per week: havermout 0.075 K.G.

M i d d a g e t e n.

1 maal per week: soep, vleesch 0.25 K.G., groente, aardappelen 1 K.G.

2 maal per week: vleesch 0.25 K.G., groente, aardappelen 1 K.G.

1 maal per week: rookworst 0.2 K.G., groente, aardappelen 1 K.G.

1 maal per week: spek 0.2 K.G., zuurkool, aardappelen 1 K.G.

1 maal per week: erwtensoup, erwten 0.1 K.G., spek 0.1 K.G., vleesch 0.125 K.G., groente 0.15 L., aardappelen 1 K.G.

1 maal per week: bruine boonen of capucijners 0.3 K.G., aardappelen 0.5 K.G., zuur 0.1 K.G. met spek 0.2 K.G. en uien 0.1 K.G. of met haché 0.25 K.G. en uien 0.1 K.G.

Rantsoen gezouten groente 0.25 K.G., blikgroente 0.25 L., versche groente naar behoefte.

Voor soup 0.05 K.G. soepgroente of vermicelli of rijst en 0.1 K.G. soepbeenderen.

Bij tropische warmte:

Erwtensoup vervangen door boonensoup, boonen 0.1 K.G.

Bruine boonen of capucijners enz. vervangen door vleesch, 0.25 K.G. groente, aardappelen 1 K.G.

Op verzoek mogen bij tropische warmte ook bruine boonen of capucijners gegeven worden.

Toespijs.

1 maal per week: rijst 0.2 K.G. met krenten 0.05 K.G. of pruimen 0.1 K.G.

1 maal per week: maizena 0.1 K.G. of griesmeel 0.1 K.G. met saus.

Avondeten:

Dagelijks: brood, boter, kaas of jam, koffie of thee met melk, benevens:

4 maal per week: Irish stew of jachtschotel of haché met aardappelen of panvisch.

1 maal per week: worst 0.05 K.G.

1 maal per week: kaas 0.075 K.G.

1 maal per week: gezouten haring of kippered herring (1stuks). Indien geen haring of kippered herring, deze vervangen door kaas of worst.

Voor Irish stew: vleesch 0.1 K.G. aardappelen 0.5 K.G. wortelen 0.1 K.G. uien 0.1 K.G.

Voor jachtschotel: vleesch 0.1 K.G. aardappelen 0.5 K.G. uien 0.2 K.G.

Voor haché: vleesch 0.1 K.G. aardappelen 0.5 K.G. uien 0.1 K.G. zuur 0.05 K.G.

Voor panvisch: visch 0.05 K.G. aardappelen 0.25 K.G. rijst 0.05 K.G. uien 0.05 K.G.

Op Zondagochtend een kop chocolade (15 gr. cacaopoeder per man).

Weekrantsoenen.

brood	3.5	K.G.
margarine of boter	0.4	„
kaas	0.25	„
jam	0.15	„
gecondenseerde melk (ges.) $\frac{3}{4}$ blik à 1 lbs.	$\frac{3}{4}$ blik à 1 lbs.	
koffie	0.02	K.G. gebr.
thee	0.05	„
suiker	0.5	„
vet en reuzel	0.4	„
azijn	0.2	L.
zout	0.3	K.G.
peper	0.005	„
mosterd	0.01	„
bakolie	naar behoefte.	
kokskruiden	„	„
kruidnagelen	„	„
nootmuskaat	„	„

Behoort bij de bijlage der overeenkomst van 15 September 1923 tusschen den Minister van Koloniën en de Stoomvaartmaatschappij „Nederland”.

De Stoomvaartmaatschappij
„Nederland”,
ODERWALD.
TEGELBERG.
KONING.
VAN HENGEL.

De Minister van
Koloniën,
DE GRAAFF.

Tusschen den Minister van Koloniën, als vertegenwoordigende Nederlandsch-Indië contractant ter eenre zijde en de Stoomvaart-Maatschappij Rotterdamsehe Lloyd te Rotterdam vertegenwoordigd door hare Directie, de firma W. Ruys en Zonen,

contractant ter andere zijde (in deze overeenkomst verder „de Maatschappij” genoemd), is ter vervanging van de bestaande overeenkomst ddo. 22 April 1910 het volgende overeengekomen:

Artikel 1. De Maatschappij verbindt zich om landsreizigers tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië te vervoeren onder de voorwaarden en voor de vrachtprijzen, omschreven in de aan deze overeenkomst gehechte bijlage met de daarbij behorende staten.

Artikel 2. De contractant ter eenre zijde verbindt zich om — behoudens het geval van vervoer met eigen schepen of Nederlandsche oorlogsschepen en behoudens het bepaalde in het volgend lid — voor het vervoer van landsreizigers uitsluitend gebruik te maken van de stoomschepen van de Maatschappij en de Maatschappij „Nederland”.

De contractant ter eenre zijde behoudt zich voor, voor het vervoer van landsreizigers gebruik te maken van andere dan de in het eerste lid bedoelde schepen, wanneer — zulks ter beoordeeling van de Regeering — op die schepen voor de betrokken reizigers niet binnen een bekwamen tijd plaats te verkrijgen is in de voor hen aangewezen klassen, of er om eene afdoende andere reden bijzonder belang is om de reis met een ander schip te doen.

Wanneer overeenkomstig het vorenstaande aan landsreizigers wordt vergund de reis met een andere gelegenheid te maken, zal van Regeeringswege, onder opgave van de namen der betrokkenen, daarvan mededeeling worden gedaan aan de Maatschappij en de Maatschappij „Nederland” of hare vertegenwoordigers in Indië.

De contractant ter eenre zijde zal tot het huren of charteren van schepen voor het vervoer van landsreizigers, ook in de gevallen in het tweede lid bedoeld, niet overgaan zonder tevoren schriftelijk overleg te hebben gepleegd met de Maatschappij dan wel haren vertegenwoordiger in Indië.

Artikel 3. Geschillen over de uitlegging en toepassing van de bepalingen dezer overeenkomst — daaronder begrepen de bij artikel 1 hiervoren bedoelde voorwaarden en vrachtprijzen — worden in hoogste ressort beslist door drie door partijen te benoemen scheidslieden, die als goede mannen naar billijkheid oordeelen.

Is omtrent de benoeming dezer scheidslieden geen overeenstemming tusschen partijen verkregen binnen zes weken nadat door één der partijen eene beslissing door scheidslieden is verlangd, dan worden zij op vordering van de meest gereede partij benoemd over-

eenkomstig artikel 624 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

De scheidslieden zullen zitting nemen te Rotterdam.

Artikel 4. Deze overeenkomst gaat in op den 15den September 1923; zij eindigt op den 14den September 1938.

De reizen, welke vóór het einde van deze overeenkomst zijn aangevangen, doch eerst na afloop daarvan volbracht worden, vallen onder de bepalingen van deze overeenkomst.

In afwijking van het bepaalde in het eerste lid zal deze overeenkomst vervallen met het einde van een driejarig tijdvak als bedoeld in artikel 11 van de bijlage, indien alsdan herziening van de bepalingen omtrent de tarieven voor het vervoer van landsreizigers is aanhangig gemaakt en daaromtrent tusschen partijen geen overeenstemming is verkregen.

Artikel 5. De stoomvaartmaatschappij Rotterdamsche Lloyd kiest voor alles wat de uitvoering van deze overeenkomst betreft, domicilie te haren kantore te Rotterdam.

Artikel 6. De Maatschappij neemt voor hare rekening de kosten van zegel van deze overeenkomst.

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt en ondertekend te 's Gravenhage, den 15den September 1923.

Stoomvaartmaatschappij „Rotterdamsche Lloyd”,
W.M. RUYS & ZONEN.

De Minister van
Koloniën,
DE GRAAFF.

Voorwaarden en vrachtprijzen betreffende het vervoer van landsreizigers.

Art. 1

Artikel 1.

De Maatschappij stelt van hare stoomschepen, varende in de lijn tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië beschikbaar:

a. de mailschepen, voor het vervoer van landsreizigers, met uitzondering van krankzinnigen;

b. de door de Maatschappij aan te wijzen vrachtbooten, welke voor beperkt reizigersvervoer zijn ingericht, en in den rechtstreekschen

dienst tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië varen, voor den overtocht van landsreizigers, alsmede bepaaldelijk voor den overvoer van krankzinnigen en hunne speciaal aangewezen geleiders, zoomede c. q. hunne gezinnen, voor zoover al deze personen voor landsrekening overgevoerd worden.

Art. 2.

Artikel 2.

Erkenning als landsreiziger.

De Maatschappij en hare agenten erkennen als landsreiziger:

1°. alle personen, voor wie plaats besproken wordt, in Nederland door of vanwege den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door de daartoe door den Gouverneur-Generaal aan te wijzen gezaghebbenden;

2°. alle personen, die een schriftelijk bewijs overleggen, ten blijke, dat hun van regeeringswege opgedragen of vergund is voor landsrekening de reis van Nederland naar Nederlandsch-Indië of omgekeerd te volbrengen; deze bewijsstukken worden door de Maatschappij en hare agenten niet langer erkend, dan tot het daarin uitgedrukte tijdstip, waarop de reis uiterlijk moet zijn aanvaard.

Art. 3.

Artikel 3.

Ruimte beschikbaar te houden.

De Maatschappij geeft in Nederland aan het Departement van Koloniën en in Nederlandsch-Indië aan de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur kennis van de vaarplannen en van eventueel daarin aangebrachte wijzigingen.

Zij houdt voor landsreizigers op ieder der mailschepen beschikbaar tot twee maanden vóór het vertrek van het schip van Rotterdam respectievelijk Batavia 40 pct. der slaappleatsen eerste, 25 pct. der slaappleatsen tweede en 33 pct. der slaappleatsen derde klasse, zoomede tot een

maand vóór het vertrek ruimte voor 40 reizigers der vierde klasse.

Wordt tot genoemde tijdstippen niet geheel over deze plaatsen beschikt, dan is de Maatschappij gerechtigd de overblijvende plaatsen aan andere reizigers te verhuren.

De Maatschappij verbindt zich om aan na de hiervoren bedoelde termijnen inkomende spoedaanvragen om plaats voor landsreizigers, zooveel mogelijk te voldoen en aan zoodanige aanvragen voorkeur te verleen en bij de bezetting van vrijkomende plaatsen.

Art. 4.

Artikel 4.

Landsreizigers
1ste, 2de en 3de
klasse.

De Maatschappij verbindt zich om aan de landsreizigers der eerste, tweede en derde klasse en de door hen mede te nemen bedienden dezelfde voeding te verstrekken en hen dezelfde behandeling te doen ondervinden als bij haar gebruikelijk is voor particuliere reizigers in die klassen.

Het is der Maatschappij verboden landsreizigers tegen vergoeding in een lagere klasse over te voeren dan voor hen van landswege wordt betaald.

Landsreizigers die in de voor hen aangewezen klasse een duurdere hut willen betrekken dan waarop zij recht hebben, zullen boven hetgeen van Regeeringswege wordt voldaan, uit eigen middelen moeten bijbetalen een bedrag, gelijk aan dat, hetwelk door particuliere reizigers in dat geval boven het gewone tarief verschuldigd is.

Ieder landsreiziger heeft, behoudens de uitzondering hieronder gemaakt, aanspraak op eene slaappleats in eene hut van de klasse-inrichting, waarin hij den overtocht behoort te maken.

Voor één kind beneden drie jaren wordt geen afzonderlijke slaappleats beschikbaar gesteld.

Voor twee kinderen beneden drie jaren tot één gezin behoorende, wordt één slaappleats beschikbaar gesteld.

Voor drie kinderen beneden drie jaren tot één gezin behoorende, worden twee slaapplaatsen beschikbaar gesteld.

Eene in de eerste, tweede of derde klasse reizende familie met drie of meer kinderen beneden de twaalf jaren, dan wel twee of meer kinderen beneden de drie jaren, kan desverkiezende een Inlandsche of daarmede gelijkgestelde bediende medenemen, zonder dat daarvoor passagegelden verschuldigd zijn.

Ieder landsreiziger der eerste tweede en derde klasse heeft, ongeacht de hutbagage, recht op vrij vervoer van eene hoeveelheid bagage als hieronder aangegeven.

Leeftijden van reizigers op den dag van vertrek van het stoomschip van Rotterdam dan wel van Batavia.	1ste, 2de en 3de kl.
Reiziger van twaalf jaar of ouder.....	1 M ³ .
Kind van drie tot twaalf jaar.....	½ M ³ .
Twee tot één gezin behoorende kinderen beneden de drie jaar, tezamen.....	¼ M ³ .
Drie tot één gezin behoorende kinderen beneden de drie jaar, tezamen.....	½ M ³ .

Van deze bagage mag ten hoogste de helft voor het „Bagageruim” bestemd worden. Het overige deel wordt in het ruim „Niet voor de reis” geladen.

Art. 5.

Artikel 5.

Landsreizigers der 4de klasse.

De Maatschappij verschafft ten behoeve van landsreizigers der vierde klasse:

a. ruimte tusschendecks, ter hoogte van ten minste twee meter tusschen de dekken, en voor elken tusschendekreiziger eene tusschendecksoppervlakte van 1.75 M².

Deze ruimte moet door een of meer luchtkokers en electriche waaiers, in aantal afhankelijk van de grootte van het verblijf, voldoende worden geventileerd, voorzien zijn van de noodige electriche

verlichting, van tafels en banken, alsmede van de noodige middelen om bij koud weder te worden verwarmd.

Voorts zal zooveel mogelijk gelegenheid geboden worden om vrouwelijke reizigers en de eventueel met haar reizende gezinnen afgezonderd van de mannelijke landsreizigers te huisvesten.

Op nieuw te bouwen schepen zal met dezen eisch rekening worden gehouden;

b. vaste kooien als slaapplaatsen voor 40 reizigers 4de klasse en voor de overigen de noodige hangmatten;

c. de noodige kooi- en baksgoederen, waschkommen, waschbalies, lijnen om waschgoed op te hangen, koksgereedschappen, vouwstoeltjes, een en ander naar den maatstaf aangegeven op den hierbij behoorenden staat van kooi- en baksgoederen;

d. de voeding, zooals bepaald is bij het hierbij behoorend voedingsrooster, voldoende drinkwater, 's morgens voldoende zoet water om zich te wasschen en daarenboven 2 x per week 5 Liter per man om plunjes te wasschen;

e. ruimte op het bovendek, waar de hierbedoelde reizigers, voor zoover zulks met de scheepsmanoeuvres vereenigbaar is, van de vrije lucht kunnen genieten.

Teneinde deze ruimte zooveel mogelijk beschikbaar te houden, zal de Maatschappij bij het vervoeren van 100 of meer reizigers der 4de klasse, geen deklading binnen die ruimte vervoeren, noch anders dan de gewone scheepsbenoodigdheden op dat gedeelte van het bovendek plaatsen;

f. de noodige privaten, overeenkomstig de terzake bestaande wettelijke voorschriften, alsmede gelegenheid om te baden;

g. een apotheek, overeenkomstig de terzake bestaande wettelijke voorschriften;

h. een hospitaal met tenminste vier vaste kooien en op de nieuw te bouwen schepen gelegenheid tot

afzonderlijke verpleging van lijders aan ernstige en besmettelijke ziekten;

i. ruimte voor de bagage der in dit artikel bedoelde reizigers, waaronder wordt verstaan zoowel hun eigen goederen, als die welke te hunnen behoeve door het Gouvernement worden meegegeven. Deze ruimte zal zoo noodig $\frac{1}{4}$ M³. per man bedragen, en wordt niet gerekend onder de per persoon beschikbaar te stellen 1.75 M².;

k. een arrestantenverblijf;

l. een gelegenheid, waar deze landsreizigers zich kunnen laten scheren en knippen.

Overigens hebben landsreizigers der 4de klasse aanspraak op dezelfde behandeling als de particuliere reizigers dier klasse; evenmin als deze hebben zij recht op bediening door personeel der Maatschappij.

Art. 6.

Artikel 6.

Maatregelen
in het belang der
reizigers.

De Maatschappij verstrekt kosteloos aan alle landsreizigers geneeskundige, doch geen verloskundige hulp en medicijnen, echter alleen die, welke overeenkomstig de wettelijke voorschriften aan boord aanwezig moeten zijn en behooren voor te komen in de „lijst van geneesmiddelen enz.”.

Voor verloskundige hulp is door de betrokken landsreizigers honorarium verschuldigd.

Voorts voorziet de Maatschappij hare stoomschepen van reddings- en brandblusmiddelen volgens de bestaande wettelijke voorschriften.

Art. 7.

Artikel 7.

Vervoer van
troepen.

Bij het vervoer van troepen zullen de volgende regelen gelden:

a. de door de Maatschappij verstrekte kooi- en bakgoederen, hangmatten, enz. ten behoeve van de reizigers 4de klasse, moeten bij vertrek van boord worden teruggegeven; bij moedwillige beschadiging

van de zijde der gebruikers of verlies heeft vergoeding plaats naar den maatstaf aangegeven in den hierachter volgenden staat, welke vergoeding wordt verrekend tusschen den scheepsgezagvoerder of den door hem aan te wijzen persoon en den detachements-commandant, vóór de ontschepping;

b. bij oponthoud tengevolge van zee-evenement, molest, quarantainemaatregelen, buitengewone omstandigheden, dan wel op andere wijze door overmacht, zorgt de gezagvoerder of de door hem aan te wijzen persoon zoo goed mogelijk voor de voeding en verpleging der manschappen, tenzij de detachementscommandant hem van die zorg schriftelijk ontheft.

De voedings- en verplegingskosten als bovenbedoeld, voor zoover die door of namens den gezagvoerder zijn verstrekt, worden voldaan nadat door de Maatschappij de noodige bewijsstukken zijn overgelegd;

c. bij overlijden of vermissing van militairen of van tot het detachement behoorende vrouwen en kinderen gedurende de reis, wijst — bij ontstentenis van den detachements-commandant — de gezagvoerder twee personen aan die een inventaris in drievoud van de nalatenschap opmaken, welke met de verzegelde goederen, onder berusting van den gezagvoerder of een door dezen aan te wijzen persoon worden gesteld, die een en ander na aankomst overgeeft aan den detachementscommandant of bij diens ontstentenis, in Indië aan den plaatselijken of den plaatselijk militairen commandant, in Nederland aan den Commissaris van afmonstering of diens vervanger;

d. de gezagvoerder stelt orde of doet orde stellen op de uitgifte der levensmiddelen volgens het hierbij gevoegd voedingsrooster aan den detachements-commandant, aan diens vervanger of aan den door den detachements-commandant voor de ontvangst aangewezen persoon;

e. de detachementscommandant stelt dagelijks minstens een tiende van het aantal der in het troepenlogies verblijfhoudende manschappen beneden den rang van korporaal (brigadier) ter beschikking van den gezagvoerder of den door hem aan te wijzen persoon, voor het verrichten der huishoudelijke werkzaamheden ten behoeve van het detachement, zooals schoonhouden van eigen logies en latrines, schillen van aardappelen, hulp in het hospitaal enz.;

f. het detachement wordt ingescheept op den dag van vertrek van het stoomschip waarmede het wordt overgevoerd;

g. de bagage van de militairen die in de vierde klasse reizen, moet aan boord zoodanig worden opgeslagen, dat zij dadelijk beschikbaar is wanneer zulks wordt verlangd. Ditzelfde geldt voor de overige tot het detachement behorende kisten, zooals de administratiekist, de kist(en) met cantinegoederen en spellen en de kist(en) met scheepsuitrusting;

h. de gezagvoerder treedt over de ontscheeping in overleg met den detachementscommandant. Bij ontscheeping in Nederland moeten de militairen van het detachement aan boord blijven, totdat zij door of vanwege den commissaris van afmonstering worden afgehaald;

i. behoudens het bepaalde in punt *h* beslist bij ontstentenis van den detachementscommandant de gezagvoerder omtrent de ontscheeping van militairen en op verzoeken van militairen om van boord te gaan alvorens het militair geleide op de plaats van ontscheeping is aangekomen.

Art 8.

Afzonderlijk reizende landsreizigers der 4de klasse.

Artikel 8.

Bij vervoer uit Nederlandsch-Indië van afzonderlijk reizende landsreizigers der 4de klasse wordt het volgende in acht genomen:

a. de inscheping heeft plaats op den in het vaarplan vastgestelden dag van vertrek;

b. de agenten zijn verplicht aan de plaatselijke civiele of militaire autoriteiten aanwijzingen te geven omtrent plaats en tijdstip alwaar de bagage der landsreizigers tegen afgifte van een bewijs in ontvangst wordt genomen;

c. de te hunnen behoefte door of vanwege den gezagvoerder verstrekte kooi- en baksgoederen, hangmatten enz. moeten bij vertrek van boord worden teruggegeven;

d. het vermelde in de punten b, d en e van het vorige artikel is mede op hen van toepassing;

Veroordeelden.

e. de gezagvoerder neemt bij de inscheping van veroordeelden de op hen betrekking hebbende stukken over; de veroordeelden worden daar waar gevaar voor ontvluchting bestaat en in alle andere gevallen, waarin de gezagvoerder zulks noodig acht, in arrest overgevoerd en bij aankomst in Nederland met de op hen betrekking hebbende stukken door den gezagvoerder overgegeven aan de daarvoor vanwege de Justitie aangewezen personen;

Overlijden of vermissing.

f. bij overlijden of vermissing van landsreizigers dezer klasse gedurende de reis maken de gezagvoerder, een zijner officieren en een medepassagier (burger of militair en in het laatste geval zoo mogelijk een die een rang bekleedt) een inventaris in drievoud van de nalatenschap op.

De gezagvoerder of de door hem aan te wijzen persoon houdt de inventarissen en de verzegelde nalatenschap onder zijne berusting, en geeft bij aankomst in Nederland een en ander met een uittreksel uit het scheepsjournaal, houdende verklaring van overlijden of vermissing, tegen ontvangstbewijs over:

1°. indien het militairen betreft, aan den commissaris van afmonstering of diens vervanger;

2°. indien het marinepersoneel betreft, aan den Commandant der Marinierskazerne te Rotterdam;

3°. indien het burgers betreft, aan de Directie der Maatschappij, ter uitreiking aan de erfgenamen, of indien deze niet bekend zijn, aan een volgens de wet te benoemen bewindvoerder.

Tot de nalatenschap behorende militaire kledingstukken kunnen voor den mast worden verkocht, zooals ten aanzien van de plunje van overleden schepelingen gebruikelijk is. De gezagvoerder of de door hem aan te wijzen persoon teekent de opbrengst op den inventaris aan en voegt het bedrag bij de nalatenschap.

Art. 9.

Artikel 9.

Tarief.

Voor het vervoer van landsreizigers en hun onderhoud gedurende de reis van Rotterdam tot Batavia of omgekeerd wordt aan de Maatschappij betaald negen tiende van het voor particuliere reizigers van denzelfden leeftijd vastgesteld tarief voor enkele reis in de overeenkomstige klasse.

Verminderde passageprijzen, verleend wegens terugkeer binnen zes en twaalf maanden en ten behoeve van schipbreukelingen, van personeel in dienst van Nederlandsche en Nederlandsch-Indische Stoomvaartmaatschappijen en hare agentschappen, van wetenschappelijke genootschappen, zendeling-vereeningen, geestelijke orden, consulaire ambtenaren, onvermogene weduwen en weezen, talrijke gezinnen, personeel van ziekeninrichtingen en liefdadigheidsinstellingen in Nederlandsch-Indië, personen die uitsluitend om reden van gezondheid, blijkende uit een geneeskundig attest, een zeereis moeten doen, comedie- of operagezelschappen of andere personen, aan wie na voorafbekomen goedkeuring van den Minister van Koloniën vermindering van passagekosten wordt toegestaan, zoomede vacantie-, retour- en doorvoerbiljetten, blijven bij deze berekening buiten beschouwing.

Door de Maatschappij zal een vermindering van

10 pet. op het voor landsreizigers geldende tarief worden berekend bij terugkeer naar Nederlandsch-Indië van landsreizigers die de reis naar Europa hebben gemaakt met een schip der Maatschappij of van de Maatschappij Nederland en binnen een jaar na hunne ontschepping in een Europeesche haven weder naar Nederlandsch-Indië vertrekken.

Deze reductie wordt berekend over het ten tweeden male bereisde traject.

Voorts mogen landsreizigers afkomstig van of bestemd voor plaatsen beoosten Batavia, zich zonder bijbetaling te Soerabaja of Semarang inschepen voor hun overtocht met hetzelfde stoomschip naar Europa dan wel van Batavia met hetzelfde stoomschip hunne reis naar genoemde plaatsen vervolgen.

Art. 10.

Artikel 10.

In- of ontschepping
in eene havenplaats
aan de zuidkust
van Europa.

Aan niet tot een detachement behoorende landsreizigers der eerste, tweede en derde klasse, die vóór het vertrek van het schip, onderscheidenlijk uit Nederland en van Batavia met de Maatschappij of haren vertegenwoordiger overeenkomen: wat de uitreis betreft, dat zij zich in eene door het stoomschip aangedaan wordende havenplaats aan de zuidkust van Europa zullen inschepen en, wat de thuisreis betreft, dat zij in zoodanige plaats het schip zullen verlaten, wordt respectievelijk gedurende de reis aan boord of bij hun vertrek van boord dan wel bij den agent ter plaatse ter keuze van den gezagvoerder, door of namens laatstgenoemde uitbetaald tegen kwitantie een bedrag gelijk aan het verschil tusschen de voor particuliere reizigers der overeenkomstige klasse geldende tarieven voor de trajecten Rotterdam—Batavia en Marseille—Batavia, en wel in de volgende verhouding:

Leeftijden van reizigers op den dag van vertrek van het stoomschip van Rotterdam dan wel van Batavia.	Bedrag.
Voor een reiziger van twaalf jaar of ouder.	Volle bedrag.
Voor een kind van drie tot twaalf jaar.	Halve bedrag.
Voor twee tot één gezin behoorende kinderen beneden de drie jaar, tezamen.	1/4 van het bedrag.
Voor drie tot één gezin behoorende kinderen beneden de drie jaar, tezamen.	Halve bedrag.

Aan in detachement reizende landsreizigers der 1ste, 2de en 3de klasse, wien op de thuisreis door den detachements-commandant wordt vergund in eene voor ontscheping aangedaan wordende havenplaats aan de zuidkust van Europa het stoomschip te verlaten, wordt door of namens den gezagvoerder het in het eerste lid bedoelde bedrag tegen kwitantie uitbetaald.

De betalingen door of namens den gezagvoerder krachtens dit artikel te doen, geschieden aan het hoofd des gezins.

Aan alleenreizende landsreizigers der vierde klasse wordt op de thuisreis door den gezagvoerder slechts bij uitzondering vergund het schip te verlaten vóór dat de bestemmingsplaats is bereikt en dat wel uitsluitend aan vreemdelingen, die daardoor hun geboortegrond spoediger kunnen bereiken. Aan militairen wordt die vergunning alleen verleend, indien zij in het bezit zijn van burgerkleding.

Van hunne ontscheping wordt door den gezagvoerder of den door hem aan te wijzen persoon schriftelijk kennis gegeven aan den Nederlandschen consul ter plaatse.

Voor aldus achtergebleven reizigers stort de Maatschappij in 's Lands kas een bedrag gelijk aan dat, hetwelk in een gelijk geval aan particuliere reizigers zou zijn betaald.

Art. 11.

Artikel 11.

Wijziging in de
tarieven.

De bepalingen der artikelen 9 en 10 zullen telkens na drie jaren worden herzien, indien één der partijen daartoe uiterlijk vier maanden vóór het einde van dien termijn schriftelijk het verlangen te kennen geeft.

Art. 12.

Artikel 12.

Ligdagen
op tusschen-
plaatsen.

De Maatschappij verbindt zich om in alle plaatsen, die in Nederlandsch-Indië aangedaan worden, gelegenheid te geven tot in- en ontschepen van landsreizigers.

Aan niemand kan worden toegestaan tijdens de ligdagen te Tandjong-Priok aan boord te blijven; alle reizigers zullen verplicht zijn aan den wal in eigen logies en onderhoud te voorzien.

De gezagvoerder is verplicht landsreizigers van een schriftelijk bewijs te voorzien, inhoudende dat en hoe lang zij verplicht waren aan den wal te vertoeven.

De ligdagen worden gerekend in te gaan op den dag van ontscheping van de reizigers en te eindigen met den dag vóór dien van hunne wederinscheping.

Art. 13.

Artikel 13.

Opzegging van
plaatsen.

Landsreizigers die binnen één maand vóór het vertrek van het schip waarop zij plaats hebben besproken, die plaats opzeggen om andere redenen dan ziekte of overmacht, ter beoordeeling van de Regeering, zijn onderworpen aan de door de Maatschappij voor particuliere reizigers te dezer zake getroffen bepalingen.

Komt de betrokken reiziger die bepalingen niet na, dan heeft de Maatschappij en ook de Maatschappij „Nederland” het recht om, behoudens goedkeuring van de Regeering, bij latere plaatsbespreking door dien reiziger, passage te weigeren totdat aan die bepalingen is voldaan.

Tegelijk met de in artikel 11 bedoelde herziening der tarieven zal worden nagegaan of de hiervoren genoemde bepalingen betreffende de opzegging van plaatsen wijziging behoeven.

Art. 14.

Artikel 14.

Patiënten.

Een landsreiziger, wiens verblijf aan boord wegens ziels- of lichaamsgebreken door den aan boord dienstdoenden geneesheer hinderlijk of gevaarlijk wordt geacht voor den zieke zelf of voor zijne medereizigers, wordt niet aan boord opgenomen, of — indien de genoemde geneesheer dit noodig oordeelt — in de eerst te bereiken haven aan den wal gebracht.

Tegen eene zoodanige beslissing van den scheepsgeneesheer kan op generlei wijze worden opgekomen.

Medereizende gezinsleden van een landsreiziger, als in het eerste lid bedoeld, mogen gelijktijdig met dezen hun reis onderbreken.

Een landsreiziger, die op grond van eene beslissing van den scheepsgeneesheer als in dit artikel bedoeld, het schip moet verlaten, heeft recht om, nadat de redenen welke tot die beslissing aanleiding hebben gegeven, zullen zijn opgeheven, met de leden van zijn gezin, indien zij met hem het schip verlaten hadden, zonder bijbetaling de reis te vervolgen met het eerstvolgend schip der Maatschappij, waarop voldoende plaatsruimte beschikbaar is.

Aan landsreizigers, die aanvankelijk de reis hadden aanvaard met een schip van de Maatschappij Nederland, wordt eveneens het in het vorige lid bedoelde recht toegekend.

Art. 15.

Artikel 15.

Desertie.

Voor reizigers der vierde klasse, die gedurende de reis overlijden, vermist worden of deserteeren, wordt betaald de helft van het vervoergeld volgens artikel 9 verschuldigd.

Voor deserteurs, die gedurende de reis worden opgenomen en naar de bestemmingsplaats worden gevoerd, wordt, wanneer het schip waarvan zij gedeserteerd zijn, aan de Maatschappij of de Maatschappij „Nederland” behoort, het halve vervoergeld betaald.

Art. 16.

Artikel 16.

Gedwongen
oponthoud.

Bij oponthoud in een haven tengevolge van zee-ëvenement, molest, quarantaine-maatregelen, buitengewone omstandigheden, dan wel op andere wijze door overmacht, bepaalt de gezagvoerder of de landsreizigers aan boord kunnen verblijven. Voor zoover die reizigers niet in detachement vereenigd reizen, is de gezagvoerder verplicht aan het hoofd van elk gezin, dat op zijn verzoek het schip verlaat om aan den wal in eigen logies en onderhoud te voorzien, een schriftelijk bewijs af te geven, inhoudende dat en hoe lang zij verplicht waren aan den wal te verblijven.

De ligdagen worden gerekend in te gaan op den dag van ontscheping der reizigers en te eindigen met den dag hunner wederinscheping.

Blijven de reizigers aan boord, dan wordt, na volbrachte reis, door de Maatschappij gedeclareerd overeenkomstig het in het laatste lid bedoelde tarief.

Wanneer de scheepsgezagvoerder aan landsreizigers die niet bij machte zijn om de kosten van verblijf aan den wal te betalen, daartoe de hem krachtens dit artikel toekomende gelden verschafft, worden die voorschotten aan de Maatschappij terugbetaald op eene door haar in te dienen declaratie.

Tarief logies
in geval
van gedwongen
oponthoud.

Het tarief voor logies aan boord ingeval van gedwongen oponthoud enz. als vorenbedoeld, is geheel gelijk aan dat voor particulieren, zooals vermeld is in het handboek voor passage van de Maatschappij.

Art. 17.

Artikel 17.

Betaling der

De overtochtsgelden worden, behoudens nadere

vervoergelden en
vergoedingen.

verrekening in geval mocht blijken, dat onjuiste bedragen werden uitgekeerd, onmiddellijk na de inscheping der reizigers voldaan op daartoe door de Maatschappij of door hare agenten of gemachtigden in te dienen declaratiën, die vergezeld moeten zijn van de aan de reizigers afgegeven schriftelijke vergunning of opdracht, bedoeld in artikel 2 sub 2°, en moeten inhouden eene verklaring van de declaranten onder aanbod van eede, dat de reizigers de reis hebben aanvaard in de klasse daartoe in de voormelde vergunning of opdracht aangegeven of in een hoogere klasse.

Bij de declaraties betreffende vergoedingen als bedoeld in artikel 16, moet worden overgelegd een afschrift van het particulier tarief voor logies in geval van gedwongen oponthoud.

In Nederland worden voldaan de overtochtsgelden verschuldigd wegens vervoer van Nederland naar Nederlandsch-Indië, zoomede eventueele vergoedingen als bedoeld in artikel 16, voor de reis van Nederlandsch-Indië naar Nederland; overigens worden de overtochtsgelden en vergoedingen in Nederlandsch-Indië voldaan, met dien verstande dat op verlangen van de Maatschappij in Indië de betaling geheel of gedeeltelijk kan geschieden door middel van wissels op het Departement van Koloniën, getrokken tegen parikoers, betaalbaar veertien dagen na zicht.

Voor reizigers der vierde klasse die het schip krachtens het laatste lid van artikel 10 gedurende de reis verlaten, wordt het in dat lid bedoeld bedrag in Nederland teruggestort.

Voor reizigers der vierde klasse die gedurende de reis overleden, gedeserteerd of vermist zijn, wordt overeenkomstig het bepaalde in artikel 15 de helft van het vervoergeld teruggestort.

Art. 18.

Artikel 18.

Exemplaar

Van deze „Voorwaarden en vrachtprijzen” be-

Overeenkomst aan boord steeds een exemplaar aan boord bij den ge-
boord aanwezig. zagvoerder beschikbaar te zijn ter inzage voor de
landsreizigers, die overigens aan de reglementen der
Maatschappij onderworpen zijn.

Art. 19.

Artikel 19.

Inspectie.

De Minister van Koloniën en de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië hebben het recht van voorafgaande inspectie en onderzoek van de voor de reizigers bestemde ruimte, de proviand en omtrent verdere punten in deze overeenkomst vermeld, op de wijze als door hen nuttig en noodig wordt geacht.

De Maatschappij doet dit echter nimmer gelden om eigen verantwoordelijkheid te dekken. Zij neemt integendeel op het nadrukkelijkst de verplichting op zich om na te komen al wat in de vorige artikelen is voorgeschreven.

Behoort als bijlage bij de overeenkomst van 15 September 1923 tusschen den Minister van Koloniën en de Stoomvaart-Maatschappij „Rotterdamse Lloyd” gesloten.

Stoomvaartmaatschappij
Rotterdamsche
Lloyd,
WM. RUYS & ZONEN.

De Minister
van
Koloniën,
DE GRAAFF.

STAAT der kooi- en baksgoederen, bedoeld in artikel 5 litt. c. der voorwaarden en vrachtprijzen betreffende het vervoer van landsreizigers.

Benaming der artikelen.	Verstrekking.	Prijs per stuk.
Kooigoederen.		
Hangmat	per man 1 stuks	/ 10.—
Matras	” ” 1 ”	5.25
Overtrek	” ” 1 ”	4 —
Kussen	” ” 1 ”	1.25
Overtrek	” ” 1 ”	2.—
Wollen dekens	” ” 2 ”	6.—

Benaming der artikelen.	Verstrekking.	Prijs per stuk.
Baksgoederen.		
Etenskom.....	per man	1 stuks f 0.40
Eetbord.....	" "	1 " 0.40
Drinkmok.....	" "	1 " 0.25
Vork.....	" "	1 " 0.15
Lepel.....	" "	1 " 0.15
Mes.....	" "	1 " 0.20
Waschkom.....	" "	1 " 0.70
Bakskist.....	" bak 1 à 2	" 16.75
Groote schaftbalie.....	" "	1 " 4.—
Soepterrine.....	" "	2 " 7.85
Boterton.....	" "	1 " 4.—
Suikerbus.....	" "	1 " 0.50
Vlakke bak.....	" "	1 " 3.75
Theebus.....	" "	1 " 0.50
Koffiebus.....	" "	1 " 0.75
Peperbus.....	" "	2 " 0.65
Zoutmokken.....	" "	2 " 2.—
Opscheplepel.....	" "	1 " 1.25
Idem met gaatjes.....	" "	1 " 1.25
Koffieketel.....	" "	1 " 2.65
Spekplanken.....	" "	2 " 0.75
Vleesch- en spekpennen.....	" "	2 " 0.07
Aardappelschilmessen.....	" "	2 " 0.10
Schaftbakjes.....	" "	4 " 0.40
Koksmessen.....	" "	1 " 3.—
Sroopkannen.....	" "	1 " 1.50
Victualiezakken.....	" "	1 " 2.75
Bakskleedjes.....	" "	2 " 3.—
Potdoeken.....	" "	3 " 0.17
Poetszak.....	" "	1 " 1.—
Koffiemolen.....	" 3 bakken	1 " 5.90
Diepe bakken.....	" "	1 " 6.—
Tafel.....	" "	1 " 15.—
Vouwstoeltjes.....	" "	6 " 3.50

Behoort bij de bijlage der overeenkomst van 15 September 1923 tusschen den Minister van Koloniën en de Stoomvaartmaatschappij „Rotterdamsche Lloyd”.

Stoomvaartmaatschappij „Rotterdamsche Lloyd”,
W.M. RUYS & ZONEN.

De Minister van
Koloniën,
DE GRAAFF.

Voedingsrooster voor reizigers der vierde klasse.

O n t b i j t.

Dagelijks: brood, boter, kaas, koffie of thee met melk, benevens: 4 maal per week: gort of havermout of rijst met gec. melk met suiker.

1 maal per week: labscaws of Irish stew.

1 maal per week: rijst met kerry of haché.

1 maal per week (Zondags): geb. vleesch, aardappelen.

Per man zal hiervoor per dag worden verstrekt:

gort 0.1 K.G. of havermout 0.075 K.G. of rijst 0.15 K.G. met $\frac{1}{6}$ bl. melk m/s.;

voor labscaws of Irish stew: vleesch 0.1 K.G., aardappelen 0.25 K.G., uien 0.05 K.G.;

voor rijst met kerry: rijst 0.2 K.G., kerry naar behoefte;

voor rijst met haché: rijst 0.2 K.G., vleesch 0.1 K.G., uien 0.1 K.G. en des Zondags: vleesch 0.1 K.G., aardappelen 0.25 K.G.

M i d d a g e t e n.

Zaterdag: bruine boonen (of capucijners) 0.4 K.G., spek 0.15 K.G., zuur 0.1 K.G.

Zondag: soep, vleesch 0.25 K.G., aard. 1 K.G., groenten 0.25 L.

Maandag: hutspot van zuurkool 0.25 K.G., en aard. 1 K.G., spek 0.25 K.G.

Dinsdag: vleesch 0.25 K.G., aard. 1 K.G., groenten 0.25 L.

Woensdag: erwtensoepp 0.3 K.G. erwten, spek 0.15 K.G., rijst 0.2 K.G. met krenten (of pruimen) 0.05 K.G.

Donderdag: rookworst 0.25 K.G., hutspot van: aard. 1 K.G. en groenten 0.25 L.

Vrijdag: stokvisch 0.3 K.G., aard. 0.5 K.G., rijst 0.2 K.G., uien 0.1 K.G.

A v o n d e t e n.

Dagelijks: brood, boter, kaas, koffie of thee met melk, benevens: 2 maal per week: $\frac{1}{2}$ ons worst (opsnit) per man per keer; 2 maal per week: labscaws of Irish stew of panvisch. Voor labscaws of Irish stew: dezelfde verstrekking als 's morgens.

Voor panvisch: visch 0.1 K.G., rijst 0.15 K.G., aardappelen 0.25 K.G., uien 0.05 K.G.

Het rantsoen versch vleesch zal zijn z o n d e r been. Het kan zoo noodig vervangen worden door vleesch uit blik.

Voor labscaws kan vleesch uit blik of desnoods gezouten vleesch gebruikt worden en wordt tevens voor dit gerecht per man 0.05 K.G. zuur verstrekt.

Bij tropische warmte zal de Maandagmenu vervangen worden door een als op Dinsdag, terwijl alsdan ook die van Woensdag vervalt en vervangen wordt door de Zondagmenu.

De groentesoort — afzonderlijk toegediend — zal afwisselend bestaan uit: andijvie, spinazie, witte kool, worteltjes, stoofsla, prinsesseboonen en voor de hutspot uit: snijboonen of raapstelen.

Voor de soep zal verstrekt worden per man $\frac{1}{2}$ ons rijst of vermicelli of soepgroenten en 0.1 K.G. soepbeenderen. Voor afwisseling kan ook wel eens erwtensoep of boonensoep als soep vooraf gegeven worden, waarvoor dan 0.1 erwten of boonen per man verstrekt wordt.

Vet wordt voor de bereiding der spijsen naar behoefte aan den kok verstrekt tot een maximum van 0.075 K.G. per man per dag.

Weekrantsoenen.

Brood	3,5	K.G. (dagelijks 0,5 K.G.)
Boter (margarine)	0,35	„
Kaas	0,25	„ (komijne 0.15, Goudsche 0.1 K.G.)
Koffie (gebrande)	0,25	„
Thee	0,05	„
Suiker	0,25	„
Siroop (of suiker)	0,20	„
Melk met suiker	$\frac{1}{2}$	blik à 1 lbs.
Azijn	0,2	L.
Zout	0,3	K.G.
Peper	0,005	„
Mosterd	0,01	„

De rantsoenen moeten gehandhaafd worden.

No. 10509. INSTRUC TIËN. ZOUTVERPAKKING. Intrekking van de bij het Bijblad No. 5901 vastgestelde instructie voor den Directeur der Zoutverpakking.

BESLUIT.

No. 4. Tjipanas, den 10den December 1923.

Gelet op het besluit van 8 Maart 1915 No. 19 (Staatsblad No. 241) en op het besluit van 16 September 1903 No. 6 (Bijblad op het Staatsblad No. 5901) juncto de besluiten van 13 December 1912 No. 3, 11 Januari 1919 No. 50, 9 Juli 1920 No. 52 en 24 November 1920 No. 36 (Bijbladen op het Staatsblad Nos. 7729, 9141, 9551 en 9683);

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.;

Ten tweede: Met ingang van 1 Januari 1924 in te trekken het besluit van 16 September 1903 No. 6 (Bijblad op het Staatsblad No. 5901), zooals dit sedert is aangevuld en gewijzigd, bij artikel 2 waarvan werd vastgesteld een Instructie voor den directeur der zoutverpakking.

Afschrift enz.

No. 10510. ONDERWIJS. REGLEMENTEN. SCHOOLGELD. NORMAALSCHOLEN. BATAVIA, SEMARANG, SOERABAJA, BANDOENG. Nadere wijziging van artikel 13 van het reglement voor de Normaalscholen te Batavia, Semarang, Soerabaja en Bandoeng.

BESLUIT.

No. 16. Tjipanas, den 15den December 1923.

Gelezen enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen dat artikel 13 van het Reglement voor de normaalscholen ter voorbereiding tot het examen voor de akte van

bekwaamheid als hoofdonderwijzer of hoofdonderwijzeres bij het lager onderwijs, vastgesteld bij het besluit van 4 September 1919 N° 6 (Bijblad op het Staatsblad N° 9315) gewijzigd bij het besluit van 2 December 1922 N° 36 (Bijblad op het Staatsblad N° 10210) wordt gelezen als volgt:

Artikel 13.

Het schoolgeld, dat maandelijks bij vooruitbetaling behoort te worden voldaan ten kantore van den betrokken Algemeenen Ontvanger van 's Lands kas, bedraagt f 10.— (tien gulden) per maand. Wie bij de derde les, welke hij (zij) in eene maand bijwoont, de kwitantie van het over die maand betaalde schoolgeld niet vertoond heeft aan een der leeraren, wordt van de bijwoning der lessen uitgesloten, totdat hij (zij) aan deze verplichting voldaan heeft.

Ten tweede: Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 Januari 1924.

Afschrift enz.

No. 10511. ONDERWIJS (EUROPEESCH). SCHOOLGELD.

Wijziging der regeling betreffende de cursussen tot voorbereiding voor het examen ter verkrijging van een akte van bekwaamheid in de kennis der natuur.

BESLUIT.

No. 17.

Tjipanas, den 15den December 1923.

Gelezen enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen dat § VIII der regeling betreffende de cursussen tot voorbereiding voor het examen ter verkrijging van een akte van bekwaamheid in de kennis der natuur, vastgesteld bij het besluit van 4 Februari 1914 N° 12 (Bijblad op het Staatsblad N° 7992) wordt gelezen als volgt:

§ VIII. Het schoolgeld, dat maandelijks bij vooruitbetaling behoort te worden voldaan ten kantore van den betrokken Algemeenen Ontvanger van 's Lands kas, bedraagt f 10.— (tien gulden)

per maand. Wie bij de derde les, welke hij (zij) in eene maand bijwoont, de kwitantie van het over die maand betaalde schoolgeld niet vertoond heeft aan een der leeraren, wordt van de bijwoning der lessen uitgesloten, totdat hij (zij) aan deze verplichting voldaan heeft.

Ten tweede: Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 Januari 1924.

Afschrift enz.

No. 10512. ONDERWIJS. SCHOOLGELD. Wijziging der regeling betreffende de leergangen ter verkrijging van een akte van bekwaamheid van huis- en school onderwijs in de beginselen van de wiskunde, de Engelsche taal en het handteekenen.

BESLUIT.

No. 18.

Tjipanas, den 15den December 1923.

Gelezen enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen dat § VI der regeling betreffende de leergangen tot voorbereiding voor het examen ter verkrijging van eene akte van bekwaamheid van huis- en schoolonderwijs in de beginselen van de wiskunde, de Engelsche taal en het handteekenen, vastgesteld bij het besluit van 19 Mei 1919 N° 15 (Bijblad op het Staatsblad N° 9221) wordt gelezen als volgt:

§ VI. Het schoolgeld, dat maandelijks bij vooruitbetaling behoort te worden voldaan ten kantore van den betrokken Algemeenen Ontvanger van 's Lands kas, bedraagt f 10.-- (tien gulden) per maand. Wie bij de derde les, welke hij (zij) in eene maand bijwoont, de kwitantie van het over die maand betaalde schoolgeld niet vertoond heeft aan een der leeraren, wordt van de bijwoning der lessen uitgesloten, totdat hij (zij) aan deze verplichting voldaan heeft.

Ten tweede: Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 Januari 1924.

Afschrift enz.

No. 10513. ONDERWIJS. REGLEMENT. SCHOOLGELD. Wijziging van het „Reglement voor de Hoogere Kweekscholen voor de vorming van Inlandsche onderwijzers bij het Hollandsch-Inlandsch onderwijs”.

BESLUIT.

No. 20.

Tjipanas, den 15den December 1923.

Gelezen enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Het Reglement voor de Hoogere Kweekscholen voor de vorming van Inlandsche onderwijzers bij het Hollandsch-Inlandsch onderwijs, vastgesteld bij het besluit van 16 Maart 1923 N° 22 (Bijblad op het Staatsblad N° 10315) te wijzigen als volgt:

I. Tusschen de artikelen 15 en 16 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 15bis.

(1) Voor het onderwijs is een schoolgeld verschuldigd overeenkomstig de volgende bepalingen.

(2) Het schoolgeld bedraagt *f* 5.— (vijf gulden) per maand.

(3) In bijzondere gevallen kan vrijstelling van de betaling van het schoolgeld worden toegestaan waarbij de artikelen 1 tot en met 3 en 5 tot en met 8 der voorschriften vastgesteld bij het besluit van 2 Juni 1922 No. 11 (Bijblad op het Staatsblad N° 10069) van toepassing zijn.

(4) Over de maand waarin de leerling tot de school is toegelaten is het volle schoolgeld verschuldigd. Geen schoolgeld is verschuldigd over de maand waarin de leerling, anders dan tengevolge van vacantie, nimmer aan het onderwijs heeft deelgenomen en over die waarin de leerling de school verlaat.

(5) De directeur der school int de schoolgelden en verantwoordt die overeenkomstig het bepaalde in artikel 21. Hij is met betrekking tot die ontvangsten rekenplichtig aan de Algemeene Rekenkamer.

(6) Het schoolgeld moet door de ouders of andere door wet of gewoonterecht tot het onderhoud van den leerling verplichte ver-

zorgers, of, bij ontstentenis van dezen, door den leerling zelf worden voldaan vóór of op den tienden der maand volgende op die waarover het verschuldigd is. Bij achterstalligheid in de schoolgeldbetaling over een termijn van drie maanden wordt de betrokken leerling, een maand na vruchteloze waarschuwing aan de ouders, voogden of verzorgers, door den directeur der school verwijderd. De directeur der school geeft van den genomen maatregel dadelijk kennis aan de Europeesche Schoolcommissie. Tenzij in geval van onvermogen wordt de betrokken leerling op geen andere gouvernementsschool toegelaten voordat de achterstand geheel is aangezuiverd.

II. De aanhef van artikel 20 wordt gelezen als volgt:

(1) Onverminderd het bepaalde in het zesde lid van artikel 15bis kunnen leerlingen van de inrichting worden verwijderd:

a. enz.

Ten tweede: Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 Januari 1924, met dien verstande dat geen schoolgeld wordt geheven van hen die vóór den aanvang van het schooljaar 1923—1924 reeds als leerling van de inrichting waren toegelaten.

Afschrift enz.

No. 10514. ONDERWIJS. SCHOOLGELD. Heffing van een schoolgeld aan de Hollandsch-Chineesche Kweek-school te Meester-Cornelis.

BESLUIT.

No. 21.

Tjipanas, den 15den December 1923.

Gelezen enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen dat aan de Hollandsch-Chineesche Kweek-school te Meester-Cornelis een schoolgeld zal worden geheven overeenkomstig de volgende bepalingen.

1. Het schoolgeld bedraagt f 5.— (vijf gulden) per maand.

2. In bijzondere gevallen kan vrijstelling van de betaling van het schoolgeld worden toegestaan waarbij de artikelen 1 tot en met 3 en 5 tot en met 8 der voorschriften vastgesteld bij het besluit van

2 Juni 1922 No. 11 (Bijblad op het Staatsblad No. 10069) van toepassing zijn.

3. Over de maand waarin de leerling tot de school is toegelaten is het volle schoolgeld verschuldigd. Geen schoolgeld is verschuldigd over de maand waarin de leerling, anders dan tengevolge van vacantie, nimmer aan het onderwijs heeft deelgenomen en over die waarin de leerling de school verlaat.

4. De directeur der school int de schoolgelden en is met betrekking tot die ontvangsten rekenplichtig aan de Algemeene Rekenkamer.

5. Het schoolgeld moet door de ouders of andere door wet of gewoonterecht tot het onderhoud van den leerling verplichte verzorgers, of, bij ontstentenis van dezen door den leerling zelf, worden voldaan vóór of op den tienden der maand volgende op die waarover het verschuldigd is. Bij achterstalligheid in de schoolgelddbetaling over een termijn van drie maanden wordt de betrokken leerling, een maand na vruchteloze waarschuwing aan de ouders, voogden of verzorgers, door den directeur der school verwijderd. De directeur der school geeft van den genomen maatregel dadelijk kennis aan de Europeesche schoolcommissie. Tenzij in geval van onvermogen wordt de betrokken leerling op geen andere gouvernementsschool toegelaten voordat de achterstand geheel is aangezuiverd.

Ten tweede: Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 Januari 1924, met dien verstande dat geen schoolgeld wordt geheven van hen die vóór den aanvang van het schooljaar 1923—1924 reeds als leerling van de inrichting waren toegelaten.

Afschrift enz.

No. 10515. AMBTENAREN. EXAMENS. Invoering van examen-gelden voor de kleinambtenaarsexamens.

BESLUIT.

No. 39.

Tjipanas, den 19den December 1923.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen:

- I. dat zij die wenschen deel te nemen aan het examen, bedoeld in het tweede lid van artikel 1 der ordonnantie van 30 April 1921 (Staatsblad No. 264) zooals het is gewijzigd bij artikel 1 van de ordonnantie van 16 November 1922 (Staatsblad No. 714), te voren bij den voorzitter der betrokken examencommissie een bedrag zullen storten van f 2.50 (twee gulden en vijftig cent);
- II. dat deze examengelden door den voorzitter in 's Lands kas worden gestort.

Afschrift enz.

No. 10516. ONDERWIJS (MIDDELBAAR). REGLEMENTEN.

Nadere wijziging van de Reglementen op de Koning Willem III school te Batavia en de overige Hoogere Burgerscholen met vijf jarigen cursus in Nederlandsch-Indië, voor de Prins Hendrikschool te Batavia en voor de openbare scholen van technisch onderwijs te Batavia (de Koningin Wilhelminaschool) en te Soerabaja (Koningin Emma-school).

BESLUIT.

No. 9.

Tjipanas, den 25sten December 1923.

Gelezen enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen dat:

a. Artikel 18bis van het Reglement op de Koning Willem III school te Batavia en de overige Hoogere Burgerscholen met vijfjarigen cursus in Nederlandsch-Indië, vastgesteld bij het besluit van 10 April 1916 No. 31 (Bijblad op het Staatsblad No. 8499), welk artikel in dat reglement is ingevoegd bij artikel 1 van het besluit van 2 Juni 1922 No. 6 (Bijblad op het Staatsblad No. 10066),

b. Artikel 22 van het Reglement voor de Prins Hendrikschool te Batavia, vastgesteld bij het besluit van 22 Mei 1911 No. 38 (Bij-

blad op het Staatsblad No. 7395), zooals dat artikel luidt ingevolge het besluit van 2 Juni 1922 No. 8 (Bijblad op het Staatsblad No. 10067),

c. enz.,

d. Artikel 23 van het Reglement voor de openbare scholen van technisch onderwijs te Batavia (de Koningin Wilhelminaschool) en te Soerabaja (Koningin Emmaschool), vastgesteld bij het besluit van 21 October 1912 No. 67 (Bijblad op het Staatsblad No. 7687) en onderscheidenlijk bij het besluit van 13 Augustus 1917 No. 12 (Bijblad op het Staatsblad No. 8808) en artikel 3 van het besluit van 30 Juni 1920 No. 8 (Bijblad op het Staatsblad No. 9543), van toepassing verklaard op de openbare scholen van technisch onderwijs te Jogjakarta (Prinses Julianaschool) en te Bandoeng, zooals genoemd artikel 23 luidt ingevolge het besluit van 2 Juni 1922 No. 9 (Bijblad op het Staatsblad No. 10068),

e. enz.,

worden gelezen als volgt:

Als grondslag voor de berekening van het schoolgeld wordt genomen het gezamenlijk bedrag van:

- a. het volgens de bepalingen der ordonnantie op de inkomstenbelasting berekende belastbaar inkomen der ouders of andere door wet of gewoonterecht tot het onderhoud van den leerling verplichte verzorgers, of, bij ontstentenis van dezen, het belastbaar inkomen van den leerling zelf,
- b. die inkomsten van de onder *a* genoemden, welke aan afzonderlijke landsheffingen zijn onderworpen en als zoodanig bij de berekening van het belastbaar inkomen onder *a* bedoeld buiten aanmerking blijven, voor zoover daarover die bijzondere Landsbelasting is of wordt geheven.

Ten tweede: Te bepalen enz.

Ten derde: Dit besluit treedt in werking met ingang van den 1sten Januari 1924.

Afschrift enz.

No. 10517. ONDERWIJS. REGLEMENTEN. NORMAALSCHO-
LEN. Intrekking van artikelen 14 en 15 van het
reglement voor de Normaalscholen te Batavia, Se-
marang, Soerabaja en Bandoeng.

BESLUIT.

No. 15.

Tjipanas, den 25sten December 1923.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen, dat de artikelen 14 en 15 van het „Regle-
ment voor de normaalscholen ter voorbereiding tot het examen voor de
akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer of hoofdonderwijzeres
bij het lager onderwijs”, vastgesteld bij het besluit van 4 September
1919 N° 6 (Bijblad op het Staatsblad N° 9315), laatstgemeld artikel
zooals dat wordt gelezen ingevolge het besluit van 2 December 1922
N° 36 (Bijblad op het Staatsblad N° 10210), vervallen.

Ten tweede: Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 Janu-
ari 1924.

Afschrift enz.

No. 10518. ONDERWIJS. TAALSTUDIE. „Instelling ter bevor-
dering van de kennis van Inlandsche talen en
van de Land- en Volkenkunde van Nederlandsch-
Indië. Lesgeld.

BESLUIT.

No. 12.

Tjipanas, den 28sten December 1923.)

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen, dat voor de deelneming aan het onder-
wijs, uitgaande van de „Instelling ter bevordering van de kennis van
Inlandsche talen en van de Land- en Volkenkunde van Neder-
landsch-Indië”, een lesgeld is verschuldigd overeenkomstig de vol-
gende bepalingen:

I. Het lesgeld bedraagt f 5.— (vijf gulden) per maand.

II. Het is verschuldigd over elke maand of gedeelte daarvan, dat aan het onderwijs is deelgenomen.

III. Het moet vóór of op den 15den der maand, waarover het verschuldigd is, worden voldaan aan den directeur der instelling.

IV. De directeur der instelling int de lesgelden en is met betrekking tot die ontvangsten rekenplichtig aan de Algemeene Rekenkamer.

V. Wie de verschuldigde lesgelden niet heeft voldaan vóór den eersten dag der maand volgende op die waarover ze verschuldigd zijn, wordt na terzake te zijn gewaarschuwd, door den directeur der instelling van de deelneming aan het onderwijs uitgesloten, wanneer aan die waarschuwing na één maand geen gehoor is gegeven.

Ten-tweede: Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 Januari 1924.

Afschrift enz.

No. 10519. BOSCHWEZEN. Nadere wijziging van het Reglement voor den dienst van het Boschwezen in Nederlandsch-Indië (Bijblad op het Staatsblad No. 7901).

BESLUIT.

No. 5. Buitenzorg, den 1sten Januari 1924.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.

Ten tweede: Te bepalen, dat in het bij artikel 2 van het besluit van 30 Juli 1913 No. 49 (Bijblad op het Staatsblad No. 7901) vastgesteld Reglement voor den dienst van het Boschwezen in Nederlandsch-Indië, zooals dat laatstelijk is gewijzigd bij het besluit van 9 Mei 1922 No. 30 (Bijblad op het Staatsblad No. 10044), de volgende wijzigingen worden aangebracht:

I. Het 5e lid van artikel 14 wordt gelezen:

„(5) De voorloopige bedrijfsplannen worden in tweevoud aan den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel ter goedkeuring aangeboden. Het goedgekeurd origineel is bestemd voor den betrokken boschbeheerder, het duplicaat voor den Hoofdinspecteur, terwijl uittreksel zal worden vervaardigd ten behoeve van den be-

trokken inspecteur van het beheer; de inhoud van dit uittreksel wordt vastgesteld door den Hoofdinspecteur."

II. Het 1e lid van artikel 20 wordt gelezen:

„(1) Telkens wanneer voor eenig bedrijfscocomplex de in artikel 16 vermelde werkzaamheden zijn afgelopen, wordt het ontworpen bedrijfsplan, in tweevoud, aan den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel ter goedkeuring aangeboden. Nadat die goedkeuring verleend is, doet de Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel een voorstel aan de Regeering om een deel van het boschdistrict, waarbinnen bedoeld bedrijfscocomplex is gelegen, aan te wijzen als houtvesterij."

III. Het 3e lid van artikel 22 wordt gelezen:

„(3) De bedrijfsplannen met alle bijlagen worden in tweevoud aan den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel ter goedkeuring aangeboden; het origineel van het goedgekeurd bedrijfsplan blijft berusten in het archief van den betrokken boschbeheerder; het duplicaat is bestemd voor het bureau van den Hoofdinspecteur, terwijl een uittreksel zal worden vervaardigd ten behoeve van den betrokken inspecteur van het beheer; de inhoud van dit uittreksel wordt vastgesteld door den Hoofdinspecteur van het Boschwezen".

Afschrift enz.

No. 10520. WEDUWEN- EN WEEZENFONDSEN. Vaststelling van voorschriften ter uitvoering van verschillende bepalingen van het Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds der Europeesche officieren van het Nederlandsch-Indisch leger (Koninklijk besluit van 27 September 1923 No. 67, Indisch Staatsblad No. 543), voor zooveel aangaat de in Nederlandsch-Indië aanwezige deelgenooten en deelgerechtigden.

BESLUIT.

No. 38.

Buitenzorg, den 6den Januari 1924.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van de bij artikel 2 van het besluit van 12 April 1920 No. 34 vastgestelde voorschriften, vast te stellen de als bijlage letter A bij dit besluit behoorende:

„Voorschriften ter uitvoering van verschillende bepalingen van het Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds der Europeesche officieren van het Nederlandsch-Indisch leger (Koninklijk besluit van 27 September 1923 No. 67, Indisch Staatsblad No. 543), voor zooveel aangaat de in Nederlandsch-Indië aanwezige deelgenooten en deelgerechtigden”.

Afschrift enz.

Bijlage letter A.

VOORSCHRIFTEN ter uitvoering van verschillende bepalingen van het Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds der Europeesche officieren van het Nederlandsch-Indisch leger Koninklijk besluit van 27 September 1923 No. 67, Indisch Staatsblad No. 543) voor zooveel aangaat de in Nederlandsch-Indië aanwezige deelgenooten en deelgerechtigden.

I.

(Reglement artikel 7).

Onder militaire bezoldiging bedoeld in punt 1e wordt verstaan de als officier genoten bezoldiging en niet de toelagen, riddersoldij enz.

II.

(Reglement artikel 9).

Voor de toepassing van het in dit artikel bepaalde blijven toelagen buiten beschouwing.

III.

(Reglement artikel 11).

Bij de berekening van de in lid 1 van artikel 11 bedoelde 36 gelijke maandelijksche termijnen geschiedt de afronding in centen door onderdeelen minder dan vijf/tiende cent te verwaarloozen en vijf/tiende cent en daarboven voor één cent in rekening te brengen.

Vóór de voltrekking van het huwelijk of wel zoo spoedig mogelijk na de toetreding tot het fonds deelt de betrokken deelgenoot den beheerder van het fonds te Bandoeng mede, of hij de verschuldigde huwelijksbijdrage in eens zal storten, dan wel in termijnen zal voldoen.

IV.

(Reglement artikel 14).

Europeesche beroepsofficieren van het Nederlandsch-Indisch leger, dan wel personen als bedoeld in het 4de lid van artikel 4 van het reglement, die bij toetreding tot het fonds reeds gehuwd zijn, zijn verplicht aan den beheerder van het fonds te Bandoeng een uittreksel uit het register der akten van huwelijk aan te bieden, terwijl door ieder ongehuwd deelgenoot, die een huwelijk wenscht aan te gaan, zoo tijdig mogelijk het uittreksel uit het register der akten van geboorte der aanstaande echtgenootte behoort te worden aangeboden en zoodra het huwelijk is voltrokken, een uittreksel uit het register der akten van huwelijk.

V.

(Reglement artikel 22).

(1) Voor de regeling van pensioen en (of) onderstand of van gewijzigden onderstand behooren belanghebbenden zich te wenden tot den beheerder van het fonds te Bandoeng.

(2) Bevinden belanghebbenden zich in Nederlandsch-Indië buiten Java en Madoera, dan kan overeenkomstig het bepaalde in lid 2 van artikel 22 van het reglement de tusschenkomst worden ingeroepen van den onderinspecteur der militaire administratie van het gewest waarin rechthebbenden verblijf houden.

(3) Door bedoelde onderinspecteurs worden van de onder nadere goedkeuring genomen besluiten — artikel 22 van het reglement — afschriften, vergezeld van de overgelegde bescheiden, opgezonden naar den beheerder van het fonds te Bandoeng.

(4) Voor de toekenning van of voor de herziening van reeds toegekende pensioenen en/of onderstanden behooren te worden overgelegd:

1e. in geval van overlijden van den deelgenoot, het op dat overlijden betrekking hebbend uittreksel uit het register der akten van overlijden, en, voor het geval de beheerder nog geen kennis van de geboorte van de kinderen heeft bekomen, ten aanzien van ieder kind het betrekkelijk uittreksel uit het register der akten van geboorten of bij het ontbreken daarvan, andere officieele bescheiden, waaruit de staat en de leeftijd van ieder deelgerechtigd wettig kind blijkt en voorts voor gewettigde kinderen de brieven van wettiging.

Ingeval door den gezaghebbende, bedoeld in het 2e lid van artikel 22 van het fondsreglement, wordt gebruik gemaakt van de bevoegdheid in dat artikel verleend, zullen aan hem behooren te worden overgelegd het op het overlijden van den deelgenoot betrekking hebbend uittreksel uit het register der akten van overlijden, het uittreksel uit het register tot inschrijving der akten van huwelijk en indien er deelgerechtigde kinderen zijn, de op die kinderen betrekking hebbende uittreksels uit het register der akten van geboorte of, bij ontbreken daarvan, andere officieele bescheiden, waaruit de staat en de leeftijd blijken van ieder deelgerechtigd wettig kind, en voorts e.q. voor de gewettigde kinderen de brieven van wettiging;

2e. ingeval het huwelijk van eene hertouwde weduwe is ontbonden: het bewijs van de ontbinding van het huwelijk (het uittreksel uit het register der akten van overlijden betreffende het overlijden van haar laatsten echtgenoot, dan wel het bewijs, dat het vonnis waarbij echtscheiding is uitgesproken, in de registers van den burgerlijken stand is ingeschreven), en

3e. ingeval eene op pensioen aanspraak hebbende weduwe overlijdt en zij kinderen nalaat, die aanspraak op onderstand hebben, het op haar overlijden betrekking hebbend uittreksel uit het register der akten van overlijden;

- 4e. de indiening van vorenbedoelde tot regeling van uitkeering vereischte stukken kan achterwege blijven, indien de data van geboorte, huwelijk en overlijden met zekerheid blijken uit eene door een openbaar ambtenaar opgemaakte akte, welke aan den beheerder van het fonds wordt overgelegd.

VI.

(Reglement artikel 23).

(1) De uitbetaling van de ten laste van het fonds toegekende pensioenen en (of) onderstanden geschiedt voor de eerste maal door de zorg van den beheerder van het fonds, dan wel door middel van een door den betrokken hulpordonateur afgegeven mandaat, al naar gelang de betaalbaarstelling moet geschieden bij een der landskassen in de residentie Batavia of elders.

(2) De beheerder van het fonds of wel de betrokken hulpordonateur machtigt daarna den betrokken algemeen ontvanger tot verdere uitbetaling der pensioenen en (of) onderstanden, met inachtneming van de opgegeven of nader op te geven kortingen.

(3) De uitkeeringen aan weduwen en weezen worden maandelijks uitbetaald, waartoe rechthebbenden moeten overleggen:

- 1e. voor zooveel aangaat de weduwen eene verklaring, als bedoeld in artikel 36, derde lid, van het fondsreglement, en
- 2e. voor zooveel aangaat de weezen, eene attestatie de vita, waarin moet zijn vermeld:
  - a. dat zij nog niet den vollen leeftijd van 21 jaren hebben bereikt;
  - b. dat zij ongehuwd en niet gehuwd geweest zijn, ook in den zin van artikel 3 van het fondsreglement;
  - c. dat zij geen vast ambt in 's Rijks of 's Lands dienst bekleeden, dat wordt bezoldigd met minstens twaalf honderd gulden, dan wel minstens acht honderd gulden 's jaars, al naar mate het in of buiten de koloniën wordt vervuld.

VII.

(Reglement artikel 26).

(1) De uitkeering van de tegemoetkoming in de kosten der begrafenis geschiedt:

- a. indien de deelgenoot bij zijn overlijden bij het leger in betaling

was, door de zorg van den betrokken onderinspecteur der militaire administratie;

b. in alle overige gevallen door de zorg van den beheerder van het fonds, dan wel door die van het betrokken hoofd van gewestelijk of namens hem door het door hem aangewezen hoofd van plaatselijk bestuur, al naar gelang de overledene laatstelijk verblijf hield in de residentie Batavia of elders.

(2) Bij het verzoek om uitkeering behoort te worden overgelegd eene verklaring volgens bijgevoegd model *a.*

VIII.

(Reglement artikel 33).

- a.* bij toetreding als deelgenoot van ongehuwden, dus ook weduwnaars en van echtgescheidenen, die kinderen hebben welke bij hun overlijden aanspraak op onderstand zouden kunnen maken (artikel 33, 1e lid) zijn die personen verplicht ten aanzien van ieder kind het betrekkelijk uittreksel uit het register der akten van geboorten aan den beheerder van het fonds te Bandoeng aan te bieden dan wel, bij gemis daarvan, andere officieele bescheiden, waaruit de staat en de leeftijd van de kinderen blijken, terwijl voor de gewettigde kinderen de brieven van wettiging behooren te worden aangeboden;
- b.* gehuwden, die, bij toetreding als deelgenoot, kinderen bezitten, welke eene andere moeder hebben dan de vrouw met wie zij op het oogenblik van hunne toetreding zijn gehuwd en die bij hun overlijden aanspraak op onderstand zouden kunnen maken, zijn verplicht gelijke uittreksels of bescheiden, als onder *a* hiervoren vermeld, ter inzage aan te bieden;
- c.* bij wettiging van een of meer kinderen (artikel 33, 2e lid) zijn de deelgenooten verplicht de brieven van wettiging ter inzage aan te bieden.

De aanbieding van de onder *a*, *b* en *c* hiervoren vermelde bescheiden behoort te geschieden door tusschenkomst van dengene, bij wien de deelgenoot in betaling is.

IX.

(Reglement artikel 46).

(1) Hij die betaalt verzekert zich dat de voor ontvangst gestelde handteekening die is van rechthebbende.

(2) Aan hen die hunne handteekening niet kunnen stellen wordt, tenzij eene authentieke akte van kwijting mocht worden afgegeven, de betaling niet anders gedaan dan in tegenwoordigheid van twee, tot het onder eede afleggen van getuigenis bekwame bij den landsontvanger bekende personen, die het bewijsstuk der betaling onderteekenen.

(3) De pensioenen en onderstanden kunnen krachtens behoorlijke volmacht door derden voor rechthebbenden worden ontvangen.

(4) Uitbetaling van onderstand aan of ten behoeve van voogden en kinderen mag slechts geschieden na overlegging:

- a. ingeval de voogd bij beschikking van een Raad van Justitie als zoodanig is benoemd, een door den secretaris of agent van de betrokken weeskamer afgegeven afschrift van het proces-verbaal van beëediging bedoeld in artikel 362 van het burgerlijk wetboek voor Nederlandsch-Indië;
- b. in alle overige gevallen van eenig bewijsstuk, waaruit de wettelijke titel als voogd of voogdes blijkt.

(5) Erfgenamen of rechtverkrijgenden moeten in de bewijzen van ontvangst de bescheiden vermelden, waaraan zij hun recht ontleenen, terwijl de betrokken algemeen ontvanger bovendien kan vorderen, dat hem die bescheiden worden vertoond, dan wel dat zij worden overgelegd.

(6) In verband met het voorkomende in punt 2 van artikel 46 van het reglement zijn de algemeene ontvangers van 's Lands kassen, voor wat betreft de ten behoeve en ten laste van het fonds bewerkstelligde ontvangsten en uitgaven, rekenplichtig aan den beheerder van het fonds te Bandoeng en zijn zij verplicht aan dien beheerder in te dienen:

1°. driemaandelijks:

- a. een overzicht van de gedurende het afgelopen kwartaal ontvangen en uitgegeven bedragen volgens het bij deze bepalingen behoorende model letter A;
- b. een staat van de gedurende het afgelopen kwartaal ingehouden bedragen op de pensioenen volgens bijgevoegd model letter A^I;
- c. een overzicht van de gedurende het afgelopen kwartaal aan weduwen en weezen betaalde pensioenen en onderstanden en de daarop bewerkstelligde inhoudingen, opgemaakt volgens model letter A^{II};

2°. maandelijks:

Over iedere maand, uiterlijk op den 5en van de daarop volgende maand, eene opgave betreffende de in de afgelopen maand ontvangen bedragen aan aflossing, renten, vergoedingen en boeten van uitgezette kapitalen, opgemaakt volgens model letter D.

Algemeene bepaling.

Door ieder officier, deelgenoot in het fonds, wiens huwelijk door het overlijden der echtgenootte dan wel door echtscheiding wordt ontbonden, behoort door tusschenkomst van den korps (detachements-) commandant aan den beheerder van het fonds te Bandoeng te worden ingediend een opgave van het aantal kinderen — met vermelding hunner namen en geboortedata — dat eventueel voor bedeeing uit het fonds in aanmerking komt, dan wel eene verklaring dat hij geen kinderen heeft, die voor bedoelde bedeeing in de termen vallen.

De aandacht wordt er op gevestigd, dat door eene uitgesproken uitscheiding de voor de kinderen bestaande aanspraken, *niet* verloren gaan, ook al worden die kinderen bij rechterlijk vonnis aan de moeder toegewezen.

Onverminderd het vorenstaande behooren door de deelgenooten in het fonds aan den beheerder al die bescheiden te worden overgelegd of inlichtingen te worden verstrekt, welke in elk bijzonder geval door hem noodig mochten worden geacht.

Vastgesteld bij het besluit van 6 Januari 1924 No. 38.

Mij bekend:

De Gouvernements Secretaris,

W. G. STROBAND.

Model a.

VERKLARING.

De ondergeteekende ..... (a)
 verklaart (1e) dat ..... (b)
 die op den ..... (c)
 te ..... (d) is overleden, aan het Weduwen- en
 Weezenfonds der Europeesche officieren van het Nederlandsch-
 Indisch Leger heeft gecontribueerd, zoodat aanspraak is verkregen
 op de tegemoetkoming in de kosten der begrafenis ad .....
 ..... (e) bedoeld bij artikel 26 van het Reglement
 voor het fonds;

(2e) dat de overledene een schuld ten laste van het fonds heeft
 nagelaten tot een bedrag van *f* ..... (f) ingevolge (de) arti-
 kel(en) ..... (g) van het reglement (h).

te ..... den .....

De (i)

(handteekening).

Behoort bij artikel VII van de Voorschriften, vastgesteld bij be-
 sluit van 6 Januari 1924 No. 38.

Mij bekend:

De Gouvernements Secretaris,

W. G. STROBAND.

(a) Vermelding van ambt en standplaats van dengene bij wien de deel-
 genoot in betaling was.

(b) Naam, voornamen en rang van den deelgenoot.

(c) Datum van overlijden.

(d) Plaats van overlijden.

(e) Bedrag waarop aanspraak bestaat.

(f) Bedrag van de schuld(en).

(g) Nummers der artikelen van het reglement.

(h) Het voorkomende sub 2e wordt alleen ingevuld in het geval sub 4
 van artikel 15 van het reglement.

(i) Vermelding van ambt als bij (a).

Model Letter A.

'S LANDS KAS TE BANDOENG.

4e KWARTAAL 1923.

WEDUWEN- EN WEEZENFONDS DER EUROPEE-
SCHE OFFICIEREN VAN HET NEDERLANDSCH-
INDISCH LEGER.

OVERZICHT

DER

ONTVANGSTEN EN UITGAVEN.

Bandoeng, den 5en Januari 1924.

De Algemeen Ontvanger,

Behoort bij artikel IX van de Voorschriften, vastgesteld bij be-
sluit van 6 Januari 1924 No. 38.

Mij bekend:

De Gouvernements Secretaris,

W. G. STROBAND.

ONTVANGSTEN.

Omschrijving.	Maand			TOTAAL.	Aanmerkingen.
	October.	November.	December.		
Inhoudingen op de pensioenen der deelgenooten volgens bijgaanden staat. Bijlage A. I.	130 65	68 40	43 90	242 95	
Aflossingen en renten enz. van uitgezette kapitalen volgens de reeds ingediende maandelijksche opgaven. Model Letter D. ..	1 255 70	340 —	1 010 40	2 606 10	
Stortingen van vrijwillige deelgenooten.					
Koper, Z., 1e. Luit. Genie.	12 50	12 50	12 50	37 50	
Vos Y. de, Kap. Inf.	60 —	— —	— —	60 —	over het 3e kwartaal 1923.
Verschillende ontvangsten.					
Smith, K., gepens. 1e luit. Art.	— —	— —	1 000 —	1 000 —	10/12-'23 gestor huwelijksbijdrage.
Inhoudingen op de pensioenen en onderstanden van weduwen en weezen. Bijlage A II.	50 —	50 —	50 —	150 —	
Transporteere...	1 518 85	470 90	2 216 80	5 095 55	

UITGAVEN.

Omschrijving.	Maand			TOTAAL.	Aanmerkingen (Bij de vermelding van de ord. of mandaten opgegeven door welke autoriteit of Departement die zijn afgegeven).
	October.	November.	December.		
Uitbetalingen aan pensioenen en onderstanden aan weduwen en weezen volgens bijgaanden staat Bijlage A II.	300	300	200	800	
Begrafeniskosten.					
Goud, D. E., Kap. Genie.....	—	125	—	125	Mdt. Res. Preanger Reg. ddo. 10/11—'23 No. 2051.
Uitgezette kapitalen.					
Lie Kong Sie.....	20 000	—	—	20 000	Ord. D. v. O. 10/10—'23 No. 1080.
Nio Pok Tjiang.....	—	7 500	—	7 500	Ond. D. v. O. 21/11—'23 No. 1121.
Transporteere...	20 300	7 925	200	28 425	

ONTVANGSTEN.

Omschrijving.	Maand			TOTAAL.	Aanmerkingen.
	October.	November.	December.		
Per transport....	1 518 85	470 90	2 216 80	5 095 55	
Inhoudingen op ordonnantiën of mandaten afgegeven door het Departement van Oorlog en door de militaire administratie.....					H. o. op te nemen data en nummers der betreffelijke ordonnantiën of mandaten.
Provisie hypotheken.					
Lie Kong Sie.....	200 —	— —	— —	200 —	Ord. D. v. O. ddo. 10/10-'23 No. 1080.
Nio Pok Tjiang....	— —	75 —	— —	75 —	Ord. D. v. O. ddo. 21/11-'23 No. 1121.
Bezoldiging Infant..	25 —	— —	— —	25 —	Ord. D. v. O. ddo. 15/10-'23 No. 1067.
" Topogr. dienst .	— —	109 —	— —	109 —	Mdt. O. I. Welt. ddo. 16/11-'23 No. 71.
" Art. ...	— —	— —	21 50	21 50	Mdt. O. I. Welt. ddo. 18/12-'23 No. 74.
Totaal ontvangsten.	1 733 85	654 90	2 138 30	4 527 05	

UITGAVEN.

Omschrijving.	Maand			TOTAAL.	Aanmerkingen (Bij de vermelding van de ord. of mandaten opgegeven door welke autoriteit of Departement die zijn afgegeven).
	October.	November.	December.		
Per transport....	20 300 —	7 925 —	200 —	28 425 —	
Vershillende beta- lingen.					
de Vries, K S., 1e Luit. Inf.	120 50	— —	— —	120 50	Mdt. O. I. Welt. ddo. 10,10-'23 No. 67. Ten onrechte in- gehouden huwe- lijksbijdrage.
Totaal uitgaven ..	20 420 50	7 925 —	200 —	28 545 50	

Bijlage letter A I.

'S LANDS KAS TE BANDOENG.

4e KWARTAAL 1923.

WEDUWEN- EN WEEZENFONDS DER EURO-
PEESCHE OFFICIEREN VAN HET NEDER-
LANDSCH-INDISCH LEGER.

INHOUDINGEN OP DE PENSIOENEN.

N. B. Geen gepensioneerde, die op den voorgaanden staat is gebracht, mag worden weggelaten, zonder vermelding der redenen daarvan in de kolom aanmerkingen.

De maanden, waarover de ingehouden bijdrage loopt, in die kolom ook aan te duiden.

De reden van niet uitbetaling van pensioen behoort ook te worden vermeld.

Bandoeng, den 5en Januari 1924.

De Algemeen Ontvanger,

Behoort bij artikel IX van de Voorschriften, vastgesteld bij besluit van 6 Januari 1924 No. 38.

Mij bekend:

De Gouvernements Secretaris,

W. G. STROBAND.

Namen en voorletters der gepension- neerden.	Rangen.	Bedrag van het pen- sioen per maand.	Ingehouden over							
			October.	November.	December.	October.	November.	December.		
			Gewone bijdrage			Achterstallige bijdrage.				
Jansen, A.	Kapitein der Inf.	315 —	18 90	18 90	18 90	—	—	—	—	—
Smit, B.	Luit. Kol. der Inf.	408 33	24 50	24 50	—	—	50 —	—	—	—
Leeuw, A. B. C. de.	Majoer der Art.	420 —	—	—	—	—	—	—	—	—
Vries, D. F, de ..	Ritmeester der Cav.	315 —	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal.....			43 40	43 40	18 90	50 —	—	—	—	—

De maanden:						Totaal der ingehouden bedragen.	Aanmerkingen. (Volledig te vermelden de overgave en overname der deelgenooten).
October.	November.	December.	October.	November.	December.		
Maandelijksebijdrage.			Boete.				
25	—	25	—	—	—	131 70	Van Tegal. Aldaar bet. t/m. Sept. '23.
—	—	—	12	25	—	111 25	Naar Semarang C. O. B. ddo. No.
—	—	—	—	—	—	—	Naar Welt. C. O. B. ddo. No.
—	—	—	—	—	—	—	Niet afgehaald.
25	—	25	—	—	—	242 95	

Bijlage letter A II.

'S LANDS KAS TE BANDOENG.

4e KWARTAAL 1923.

WEDUWEN- EN WEEZENFONDS DER EURO-
PEESCHE OFFICIEREN VAN HET NEDER-
LANDSCH-INDISCH LEGER.

AAN WEDUWEN EN WEEZEN BETAALDE
PENSIOENEN EN ONDERSTANDEN EN
INHOUDINGEN DAAROP.

N. B. Geen weduwe of wees, die op den voorgaanden staat is gebracht, mag worden weggelaten, zonder vermelding der redenen daarvan in de kolom aanmerkingen.

De maanden, waarover de uitbetaling loopt in die kolom ook aan te duiden.

De reden van niet uitbetaling van pensioen en/of onderstand behoort ook te worden vermeld.

Bandoeng, den 5en Januari 1924.

De Algemeen Ontvanger,

Behoort bij artikel IX van de Voorschriften, vastgesteld bij besluit van 6 Januari 1924 No. 38.

Mij bekend:

De Gouvernements Secretaris,

W. G. STROBAND.

Naam, voorletters en rang van den overleden deelgenoot.	Namen van de		Uitbe	
	weduwe.	kinderen.	October.	
			Pen- sioen.	Onder stand.
Klein, A. B., Kap. Artie.	de Groot, H.	Willem en Johan.	150 —	50 —
de Groot, Z., E. Luit. Inf.	Smit, C.	—	100 —	—
Janzen, C., Kap. Genie.	de Vos, J.	—	—	—
Smith, O., Majoor Artie.	Goud, W.	—	—	—
Totaal.....			250 —	50 —

lingen over de maand:				Totaal uitbetaalde bedragen.	Inhoudingen voor schulden aan het fonds.	Aanmerkingen.
November.		December.				
Pen-sioen.	Onder-stand.	Pen-sioen.	Onder-stand.			
150 —	50 —	150 —	50 —	600 —	150 —	Van Semarang aldaar uitbetaald t/m Sept. j. l.
100 —	— —	— —	— —	200 —	— —	Naar Garoet C. O. B. ddo..... No.
— —	— —	— —	— —	— —	— —	Naar Weltevreden C. O. B. ddo..... No.
— —	— —	— —	— —	— —	— —	Niet afgehaald.
250 —	50 —	150 —	50 —	800 —	150 —	

No. 10521. ONDERWIJS (MIDDELBAAR). Programma voor het examen ter verkrijging van de middelbare akte voor schoolonderwijs in de wiskunde.

BESLUIT.

No. 28.

Buitenzorg, den 10den Januari 1924.

Gelet op artikel 1 der ordonnantie van 10 Januari 1924 (Staatsblad No. 12);

Gelezen enz;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Vast te stellen het aan dit besluit gehecht programma voor het examen ter verkrijging van de akte van bekwaamheid als bedoeld in artikel 2 der ordonnantie van 10 Januari 1924 (Staatsblad No. 12).

Afschrift enz.

Byblad op het Staatsblad 10521. (11-1)

PROGRAMMA voor het examen ter verkrijging van de akte van bekwaamheid, bedoeld bij artikel 2 der ordonnantie van 10 Januari 1924 (Staatsblad No. 12).

De vereischten zijn:

kennis van

- 1o. de rekenkunde in haar geheelen omvang;
- 2o. de stekunde, waaronder ook begrepen worden de hoogere machtsvergelijkingen, de theorie der kettingbreuken en hare toepassingen, de leer der permutatiën en combinatiën, de rekenkundige reeksen van hoogere orde, de leerwijze der onbepaalde coëfficiënten, het sommeeren van oneindig voortlopende reeksen en het onderzoek naar hare convergentie, de wederkeerige reeksen, het algemeen betoog van het binomium van Newton en de ontwikkeling der logarithmische exponentiale en goniometrische functiën;
- 3o. de meetkunde, waaronder begrepen wordt de stereometrie;
- 4o. de platte- en bolvormige driehoeks-meting met toepassing op vraagstukken der werkdadige meetkunde en der spherische astronomie;

50. de beginselen der beschrijvende meetkunde, omvattende: de leerwijze der projectiën, de werkstukken betrekkelijk de rechte lijn en het platte vlak, de drievlakkige hoeken, de veelvlakkige lichamen en den bol;
60. de beginselen der analytische meetkunde tot en met de kegelsneden en de vergelijkingen van de rechte lijn in de ruimte en van het platte vlak.

Behoort bij het besluit van 10 Januari 1924 № 28.]

Mij bekend:

De Gouvernements Secretaris,

No. 10522. ONDERWIJS. (MIDDELBAAR). Reglement van orde voor het examen ter verkrijging van de middelbare akte voor schoolonderwijs in de wiskunde.

Beb. 13718

BESLUIT.

Buitenzorg, den 10den Januari 1924.

Gelet op artikel 1 der ordonnantie van 10 Januari 1924 (Staatsblad № 12);

Gelezen enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Vast te stellen het aan dit besluit gehecht Reglement van orde voor het examen ter verkrijging van de akte van bekwaamheid als bedoeld in artikel 2 der ordonnantie van 10 Januari 1924 (Staatsblad № 12).

Afschrift enz.

REGLEMENT van orde voor het examen ter verkrijging van de akte van bekwaamheid, bedoeld bij artikel 2 der ordonnantie van 10 Januari 1924 (Staatsblad № 12).

Artikel 1. *Beb. 13676*

~~Tot het afnemen van het examen Middelbaar Onderwijs Wiskunde (KI), waarvoor het programma is vastgesteld bij het~~

Door den Directeur van Onderwijs, Secretaris wordt bepaald wanneer en waar gelagtheid wordt

10 Jan. 1924 (Byblad op het Staatsblad N° 10522)

besluit van heden N° 28, wordt door den Directeur van Onderwijs en Eeredienst telken/jare een commissie benoemd, bestaande uit ten hoogste zes leden en één of meer plaatsvervangende leden.

t. e. n. s. i. n. d. e. s. t. e. e. j. a. r. e.

Artikel 2.

~~Tot het afnemen van het in artikel 1 bedoeld examen De Inspecteur van het Middelbaar Onderwijs maakt ambtshalve deel uit van de commissie en treedt op als voorzitter.~~
~~De Inspecteur van het Middelbaar Onderwijs maakt ambtshalve deel uit van de commissie en treedt op als voorzitter.~~
 Bij ziekte of ontstentenis van den Inspecteur wordt door den Directeur van Onderwijs en Eeredienst een plaatsvervangende voorzitter aangewezen.

De commissie wijst een harer leden aan als Secretaris.

Artikel 3.

- 136. 13676*
- (1) ~~De Inspecteur van het Middelbaar Onderwijs is ambtelijk lid, tevens voorzitter der Commissie.~~
  - (2) ~~De plaats, waar de commissie zitting houdt, wordt telken jare door den Directeur van Onderwijs en Eeredienst aangewezen.~~
~~Inspecteur wordt door den Dr. D. & E. een plaatsvervangend voorzitter aangewezen.~~
  - (3) ~~De Commissie wijst een harer leden aan als secretaris.~~

Artikel 4.

De Voorzitter belegt vergaderingen zoo dikwijls hij het noodig acht.

Artikel 5.

Het examen wordt in het openbaar gehouden.

Artikel 6.

138 13676

De Directeur van Onderwijs en Eeredienst maakt telken jare in de Javasche Courant en in de verder naar zijn oordeel daarvoor in aanmerking komende bladen den termijn bekend, binnen welchen ieder die tot het afleggen van het examen bij de commissie verlangt te worden toegelaten, zich schriftelijk bij den Inspecteur van het middelbaar onderwijs zal hebben aan te melden.

Bij de aanmelding wordt overgelegd de geboorteakte van den betrokken candidaat of bij gemis daarvan eene akte van bekendheid, afgegeven op de wijze en in den vorm als voorgescreven bij artikel 72 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 7. *Bl. 1311D*

Zij, die aan het examen willen deelnemen, storten te voren bij den voorzitter der betrokken examencommissie een bedrag van f 25.— (vijf en twintig gulden).

~~In geval van afwijzing wordt voor één herhaling van hetzelfde examen geen betaling gevorderd.~~

De examengelden worden in 's Lands schatkist gestort.

Artikel 8.

De Secretaris der commissie geeft namens den voorzitter aan elken candidaat kennis waar en wanneer hij tot het afleggen van examen moet verschijnen.

Artikel 9.

Het schriftelijk werk wordt onder voortdurend toezicht van ten minste één der leden door alle candidaten op denzelfden tijd gemaakt, op papier door den examenvoorzitter verstrekt, waarop alleen het nummer en niet de naam van den candidaat vermeld wordt.

Behalve teekengereedschap en tafels (mits geen formules bevattende) mogen geen andere hulpmiddelen worden gebruikt, dan die, welke door de commissie worden verstrekt of goedgekeurd.

Artikel 10.

Het oordeel over de kennis der candidaten, wordt voor ieder onderdeel van het examen uitgedrukt op zoodanige wijze als door de leden der commissie vooraf zal zijn overeengekomen.

Artikel 11.

Nadat het schriftelijk werk is nagezien, worden aan de candidaten door den voorzitter de door hen behaalde cijfers medegedeeld.

Artikel 12.

Bij het mondeling onderzoek worden de candidaten afzonderlijk ondervraagd; daarbij zal behalve de examinerator minstens nog één lid der commissie tegenwoordig moeten zijn.

Artikel 13.

Omtrent den uitslag van het examen wordt geen beslissing genomen dan in een voltallige vergadering.

De beslissing wordt genomen bij meerderheid der uitgebrachte stemmen. Staking van stemmen geldt voor afwijzing.

Artikel 14.

De uitslag van het examen wordt dadelijk aan de kandidaten medegedeeld; de toegekende akten van bekwaamheid worden zoo spoedig mogelijk uitgereikt.

Artikel 15.

Gedurende de eerstvolgende drie maanden na afloop van de zittingen der commissie is ieder geëxamineerde bevoegd bij den Inspecteur van het middelbaar onderwijs inzage te nemen van zijn schriftelijk werk en van het over elk der onderdeelen van het examen uitgesproken oordeel.

Na afloop van dezen termijn kan de Inspecteur het schriftelijk werk en de verdere stukken vernietigen.

Artikel 16.

De commissie tot het afnemen van het examen bedoeld in artikel 1, houdt twee voorloopige vergaderingen.

In de eerste voorloopige vergadering worden de stukken der kandidaten onderzocht en wordt bepaald hoeveel kandidaten tegelijk zullen worden geëxamineerd en hoeveel tijd voor elk onderdeel van het examen beschikbaar zal worden gesteld; in deze vergadering wordt tevens een voorloopige bespreking gehouden omtrent het schriftelijk werk.

In de tweede voorloopige vergadering stelt de commissie de opgaven vast voor het schriftelijk werk.

De opgaven worden met de vereischte zorg voor geheimhouding op 's Lands kosten gedrukt.

Artikel 17.

De commissie brengt zoo spoedig mogelijk na afloop van het examen verslag daarvan uit aan den Directeur van Onderwijs en Eeredienst.

De commissie wordt gerekend ontbonden te zijn met den dag, volgende op dien, waarop het in het eerste lid bedoeld verslag op het Departement van Onderwijs en Eeredienst is ontvangen.

No. 10523. BOSCHWEZEN. Grensomschrijving van het bosch-district Panaraga.

BESLUIT.

No. 2. Buitenzorg, den 4den Januari 1924.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.

Ten tweede: Met nadere wijziging in zoover van artikel 2 van het besluit van 25 Maart 1906 No. 18 (Staatsblad No. 196), zooals dat artikel laatstelijk is gewijzigd bij het besluit van 12 Januari 1920 No. 42 (Staatsblad No. 12) jo. het besluit van 27 April 1920 No. 79 (Bijblad op het Staatsblad No. 9458) te bepalen, dat met ingang van 1 Januari 1924:

1. enz.;

3. de grensomschrijving van het boschdistrict Panaraga wordt gelezen als volgt:

Panaraga, omvattende het regentschap van dien naam, met uitzondering van de terreinen, behoorende tot de houtvesterij Pagotan en de regentschappen Patjitan en Magetan.

Uittreksel enz.

No. 10524. MIDDELBAAR ONDERWIJS. Commissiën van Toezicht. Toelagen.

BESLUIT.

No. 26. Buitenzorg, den 17den Januari 1924.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met intrekking van alle hiermede strijdige of door

deze beschikking overbodig geworden regelingen te bepalen, dat voor toelage van elk der secretarissen van de commissiën van toezicht op de Koning Willem III school te Weltevreden, de openbare Hoogere Burgerscholen met vijfjarigen leergang te Bandoeng, Semarang en Soerabaja, de Prins Hendrikschool te Weltevreden, de Koningin Wilhelminaschool te Weltevreden, de Openbare Technische School te Bandoeng, de Prinses Julianaschool te Jogjakarta, de Koningin Emmaschool te Soerabaja en de Rechtsschool te Weltevreden kan worden beschikt over een bedrag van *f* 25.— (vijf en twintig gulden) 's maands.

Ten tweede: Te bepalen, dat dit besluit in werking treedt met ingang van 1 Juli 1924.

Afschrift enz.

No. 10525. KANTOOR VOOR CHINEESCHE ZAKEN. KLERKEN- EN SCHRIJFLOONEN. KANTOOR- EN LOKAALBEHOEFTEEN. Vaststelling van het voor klerken- en schrijfloonen en voor kantoor- en lokaalbehoefteen toegestaan bedrag.

BESLUIT.

No. 12.

Buitenzorg, den 20sten Januari 1924.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van artikel 2 van het besluit van 31 Januari 1920 No. 10, het ten behoeve van het Kantoor voor Chineesche Zaken toegestaan bedrag voor:

a. klerken- en schrijfloonen;

b. kantoor- en lokaalbehoefteen;

a en *b.* vast te stellen op;

a. *f* 16.440 (zestien duizend vier honderd en veertig gulden);

b. *f* 3.000 (drie duizend gulden);

a en *b.* 's jaars.

Afschrift enz.

No. 10526. TRAMWEGEN. SOERABAJA. Nadere wijziging van de voorwaarden, waaronder bij artikel 1 van het besluit van 25 November 1915 No. 56 aan de Oost-Java Stoomtram Maatschappij concessie is verleend voor den aanleg en de exploitatie van een binnen de gemeente Soerabaja gelegen net van tramwegen met elektrische beweegkracht, met toepassing van bovengrondsche geleidingen.

BESLUIT.

No. 22.

Buitenzorg, den 27sten Januari 1924.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Krachtens artikel 6 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1915 No. 44 (Indisch Staatsblad No. 506) goed te keuren de besluiten van den gemeenteraad van Soerabaja van 24 Januari en 25 April 1923 Nos. 3099 en 3157,

onder aanteekening dat dientengevolge in artikel 5 lid *a* der voorwaarden, waaronder bij artikel 1 van het besluit van 25 November 1915 No. 56 (Bijblad op het Staatsblad No. 8406) aan de Oost-Java Stoomtram Maatschappij, concessie is verleend voor den aanleg en de exploitatie van een binnen de gemeente Soerabaja gelegen net van tramwegen met elektrische beweegkracht met toepassing van bovengrondsche geleidingen, zooals dat lid luidt in verband met het besluit van 3 November 1922 No. 16 (Bijblad op het Staatsblad No. 10193), in stede van „op den 31sten Januari 1923” moet gelezen worden: „op den 31sten Juli 1923, voor zoover betreft de lijnen in artikel 1 lid *a* onder 3e met I, III en IV aangeduid, en op den 30sten April 1924 voor zoover de aldaar met II aangeduide lijn betreft”.

Afschrift enz.

No. 10527. VERLOVEN. Het verleenen van binnenlandsche ver-
loven in aansluiting op buitenlandsche verloven.

✓
RONDSCHRIJVEN.

zie Bijl. 13467.

No. 3038/IIIAI.

Buitenzorg, den 28sten December 1923.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur.

Bij het dezerzijdsch onder nummer 8150 in het Bijblad op het Staatsblad opgenomen rondschrjven van 19 September 1914 No. 2309, werd bekend gesteld dat het verleenen van binnenlandsche verloven wegens gewichtige redenen, welke enkel strekken tot verlenging van buitenlandsch verlof, niet strookt met den geest der betreffende bepalingen, zoodat sedert dien dergelijke verloven in aansluiting op het buitenlandsch verlof niet meer mogen worden verleend.

Daarbij werd niet over het hoofd gezien, dat de ambtenaren, die b.v. in de Molukken geplaatst zijn, ten deze in minder gunstige omstandigheden verkeerem dan b.v. de ambtenaren op Java. Hierin werd echter geen aanleiding gevonden tot het treffen van eenigerlei bijzonderen maatregel ten aanzien van eerstbedoelden, omdat iederen ambtenaar wordt vergund zijne betrekking neer te leggen in het begin eener maand, zoodat voldoende gelegenheid zou bestaan om vóór den datum van ingang van het buitenlandsch verlof de plaats van inschepping te bereiken. Voor het personeel bij het openbaar onderwijs werd het treffen van een speciale voorziening te minder noodig geoordeeld, daar zij in verband met het voorschrift in Bijblad No. 7139 de vacanties kunnen benutten om de plaats van inschepping tijdig te bereiken.

Door een van de Hoofden van gewestelijk bestuur der buiten-
gewesten werd er echter de aandacht van de Regeering op geves-
tigd, dat zich gevallen kunnen voordoen dat de schaarsche scheeps-
gelegenheid en de groote afstand van de plaats van inschepping het
onmogelijk maken om, bij neerlegging van de betrekking in het
begin der maand, vóór het einde dier maand zich op het naar
Europa vertrekkend schip in te schepen. Zoo komt het voor dat de
betrokkenen eerst 1 a 1½ maand moeten reizen om de plaats van
inschepping te bereiken.

Deze bezwaren tegen het onderhavig voorschrift komen den Landvoogd van voldoende gewicht voor om in de gevallen, waarbij deze het sterkst aan den dag treden, daaraan eenigermate tegemoet te komen.

Voor onderwijzers en onderwijzeressen bij het openbaar onderwijs komt eenigerlei tegemoetkoming ten deze voorshands niet noodig voor, wijl de betrokkenen — gelijk reeds opgemerkt — de vacantes kunnen benutten om zich tijdig op de mailboot in te schepen.

Wat betreft de overige ambtenaren heeft Zijne Excellentie er geen bezwaar tegen, dat degenen, die in bovengeschetste omstandigheden verkeerden, in de gelegenheid worden gesteld om het hun jaarlijks, krachtens organieke dan wel onderhandsche regelingen toekomend verlof (ontspanningsverlof) van 14 dagen te benutten om zich tijdig op de mailboot in te schepen, door hun te veroorloven van hunne aanspraken op dat verlof een zoodanig gebruik te maken dat zij dit eventueel kunnen genieten in onmiddellijke aansluiting aan een hun verleend buitenlandsch verlof.

Waar de landsdienaren, die op afgelegen plaatsen wonen, de ontspanningsverloven veelal laten oploopen tot één maand in de twee jaar, zullen deze ambtenaren aan dat verlof, indien het verleend wordt in aansluiting op het buitenlandsch verlof, voldoende hebben om tijdig de plaats van inscheping te bereiken.

In de zeer bijzondere gevallen, dat de standplaats van een ambtenaar, dienende bij de enkele takken van dienst, welke het instituut der ontspanningsverloven niet hebben kunnen aanvaarden, omdat daardoor het dienstbelang te zeer geschaad zou worden, zoodanig gelegen is dat de ambtenaar, zijne betrekking op het voor hem meest gunstige tijdstip neerleggend, niettemin door slechte verbindingsniet in de gelegenheid is zich nog in dezelfde maand op de mailboot in te schepen, acht de Gouverneur-Generaal termen aanwezig om af te wijken van de voorschriften. Alsdan zal in onmiddellijke aansluiting aan het verleend buitenlandsch verlof, een verlof wegens gewichtige redenen, dan wel een onderhandsch verlof bij wijze van ontspanningsverlof, kunnen worden verleend van zoodanigen duur als noodig is om zich tijdig op de mailboot in te schepen, met dien verstande dat een dergelijk verlof den termijn van één maand niet mag overschrijden.

Zijne Excellentie doet hieraan nog toevoegen, dat de hierbedoelde

ontspanningsverloven en verloven wegens gewichtige redenen slechts mogen worden verleend in de gevallen, dat zulks absoluut noodzakelijk is om de belanghebbenden in staat te stellen zich tijdig — d.w.z. enkele dagen voor den ingangsdatum van het buitenlandsch verlof — op het vertrekkend mailschip in te schepen, zoodat niet wordt gehandeld in strijd met den geest van het voorschrift dat dergelijke verloven niet mogen strekken tot verlenging van het buitenlandsch verlof.

Tegen het verleenen van een verlof van enkele dagen voorafgaande aan het buitenlandsch verlof voor de regeling van particuliere aangelegenheden bestaat bij den Landvoogd uiteraard geen bezwaar.

Door UHoogEdelGestrenge het vorenstaande mede te deelen en te verzoeken daarmede bij voorkomende gelegenheid rekening te willen houden, heb ik de eer van een bekomen opdracht mij te kwijten.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10528. TITELS. INGENIEURS. Gebruik van het voorvoegsel „Ir.” in stukken, uitgaande van de Regeering, vóór de namen van ingenieurs, die in het bezit zijn van het ingenieursdiploma, verkregen aan de Technische Hoogeschool te Delft of hare voorgangers de Polytechnische School en de Koninklijke Academie.

RONDSCHRIJVEN.

No. 107/III A I.

Buitenzorg, den 11den Januari 1924.

Aan

de Colleges en Gezaghebbenden, bevoegd tot rechtstreeksche briefwisseling met de Regeering.

Blijkens van den Minister van Koloniën ontvangen bericht heeft de Ministerraad in Nederland besloten gevolg te geven aan het

verzoek van de Vereeniging van Delftsche ingenieurs om in stukken, uitgaande van de Regeering, vóór de namen van ingenieurs, die in het bezit zijn van het ingenieursdiploma, verkregen aan de Technische Hoogeschool te Delft of hare voorgangsters: de Polytechnische school en de Koninklijke Academie, het voorvoegsel „Ir” te plaatsen.

In voldoening aan een verzoek van den Minister heeft de Gouverneur-Generaal mij opgedragen — van welke opdracht ik de eer

Uw College

heb mitsdezen mij te kwijten — Uwe Excellentie uit te noo-

UHoogEdelGestrenge

digen ook hier te lande eenzelfde gedragslijn te willen volgen en doen volgen.

De Gouvernements Secretaris,

C. VERSLUIS.

No. 10529. TOPOGRAFISCHE DIENST. Het door den Topografischen dienst doen verrichten van het daarvoor in aanmerking komend opnemingswerk van niet speciaal technischen aard voor alle takken van 's Lands dienst.

RONDSCHRIJVEN GOUVERNEMENTS SECRETARIS.

No. 124/III D.

Buitenzorg, den 15den Januari 1924.

Aan

de Hoofden der Departementen van
Algemeen Bestuur (behalve den Le-
gercommandant).

De mogelijkheid is geopend dat het Hoofd van den Topografischen dienst personeel ter beschikking stelt voor andere takken van 's Lands dienst, die, als gevolg van gebrek aan of vermindering van eigen personeel, niet in staat zijn de noodzakelijk geoordeelde opnemingswerkzaamheden door den eigen dienst te doen verrichten.

In verband hiermede heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, UHoogEdelGestrenge mede te deelen, dat in 's Lands belang, ter besparing van uitgaven, het daarvoor in aanmerking komend opnemingswerk van niet speciaal-technischen aard voor alle takken van 's Lands dienst zooveel mogelijk door den Topografischen dienst zal moeten worden verricht en dat geen personeel voor dergelijke werkzaamheden nieuw in dienst genomen zal mogen worden zonder dat vooraf overleg is gepleegd met het Hoofd van voormelden dienst.

De Gouvernements Secretaris,

C. VERSLUIS.

*vervalles
zie 92 B. 12454.*

No. 10530. COMPTABILITEIT. Mededeeling aan de Departementshoofden van gevallen van aan den Lande toegebrachte schade als gevolg van fraude, verduistering of andere omstandigheden en van tekorten hoe ook ontstaan.

RONDSCHRIJVEN GOUVERNEMENTS SECRETARIS.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur.

No. 248/IIIC.

Buitenzorg, den 20sten Januari 1924.

Herhaaldelijk moet het zijn voorgekomen dat van gevallen van aan den Lande toegebrachte schade als gevolg van fraude, verduistering of andere omstandigheden en van tekorten hoe ook ontstaan, niet dadelijk en soms in het geheel geen bericht wordt gegeven aan de betrokken Departementshoofden.

Ten einde genoemde gezaghebbenden in staat te stellen te voldoen aan de hun bij artikel 4 van het besluit van 7 Mei 1904 No. 35 opgelegde verplichting om, wanneer gevallen te haren kennis komen, welke aanleiding zouden kunnen geven tot toepassing der verordening tot regeling der vervolging van en het verhaal op landsdienaren, die aan den Lande schade hebben toegebracht, daarentrent aan de Regeering te berichten en voorstellen te doen en

voorts om de behandeling van op te leggen vergoedingen in het algemeen vlotter dan tot dusver het geval was te doen geschieden, acht de Gouverneur-Generaal het wenschelijk dat van schade of tekorten als bovenbedoeld voortaan onverwijld *bij afzonderlijk schrijven* bericht wordt gegeven aan het betrokken departement, onverschillig of de zaak al of niet is berecht dan wel een en ander reeds blijkt of blijken kan uit aantekeningen in verantwoordingen en andere stukken.

In bedoeld afzonderlijk schrijven, waarin telkens naar het Bijblad waarin dit rondschrijven zal worden opgenomen, behoort te worden verwezen, zal moeten uitkomen dat de mededeeling omtrent de fraude, enz. uitsluitend geschiedt ter behandeling van de administratieve procedure. Het is derhalve niet wenschelijk om die mededeelingen te combineeren met voorstellen tot schorsing, ontslag enz. van de(n) betrokkene(n) of daarmede verband houdende zaken.

Door U Hoog Edel Gestrenge te verzoeken met bovenomschreven wensch van den Landvoogd rekening te willen houden, waarbij ik nog Uwe aandacht er op vestig dat de afdeelingsscheffs door U terzake van instructies zullen zijn te voorzien, heb ik de eer mij te kwijten van eene van Zijne Excellentie bekomen opdracht.

De Gouvernements Secretaris,

C. VERSLUIS.

No. 10531. COMPTABILITEIT. Modellen-ontwerp-besluit tot het opleggen van vergoedingen ingevolge artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet.

RONDSCHRIJVEN GOUVERNEMENTS SECRETARIS.

Aan

de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur (uitgezonderd Directeur van Financiën).

No. 249/IIIC.

Buitenzorg, den 29sten Januari 1924.

Bij dezerzijdsch rondschrijven van 4 November 1922 No. 3074a is aan Uwe Excellentie
UHoogEdelGestrenge, naar aanleiding van een terzake door den Raad van Nederlandsch-Indië gemaakte opmerking, verzocht erop te willen toezien, dat bij de voorstellen betreffende schadeverhalen bedoeld bij het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad 1904 No. 241) zooveel mogelijk volledige afschriften der vonnissen zoomede verder terzake dienende bescheiden worden overgelegd.

Nader is door genoemd College de aandacht er op gevestigd, dat in de overgelegde ontwerpen-besluit tot oplegging van vergoedingen, overeenkomstig de bepalingen van evenaangehaalde Koninklijke beschikking, vaak die bestanddeelen ontbreken, die als essentialia, daarin niet kunnen worden gemist.

Als voorbeeld haalt de Raad aan, dat in de ontwerpen-besluit meestal wel wordt vermeld de datum van den brief, waarbij de betrokkene vanwege het departement wordt uitgenoodigd binnen één maand na ontvangst van dat schrijven eene schriftelijke verdediging in te dienen, doch dat herhaaldelijk ontbreekt de datum van uitreiking van dien brief aan den betrokkene, welk tijdstip toch uiteraard bekend moet zijn voor de beoordeeling of deze aan die uitnoodiging tijdig heeft voldaan.

Ter tegemoetkoming aan deze bezwaren heeft de Directeur van Financiën een veertiental modellen-ontwerp-besluit doen opmaken, welke in afschrift hierevens gaan.

Door $\frac{\text{Uwer Excellentie}}{\text{UHoogEdelGestrenge}}$ te verzoeken deze modellen in voor-
komende gevallen als leidraad te gebruiken en $\frac{\text{Hare}}{\text{Uwe}}$ betrekke-
lijke ontwerpen besluit op dezelfde wijze, natuurlijk mutatis mu-
tandis, in te richten, heb ik de eer van eene van den Gouverneur-
Generaal bekomen opdracht mij te kwijten.

Tevens gelieve $\frac{\text{Uwe Excellentie}}{\text{UHoogEdelGestrenge}}$ in afschrift hiernevens aan
te treffen mijn tot de Hoofden van gewestelijk bestuur gericht
rondschrijven van heden No. 248/III C, inzake mededeeling aan
de betrokken departementshoofden van gevallen van aan den Lande
toegebrachte schade, als gevolg van fraude, verduistering of andere
omstandigheden, en van tekorten hoe ook ontstaan.

De Landvoogd doet $\frac{\text{Uwer Excellentie}}{\text{UHoogEdelGestrenge}}$ uitnoodigen de verschil-
lende onder $\frac{\text{Haar}}{\text{Uw}}$ ressorteerende diensthooften overeenkomstig
de strekking van dat rondschrijven wel van instructies te willen
voorzien.

De Gouvernements Secretaris,

C. VERSLUIS.

No. 1.

Gelezen het schrijven van den Directeur van .....
van ..... No. .... en bijlagen, uit welke stukken
blijkt:

dat de gewezen Griffier van den Landraad te .....
..... tusschen ..... April en ..... Mei ..... zich
heeft schuldig gemaakt aan verduistering van door middel van
dwangschriften geïnde ..... over ..... ad .....
en boete ad ..... of gezamenlijk .....;

dat ..... vd. terzake van de door hem gepleegde
verduistering door den Raad van Justitie te .....
bij in kracht van gewijsde gegaan vonnis van .....
Nos. .... en ..... o.a. is veroordeeld tot gevangenisstraf
voor den tijd van .....

dat ..... behalve het bovenbedoeld (ook in het vonnis genoemd) gezamenlijk bedrag van ..... bovendien nog heeft ontvreemd middels dwangschrift geïnde ..... over ..... ad ..... en boete ad ..... of te zamen ....., voor de ontvangst van welk bedrag door ..... in het expeditieboek van den Regent van ..... is afgeteekend, zonder dat het verder in 's Lands kas is gestort;

dat derhalve wegens de door ..... vd. gepleegde onregelmatigheden aan den Lande een schade is toegebracht van $f \dots + f \dots = f \dots$;

dat ..... voornoemd voor deze schade aansprakelijk moet worden gesteld.

Gelet op het Regeeringsomslagvel van ..... No. ...., waarbij de Directeur van ..... werd gemachtigd om ingevolge artikel 2 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) ..... voornoemd uit te noodigen binnen ééne maand na ontvangst van de betrekkelijke aanschrijving, terzake van de evenbedoelde, aan het Land toegebrachte schade eene schriftelijke verdediging in te dienen.

Nog gelezen:

- a. het verslag van genoemd departementshoofd van ..... No. ...., waaruit blijkt, dat ..... bij brief van ..... No. .... werd uitgenoodigd eene schriftelijke verdediging als vorenbedoeld in te dienen binnen ééne maand na ontvangst van dat schrijven, hetwelk op den ..... aan betrokkene werd uitgereikt;
- b. het bij bovengenoemd verslag overgelegd tot voornoemden directeur gericht schrijven, gedagteekend ..... van ..... voornoemd, houdende mededeeling, dat hij geen bezwaar heeft tegen het voornemen om hem met de vergoeding van de onderwerpelijke schade te belasten.

Overwegende:

dat het vaststaat dat ..... in zijne hoedanigheid van Griffier van den Landraad te ..... de vorenbedoelde ..... gelden heeft verduisterd en daardoor de vorenbedoelde schade heeft toegebracht;

dat derhalve door ..... voornoemd eene dusdanige

onrechtmatige handeling is gepleegd, dat artikel 82 van de Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521) terzake op hem toepasselijk is;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord (advies van .....).

Is goedgevonden en verstaan:

Met toepassing van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241), aan den gewezen Griffier van den Landraad te ..... ter voorschreven zake eene vergoeding op te leggen van .....
(.....).

No. 2.

Gelezen de brief van den Directeur van .....
van ..... No. .... en bijlagen, uit welke stukken blijkt:

dat de sedert uit 's Lands dienst ontslagen .....
bij het ..... te ..... stamboek
No. .... zich schuldig heeft gemaakt aan verduistering van
..... in de maanden ..... ingebrachte .....

dat voor ..... dier ..... aan reglementaire schadeloosstelling eene som van ..... moest worden uitgekeerd, terwijl aan ....., verstrekt op de overige ....., is verloren gegaan ....., welk bedrag moet worden verminderd met eene als gedeeltelijk terugontvangen ..... verhandelde som van ....., zijnde de opbrengst van een bij de opname van het magazijn aangetroffen, overtollig ....., zoodat door bedoelde verduistering den Lande eene schade is toegebracht van ..... + ... - ..... = ...

dat ..... voornoemd terzake van het hierboven vermeld misdrijf door den Landraad te ..... bij vonnis van ..... No. .... o.a. is veroordeeld tot gevangenisstraf voor den tijd van .....

dat ..... voornoemd voor deze schade aansprakelijk moet worden gesteld.

Gelet op dat Regeeringsomslagvel van ....., waarbij de Directeur van ..... werd gemachtigd,

om ingevolge artikel 2 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) ..... voornoemd uit te noodigen binnen ééne maand na ontvangst van de betrekkelijke aanschrijving, terzake van de evenbedoelde aan het Land toegebrachte schade eene schriftelijke verdediging in te dienen.

Nog gelezen:

- a. het verslag van den Directeur van ..... van ..... No. .... waaruit blijkt, dat ..... bij diens brief van ..... No. .... werd uitgenoodigd eene schriftelijke verdediging in te dienen als vorenbedoeld binnen ééne maand na ontvangst van dat schrijven, hetwelk op den ..... aan betrokkene werd uitgereikt;
- b. het bij het bovengenoemd verslag overgelegd schrijven van het Hoofd van ..... No. .... en het daarbij gevoegd tot voornoemden directeur gericht schrijven, zonder dagteekening, van ..... voornoemd, waarbij hij te kennen geeft niet in staat te zijn het bedrag van ..... terug te betalen.

Overwegende:

dat door belanghebbende niets te zijner verdediging is aangevoerd;

dat door het vorenbedoeld in kracht van gewijsde gegaan vonnis vaststaat, dat ..... in zijne hoedanigheid van ..... bij het ..... te ..... de bovenbedoelde ..... heeft verduisterd en daardoor de meergenoemde schade heeft toegebracht;

dat derhalve door hem eene dusdanige onrechtmatige handeling is gepleegd dat artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521) terzake op hem toepasselijk is;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord (advies van .....).

Is goedgevonden en verstaan:

Met toepassing van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241), aan den gewezen ..... bij het ..... te ..... stamboek No. .... ter voorschreven zake eene vergoeding op te leggen van ..... (.....).

No. 3.

Gelezen het schrijven van den Directeur van .....
van ..... No. .... en bijlagen, uit welke stuk-
ken blijkt:

dat de gewezen ..... bij het ..... te .....
het gebouw van die instelling op ..... moedwillig in brand
heeft gestoken met de voorop gestelde bedoeling om zich te vrij-
waren voor ontdekking van de door hem gepleegde onregelmatig-
heden;

dat de aankoopwaarde van de aan het ..... te .....
indertijd ten ..... toevertrouwde en bij den brand ver-
loren gegane ..... van de ..... te .....
en ..... onderscheidenlijk bedraagt ..... en .....
of te zamen .....

dat aan schadeloosstellingen krachtens artikel ....., ... lid van
het reglement in Staatsblad ..... No. ...., gezamenlijk is uit-
gekeerd eene som van .....

dat aan ..... van verbrande ....., waarvoor geen
reglementaire schadeloosstelling is gevraagd in het geheel moest
worden afgeschreven een bedrag van .....

dat voor herstelling van het vernielde gedeelte van het .....
een bedrag van ..... is besteed, terwijl aan verbrande inventa-
risgoederen voor een waarde van ongeveer ..... is ver-
loren gegaan;

dat in mindering van de door het Land geleden schade dient te
worden gebracht een bedrag van ..... te weten de opbrengst
ad onderscheidenlijk ..... en ..... van den verkoop
van het tot staven versmolten ..... en ..... de her-
stelde en opgemaakte ....., de ....., ... en ..... en de
van den Raad van Justitie terugontvangen, als stukken van over-
tuiging gediend hebbende ....., welke door ..... wa-
ren verduisterd;

dat derhalve wegens de door ..... vd. gepleegde onregelma-
tige handelingen aan het Land eene schade is toegebracht van
..... verminderd met .....
alzo tot een bedrag van .....

dat ..... voornoemd wegens verduistering, valscheid

in geschrifte en moedwillige brandstichting bij in kracht van ge-
wijsde gegaan vonnis van den Raad van Justitie te .....
van ..... No. .... o.a. is veroordeeld tot gevangenis-
straf voor den tijd van ..... jaren;

dat ..... voornoemd voor de onderwerpelijke schade
aansprakelijk moet worden gesteld.

Gelet op het Regeeringsomslagvel van .....
No. ...., waarbij de Directeur van ..... werd ge-
machtigd om ingevolge artikel 2 van het Koninklijk besluit van
1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) .....
voornoemd uit te noodigen binnen ééne maand na ontvangst van de
betrekkelijke aanschrijving, terzake van de evenbedoelde, aan het
Land toegebrachte schade eene schriftelijke verdediging in te
dienen.

Nog gelezen het verslag van genoemd departementshoofd van
....., waaruit blijkt dat ..... voornoemd bij
diens brief van ..... No. .... werd uitgenoodigd eene
schriftelijke verdediging als vorenbedoeld binnen ééne maand na
ontvangst van dien brief in te dienen.

Overwegende:

dat vorenbedoelde aanschrijving op ..... aan ..... is
uitgereikt;

dat de bij die aanschrijving gestelde termijn van ééne maand
is verstreken, zonder dat eene schriftelijke verdediging is inge-
diend;

dat door het vorenbedoeld vonnis vaststaat, dat .....
voornoemd in zijne hoedanigheid van ..... van het .....
te ..... die instelling in brand heeft gestoken met de
vooropgestelde bedoeling om zich te vrijwaren voor ontdekking van
de door hem gepleegde onregelmatigheid;

dat derhalve door ..... vd. eene onrechtmatige handeling
is gepleegd, als bedoeld bij artikel 82 van de Indische Comptabili-
teitswet (Staatsblad 1917 No. 521) waardoor aan het Land de bo-
venbedoelde schade is toegebracht;

dat nader is gebleken dat ..... aan verbrande inventaris-
goederen is verloren gegaan of ..... meer dan oorspronkelijk
werd opgegeven;

dat in de ..... te ..... is aangetroffen een verzegelde kist,

inhoudende geredde ..... van de afgebrande ..... instelling te ..... welke kist indertijd aan den beheerder van het ..... te ..... in bewaring werd gegeven;

dat de verkoopopbrengsten van de geredde ..... hebben bedragen ..... en ..... of te zamen .....

dat alzoo het bedrag van de aan het Land toegebrachte schade waarvoor ..... aansprakelijk dient te worden gesteld zal moeten worden bepaald op ..... + ... of .....

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord (advies van .....).

Is goedgevonden en verstaan:

Met toepassing van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) aan den gewezen ..... van het ..... te ..... ter voorschreven zake eene vergoeding op te leggen van ..... (.....).

No. 4.

Gelezen de brief van den Directeur van ..... van ..... No. .... en bijlagen, uit welke stukken blijkt:

dat de sedert uit 's Lands dienst ontslagen ..... bij het ..... te ..... stamboek No. .... zich schuldig heeft gemaakt aan verduistering van eenige tot gemelde ..... behorende door hem destijds voor eigen rekening .....

dat ..... voornoemd terzake van de hiervoren vermelde verduistering bij in kracht van gewijsde gegaan vonnis van den Landraad te ..... van ..... No. .... is veroordeeld tot gevangenisstraf voor den tijd van ..... maanden;

dat bij eene in verband met de inhechtenisneming van ..... gedane volledige opneming van het toenmaals door hem beheerde magazijn een tekort werd bevonden van ....., ingebracht in de maanden ..... waarvan geen is gevraagd en waarvoor aan ..... was uitgegeven een bedrag van .....

dat derhalve aan het Land eene schade is berokkend tot even-
gemeld bedrag van .....

dat ..... voornoemd voor dezes schade aansprakelijk
dient te worden gesteld;

Gelet op het Regeeringsomslagvel van .....
No. ...., waarbij de Directeur van ..... werd ge-
machtigd, om ingevolge artikel 2 van het Koninklijk besluit van 1
Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) .....
voornoemd uit te noodigen binnen ééne maand na ontvangst van de
betreffelijke aanschrijving, terzake van de evenbedoelde aan het
Land toegebrachte schade eene schriftelijke verdediging in te
dienen:

Nog gelezen:

- a. het verslag van den Directeur van ..... van .....
No. ...., waaruit blijkt dat ..... bij diens brief van
..... t.v. No. .... werd uitgenoodigd eene
schriftelijke verdediging als vorenbedoeld binnen ééne maand
na ontvangst van dat schrijven in te dienen; ;
- b. de bij vorenvermeld verslag overgelegde brieven van het Hoofd
van den ..... van ..... No. ....

Overwegende:

dat vorenbedoelde aanschrijving op ..... aan .....
voornoemd is uitgereikt;

dat de bij die aanschrijving gestelde termijn van ééne maand
is verstreken zonder dat van belanghebbende eene schriftelijke ver-
dediging is ontvangen;

dat hoewel ..... blijkens het vorenbedoeld vonnis, slechts
voor het verduisteren van ..... is veroordeeld hij niette-
min aansprakelijk behoort te worden gesteld voor het geheele tekort
van ....., omdat hij uit hoofde van zijn ambt verant-
woordelijk is voor hetgeen zich in zijn magazijn bevond;

dat derhalve ..... voornoemd ingevolge artikel 82 der
Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521) voor de aan
den Lande toegebrachte schade van *f* ..... aansprakelijk dient
te worden gesteld;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord (advies van .....
.....).

Is goedgevonden en verstaan:

Met toepassing van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) aan den ge-
wezen ..... bij het ..... te .....
stamboek No. .... ter voorschreven zake eene vergoeding op
te leggen van ..... (.....).

No. 5.

Gelezen de brief van den Directeur van .....
van ..... No. .... en bijlagen, uit welke stukken
blijkt:

dat de gewezen beambte bij het ..... te .....
stamboek No. .... op ..... een kastekort heeft gehad van
....., waardoor aan den Lande eene schade tot even-
genoemd bedrag is toegebracht;

dat er termen aanwezig zijn om tegen ..... voornoemd
eene administratieve vervolging in te stellen tot vergoeding van be-
doelde schade.

Gelet op het Regeeringsomslagvel van ..... No. ....
waarbij de Directeur van ..... werd gemachtigd, om
ingevolge artikel 2 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904
No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) ..... voor-
noemd uit te noodigen, binnen ééne maand na ontvangst van de
betreffelijke aanschrijving, terzake van de evenbedoelde, aan het
Land toegebrachte schade eene schriftelijke verdediging in te
dienen.

Nog gelezen:

- a. het verslag van genoemd Departementshoofd van .....
No. .... waaruit blijkt, dat ..... bij diens brief
van ..... No. .... werd uitgenoodigd eene
schriftelijke verdediging in te dienen als vorenbedoeld binnen
ééne maand na ontvangst van dat schrijven, hetwelk op den
..... aan betrokkene werd uitgereikt;
- b. het bij bovengenoemd verslag overgelegd tot voornoemden Di-
recteur gericht schrijven, gedagteekend .....
van ..... voornoemd, waarbij hij erkent dat
hij op ..... een kastekort had van .....

..... hetwelk volgens zijne verklaring zou zijn ontstaan doordat door hem bij vergissing te veel is uitbetaald.

Overwegende:

dat vaststaat dat bij den gewezen ..... bij het ..... te ..... stamboek No. .... tijdens zijne tewerkstelling bij ..... op den ..... een tekort is bevonden van ..... en dat het tekort is te wijten aan het nalaten van de zorg waartoe genoemde beambte gehouden is;

dat derhalve ..... ingevolge artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521) voor de aan den Lande toegebrachte schade van ..... aansprakelijk dient te worden gesteld;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord (advies van .....).

Is goedgevonden en verstaan:

Met toepassing van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) aan den gewezen beambte bij het ..... te ..... stamboek No. .... ter voorschreven zake eene vergoeding op te leggen van ..... (.....).

No. 6.

Gelezen:

a. de brieven van den Directeur van ..... van ..... No. .... en ..... No. .... en bijlagen;

b. de adviezen van ..... ddo. .... Nos. .... en .....; uit welke stukken o.a. blijkt:

dat de beheerder der ..... bij ..... te ..... tijdens zijne tewerkstelling bij de ..... te ..... twee ..... met ..... in ..... heeft aangenomen voor echte ..... en daarop in totaal eene som van ..... aan ..... heeft verstrekt;

dat door ..... van die ..... het Land terzake schade heeft geleden tot voormeld bedrag van .....

dat er termen aanwezig zijn om tegen ..... voornoemd

wegens niet opvolging van de voorschriften betreffende het .....
 ..... van in ..... gegeven goederen, eene administratieve vervolging in te stellen op den voet van artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet.

Gelet op het Regeeringsomslagvel van .....
 No. .... waarbij de Directeur van ..... werd gemachtigd, om ingevolge artikel 2 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) .....
 voornoemd uit te noodigen binnen ééne maand na ontvangst van de betreffelijke aanschrijving, terzake van de evenbedoelde schade eene schriftelijke verdediging in te dienen.

Nog gelezen het verslag van den Directeur van .....
 van ..... met de daarbij overgelegde brieven van het Hoofd van den ..... van ..... No. .... en ..... Nos. .... en ..... en ..... No. .... en bijlagen, w.o.:

- a. een afschrift van diens tot ..... voornoemd gericht aanschrijving van ..... No. ...., die op den ..... aan betrokkene werd uitgereikt en o.m. de mededeeling inhield: dat ..... geheel in strijd met de bestaande voorschriften — luidens welke de onderwerpelijke ..... eerst hadden moeten ..... geworden door den ..... daarna door den ..... welke ..... schriftelijk door beide deze beambten hadden moeten worden vastgelegd in het z.g.n. .... boekje, om vervolgens pas te worden geverifieerd en ..... door den beheerder —, buiten deze voorgeschreven tusschenkomst van ..... en ..... zelfstandig de ..... heeft verricht en, niettegenstaande hem twee malen door den ..... de vraag is gesteld of hij de ..... niet eerst zou ..... van de ..... geen gebruik heeft gemaakt, een en ander met het gevolg dat hij de ..... voor ..... heeft aangezien en daarop een gezamenlijke ..... van ..... heeft verstrekt, ook alweer in bepaalden strijd met het rondschrifven van het Hoofd van den ..... van ..... No. .... luidens hetwelk voor ..... van meer dan ..... de voorafgaande mondelinge toestemming van den betrokken controleur vereischt wordt;

dat ..... waar hij bij de ..... van de onderwerpelijke ..... niet plichtmatig te werk is gegaan, aansprakelijk behoort te worden gesteld voor de als gevolg daarvan aan den Lande toegebrachte schade;

- b. het verweerschrift gedagteekend ..... van ..... waarbij deze naar aanleiding van bedoelde aanschrijving tot zijne verdediging o.m. aanvoert;

dat de ..... der onderwerpelijke ..... inderdaad door tusschenkomst van den ..... en ..... heeft plaats gehad, terwijl het overig ..... personeel voor de tot standkoming der ..... van de bewuste ..... , ook zijn gevoelen ten aanzien van de ..... , het ..... als wel de ..... heeft doen blijken;

dat, nadat de ..... van de onderwerpelijke ..... door den betrokken ..... in het ..... boekje is vastgesteld geworden de ..... en ..... zijnerzijds volgden, welke bewering, van zooverre noodig, getoetst zou kunnen worden aan de door den betrokken ..... en ..... voor den Rechter-Commissaris te ..... onder eede afgelegde verklaringen;

dat van de ..... geen gebruik is gemaakt omdat zulks ook niet bepaaldelijk is voorgeschreven.

Overwegende:

dat de mededeeling in zijn verweerschrift als zoude de ..... van de onderwerpelijke ..... door tusschenkomst van den ..... en ..... hebben plaats gehad niet in overeenstemming is met de mededeeling van ..... voorkomende in zijn tot het Hoofd van den ..... gericht schrijven van ..... No. .... „dat de ..... werden ..... in tegenwoordigheid van den ..... en het ..... personeel”;

dat, waar uit de bij zijn voormeld schrijven van ..... No. .... overgelegde, door den ..... en een ..... van het ..... eveneens onder eede afgegeven verklaringen voorts blijkt, dat volgens den ..... „..... en ..... door den ..... zelf zijn vastgesteld”, terwijl de ..... beweert dat hem, „toen hij wilde overgaan tot ..... en „....., door den ..... werd toegevoegd, dat zulks niet noodig was, wijl het .....

gold, omdat die immers aan een Europeaan toebehooren", als vaststaand moet worden aangenomen dat genoemde ..... beambten geen werkzaam aandeel hebben gehad in de ..... van de onderwerpelijke .....

dat, al ware de ..... volgens voorschrift door den betrokken ..... en ..... geschied, de door hen in het z.g. .... boekje ingeschreven ..... daarin door den ..... zou moeten zijn geverifieerd en bekrachtigd, in verband waarmede die, ... en niemand anders voor de ..... waarde verantwoordelijkheid draagt;

dat ..... in zijn meerbedoeld schrijven van ..... uitdrukkelijk erkent, dat bij de vaststelling van de ..... van den leidraad is afgeweken, het bepaalde bij V. C. niet is toegepast en dat hij zich in deze aan een verzuim heeft schuldig gemaakt;

dat ..... opmerking, als zoude het niet bepaaldelijk zijn voorgeschreven dat van de ..... gebruik moet worden gemaakt onjuist is, daar toch in het desbetreffend voorschrift uitdrukkelijk is bepaald, dat men de echtheid der ..... en ..... het best op hun ..... onderzoekt, terwijl in de ..... geen ander hulpmiddel ter vaststelling van de ....., dus ....., beschikbaar is dan de .....

Overwegende voorts:

dat met het vorenstaande afdoende is bewezen dat ..... voornoemd door het nalaten van de zorg waartoe hij gehouden is, n.l. opvolging van de voorschriften betreffende het ..... van ....., de vorenbedoelde schade aan het Land heeft toegebracht, zoodat artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521) terzake op hem toepasselijk is;

dat hij voor de onderwerpelijke schade derhalve aansprakelijk moet worden gesteld;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord (advies van .....),
Is goedgevonden en verstaan:

Met toepassing van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) aan ..... voorheen ..... van ..... te ..... thans te ..... ter voorschreven zake eene vergoeding op te leggen van ..... (.....).

No. 7.

Gelezen de brief van den Directeur van ..... van
 .. No. ...., waaruit blijkt;

dat de gewezen ..... bij den Patih van .....
 zich schuldig heeft gemaakt aan verduistering van 's Lands gelden
 tot een bedrag van ....., zijnde hem door den ..... bij
 genoemden Patih ..... ter storting in 's Lands kas te .....
 ..... afgedragen ..... gelden verminderd met
 het door den inner ontvangen collecteloon;

dat daardoor aan het Land tot genoemd bedrag van .....
 schade is berokkend;

dat krachtens het besluit van den Resident van .....
 de ..... bij den Patih van ..... zijnde
 ..... voornoemd belast is met de afgifte van vergunningsbe-
 wijzen bedoeld in lid ..... van artikel ..... van de ordonnantie
 in Staatsblad ....., gewijzigd bij Staatsblad .....
 ..... zoomede met de overstorting in 's Lands kas van de door
 hem terzake ontvangen ..... gelden, zoodat waar .....
 voortvluchtig is, er termen aanwezig zijn om tegen .....
 vd. eene administratieve vervolging in te stellen tot vergoeding van
 bedoelde schade.

Gelet op het Regeeringsomslagvel van .....,
 waarbij de Directeur van ..... werd gemachtigd
 om ingevolge artikel 2 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904
 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) ..... voor-
 noemd uit te noodigen binnen ééne maand na ontvangst van de
 betreffende aanschrijving, terzake van de evenbedoelde, aan het
 Land toegebrachte schade eene schriftelijke verdediging in te die-
 nen.

Nog gelezen:

- a. het verslag van genoemd Departementshoofd van .....
 No. ...., waaruit blijkt, dat ..... bij diens brief
 werd uitgenoodigd eene schriftelijke verdediging in te dienen
 als vorenbedoeld binnen ééne maand na ontvangst van dat schrij-
 ven, hetwelk op den ..... aan betrokkene werd uit-
 gereikt;
- b. het bij het bovengenoemd verslag overgelegd schrijven van den
 Resident van ..... en de daarbij gevoegde tct

voornoemden Directeur gerichte brief gedagteekend .....
van ..... voornoemd, waarin niets tot zijne verdediging
wordt aangevoerd.

Overwegende dat op ..... vd. ingevolge het besluit van den
Resident van ..... van ..... No. .... de verplichting rustte
om de door hem ontvangen ..... gelden ten bedrage van
..... in 's Lands kas te .....
te storten;

dat hij vorenbedoelde gelden heeft afgedragen aan den .....
bij den Patih van ..... ter storting in bovengenoemde
Lands kas, waardoor het dien beambte mogelijk is geweest om voor-
meld bedrag te verduisteren, en ..... derhalve met betrek-
king tot de storting van bedoelde gelden de zorg heeft nagelaten
waartoe hij gehouden was;

dat hij mitsdien ingevolge artikel 82 der Indische Comptabiliteits-
wet (Staatsblad 1917 No. 521) aansprakelijk moet worden gesteld
voor de door het Land geleden schade van .....

dat blijkens voormelden brief van den Resident van .....
van ..... No. .... in mindering van het bedrag van .....
in 's Lands kas te ..... is gestort eene som van .....
..... zoodat de aan het Land toegebrachte schade, waarvoor
..... aansprakelijk dient te worden gesteld is terug-
gebracht tot .....

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord (advies van .....).

Is goedgevonden en verstaan:

Met toepassing van artikel 3 van het Koninklijk besluit van
1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) aan ..... bij
den Patih van ..... ter voorschreven zake eene vergoe-
ding op te leggen van ..... (.....).

No. 8.

Gelezen de brief van den Directeur van ..... van
..... No. .... en bijlagen, uit welke stukken blijkt:

dat de gewezen ..... bij het ..... te .....
stamboek No. .... intusschen benoemd tot ..... bij de .....
te ..... op grond van zijne bekentenis van gepleegde on-

regelmatigheden eerst uit zijne betrekking en later uit 's Lands dienst is ontslagen;

dat eene, in verband met de ontdekking van die onregelmatigheden verrichte algemeene opname van het door ..... voornoemd beheerd magazijn aan het licht heeft gebracht, dat er ettelijke ..... verdwenen — en vermist of verwisseld — zijn terwijl enkele ..... op verkeerde plaatsen zijn aangetroffen, al welke ..... een bedrag van ..... aan ....., verstrekt in het jaar ..... vertegenwoordigen;

dat alle van den Landraad te ..... terugontvangen voorwerpen, zoomede evengemelde op verkeerde plaatsen aangetroffen ....., sedert zijn verkocht en ..... hebben opgebracht, welke gelden in de ..... administratie zijn verhandeld als geheel dan wel gedeeltelijk terugontvangen ..... van eenige der vermiste ....., zoodat de werkelijke aan den Lande toegebrachte schade bedraagt ..... — ..... = ...

dat er termen aanwezig zijn tot vergoeding van bedoelde schade eene administratieve vervolging in te stellen tegen ....., die verantwoordelijk is voor hetgeen zich in zijn magazijn bevond.

Gelet op het Regeeringsomslagvel van ..... No. .... waarbij de Directeur van ..... werd gemachtigd, om in-gevolge artikel 2 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) ..... voornoemd uit te noodigen binnen ééne maand na ontvangst van de betrekkelijke aanschrijving, terzake van de evenbedoelde, aan het Land toegebrachte schade, eene schriftelijke verdediging in te dienen.

Nog gelezen:

- a. het verslag van den Directeur van ..... van ..... No. ...., waaruit blijkt dat ..... bij brief van dat Departementshoofd van ..... No. .... werd uitgenoodigd eene schriftelijke verdediging als vorenbedoeld binnen ééne maand na ontvangst van dien brief in te dienen;
- b. de bij vorenvermeld verslag overgelegde brieven van het Hoofd van ..... van ..... Nos. .... en .....

Overwegende:

dat vorenbedoelde aanschrijving op ..... aan ..... voornoemd is uitgereikt;

dat de bij die aanschrijving gestelde termijn van eene maand is verstreken zonder dat van belanghebbende een schriftelijke verdediging is ontvangen;

dat, hoewel ..... blijkens het vonnis van den Landraad te ..... van ..... No. .... is vrijgesproken, omdat het hem ten laste gelegde misdrijf van verduistering niet wettig en overtuigend is bewezen, hij door dat vonnis niet kan worden ontheven van de verantwoordelijkheid voor het door hem gevoerd magazijnsbeheer;

dat de hiervoren omschreven onregelmatigheden hebben plaats gehad tijdens het beheer van ..... over het magazijn van het ..... te .....

dat derhalve ..... voornoemd ingevolge artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521) voor de aan den Lande toegebrachte schade van ..... aansprakelijk dient te worden gesteld;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord (advies van .....).

Is goedgevonden en verstaan:

Met toepassing van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) aan den gewezen ..... bij het ..... te ....., ... Stamboek No. .... ter voorschreven zake eene vergoeding op te leggen van ..... (.....).

No. 9.

Gelezen de brief van den Directeur van ..... van ..... No. .... en bijlagen;

uit welke stukken blijkt:

dat ten gevolge van de door den voortvluchtigen ..... van ....., gepleegde verduistering van in de maanden ..... geïnde ..... over ..... het Land tot een bedrag van ..... schade heeft geleden; ;

dat er termen aanwezig zijn om tegen den ..... gecommiteerde ....., die aan de contrôle op de verantwoording en de geregelde storting dier ..... gelden niet de zorg

heeft besteed, waartoe hij gehouden was, eene administratieve vervolging in te stellen tot vergoeding van bedoelde schade.

Gelet op het Regeeringsomslagvel van .....
 No. .... waarbij de Directeur van ..... werd gemachtigd om ingevolge artikel 2 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) den ..... gecommiteerde ..... uit te noodigen, binnen ééne maand na ontvangst van de betrekkelijke aanschrijving, terzake van de evenbedoelde schade eene schriftelijke verdediging in te dienen.

Nog gelezen het verslag van den Directeur van Financiën van ..... No. .... en het overgelegd verweerschrift gedagteekend ..... van ..... voornoemd, waarbij hij naar aanleiding van de tot hem gerichte aanschrijving van genoemd Departementshoofd van ..... No. .... die op den ..... aan betrokkene werd uitgereikt en o.m. de mededeeling inhield;

dat uit het ingesteld onderzoek naar de data, waarop de geïnde ..... gelden in 's Lands kas te ..... zijn gestort, is gebleken dat hij geen contrôle heeft uitgeoefend op de verantwoording en de geregelde storting dier ..... gelden en de stortingsbewijzen niet of zeer gebrekkig en slordig heeft geverifieerd, waardoor het ..... mogelijk is geweest die gelden te verduisteren;

dat hij, door aan de contrôle op de verantwoording van de onderwerpelijke ..... gelden niet de zorg te hebben besteed, als waartoe hij gehouden was, aansprakelijk moet worden gesteld voor de als gevolg van de gepleegde verduistering aan den Lande toegebrachte schade;

tot zijne verdediging aanvoert:

dat de verduisterde ..... moeten worden onderscheiden in twee soorten:

1. ...., welke geïnd en geboekt worden zoowel in het dagboek van den ..... als in het betrekkelijk .....
2. ...., welke door den voortvluchtigen ..... geïnd, doch niet geboekt werden;

dat contrôle ter voorkoming van den sub 2e bedoelden diefstal bezwaarlijk kan worden uitgeoefend, omdat de dief slimmer is dan degene die hem controleert;

dat de ..... gecommiteerde weinig of geen tijd heeft om bij de verschillende ..... in de onderscheidene kampongs in de uitgestrekte afdeeling ..... hunne ..... een voor een te onderzoeken en na te gaan of ze behoorlijk gekwiteerd zijn;

dat aan een onderzoek in de kampongs velerlei bezwaren zijn verbonden;

dat de gecommiteerde voor het grootste gedeelte van het jaar aan zijne schrijftafel is gehouden voor den ..... en de .....

dat het toezicht op de storting van alle soorten ..... i.e. ook ..... berust bij het betrokken districts- of onderdistrictshoofd en de wijze van indiening van de stortingsbewijzen breedvoerig is uiteengezet in zijne — ..... — verdediging inzake de fraude in .....

dat volgens de „Instructie” van de gecommiteerden de ..... *ééns per maand* in 's Lands kas gestort moeten worden;

dat niet direct aan ontrouw van den betrokken inner gedacht kan worden, zooals reeds omstandig werd medegedeeld door den Assistent-Resident van ..... in zijn schrijven van ..... No. ....;

dat de gelden verduisterd zijn in de maanden ..... en ..... en dat waar de ..... omstreeks ..... de vlucht nam, z.i. wel gezegd kan worden dat hij in de vervulling van zijne functie wel degelijk actief was, zoodat hem in deze hoegenaamd geen ver¹ wijt kan worden gemaakt van plichtsverzaking. s

Overwegende:

dat de opmerking in zijn verweerschrift als zoude het o.a. noodig zijn om bij de verschillende ..... in de onderscheidenen kampongs hunne ..... een voor een te onderzoeken of ze behoorlijk gekwiteerd zijn, minder juist is, daar toch ingevolge artikel ..... van zijn instructie hij bij verschillende ..... slechts zooveel doenlijk moet nagaan of de op hunne ..... verleende kwijtingen van afbetalingen overeenkomen met de aantekeningen daarvan in het ..... van den betrokken .....

dat hoewel door hem is aangevoerd dat hij weinig of geen tijd heeft om daarvoor de kampongs te bezoeken en dat aan een onderzoek in bedoelde kampongs velerlei bezwaren zijn verbonden, in zijn voor den Resident van ..... bestemd verweerschrift

dd. .... nopens door hem in rekening ingebrachte transportkosten nochtans is medegedeeld, dat hij af en toe de kampongs inspecteert om een juiste basis te hebben voor .....

dat het derhalve bij die gelegenheid mogelijk is geweest om te voldoen aan de hem bij bovenbedoeld artikel ..... van de Instructie opgelegde verplichting;

dat ..... bewering dat het toezicht op de storting van alle soorten ..... i.e. ook ..... bij het betrokken districts- of onderdistrictshoofd berust, onjuist is, daar ingevolge de artikelen ..... en ..... van de betreffende Instructie de gecommiteerde toezicht moet houden op de verantwoording van bovenbedoelde ....., de door den ..... gevoerde administratie moet controleeren en in het grootboek (stortingsboek) aantekening moet houden van de volgens de gekwiteerde stortingsbewijzen in 's Lands kas overgestorte bedragen;

dat door hem op Maandag den ..... twee stortingsbewijzen onderscheidenlijk groot ..... en ..... voor gezien zijn geteekend;

dat het eerstgemeld bedrag van ..... eerst op ..... in 's Lands kas te ..... is gestort, in stede op ..... uiterlijk op den .....

dat de storting van het in de tweede plaats genoemd bedrag van ..... nog veel later en wel op ..... heeft plaats gehad;

dat hij op ..... bij de verificatie van de boeken van den ..... ten kantore van den ..... of ..... had moeten en kunnen ontdekken dat de storting van ..... groot ..... eerst op ..... is geschied en dat nog geen storting had plaats gehad van het bedrag van ..... waarvan het stortingsbewijs eveneens op den ..... voor gezien is geteekend;

dat waar de stortingsbewijzen op een en denzelfden dag t.w. ... . voor gezien zijn geteekend, meerbedoelde bedragen van *f* ..... en *f* ..... dan toch in elk geval eveneens op een en denzelfden dag zijn moeten worden verantwoord;

dat het hem zelfs bij de boekenverificatie op ..... niet is opgevallen dat noch steeds geen storting had plaats gehad van het bedrag van ..... waarvan het stortingsbewijs reeds op ..... voor gezien is geteekend;

dat op ..... een storting heeft plaats gehad van .....
 waarvan de stortingsstaat op ..... voor gezien is geteekend;

dat het hem bij de boekenverificatie op ..... evenmin
 is opgevallen dat het bedrag van ..... voorkomende op een
 door hem op ..... voor gezien geteekend stortingsbewijs,
 hoewel te laat, reeds was gestort, terwijl het bedrag van .....
 vermeld op een stortingsbewijs hetwelk lang te voren en wel op
 ..... door hem voor gezien was geteekend, op den .....
 ..... nog steeds niet was verantwoord;

dat uit het bovenstaande moet worden afgeleid:

- a. dat de knoerijen reeds in ..... zijn aangevangen;
- b. dat hij den ..... vanaf de maand ..... on-
gecontroleerd heeft gelaten;

dat genoemde ..... zich ongecontroleerd wetend, van de
 hem aangeboden gelegenheid gebruik heeft gemaakt om te storten
 sommen achter te houden en de tekorten aan te zuiveren met na
 den ..... geïnde doch niet in het kasboek en in het betrek-
 kelijk ..... geboekte ....., om vervolgens het eene
 gat met het andere te stoppen;

dat ..... de op het tijdvak ..... betrekking
 hebbende, door genoemden ..... opgemaakte stortingsbewij-
 zen, gebrekkig en slordig heeft geverifieerd, blijkende zulks uit het
 volgende;

dat de verwijzingen in enkele stortingsbewijzen naar den datum
 van de laatstvorige opgaaf geheel ontbreken, terwijl toch krachten
 artikel ..... van het besluit van ..... No. ....
 (Bijblad op het Staatsblad No. ....) op alle exemplaren der stor-
 tingsbewijzen bij wijze van eene aan den voet van het stuk gestelde
 en afzonderlijk onderteekende noot in letters behoort te worden
 vermeld de datum der laatstvorige opgave;

dat de meeste stortingsstaten niet zijn voorzien van den datum
 van opmaking;

dat waar uit de bovenbedoelde feiten blijkt, dat hij geen voldoende
 toezicht heeft uitgeoefend op de inning en verantwoording van bo-
 vengenoemde gelden, waardoor het mogelijk is geweest vorenbedoel-
 de gelden te verduisteren, het mitsdien vaststaat dat hij de zorg
 heeft nagelaten waartoe hij gehouden was, zoodat artikel 82 der
 Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521) terzake op
 hem toepasselijk is;

dat ....., op wien als hoofdschuldige in de zaak zoo niet de geheele dan toch een gedeelte van de aan den Lande toegebrachte schade zou moeten worden verhaald, onvindbaar is en van een schadeverhaal op genoemden persoon derhalve is moeten worden afgezien;

dat het evenwel billijk voorkomt de schade niet ten volle door ..... te doen dragen doch slechts de helft daarvan en wel tot een bedrag van ..... op hem te verhalen;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord (advies .....).

Is goedgevonden en verstaan:

Met toepassing van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) aan den ..... gecommitteerde ..... ter voorschreven zake eene vergoeding op te leggen van ..... (.....).

No. 10.

Gelezen de brief van den Directeur van ..... van ..... No. .... en bijlagen, uit welke stukken blijkt:

dat tengevolge van de door den voortvluchtigen ..... van ..... gepleegde verduistering van door hem geïnde ..... gelden tot een bedrag van ..... verminderd met het door hem genoten collecteloon ten bedrage van ..... den Lande tot de som van ..... (*f* ..... — *f* .....) schade is toegebracht;

dat er termen aanwezig zijn om tegen den wedono van ..... die ernstig tekort is geschoten in de vervulling van zijn plicht ten aanzien van het hem opgedragen toezicht op de onderwerpelijke administratie een administratieve vervolging in te stellen tot vergoeding van een gedeelte van bedoelde schade.

Gelet op het Regeeringsomslagvel van ..... No. ...., waarbij de Directeur van ..... werd gemachtigd om ingevolge artikel 2 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) ..... voornoemd uit te noodigen, binnen ééne maand na ontvangst van de betreffende

aanschrijving, terzake van de evenbedoelde aan het Land toegebrachte schade eene schriftelijke verdediging in te dienen.

Nog gelezen:

- a. de verslagen van den Directeur van ..... van ..... No. .... en ..... de laatste in voldoening aan het schrijven van den Gouvernements Secretaris van den ..... van laatstgenoemde maand No. .... uit welke bescheiden blijkt, dat ..... voornoemd bij diens brief van ..... No. .... werd uitgenoodigd eene schriftelijke verdediging in te dienen als vorenbedoeld binnen ééne maand na ontvangst van dat schrijven, hetwelk op den ..... aan betrokkene werd uitgereikt;
- b. de bij eerstbedoeld verslag overgelegde zendbrief van den Resident van ..... van ..... No. .... en de daarbij gevoegde tot den Directeur van ..... gerichte brief gedagteekend ..... No. .... van ..... voornoemd, waarbij hij te kennen geeft zich te zullen schicken naar hetgeen terzake wordt beslist en verzoekt de hem eventueel op te leggen vergoeding te mogen voldoen in maandelijksche afbetalingen van .....

Overwegende:

dat door belanghebbende niets te zijner verdediging is aangevoerd;

dat, waar uit het terzake van den diefstal gehouden onderzoek is gebleken, dat ..... de administratie van de ..... van den ..... niet heeft gecontroleerd, waardoor het ..... mogelijk is geweest vorenbedoelde gelden te verduisterten, het mitsdien vaststaat dat hij de zorg heeft nagelaten waartoe hij gehouden was, zoodat artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521) terzake op hem toepasselijk is;

dat ..... voornoemd, op wien als hoofdschuldige in de zaak zoo niet de geheele dan toch een gedeelte van de aan den Lande toegebrachte schade zou moeten worden verhaald, onvindbaar is en van een schadeverhaal op genoemde persoon derhalve is moeten worden afgezien;

dat het evenwel billijk voorkomt de schade niet ten volle door ..... te doen dragen, doch slechts twee derde gedeelte daarvan en wel tot een bedrag van ..... op hem te verhalen;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord (advies van .....
.....).

Is goedgevonden en verstaan:

Met toepassing van artikel 3 van het Koninklijk besluit van
1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) aan .....
..... wedono van ..... ter voorschreven
zake eene vergoeding op te leggen van .....
(.....).

No. 11.

Gelezen het schrijven van den Directeur van .....
van ..... No. .... en bijlagen, uit welke stukken blijkt:
dat de gewezen beambte bij het .....: te .....
....., stamboek No. .... door ontvreemding van
enkele tot ..... behorende ..... gevolgd door
het opnieuw ..... daarvan en door herhaling van deze
wijze van knoeierij gedurende geruimen tijd, den Lande eene schade
heeft toegebracht onderscheidenlijk van ..... en .....
aan ..... verstrekt op ....., ingebracht in de jaren
..... en ..... zoomede van een bedrag van ..... aan
reglementaire schadeloosstellingen;

dat derhalve aan het land in totaal eene schade is berokkend van
..... + ... + ... = ...

dat voor deze schade aansprakelijk dient te worden gesteld .....
..... voornoemd die, terzake van bedoelde verduistering
bij het in kracht van gewijsde gegaan vonnis van den Land-
raad te ..... van ..... No. .... o.a. is veroor-
deeld tot gevangenisstraf voor den tijd van ..... jaar en
..... maanden;

dat er termen aanwezig zijn om voor die schade mede aanspra-
kelijk te stellen de ..... van bovengenoemd ....., die,
door onvoldoende toezicht op de juiste naleving van enkele maga-
zijnsvoorschriften, de knoeierij mogelijk heeft gemaakt.

Gelet op het Regeeringsomslagvel van ..... No. .... waar-
bij de Directeur van ..... werd gemachtigd om ingevolge
artikel 2 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (In-
disch Staatsblad No. 241) ..... en ..... voornoemd uit te

noodigen binnen ééne maand na ontvangst van de betrekkelijke aanschrijving, terzake van de evenbedoelde, aan het Land toegebrachte schade eene schriftelijke verdediging in te dienen;

Nog gelezen :

- a. het verslag van den Directeur van ..... van .....
No. ...., waaruit blijkt dat ..... en ..... bij diens brief van ..... No. .... werden uitgenoodigd eene schriftelijke verdediging in te dienen als vorenbedoeld binnen ééne maand na ontvangst van dat schrijven, hetwelk op den ..... aan eerstgenoemde werd uitgereikt;
- b. de bij bovengenoemd verslag overgelegde brieven van het Hoofd van respectievelijk van ..... en ..... Nos. .... met bijlagen, w.o. het schrijven gedagteekend ..... van ..... voornoemd waarbij deze de hem ten laste gelegde beschuldiging erkent.

Overwegende :

I. ten aanzien van .....

dat door het vorenbedoeld vonnis vaststaat dat ..... in zijne hoedanigheid van beambte bij het ..... te ..... de bovenbedoelde ..... heeft verduisterd en daardoor de vorenbedoelde schade heeft toegebracht;

dat derhalve door hem een dusdanige onrechtmatige handeling is gepleegd dat artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521) terzake op hem toepasselijk is.

II. ten aanzien van .....

dat voormelde termijn van een maand is verstreken zonder dat van belanghebbende eene schriftelijke verdediging is ontvangen; dat het terzake ingesteld administratief onderzoek aan het licht heeft gebracht dat de onderwerpelijke knoeierij mogelijk is gemaakt doordat hij onvoldoende toezicht heeft uitgeoefend op de juiste naleving van enkele magazijnsvoorschriften, waardoor het is kunnen gebeuren :

1. dat de magazijnsopnemers niet in het magazijn bleven totdat een telling geheel was afgelopen, n.l. totdat alle geconstateerde verschillen afdoende in hun bijzijn waren opgehelderd;
2. dat magazijnsboeken ongemerkt naar het magazijn van bovengenoemden ..... gebracht werden en deze aldaar ongestoord uitboekingen kon verrichten;

3. dat ....., welke voor de dagelijkse verificatie waren opgevraagd, door den betrokken ..... eenvoudig van de tafel werden weggehaald en „in orde” gemaakt;

4. dat radeeringen en doorhalingen in de boeken ongestoord en ongemerkt konden plaats hebben;

dat het mitsdien vaststaat dat hij de zorg heeft nagelaten waartoe hij gehouden was, zoodat artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521) terzake op hem toepasselijk is;

dat hij voor de onderwerpelijke schade derhalve mede aansprakelijk moet worden gesteld.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord (advies van .....).

Is goedgevonden en verstaan:

Met toepassing van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241):

a. aan den gewezen beambte bij het ..... te ..... stamboek No. ...., ...

b. aan den ..... van genoemd ....., ...

a en b ter voorschreven zake eene vergoeding op te leggen van ..... (.....).

No. 12.

Gelezen het schrijven van den Directeur van ..... van ..... No. .... en bijlagen, uit welke stukken blijkt:

dat de gewezen ..... bij het ..... te ..... stamboek No. .... zich schuldig heeft gemaakt aan verduistering van tot gemelde ..... behorende ....., betreffende de dienstjaren ..... en .....

dat door die verduistering aan het Land in totaal eene schade is berokkend van .....

dat voor deze schade aansprakelijk dient te worden gesteld ..... voornoemd die, terzake van de bedoelde verduistering bij in kracht van gewijsde gegaan vonnis van den Landraad te ..... van ..... No. .... is veroordeeld o.m. tot gevangenisstraf voor den tijd van ..... maanden;

dat er termen aanwezig zijn om voor die schade mede aansprakelijk te stellen den gewezen ..... van bovengenoemd .....

....., die de contrôle op de magazijn heeft verwaarloosd, waardoor de door ..... voornoemd gepleegde verduistering vergemakkelijkt werd.

Gelet op het Regeeringsomslagvel van ..... No. ...., waarbij de Directeur van ..... werd gemachtigd om ingevolge artikel 2 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) ..... voornoemd en ..... voornoemd uit te noodigen binnen eene maand na ontvangst van de betrekkelijke aanschrijving, terzake van de evenbedoelde, aan het Land toegebrachte schade eene schriftelijke verdediging in te dienen.

Nog gelezen:

I. het verslag van genoemd Departementshoofd van ....., waaruit blijkt dat ..... en ..... bij diens brief van ..... No. .... werden uitgenoodigd eene schriftelijke verdediging in te dienen als vorenbedoeld binnen eene maand na ontvangst van dat schrijven hetwelk aan de betrokkenen respectievelijk ..... en ..... werd uitgereikt;

II. de bij bovengenoemd verslag overgelegde brieven van het Hoofd van den ..... van ....., ... en ..... Nos. ...., ... en ..... en de brieven gedagteekend:

a. van ..... voornoemd, waarbij hij tot zijne verdediging aanvoert dat hij door het ondergaan van de hem bij voormeld vonnis van den Landraad te ..... van ..... No. .... opgelegde gevangenisstraf voor den tijd van ..... maanden naar zijne meening vrijgesteld zou zijn van de vergoeding van de door hem aan den Lande toegebrachte schade;

b. van ..... voornoemd waarbij hij het verzoek doet om de door hem aan den Lande toegebrachte schade van ..... in termijnen te mogen afbetalen zoodra hij weder in betrekking zal zijn.

Overwegende:

a. ten aanzien van .....

dat zijne meening, als zoude hij door het ondergaan van de hem bij voormeld vonnis opgelegde gevangenisstraf vrijgesteld zijn van de vergoeding van de vorenbedoelde schade, niet juist is, vermits hij ingevolge de uitdrukkelijke bepaling in artikel 82 der Indische

Comptabiliteitswet verplicht is de aan den Lande toegebrachte schade te vergoeden en hij van de verplichting tot die vergoeding niet wordt ontheven door de hem opgelegde straf voor het begane misdrijf;

dat door meergenoemd vonnis vaststaat dat hij in zijn voormelde hoedanigheid van ..... de bovenbedoelde ..... heeft verduisterd;

dat derhalve door hem eene dusdanige onrechtmatige handeling is gepleegd, als bedoeld bij artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521) waardoor aan het Land de bovengenoemde schade is toegebracht;

dat hij alzoo voor genoemde schade aansprakelijk dient te worden gesteld.

b. ten aanzien van .....

dat door belanghebbende niets te zijner verdediging is aangevoerd;

dat waar uit het terzake van den diefstal gehouden onderzoek is gebleken;

dat hij de contrôle op de magazijnen verwaarloosd heeft, waardoor het ..... mogelijk is geweest om voormelde panden te ontvreemden, het mitsdien vaststaat dat hij de zorg heeft nagelaten waartoe hij gehouden was, zoodat artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521) terzake op hem toepasselijk is;

dat hij voor de onderwerpelijke schade derhalve mede aansprakelijk moet worden gesteld.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord (advies van .....).

Is goedgevonden en verstaan:

Met toepassing van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241):

a. aan den gewezen ..... bij het ..... te ..... stamboek No. ....; .....

b. aan den gewezen ..... van genoemd .....

a en b ter voorschreven zake eene vergoeding op te leggen van ..... (.....).

No. 13.

Gelezen het schrijven van den Directeur van .....
van ..... No. .... en bijlagen, uit welke stukken
blijkt :

1e. dat de gewezen ..... bij het .....
te ....., ... Stamboek No. .... tijdens het
beheer van den sedert naar het ..... te ..... over-
geplaatsten beheerder ..... zich heeft schuldig gemaakt
aan ontvreemding en verwisseling van ..... tot de .....
..... te ..... behorende .....

dat aan den eigenaar van een dier ..... de bij artikel
..... van het reglement in Staatsblad ..... No. ....
bepaalde schadeloosstelling tot een bedrag van ..... werd
uitgekeerd, terwijl de op de overige ..... verstrekte .....
..... bedroeg ;

dat het Land hierdoor eene schade heeft geleden tot een bedrag
van ..... + ... = ...

2. dat tijdens het beheer van den ..... vd. in het maga-
zijn achtergebleven van den sedert uit 's Lands dienst ontslagen
..... bij de ..... te ..... stamboek
No. .... een kort werd geconstateerd van .....

dat van bedoelde ..... aan ..... van .....
..... de bovenbedoelde reglementaire schadevergoeding moest
worden uitgekeerd tot een bedrag van ....., terwijl de
..... verstrekt aan de overige ..... niet opgeveilde
..... *f* ..... hebben bedragen ;

dat hierdoor den Lande eene schade is toegebracht van .....
..... + ... = ...

dat derhalve aan het Land in totaal eene schade is toegebracht
van ..... + ... = ...

1e. dat voor de sub 1e bedoelde schade aansprakelijk dient te
worden gesteld ..... voornoemd, die terzake van de boven-
bedoelde verduistering bij in kracht van gewijsde gegaan vonnis
van den Landraad te ..... van ..... No. ....
is veroordeeld tot gevangenisstraf voor den tijd van ..... jaren,
terwijl er termen aanwezig zijn om voor die schade mede aanspra-
kelijk te stellen den toenmaligen beheerder van het .....

te ..... wijl hij zijn beheer niet volgens de voorschriften heeft gevoerd.

2e. dat er termen aanwezig zijn tot vergoeding van de sub 2de bedoelde schade eene administratieve vervolging in te stellen tegen ..... vd., die verantwoordelijk is voor hetgeen zich in zijn magazijn bevond en tegen ..... vd. terzake van het nalaten van de op hem rustende zorg tot naleving van de beheersvoorschriften.

Gelet op het Regeeringsomslagvel van ....., waarbij de Directeur van ..... werd gemachtigd om ingevolge artikel 2 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) ..... en ..... uit te noodigen binnen ééne maand na ontvangst van de betreffende aanschrijving, terzake van de evenbedoelde, aan het Land toegebrachte schade eene schriftelijke verdediging in te dienen.

Nog gelezen :

I. de verslagen van den Directeur van ..... van ..... en ..... Nos. .... en ....., het laatste in voldoening aan het schrijven van den Gouvernements Secretaris van ..... tv. No. .... uit welke verslagen blijkt, dat ..... en ..... bij diens brief van ..... No. .... werden uitgenoodigd eene schriftelijke verdediging in te dienen als vorenbedoeld binnen één maand na ontvangst van dat schrijven, hetwelk aan de betrokkenen respectievelijk ....., ... en ..... werd uitgereikt;

II. de bij eerstbedoeld verslag overgelegde brieven van het Hoofd van den ..... van ..... en ..... Nos. ... .. en ..... en bijlagen w.o.:

a. het verweerschrift, gedagteekend ..... van ..... vd. waarbij hij mededeelt niet in staat te zijn het bedrag van ..... te betalen en in hoofdzaak tot zijne verdediging aanvoert dat hij bij de beschikking van den assistent-resident van ..... van ..... No. .... van rechtsvervolging is ontslagen;

b. het schrijven, gedagteekend ..... No. .... van ..... waarbij hij te kennen geeft genegen te zijn de geheele schade ad ..... ten zijnen laste te nemen;

Overwegende:

I. ten aanzien van .....

dat, waar hij terzake van de door hem gepleegde verduistering bij het in kracht van gewijsde gegaan vonnis van den Landraad te ..... is veroordeeld, vaststaat dat door hem een dusdanige onrechtmatige handeling is gepleegd, dat artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521) op hem van toepassing is;

dat hij echter onvindbaar is een schadeverhaal op genoemden persoon derhalve voorloopig niet mogelijk is.

II. ten aanzien van .....

dat op het bericht dat hij op ..... zijn post eigenmachtig heeft verlaten, het door hem achtergelaten magazijn door den betrokken ..... bij den ..... en den ..... van de ..... te ..... is opgenomen en daarin een tekort is bevonden van ..... waardoor den Lande een schade is toegebracht van .....

dat hij uit hoofde van zijn ambt verantwoordelijk is voor hetgeen zich in zijn magazijn bevond, zoodat zijn aansprakelijkheid met betrekking tot de schade van ..... niet kan worden opgeheven door het in zijne verdediging aangevoerde n.l. dat hij terzake van rechtsvervolging is ontslagen;

dat hij er niet in geslaagd is eene aannemelijke reden op te geven voor het niet verantwoorden van bedoelde ....., welke door hem moeten zijn ontvangen;

dat derhalve ..... ingevolge artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521) voor de bovengenoemde schade aansprakelijk dient te worden gesteld;

III. ten aanzien van .....

dat niet bewezen is dat de schade van ..... en ..... tijdens het door hem gevoerd beheer is veroorzaakt door het nalaten van de zorg waartoe hij gehouden was, zoodat er geen termen aanwezig zijn hem terzake vergoeding op te leggen.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord (advies van .....).

Is goedgevonden en verstaan:

Met toepassing van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241);

I. aan den gewezen ..... bij het ..... te .....

..... stamboek No. .... ter voorschreven zake een vergoeding op te leggen van ..... (.....);

II. te beslissen dat ..... thans beheerder van het ..... te ..... ter voorschreven zake geen vergoeding wordt opgelegd.

No. 14.

Gelezen de brieven van den Directeur van ..... van ..... en ..... Nos. .... en ..... en bijlagen, uit welke stukken blijkt:

dat de gewezen mandoer ..... en de gewezen waker ..... bij vonnis van den Landraad te ..... van ..... No. ... o.a. zijn veroordeeld tot gevangenisstraf ieder voor den tijd van ..... jaar en ..... maanden, eerstgenoemde terzake van verduistering van goederen uit het magazijn van ..... en laatstgenoemde wegens medeplichtigheid aan die verduistering;

dat door deze verduistering het Land eene schade heeft geleden van .....

dat voor deze schade aansprakelijk dienen te worden gesteld ... voornoemd en ..... voornoemd;

dat er termen aanwezig zijn om voor die schade mede aansprakelijk te stellen den gewezen Controleur ..... omdat hij tekort is geschoten in de zorg waartoe hij gehouden was.

Gelet op het Regeeringsomslagvel van ..... waarbij de Directeur van ..... werd gemachtigd om ingevolge artikel 2 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) ....., ... en ..... voornoemd uit te noodigen binnen één maand na ontvangst van de betreffende aanschrijving, terzake van de evenbedoelde, aan het Land toegebrachte schade eene schriftelijke verdediging in te dienen.

Nog gelezen:

a. het verslag van genoemd Departementshoofd van ..... waaruit blijkt:

dat ..... en ..... voortvluchtig zijn, zoodat vorenbedoelde aanschrijving niet is kunnen worden uitgereikt;

dat ..... bij brief van genoemden Directeur werd uitgenoodigd eene schriftelijke verdediging als vorenbedoeld in te dienen binnen één maand na ontvangst van dat schrijven, hetwelk op den ..... aan betrokkene werd uitgereikt;

b. het bij het bovengenoemd verslag overgelegd schrijven van het tijdelijk waarnemend Hoofd van ..... van ..... No. .... en de daarbij gevoegde tot den Directeur van ..... gerichtte brief gedagteekend ..... van ..... voornoemd.

Overwegende:

ten aanzien van .....

dat, waar hij terzake van de door hem gepleegde verduistering bij het in kracht van gewijsde gegaan vonnis van den Landraad te ..... van ..... No. .... is veroordeeld, vaststaat dat door hem eene dusdanige onrechtmatige daad is gepleegd, dat artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521) op hem van toepassing is;

dat hij, op wien als hoofdschuldige in de zaak zoo niet de geheele dan toch een gedeelte van de aan den Lande toegebrachte schade zou moeten worden verhaald, echter onvindbaar is en een schadeverhaal op genoemde persoon derhalve voorloopig niet mogelijk is,

ten aanzien van .....

dat door het meergemeld vonnis vaststaat dat hij medeplichtig is geweest aan vorenbedoelde verduistering;

dat derhalve door ..... eene onrechtmatige handeling is gepleegd als bedoeld in artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet (Staatsblad 1917 No. 521), waardoor aan het Land de vorenbedoelde schade is toegebracht;

dat alzoo ..... voornoemd voor bedoelde schade mede aansprakelijk dient te worden gesteld;

dat hij echter onvindbaar is en een schadeverhaal op genoemden persoon derhalve voorloopig niet mogelijk is.

ten aanzien van .....

dat op grond van hetgeen door genoemden ambtenaar in zijne verdediging wordt aangevoerd er termen bestaan om hem voor de onderwerpelijke schade niet mede aansprakelijk te stellen.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord (advies van .....
.....).

Is goedgevonden en verstaan:

Met toepassing van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 No. 25 (Indisch Staatsblad No. 241) te beslissen, dat aan den gewezen Contrôleur ..... ter voorschreven zake geen vergoeding wordt opgelegd.

No. 10532. UITZETTING EN INTERNEERING. Uitvoering der Circulaire van 9 April 1914 No. 888 (Bijblad No. 8019) inzake opheffing van verbanningsmaatregelen.

RONDSCHRIJVEN.

Aan
de Hoofden van Gewestelijk Bestuur.

No. I/20/1/21. Weltevreden, den 1sten December 1923.

Met verwijzing naar het Regeeringsrondschrijven van 9 April 1914 No. 888 inzake opheffing van verbanningsmaatregelen, opgenomen onder No. 8019 van het Bijblad op het Staatsblad, en naar den in copie hierbijgaanden brief van den Regeeringsgemachtigde voor Algemeene Zaken bij den Volksraad van 26 Juli j.l. No. 15—3, heb ik de eer UHoogEdelGestrenge uit te noodigen om in den loop van de eerste twee maanden van elk jaar mij eene opgave te willen verstrekken van uit Uw gewest afkomstige politieke bannelingen, waarbij ten aanzien van ieder afzonderlijk wordt aangeteekend, of naar Uw inzicht al dan niet tot opheffing van den politieken maatregel kan worden overgegaan.

Ingeval UHoogEdelGestrenge aanleiding vindt opheffing dan wel wijziging van eenige verbanning aan te bevelen, zouden de daartoe noodige tot de Regeering gerichte voorstellen kunnen worden bijgevoegd.

De Directeur van Justitie.

No. 10533. AGRARISCHE AANGELEGENHEDEN. ZELFBESTUREN. Werkwijze te volgen bij de ter beschikkingstelling door zelfbesturen van stukken grond ten behoeve van Landsdoeleinden.

SCHRIJVEN VAN DEN DIRECTEUR VAN
BINNENLANDSCH BESTUUR.

No. 701/Btg.

Weltevreden, den 18den Januari 1923.

Aan
den Directeur der
Burgerlijke Openbare Werken.

Met verwijzing naar enz. ...., heb ik de eer U Hoog Edel Gestrengede mede te deelen, dat kostelooze afstand (beschikbaarstelling) van zelfbestuursgronden ten behoeve van Landsdoeleinden bij verklaring van het betrokken zelfbestuur behoort te geschieden en dat wanneer het stukken grond van eenigen omvang betreft, van zoodanige ter beschikkingstelling bij Gouvernements besluit aantekening wordt gehouden. De door het betrokken zelfbestuur ondertekende verklaringen plegen dan vergezeld van een schetskaart in tweevoud aan de Regeering te worden ingediend (vgl. b.v. het bij Uw Departement bekende Gouvernements besluit van 13 December 1920 No. 98).

Waar het betreft kleine stukjes grond, b.v. welke bestemd zijn voor de oprichting van een enkel Gouvernements gebouw wordt aantekening bij Regeeringsbesluit gewoonlijk achterwege gelaten (vgl. den dezerzijdschen brief van 3 Mei 1922 No. 4607/Btg.).

Hoewel tot dusver in zoodanige gevallen eene bijzondere verklaring van het zelfbestuur ook wel vaak achterwege zal zijn gebleven schijnt het wel gewenscht, dat ter voorkoming van mogelijke latere moeilijkheden van de ter beschikkingstelling *in den vervolge* ook van kleine stukjes landschapsgrond ten behoeve van Landsdoeleinden steeds schriftelijk blijkt. Een eenvoudige door het betrokken zelfbestuur in tweevoud af te leggen verklaring, waarvan dan een

in het gewestelijk en de andere in het plaatselijk archief zou kunnen worden bewaard, schijnt voldoende.

Wat enz.

De Directeur van Binnenlandsch Bestuur.

Voor dezen:

Het Hoofd der Afdeeling
Bestuurszaken der Buitengewesten,
(w.g.) A. J. KNAAP.

No. 12225/Btg.

Weltevreden, den 14den December 1923.

Aan

- I. den Gouverneur van Atjèh en Onderhoorigheden.
- II. den Gouverneur der Oostkust van Sumatra.
- III. den Gouverneur van Selébès en Onderhoorigheden.
- IV. den Resident van Riau en Onderhoorigheden.
- V. den Resident der Westerafdeeling van Bornéo.
- VI. den Resident der Zuider- en Oosterafdeeling van Bornéo.
- VII. den Resident van Manado.
- VIII. den Resident van Timor en Onderhoorigheden.
- IX. den Resident van Amboina.

1. Ik heb de eer U Hoog Edel Gestrenge mede te deelen, dat de Regeering Hare goedkeuring heeft gehecht aan de in den dezerzidschen tot den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken gerichtten brief van 18 Januari t.v. No. 701/Btg. aangegeven werkwijze ten aanzien van de ter beschikkingstelling door de zelfbesturen van stukken grond ten behoeve van Landsdoeleinden, terwijl Zij in aansluiting daaraan tevens heeft beslist om van de ter beschikkingstel-

ling van stukken Landschapsgrond van eene oppervlakte kleiner dan 5000 M². voortaan geen aanteekening meer te houden bij Regeeringsbesluit.

2. Naar aanleiding daarvan heb ik de eer U HoogEdelGestrenge te verzoeken in voorkomende gevallen met bedoelde werkwijze rekening te willen houden.

3. Nu enz.

De Directeur van Binnenlandsch Bestuur.

Voor dezen:

Het Hoofd der Afdeeling
Bestuurszaken der Buitengewesten,

(w.g.) A. J. KNAAP.

No. 10534. BINNENLANDSCH BESTUUR. BANTEN. BELASTINGEN. Nadere aanwijzing van het ambtsgebied en de standplaats van den ondercollecteur te Tjilegon.

No. 3191/CII.

Batavia, den 10den November 1923.

DE DIRECTEUR VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

Gelezen enz.;

Gelet op artikel 3, sub II, van het Gouvernementsbesluit van 17 November 1921 No. 5 (Bijblad No. 9887);

Heeft besloten:

Met wijziging in zoover van de ter zake bestaande regelingen, te bepalen, dat in de residentie Banten, met ingang van een nader door den Resident van dat gewest vast te stellen tijdstip:

a. de ontvanger der in- en uitvoerrechten en accijnzen te Anjerlor wordt ontheven van het ontvangen, bewaren en overstorten van Landsbelastingen en andere Landsgelden in het district Anjer, regentschap Noord-Banten;

- b. het ambtsgebied van den ondercollecteur te Tjilegon omvat de districten Tjilegon en Anjer, in verband waarmede aan dien ondercollecteur Anjerlor als standplaats wordt aangewezen.
Afschrift enz.

Stemt overeen met voorzeggd Besluit:

De Expediteur b/h. Departement vd.

No. 10535. GRENZEN. SELEBES EN ONDERHOORIGHEDEN.

Nadere vaststelling der grenzen van de onderafdeelingshoofdplaats Boeloekoemba, afdeeling Bantaéng.

No. 3621/Btg.

Batavia, den 21sten December 1923.

De DIRECTEUR VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

Gelezen enz.;

Gelet op het Gouvernementsbesluit van 24 Juli 1905 No. 14 (Staatsblad No. 396);

Heeft besloten:

Met wijziging in zoover van het Gouvernementsbesluit van 1 Januari 1888 No. 3/C (Staatsblad No. 2), vast te stellen de navolgende grenzen van de onderafdeelingshoofdplaats Boeloekoemba, afdeeling Bantaéng, gouvernement Selebes en Onderhoorigheden:

Ten Noorden: Vanaf punt I, gelegen op den rechteroever van de S. Lembang, noordelijk van de in den grooten weg van Boeloekoemba naar Tanahberoe over genoemde rivier gelegen brug, op een — in rechte lijn gemeten — afstand van ± 120 meter van uit deze brug, in gewestelijke richting gaande door het moeras tot punt II, gelegen op de grens tusschen het moeras en den vasten grond; verder in Noord-Westelijke en daarna in Zuid-Westelijke richting de grens volgende van het moeras tot aan den linkeroever der S. Kaloememe; voorts de linkeroever dezer rivier stroomafwaarts volgende tot aan den grooten weg van Boeloekoemba naar Tanahberoe en van uit dit punt in Zuid-Westelijke richting de grens van het moeras volgende tot aan den rechteroever der S. Kaloememe, vervolgens deze rivieroever, stroomopwaarts, volgende tot aan het moeras,

verder de grens van het moeras volgende in Zuid-Westelijke richting, daarna in Noord-Westelijke richting tot aan het punt waar de bovenloop van meergenoemde S. Kaloememe in het moeras uitmondt; verder het kreekje volgende in Westelijke richting tot aan den weg van Boeloekoemba naar Sindjai en ten slotte van hieruit in Noord-Westelijke richting het voetpad volgende naar kampong Bontomangepe tot aan den Noord-Westhoek van den rand dezer kampong.

Ten Westen: Den rand van genoemde kampong volgende (in Zuid-Westelijke- en daarna in Zuid-Oostelijke richting) tot aan den Zuid-Oosthoek dier kampong; vervolgens de denkbeeldige rechte lijn in Zuid-Oostelijke richting tot punt III, gelegen nabij den Oostrand van kampong Tjampaga; voorts de denkbeeldige rechte lijn gaande in Zuid-Westelijke richting tot aan punt IV dat gelegen is aan de Zuid-zijde van den grooten weg Boeloekoemba-Borongrappoa, verder in Westelijke richting tot aan den Noordelijken hoek van den rand der kampong Tanaboko, van hieruit den Noord-Westelijken rand dezer kampong volgende tot aan den Westhoek en daarna, in Zuid-Westelijke richting, de denkbeeldige rechte lijn tot aan den Noord-Westelijken hoek van de kampong Bintaroreng; ten slotte den Westrand dezer kampong volgende, en voorts in het verlengde van dien Westrand een rechte lijn tot aan het snijdingspunt dier lijn met de kustlijn, gelegen ten Westen van de strandkampong Bintaroreng.

Ten Zuiden: Vanaf laatstgenoemd snijdingspunt de kustlijn der Flores Zee volgende tot aan de uitmonding der S. Lembang.

Ten Oosten: de rechteroever van evengenoemde rivier vanaf hare uitmonding in zee tot aan het punt van uitgang I.

Afschrift enz.

No. 10536. BINNENLANDSCH BESTUUR. BELASTINGEN.

Aanwijzing van ambtsgebied en standplaats van ten behoeve van het ontvangen, bewaren en overstorten van Landsbelastingen en andere Lands gelden in de residentie Batavia in dienst gestelde hulpondercollecteurs en mantri's.

No. 3707/CII.

Batavia, den 21sten December 1923.

DE DIRECTEUR VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Heeft besloten:

Met wijziging in zoover van de ter zake bestaande regelingen voor de bij artikel 1 van het Gouvernementsbesluit van 5 November 1923 No. 9 (Staatsblad No. 532) ten behoeve van het ontvangen, bewaren en overstorten van Landsbelastingen en andere Landsgelden in de residentie Batavia in dienst gestelde:

a. twee hulpondercollecteurs en

b. vier mantri's;

a en b. aan te wijzen als ambtsgebied.

a. 1. de onderdistricten Pamanoekan en Tjiasem, (district Pamanoekan), afdeeling Krawang met de districtshoofdplaats Pamanoekan als standplaats;

2. de onderdistricten Soebang (district van dien naam) en Pegaden (district Pamanoekan) afdeeling Krawang, met de districtshoofdplaats Soebang als standplaats,

zullende bedoelde hulp-ondercollecteurs de belastinggelden van een door den Resident van Batavia aan te wijzen gedeelte der tot het ressort dier Inlandsche ambtenaren behoorende desa's eens per week op een door dat Bestuurs-hoofd vast te stellen dag onderscheidenlijk te:

1. Tjiasem; ;

2. Pegaden;

in ontvangst nemen;

b. 1. het onderdistrict Kalidjati (district Soebang);

2. het onderdistrict Segalaherang (district van dien naam);

3. het onderdistrict Tjiasalak (district Segalaherang);

- 1, 2, 3. afdeeling Krawang met de onderdistrictshoofdplaats als standplaats;
4. het district Paroeng, afdeeling Buitenzorg, met de districtshoofdplaats Paroeng als standplaats.

Afschrift enz.

No. 10537. BINNENLANDSCH BESTUUR. BANTEN. BELASTINGEN. Nadere regeling van de perceptie van de landsbelastingen en andere landsgelden in het gewest Banten.

No. 3651/CII.

Batavia, den 27sten December 1923.

DE DIRECTEUR VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

Gelezen enz.;

Willende enz.;

Gelet op enz.;

Heeft besloten:

Met ingang van 1 Januari 1924 in de residentie Banten, met wijziging in zoover van de ter zake bestaande regelingen en met intrekking van de thans door de plaats vervangende ondercollecteurs en hunne schrijvers in de na te noemen collectekringen genoten wordende toelagen:

- I. voor den bij artikel 1, sub II van het Gouvernementsbesluit van 23 November 1923 No. 23 bij wijze van tijdelijken maatregel ten behoeve van het ontvangen, bewaren en overstorten van landsbelastingen en andere landsgelden in dienst gestelden mantri, aan te wijzen als ambtsgebied het district Pontang, regentschap Noord-Banten met de districtshoofdplaats Begog als standplaats;
- II. te belasten met het ontvangen, bewaren en overstorten van landsbelastingen en andere landsgelden op denzelfden voet als waarop die werkzaamheden aan ondercollecteurs zijn opgedragen:
  - a. in het district Tjilangkahan, regentschap Lebak, den schrijver van het betrokken districtshoofd;

- b. in de onderdistricten Sadjira, district Rangkasbitoeng, en Tjipanas, district Lebak, regentschap Lebak, den schrijver van het onderdistrictshoofd van Sadjira;
  - c. in de onderdistricten Lebak, Moentjang en Tjimarga, van het district Lebak, regentschap van dien naam, den schrijver van het betrokken districtshoofd;
  - d. in het district Paroengkoedjang, regentschap Lebak, den schrijver van het betrokken districtshoofd;
  - e. in het district Tjibaloeng, regentschap Pandegelang, den schrijver van het betrokken districtshoofd;
- a t/m e. en zulks onder toekenning boven de bezoldiging, van eene maandelijksche toelage van:
- a. f 40.— (veertig gulden);
  - b. f 25.— (vijf en twintig gulden);
  - c. f 30.— (dertig gulden);
  - d. f 30.— (dertig gulden);
  - e. f 20.— (twintig gulden).

Afschrift enz.

No. 10538. GRENZEN. TAPIANNOELI. Vaststelling der grenzen van Goenoengsitoli, hoofdplaats der afdeeling Nias en omliggende eilanden.

No. 3692/Btg.

Batavia, den 31sten December 1923.

DE DIRECTEUR VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

Gelezen enz.;

Gelet op het Gouvernementsbesluit van 24 Juli 1905 No. 14 (Staatsblad No. 396);

Heeft besloten:

Vast te stellen de navolgende grenzen van Goenoengsitoli, hoofdplaats der afdeeling Nias en omliggende eilanden, residentie Tapiannoeli:

ten Noorden: de kustlijn van den Indischen Oceaen, gelegen tussen de uitmonding van de „Idano Bogalito” en die van de „Idano Nooe”;

ten Westen: de rechteroever van de „Idano Bogalito” vanaf de uitmonding in den Indischen Oceaan, stroomopwaarts, tot het grenspunt F, samenvallende met den zuidelijken kant van het oostelijk brugdekeinde van de brug over voornoemde rivier in den weg Goenoengsitoli naar Lahewa en verder van grenspunt F een rechte lijn onder een westelijk azimuth van $159^{\circ} 45'$ lang 188 meter naar grenspunt E;

ten Zuiden: een rechte lijn van grenspunt E onder een westelijk azimuth van 215° lang 364.5 meter naar grenspunt D; van hier een rechte lijn onder een westelijk azimuth van $258^{\circ} 15'$ lang 427.5 meter naar grenspunt C; van hier een rechte lijn onder een westelijk azimuth van $162^{\circ} 30'$ lang 181.3 meter naar grenspunt B ⁽¹⁾ van hier een rechte lijn onder een westelijk azimuth van $212^{\circ} 30'$ lang 108 meter naar het op den linkeroever der „Idano Nooe” gelegen grenspunt A;

ten Oosten: de linkeroever der „Idano Nooe” van uit het grenspunt A, stroomafwaarts, tot aan haar uitmonding in den Indischen Oceaan.

Afschrift enz.

No. 10539. GRENZEN. OOSTKUST VAN SUMATRA. Vaststelling der grenzen van de negorij *Pangkalansoesoe*, onderafdeeling *Beneden Langkat*, afdeeling *Langkat*.

No. Bg. 22/1/8.

Batavia, den 29sten Januari 1924.

DE DIRECTEUR VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

Gelezen enz.;

Gelet op het Gouvernementsbesluit van 24 Juli 1905 No. 14 (Staatsblad No. 396);

(1) Het grenspunt B is ten opzichte van het westelijk brugdekeinde van de ijzeren brug over de Idano Nooe in den weg Goenoengsitoli-Telok Dalem als volgt bepaald:

van den zuidkant van het westelijk brugdekeinde van genoemde brug een rechte lijn onder een westelijk azimuth van 121° lang 48,6 meter, vervolgens een rechte lijn onder een westelijk azimuth van 80° lang 69 meter, ten slotte een rechte lijn onder een westelijk azimuth van 125° lang 402,5 meter.

Heeft besloten:

Vast te stellen de navolgende grenzen van de negorij Pangkalan-soesoe, onderafdeeling Beneden Langkat, afdeeling Langkat, gouvernement Oostkust van Sumatra:

ten Noord-Westen: de kustlijn van de „Sembilan-geul” van *a* tot *b*, welke punten zijn bepaald in de hieronder volgende omschrijving;

ten Westen: beginnende bij het op de kaart met No. III aangeduide steenen merkteeken, een denkbeeldige rechte lijn ter lengte van ± 262 meter, gaande in Noord-Westelijke richting met een azimuth van 311° , tot aan het snijpunt dezer lijn met de Zuid-Oostelijke grens van het Erfpachtsperceel der Bataafsche Petroleum Maatschappij (nader omschreven in de akte van overeenkomst dd. 10 Januari 1911 gesloten tusschen de Sultan van Langkat en de Koninklijke Nederlandsche Petroleum Maatschappij tot Exploitatie van petroleumbronnen in Nederlandsch-Indië, welke overeenkomst is goedgekeurd bij Residentsbesluit van 16 Juli 1912 No. 456), in welk snijpunt II een steenen merkteeken is geplaatst;

voorts in Noord-Oostelijke richting (met een azimuth van 40°) de grens volgende van evengenoemd Erfpachtsperceel der Bataafsche Petroleum Maatschappij over een afstand van ± 340 meter, tot aan het steenen merkteeken I; ten slotte, van punt I in Noord-Westelijke richting (met een azimuth van $341^{\circ} 30'$) de grens volgende van meergenoemd Erfpachtsperceel tot aan de kustlijn van de „Sembilangeul”, (punt *b*);

ten Zuid-Oosten: een denkbeeldige rechte lijn, gaande van punt III in Noord-Oostelijke richting met een azimuth van 57° over een afstand van ± 585 meter tot aan het steenen merkteeken IV;

ten Noord-Oosten: een denkbeeldige rechte lijn gaande van punt IV in Noord-Westelijke richting met een azimuth van 342° tot aan de kustlijn van de „Sembilan-geul” (punt *a*).

Afschrift enz.

No. 10540. BURGERLIJKE GENEESKUNDIGE DIENST. Nadere wijziging in het reglement voor de inentingskantoren op de hoofdplaatsen Semarang en Soerabaja.

No. 14442. Weltevreden, den 20sten December 1923.

DE HOOFDINSPECTEUR, HOOFD VAN DEN BURGERLIJKEN GENEESKUNDIGEN DIENST.

Herlezen enz.;

Gelezen enz.;

Heeft besloten:

Met nadere wijziging in zoover van het bij het dezerzijdsch besluit van 1 Mei 1919 No. 5050 (Bijblad No. 9526) vastgesteld Reglement voor de inentingskantoren op de hoofdplaatsen Semarang en Soerabaja, zooals dat reglement is gewijzigd bij het dezerzijdsch besluit van 12 Juni 1919 No. 6849 (Bijblad No. 9232), het tweede lid van artikel 1 van dat reglement te doen luiden als volgt:

„(2) De inenting en herinenting worden te Semarang ver-richt door gediplomeerd Inlandsch verpleegpersoneel van de cen-trale burgerlijke ziekeninrichting aldaar, en te Soerabaja door den „ter plaatse bescheiden vaccinateur”.

Afschrift enz.

No. 10541. BURGERLIJKE GENEESKUNDIGE DIENST. Geneeskundige in het ressort Bangil (Pasoeroean). Toelage.

No. 167. Weltevreden, den 5den Januari 1924.

DE HOOFDINSPECTEUR, HOOFD VAN DEN BURGERLIJKEN GENEESKUNDIGEN DIENST.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Nog gelet enz.;

Heeft besloten:

Met wijziging in zoover van de bij het besluit van den Directeur

van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid van 20 October 1904 No. 17749 (Bijblad No. 6124) vastgestelden staat der verdeeling van de gewesten op Java en Madoera in ressorten en onderressorten van den burgerlijken geneeskundigen dienst, zooals die herhaaldelijk is gewijzigd, te bepalen dat de geneeskundige die den burgerlijken geneeskundigen dienst uitoefent in het ressort Bangil der residentie Pasoeroean, in stede van een civiel geneesheer zal zijn een Gouvernements geneeskundige, wordende in verband hiermede de voor den civielen geneesheer vastgestelde toelage van f 350.— (drie honderd vijftig gulden) 's maands ingetrokken.

Afschrift enz.

No. 10542. LANDBOUWVOORLICHTINGSDIENST. Reorganisatie van den landbouwvoorlichtingsdienst.

RONDSCHRIJVEN.

No. 11931/D.

Buitenzorg, den 5den December 1923.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur op Java en Madoera, de Gouverneurs van Atjeh en Onderhoorigheden, der Oostkust van Sumatra en van Celebes en Onderhoorigheden en de Residenten van Tapiannoeli, Sumatra's Westkust, Palembang en Manado.

I.

De tegenwoordige verhouding tusschen de landbouwconsulenten en de Hoofden van gewestelijk bestuur, waarover laatstelijk handelen het rondschrjven van mijn ambtsvoorganger van 7 Juli 1919 No. 7383/A en het Regeeringsrondschrjven van 17 October d.a.v. No. 2844/III A I, is in de praktijk gebleken niet geheel te voldoen.

Na verkregen instemming van de Regeering heb ik mitsdien besloten daarin op de volgende wijze verbetering te brengen.

De landbouwressorten zullen voortaan — behoudens enkele uit-

zonderingen, waar daarvoor speciale redenen aanwezig zijn — samengesteld zijn uit complexen van twee of meer gewesten.

De landbouwvoorlichtingsdienst in zulk een complex zal worden geleid door een der oudere, ervaren landbouwconsulenten, die in het gewest, waarin zij hun standplaats hebben, den volledigen dienst zullen uitoefenen, terwijl zij in de overige tot het complex behorende gewesten voor de dagelijksche werkzaamheden worden bijgestaan door een jonger landbouwconsulent, die aan hen ondergeschikt zal zijn.

De met de leiding van het geheele ressort belaste landbouwconsulent zal voor de zuiver landbouwkundige zaken rechtstreeks ondergeschikt zijn aan het Hoofd van de afdeling Landbouw van het door mij beheerd departement, maar in alle andere opzichten rechtstreeks aan de Hoofden der tot het ressort behorende gewesten, hetgeen dus ondergeschiktheid in diezelfde zaken aan den Resident óók van de jongere landbouwconsulenten in zich sluit.

Aan de met de dagelijksche werkzaamheden in een gewest belaste landbouwconsulenten wordt opgedragen zooveel mogelijk met de betrokken bestuursambtenaren overleg te plegen en samen te werken. Omgekeerd zal, naar ik vertrouw, door UHEG. aan de bestuursambtenaren worden verzocht zoodanige samenwerking met de landbouwconsulenten te betrachten.

Waar de met de leiding van het geheele ressort belaste landbouwconsulent voor dat ressort verantwoordelijk is, ware door de gewestelijke bestuurshoofden in alle zaken van meer dan dagelijksch belang in de eerste plaats met hen in verbinding te treden.

Ik zal het zeer op prijs stellen, indien van Uw zijde het noodige wordt verricht om bovenomschreven regeling, die uitsluitend ten doel heeft in 's Lands belang een vruchtbare en soepele samenwerking tusschen het bestuur en den Landbouwvoorlichtingsdienst te verzekeren, zooveel in Uw vermogen is aan haar doel te doen beantwoorden.

Van mijn besluit van heden No. 11942/D, waarbij o.a. de indeeling in ressorten is geregeld, zal UHEG. hierbij een afschrift aantreffen.

De Directeur van
Landbouw, Nijverheid en Handel,
RUTGERS.

No. 1745.

Buitenzorg, den 5den December 1923.

II.

Aan
alle Landbouwconsulenten in Neder-
landsch-Indië.

Om te komen tot een betere functioneering van den landbouw-
voorlichtingsdienst wordt met ingang van Januari a.s. een reorga-
nisatie van dien dienst getroffen, waarover handelt bijgaand af-
schrift-rondschrijven aan de Residenten op Java en Madoera.

Het aantal landbouwressorten is vastgesteld op 7 op Java en voor-
loopig op 5 in de Buitengewesten.

Landbouwressort.	Standplaats van den met de leiding belasten landbouwcon- sulent.
Op Java.	
1. Preanger-Regentschappen, Bantam en Batavia. 2. Cheribon. 3. Semarang, Pekalongan en Rembang. 4. Djokjakarta, Soerakarta, Kedoe en Banjoemas. 5. Kediri en Madioen. 6. Soerabaja, Pasoeroean en Madoera. 7. Besoeki.	Bandoeng. Cheribon. Semarang. Djokjakarta. Kediri. Soerabaja. Bondowoso.
In de Buitengewesten.	
1. Sumatra's Oostkust, Atjeh en Onderhoorigheden en Tapanoeli 2. Sumatra's Westkust 3. Palembang. 4. Celebes en Onderhoorigheden. 5. Menado.	Medan. Padang. Moeara Enim. Makassar. Tondano.

Van de 7 landbouwressorten op Java zijn er dus 5, die meer dan
een gewest omvatten en 2, die slechts uit één gewest bestaan; terwijl
van de 5 landbouwressorten in de Buitengewesten maar 1 ressort
meer dan één gewest omvat.

Zooals uit bijgaand afschrift-rondschrijven blijkt, blijven de met de leiding van een landbouwressort belastè landbouwconsulenten wat de zuiver landbouwkundige aangelegenheden aangaat, rechtstreeks ondergeschikt aan het Hoofd der Afdeeling Landbouw te Buitén-zorg; in alle andere zaken zijn zij rechtstreeks ondergeschikt aan de Gewestelijke Bestuurshoofden, wier gewesten deel uitmaken van het aan hunne leiding toevertrouwd landbouwressort. Tevens is vastgesteld, dat deze ondergeschiktheid met zich brengt de ondergeschiktheid met betrekking tot diezelfde zaken aan den Resident (of Gouverneur) van de andere in eenig landbouwressort geplaatste landbouwconsulenten, die wat de zuiver landbouwkundige aangelegenheden aangaat, ondergeschikt zijn aan den met de leiding van het geheele ressort belasten landbouwconsulent.

Overigens ligt het niet in de bedoeling, dat deze reorganisatie zal leiden tot zeer ingrijpende veranderingen in den bestaanden gang van zaken. De met de leiding der grootere ressorten belaste consulenten zullen er naar hebben te streven, dat hun ruimere taak niet leidt tot een te groote vermeerdering der administratieve werkzaamheden.

Het lijkt mij gewenscht, dat de landbouwconsulenten, die onder landbouwkundig toezicht van den met de leiding belasten consulent het voorlichtingswerk in een gewest verrichten, hunne adviezen over zuiver landbouwkundige aangelegenheden, zooveel als de verlegde verantwoordelijkheid dit toelaat, rechtstreeks zullen blijven uitbrengen aan het gewestelijk bestuurshoofd of aan andere ambtenaren of particulieren in het gewest. Ook in andere opzichten zal een zoo goed mogelijke handhaving van de *gewestelijke* functioneering van den dienst in een uit meerdere gewesten bestaand landbouwressort tevens in het belang zijn van den met de leiding van het geheele ressort belasten consulent, wiens taak vooral op administratief gebied op die wijze belangrijk kan worden verlicht.

Mocht evenwel de leider van het landbouwressort het niet in overeenstemming kunnen brengen met de op hem gelegde verantwoordelijkheid, indien een der aan hem ondergeschikte consulenten over bepaalde aangelegenheden buiten zijn voorkennis schriftelijke advies uitbrengt aan den resident of aan andere personen in het gewest, dan kan hij natuurlijk van dien consulent eischen, dat daaromtrent tevoren met hem overleg wordt gepleegd, of dat het desbetreffend advies hem eerst ter beoordeeling wordt voorgelegd; of hij kan vol-

staan met voor te schrijven, dat de evenbedoelde ondergeschikte consulent hem een afschrift van die adviezen doet toekomen.

De verantwoordelijkheid van den met de leiding belasten consulent voor het voorlichtingswerk in de uit meerdere gewesten bestaande landbouwressorten maakt het noodig, dat de aan hem ondergeschikte landbouwconsulenten hunne *jaarverslagen* over den dienst in het gewest, waarin zij tewerk zijn gesteld, indienen aan de eerstgenoemde. Van dezen laatsten wordt echter niet de verwerking dier verslagen tot één jaarverslag voor het geheele landbouwressort verlangd. De leiders der grootere landbouwressorten zullen de door hen gecontrôleerde, *afzonderlijke* jaarverslagen over de gewesten binnen hun ambtsgebied moeten doorzenden naar het Hoofd der Afdeeling Landbouw, zoo noodig voorzien van hunne op- of aanmerkingen of van voorstellen. Zij zullen daarbij hebben te voegen het jaarverslag betreffende het gewest, waarin zij hun standplaats hebben en waarin zij overeenkomstig de vierde alinea van de in den aanhef bedoelde circulaire aan de Residenten den volledigen dienst hebben uit te oefenen.

De *dagboeken* waren — zooals dit tot dusver geschiedt — door de in de vorige alinea bedoelde ondergeschikte landbouwconsulenten die in een gewest werkzaam zijn gesteld, rechtstreeks te zenden aan de gewestelijke bestuurshoofden, evenwel met verzoek om doorzending aan den met de leiding belasten landbouwconsulent, die dan voor hunne verdere voortschikking aan het Hoofd der Afdeeling Landbouw zorg draagt. Van elk op die wijze ingediend dagboek zal de evenbedoelde ondergeschikte landbouwconsulent *tegelijkertijd* een afschrift *rechtstreeks* moeten aanbieden aan den met de leiding belasten landbouwconsulent.

Aangaande de indiening van zijn eigen dagboek heeft de laatstbedoelde leider het volgende in acht te nemen. Aan den Resident (of Gouverneur) van het gewest, waarin hij zijn standplaats heeft, zendt hij zijn dagboek met weglating van de vermelding der werkzaamheden in de andere gewesten binnen het landbouwressort; wel dient te worden vermeld op welke data hij in die andere gewesten is werkzaam geweest. Aan de Bestuurshoofden der laatstbedoelde gewesten zendt hij uitsluitend hetgeen in zijn dagboek is medege-deeld omtrent de in het betrokken gewest verrichte werkzaamheden, natuurlijk met vermelding der data. De aanbieding van die dagboeken of uittreksels daarvan aan de gewestelijke Bestuurshoofden

geschiedt steeds met het verzoek om doorzending aan het Hoofd der Afdeeling Landbouw.

Voor de landbouweconsulenten, wier ressort uit één gewest bestaat, behoeft natuurlijk geen verandering te worden gebracht in de bestaande wijze van indiening hunner dagboeken.

Elk der in een gewest werkzaam gestelde bovenbedoelde ondergeschikte landbouweconsulenten zal de begrootingsvoorstellen voor zijn eigen gebied hebben in te dienen bij den met de leiding belaste landbouweconsulent, aan wien hij wat de zuiver landbouwkundige zaken aangaat ondergeschikt is. Laatstbedoelde leider van het landbouwressort zendt op zijn beurt deze afzonderlijke ramingen, voorzien van zijne op of aanmerkingen, daarna door naar het Hoofd der Afdeeling Landbouw te Buitenzorg, vergezeld van het begrootingsvoorstel betreffende het gewest, waarin hij zijn standplaats heeft.

Zooals tot nu toe gebruikelijk, zullen alle Hoofden van gewestelijk bestuur, in wier gewest een landbouweconsulent belast is met den landbouwvoorlichtingsdienst (hetzij hij een met de leiding van een geheel landbouwressort belaste landbouweconsulent of een aan dezen ondergeschikte landbouweconsulent is), jaarlijks door den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel worden gemachtigd om, op aanvraag van den betrokken landbouweconsulent, aan dezen het bedrag uit te keeren, dat van de begrooting der Afdeeling Landbouw van dat jaar beschikbaar kan worden gesteld voor den landbouwvoorlichtingsdienst in het gewest.

Elke landbouweconsulent, die van het gewestelijke Bestuurshoofd begrootingsfondsen ontvangt voor de bestrijding der uitgaven van zijn landbouwvoorlichtingswerk, wordt daarvoor comptabel aan den Lande. Zijne kwartaalsverantwoordingen zal hij — onder gelijktijdige overlegging van bewijsstukken — op de gebruikelijke wijze rechtstreeks moeten indienen bij het Hoofd van gewestelijk bestuur, die de bedoelde fondsen te zijner beschikking stelde. Voor de doorzending dier bescheiden naar het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel zal dan door het kantoor van het gewestelijke Bestuurshoofd worden zorg gedragen. Een overzicht der uitgaven van de aan hem ondergeschikte landbouweconsulenten krijgt de met de leiding van het landbouwressort belaste landbouweconsulent door middel van de toezending der maandelijksche afschriften hunner kasboeken.

Op den daarvoor vastgestelden tijd zenden de evenbedoelde ondergeschikten, in een gewest geplaatste landbouwconsulenten, hunne *maandelijksche kasboek-afschriften* aan den met de leiding belasten landbouwconsulent, die — na daarop voor accoord te hebben geparafeerd — zoo spoedig mogelijk zorg draagt voor de doorzending naar het Hoofd der Afdeeling Landbouw te Buitenzorg onder toevoeging van het kasboek-afschrift betreffende het gewest, waarin hij zijn standplaats heeft.

Bestaat het geheele landbouwressort slechts uit één gewest, dan ondergaat de gebruikelijke indiening der afschriktkasboeken geen verandering.

Gemakshalve zullen de van *algemeen* belang zijnde, van de Afdeeling Landbouw uitgaande *circulaires* rechtstreeks aan alle landbouwconsulenten worden gezonden, ter voorkoming van noodeloozen arbeid voor de doorzending daarvan door de leiders der landbouwressorten.

Plaatsing en overplaatsing van personeel van den landbouwvoorlichtingsdienst geschiedt, wanneer het Europeesche krachten betreft, steeds bij besluit van den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel. Inlandsche ambtenaren en beambten (zooals Inlandsche landbouwleeraren, adspirant Inlandsche landbouwleeraren, land- en tuinbouwopzichters en mantri's voor de vruchtenteelt) zullen bij Departementsbesluit worden toegevoegd aan den leider van het landbouwressort en, wanneer dit ressort uit meer dan één gewest bestaat, met vermelding dat zij bestemd zijn om te worden werkzaam gesteld onder de directe bevelen van den aan den leider ondergeschikten landbouwconsulent in het gewest, waar deze met den landbouwvoorlichtingsdienst is belast. De aanwijzing van de standplaats *binnen* de grenzen van het in het Departementsbesluit aangeduide gewest moet geschieden door den met de leiding van het geheele ressort belasten landbouwconsulent.

Het zal U duidelijk zijn, dat er bij deze regelingen o.a. naar is gestreefd om de leiders der groote landbouwressorten in administratief opzicht zooveel mogelijk te ontlasten. Ook al zijn de aan laatstgenoemde consulenten in zuiver landbouwkundige aangelegenheden ondergeschikte landbouwconsulenten in alle andere opzichten ondergeschikt aan het gewestelijk Bestuurshoofd en al zal overigens de verhouding, waarin de laatstbedoelde consulenten bij deze reorganisatie komen te staan tot het Bestuurshoofd en andere Bestuurs-

ambtenaren van het gewest, waarin zij werkzaam zijn gesteld, niet veel behoeven te veranderen, toch maakt de getroffen regeling het den met de leiding belasten consulent mogelijk om daadwerkelijke leiding te geven aan al het voorlichtingswerk binnen zijn ressort, zonder dat daaraan noodzakelijk vastzit een belangrijke vermeerdering van zijne administratieve werkzaamheden.

M.i. kan de leiding, welke van de leiders der grootere landbouwressorten moet uitgaan, zich voor een groot deel bepalen tot persoonlijk bezoek en tournees met de aan hem ondergeschikte gewestelijke consulenten en voorts tot voldoende aanraking met de betrokken gewestelijke Bestuurshoofden. Zoekt de evenbedoelde leider het te veel in het geven van uitvoerige schriftelijke instructies aan de aan hem ondergeschikte consulenten, dan zal daaruit maar al te spoedig een steeds wassende, grootendeels overbodige correspondentie voortvloeien, welke aan de werkelijke prestaties van den dienst slechts schade kan doen.

Ten slotte wijs ik er met nadruk op, dat het de plicht van *alle* landbouwconsulenten is zooveel mogelijk met de betrokken Bestuursambtenaren overleg te plegen en samen te werken.

Het Hoofd der Afdeling Landbouw,

VAN DER STOK.

No. 1816.

Buitenzorg, den 18den December 1923.

III.

Aangezien de noodzakelijkheid is gebleken om mijn rondschriften van 5 December 1923 No. 1745 in enkele opzichten te herzien, gelieve UWelEdelGestrenge rekening te houden met de volgende aanvullingen en wijzigingen van den inhoud dier circulaire.

a. Betreffende de indiening der begrootingsvoorstellen.

De daarop betrekking hebbende alinea beginnende met: „Elk der in een gewest werkzaamgestelde bovenbedoelde ondergeschikte landbouwconsulenten, zal de begrootingsvoorstellen voor zijn eigen gebied”, aldus te vervolgen: „door tusschenkomst van het (de) gewestelijk(e) Bestuurshoofd(en), waaraan hij is toegevoegd, hebben in te dienen bij den met de leiding belasten landbouwconsulent, aan wien hij wat de zuiver landbouwkundige zaken aangaat, onder-

geschikt is. Laatstbedoelde leider van het landbouwersort zendt op zijn beurt deze afzonderlijke, door de betrokken Bestuurshoofden gearafeerde en al dan niet van hunne aantekeningen voorzien, ramingen, met vermelding van zijne eigen op- of aanmerkingen, daarna door naar het Hoofd der Afdeeling Landbouw te Buitenzorg, vergezeld van het begrootingsvoorstel van het gewest, waarover hijzelf het beheer voert, nadat ook laatstbedoelde raming vooraf ter beoordeeling bij het (de) Bestuurshoofd(en), in wiens (wier) gewest(en) hij zijn dienst uitoefent, is geweest”.

b. Betreffende de standplaatsaanwijzing van het ondergeschikte personeel.

De alinea: „Plaatsing en overplaatsing van personeel van den landbouwvoorlichtingsdienst geschiedt, wanneer het ..... enz.”, wordt aldus gewijzigd:

Plaatsing en overplaatsing van bij Departementsbesluit ter beschikking gesteld personeel van den landbouwvoorlichtingsdienst geschiedt binnen het ressort, waar hun een standplaats moet worden aangewezen, bij besluit van den betrokken gewestelijken landbouwconsulent, na vooraf gepleegd overleg met het betrokken gewestelijk Bestuurshoofd en den met de leiding van het geheele landbouwersort belasten landbouwconsulent, echter met dien verstande, dat laatstgenoemde daarover vooraf overleg heeft te plegen met het Hoofd der Afdeeling Landbouw te Buitenzorg, wanneer het betreft de niet met den landbouwvoorlichtingsdienst in eenig gewest belaste toegevoegde landbouwconsulenten, de landbouwkundige, tuinbouwkundige en binnenvisscherijambtenaren en de Inlandsche landbouwleeraren. Dit overleg met het Hoofd der Afdeeling Landbouw wordt niet van den leider van het geheele landbouwersort geëischt bij de standplaatsaanwijzing van aspirant Inlandsche landbouwleeraren, Inlandsche landbouwopzichters en mantri's voor de vruchtenteelt.

c. Betreffende personeele, financiële en andere niet zuiver landbouwkundige aangelegenheden.

Aangezien de landbouwconsulenten voor alle niet van zuiver landbouwkundigen aard zijnde kwesties toegevoegd zijn aan het (de) betrokken Hoofd(en) van gewestelijk bestuur, zullen zij in al die aangelegenheden bedoelde Bestuurshoofden hebben te kennen, hetgeen medebrenge, dat beoordeelingsstaten van aspirant Inlandsche

landbouwleeraren, voorstellen tot periodieke weddeverhoogingen, bevorderingen, overplaatsingen, begrootingsvoorstellen, enz. mij slechts mogen bereiken, wanneer door onderteekening, paraaf, kanteekening of bijgevoegd advies blijkt, dat de betrokken gewestelijke bestuurder van den inhoud daarvan heeft kennis genomen.

Het Hoofd der Afdeeling Landbouw,
VAN DER STOK.

No. 10543. NEDERL.-INDISCHE VEEARTSENSCHOOL. TOELAGEN. TARIEVEN. Nadere vaststelling van de toelagen der leerlingen en van de tarieven voor voeding en verpleging van in de stationnaire kliniek opgenomen dieren. Vaststelling van een tarief voor verstrekte medicijnen ten behoeve van in behandeling genomen zieke dieren en voor onderzoek en behandeling van zieke dieren buiten de kliniek.

No. 1229/A.

Buitenzorg, den 2den Februari 1924.

DE DIRECTEUR VAN LANDBOUW, NIJVERHEID
EN HANDEL.

Gelezen enz.;

Heeft besloten:

Eerstelijk: Met wijziging in zooverre van artikel 31 van het Reglement voor de Nederlandsch-Indische Veeartsenschool (Bijblad No. 10470) te bepalen, dat te beginnen met het leerjaar 1924/25 de toelage voor de leerlingen van alle studie jaren, wordt vastgesteld op f 35.— (vijf en dertig gulden) 'smaands, met dien verstande, dat zij, die thans reeds een hoogere toelage genieten, in het genot daarvan zullen blijven (zonder verdere verhooging);

Ten tweede: Ingevolge artikel 30 van voormeld Reglement:

A. De tarieven voor voeding en verpleging van dieren, opgenomen in de stationnaire kliniek der Nederlandsch-Indische Veeartsenschool, laatstelijk geregeld bij zijn besluit van 8 November 1915, No. 11752, met ingang van 1 Maart 1924 nader vast te stellen op de volgende bedragen:

Voor een groot paard	<i>f</i> 1.— per dag
„ „ klein paard	„ 0.75 „ „
„ „ rund boven 1 jaar	„ 1.— „ „
„ „ buffel	„ 0.60 „ „
„ „ kalf beneden 1 jaar	„ 0.50 „ „
„ „ geit of schaap	„ 0.30 „ „
„ „ grooten hond	„ 0.50 „ „
„ „ kleinen hond	„ 0.30 „ „
„ „ kat	„ 0.25 „ „
„ „ varken	„ 0.50 „ „
„ „ kip	„ 0.10 „ „
„ „ aap	„ 1.— „ „

B. Te bepalen, dat voor de verstrekking van medicijnen ten behoeve van in behandeling genomen zieke dieren een betaling zal worden gevorderd van *f* 0.50 tot *f* 1.— per recept, naar gelang van de waarde van het verstrekte, zullende aan minvermogenden, ter beoordeeling van den directeur der school, deze kosten niet in rekening worden gebracht;

C. Te bepalen, dat voor het onderzoek en de behandeling van zieke dieren buiten de kliniek der Nederlandsch-Indische Veeartsenschool, aan eigenaars of houders der dieren, voor zoover dezen naar het oordeel van den directeur der school niet als minvermogend zijn te beschouwen, een bedrag van *f* 1.— (een gulden) per bezoek in rekening zal worden gebracht.

Afschrift enz.

No. 10544. ONDERWIJS. MIDDELBARE LANDBOUWSCHOOL.
TOELAGEN. Vaststelling van de maandelijksche toelage voor de Inlandsche leerlingen der Middeldbare Landbouwschool, die voor eene landsbetrokking worden opgeleid.

No. 1234/A. Buitenzorg, den 2den Februari 1924.

DE DIRECTEUR VAN LANDBOUW, NIJVERHEID
 EN HANDEL.

Gelezen enz.;

Heeft besloten:

Te bepalen, dat te beginnen met het leerjaar 1924/25 de maan-

delijksche toelage voor de Inlandsche leerlingen der Middelbare Landbouwschool, die voor een landsbetrekking worden opgeleid, voor alle studiejaren wordt vastgesteld op f 35.— (vijf en dertig gulden), met dien verstande dat zij, die thans reeds een hoogere toelage genieten, in het genot daarvan zullen blijven (zonder verdere verhooging).

Uittreksel enz.

No. 10545. VEEARTSENIJKUNDIGE DIENST. Nadere wijziging van standplaatsen en ambtskringen van Gouvernementsveeartsen.

No. 1277/V.D.

Buitenzorg, den 5den Februari 1924.

DE DIRECTEUR VAN LANDBOUW, NIJVERHEID
EN HANDEL.

Gelezen het schrijven van den Inspecteur bij den Burgerlijken Veeartsenijkundigen Dienst in de 4de afdeeling van 8 December 1923 No. 1882/IC en den daarbij overgelegden brief van den Resident van Djambi van 24 November te voren No. 7484/20;

Heeft besloten:

Met nadere wijziging in zoover van het dezerzijdsch besluit van 16 Augustus 1917 No. 7890a/V.D. (Bijblad op het Staatsblad No. 8831) zooals dit is gewijzigd laatstelijk bij het dezerzijdsch besluit van 3 Maart 1922 No. 2397/V.D. (Bijblad op het Staatsblad No. 9999) te bepalen, dat met ingang van 15 Maart 1924 vervalt, „Djambi, het gewest Djambi”.

Afschrift enz.

No. 10546. FINANCIËN. GOUVERNEMENTSWISSELS. LANDSKASSEN. Voorschriften betreffende het afgeven van Gouvernementswissels.

RONDSCHRIJVEN VAN DEN DIRECTEUR VAN FINANCIËN.

No. 16229a.

Batavia, den 8sten Juni 1911.

Aan
de Algemeene Ontvangers van
's Landskassen.

Bij mijne beschikking van heden, nummer 16228 ⁽¹⁾, waarvan het voor Uw archief bestemd afschrift hierbij gaat, zijn met intrekking van de bestaande bepalingen nieuwe voorschriften vastgesteld voor het afgeven bij 's Landskassen van gouvernementswissels, welke op 1 Augustus e.k. in werking treden.

Het is noodzakelijk dat de nieuwe voorschriften te voren door U in studie worden genomen en dat U, indien U daarbij op moeilijkheden stuit, zich terstond tot mij wendt om inlichtingen.

Voorts moge mij het volgende worden aangeteekend.

Zooals U EdelGestrenge uit de artikelen 1, 2 en 3 van de nieuwe voorschriften kan blijken, zullen wissels ten behoeve van particulieren in den vervolge slechts mogen worden afgegeven tot een bedrag van ten minste f 1000.— en zullen deze soort wissels voortaan, zonder voorafgaande machtiging (hetzij van het Hoofd van gewestelijk bestuur hetzij van mij) door U kunnen worden afgegeven, mits U zich in bepaalde gevallen vooraf overtuigd heeft dat de landskas, waarop de wissel zal worden getrokken, het bedrag daarvan kan uitbetalen e.q. in de door den aanvrager van den wissel verlangde muntsoorten of papier-coupures.

Van datum en nummer van het bericht dat de wissel bij de te betrekken landskas kan worden uitbetaald, zal melding moeten worden gemaakt aan de achterzijde van de wissel.

Waar de wissel op zicht betaalbaar zal zijn, zal de adviesbrief steeds op den dag van afgifte van den wissel moeten worden opge maakt en op dien dag behooren te worden verzonden. Indien uit vertraging in de uitbetaling van een wissel, als gevolg van het niet

(1) Zie Bijblad no. 10146.

tijdig verzenden van den adviesbrief, schade voor het Land mocht voortvloeien, zal moeten worden overwogen in hoeverre er termen bestaan om die schade, met toepassing van artikel 82 der Indische Comptabiliteitswet, te verhalen op den Algemeenen Ontvanger, door wien de wissel is afgegeven.

Ingeval bij aanbieding van een wissel de adviesbrief nog niet mocht zijn ontvangen, zal U zich onverwijld tot het Hoofd van gewestelijk bestuur (voor zooveel de residentie Batavia betreft tot mij) hebben te wenden, om voor zooveel mogelijk, telegrafisch advies te vragen. In het algemeen zal alles in het werk moeten worden gesteld om de vertraging in de uitbetaling van den wissel zoo kort mogelijk te doen zijn.

De vraag welke wissels gezegeld moeten zijn en welke niet behoort te worden getoetst aan het bepaalde bij nummer 24 van de lijst van Vrijstellingen, bedoeld bij artikel 13 van de zegelordonnantie (Staatsblad 1885 No. 131), zooals die vrijstelling luidt ingevolge de ordonnantie in Staatsblad 1906 No. 66.

In verband daarmede zullen dus de in alinea 2 van artikel 1 sub *a* van mijne bovengenoemde beschikking bedoelde wissels — ongeacht het bedrag waarvoor zij worden afgegeven — vrij zijn van zegel, daarentegen niet die, bedoeld sub *b* en *c* van evengenoemde alinea, welke, eveneens ongeacht het bedrag, behooren te worden voorzien van een zegel van *f* 0.10.

Ten slotte breng ik v.z.n. te Uwer kennisse dat de Javasche Bank haren hoofdzetel heeft te Batavia en dat agentschappen dier Bank gevestigd zijn te Bandoeng, Cheribon, Semarang, Djokjakarta, Soerakarta, Soerabaja, Padang, Medan, Tandjong Balei, Bengkalis, Palembang, Pontianak, Bandjermasin, Makasser en Menado.

De Directeur van Financiën,

F. A. LIEFRINCK.

No. 10546^a. FINANCIEN. GOUVERNEMENTSWISSELS. LANDSKASSEN. Wijziging van artikel 1 alinea 2 sub *a* der voorschriften voor het afgeven van gouvernementswissels. (Bijblad op het Staatsblad No. 10146).

RONDSCHRIJVEN VAN DEN DIRECTEUR VAN FINANCIEN.

No. 32500b.

Batavia, den 4den November 1911.

Aan

de Algemeene Ontvangers van
's Landskassen.

Bij mijne beschikking van heden nummer 32500a (1) waaruit het voor Uw archief bestemd extract hierbij gaat, is voor de tweede alinea sub *a* van artikel 1 van de U bekende „Voorschriften voor het afgeven van gouvernementswissels bij 's Landskassen” een nieuwe redactie vastgesteld. Hiertoe is overgegaan omdat gebleken is, dat bij sommigen onder U twijfel bestaat omtrent den aard van de gelden, waarvoor ingevolge die bepaling wissels mogen worden afgegeven.

Zooals bedoelde bepaling thans is gewijzigd, geeft zij m.i. duidelijk te kennen, dat op *alle* landskassen en tot *elk* bedrag wissels mogen worden afgegeven voor de overmaking van gelden in alle gevallen, waarbij de administratie, waaronder begrepen gewesten of gedeelten van gewesten met eigen geldmiddelen, hetzij als aanbieder van het per wissel over te maken bedrag, hetzij als geadresseerde van den wissel is betrokken.

Eene uitdrukkelijke vermelding van de mogelijkheid om aan het Land verschuldigde gelden, waaronder die in zake belasting, per gouvernementswissel over te maken is dus overbodig geworden.

Ten slotte meen ik, zij het ook ten overvloede, met betrekking tot de aanneming van per gouvernementswissel over te maken belastinggelden, er met nadruk Uwe aandacht op te moeten vestigen, dat het onderwerpelijk voorschrift enkel de regeling beoogt van de *wijze van overmaking* van die gelden, en dat het in geen enkel opzicht inbreuk wil maken op de bestaande voorschriften in zake de bevoegdheid van de Algemeene Ontvangers tot het in ontvangsnemen

(1) Zie Bijblad no. 10147.

van bij andere landskassen dan de hunne betaalbaar gestelde belastinggelden.

De Directeur van Financiën.

F. A. LIEFRINCK.

No. 10547. ZEGELVERORDENING 1921. Verlenging van den termijn van inwisseling of overstempeling van zegels.

No. 13769 Bl. Weltevreden, den 6den November 1923.

DE DIRECTEUR VAN FINANCIËN.

Gelezen de aan den Hoofdinspecteur van Financiën gerichte brieven van de Algemeene Secretarie van 6 en 21 Maart 1923 Nos. 167/F en 215/F;

Heeft besloten:

Te bepalen dat lid 2 sub *b* onder punt XIV van de bij de dzz. beschikking van 27 October 1921 No. 7311 Bl. ⁽¹⁾ vastgestelde regelen wordt gelezen als volgt:

„De inwisseling of overstempeling kan bovendien plaats vinden van:

a. .....

b. zegels gebruikt voor stukken uitgaande van landskantoren of van kantoren van gebiedsdeelen met eigen geldmiddelen, ook al zijn de stukken voltooid, mits zij binnen zes maanden na hunne dagteekening ter inwisseling of overstempeling worden aangeboden en voorzien zijn van een door den chef van het kantoor geteekende verklaring dat het stuk niet gediend heeft;

c. ..... enz.

Afschrift enz.

No. 10548. PENSIOENEN. EUROPEESCH BURGERLIJK PENSIOENREGLEMENT. Interpretatie van het bepaalde onder letter *d* van de artikelen 3 en 4 van het Europeesch burgerlijk pensioenreglement.

Door den Minister van Koloniën is naar aanleiding van, eene door

(1) Bijblad op het Staatsblad no. 9945.

de Indische Regeering ter zake gedane vraag bij Zijn schrijven van 12 November 1923, 9dē afdeeling, onderafdeeling C No. 83/1642a te kennen gegeven, dat het bepaalde onder *d* van de artikelen 3 en 4 van het Indisch burgerlijk pensioenreglement in dién zin behoort te worden geïnterpreteerd, dat de tijd door een voor memorie gevoerd militair in eene burgerlijke betrekking doorgebracht, bij definitieven overgang, zonder interruptie, in burgerlijken dienst, medetelt door de vervulling van den termijn van vijf jaren, bedoeld in voormelde bepaling.

No. 10549. BINNENLANDSCH BESTUUR. BELASTINGEN.
PREANGER REGENTSCHAPPEN. Overdracht aan den Regent van de bevoegdheid tot uitreiking van dwangschriften tot invordering van achterstallig hoofdgeld en van de belastingen, geheven op den voet van de Landrente-ordonnantie en van de Inlandsche verponding-ordonnantie in de afdeeling Tjiandjoer.

No. 744/20.

Bandoeng, den 8sten Januari 1924.

DE RESIDENT DER PREANGER REGENTSCHAPPEN.

Gelet op Stbl. 1918 No. 674 jo. 675;

Heeft besloten:

In afwijking van alle daarmede strijdige voorschriften te bepalen, dat de uitreiking van dwangschriften tot invordering van achterstallig hoofdgeld, alsmede tot invordering van de belastingen, geheven op den voet van de Landrente-ordonnantie en van de Inlandsche verponding-ordonnantie in de afdeeling Tjiandjoer, zal geschieden door den Regent van Tjiandjoer.

Afschrift enz.

No. 10550. ONTVOOGDING. Overdracht van bevoegdheid inzake de uitreiking van dwangschriften in de afdeeling Berbek op den betrokken regent.

No. 66/6.

Kediri, den 19den Januari 1924.

DE RESIDENT VAN KEDIRI.

Gelet op het Gouvernementsbesluit van 11 Februari 1920 No. 42.

(Staatsblad No. 66), waarbij de afdeeling Berbek is aangewezen als afdeeling, waarin de in artikel 1 der ordonnantie van 25 September 1918 (Staatsblad No. 674) bedoelde overdracht van bevoegdheden kan plaats hebben;

Nog gelet op het bepaalde bij „ten derde” van het Gouvernementsbesluit van 12 December 1923 No. 26 (Staatsblad No. 596) waarbij bepaald is, dat nummer 10 van de lijst van onderwerpen, bedoeld bij artikel 1 van het Inlandsch ontvoogdingsbesluit (Staatsblad 1921 No. 310) zooals die lijst is uitgebreid bij het besluit van 22 December 1921 No. 14 (Staatsblad No. 779), wordt gelezen als volgt: 10 uitreiking van dwangschriften tot invordering van achterstallig hoofdgeld, alsmede tot invordering van de belastingen, geheven op den voet van de Landrente-ordonnantie en van de Inlandsche verpondingsordonnantie;

Gelet voorts op artikel 1 van de vorenaangehaalde ordonnantie in Staatsblad 1918 No. 674, op artikel 4 van het Gouvernementsbesluit van 25 September 1921 No. 16 (Staatsblad No. 562), op sub c van het Gouvernementsbesluit van 18 December 1914 No. 30 (Staatsblad No. 772) en op het bepaalde onder ten tweede van hooger genoemd Gouvernementsbesluit van 12 December 1923 No. 26 (Staatsblad No. 596);

Herlezen het dzz. besluit (verbeterd) dd. 15 Maart 1922 No. 428/6, opgenomen onder No. 10389 van het Bijblad op het Staatsblad;

Heeft besloten:

Met intrekking van evenaangehaald dzz. besluit (verbeterd) dd. 15 Maart 1922 No. 428/6, opgenomen onder No. 10389 van het Bijblad op het Staatsblad, te bepalen, dat, gerekend van 1 Januari 1924, voor de afdeeling Berbek, residentie Kediri, de regent van Berbek bevoegd is tot uitreiking van dwangschriften tot invordering van achterstallig hoofdgeld, alsmede tot invordering van de belastingen, geheven op den voet van de Landrente-ordonnantie en van de Inlandsche verpondings-ordonnantie.

Afschrift enz.

No. 10551. JAARBOEKEN. PERIODIEKEN. COMPTABILITEIT. Aanvulling van den staat van kosteloos te verstrekken en met de daarbij genoemde departementen of colleges te verrekenen exemplaren van de door de Landsdrukkerij gedrukte en uitgegeven jaarboeken en periodieken.

BESLUIT.

No. 11.

Batavia, den 3den Februari 1924.

Gelezen enz.;

Gelet op het bepaalde in artikel 6, lid 2 en 3 van de bij het besluit van 8 December 1919 No. 3 (Staatsblad No. 783) vastgestelde „Regeling op het bedrijf der Landsdrukkerij”;

Is goedgevonden en verstaan:

Den „Staat van kosteloos te verstrekken en met de daarbij genoemde Departementen of Colleges te verrekenen exemplaren van door de Landsdrukkerij gedrukte en uitgegeven jaarboeken en periodieken”, vastgesteld bij het besluit van 24 Juni 1921 No. 45b (Bijblad op het Staatsblad No. 9816), zooals die laatstelijk is aangevuld en gewijzigd bij het besluit van 16 Juli 1923 No. 26 (Bijblad op het Staatsblad No.10410) nader aan te vullen als volgt:

Jaarboeken en periodieken.	Aantal exemplaren.	Kosteloos te verstrekken aan.	Te verrekenen met.
Regeerings Almanak voor Ned.-Indië. (gerekend van 1 Januari 1924).	1	Hoofd der Faculteit van Geschiedenis van Stanford University te Palo Alto (Californië).	Departement van Onderwijs en Eeredienst.

Uittreksel enz.

No. 10552. TRAMWEGEN. TELEGRAFEN. Vergunning aan de Nederlandsch-Indische Spoorweg Maatschappij tot openstelling voor het publiek verkeer van de tramwegtelegraaf van het gedeelte Broemboeng-Gambringan van de lijn Semarang-Gambringan en het aan dat lijngedeelte gelegen station Goeboeg.

BESLUIT.

No. 7.

Buitenzorg, den 7den Maart 1924.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Aan de Nederlandsch-Indische Spoorweg Maatschappij tot wederopzeggens vergunning te verleen en om de tramwegtelegraaf van het gedeelte Broemboeng — Gambringan van de lijn Semarang — Gambringan en het aan dat lijngedeelte gelegen station Goeboeg voor het publiek verkeer open te stellen op de voorwaarden, vermeld in het besluit van 17 Maart 1914 No. 36 (Bijblad op het Staatsblad No. 7998), laatstelijk aangevuld bij het besluit van 14 Juni 1920 No. 59 (Bijblad op het Staatsblad No. 9538), en gewijzigd bij het besluit van 7 Augustus 1920 No. 34 (Bijblad op het Staatsblad No. 9671) en in verband daarmee den aanhef van eerstgenoemd besluit, zoomede de eerste zinsnede van artikel 1 dier voorwaarden dienovereenkomstig nader aan te vullen.

Uittreksel enz.

No. 10553. KLEEDING. HAVENINRICHTINGEN. Bepalingen nopens de verstrekking van kledingstukken aan de Inlandsche bemanning der havenvaartuigen bij de haveninrichtingen.

BESLUIT.

No. 29.

Tjipanas, den 29sten December 1923.

Gelezen enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met ingang van 1 Januari 1924 in te trekken § I sub *a* van het besluit van 30 Juni 1906 No. 27 (Bijblad op het Staatsblad No. 6492), waarbij machtiging is verleend om uit 's Lands voorraad, voor rekening van den Lande, kleedingstukken te verstrekken ten behoeve van de Inlandsche bemanning der havenvaartuigen bij de haveninrichtingen te Batavia, Semarang en Soerabaja.

Ten tweede: enz.;

Afschrift enz.

No. 10554. GOUVERNEMENTS MARINE. RADIOTELEGRAFIE. Wijziging van de bepalingen voor den leer- gang voor de opleiding van officieren en werk- tuigkundigen der Gouvernements Marine tot ra- diotelegrafist aan boord van de schepen behooren- de tot den Dienst van Scheepvaart.

BESLUIT.

No. 11.

Batavia, den 5den Februari 1924.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen, dat, met ingang van een nader door den Hoofdinspecteur, Hoofd van den Dienst van Scheepvaart vast te stel- len datum, vallende vóór 1 Januari 1925, punt *d* van het besluit van 9 Juni 1921 N° 10 (Bijblad op het Staatsblad N° 9844) wordt ge- lezen als volgt:

„*d*. Zij, die tot het volgen der lessen werkzaam gesteld worden bij het Hoofdkantoor van Scheepvaart, genieten tijdens den duur dier werkzaamstelling boven hunne bezoldiging eene toelage van ten hoog- ste *f* 6.— (zes gulden) per dag;

met dien verstande, dat het uit te keeren bedrag binnen de aange- geven grens wordt vastgesteld door den Hoofdinspecteur, Hoofd van den Dienst van Scheepvaart”.

Ten tweede: enz.

Afschrift enz.

No. 10555. EEREDIENST. Bijzondere toelating van Inlandsche hulpleeraars bij de Inlandsche Roomsche Katholieke gemeenten in Nederlandsch-Indië.

BESLUIT.

No. 12.

Buitenzorg, den 6den Februari 1924.

Gelezen enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Den Directeur van Onderwijs en Eeredienst te machtigen om namens den Gouverneur-Generaal aan personen, welke de betrokken Kerkvoogd voornemens is te benoemen tot het in Staatsblad 1892 No. 246 bedoeld Inlandsch hulpleeraarsambt bij de Inlandsche Roomsche-Katholieke gemeenten hier te lande, de bijzondere toelating te verleenen, bedoeld in artikel 123 van het Regeeringsreglement, tot uitoefening van hun dienstwerk in het hun nader aan te wijzen gedeelte van Nederlandsch-Indië.

Van de desbetreffende beschikkingen zullen der Regeering en der Algemeene Rekenkamer afschriften worden aangeboden.

Ten tweede: Te bepalen dat Gouvernementsbesluiten, waarbij aan Inlandsche hulpleeraars bij de Inlandsche Roomsche-Katholieke gemeenten is verleend de bijzondere toelating, bedoeld in artikel 123 van het Regeeringsreglement, tot uitoefening van hun dienstwerk in bepaalde gebiedsdeelen, van rechtswege vervallen wanneer de Directeur van Onderwijs en Eeredienst krachtens de hem bij artikel 1 van dit besluit toegekende bevoegdheid, den betrokkenen voor andere gebiedsdeelen bovenbedoelde toelating verleent.

Ten derde: enz.

Afschrift enz.

No. 10556. BURGERLIJKE GENEESKUNDIGE DIENST. Ter beschikking stelling van geneeskundig, verplegend en ander personeel van particuliere vereenigingen of instellingen en van locale raden, welke de ziekenhuisverzorging van min- en onvermogenen op zich genomen hebben.

BESLUIT.

No. 21.

Buitenzorg, den 6den Februari 1924.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Ten vervolge van artikel 2 van het besluit van 3 Juli 1917 № 58 (Bijblad op het Staatsblad № 8781) den Hoofdinspecteur, Hoofd van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst te machtigen, om geneeskundig, verplegend en ander personeel ter beschikking te stellen van particuliere vereenigingen of instellingen en van locale raden, welke de ziekenhuisverzorging van min- en onvermogenen op zich genomen hebben, teneinde te worden belast met werkzaamheden in het belang van de door die vereenigingen en locale raden tot dat doel beherde ziekeninrichtingen, met bepaling:

- 1e. dat de terbeschikkingstelling geschiedt uitsluitend op verzoek der betrokken vereeniging of van den betrokken raad;
- 2e. dat de betrokken landsdienaar met de terbeschikkingstelling instemt;
- 3e. dat de bezoldiging van den terbeschikking gestelden landsdienaar voor wat particuliere vereenigingen betreft, wordt verrekend met de aan die vereenigingen van Gouvernementswege eventueel nog toekomende geldelijke tegemoetkomingen of uitkeeringen van anderen aard.

Uittreksel enz.

1. mededienaar?

**No. 10557. NADERE WIJZIGING VAN HET REGLEMENT
OP HET VERZENDEN VAN GELDEN VAN
EN NAAR 'S LANDS ALGEMEENE KASSEN
IN NEDERLANDSCH-INDIË. (Bijblad Nos.
6947, 8958 en 9227).**

BESLUIT.

No. 31.

Buitenzorg, den 14den Februari 1924.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Het reglement op het verzenden van gelden van en naar 's Lands algemeene kassen in Nederlandsch-Indië, vastgesteld bij het besluit van 2 Februari 1909 N° 18 (Bijblad op het Staatsblad N° 6947), zooals dit is gewijzigd bij artikel 3 van het besluit van 23 Maart 1918 N° 45 (Bijblad op het Staatsblad N° 8958) en het besluit van 18 Juni 1919 N° 55 (Bijblad op het Staatsblad N° 9227), wordt nader gewijzigd als volgt:

- a. het in het eerste lid van artikel 4 en het derde lid van artikel 6 voorkomend woord „geadviseerd” vervalt;
- b. het in het tweede lid van artikel 12 voorkomend woord „geadviseerd” en de in het vierde lid van dat artikel voorkomende woorden „bewijs van adviseering” wordt (worden) vervangen door de woorden onderscheidenlijk „onder aangeteekenden omslag met aangifte van de geldswaarde” en bewijs van aantekening”.

Ten tweede: enz.

Afschrift enz.

No. 10558. IRRIGATIEWEZEN. LANDBOUW. BANJOEMAS.

Opening van een in de residentie Banjoemas gelegen bij het besluit van 8 Juni 1905 No. 20 (Bijblad op het Staatsblad No. 6257) voor de suiker- en indigocultuur en voor de verhuring van grond gesloten bevoeiingsgebied.

BESLUIT.

No. 32.

Buitenzorg, den 14den Februari 1924.

Gelezen enz.;

Gelet op de ordonnantie van 1 Juni 1904 (Staatsblad № 274), zooals deze gewijzigd is bij de ordonnantie van 8 Juni 1905 (Staatsblad № 330);

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Is goedgevonden en verstaan:

Ten vervolge van het besluit van 13 Mei 1919 № 45 (Bijblad op het Staatsblad № 9241) en met nadere wijziging in zoover van artikel 2 van het besluit van 8 Juni 1905 № 20 (Bijblad op het Staatsblad № 6257) te bepalen, dat het bij dat artikel onder 1e letter K bedoeld gebied, gelegen in de afdeeling Poerbalingga der residentie Banjoemas tusschen de rivieren Serajoe, Klawing en Pekatjangan en bevoeid door de aftappingen uit eerstgenoemde rivier op eenigen afstand benedenstrooms van de hoofdplaats Bandjarnegara, niet meer gesloten is voor de verleening van vergunningen, als bedoeld bij artikel 1 en het vierde lid van artikel 2 der Fabriekenordonnantie (Staatsblad 1899 № 263, 1905 № 148, 1911 № 85, 1912 № 11, 1916 № 266 en 1921 № 402), tot het in werking brengen en drijven of tot uitbreiding van ondernemingen voor de bereiding van suiker of indigo, zoomede voor de verhuring van grond door Inlanders aan niet-Inlanders op den voet der Grondhuur-ordonnantie (Staatsblad 1918 Nos 88 en 214 en 1919 № 124).

Afschrift enz.

No. 10559. BOSCHWEZEN. PEKALONGAN. Uitbreiding van het gebied der djatibosschen.

BESLUIT.

No. 8. Buitenzorg, den 26sten Februari 1924.

Gelezen enz.;

Gelet op artikel 1, lid 2, en artikel 3, lid 3, van het Boschreglement (Staatsblad 1913 No. 495), zooals dat Reglement is gewijzigd, laatstelijk bij de ordonnantie van 21 Augustus 1923 No. 25 (Staatsblad No. 422);

Nog gelet op het besluit van 19 September 1923 No. 7;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Aan te wijzen tot uitbreiding van het djatiboschgebied:

A. het in stand te houden wildhoutbosch, bekend onder den naam „Djatinegara”, gelegen in de districten Djatinegara, Pangkah en Soeradadi der afdeeling Tegal van de residentie Pekalongan, zooals aangegeven in het proces-verbaal van grensregeling van 9 November 1921, goedgekeurd bij beschikking van den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel van 29 Mei 1922 (grensteekens G. 1—G. 769);

B. de in stand te houden wildhoutbosschen, bekend onder den naam „Tjomal”, gelegen in de districten Watoekoempool, Randoe-dongkal, Pemalang en Tjomal der afdeeling Pemalang van de residentie Pekalongan, zooals aangegeven in de processen-verbaal van grensregeling van 21 Mei 1906 (grensteekens G. 1—G.190), goedgekeurd bij beschikking van den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel van 22 April 1907 en van 30 December 1914 (grensteekens G. 1—G. 367a), goedgekeurd bij beschikking van den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel van 5 Mei 1915;

C. het wildhoutboschcomplex bekend onder den naam „Batarbolang”, gelegen in de districten Randoedongkal en Pemalang der afdeeling Pemalang van de residentie Pekalongan, zooals aangegeven op de grensprojectkaart behoorende bij het proces-verbaal van grensregeling van 17 Maart 1918 (grensteekens G. 1 t/m G. 290) goedgekeurd bij beschikking van den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel van 3 December 1918, zooals dit grensproject is gewijzigd en aangevuld bij de grensregeling van 7 April 1923

(G. 1—G. 261), goedgekeurd bij beschikking van den Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel van 17 September 1923.

Ten tweede: enz.;

Uittreksel enz.

No. 10560. MUNITIËN. Opzameling enz. van het lood en de ledige hulzen, afkomstig van de bij de schietoefeningen verschoten losse en scherpe patronen.

BESLUIT.

No. 27.

Buitenzorg, den 26sten Februari 1924.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen:

I. dat worden ingetrokken de besluiten van 29 Februari 1892 en 12 Februari 1893 Nos. 11 en 16 (Bijblad op het Staatsblad Nos. 4793 en 4861), waarbij onderscheidenlijk is bepaald, dat bij inlevering van oud metaal, afkomstig van verbruikte munitieën bij de schietoefeningen der gewapende korpsen buiten het leger, de waarde tot de vastgestelde bedragen wordt uitgekeerd en dat de ledige hulzen, afkomstig van de bij de schietoefeningen dier korpsen verschoten scherpe en losse geweer- en revolverpatronen zullen worden opgezameld en ingeleverd in de naastbijzijnde oorlogsmagazijnen der artillerie;

II. dat het lood en de ledige hulzen, afkomstig van de bij de schietoefeningen der korpsen Barisan van Madoera en van het Legioen van Mangkoe Nagoro te Soerakarta verschoten losse en scherpe patronen, zorgvuldig zullen worden verzameld en bewaard, en wanneer daarvan een voldoende hoeveelheid aanwezig is, in het naastbijzijnde oorlogsmagazijn der artillerie zullen worden ingeleverd zonder dat daarvoor eenige vergoeding wordt uitgekeerd;

III. dat dit besluit wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 Januari 1924.

Uittreksel enz.

No. 10561. JAARBOEKEN. PERIODIEKEN. COMPTABILITEIT. Staat van kosteloos te verstrekken en met de daarbij genoemde departementen of colleges te verrekenen exemplaren van de door de Landsdrukkerij gedrukte en uitgegeven jaarboeken en periodieken.

BESLUIT.

No. 45. Buitenzorg, den 29sten Februari 1924.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Den „staat van kosteloos te verstrekken en met de daarbij genoemde Departementen of Colleges te verrekenen exemplaren van door de Landsdrukkerij gedrukte en uitgegeven jaarboeken en periodieken”, vastgesteld bij besluit van 24 Juni 1921 N° 45b (Bijblad op het Staatsblad N° 9816), zooals die laatstelijk is aangevuld bij besluit van 3 Februari 1924 N° 11 (Bijblad op het Staatsblad N° 10551) in dier voege te wijzigen, dat daaruit ten aanzien van de gratis verstrekking van de Javasche Courant wordt afgevoerd het volgend adres:

Jaarboeken en periodieken.	Aantal exemplaren.	Kosteloos te verstrekken aan:	Te verrekenen met:
Javasche Courant.	1	Koninklijk instituut van Wetenschappen, Amsterdam.	Departement van Onderwijs en Eeredienst.

Uittreksel enz.

No. 10562. ONDERWIJS REGLEMENT. Wijziging van het „Reglement van de Hoogere Kweekscholen voor de vorming van Inlandsche onderwijzers bij het Hollandsch-Inlandsch onderwijs”.

BESLUIT.

No. 10

Buitenzorg, den 4den Maart 1924.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat in:

artikel 7, lid (1), van het Hoogere Kweekscholen reglement, vastgesteld bij artikel 1 van het besluit van 16 Maart 1923 N° 22 (Bijblad op het Staatsblad N° 10315), de woorden: „na afloop der groote vacantie” worden vervangen door de woorden: „bij het begin van het schooljaar”.

Afschrift enz.

No. 10563. ONDERWIJS EXAMENCOMMISSIËN. Wijziging der regeling betreffende de toekenning van vacatieloon aan voorzitters en leden van door of namens de Regeering ingestelde examencommissiën, die voor het afnemen van examens bij of ten behoeve van het leger daaronder niet begrepen.

BESLUIT.

No. 28.

Buitenzorg, den 5den Maart 1924.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Artikel 1 onder (4) van de Regeling voor het toekennen van vacatieloon aan voorzitters en leden van examencommissiën, vastgesteld bij artikel 2 van het besluit van 19 Maart 1921 No. 69 (Bijblad op het Staatsblad No. 9787), zooals het wordt

*nie. g. n. 27-3-31
no. 46.
(1375 12519)
1815 13231.*

gelezen ingevolge het besluit van 30 Augustus 1923 No. 46 (Bijblad op het Staatsblad No. 10441), wordt nader gelezen als volgt:

(4) Evenmin wordt vacatieloon toegekend aan inspecteerende ambtenaren van het onderwijs, die deel uitmaken van een examencommissie.

Ten tweede: Dit besluit wordt geacht te zijn in werking getreden op 1 December 1923.

Afschrift enz.

No. 10564. BESMETTELIJKE ZIEKTEN. PESTGEVAARLIJKE GEBOUWEN. Wijziging van artikel 3 der „Voorschriften tot uitvoering van artikel 10 der ordonnantie van 6 Juli 1914 (Staatsblad No. 486), juncto Staatsbladen 1920 No. 850 en 1923 No. 468”, houdende regelen betreffende de verbetering en afbraak van pestgevaarlijke gebouwen en daarmee samenhangende aangelegenheden.

BESLUIT.

No. 24.

Batavia, den 9den Maart 1924.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat de eerste zinsnede van het 3e lid van artikel 3 der bij artikel 2 van het besluit van 21 September 1923 № 2 (Bijblad op het Staatsblad № 10458) vastgestelde „Voorschriften ter uitvoering van artikel 10 der ordonnantie van 6 Juli 1914 (Staatsblad № 486), zooals dit artikel sedert is gewijzigd en aangevuld bij de ordonnanties van 27 November 1920 (Staatsblad № 850) en van 21 September 1923 (Staatsblad № 468), houdende regelen betreffende de verbetering en afbraak van pestgevaarlijke gebouwen en daarmee samenhangende aangelegenheden, wordt gelezen als volgt:

(3) Volgens een mede door genoemd Departementshoofd vast te stellen schaal wordt het bedrag vastgesteld, dat de voorschotnemer jaarlijks uit zijn inkomen kan betalen, van welk bedrag het viervoudige hem als voorschot wordt toegerekend. Zou dit viervoudige

echter meer bedragen dan het werkelijk aan de verbetering ten koste gelegd bedrag, dan wordt dit laatste bedrag als voorschot toege-rekend.

Afschrift enz.

No. 10565. EEREDIENST. Nadere regeling van den werkring van de hulppredikers te Amboina en Koepang.

BESLUIT.

No. 15.

Buitenzorg, den 23sten Maart 1924.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat artikel 4 van het besluit van 27 October 1911 N° 73 (Bijblad op het Staatsblad N° 7508), regelende de standplaatsen en de werkringen der hulppredikers ten dienste van de Inlandsche Christengemeenten in Nederlandsch-Indië, sedert herhaaldelijk gewijzigd, nader de volgende wijzigingen ondergaat:

a. de aanhef van § II, zooals die luidt ingevolge artikel 3 sub b, van het besluit van 16 April 1923 N° 19 (Bijblad op het Staatsblad N° 10344), wordt gelezen:

„dat tot het dienstwerk der hulppredikers, met uitzondering van een der twee te Amboina geplaatste, aan wien uitsluitend is opgedragen de vereenigde opleiding der kweekelingen tot het Inlandsch leeraarsambt in de residentie Amboina, bedoeld bij artikel 2 van het besluit van 11 April 1885 N° 3, en voorts met uitzondering van de twee te Koepang geplaatste hulppredikers, behoort boven en behalve de herderlijke zorg voor de gemeente te hunner standplaats: .....”;

b. uit § II vervalt de omschrijving van het dienstwerk van den niet met de vereenigde opleiding van Inlandsche leeraars in de residentie Timor en Onderhoorigheden belaster hulpprediker te Koepang (Bijblad op het Staatsblad N° 8961, artikel 1, onder B);

c. tusschen § II en § III wordt als § IIa ingevoegd:

IIa. dat tot het dienstwerk van de twee te Koepang geplaatste hulppredikers behoort:

- 1e. van den hulpprediker, belast met de vereenigde opleiding der kweekelingen tot het Inlandsch leeraarsambt in de residentie Timor en Onderhoorigheden, bedoeld bij artikel 1 van het besluit van 16 April 1923 N° 19 (Bijblad op het Staatsblad N° 10344), de herderlijke zorg voor de gemeente te zijner standplaats;
- 2e. van den niet met de vereenigde opleiding der kweekelingen tot het Inlandsch leeraarsambt in de residentie Timor en Onderhoorigheden belasten hulpprediker: de dienst bij de Inlandsche Christengemeenten in het rechtstreeks bestuurd gebied der onderafdeeling Koepang, op het eiland Samaoe en in de landschappen Amarasi en Amahi van genoemde onderafdeeling.

Uittreksel, enz.

No. 10566. MILITAIR KEURINGSREGLEMENT. Aanvulling van de Voorschriften tot toepassing van het in Staatsblad 1921 No. 654 opgenomen Indisch Militair keuringsreglement.

BESLUIT.

No. 36.

Batavia, den 29sten Maart 1924.

Gelet op het besluit van 30 November 1921 N° 21 (Bijblad op het Staatsblad N° 9907);

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat tusschen het tweede en derde lid van artikel 16 van de „Voorschriften tot toepassing van het in Staatsblad 1921 N° 654 opgenomen Indisch Militair keuringsreglement”, vastgesteld bij artikel 1 van het besluit van 30 November 1921 N° 21 (Bijblad op het Staatsblad N° 9907), als nieuw lid „2a” wordt ingelascht:

„(2a) Indien echter bij de ter zake door de geneeskundige commissie afgegeven verklaring eene nota is gevoegd, waarin de afwijkende meening van één der leden is vastgelegd, berust de beslissing nopens de vraag of aan den betrokken militair eene

herverbintenis kan worden toegestaan, dan wel of hij voor de geneeskundige hoofdcommissie zal moeten verschijnen, bij den inspecteur van den militair geneeskundigen dienst”.

Afschrift, enz.

No. 10567. GENEESKUNDIGE DIENST. ZIEKENVERPLEGING. DIPLOMA'S. Erkenning der door of vanwege de besturen der Koningin-Emma stichting (Tjikini) en van het ziekenhuis der R. C. Vereeniging St. Carolus, beiden te Weltevreden, uitgereikte diploma's.

BESLUIT.

No. 37.

Batavia, den 29sten Maart 1924.

Gelet op het besluit van 10 Januari 1923 No. 23;

Gelezen de brief van den Minister van Koloniën van 31 Januari 1924, 4de Afdeling No. 2/160, houdende mededeeling dat de wet van 2 Mei 1921 (Nederlandsch Staatsblad N° 702) tot wettelijke bescherming van het diploma voor ziekenverpleging op 1 Januari 1924 in werking is getreden en aanbieding van een afdruk van het Koninklijk besluit van 29 December 1923 No. 32, luidende:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., 'enz.

Op de voordracht van Onzen Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid van 17 December 1923 No. 547 C, afdeling Volksgezondheid, en van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw van 21 December 1923 No. 1658, Afdeling Armwezen;

Gelet op artikel 5 van de wet van 2 Mei 1921 (Staatsblad No. 702), tot wettelijke bescherming van het diploma voor ziekenverpleging;

Hebben goedgevonden en verstaan:

tot wederopzegging aan te wijzen als diploma's, in het buitenland verkregen, die mede de in artikel 1 van bovengenoemde wet bedoelde bevoegdheid geven:

1. de diploma's, uitgereikt door of vanwege het bestuur van het particulier ziekenhuis der Koningin-Emmastingting (Tjikini) te Weltevreden;
2. de diploma's, uitgereikt door of vanwege het bestuur van het ziekenhuis der R. C. Vereeniging St. Carolus te Weltevreden.

Onze Ministers voornoemd zijn belast met de uitvoering van dit besluit.

's Gravenhage, den 29en December 1923.

WILHELMINA.

De Minister van
Arbeid, Handel en Nijverheid,
AALBERSE.

De Minister van
Binnenlandsche Zaken en Landbouw,
CH. RUIJS DE BEERENBROUCK.

Is goedgevonden en verstaan:

Van vorenstaande Koninklijke beschikking aanteekening te houden.
Afschrift, enz.

**No. 10568. VERJAARDE VORDERINGEN OP DEN LANDE.
SCHADELOOSSTELLINGEN.** Gedragslijn in-
zake het toekennen van schadeloosstellingen voor
verjaarde vorderingen op den Lande.

RONDSCHRIJVEN.

No. 319/III A I.

Buitenzorg, den 6den Februari 1924.

Aan

- I. de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur.
- II. de Hoofden van Gewestelijk Bestuur.

Het heeft de aandacht van den Gouverneur-Generaal getrokken, dat in den laatsten tijd hoe langer hoe meer voorstellen worden gedaan om verjaarde vorderingen op den Lande op grond van meer of minder aanvaardbare redenen te doen uitbetalen bij wijze van

schadeloosstelling. Niet alleen brengen die voorstellen veel moeite en werk met zich mee, maar bovendien dreigen zij op den duur afbreuk te doen aan het alleszins juiste en derhalve onder alle omstandigheden te handhaven beginsel, neergelegd in artikel 68, lid 1, van de Indische Comptabiliteitswet.

In verband daarmee wenscht de Landvoogd in den vervolge als gedragslijn aan te nemen, dat alleen in werkelijk zeer bijzondere en sprekende gevallen tot dergelijke uitbetalingen zal worden overgegaan.

Tegen die gedragslijn kan te minder bezwaar bestaan indien de verjaringstermijn telken jare tijdig bij openbare kennisgeving in herinnering wordt gebracht, (behalve Dir. Fin.) waartoe de Directeur van Financiën is uitgenoodigd het noodige te verrichten.

Door $\frac{\text{Uwe Excellentie}}{\text{HoogEdelGestrenge}}$ het vorenstaande mede te deelen (alleen Dir. Fin.) en U te verzoeken voor het doen opnemen van een jaarlijksche kennisgeving als bovenbedoeld, bijv. 1 of 2 maanden vóór den afloop van den verjaringstermijn, in de Javasche Courant en enkele plaatselijke bladen het noodige te willen verrichten, (allen) heb ik de eer van een bekomen opdracht mij te kwijten.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10569. INLANDSCHE AMBTENAREN. Galarveranderingen van Inlandsche ambtenaren.

RONDSCHRIJVEN.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur in de Buitengewesten.

No. 547/III A I.

Buitenzorg, den 5den Maart 1924.

Luidens het dezerzijdsch schrijven van 4 Juli 1903 No. 2204a (Bijblad op het Staatsblad No. 6724) achtte de Regeering het voldoende, dat de Hoofden van gewestelijk bestuur van eventueele ga-

larveranderingen van in hun gewest dienende ambtenaren aantekening houden en daarvan mededeeling doen aan de Regeering, welke dan de betrokken autoriteiten daarmede in kennis stelt.

Ter besparing van onnoodigen arbeid zal de Gouverneur-Generaal gaarne zien dat in den vervolge bedoelde kennisgave *rechtstreeks* wordt gedaan aan de betrokken autoriteiten zoomede aan den wd. Adviseur voor Inlandsche Zaken, hetgeen zou kunnen geschieden door toezending van een uittreksel uit het besluit, waarbij van de galarverandering aanteekening wordt gehouden.

Door UHoogEdelGestrenge het vorenstaande mede te deelen en te verzoeken daarmede rekening te willen houden heb ik de eer van een bekomen opdracht mij te kwijten.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10570. PLAATSELIJKE KLASSEN. Verbod van het doen van uitgaven uit de z.g.n. plaatselijke kassen voor Gouvernementsdoeleinden.

RONDSCHRIJVEN.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur in de Buitengewesten.

No. 810/IIIAI.

Buitenzorg, den 1sten April 1924.

Ofschoon in de dezerzijdsche circulaire van 20 Juli 1915 No. 1830 (Bijblad op het Staatsblad No. 8311), betreffende het beheer, de administratie en contrôle van de z.g.n. plaatselijke kassen, uitdrukkelijk is bepaald dat de uitgaven dier kassen uitsluitend behooren te strekken ter tegemoetkoming aan de behoeften van plaatselijk belang en dat al wat tot den dienst van het Gouvernement behoort of de taak der Regeering is nimmer uit die fondsen mag worden bekostigd, komt het toch nog voor dat in strijd met deze voorschriften gelden uit plaatselijke kassen beschikbaar gesteld worden voor Gouvernements-doeleinden, terwijl dan achteraf aan het Land om vergoeding wordt verzocht voor de ongevraagd bewezen diensten.

Het is de uitdrukkelijke wensch der Regeering dat aan het hierbedoeld onregelmatig gebruik van plaatselijke fondsen een einde komt en dat strikt de hand gehouden wordt aan de in gemeld Bijblad gegeven voorschriften, opdat het niet meer zal voorkomen, dat achteraf het Land ten deze voor uitgaven komt te staan, waarop bij de samenstelling der begrooting geen rekening gehouden kon worden.

In verband daarmee heb ik de eer, op bekomen last, UHoogEdel-Gestrenge te verzoeken er voor zorg te willen dragen dat, behoudens in zeer bijzondere gevallen en nadat de Regeering vooraf ter zake geraadpleegd is, niet ten behoeve van Landsdiensten over plaatselijke fondsen wordt beschikt, op straffe van verhaal van de uitgegeven gelden op den betrokken verantwoordelijken ambtenaar.

De Gouvernements Secretaris,

W. G. STROBAND.

No. 10571. WEESKAMERS. BANDOENG. Tijdelijke verhooging der toelage van den Agent te Soekaboemi.

UITTREKSEL uit de beschikking van den Directeur van Justitie van 29 Februari 1924 No. F 11/2/1.

DE DIRECTEUR VAN JUSTITIE.

Gelezen enz.;

Heeft besloten:

Met wijziging in zoover van het dezerzijdsch besluit van 3 Maart 1914 No. 3155 (Bijblad 8007); de toelage van den agent der Weeskamer te Bandoeng voor de afdeeling Soekaboemi (standplaats Soekaboemi), thans bedragende f 1200.— (een duizend twee honderd gulden) 's jaars, gerekend van 1 December 1923 tijdelijk te verhoogden met f 1200.— (een duizend twee honderd gulden) 's jaars en alzoo vast te stellen op f 2400.— (twee duizend vier honderd gulden) 's jaars.

Uittreksel enz.

No. 10572. BELASTINGEN. BATAVIA. Ambtskring en standplaats van den bij het besluit van 19 Januari 1924 No. 24 (Staatsblad No. 24) in dienst getreden mantri.

No. D 14/1/24. Batavia, den 9den Februari 1924.

DE DIRECTEUR VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Heeft besloten:

Met buitenwerkingstelling van het dezerzijdsch besluit van 21 April 1922 No. 978/CII (Bijblad No. 10050) en met wijziging in zoover van de ter zake bestaande regelingen, voor den bij het Gouvernementsbesluit van 19 Januari 1924 No. 24 (Staatsblad No. 24) ten behoeve van het ontvangen, bewaren en overstorten van Landsbelastingen en andere Landsgelden, in de residentie Batavia in dienst gestelden mantri, aan te wijzen als ambtskring het gebied der voormalige particuliere landerijen Djanglappa- Tjikopo Majak en Paroengpandjang, onderdistrict Paroengpandjang, district Djasinga, afdeling Buitenzorg, met Paroengpandjang als standplaats.
Afschrift enz.

No. 10573. VEEARTSENIJKUNDIGE DIENST. Wijziging van Bijblad 8831 houdende nadere regeling van de standplaatsen en ambtskringen van de Europeesche Gouvernements-veeartsen.

No. 2985/V.D. Buitenzorg, den 24sten Maart 1924.

DE DIRECTEUR VAN LANDBOUW, NIJVERHEID
EN HANDEL.

Gelezen enz.;

Heeft besloten:

Met nadere wijziging van het dezerzijdsch besluit van 16 Augustus 1917 No. 7890a/V.D. (Bijblad op het Staatsblad No. 8831) zooals dit is gewijzigd bij de dezerzijdsche besluiten van 3 April en

29 Juli 1918 Nos. 3358/V.D. en 7694/V.D. (Bijblad op het Staatsblad Nos. 8980 en 9021), te bepalen, dat het gedeelte daarvan betrekking hebbende op de veeartsenijkundige ambtskringen Padangsidimpoean en Balige, wordt gelezen als volgt:

„Padangsidimpoean, de afdeelingen Sibolga en Ommelanden, Padangsidimpoean en Nias en omliggende eilanden van het gewest Tapiannoeli benevens het onderdistrict Beneden Baroes der onderafdeeling Baroes der afdeeling Bataklanden van het voormelde gewest”.

„Balige, de afdeeling Bataklanden van het gewest Tapiannoeli uitgezonderd het onderdistrict Beneden Baroes der onderafdeeling Baroes”.

Afschrift enz.

No. 10574. LANDSKASSEN. ONDERWIJS. Storting van schoolgelden der Middelbare, Technische en Ambachtsscholen.

No. 78/CO 11/1/5. Weltevreden, den 19den Februari 1924.

RONDSCHRIJVEN.

Aan

de Algemeene Ontvangers van 's Landskassen en de Adjunct Ontvangers voor de perceptie van 's Lands middelen bij 's Lands kassen in Nederlandsch-Indië.

Door een Uwer is mijn aandacht gevestigd op de omslachtige administratie met betrekking tot de behandeling bij 's Lands kassen en de perceptiekantoren van schoolgeldstaten der Middelbare-, Technische- en Ambachtsscholen.

Bedoelde staten, welke U eens per drie maanden ontvangt, worden tot dusver door U in de laatste maand van elk kwartaal aan de betrokken schooldirecteuren teruggezonden voorzien van de aantekeningen omtrent de voldoening der schoolgelden, het nummer van het hulpregister van ontvang, enz. Wat de achterstallige schoolgelden betreft, deze worden post voor post in het memoriaal overgebracht.

Met den Directeur van Onderwijs en Eeredienst is thans overeengekomen dat de schoolgeldstaten niet meer behoeven te worden teruggezonden; de staten blijven voortaan, evenals de kohieren der verschillende belastingen, ten Uwen kantore berusten en mogen dat kantoor niet meer verlaten.

Alle in den loop van het jaar gedane betalingen worden in die staten aangeteekend en in het betreffelijk hulpregister in ontvangst geboekt. De boekingen in het memoriaal komen derhalve te vervallen; de achterstand blijkt uit de toelichting op Uwe jaarrekening.

In verband met artikel 11 van de bij het besluit van den Directeur van Onderwijs en Eeredienst van 23 Januari 1923 No. 2841/VII vastgestelde „Handleiding voor het geldelijk- en materieel-beheer der Middelbare-, Technische- en Ambtsscholen”, bij welk artikel is bepaald dat de Hoofden der Hoogere Burgerscholen, der Afdelingen A en B der Algemeene Middelbare school en der Technische scholen telkens binnen 14 dagen, gerekend van den dag waarop het schoolgeld moet zijn voldaan, dag en datum vaststellen, waarop door de leerlingen de kwitantiën van het schoolgeld aan hen, den daarvoor door hen aangewezen leeraar of den amanuensis der school moeten worden vertoond, wordt aan de Directeuren der onderwerpelijke bedoelde scholen *wekelijks* slechts een door U gedagteekende en onderteekende opgaaf toegezonden van de ontvangen schoolgelden, voor welke U *geen* kwitantie heeft afgegeven, omdat die gelden hetzij door middel van post- of gouvernements wissels dan wel op andere wijze zijn voldaan.

Onder mededeeling dat de nieuwe werkwijze wordt toegepast te beginnen met de schoolgeldstaten over het 1ste kwartaal 1924, heb ik de eer U Edelgestrenge te verzoeken voor de stipte naleving daarvan wel zorg te willen dragen.

De Directeur van Financiën,

Voor den Directeur:

De Wd. Secretaris,

STRÜBEN.

**No. 10575. KANTOOR VOOR REISWEZEN. TRANSPORT-
KOSTEN. MIJNWEZEN.** Wijziging der in Bij-
blad No. 10278 opgenomen regeling nopens het
toekennen van vergoedingen aan en de regeling
van transportkosten voor het personeel werkzaam
bij den Opsporingsdienst van den Mijnbouw.

**BESLUITEN VAN HET HOOFD VAN HET KANTOOR
VOOR REISWEZEN.**

I.

No. 106. Weltevreden, den 23sten Januari 1924.

Gelezen enz.;

Heeft besloten:

Eerstelijk: De regeling nopens het toekennen van vergoedingen
aan en de regeling van transporten voor het personeel werkzaam
bij den Opsporingsdienst van den Mijnbouw, vastgesteld bij het
dezerzijdsch besluit van 2 Februari 1923 No. 130 (Bijblad No.
10278) te wijzigen als hieronder is aangegeven:

Artikel 1 wordt gelezen als volgt:

Artikel 1.

(1) Onder onderzoeken in den zin van deze regeling worden
verstaan onderzoekingen, welke zijn ingesteld krachtens besluit van
den Leider van den Opsporingsdienst, die daarbij voor elk geval
de begrenzing van het te onderzoeken terrein zoo nauwkeurig mo-
gelijk aangeeft en de standplaats van het personeel — welke al
dan niet binnen het onderzoeksterrein kan zijn gelegen — aan-
wijst.

(2) Het Hoofd van het Kantoor voor Reiswezen bepaalt voor
elk onderzoek afzonderlijk of op het daarbij te werk gesteld per-
soneel deze regeling al dan niet van toepassing wordt verklaard.

(3) Het Hoofd van het Kantoor voor Reiswezen wijst, na ge-
houden overleg met den Leider van den Opsporingsdienst en het
betrokken Hoofd van Gewestelijk Bestuur, bij elk onderzoek één
of meer kampen in den zin dezer regeling aan. Zoodanige kampen

moeten zijn gelegen binnen het onderzoeksterrein. De aanwijzing van eenig punt als kamp in den zin dezer regeling geldt, tenzij uitdrukkelijk het tegendeel wordt bepaald, voor het geheele personeel van het betrokken onderzoek.

(4) Het Hoofd van het Kantoor voor Reiswezen kan in bijzondere gevallen deze regeling ook toepassen op tijdelijke werkzaamheden, niet ressorteerende onder den Opsporingsdienst.

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

In alinea (2) vervallen de zinnen:

„De dienstleider is bevoegd in bijzondere gevallen hiervan af te wijken. De redenen, die tot zoodanige afwijking hebben geleid, dienen in de betreffende beschikkingen te worden vermeld”.

In alinea (3) worden de woorden: „den Leider van den Opsporingsdienst” vervangen door de woorden: „Het Hoofd van het Kantoor voor Reiswezen”.

Lid (4) wordt gelezen:

(4) Gedurende de dagen, waarop vertoefd wordt aan boord van een schip waar niet in eigen voeding behoefte te worden voorzien, wordt in stede van kamp- en veldvergoeding *tafelgeld* toegekend tot de bedragen genoemd in artikel 7 § 1 van het Algemeen Reisreglement in Staatsblad 1921 No. 422. Voor de bepaling van het bedrag der in de laatste alinea van het tweede lid bedoelde vermindering worden de verblijfdagen aan boord beschouwd als verblijfdagen in het kamp.

Artikel 7 wordt gelezen:

Artikel 7.

(1) De kampvergoeding bedraagt bij eene maandelijksche bezoldiging (zonder duurtetoeslag) van:

	<i>f</i> 1050 en hooger		<i>f</i> 10.— per dag
van „ 500 tot beneden	<i>f</i> 1050.—	„	8.— „ „
„ „ 350 „ „	„ 500.—	„	6.— „ „
„ „ 200 „ „	„ 350.—	„	5.— „ „
„ „ 100 „ „	„ 200.—	„	3.— „ „
„ „ 50 „ „	„ 100.—	„	2.— „ „
„ minder dan	„ 50.—	„	1.— „ „

(2) Het bedrag der veldvergoeding wordt afgeleid van dat der kampvergoeding door vermenigvuldiging met een voor elk geval afzonderlijk door het Hoofd van het Kantoor voor Reiswezen op voor-

stel van den Dienstleider vast te stellen factor, welke ten hoogste $\frac{1}{2}$ bedraagt.

(3) De onder (2) bedoelde vergoeding is onafhankelijk van eenigen aftrek, welke de onder (1) genoemde vergoeding in verband met het bepaalde in artikel 3 (2), tweede lid, mogelijk moet ondergaan.

Ten tweede: Met wijziging in zoover van het besluit van den Leider van den Opsporingsdienst van den Mijnbouw van 3 December 1923 No. 13657, in te trekken de aanwijzing van Endeh als kamp van het Mijnbouwkundig Geologisch Onderzoek „Kleine Soenda-Eilanden”, met uitnoodiging aan den Leider van den Opsporingsdienst van den Mijnbouw om, door tusschenkomst van den Resident van Timor en Onderhoorigheden, omtrent de aanwijzing van nieuwe kampplaatsen voor vorengenoemd onderzoek nadere voorstellen in te dienen.

Ten derde: Te bepalen, dat dit besluit in werking treedt op 1 Februari 1924.

Afschrift enz.

II.

No. 147.

Weltevreden, den 31sten Januari 1924.

Gelet op het dezerzijdsch besluit van 23 Januari 1924 No. 106;

Heeft besloten:

Te bepalen, dat artikel 3 van het dezerzijdsch besluit van 23 Januari 1924 No. 106 moet worden gelezen als volgt:

Ten derde: Te bepalen, dat dit besluit in werking treedt op een nader vast te stellen datum.

Afschrift enz.

No. 10576. REIZEN. REIS- EN TRANSPORTKOSTEN. Wijziging van de regeling nopens het toekennen van terreingelden en de uitbetaling van reis- en transportkosten aan en ten behoeve van het personeel bij den dienst der landelijke inkomsten, belast met opnemingswerkzaamheden.

No. 282. Weltevreden, den 29sten Februari 1924.

HET HOOFD VAN HET KANTOOR VOOR REISWEZEN.

Gelezen enz.;

Heeft besloten:

Eerstelijk: Met wijziging in zooverre van het dezerzijdsch besluit van 31 Maart 1923 No. 365 (1) te bepalen, dat de bij dat besluit vastgestelde „Regeling nopens het toekennen van terreingelden en de uitbetaling van reis- en transportkosten aan en ten behoeve van het personeel bij den dienst der landelijke inkomsten, belast met opnemingswerkzaamheden”, uitsluitend geldt voor de leerling-mantri's, mantri's en hoofdmantri's bij dien dienst;

Ten tweede: Te bepalen, dat dit besluit in werking treedt op 1 April 1924.

Afschrift enz.

No. 10577. TRAMWEGEN. TELEGRAFEN. Vergunning aan de Nederlandsch-Indische Spoorweg Maatschappij tot openstelling voor het publiek verkeer van de tramwegtelegraaf van de lijn Bojolali — Solo — Batoeretno en de aan die lijn gelegen stations Bojolali, Batoeretno, Kartasoera Kamp, Soekohardjo, Solo Kotta en Wonogiri.

BESLUIT.

No. 5. Buitenzorg, den 2den April 1924.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Aan de Nederlandsch-Indische Spoorweg Maatschappij tot weder-

(1) Opgenomen in Bijblad no. 10356.

opzeggens vergunning te verleen en om de tramwegtelegraaf van de lijn Bojolali—Solo—Batoeretno en de aan die lijn gelegen stations Bojolali, Batoeretno, Kartasoera Kamp, Soekohardjo, Solo Kotta en Wonogiri voor het publiek verkeer open te stellen op de voorwaarden, vermeld in het besluit van 17 Maart 1914 N° 36 (Bijblad op het Staatsblad N° 7998) laatstelijk aangevuld bij het besluit van 7 Maart 1924 N° 7 (Bijblad op het Staatsblad N° 10552) en gewijzigd bij het besluit van 7 Augustus 1920 N° 34 (Bijblad op het Staatsblad N° 9671) en in verband daarmee den aanhef van eerstgenoemd besluit, zoomede de eerste zinsnede van artikel 1 dier voorwaarden dienovereenkomstig nader aan te vullen.

Afschrift enz.

No. 10578. ONDERWIJS. HANDELSLEERGANG SOERABAJA.

Intrekking van Bijblad op het Staatsblad No. 8967 betreffende het Reglement voor den Handelsleergang te Soerabaja. (Bijblad No. 8217).

BESLUIT.

No. 34.

Buitenzorg, den 3den April 1924.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.;

Ten tweede: Met intrekking van het besluit van 4 Mei 1918 No. 26 (Bijblad op het Staatsblad No. 8967) te bepalen, dat de in artikel 4 lid 3 van het Reglement voor den Handelsleergang te Soerabaja, vastgesteld bij artikel 2 van het besluit van 13 Januari 1915 No. 38 (Bijblad op het Staatsblad No. 8217), bedoelde buitengewone toelage van den directeur van dien leergang weder van f 50.— (vijftig gulden) wordt teruggebracht op f 25.— (vijf en twintig gulden) 's maands.

Ten derde: Te bepalen, dat dit besluit in werking treedt met ingang van 1 Juli 1924.

Uittreksel enz.

No. 10579. ONDERWIJS. (INLANDSCH). REIZEN. STAATSSPOORWEGEN. Vervoer voor rekening van den Lande van de leerlingen der 2e en 3e klasse der Normaalschool voor Inlandsche hulponderwijzers te Sérang, voor het ontvangen van onderwijs in de praktische landbouwkunde te Mengger bij Kadoekatang.

BESLUIT.

No. 35.

Buitenzorg, den 4den April 1924.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Machtiging te verleenen om aan de leerlingen der 2e en 3e klasse van de Normaalschool voor Inlandsche hulponderwijzers te Sérang, voor hunne reizen langs den Staatsspoorweg van Sérang naar Kadoekatang en terug, vervoer voor rekening van den Lande toe te staan, teneinde hen in de gelegenheid te stellen, te Mengger bij Kadoekatang onderwijs in de praktische landbouwkunde te ontvangen.

Ten tweede: Te bepalen, dat het in artikel 1 van dit besluit bedoeld vervoer zal geschieden op reisaanvragen, in verband waarmede de staat behoorende bij artikel 4 van de bij artikel 1 van het besluit van 1 Maart 1913 No. 13 vastgestelde „Bepalingen betreffende het vervoer van 's Landsreizigers en goederen op de Staatsspooren tramwegen in Nederlandsch-Indië” (Bijblad op het Staatsblad No. 7849) nader wordt aangevuld als volgt:

„De leerlingen van de 2e en 3e klasse der Normaalschool voor „Inlandsche hulponderwijzers te Sérang langs den Staatsspoorweg „van Sérang naar Kadoekatang en terug, ten einde hen in de gelegenheid te stellen te Mengger bij Kadoekatang onderwijs in de „praktische landbouwkunde te ontvangen”.

Ten derde: Te bepalen, dat de directeur der in artikel 1 van dit besluit genoemde school, ter bestrijding van de kosten der door hem in het belang van het daarbij bedoeld onderwijs in de praktische landbouwkunde te maken reizen van Sérang naar Kadoekatang en terug, vergoeding zal ontvangen als voor eene commissie-reis overeenkomstig de bestaande bepalingen.

Uittreksel enz.

No. 10580. ONDERWIJS. SCHOLEN. REGLEMENTEN. Wijzigingen aanvulling van de Reglementen op de Hoogere Burgerscholen met vijfjarigen eursus in Nederlandsch-Indië, de Prins Hendrikschool te Batavia en de openbare scholen voor technisch onderwijs.

BESLUIT.

No. 8.

Buitenzorg, den 15den April 1924.

Is goedgevonden en verstaan:

I. Aan § 4 van het:

- a. Hoogere Burgerscholen-reglement, vastgesteld bij het besluit van 10 April 1916 No. 31 (Bijblad op het Staatsblad No. 8499);
- b. reglement voor de Prins Hendrikschool te Batavia, vastgesteld bij artikel 2, onder a van het besluit van 22 Mei 1911 No. 38 (Bijblad op het Staatsblad No. 7395);
- a, b. o.m. aangevuld en gewijzigd bij het besluit van 20 Maart 1918 No. 64 (Bijblad op het Staatsblad No. 8949) wordt toegevoegd een artikel;
  - a. 17quater;
  - b. 20ter;
- a, b. luidende:

(1) Niemand wordt tot de lessen toegelaten dan na door den directeur der school te zijn ingeschreven.

(2) Het verzoek tot inschrijving moet elk jaar vóór den 1sten Juni tot den directeur der school worden gericht; de inschrijving geldt voor niet langer dan één schooljaar.

(3) Aan verzoeken tot inschrijving na den in de vorige alinea genoemden datum ontvangen, wordt slechts voldaan, indien de commissie van toezicht, gehoord den directeur, daartegen geen bezwaar heeft.

II. In lid (2) van artikel 21 van het reglement voor de openbare scholen van technisch onderwijs te Batavia (Koningin Wilhelminaschool) en te Soerabaja (Koningin Emmaschool), vastgesteld bij het besluit van 21 October 1912 No. 67 (Bijblad op het Staats-

blad No. 7687) welk reglement bij de besluiten van 13 Augustus 1917 No. 12 (Bijblad op het Staatsblad No. 8808) en van 30 Juni 1920 No. 8 (Bijblad op het Staatsblad No. 9543) van toepassing is verklaard op de openbare scholen voor technisch onderwijs onderscheidenlijk te Jogjakarta (Prinses Julianaschool) en te Bandoeng, worden de woorden „15den Juni” vervangen door „1sten Juni”.

Afschrift, enz.

No. 10581. BARISAN VAN MADOERA. Wijziging van het reglement.

BESLUIT.

No. 20.

Buitenzorg, den 7den Mei 1924.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen:

- a. dat artikel 62 van het Reglement voor de korpsen Barisan van Madoera, vastgesteld bij artikel 2, § 1, van het besluit van 4 April 1891 No. 12 (Bijblad op het Staatsblad No. 4755), zooals dit reglement sedert is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij het besluit van 12 December 1922 No. 2 (Bijblad op het Staatsblad No. 10224), wordt gelezen als volgt:

„Artikel 62.

De geneesheeren in vrij beroep, dan wel de Gouvernements- of de Indische artsen, belast met den civielen geneeskundigen dienst te Bangkalan, te Pamekasan en te Songenep, zijn tevens belast met de geneeskundige behandeling bij de korpsen Barisan.

De eerstgenoemden genieten daarvoor eene maandelijksche toelage:

te Bangkalan van *f* 250.— (twee honderd vijftig gulden),

te Pamekasan van *f* 250.— (twee honderd vijftig gulden),

te Songenep van *f* 250.— (twee honderd vijftig gulden),

terwijl de laatstgenoemden een maandelijksche toelage van *f* 50.— (vijftig gulden) (onafhankelijk van hunne standplaats) ontvangen, welke toelagen in geval van binnenlandsch verlof wegens ziekte door hen worden behouden.

Zij regelen hunnen dienst in overleg met de korpscommandanten en de kapiteins-leider.

b. dat de hiervoren onder *a* bedoelden maatregel in werking zal treden op een door den Legercommandant in overleg met den Resident van Madoera nader vast te stellen datum in den loop van 1924.

Afschrift, enz.

No. 10582. WEDUWEN- EN WEEZENFONDS. Wijziging van de „Voorloopige bepalingen betreffende de belegging der kapitalen in *Nederlandsch-Indië* en de aldaar te bewerkstelligen ontvangsten en uitgaven der pensioenfondsen voor de militaire koloniale landsdienaren”.

BESLUIT.

No. 16.

Buitenzorg, den 9den Mei 1924.

Gelet op het besluit van 12 April 1920 No. 34 (Bijblad op het Staatsblad No. 9603);

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Onder nadere goedkeuring van den Minister van Koloniën, te bepalen, dat het derde, vierde en vijfde lid van punt (4) van afdeeling II van de bij artikel 5 van het besluit van 12 April 1920 No. 34 (Bijblad op het Staatsblad No. 9603) als bijlage letter E vastgestelde „Voorloopige bepalingen betreffende de belegging der kapitalen in *Nederlandsch-Indië* en de aldaar te bewerkstelligen ontvangsten en uitgaven der pensioenfondsen voor de militaire koloniale landsdienaren” worden gelezen als volgt:

„Deze deskundige is als vast taxateur in tijdelijken dienst bij de gezamenlijke pensioenfondsen en verricht alle schattingen voor die fondsen, tegen eene bezoldiging van *f* 1200.— (één duizend twee honderd gulden) 's maands.

De punten, waarop deze vaste taxateur bij de schatting heeft te letten, worden door den beheerder in overleg met den Raad van Commissarissen vastgesteld.

Voor de schattingen betalen de hypotheekaanvragers eene vergoeding aan de fondsen, berekend naar eene door den beheerder

in overleg met den Raad van Commissarissen vast te stellen regeling”.

Ten tweede: enz.

Afschrift, enz.

No. 10583. ARTESISCHE PUTTEN. DIENST VAN DEN MIJNBOW. LOCALE RADEN. Voorschriften betreffende het verrichten van werkzaamheden door den dienst van het Grondpeilwezen ten behoeve van gebiedsdeelen met eigen middelen en van particulieren.

Geldelijke belooning voor het geven van aanwijzingen nopens het voorkomen van delfstoffen.

BESLUIT.

No. 26.

Tjipanas, den 10den Mei 1924.

Gelezen, enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen dat:

- a. waar in de „Voorschriften betreffende het verrichten van werkzaamheden door den dienst van het Mijnezen (Grondpeilingen) ten behoeve van gebiedsdeelen met eigen geldmiddelen en van particulieren”, vastgesteld bij het besluit van 8 Januari 1916 № 46 (Bijblad op het Staatsblad № 8417), gesproken wordt van „dienst van het Mijnezen (Grondpeilingen)”, daarvoor moet worden gelezen „dienst van het Grondpeilwezen”, terwijl daarin overal voor „Directeur van Gouvernementsbedrijven”, moet worden gelezen: „Hoofd van den dienst van den Mijnbouw”;
- b. in het besluit van 6 September 1909 № 42 (Bijblad op het Staatsblad № 7095) betreffende de toekenning van geldelijke belooningen aan personen voor het geven van aanwijzingen nopens het voorkomen van delfstoffen in den Indischen Archipel in plaats van „Directeur van Gouvernementsbedrijven, wordt gelezen „Hoofd van den Dienst van den Mijnbouw”;
- c. enz.

Ten tweede: Dit besluit wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 November 1922.

Afschrift, enz.

- No. 10584. TELEGRAMMEN. BEVOEGDHEID** van den Commandant der divisie gewapende politie:
- a. van Amboina (of diens vervanger);
  - b. van Nieuw-Guiné (of diens vervanger) tot het verzenden van regeeringstelegrammen.

BESLUIT.

No. 5.

Tjipanas, den 13den Mei 1924.

Gelezen enz.;

Gelet op artikel 2 van het besluit van 24 Januari 1916 No. 20 (Staatsblad No. 94);

Is goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van het besluit van 30 Mei 1921 No. 28, te bepalen, dat de regeeringstelegrammen, bedoeld bij artikel 7, § 2, letter a, van het Reglement voor den Gouvernementstelegraafdienst (Staatsblad 1907 No. 67), zooals dat artikel luidt ingevolge Staatsblad 1916 No. 94, mede kunnen worden verzonden door den commandant der divisie gewapende politie

a. van Amboina (of diens vervanger)

b. van Nieuw-Guiné (of diens vervanger)

a. binnen het gewest

b. binnen de afdeelingen Noord-, West- en Zuid-Nieuw-Guiné

a. en b. zoomede aan het Hoofd van het korps gewapende politie.

Uittreksel, enz.

-
- No. 10585. PANDHUISDIENST. INSTRUC TIËN.** Instructie voor het Hoofd van den Pandhuisdienst.

BESLUIT.

No. 39.

Tjipanas, den 16den Mei 1924.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: In te trekken de Instructie voor het Hoofd van den Pandhuisdienst, vastgesteld bij het besluit van 26 September 1905

N° 35 (Bijblad op het Staatsblad N° 6338), zooals die sedert is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij het besluit van 28 Augustus 1923 N° 1x;

Ten tweede: Vast te stellen de aan dit besluit gehechte Instructie voor het Hoofd van den Pandhuisdienst.

Ten derde enz.;

INSTRUCTIE voor het Hoofd van den Pandhuisdienst, (vastgesteld bij artikel 2 van het besluit van 16 Mei 1924 N° 39).

Artikel I.

Het Hoofd van den Pandhuisdienst is onder de bevelen van den Directeur van Financiën belast met het algemeen beheer van den Pandhuisdienst, de voorbereiding van de verdere invoering van de exploitatie der pandhuizen in eigen beheer en met de leiding dier invoering zelve.

Artikel II.

(1) Voorstellen en mededeelingen zijn dienst betreffende, doet hij waar noodig aan den Directeur van Financiën.

(2) Hij is bevoegd tot het voeren van rechtstreeksche briefwisseling met de betrokken burgerlijke en militaire autoriteiten, doch niet met den Gouverneur-Generaal.

(3) Jaarlijks vóór ultimo April dient hij aan den Directeur van Financiën een algemeen verslag in van den Pandhuisdienst over het afgelopen jaar.

Artikel III.

(1) Het Hoofd van den Pandhuisdienst heeft Batavia tot standplaats.

(2) Hij kan zijne standplaats verlaten tot het doen van dienst-reizen.

(3) Telkens wanneer hij op dienstreis vertrekt of van een dienstreis terugkomt geeft hij daarvan kennis aan den Directeur van Financiën.

(4) Gedurende zijne afwezigheid, alsmede bij verhindering of ontstentenis, wordt hij vervangen door het Onderhoofd van den dienst of, bij gebreke van dezen, door een door hem aan te wijzen ambtenaar van zijn kantoor.

Artikel IV.

Het Hoofd van den Pandhuisdienst is ten aanzien van het personeel van dien dienst met in achtneming van de terzake gestelde regelen bevoegd:

(1) Tot het benoemen, werkzaamstellen, schorsen in het belang van den dienst, ontslaan uit de betrekking en ontheffen van werkzaamstelling van personen op eene aanvangsbezoldiging van f 250.— (twee honderd vijftig gulden) 's maands of minder, met dien verstande, dat ten opzichte van gewezen burgerlijke landsdienaren en gewezen militairen deze benoemingsbevoegdheid zich slechts uitstrekt tot hen, die op verzoek eervol uit den burgerlijken of militairen dienst zijn ontslagen en dat voor benoeming of werkzaamstelling van personen, die door den Minister van Koloniën ter beschikking van den Gouverneur-Generaal zijn gesteld om tot bepaalde betrekkingen te worden aangesteld, de machtiging van den Gouverneur-Generaal wordt vereischt indien door de voorgenomen benoeming of werkzaamstelling zou worden afgeweken van de in het desbetreffende uitzendingsbesluit aangegeven bestemming van den betrokken persoon;

(2) tot het toekennen van de aan de bekleede betrekkingen verbonden regelmatige weddeverhoogingen;

(3) tot het toekennen van bezoldiging buiten werkelijken dienst;

(4) tot het toekennen van wachtgeld en tot het verlengen van den termijn, voor welken wachtgeld is toegekend;

(5) tot het toekennen van onderstand op den voet van artikel 5 van het bij het besluit van 17 April 1919 N° 47 (Staatsblad N° 193) vastgesteld reglement op de toekenning van non-activiteitstraktement, wachtgeld en onderstand aan burgerlijke Landsdienaren, zooals dat artikel is aangevuld bij de besluiten van 9 Augustus 1920

N° 39 (Staatsblad N° 588) en 20 October 1922 N° 22 (Staatsblad N° 665), en tot het opzeggen van dien onderstand;

(6) tot het verleen van binnenlandsche verloven wegens ziekte en om andere gewichtige redenen op den voet der bestaande bepalingen;

(7) tot het verleen van eervol ontslag uit 's Lands dienst aan de onder 1e bedoelde landsdienaren, die daartoe het verzoek hebben gedaan;

(8) tot het opleggen, overeenkomstig de door den Directeur van Financiën terzake vastgestelde voorschriften, van de navolgende straffen wegens tekortkomingen in plicht en gedrag:

- a. berisping (vermaning of waarschuwing),
- b. boete,
- c. ontevredenheidsbetuiging,
- d. ernstige ontevredenheidsbetuiging,
- e. uitstellen van de toekenning van een regelmatige weddeverhooging,
- f. achteruitstelling in de ranglijst of stilstand van bevordering gedurende bepaalden tijd,
- g. terugstelling in rang voor zoover betreft het onder 1° vallend personeel;

(9) tot het instellen, overeenkomstig door den Directeur van Financiën terzake vastgestelde voorschriften, van commissies van onderzoek en voorlichting inzake de oplegging van straffen wegens tekortkomingen in plicht en gedrag.

Artikel V.

Het Hoofd van den Pandhuisdienst kan de hem bij artikel IV gegeven bevoegdheden, binnen door hem te stellen grenzen en op een voor elke inspectie-afdeeling vast te stellen tijdstip, aan de inspecteerende ambtenaren overdragen.

Artikel VI.

Het Hoofd van den Pandhuisdienst is binnen de grenzen van de daartoe bij de begroting toegestane fondsen bevoegd om aan de ambtenaren en beambten van genoemden tak van dienst, die eene bezoldiging genieten van minder dan f 500.— (vijf honderd gulden), buitengewone belooningen toe te kennen tot een bedrag van ten hoogste f 250.— (twee honderd vijftig gulden) voor buitengewonen

ijver, voor arbeid buiten de werkuren, voor betoonde onverschrokkenheid in gevaar of bij ongevallen en voor alle andere bijzondere, aan den Lande bewezen diensten, waardoor tijd en geld gewonnen of uitgaven voorkomen worden.

Artikel VII.

(1) Het Hoofd van den Pandhuisdienst wijst de standplaatsen, ressorten en werkkring van de ambtenaren en beambten van zijn dienst aan.

(2) Hij is bevoegd aan de inspecteerende en controleerende ambtenaren en andere hem toegevoegde personen reizen op te dragen in het belang van den dienst ook buiten het hun aangewezen ressort en over hen te beschikken voor werkzaamheden op het hoofdbureau of op zijne dienstreizen.

(3) Hij is bevoegd de beheerders der pandhuizen en het overig pandhuispersoneel in het belang van den dienst op te roepen naar zijne standplaats of tijdelijke verblijfplaats, hen elders te detacheren dan wel met bijzondere werkzaamheden buiten hunne standplaatsen te belasten.

Artikel VIII.

Het Hoofd van den Pandhuisdienst zorgt dat van ieder pandhuis ten minste éénmaal in elk jaar zonder voorafgaande waarschuwing eene volledige opneming plaats vindt, ongerekend door hem noodig geachte inspectiën tusschentijds.

No. 10586. ZOUT. Verstrekking van los zout ten behoeve van de visscherij.

BESLUIT.

No. 29.

Tjipanas, den 18den Mei 1924.

Gelet enz.;

Nog gelet enz.;

Gelezen enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Buitenwerking te stellen artikel 1 van het besluit van 18 November 1920 N° 81 (Bijblad op het Staatsblad N° 9748),

waarbij met nadere wijziging in zooverre van het bepaalde bij artikel 1 van het besluit van 8 Februari 1907 N° 14 (Bijblad op het Staatsblad N° 6600) bepaald is, dat de verstrekking, op den voet van laatstaangehaald besluit, van verpakt zout voor het zouten van visch zal geschieden tegen betaling van f 0.02^s (twee en een halven cent) per katti.

Ten tweede: Met wijziging van het besluit van 10 Februari 1916 N° 11 (Bijblad op het Staatsblad N° 8464) te bepalen, dat de verstrekking op den voet van het besluit van 7 Februari 1907 N° 14 (Bijblad op het Staatsblad N° 6600), van los zout voor het zouten van visch, zal geschieden tegen betaling van f 0.04^s (vier en een halven cent) per kilogram;

met dien verstande echter dat voor het losse zout, tot gemeld doel verstrekt uit de landszoutpakhuisen in de gebiedsdeelen, bedoeld in het besluit van 13 Maart 1920 N° 6 (Bijblad op het Staatsblad N° 9446) en uit het Landszoutpakhuis te Mocara Moentai (Zuideren Oosterafdeeling van Borneo) van kracht blijven de prijzen, vastgesteld onderscheidenlijk bij dat besluit en bij het besluit van 21 November 1923 No. 4 (Bijblad op het Staatsblad No. 10480).

Ten derde: enz.

Afschrift, enz.

B. B. 10576 ✓
ingesproken
13.12.23

No. 10587. ONDERWIJS. SCHOOLGELD. GOUVERNEMENTS-SCHOLEN. VAN LANDSWEGE GESUBSIDIEERDE PARTICULIERE SCHOLEN. Aanvulling der regeling inzake de berekening van schoolgeld voor kinderen uit éénzelfde gezin, die scholen van verschillend type bezoeken.

BESLUIT.

No. 40.

Tjipanas, den 21sten Mei 1924.

Gelezen, enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen, dat het besluit van 16 April 1923 No. 31 (Bijblad op het Staatsblad No. 10345) wordt gewijzigd als volgt:

a. De aanhef van het eerste lid wordt gelezen:

„Kinderen uit éézelfde gezin, die Gouvernements- dan wel van Landswege gesubsidieerde scholen van verschillend type bezoeken, worden voor de berekening van het schoolgeld, te betalen aan Gouvernmentsscholen, aangemerkt als leerlingen van één school, met dien verstande dat”.

b. In het tweede lid worden tusschen de woorden: „schooljaar” en „en” ingevoegd de woorden: „dan wel bij vroeger vertrek van het gezin uit Nederlandsch-Indië, onmiddellijk vóór dat vertrek”.

Ten tweede: enz.

Afschrift, enz.

*ingetrokken
zie P.B. 12454*

No. 10588. COMPTABILITEITSWET. Mededeeling aan de Algemeene Rekenkamer van gevallen van aan den Lande toegebrachte schade als gevolg van fraude, verduistering of andere omstandigheden en van tekorten hoe ook ontstaan.

RONDSCHRIJVEN GOUVERNEMENTS SECRETARIS.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur.

No. 862/IIIC.

Buitenzorg, den 7den April 1924.

Ten vervolge van het dezerzijdsch rondschrjven van 29 Januari jl. No. 248/IIIC, waarbij UHoogEdelGestrenge werd uitgenoodigd om voortaan van gevallen, waarin den Lande schade is toegebracht als gevolg van fraude, verduistering of andere omstandigheden zoodmede van tekorten, hoe ook ontstaan, onverwijld bij afzonderlijk schrjven bericht te geven aan het betrokken departement, heb ik de eer, op last der Regeering, U, in verband met de door de Algemeene Rekenkamer terzake uit te oefenen contrôle, te verzoeken om, telkens wanneer aan eenig departement een mededeeling wordt toegezonden, als evenbedoeld, daarvan een afschrift of doordruk aan genoemd college te doen toekomen.

De Gouvernements Secretaris,

C. VERSLUIS.

No. 10589. LANDSDIENAREN. Aanvaarden van geschenken door Landsdienaren voor in hunne functie gepresteerde diensten.

RONDSCHRIJVEN GOUVERNEMENTS SECRETARIS.

Aan
de Gezaghebbenden, bevoegd tot
benoeming en ontslag van personeel.

No. 1175/III A^r.

Buitenzorg, den 19den Mei 1924.

Krachtens het bepaalde bij artikel 2 § I sub 8 van de ordonnantie in Staatsblad 1904 No. 199 is het den Landsdienaren verboden geschenken aan te nemen, die niet geacht kunnen worden het uitvloeisel te zijn van verhoudingen van particulieren aard, tenzij met voorkennis en goedkeuring van den rechtstreekschen chef van den betrokken Landsdienaar.

Ingevolge deze bepaling berust dus de bevoegdheid tot goedkeuring in bijzondere gevallen van het aannemen van geschenken bij den „rechtstreekschen chef” van den betrokken ambtenaar.

Naar den Gouverneur-Generaal is gebleken bestaan bij verschillende categoriën van Landsdienaren, zoomede bij hunne „rechtstreeksche chefs” nog opvattingen inzake het aanvaarden van geschenken, welke de goedkeuring der Regeering niet kunnen wegdragen.

Naar het oordeel van den Landvoogd moet het aannemen door ambtenaren van geld als geschenk voor in hunne functie gepresteerde diensten in het algemeen ontoelaatbaar worden geacht, aangezien dit niet in overeenstemming kan zijn met de waardigheid der Landsdienaren, afbreuk zal doen aan hunne onpartijdigheid en tenslotte de deur zal openzetten voor knoeierijen en verdachtmakingen.

Slechts in zeer bijzondere gevallen, zooals b.v. bij brand of bij het geven van bewijzen van grooten persoonlijken moed en doortastendheid, bestaat er naar het inzien van Zijne Excellentie geen bedenking tegen, dat *lagere* ambtenaren met voorkennis van hunne chefs extra in geld worden beloond door particulieren, wier belangen bijzonder zijn gediend geweest.

Uwe Excellentie

Door UHoogEdelGestrenge te verzoeken voortaan met dit stand-

Uw College

punt der Regeering rekening te willen houden en doen houden, heb ik de eer van een van den Gouverneur-Generaal bekomen opdracht mij te kwijten.

De Gouvernements Secretaris,

C. VERSLUIS.

No. 10590. WEESKAMER. MEDAN. Nadere wijziging en aanvulling in zooverre van de regeling der formatie, ressorten, standplaatsen en bezoldiging der agenten van de Weeskamer te Medan.

UITTREKSEL uit de beschikking van den Directeur van Justitie van 4 April 1924 No. F 11/2/12.

DE DIRECTEUR VAN JUSTITIE.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Heeft besloten:

Met nadere wijziging en aanvulling in zooverre van het dezerzijdsch besluit van:

a. 30 Augustus 1918 No. 17631 (Bijblad 9077);

b en c. 12 October 1918 No. 20913 (Bijblad 9117)

met ingang van 1 April 1924.

I. als ressort van den agent van de Weeskamer te Médan met standplaats:

a. Langsa;

b. Koetaradja;

c. Lhóseumawè

nader aan te wijzen;

a. de afdeeling Oostkust van Atjèh met de Onderafdeelingen Idi, Langsa en Tamiang;

b. de afdeeling Groot-Atjèh met de onderafdeelingen Koetaradja, Lho'nga, Seulimeum en Sabang;

c. de afdeeling Noordkust van Atjèh met de onderafdeelingen Bireuën, Lho' Soekon en Lho'seumawe.

II. Op te heffen het Agentschap der Weeskamer te Médan voor

de onderafdeeling Sabang der afdeeling Groot-Atjèh (Standplaats Sabang).

III. In dienst te stellen een agent van de Weeskamer te Médan met standplaats Sigli op eene toelage van *f* 300.— (drie honderd gulden) 's jaars voor de afdeeling Pidië met de onderafdeeling Sigli, Meureudoe, Lammeulo en Padangtidji.

Afschrift enz.

No. 10591. WEESKAMER. MAKASSAR. Nadere aanvulling van de regeling nopens de formatie, het ambtsgebied, de standplaatsen en bezoldigingen der agenten van de Weeskamer te Makassar.

UITTREKSEL uit de beschikking van den Directeur van Justitie van 8 April 1924 No. F 11/2/15.

DE DIRECTEUR VAN JUSTITIE.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Heeft besloten:

Met nadere wijziging en aanvulling in zooverre van de dezerzijdsche besluiten van 12 October 1918 No. 20913 (Bijblad 9117) en 13 Januari 1919 No. 966 (Bijblad 9147) met ingang van 1 Mei 1924.

I. als ressort van den agent van de Weeskamer te Makassar met standplaats:

a. Tèrnate;

b. Laboeha

nader aan te wijzen:

a. de onderafdeeling Tèrnate der afdeeling Tèrnate;

b. de onderafdeeling Batjan der afdeeling Tèrnate.

II. op te heffen het agentschap der Weeskamer te Makassar voor:

1e. de onderafdeelingen Djailolo en Tidore der afdeeling Halmahéra (standplaats Djailolo);

2e. de onderafdeelingen Tobélo en Wéda der afdeeling Halmahéra (standplaats Tobélo);

- 3e. de afdeelingen Aroe-eilanden en Tanimbar en Babar-eilanden (standplaats Dobo);
- 4e. de afdeeling Kai-eilanden (standplaats Toeal).

III. in dienst te stellen een agent voor de Weeskamer 'te Makassar:

- 1e. met standplaats Djailolo op een toelage van *f* 100.— 's jaars voor het ressort Djailolo der onderafdeeling Halmahéra van de afdeeling Tèrnate;
- 2e. met standplaats Tobélo op eene toelage van *f* 100.— 's jaars voor het ressort Tobélo van de onderafdeeling Halmahéra der afdeeling Tèrnate;
- 3e. met standplaats Soasioe op eene toelage van *f* 100.— 's jaars voor de onderafdeeling Tidore der afdeeling Tèrnate;
- 4e. met standplaats Wéda op eene toelage van *f* 100.— 's jaars voor het ressort Wéda van de onderafdeeling Halmahéra der afdeeling Tèrnate;
- 5e. met standplaats Sanana op een toelage van *f* 60.— 's jaars voor de afdeeling Soela-eilanden;
- 6e. met standplaats Dobo op eene toelage van *f* 150.— 's jaars voor de onderafdeeling Aroe-eilanden der afdeeling Zuid-eilanden;
- 7e. met standplaats Toeal op eene toelage van *f* 150.— 's jaars voor de onderafdeeling Kai-eilanden der afdeeling Zuid-eilanden;
- 8e. met standplaats Saumlakki op eene toelage van *f* 60.— 's jaars voor de onderafdeeling, Tanimbar-eilanden der afdeeling Zuid-eilanden;
- 9e. met standplaats Tépa op eene toelage van *f* 60.— 's jaars voor de onderafdeeling Babar-eilanden der afdeeling Zuid-eilanden.

No. 10592. ZELFBESTUREN. Nieuwe behandelingswijze van den restitutiepост der zelfbesturende landschappen in de Buitengewesten.

Aan

Departement	de Hoofden aan Gewestelijk Bestuur
van	met zelfbesturende landschappen uitgezonderd den Resident van Manado.
Binnenlandsch-Bestuur.	

No. B. G..10/2/11. Weltevreden, den 29sten Januari 1924.

Door een der Hoofden van gewestelijk bestuur is het voorstel gedaan om, in afwijking van het bepaalde in het voorlaatste lid van

het dezerzijdsche rondschrijven van 5 September 1922 No. 9463/Btg. (Bijblad No. 10499) begrootingswijzigingen, waarbij het totaal budgetcijfer geen verhooging ondergaat, zonder voorafgaande machtiging der Regeering, voorloopig zelf te mogen goedkeuren.

Naar aanleiding hiervan heb ik de eer UHoogEdelGestrenge mede te deelen, dat daartegen dezerzijds overwegend bezwaar bestaat.

Het komt dezerzijds voor dat de posten voor onvoorziene uitgaven (1) en de af- en overschrijvingsbepalingen (zie artikel 7 der Algemeene beheersregelen) voldoende ruimte bieden om tekorten op *wisselvallige* uitgaven binnen bescheiden grenzen aan te vullen zonder dat daarvoor voorafgaande machtiging der Regeering noodig is.

Doch gaat het om belangrijke sommen, waarvoor de posten voor onvoorziene uitgaven en die voor af- en overschrijving niet toereiken, of om nieuwe *vaste* uitgaven, die dus de begrooting blijvend, althans gedurende meerdere jaren, zullen bezwaren, dan komt het dezerzijds noodzakelijk voor dat aan het in het voorlaatste lid van het aangehaalde dezerzijdsche rondschrijven streng de hand wordt gehouden.

Alleen voor het geval het *dringende* uitgaven betreft, die niet kunnen wachten en dadelijke voorziening eischen (bijvoorbeeld de herstelling van een weggeslagen brug, daar anders het verkeer gestremd zou worden), zou daarop een uitzondering kunnen worden toegelaten in den voorgestelden zin.

Overigens teeken ik v.z.n. hierbij nog aan dat het bepaalde in het voorlaatste lid van het meerbedoelde dezerzijdsche rondschrijven uiteraard slechts geldt voor die landschapskassen, welke nog op de

---

(1) Uit den post voor onvoorziene uitgaven kan op twee wijzen geput worden.

In de eerste plaats door *directe verevening* op dien post, ingevolge artikel 17a (sub b laat ik gemakshalve buiten beschouwing) der algemeene beheersregelen, voor zoover het uitgaven betreft, die hare omschrijving *niet* vinden in een van de andere artikelen der begrooting.

In de tweede plaats door *overschrijving* van dien post, ingevolge artikel 7, lid 3a, der algemeene beheersregelen, voor zoover het uitgaven betreft, die hare omschrijving *wel* vinden in een van de andere artikelen der begrooting.

Voorts kan uit het laatste lid der toelichting in Bijblad no. 9994 bij lid 2 van laatstgenoemd artikel blijken dat de post voor onvoorziene uitgaven bestemd is voor de aanvulling *alleen van wisselvallige* uitgaven en *niet van vaste* uitgaven.

eene of andere wijze door het Land geldelijk moeten worden bijgestaan.

De Directeur van Binnenlandsch-Bestuur,

Voor dezen:

Het Hoofd der Afdeeling

Bestuurszaken der Buitengewesten,

A. J. KNAAP.

No. 10592a.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur in
de Buitengewesten met zelfbesturende
landschappen.

Departement

van

Binnenlandsch-Bestuur.

No. B. G. 10/3/23. Weltevreden, den 29sten Februari 1924.

Ten vervolge van mijn rondschrijven van 25 September 1923 No. 9431/Btg. (Bijblad No. 10499) heb ik de eer UHoogEdelGestrenge te verzoeken in den vervolge telkens van elke geheele of gedeeltelijke betaalbaarstelling Uwerzijds van een bijdrage, leening of voorschot aan een landschapskas dadelijk aan dit Departement mededeeling te willen doen door middel van een kennisgave volgens het hierbijgevoegd model A, evenals van elke storting in 's Lands kas door een landschapskas wegens betaling van restitutie of van rente en aflossing van verstrekte leeningen en voorschotten door middel van één exemplaar van het stortingsbewijz volgens het mede hierbijgevoegd model B.

Een en ander is benoodigd voor de bijhouding dezerzijds van contrôleregisters op de restitutie, de bijdragen en de leeningen en voorschotten, volgens de eveneens hiernevens gevoegde modellen. Het verdient naar het voorkomt aanbeveling dat ook Uwerzijds dergelijke contrôleregisters worden aangehouden. Daarbij ware in aanmerking te nemen dat van de registers van restitutie en bijdragen voor elke kas een afzonderlijk folio wordt aangelegd, terwijl van het register van leeningen en voorschotten voor elke leening of voorschot een afzonderlijk folio wordt aangehouden.

De Directeur van Binnenlandsch-Bestuur,

Voor dezen:

Het Hoofd der Afdeeling

Bestuurszaken der Buitengewesten,

w.g. A. J. KNAAP.

MODEL A.

Bij Mandaat dd. .... No. .... verstrekt
 aan de Landschapskas van ..... ingevolge
 Gouvernements besluit van .....
 No. .... wegens (1) .....
 de som van f ....., rentende (2) ..... %.

....., den ..... 192...

De $\frac{\text{Gouverneur}}{\text{Resident}}$ van .....

(1) Aard der uitgave: bijdrage, leening of voorschot.

(2) Alleen in te vullen ingeval van leening.

GEWEST .....

De Algemeene Ontvanger van 's Lands kas te .....
 gelieve te ontvangen van den Kashouder der landschapskas van
 ..... de som van *f* .....
 zegge .....
 wegens ⁽¹⁾ .....

De laatstvorige opgave van dezen aard was gedagteekend ⁽²⁾.

....., den ..... 192...

Afgegeven voor .....

De ⁽³⁾ .....

Voor de ontvangst van *f* .....
 zegge .....

....., den ..... 192...

De Algemeene Ontvanger van 's Lands kas
 te .....

---

(1) Aard der storting (restitutie, rente en aflossing leeningen of voorschotten), met vermelding van het jaar, waarop de restitutie betrekking heeft, dan wel van het Gouvernementsbesluit, waarbij de leening of het voorschot is toegestaan.

(2) Is de storting, voor zoover den opgever bekend, de eerste van haren aard, dan behoort dit, in plaats van bovenstaande aantekening, vermeld te worden.

(3) Qualiteit van dengene die de storting doet

REGISTER VAN RESTITUTIE.

Folio .....

Gewest

Landschapskas:

Jaar.	Directeurs besluit.	Vorderbaar bedrag.	Stortingen.	Stortings- bewijs.	Opmerkingen.

No. 10593. BINNENLANDSCH BESTUUR. BELASTINGEN.
RESIDENTIE BATAVIA. Aanwijzing van de
standplaats en het ambtsgebied van twee in de
residentie Batavia in dienst gestelde hulponder-
collecteurs.

No. D 5/19/18.

Batavia, den 31sten Maart 1924.

DE DIRECTEUR VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

Gelezen enz.;

Gelet op artikel 3, sub II, van het Gouvernementsbesluit van 17
November 1921 No. 5 (Bijblad No. 9887);

Heeft besloten:

Met wijziging in zoover van de ter zake bestaande regelingen
voor den:

- a. bij sub B van het Gouvernementsbesluit van 29 Februari
1924 No. 46 (Staatsblad No. 93);
  - b. bij § I van het Gouvernementsbesluit van 27 Juli 1920
No. 25 (Bijblad No. 9561);
- a en b. ten behoeve van het ontvangen, bewaren en overstorten
van Landsbelastingen en andere Landsgelden in de resi-
dentie Batavia in dienst gestelden hulpondercollecteur aan
te wijzen als ambtsgebied;
- a. de districten Tangerang en Maoek afdeeling Batavia met
de districtshoofdplaats Tangerang als standplaats;
  - b. het district Balaradja, afdeeling Batavia met de districts-
hoofdplaats Balaradja als standplaats.

Afschrift enz.

No. 10594. BELASTINGEN. BATAVIA. Aanwijzing van het ambtsgebied van den met het ontvangen, bewaren en overstorten van Landsbelastingen en andere Landsgelden belasten:

- a.* mantri te Paroengpandjang;
- b.* hulpondercollecteur te Tangerang.

DE DIRECTEUR VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

No. D 14/2/22.

Batavia, den 10den Mei 1924.

Gelezen enz.;

Gelet op artikel 3 sub II van het Gouvernementsbesluit van 17 November 1921 No. 5 (Bijblad No. 9887);

Heeft besloten:

Met wijziging in zoover van:

a. het dezerzijdsch besluit van 9 Februari 1924 No. D 14/1/24;

b. het dezerzijdsch besluit van 31 Maart 1924 No. D 5/19/18;

a en *b.* te bepalen, dat in de residentie Batavia, het ambtsgebied van den met het ontvangen, bewaren en overstorten van Landsbelastingen en andere Landsgelden belasten;

a. mantri te Paroengpandjang;

b. hulpondercollecteur te Tangerang;

a en *b.* gerekend van 1 April 1924, omvat;

a. het gebied der voormalige particuliere landerijen Janlapa Tjikopomajah en Paroengpandjang, onderdistrict Paroengpandjang, district Djasinga, afdeeling Buitenzorg, zoomede de desa's:

1. Tjisaoek, Kadoesiroeng, Rantjamalang, Sampora, Kademangan, Setoe, Serpong, Boearan, Babakan, Tjiater, Rawaboentoe, Soeradita en Lengkongwest van het onderdistrict Serpong;

2. Malangnengah, Tjirarab, Tjiangir, Rantjaijoeh, Rantjaklapa, Kamoening Rantjagong, Palasari, Serdangwetan, Serdangkoelon en Panongan, van het onderdistrict Tjoeroeg;

1 en 2. district Tangerang, afdeeling Batavia;

b. de districten Maoek en Tangerang, afdeeling Batavia, met uitzondering van de desa's;

1. Tjisaoek, Kadoesiroeng, Rantjamalang, Sampora, Kademangan, Setoe, Serpong, Boearan, Babakan, Tjiater, Rawaboentoe, Soeradita en Lengkongwest van het onderdistrict Serpong;
2. Malangnengah, Tjirarab, Tjiangir, Rantjaijoeh, Rantjklapa, Kamoening Rantjagong, Palasari, Serdangwetan, Serdangkoelon en Panongan, van het onderdistrict Tjoeroeg;

1 en 2. van laatstgenoemd district.

Afschrift enz.

No. 10595. STOOMVAART. PELGRIMS. Verhooging van de in artikel 50 der Pelgrimsordonnantie 1922 (Staatsblad No. 698) bedoelde vergoeding van de kosten der in het eerste lid van dat artikel genoemde maatregelen.

No. 14555/7C.

Weltevreden, den 3den Mei 1924.

DE DIRECTEUR VAN ONDERWIJS EN EEREDIENST.

Herlezen enz.;

Gelezen enz.;

Gelet op enz.;

Heeft besloten:

Te bepalen dat de door den schipper, eigenaar of agent van een schip als bedoeld in artikel 50 der Pelgrimsordonnantie 1922 (Staatsblad No. 698) of door den betrokken pelgrimsagent aan den Lande verschuldigde vergoeding van de kosten der in het eerste lid van dat artikel genoemde maatregelen, thans volgens het besluit van 4 December 1922 No. 48714 bedragende f 4.— (vier gulden) voor iederen passagier, die in het quarantaine-station Poeloe Roebiah (Sabang) of Kuiper-Onrust (Batavia) door het schip wordt ontscheept, ongeacht den duur van zijn waarneming aldaar, met ingang van 1 September 1924 wordt verhoogd tot f 6.— (zes gulden) per vorenbedoelden passagier.

No. 10596. STOOMVAART. PELGRIMS. Wijziging van den ingangsdatum der verhooging van de vergoeding van kosten der in het 1ste lid van artikel 50 der Pelgrimsordonnantie 1922 (Staatsblad 698) genoemde maatregelen.

No. 15046/7C.

Weltevreden, den 8sten Mei 1924.

DE DIRECTEUR VAN ONDERWIJS EN EEREDIENST.

Heeft besloten:

Te bepalen dat de ingangsdatum van het dezerzijdsch besluit van 3 Mei 1924 No. 14555/VIIC (Bijblad op het Staatsblad No. 10595) waarbij de aan den Lande verschuldigde vergoeding van de kosten der in het eerste lid van artikel 50 der Pelgrimsordonnantie 1922 (Staatsblad No. 698) genoemde maatregelen is verhoogd van f 4.— (vier gulden) tot f 6.— (zes gulden) voor iederen betrokken passagier, wordt gesteld op 1 November 1924 in plaats van op 1 September van dat jaar.

No. 10597. BESMETTELIJKE ZIEKTEN. GENEESKUNDIGE DIENST. TARIEVEN. Wijziging van de tarieven voor de reiniging, ontsmetting en ontrating van huizen, keeten en andere gebouwen of van vaartuigen.

No. 16424/VI.

Weltevreden, den 17den Mei 1924.

DE DIRECTEUR VAN ONDERWIJS EN EEREDIENST.

Gelezen enz.;

Heeft besloten:

Ten eerste: De tarieven voor de reiniging, ontsmetting en ontrating van huizen, keeten en andere gebouwen of van vaartuigen, krachtens het bepaalde in de artikelen 22 en 22a der Epidemieordonnantie, vastgesteld bij het dezerzijdsche besluit van 24 Januari 1923, No. 2922/VI (Bijblad No. 10269), zooals dit is aangevuld en gewijzigd bij de dezerzijdsche besluiten van 22 Februari en 14

Augustus 1923, Nos. 6645/VI en 29027/VI (Bijblad Nos. 10302 en 10447) nader aan de te vullen als volgt:

Aan het bepaalde onder B wordt de volgende alinea toegevoegd:
Bovendien komt ten laste van het geclaytonneerde vaartuig:

- 1e. het bedrag der verbruikte zwavel, brandstof en smeermiddelen;
- 2e. hetgeen aan dagloon wordt uitbetaald aan de voor de claytonnage tijdelijk in te huren werkkrachten, voor het geval dat het den gezagvoerder niet mogelijk is, den voor die werkzaamheden benoodigden bijstand te verleen.

Ten tweede: Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 Juni 1924.

Afschrift enz.

No. 10598. GENEESKUNDIGE DIENST. ARTSENSCHOLEN. EXAMENS. Reglement van Orde voor het eind-examen van de School tot Opleiding van Indische Artsen te Weltevreden en de Nederlandsch-Indische artsenschool te Soerabaja.

DE HOOFDINSPECTEUR, HOOFD VAN DEN BURGERLIJKEN GENEESKUNDIGEN DIENST.

No. 4378.

Weltevreden, den 4den April 1924.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Heeft besloten:

Eerstelijk: Buiten werking te stellen het bij artikel 2 van het dezerzijdsch besluit van 13 Januari 1915 No. 321 vastgesteld Reglement van orde voor het eindexamen van de School tot Opleiding van Indische Artsen te Weltevreden, zooals het laatstelijk is gewijzigd bij het dezerzijdsch besluit van 27 April 1923 No. 5009.

Ten tweede: Vast te stellen het aan dit besluit gehecht Reglement van orde voor het eindexamen van de School tot Opleiding van Indische Artsen te Weltevreden en de Nederlandsch-Indische artsenschool te Soerabaja.

REGLEMENT van orde voor het eindexamen van de School tot Opleiding van Indische Artsen te Weltevreden en de Nederlandsch-Indische artsenschool te Soerabaja, vastgesteld bij artikel 2 van het besluit van den Hoofdinspecteur, Hoofd van den Burgerlijken Geneeskundige Dienst van 4 April 1924 No. 4378.

Artikel I.

Het eindexamen heeft ten doel te beoordeelen of de candidaten voldoende kennis en vaardigheid bezitten om tot de praktijk der genees-, heel- en verloskunde te worden toegelaten.

Artikel II.

De commissie benoemt een harer leden tot secretaris.

In eene door den voorzitter belegde vergadering der examencommissie wordt voor het examen in elk der verschillende vakken een subcommissie samengesteld.

In elke subcommissie nemen zitting:

- a. de leeraar in het betreffende vak;
- b. twee door de commissie aan te wijzen leden al dan niet aan de school verbonden en van wie zoo mogelijk ten minste één speciaal deskundige is in dat vak;

De voorzitter wordt in alle vergaderingen der commissie bij ontstentenis door het in jaren oudste commissielid vervangen.

De commissie wijst in iedere subcommissie een der leden dier subcommissie aan als secretaris.

Artikel III.

Bij wettige verhindering van een lid eener subcommissie wijst de voorzitter een der andere leden in diens plaats aan om in de subcommissie zitting te nemen. Blijkt dit niet mogelijk, dan voorziet de Hoofdinspecteur, Hoofd van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst, in de behoefte op de wijze, die hem het beste voorkomt.

Artikel IV.

Het oordeel over de kennis der candidaten in eenige rubriek respectievelijk onderdeel daarvan wordt uitgedrukt door een der cijfers van 1 tot 10, aan welke de volgende beteekenis wordt gehecht:

- 10-uitmuntend,
 9-zeer goed,
 8-goed,
 7-ruim voldoende,
 6-voldoende,
 5-even voldoende,
 4-onvoldoende,
 3-zeer onvoldoende,
 2-gering,
 1-zeer gering.

Bij toekenning van gemiddelde cijfers worden voorkomende breuken kleiner dan een half verwaarloosd; die grooter dan een half voor een geheel gerekend, met uitzondering van een breuk gelegen tusschen de cijfers 5 en 4, welke in geen geval naar boven kan worden afgerond.

Bedraagt de breuk een half, dan wordt bij meerderheid van stemmen door de commissie of betrekkelijke subcommissie beslist, of zij verwaarloosd dan wel voor een geheel gerekend zal worden.

Bij staking van stemmen wordt de breuk, behoudens in het geval bedoeld aan het slot van het 2e lid, voor een geheel gerekend.

Artikel V.

De commissie beslist omtrent elk der candidaten of hij al dan niet tot het 1e of 2e gedeelte van het examen zal worden toegelaten.

De directeur der school verstrekt de hem ten dienste staande gegevens, die de commissie voor het nemen eener beslissing in deze noodig acht.

Artikel VI.

Na examinatie in een rubriek, respectievelijk onderdeel daarvan, moet door elk lid der betrekkelijke subcommissie voor den candidaat een cijfer van beoordeeling worden aangeteekend.

Het gemiddelde dezer cijfers van de leden is het eindcijfer van den candidaat voor deze rubriek, respectievelijk onderdeel daarvan.

Artikel VII.

Na afloop van de examens, afgenomen door de subcommissie, beslist de commissie bij meerderheid van stemmen omtrent den einduitslag.

Staking van stemmen wordt geacht een beslissing te zijn in voor den candidaat ongunstigen zin.

Artikel VIII.

Een candidaat kan worden afgewezen voor een examengedeelte, wanneer hem voor een of meer examenvakken een onvoldoend cijfer (minder dan 5) is toegekend.

De commissie bepaalt de termijn van afwijzing voor het betreffende examengedeelte, en de examenvakken, van welke bij het herexamen vrijstelling wordt verleend.

In geen geval mag bedoelde termijn van afwijzing meer dan 12 maanden bedragen.

Artikel IX.

Omtrent den einduitslag van het examen wordt geen beslissing genomen in een vergadering, waarin meer dan $\frac{1}{3}$ der leden afwezig is of alle leden van een der subcommissies ontbreken.

Artikel X.

Indien naar hare meening een examencandidaat bewijzen heeft gegeven van buitengewone kennis en vaardigheid kan de commissie daaraan uiting geven door vermelding op het diploma der woorden „toegekend met lof”. Instemming van alle subcommissies is daarvoor vereischt.

Artikel XI.

In gevallen, waarin dit reglement niet voorziet, beslist de commissie op denzelfden voet als in artikel VII, behoudens goedkeuring van den Hoofdinspecteur, Hoofd van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst.

Artikel XII.

De einduitslag van het examen wordt dadelijk aan de candidaten medegedeeld. De toegekende diploma's worden zoo spoedig mogelijk uitgereikt.

De commissie dient een verslag van het examen in aan den Hoofdinspecteur, Hoofd van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst.

No. 10599. VACCINE. OOSTKUST VAN SUMATRA. Uitbreiding van het vaccinedistrict Beneden-Deli met het opgeheven vaccinedistrict Belawan Deli.

No. 4516.

Weltevreden, den 8sten April 1924.

DE HOOFDINSPECTEUR, HOOFD VAN DEN BURGERLIJKEN GENEESKUNDIGEN DIENST.

Gelezen enz.;

Heeft besloten:

In het gouvernement Oostkust van Sumatra op te heffen het vaccinedistrict Belawan Deli, omschreven in het dezerzijdsch besluit van 27 April 1916 No. 3399 (Bijblad No. 8515);

onder aantekening dat de havenplaats Belawan Deli voortaan behoort tot het mede in het voormeld besluit omschreven vaccinedistrict Beneden-Deli.

Afschrift enz.

No. 10600. KRANKZINNIGENGESTICHTEN. MAGELANG. SABANG. Bepaling van het aantal plaatsen, dat opgehouden moet worden voor de opnemng van personen die in bewaring zijn gesteld.

No. 4603.

Weltevreden, den 9den April 1924.

DE HOOFDINSPECTEUR, HOOFD VAN DEN BURGERLIJKEN GENEESKUNDIGEN DIENST.

Gelezen enz.;;

Gelet enz.;

Heeft besloten:

Ten vervolge van het besluit van den Directeur van Onderwijs Eeredienst en Nijverheid van 3 Januari 1911 No. 68 (Bijbl. 7433) het aantal in de krankzinnigengestichten te Magelang en Sabang open te houden plaatsen voor personen, die ingevolge het bepaalde

in artikel 24 in bewaring kunnen worden gesteld onderscheidenlijk voor personen als bedoeld in artikel 48 vast te stellen als volgt:

Landaard.	Geslacht.	Open te houden plaatsen.		
		in het ge- sticht te Magelang.	in het ge- sticht te Sabang.	voor perso- nen als bedoeld in.
Inlanders.	mannen.	2	1	} art. 24.
	vrouwen.	2	1	
"	mannen.	2	1	} art. 48.
	vrouwen.	2	1	

Afschrift enz.

No. 10601. BOSCHWEZEN. Nadere wijziging van de grensom-
schrijving van het boschdistrict Oost-Tjerebon—
Tegal. (Bijblad op het Staatsblad No. 9458).

No. 12.

Buitenzorg, den 3den April 1924.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Nog gelet enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.;

Ten tweede: Te bepalen, dat de onder III van het besluit van 27 April 1920 No. 79 (Bijblad op het Staatsblad No. 9458) opgenomen grensom-
schrijving van het boschdistrict Oost-Tjerebon—Tegal wordt gelezen als volgt:

III. Oost-Tjerebon—Tegal, omvattende de afdeelingen Tegal, Brebes en Pemalang der residentie Pekalongan, met uitzondering van de houtvesterij Oost-Tegal en de beheerseenheid Balapoelang, benevens het niet tot de boschdistricten Krawang—Indramajoe en West-Tjerebon—Soemedang behorende gedeelte der residentie Tjerebon.

Uittreksel enz.

No. 10602. BELASTINGEN. Korting op de bezoldiging en andere inkomsten van landsdienaren of gewezen landsdienaren ter aanzuivering van achterstallige belastingen.

I. RONDSCHRIJVEN van den Directeur van Financiën aan de Algemeene Ontvangers van 's Landskassen.

No. 80/CU 69/14/20. Weltevreden, den 1sten April 1924.

Ik heb de eer U EdelGestrenge hiernevens aan te bieden een afschrift van mijn rondschrjven van heden nummer dezès, naar den inhoud waarvan ter bekorting wordt verwezen, met opdracht om van elk voorkomend geval dat met het daarin uitgedrukt verlangen geen rekening is gehouden, aan dit Departement mededeeling te doen, onverminderd de verplichting dat U zich terzake onverwijld tot den betrokken autoriteit heeft te wenden ter bekoming van de noodige gegevens.

De Directeur van Financiën,

Voor den Directeur:

De Wd. Secretaris,

STRÜBEN.

II. RONDSCHRIJVEN van den Directeur van Financiën aan de Hoofden van de Departementen van Algemeen Bestuur en de Hoofden van Gewestelijk Bestuur.

No. 80/CU 69/14/20. Weltevreden, den 1sten April 1924.

Van de zijde van de Algemeene Ontvangers van 's Landskassen is mijne aandacht er op gevestigd, dat herhaaldelijk is voorgekomen, dat in beschikkingen, houdende opdracht om korting te bewerkstellingen op den voet van de bepalingen in Staatsblad 1898 No. 210 op bezoldigingen of andere inkomsten van landsdienaren of gewezen landsdienaren ter aanzuivering van achterstallige belastingen, niet worden aangegeven bij welke Landskas en over welk

jaar de belasting verschuldigd is en het nummer van het betrekkelijk kohier. Ook in de ordonnantiën van betaling en mandaten waarbij inhoudingen te dier zake worden bevolen, ontbreken vaak de noodige aanwijzingen als vorenbedoeld.

Het gevolg daarvan is, dat door de kashouders geen uitvoering kan worden gegeven aan de hen bij het dezerzijdsch rondschrijven van 20 December 1919 No. 62517/CII (Bijblad No. 9380) gegeven opdracht, om de ingehouden bedragen onverwijld per Gouvernementswissel aan de Landskas waar de belasting verschuldigd is over te maken, doch daarmede, en bijgevolg ook met de boeking der betrekkelijke ordonnantiën of mandaten, moet worden gewacht tot dat omtrent die aawijzingen nadere inlichtingen zijn ontvangen.

Dergelijke vertragingen in de boeking werken remmend op den voortgang van de kasadministratie.

Onder mededeeling van het vorenstaande heb ik mitsdien de eer UHoogEdelGestrenge beleefd te verzoeken het wel daarheen te willen leiden, dat in den vervolge van de meerbedoelde aanwijzingen geregeld melding wordt gemaakt in de betrekkelijke kortingsbesluiten, ordonnantiën of mandaten ⁽¹⁾.

De Directeur van Financiën,

Voor den Directeur:

De Wd. Secretaris,

STRÜBEN.

Noot: (voor de Departementshoofden).

⁽¹⁾ v.g.l. het dezerzijdsch schrijven van 8 Januari 1920 no. 1232/CII.

No. 10603. GEVANGENISWEZEN. MANDOERS. Toezicht
over de veroordeelden tewerkgesteld buiten de
gestichten.

BESLUIT.

No. 2a.

Buitenzorg, den 3den Juni 1924.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met intrekking van het besluit van 31 October 1919
No. 43 (Bijblad op het Staatsblad No. 9347) vast te stellen de
navolgende regeling voor het toezicht over de veroordeelden, te-
werkgesteld buiten de gestichten.

Artikel 1.

Voor het toezicht bij den arbeid over de tot vrijheidstraf ver-
oordeelden, die buiten de muren der gevangnissen zijn tewerk-
gesteld, kunnen, indien voor dat toezicht geen bijzondere voor-
zieningen zijn getroffen, mandoers worden in dienst genomen.

Artikel 2.

De in artikel 1 bedoelde mandoers genieten eenzelfde bezoldiging
als de laagstbezoldigde van de oppassers bij de betrokken gevan-
genis of, wanneer bij die gevangenis geen oppassers zijn beschei-
den, van de naastbij gelegen gevangenis, tenzij de bezoldiging
der vrije mandoers thans reeds meer bedraagt dan die van voren-
bedoelde oppassers, in welk geval de hoogere bezoldiging blijft
gehandhaafd.

Artikel 3.

Voor elk dertigtal der op den eersten van elke maand aanwezige
met gevangenis of hechtenis gestraften, elke groep op zich zelve
beschouwd, die op den in artikel 1 bedoelden voet worden tewerk-
gesteld — en voor zoover het aantal dier gestraften niet juist dertig
of een dertigvoud bedraagt, voor elk aantal boven de vijftien —
kan een mandoer worden aangesteld, met dien verstande, dat bij
vermeerdering of vermindering van het aantal gestraften in den
loop der maand het aantal mandoers gedurende die maand wel

kan worden vermeerderd, doch niet behoeft te worden verminderd.

Ten tweede: Te bepalen dat op plaatsen, waar de maatstaf aangegeven in artikel 3 van de regeling getroffen bij artikel 1 van dit besluit, niet kan worden gevolgd, vrije mandoers kunnen worden aangesteld op den voet van de regeling, vastgesteld bij het besluit van 31 October 1919 No. 43 (Bijblad op het Staatsblad No. 9347), en dat bijaldien geen geschikte personen voor het ambt van mandoer beschikbaar zijn, in hun plaats opzichters als anderszins kunnen worden aangesteld, mits het bedrag dat in gewone omstandigheden aan traktementen der vrije mandoers zou worden besteed, daardoor niet overschreden wordt, het een en ander ter beoordeeling van den Directeur van Justitie.

Uittreksel, enz.

No. 10604. WEDUWEN- EN WEEZENFONDS. Wijziging van de voorloopige bepalingen betreffende de belegging der kapitalen in *Nederlandsch-Indië* en de aldaar te bewerkstelligen ontvangsten en uitgaven der pensioenfondsen voor de militaire koloniale landsdienaren.

BESLUIT.

No. 4.

Batavia, den 7den Juli 1924.

Gelet op het besluit van 12 April 1920 No. 34 (Bijblad op het Staatsblad No. 9603);

Herlezen enz.;

Gelezen, enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van punt (10) van afdeeling II van de bij artikel 5 van het besluit van 12 April 1920 No. 34 (Bijblad op het Staatsblad No. 9603) als bijlage letter E vastgestelde „Voorloopige bepalingen betreffende de belegging der kapitalen in *Nederlandsch-Indië* en de aldaar te bewerkstelligen ontvangsten en uitgaven der pensioenfondsen voor de militaire koloniale landsdienaren”, zooals deze bijlage is gewijzigd bij artikel 1 van het besluit van 9 Mei 1924

No. 16 (Bijblad op het Staatsblad No. 10582), te bepalen:

- a. dat de acten betreffende de vanwege de pensioenfondsen voor de militaire koloniale landsdienaren hier te lande te sluiten hypothecaire leeningen worden opgemaakt volgens het als bijlage A aan dit besluit gehecht model;
- b. dat in die hypotheekacten zal worden verwezen naar de als bijlage B bij dit besluit behoorende „Algemeene voorwaarden voor het aangaan van hypothecaire geldleeningen bij de pensioenfondsen voor de militaire koloniale landsdienaren”, welke algemeene voorwaarden vooraf in eene notarieele acte zullen zijn vast te leggen.
- Afschrift, enz.

Bijlage letter A.

Behoort bij het besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 7 Juli 1924 No. 4 (Bijblad op het Staatsblad No. 10604).

PENSIOENEN VOOR DE MILITAIRE
KOLONIALE LANDSDIENAREN TE BANDOENG.

Hypotheekacte.

Heden den .....
verschenen voor mij .....

.....
ten eerste: de heer .....
beheerder van de te 's Gravenhage gevestigde pensioenfondsen voor
de militaire koloniale landsdienaren, wonende te Bandoeng, handelende
volgens zijne verklaring in zijne voormelde betrekking en
mitsdien voor en namens het .....
ten tweede: .....

.....
De comparant onder ten tweede genoemd verklaarde wegens op
heden geleende en ten genoeg van hem, debiteur, aan getelde en
ontvangen gelden of geldswaardig papier wel en wettig schuldig te
zijn aan het voormeld ..... eene som
van ..... gulden, welke schuldrekening door den

comparant onder ten eerste genoemd in zijne voormelde hoedanigheid volgens zijne verklaring wordt aangenomen, verklarende de tweede comparant nog te erkennen, dat met zijn volkomen goedvinden van voormeld bedrag is ingehouden ..... gulden, wegens door hem aan voornoemd fonds verschuldigde provisie.

Partijen verklaarden met betrekking tot deze geldleening te zijn overeengekomen:

a. 1. vermelde hoofdsom of het onafgeloste gedeelte daarvan zal, met de alsdan verschuldigde renten en kosten opeisch- en aflosbaar zijn op den ..... 19.., doch deze leening zal telkens voor vijf jaren worden geacht te zijn verlengd, indien zij niet door één der partijen of door beiden schriftelijk is opgezegd ten minste drie maanden vóór het verstrijken van den termijn, waarvoor zij is aangegaan of waarmede zij is verlengd;

2. half jaarlijks moet worden afgelost eene som van ..... gulden, voor het eerst op den 31sten December aanstaande, en vervolgens voor of op den 30sten Juni en 31sten December van elk jaar;

b. de schuldenaar onder ten tweede genoemd betaalt van de gemelde door hem verschuldigde hoofdsom van ..... gulden, of van het niet afgeloste gedeelte daarvan, aan het voormelde fonds eene rente van ..... ten honderd per jaar, ingaande op ..... en te voldoen voor het eerst op den ..... 19.. over het dan verstreken tijdvak van en met ..... tot en met ..... en vervolgens halfjaarlijks op elken 30sten Juni en 31sten December, zullende deze renten moeten worden voldaan zonder eenige aanmaning en immer verschuldigd zijn, zoowel bij vrijwillige voldoening als bij gedwongen afrekening tengevolge van de ten uitvoerlegging dezer ..... schuld kennis over de volle maand in welke de aflossing of afrekening plaats heeft.

De comparant, onder ten tweede genoemd, verklaarde bij deze ten behoeve van voormeld fonds tot meerdere zekerheid en waarborg voor de betaling van al wat het fonds krachtens deze acte heeft en zal hebben te vorderen, daaronder begrepen;

A. de hoofdsom ten bedrage van ..... gulden;

B. de renten over twee jaren en het loopende jaar, begroot op ..... gulden;

C. de vergoeding wegens vervroegde aflossing, van die wegens

niet-tijdige betaling van rente en/of aflossing of van de kosten verbonden aan de toepassing der onherroepelijke volmacht of die de leening op eenige andere wijze aan het voormelde fonds mocht veroorzaken, begroot op ..... gulden, de hoofdsom, renten, vergoeding en kosten gezamenlijk ten beloope van ..... gulden, eene eerste hypotheek te verleenen op:

(omschrijving van het onderpand)

De comparant onder ten tweede genoemd, verklaart alsnog dat voorschreven onroerend(e) goed(eren) niet is/zijn bezwaard met eenig hypothecair of ander verband, beslag of andere lasten, noch dat dit/deze tengevolge van aangegane verbintenissen met hypo-

kan

thecaire inschrijvingen bezwaard ——— worden, hem in volle kunnen

eigendom toebehoort(en) en hem in eigendom is/zijn aangekomen te weten:

(omschrijving van den titel van aankomst)

De comparant onder ten eerste genoemd, verklaart in zijne genoemde hoedanigheid voorschreven schuldbekentenis en hypotheekstelling onder de in deze acte vermelde en de afzonderlijk daarbij behoorende algemeene voorwaarden en bepalingen voor het fonds aan te nemen.

Voorts verklaarde de comparant onder ten tweede genoemd, dat hij het/de verbonden onroerend(e) goed(eren) bij binnenlandsche verzekerings-maatschappijen ten genoegte van den beheerder van het hooger genoemde pensioenfonds tegen schade door brand, aardbeving en/of vulkanische erupties tot ten minste ..... gulden zal verzekeren en verzekerd houden, en dat hij terzake dezer hypothecaire geldleening, behalve aan de bedingen in deze acte gesteld, zich ook nog onderwerpt aan de hem bekende „Algemeene voorwaarden voor het aangaan van hypothecaire geldleeningen bij de pensioenfondsen voor de militaire koloniale landsdienaren”, welke zijn vastgesteld bij het besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 7 Juli 1924 No. 4 (Bijblad op het Staatsblad No. 10604) en vermeld in de acte op ..... door den beheerder dier fondsen voor Notaris ..... te Bandoeng verleden, welke alge-

meene voorwaarden door beide partijen voor de in deze acte omschreven hypothecaire geldleening verbindend worden verklaard in dier voege alsof zij in deze acte zelve in haar geheel waren opgenomen, waaronder derhalve de bepalingen betreffende de betaling van eene vergoeding van één ten honderd in geval van tusschentijdsche aflossing, de verplichting tot dadelijke teruggave en betaling van de hoofdsom met rente, vergoeding en kosten in de gevallen onder 5° van de algemeene voorwaarden voorzien, het afstaan van de assurantiepenningen in geval van schade, en van de vergoeding wegens onteigening, een en ander ter nadere verrekening, het verbod van verhuring, van nadere verpanding of vervreemding zonder schriftelijke toestemming van den beheerder der fondsen en het verbod van zuivering bij vrijwilligen verkoop, verklarende de onder ten tweede genoemde comparant ..... nog uitdrukkelijk den onder ten eerste genoemden comparant of verdere wettigen houder van de grosse dezer acte overeenkomstig artikel 1178 van het Burgerlijk Wetboek van Nederlandsch-Indië onherroepelijk volmacht te verlenen om, bij gebreke van behoorlijke voldoening van het verschuldigde, zoodra dit moet worden teruggegeven en betaald, het verbodene in het openbaar te doen verkoopen ten einde uit de opbrengst hoofdsom, renten en kosten te verhalen, en het verdere terzake te verrichten als in de hooger bedoelde voorwaarden nader is omschreven.

Verder verklaarden de comparanten voor de uitvoering dezer acte als volgt woonplaats te kiezen: de comparant onder ten eerste genoemd te Bandoeng ten kantore van de pensioenfondsen voor de militaire koloniale landsdienaren, en de comparant onder ten tweede genoemd te ..... ten kantore van den

Mij bekend:

De Gouvernements-Secretaris,

W. G. STROBAND.

Bijlage letter B.

Behoort bij het besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 7 Juli 1924 No. 4 (Bijblad op het Staatsblad No. 10604).

PENSIOENFONDSEN VOOR DE MILITAIRE
KOLONIALE LANDSDIENAREN TE
BANDOENG.

Algemeene voorwaarden voor het aangaan van hypothecaire geldleeningen bij de pensioenfondsen voor de militaire koloniale landsdienaren, vastgesteld bij het besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 7 Juli 1924 No. 4 (Bijblad op het Staatsblad No. 10604) en vermeld in de op den ..... door den beheerder dier fondsen voor notaris ..... te Bandoeng verleden akte.

1°. De beheerder der fondsen of zijn vervanger zijn te allen tijde bevoegd de verbonden onroerende goederen te doen herschatten door daartoe door hen aan te wijzen deskundigen; de schuldenaar is gehouden zoodanige herschatting toe te laten en te zorgen, dat de schatters daartoe toegang tot de verbonden onroerende goederen krijgen.

Indien de herschatting geschiedt binnen vier maanden vóór afloop van den termijn waarvoor de leening is aangegaan of van een termijn, waarvoor zij is verlengd, komen de kosten der herschatting voor rekening van den schuldenaar en is hij verplicht deze vooraf te voldoen.

Blijkt uit de herschatting, dat de waarde der goederen is verminderd, dan zal de schuldenaar verplicht zijn binnen één maand, nadat hem de uitslag der herschatting is medegedeeld, zooveel af te lossen, dat de schuld niet meer dan 65 ten honderd van de verminderde waarde bedraagt, tenzij zich het geval voordoet bedoeld onder 5° d.

2°. De schuldenaar heeft het recht zijne schuld geheel of gedeeltelijk tusschentijds af te lossen met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. dat gedeeltelijke aflossing in sommen van f 100.— of in veelvouden daarvan moet geschieden;
- b. dat hij aan den beheerder van de fondsen van zijn voornemen tot de aflossing en van het bedrag daarvan, ten minste drie

maanden vóór den dag, waarop de aflossing zal geschieden, schriftelijk moet hebben kennis gegeven;

c. dat boven en behalve het af te lossen bedrag, door den schuldenaar moet worden betaald:

ten eerste: de rente van dat bedrag tot en met de maand der aflossing of, indien deze plaats vindt binnen 3 maanden na den dag van ontvangst door den beheerder van de fondsen van de kennisgeving der voorgenomen aflossing, de rente tot en met het einde der drie maanden;

ten tweede: eene vergoeding van één ten honderd over het af te lossen bedrag, indien de aflossing geschiedt binnen den termijn, waarvoor de geldleening is aangegaan, of waarmede zij is verlengd.

Alle gemaakte tijdsbepalingen zijn in het belang van beide partijen.

3°. Bij gebreke van betaling binnen vijf dagen na den vervalldag der rente en der bepaalde aflossingen, heeft de schuldenaar zonder voorafgaande ingebrekestelling te betalen één ten honderd van de achterstallige betaling voor ieder ingegane maand verzuim, alles onverminderd zijne verplichting tot teruggave en betaling van het verschuldigde overeenkomstig het bepaalde onder 5° a.

4°. Alle door den schuldenaar aan het fonds te doene betalingen moeten geschieden in gangbaar Nederlandsch-Indisch geld, zonder eenige korting of schuldvergelijking, bij de in de hypotheekakte nader aan te wijzen landskas en tegen kwitantie van den algemeen ontvanger, zoodat al het aan het fonds verschuldigde vrij en zuiver wordt ontvangen.

De toerekening van alle betalingen geschiedt het eerst op de kosten, de vergoeding wegens vervroegde aflossing en de boete, vervolgens op de rente en het laatst op de hoofdsom.

De schuldenaar doet afstand van alle voorrechten hiertegen strijdig.

5°. De geheele hoofdsom of hetgeen daarvan na aftrek van reeds gedane aflossingen nog verschuldigd is, vermeerderd met de rente over drie maanden gerekend van den dag waarop de betaling geschiedt, zoomede met de hiervoren onder 2e c ten tweede bedoelde vergoeding wegens vervroegde aflossing en met de kosten zal — tenzij de beheerder van de fondsen zich tot eene andere regeling bereid heeft verklaard — terstond aan het fonds, waarmede de hypotheecaire leening is aangegaan, moeten worden teruggegeven en betaald, zonder dat opeisching, in gebrekestelling of eene andere formaliteit noodig is:

- a. ingeval de schuldenaar de hoofdsom, de bedongene aflossingen of de rente niet op de vervaldagen op een der bepaalde wijzen voldoet, of in de nakoming van eenige geldelijke verplichting, door hem op zich genomen, nalatig is;
- b. bij inbeslagneming van een of meerdere verbondene goederen;
- c. bij onder-curateelestelling, faillissement of aanvraag tot sur-séance van betaling van of boedelafstand door den schuldenaar;
- d. in geval van schade door brand of andere oorzaken aan het verbondene overkomen, ingeval het verbondene geheel of ten deele te niet is gegaan, in waarde verminderd of zonder schriftelijke toestemming van den beheerder der fondsen bij contract voor langer dan één jaar is verhuurd — een en ander ter beoordeeling van den beheerder — of indien blijkt, dat bij de aanvraag van hypotheek, titels, huurcontracten of gebreken aan het onderpand of in de titels die van invloed konden zijn op de rechten van het fonds, niet zijn medegedeeld;
- e. ingeval de schuldenaar zonder schriftelijke toestemming van den beheerder der fondsen voorbereidingen treft tot verkoop van het geheele of een gedeelte van het onderpand, of ingeval het hypothecair verbonden goed zonder toestemming van den beheerder der fondsen geheel of gedeeltelijk wordt vervreemd, in scheiding komt of geheel of gedeeltelijk tot onteigening is aangewezen, van bestemming veranderd, geamoveerd of met eenig zakelijk recht of eenigen anderen den eigendom bezwaarden last bezwaard wordt of krachtens eenige titel in vruchtgebruik of gebruik wordt afgestaan, indien het in executoriaal of conservatoir beslag wordt genomen, of wanneer zulks bij andere executoriale maatregelen geschiedt, zullende bij geheele of gedeeltelijke onteigening van het verbondene, het betrokken fonds recht hebben op de som, die als schadeloosstelling aan den onteigende wordt uitgekeerd, ter nader verrekening met den onteigende;
- f. bij overgang, hetzij onder levenden, hetzij bij overlijden, van den eigendom of eenig ander den schuldenaar toekomend zakelijk recht op het geheele of een gedeelte van het onderpand of, indien de schuldenaar eene vennootschap of eene vereeniging is, bij ontbinding of opheffing dier vennootschap of vereeniging;
- g. bij niet-nakoming door den schuldenaar van de bepalingen en bedingen, welke bij de hypotheekacte of in deze algemeene voorwaarden zijn omschreven.

Het enkel plaats vinden van het feit, of het verrichten zelf van de daad of de overtreding of ook het enkel verloop van den dag, waarop de betaling behoorde te geschieden, zonder dat die plaats vond, brengt mede het in gebreke zijn van den schuldenaar of zijne erven.

6°. Bij gedwongen aflossing zal de berekening van het bedrag der aflossing, renten en kosten geschieden zooals voor vrijwillige tusschentijdsche aflossingen is omschreven onder 2e.

7°. In geval van schade aan de verbondene onroerende goederen toegebracht door brand, aardbeving en eruptie, zullen de assurantiepenningen tot het beloop van de hypothecaire schuld met de daarop verschuldigde renten en kosten in de plaats van de hypotheek treden en door den beheerder der fondsen als schuldeischer worden ontvangen met het gevolg hetwelk bij de wet daaraan is toegekend. Van een en ander zal de beheerder bij de betrokken verzekeringsmaatschappij aanteekening kunnen doen houden, komende de daarmee gepaard gaande kosten voor rekening van den schuldenaar.

De polissen of akten van aandeel, benevens de kwitantiën van betaalde premiën of omslag, die wegens de aangegane verzekeringen worden uitgegeven, worden door den schuldenaar binnen één maand na den vervaldatum in handen van den beheerder der fondsen gesteld.

Voor het geval de schuldenaar niet aan zijne verplichtingen in zake de verzekering zijner verbondene onroerende goederen voldoet of de bewijzen daarvan niet aan den beheerder van de fondsen doet toekomen, heeft deze het recht, hetzij de daarvoor vereischte premiën of omslagen zelf te betalen, hetzij de belangen van het betrokken fonds tegen de bedoelde schaden zelfstandig te verzekeren, in welke beide gevallen de schuldenaar gehouden is om de daaruit voortspruitende kosten op eerste aanvraag van den beheerder en zonder ingebrekestelling op de door den beheerder aan te geven wijze te voldoen.

8°. De schuldenaar zal de verbonden onroerende goederen in goeden staat moeten onderhouden, ze tegen te voorziene gevaren zooveel mogelijk moeten beveiligen, ze niet zonder toestemming van den beheerder der fondsen van aard of bestemming mogen doen veranderen, noch daarop staande gebouwen geheel of gedeeltelijk doen afbreken, noch daaraan groote of buitengewone verbouwingen laten doen; de beheerder der fondsen heeft het recht om ten allen

tijde, na voorafgaande waarschuwing, zich van den toestand van het verbodene te overtuigen, hetzij persoonlijk, hetzij door eenen gemachtigde.

9°. De schuldenaar mag de huurpenningen niet cederen of in pand geven en niet meer vooruitbetalingen van huurpenningen dan over 3 maanden bedingen of aannemen, noch zonder schriftelijke toestemming van den beheerder der fondsen het verbodene bij contract en voor langer dan een jaar verhuren of met eenig ander verband of met eenigerlei servituut bezwaren, of het geheel of gedeeltelijk vervreemden of in bruikleen geven, alles op straffe van uitdrukkelijke nietigheid der geheele zonder zoodanige schriftelijke toestemming aangegane verbintenis en van de verdere handeling.

Wanneer de schuldenaar nalatig is in de voldoening van het uit kracht eener acte van hypotheek verschuldigde, zal de beheerder der fondsen bevoegd zijn zelve de vernietiging van eenige zonder zijne schriftelijke toestemming of in strijd met eenige andere bepalingen dezer voorwaarden aangegane verhuur van het verbodene te eischen, dan wel dat recht aan den kooper of andere rechtverkrijgenden over te dragen.

10°. De schuldenaar zal bij vrijwilligen verkoop van het verbodene, behalve indien deze krachtens de hierna te vermelden onherroepelijke volmacht is gedaan, van het recht om het verbodene door gerechtelijke rangschikking van hypotheek te zuiveren geen gebruik mogen maken.

11°. De beheerder der fondsen is overeenkomstig artikel 1178 van het Burgerlijk Wetboek van Nederlandsch-Indië onherroepelijk gemachtigd, met de macht van substitutie, om indien het verschuldigde niet wordt teruggegeven of betaald, zoodra daartoe de verplichting bestaat, het verbodene in het openbaar te doen verkoopen, daaromtrent de voorwaarden vast te stellen, — daarbij zich voor zooveel noodig uitdrukkelijk voorbehoudende het recht tot ophouding en herveiling van het onderpand of een deel daarvan, te bepalen, dat de kooper zich het bezit van het verkochte zal kunnen verschaffen door de grosse der akte van toewijzing tegen den schuldenaar ten uitvoer te leggen, — het goed te leveren — de kooppenningen te ontvangen en daarvoor te kwiteeren, teneinde uit de opbrengst te verhalen zowel de hoofdsom als de rente en de kosten en voorts al wat blijken zal aan het fonds verschuldigd te zijn en het restant der kooppenningen aan volgende hypothecaire

schuldeischers naar ieders rang van inschrijving uit te keeren, onverminderd het recht der fondsen tot verhaal der schuld op elke andere wettige wijze.

In geval van ophouding, indien het verbondene naar het oordeel van het betrokken fonds niet genoeg mocht gelden, zijn de gemaakte kosten ten laste van den schuldenaar en zullen op dezen worden verhaald, zijnde de beheerder voorts bevoegd alsdan de veiling en verkoop op een lateren dag te hervatten.

12°. De schuldenaar is verplicht om in geval van vorenbedoelden verkoop, het verbondene aan hen, die zulks wenschen, ter bezichtiging te stellen of te doen stellen gedurende 4 weken vóór den dag van den definitieven verkoop en zulks naar plaatselijk gebruik en ten minste tweemaal per week; bij niet-nakoming dezer verplichting verbeurt hij telkenmale eene boete van *f* 25.—

Mede is hij verplicht het verbondene binnen één maand na den verkoop te ontruimen of te doen ontruimen en ter beschikking van den kooper te stellen.

13°. Voor rekening van den schuldenaar komen de rechten en kosten der hypotheekakte, van de daarvan aan den beheerder der fondsen af te geven grosse, de kosten van inschrijving, enz., van de doorhaling van de inschrijving der hypotheek, alsmede alle kosten door den beheerder der fondsen te maken tot behoud of uitoefening van de rechten van het betrokken fonds, waaronder ook de salarissen welke voor de ten behoeve van den schuldenaar te verrichten werkzaamheden worden uitbetaald, zijnde het betrokken fonds bevoegd de in dit punt bedoelde uitgaven te bewerkstelligen, met verhaal op den schuldenaar.

14°. De eigendomsbewijzen en meetbrieven der verbonden perceelen zullen bij de fondsen worden opgelegd, totdat de hypothecaire schuld en de daaruit voortgevloeide verdere vorderingen geheel zullen zijn voldaan.

15°. Telkens als zulks vanwege de fondsen of door het hoofd van den Gouvernements-Accountantsdienst wordt verzocht, zal de schuldenaar eene hem toegezonden verklaring vermeldende de grootte van het bedrag, dat op zekeren datum van de geleende som nog niet is afgelost, onderteekend en onverwijld aan het hoofd van den Gouvernements-Accountantsdienst toezenden.

No. 10605. ZOUT. Zoutverstrekking ten behoeve van de vischerij.

BESLUIT.

No. 26.

Batavia, den 24sten Juni 1924.

Gelet, enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat artikel 2 van het besluit van 18 Mei 1924 N° 29, waarbij met wijziging van het besluit van 10 Februari 1916 N° 11 (Bijblad op het Staatsblad N° 8464) is bepaald dat de verstrekking op den voet van het besluit van 7 Februari 1907 N° 14 (Bijblad op het Staatsblad N° 6600) van los zout voor het zouten van visch zal geschieden tegen betaling van f 0.04⁵ (vier en een halven cent) per Kilogram, in werking treedt met ingang van 1 Juli 1924.

Afschrift, enz.

No. 10606. ONDERWIJS. INLANDSCH. ALGEMEENE SUBSIDIEREGELING. Toelichting tevens leidraad voor de bestuurs- en inspectieambtenaren bij de toepassing van de Algemeene Subsidiereregeling Inlandsch lager onderwijs (Staatsblad 1924 No. 68).

BESLUIT).

No. 1a.

Buitenzorg, den 6den Februari 1924.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Nog gelezen enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.;

Ten tweede: Vast te stellen de aan dit besluit gehechte „Toelichting tevens leidraad voor de bestuurs- en inspectieambtenaren bij de toepassing van de Algemeene Subsidiereregeling Inlandsch lager onderwijs”.

Ten derde: enz.

Afschrift enz.

ALGEMEENE SUBSIDIEREGELING INLANDSCH LAGER ONDERWIJS.

TOELICHTING tevens leidraad voor de bestuurs- en inspectie-ambtenaren bij de toepassing.

§ 1. Inleiding.

1. De wijze van subsidieering van de particuliere Inlandsche scholen vertoonde de laatste jaren een chaotisch beeld. In 1895 (St. No. 146) kwam een nieuwe algemeene regeling tot stand welke behoudens eenige sedert daarin aangebrachte wijzigingen en aanvullingen, na 1906 nog alleen voor een deel der Buitengewesten van kracht is gebleven. In laatstgenoemd jaar werd een nieuwe regeling uitgevaardigd (St. 1906 No. 241) die, oorspronkelijk bedoeld om de regeling van 1895 geheel te vervangen, ten slotte alleen voor Java en Madoera van kracht werd verklaard. Na dien ontstonden voor verschillende gewesten en deelen van gewesten in de Buitenbezittingen nog speciale subsidiereregelingen ⁽¹⁾.

2. Met een enkele straks te noemen uitzondering, hielden de genoemde regelingen geen van alle rekening met de beginselen, welke sedert 1907 tot richtsnoer hebben gegolden bij de voorziening in de behoefte aan Inlandsch lager onderwijs van Gouvernementswege, beginselen welke leidden tot de invoering van het gedeeltelijk door de plaatselijke gemeenschappen zelve bekostigd volks-onderwijs.

3. De evenbedoelde uitzondering betreft de speciale subsidie-regelingen voor Soemba en Flores (St. 1915 No. 620) ⁽²⁾ en voor Beloe en Noord-Midden Timor (St. 1916 No. 382). Volgens deze regelingen is de subsidieering van de corporaties, die in genoemde landstreken het onderwijs grootendeels in handen hebben, gebaseerd op de differentiatie van het Inlandsch lager onderwijs in standaard- en volksonderwijs.

---

(1) Zuider- en Oosterafd. van Borneo (St. 1909 No. 388), Halmahera en Nieuw-Guinea (St. 1911 No. 112), afdeeling Boloang Mongondou (St. 1911 No. 140), Tapanoeli (St. 1911 Nos. 111 en 157), afdeeling Menado (St. 1912 No. 579) en verschillende deelen van de residenties Timor en Ond. en Amboina.

(2) Bij St. 1920 No. 401 voorloopig van toepassing verklaard op de Kei-Tanimbar- en Babar-eilanden.

4. Het zijn deze regelingen, welke tot grondslag hebben gediend voor de samenstelling van de A. S. R., waarvan de strekking dus in het kort deze is: verzekering van de bij het openbaar Inlandsch onderwijs geldende beginselen ten aanzien van het uit de openbare kas bekostigd particulier onderwijs aan Inlanders.

5. Dienovereenkomstig geeft de regeling uitdrukking aan de volgende twee hoofdbeginselen:

1. de onderscheiding van het Inlandsch lager onderwijs in volks-
onderwijs en standaardonderwijs;
2. de gedeeltelijke zelfbekostiging van de volksschool door de
plaatselijke gemeenschap.

§ 2. Differentiatie lager onderwijs.

6. Al waren het ook voornamelijk financieele redenen, welke de Regeering in 1907 dwongen de oplossing van het lager-onderwijsvraagstuk voor de Inlandsche bevolking te zoeken in de richting van de — gedeeltelijk door de plaatselijke gemeenschap bekostigde — desa-school en aan de Gouvernements school voor Inlanders ⁽³⁾ de meer beperkte plaats toe te wijzen van standaard-school voor uitgebreid lager onderwijs in de centra van handel en verkeer, tevens bestemd voor de vorming van volksonderwijzers, zoo waren toch ook overwegingen van sociaal-paedagogischen aard aan deze beslissing niet vreemd.

7. De driejarige volksschool met haar leerplan, gericht op het lezen en schrijven van de landstaal en eenvoudig rekenen, belichaamt het minimum van schoolonderwijs, dat vereischt wordt ter bereiking van het naast staand doel: bestrijding van het analphabetisme; maar dit leerplan geeft tevens het maximum, dat — gezien de ontwikkelingstrap der Inlandsche maatschappij — door de breede massa voorshands verwerkt kan worden. Behoeftte aan meer uitgebreid onderwijs bestaat nog slechts voor een minderheid der bevolking en tot bevrediging van deze behoefte dient de standaard-school, gezwezen van de voor nog kleiner kring bestemde Hollandsch-Inlandsche school.

8. Vandaar dat van den aanvang af gezorgd is voor een nauw verband tusschen beide soorten van scholen, een organisatie van

⁽³⁾ Thans nog oneigenlijk 2e klasse school geheeten ter onderscheiding van de 1e klasse Inlandsche scholen, welke sedert allen hebben plaats gemaakt voor de Hollandsch-Inlandsche of speciale scholen.

volksscholen, geencadreerd door vier à vijfjarige standaard scholen, waarop de kinderen, die de volksschool doorloopen hebben en meer onderwijs begeren, kunnen overgaan.

9. Het duidelijkst komt dit verband tot uitdrukking in de „vervolgsschool”, d. i. een standaard school, waarvan de laagste klasse rechtstreeks aansluit bij de hoogste klasse van de volksschool.

10. Was tot voor kort regel dat overgang van de volksschool op de standaard school (hetzij volledige, hetzij vervolgschool), steeds met een jaar verlies gepaard ging, doordat het peil van de driejarige volksschool niet hooger reikte dan dat van de eerste twee leerjaren der volledige Gouvernementsschool der 2de klasse, bij de begroting voor 1922 is gerekend op de invoering van een aantal maatregelen, die aan deze ongelijkheid geleidelijk een eind zullen maken. Door verbetering (niet uitbreiding) van het onderwijs op de volksscholen eenerzijds en wijziging van het leerplan van de 2e klasse scholen anderzijds, wordt er naar gestreefd de driejarige volksschool op één peil te brengen met de laagste drie leerjaren van de volledige standaard school, waardoor het groote voordeel wordt verkregen van een goed sluitend geheel van lager onderwijs, dat in harmonie met de werkelijk bestaande onderwijsbehoefte aanstuurt op de zesjarige Inlandsche lagere school en wel langs den weg van algemeen en voor allen ongeveer even ver gaand volksonderwijs van driejarigen duur en daarboven voortgezet onderwijs gedurende drie jaren (*) in de vervolgschool of -klassen voor hen die aan meer behoefte hebben. Zooals gezegd zal dit doel niet dan zeer geleidelijk bereikt kunnen worden.

11. Waar de hier uiteengezette organisatie bij het openbaar onderwijs doeltreffend is gebleken, mag de Regeering verlangen, dat ook het van particulieren uitgaand onderwijs, voor zoover dit gedeeltelijk door Haar wordt bekostigd, zich zooveel mogelijk naar ditzelfde schema inricht, met behoud overigens van de voor zijn ontplooiing noodige vrijheid van beweging, zoolang deze slechts niet leidt tot aantasting van de hoofdbeginselen der Onderwijsorganisatie.

§ 3. Financiering volksschool.

.12. Voor de verdeeling der kosten van de volksschool tusschen

(*) Meerdere vervolgscholen bestaan thans reeds uit drie jaarklassen en wel in streken waar de volledige 2e klasse school vijfleerjaren telt.

de centrale overheid en de plaatselijke rechtsgemeenschap (hieronder ook te verstaan een aantal tot een schoolkring vereenigde dorpen) is bij de begrooting voor 1922 een nieuw stelsel aangenomen, dat hierop neerkomt.

1e. De kosten van bouw, inrichting en onderhoud der scholen en van aanschaffing der leermiddelen komen voor rekening der plaatselijke rechtsgemeenschap.

2e. Het Gouvernement bekostigt de bezoldiging der onderwijzers naar een daarvoor aangenomen salaris-schaal (thans voor een hoofd der school *f* 20.— tot *f* 35.— 's maands en voor een onderwijzer van bijstand *f* 15.— tot *f* 25.— 's maands); toelagen boven die schaal worden alleen dan en slechts voor de helft door het Gouvernement gedragen wanneer zij met goedkeuring van den Directeur van Onderwijs en Eeredienst zijn toegekend aan onderwijzers met een hogere bevoegdheid dan het diploma van volksonderwijzer.

3e. Waar de draagkracht der gemeenschap tekort schiet om in de onder 1e bedoelde kosten volledig te voorzien, kan het Gouvernement bijspringen door bouwvoorschotten te verleen, hetzij tegen rente met terugbetaling in annuïteit, hetzij renteloos en of door de leermiddelen gratis te verstrekken.

4e. De schoolgelden komen aan de plaatselijke rechtsgemeenschap.

13. Bij de invoering van dit stelsel, dat thans reeds algemeen bij het openbaar volksonderwijs wordt gevolgd, is ten aanzien van de bestaande scholen zeer geleidelijk te werk gegaan en wel zoodanig dat dit niet behoefde te leiden tot vermindering van de tevoren opgebrachte plaatselijke bijdragen. Voorkomen diende toch, dat deze bijdragen zouden dalen beneden hetgeen noodig is om ook op den duur, zonder meerdere hulp uit de algemeene middelen, te kunnen voorzien in de uitgaven voor onderhoud, herstelling en vernieuwing van de gebouwen en hun inventaris (de leermiddelen inbegrepen) en in de kosten voor de oprichting van nieuwe scholen in hetzelfde rayon. Voor deze uitgaven, welke van wisselvalligen aard zijn en dus het eene jaar een grooter last op de plaatselijke middelen kunnen leggen dan in het andere, worden, waar mogelijk, reserves gevormd. Het nut en de noodzakelijkheid van deze reserves dringen zich nog meer op den voorgrond nu de Regeering zich genoodzaakt heeft gezien ter wille van het herstel der Landsfinanciën voorshands geen bouwvoorschotten meer toe te staan voor de uijtbreiding van het aantal scholen. De middelen

Aan
Den Resident van Timor en Onder-
hoorigheden de Company.

Alvorens men te gaan tot goed-
keuring van twee besluiten van 16 Decem-
ber a. p. Nos 396, 397 en 398, heb ik de
eer U. H. G. te verzoeken twee kunstenaars
te willen verkiezen voor de teekening
van de origineele kwitanties van de
voor leermiddelen, ~~en~~ de herstelling van
gebouwen en aankoop van schoolmeu-
bilair gedane uitgaven ^{in het jaar 1930}
Ik heb hierbij aan, dat de betrek-
kelijk ingediende bewijsstukken niet
als voldoende kunnen worden aange-
merkt.

Wat ~~de~~ nabesbedeelde originele
stukken worden tevens gaarne be-
gemaakt gerien volledige specificat-
ties van de gedane materiele uitgaven.

hiervoor moeten dus noodwendig gevonden worden uit het surplus der bevolkingsbijdragen in denzelfden schoolkring. Vermindering van deze wordt dan ook in geen geval toegestaan als bijdragen gevolg van het feit, dat in zeker jaar een overschot aanwezig is en in het algemeen zal zoodanige vermindering slechts mogen plaats hebben, waar duidelijk gebleken is, dat de bijdragen in volstrekten zin voor de bevolking te bezwaardend zijn.

14. Doet dit geval zich niet voor en laten de bijdragen na de vorming van een behoorlijke reserve voor herstelling en vernieuwing van gebouwen en inventaris nog een overschot over, dat niet behoeft te worden benut voor de oprichting van nieuwe scholen in minder welvarende dorpen, dan wordt dit overschot in mindering gebracht van het aandeel van het Gouvernement in de kosten. Zoo is het in verschillende streken reeds een feit dat de bijdrage van het Gouvernement zich beperkt tot de vergoeding van slechts een deel der salarissen volgens de boven sub 2 aangegeven standaardschaal, terwijl alle overige exploitatiekosten door de plaatselijke gemeenschap zelve gedragen worden.

15. Een regelmatige werking van het stelsel zal overigens eerst verwacht kunnen worden wanneer het toegepast kan worden ten aanzien van grootere zelfstandige gemeenschappen, die na de invoering van de bestuurshervorming in het leven zullen worden geroepen. Het ligt nl. in de bedoeling aan deze gemeenschappen (regentschapsraden op Java en Madoera en overeenkomstige organen in de Buitengewesten) de zorg voor het geheele Inlandsch lager onderwijs in medebestuur op te dragen. Alsdan zal mogelijk tevens een eind kunnen worden gemaakt aan de ongelijkheid ten aanzien van de bekostiging van het standaardonderwijs, waaraan de plaatselijke gemeenschap thans in geen anderen vorm bijdraagt dan door de betaling van schoolgeld.

16. De hierboven ontvouwde beginselen in zake de bekostiging der openbare volksschool kunnen uiteraard ten aanzien van de door particulier initiatief in het leven geroepen scholen alleen tot zoover van toepassing zijn als zich met het karakter van particulier onderwijs verdraagt. Van den particulier te eischen, dat hij zich eerst verzekert van de medebetaling der plaatselijke gemeenschap in de kosten der school volgens het aangenomen stelsel van kostenverdeeling, zou te ver gaan. Aan het particulier initiatief dient vrijheid gelaten te worden om desgewenscht en noodig voor zijn

rekening te nemen de lasten, die anders de plaatselijke gemeenschap zou hebben te dragen.

17. Dit sluit echter niet in dat de Regeering er genoeg mede kan nemen, dat de particulier, die van Haar financieelen steun ontvangt voor de door hem gestichte school, zich geheel onverschillig toont voor het zelfbekostigingsbeginsel. Een bereidheid om er naar vermogen toe mede te werken dit beginsel bij de bevolking ingang te doen vinden is wel het minste wat de Regeering als voorwaarde voor het verleenen van steun uit de algemeene middelen mag stellen (art. 5 lid 2 der A. S. R.).

§ 4. Samenwerking tusschen bestuur en schoolbeheerders.

18. Het welslagen van elk streven in de vorenbesproken richting is intusschen in hooge mate afhankelijk van een eendrachtige samenwerking tusschen bestuursambtenaren en particuliere schoolbeheerders. Met name wordt hier gedacht aan de vertegenwoordigers van Christelijke zendingscorporaties of kerkelijke organisaties, op wier initiatief de meeste particuliere Inlandsche scholen zijn en worden tot stand gebracht.

19. In zake de gedragslijn, welke de bestuursambtenaren tegenover de zending in acht hebben te nemen, werden algemeene instructies gegeven in de Regeeringscirculaires van 1 November 1889 No. 2546 en 1 Juni 1901 No. 1575 (opgenomen in het Bijblad op het Staatsblad Nos 4642 en 5604). Die instructies hebben de strekking te voorkomen, dat de zendingsarbeid wordt bemoeilijkt door een ongewenschte inmenging van het bestuur, anders dan in het geval de handhaving van orde en rust dit eischt.

20. Hoewel deze voorschriften over het algemeen hun doel niet hebben gemist, hebben zich toch in sommige gewesten nog moellikheden tusschen bestuur en zending voorgedaan, welke voor een niet gering deel toe te schrijven waren aan een onjuiste opvatting van de betrokken bestuursambtenaren omtrent hun taak ten opzichte van het zendingswerk en wel voornamelijk ten opzichte van den schoolarbeid der zending. De Regeering acht het daarom niet overbodig in aansluiting aan de aangehaalde circulaires hier nog eenige bijzondere wenken te geven ter verzekering van een hartelijke samenwerking tusschen bestuursambtenaren en zendelingen op onderwijsgebied. Al wordt hier meer in het bijzonder over de

bestuursambtenaren gesproken, zoo spreekt het wel vanzelf dat ook de ambtenaren, belast met de eigenlijke onderwijsinspectie, zich naar diezelfde wenken te gedragen hebben hij hun aanrakingen met het zendingsonderwijs.

21. In de eerste plaats houde men steeds in het oog, dat op het gebied van het onderwijs de belangen van Regeering en zending samengaan en dat de laatste door haar organisatie en werkkrachten in dienst te stellen van een taak, die anders geheel op de schouders der Overheid zou rusten, het algemeen belang dient en daarom voor haar schoolarbeid ten volle aansprak mag maken op den zedelijken en materielen steun van de Overheid en haar organen.

22. De tijd, dat de bijzondere school als een stiefkind der Overheid werd beschouwd en behandeld, heeft met de beslechting van den schoolstrijd in Nederland voor goed een einde genomen en al acht de Regeering nog niet den tijd gekomen om de in het moederland verkregen financieele gelijkstelling in Indië volledig door te voeren, dit neemt niet weg dat voor het overige de gelijkberechtigdheid van bijzondere en openbare school ook hier te lande door Haar is erkend. Het is Haar wensch dat de ambtenaren zich van het besef dezer gelijkberechtigdheid doordringen en daarnaar handelen in hun bemoeienissen met de van Overheidswege gesteunde bijzondere scholen.

23. Het vorenstaande brengt mede, dat een concurrentie-strijd tusschen bijzondere en openbare school zooveel mogelijk moet worden vermeden. De ervaring in sommige streken der Buitengewesten heeft geleerd dat zulk een concurrentie allermint in het belang is van het onderwijs en licht leidt tot een schadelijke opdrijving van de kosten door versnippering van scholen.

24. In streken, waar het onderwijs grootendeels in handen is van een particuliere corporatie, blijve daarom de oprichting van openbare volksscholen achterwege, zoolang die corporatie op alleszins bevredigende wijze in de onderwijsbehoeften van de bevolking voorziet en niet blijkt dat bij bepaalde groepen der bevolking overwegende bezwaren bestaan tegen de richting van het onderwijs. Waar de beoordeeling van een en ander moeilijk geheel vrij gehouden kan worden van subjectieve inzichten en opvattingen van de tot oordeelen geroepen personen, acht de Regeering het gewenscht dat in streken als hier bedoeld zonder Haar speciale machtiging geen begin

worde gemaakt met of uitbreiding gegeven aan de oprichting van openbare volksscholen.

25. Aan de geneigdheid der zending tot medewerking om het zelfbekostigingsbeginsel ten aanzien van het volksonderwijs te verwezenlijken, behoeft niet te worden getwijfeld, daar — afgescheiden nog van andere motieven — reeds haar, over het geheel vrij beperkte, middelen haar vanzelf ertoe nopen om het niet door Landssubsidies gedekte deel der kosten van haar scholen zooveel mogelijk op de van die scholen profijt trekkende plaatselijke gemeenschap te verhalen.

26. Als niet ambtelijk orgaan geen dwingende bevelen kunnende geven, kan zij bij dat pogen alleen overredend tewerk gaan. Zoolang de zending kans ziet langs dezen weg zonder hulp van buiten het doel te bereiken, neme het bestuur tegenover de bemoeienissen der zendelingen de houding aan van welgezind toeschouwer en wake het er alleen voor dat de bestuursbelangen door die bemoeienissen niet geschaad worden. Blijkt dit het geval te zijn, dan worde eerst getracht in minnelijk overleg met de betrokken schoolbeheerders de gerezen bezwaren uit den weg te ruimen. Kan geen overeenstemming worden bereikt dan worde de beslissing der Regeering ingeroepen, in afwachting daarvan worden geen maatregelen genomen tegen den zin der schoolbeheerders.

27. In de meeste gevallen zal de zending intusschen zelf wel inzien dat haar belang medebrengeft zich om hulp tot het bestuur te wenden ter verzekering dat de bevolking haar verplichtingen ten opzichte van de school geregeld nakomt. Alsdan worden in overleg en overeenstemming met de vertegenwoordigers der zending en de betrokken volkshoofden, de door de bevolking op zich genomen verplichtingen voor zooveel noodig schriftelijk vastgesteld, terwijl belanghebbenden erop worden gewezen, dat van een getrouwelijk nakomen van die verplichtingen het voortbestaan der scholen afhankelijk kan zijn.

28. Ook hierbij geldt, dat wanneer door onderling overleg geen overeenstemming kan worden verkregen, de Regeering met de zaak in kennis moet worden gesteld en Haar uitspraak ingeroepen. Der Regeering kwamen enkele gevallen ter oore, waarbij de bestuursambtenaren verstrekkende maatregelen namen, die rechtstreeks tegen de hun bekende opvattingen en wenschen van de zending indruischten, en niet alleen den betrokken zendelingen gelastten

de hun van bestuurswege gegeven opdrachten op te volgen, maar ook hoofden en bevolking rechtstreeks in het geschil betrokken door aan hen de opvolging van door de zendelingen getroffen regelingen te verbieden.

29. Een en ander acht de Regeering ten eenenmale ontoelaatbaar, het laatste bovendien zeer bedenkelijk, aangezien daardoor aan het prestige van het bestuur en de positie van de zending belangrijk afbreuk wordt gedaan. Het is bekend hoe spoedig de bevolking een minder goede verhouding tussehen de bestuursambtenaren en den zendeling weet te peilen en hoe ongunstige elementen daarmede op ongewenschte wijze hun voordeel trachten te doen.

30. Het is daarom de uitdrukkelijke wensch der Regeering dat, in afwachting van Haar beslissing in dergelijke kwesties tussehen bestuur en zending, van bestuurswege geen door de zending voor haar belangen schadelijk geachte maatregelen worden genomen en hoofden en bevolking zooveel mogelijk buiten het geschil worden gehouden.

§ 5. Rechtspositie particuliere volksschool.

31. In direct verband tot de wijze van bekostiging der volkscholen, staat de vraag, welk karakter de door het particulier initiatief tot stand gebrachte volksschool moet dragen, indien het gebouw geheel door de plaatselijke gemeenschap is bekostigd en die gemeenschap ook verder bijdraagt in de instandhouding der school. De Regeering meent zich dienaangaande op het standpunt te moeten stellen dat het karakter van zulk een school wordt bepaald door de omstandigheid, dat zij in eersten aanleg haar ontstaan te danken heeft aan het initiatief en den arbeid van een particuliere corporatie en dus een bijzondere school is (art. 5 lid 3 der A. S. R.). Dit sluit in zich dat het beheer en zeggenschap over het schoolgebouw en zijn inventaris berusten bij den persoon (de vereeniging of corporatie), die de school heeft gesticht, zoodat overdracht van de school aan de plaatselijke gemeenschap of het geven van een andere bestemming aan de gebouwen niet zonder toestemming van den stichter kan plaats hebben. Van bestuurswege zal er alleen op moeten worden toegezien dat het gebouw ook werkelijk

wordt gebezigd voor het geven van onderwijs. Geeft het gebruik aanleiding afwijking van die bestemming te onderstellen (medegebruik voor een ander doel blijft uiteraard geoorloofd) dan worde dit ter kennis gebracht van den Directeur van Onderwijs en Eeredienst, doch niet dan nadat met den betrokken beheerder over de onderstelde afwijking schriftelijk overleg is gepleegd.

§ 6. Toelichting op de artikelen.

32. Artikel 2. Aan den leidraad voor de oprichting van Inlandsche volksscholen op Java en Madoera is het volgende ontleend omtrent het leerplan, den leertijd en de dagelijksche schooltijden.

33. Leerplan: lezen en schrijven van de landstaal alsmede de toepassing van de vier hoofdbewerkingen der rekenkunde met geheele getallen.

34. Het onderwijs moet voorts dienstbaar worden gemaakt aan de verschaffing van juister begrippen omtrent hetgeen de kinderen dagelijks in hun omgeving kunnen waarnemen en voor hen van belang is te achten.

35. Bij het lezen en schrijven wordt het Latijnsch letterschrift geleerd naast het inheemsche; dit laatste alleen daar waar de bevolking aan haar eigen letterschrift gehecht is en daarin voldoende lectuur bestaat. Is de landstaal niet geschikt voor het geven van onderwijs, dan wordt het Maleisch als voertaal gebezigd. Bij verschil van meening hierover dient de beslissing van den Directeur van Onderwijs en Eeredienst te worden ingeroepen.

36. Kan de landstaal als voertaal worden benut, maar bestaat daarnaast behoefte aan onderwijs in het Maleisch, dan worde als regel dat onderwijs pas op de standaardsschool gegeven.

37. Bij het rekenen worden vooral de onder de bevolking gebruikelijke lengte-, vlakke- en inhoudsmaten en gewichten geleerd, doch aan de meergevorderde leerlingen worde tevens zoo eenigszins mogelijk eenig begrip gegeven van de voornaamste maten en gewichten van het metrieke stelsel en de verhouding daarvan tot de eerstbedoelde. Mede in verband hiermede kan ook waar mogelijk de kennis van eenvoudige breuken (tiendeelige) worden bijgebracht.

38. Leertijd en lestijden. Zooals in § 2 reeds werd opgemerkt is de leertijd op de openbare volksscholen algemeen drie jaar, terwijl de dagelijksche lestijd, althans in de beide laagste

klassen, niet meer dan twee en een half uur bedraagt en in de derde of hoogste klasse op vijf uur kan worden gesteld.

39. Door op deze wijze met gesplitste schooltijden in de beide laagste klassen te werken, waardoor de onderwijzer beurtelings de eerste en derde en de tweede en derde klasse gezamenlijk onderwijs geeft is het bij het openbaar onderwijs practisch mogelijk gebleken voor een school met niet meer dan 60 geregeld opkomende leerlingen met één onderwijskracht te volstaan.

40. De tweede alinea van het artikel voorziet in de mogelijkheid om het particulier initiatief toestemming te verleenen de boven omschreven normen betreffende den leertijd en de dagelijkse lestijden te overschrijden.

41. Als regel zal deze toestemming niet verleend worden dan onder dit tweeledig voorbehoud dat:

10. de ten laste van den Lande komende kosten daardoor niet worden verhoogd;
20. de resultaten van het onderwijs (m. a. w. het als minimum voorgeschreven peil van de driejarige openbare volksschool) daarvan geen schade ondervinden.

42. Zoolang de zending zelve weet te voorzien in de middelen om de kosten van den langeren leertijd en van langere schooltijden te dekken en deze afwijking van den norm overigens geen afbreuk doet aan het peil van het onderwijs, is er in het algemeen geen reden om den schoolbeheerders op dit punt teveel de handen te binden.

43. Onder hetzelfde voorbehoud blijft het den schoolbeheerders dan ook geheel vrij staan de dagelijkse lestijden op zulke uren te stellen en zoo te verdeelen over de verschillende klassen als hun doelmatig voorkomt.

44. De in § 4 aangegeven gedragslijn brengt mede dat in alle mogelijke kwesties, die hierover kunnen ontstaan, de beslissing moet worden ingeroepen van den Directeur van Onderwijs, de autoriteit, die trouwens ook de toestemming moet verleenen om van de Java-normen af te wijken.

45. Artikel 3. De maximum-leertijd aan een volledige 2de klasse school van het Gouvernement is thans vijf jaar; die aan een vervolgschool drie jaar.

46. In de twee laagste klassen van de volledige scholen wordt slechts gedurende den halven schooltijd onderwijs gegeven. Over

den invloed hiervan op de personeelsformatie zie hierachter bij artikel 10.

47. Artikel 5. Wordt, zooals hierboven in § 4 werd aangegeven, de bijdrageplicht der bevolking schriftelijk vastgelegd, dan verdient het aanbeveling, dat daarbij aandacht wordt geschonken aan de volgende punten (5).

48. Aard en hoegrootheid der bevolkingsbijdragen. Deze bijdragen kunnen bestaan in:

- a. persoonlijke (gemeente) diensten voor oprichting en onderhoud van het schoolgebouw en eventueel van de onderwijzerswoningen en voor aanmaak van het meubilair;
- b. heffing van schoolgeld;
- c. heffing van opcenten op belastingen;
- d. een vaste jaarlijksche uitkeering uit plaatselijke kassen, te voldoen aan den schoolbeheerder;
- e. aanleg van schooltuinen of vorming van schoolkudden;
- f. andere heffingen in natura, arbeid of geld.

49. Bij de keuze van een of meer van deze middelen worde rekening gehouden met plaatselijke toestanden en gewoonten, aan welke de organisatie der school zich zooveel mogelijk dient aan te passen.

50. Wijze van inning en beheer der bevolkingsbijdragen. Al naar gelang van den aard der bijdragen, zal het aangewezen zijn, hetzij de bestuursambtenaren, hetzij de schoolbeheerders met de zorg voor de inning te belasten. Zoo zullen schoolgelden en bijdragen in natura als regel beter door den schoolbeheerder geïnd kunnen worden, bijdragen welke meer den vorm naderen van heffingen van fiscaal aard, als belastingopcenten, door de bestuursambtenaren.

51. Het eigenlijke beheer van de opgebrachte bijdragen blijve als regel berusten bij den schoolbeheerder onder contrôle van het bestuur (zie hierover ook art. 9 lid 3). In onderling overleg worden hieromtrent regelen vastgesteld.

52. Vaststelling van schoolkringen (d.z. kringen

(5) Afschriften van het betreffende stuk zullen zijn toe te zenden aan de Directeuren van B. B. en van O. en E.

van dorpen, die gezamenlijk belang hebben bij een bepaalde school en daarvoor bijdragen opbrengen). Bij de oprichting van kring- of groepscholen worde gelet op het aantal kinderen van zes tot tien jaar, aanwezig in de gemeenten, die voor een gemeenschappelijke school in aanmerking komen.

53. Op Java geldt als wenschelijk geen grooter groepen van desa's te vormen dan met een aantal van $\pm$ 600 kinderen binnen genoemde leeftijdsgrenzen en de ligging en verspreiding der op te richten scholen zoo te kiezen, dat de kinderen als regel niet meer dan twee paal (3 K.M.) behoeven af te leggen om de school te bereiken. Zoolang in een kring van twee paal straal minder dan 100 kinderen (jongens en meisjes) binnen de vermelde leeftijdsgrenzen worden aangetroffen, wordt op Java de oprichting van een school als regel achterwege gelaten, behalve in minder dicht bevolkte streken of wanneer bijzondere omstandigheden de oprichting wenschelijk en mogelijk maken. Kinderen boven tien jaar, ofschoon tot zekere grens niet van schoolbezoek uitgesloten (zie art. 8 sub 2e), worden bij de beoordeeling van de behoefte aan een school als regel buiten beschouwing gelaten.

54. Ter voorkoming van kosten-opdrijving welke het gevolg is van de oprichting en instandhouding van een groot aantal kleine schooltjes — in het leven geroepen veelal door toe te geven aan den onderlingen naijver van de betrokken plaatselijke gemeenschappen — worde verder als regel aangenomen, dat het schoolressort niet minder dan 1000 zielen moet tellen. In schaars bevolkte streken of waar het betreft afgezonderd gelegen vestigingen, die door de terreingesteldheid moeilijk bereikbaar zijn, zal vanzelfsprekend hiervan kunnen en moeten worden afgeweken.

55. Artikel 6. Gelijk reeds werd opgemerkt is de oprichting van standaardscholen onderworpen aan de goedkeuring van den Directeur van Onderwijs en Eeredienst. Dit geldt ook voor de handhaving van bestaande scholen als standaardschool. Bij de beoordeeling wordt in het algemeen dezelfde maatstaf gevolgd als bij de beslissing over de oprichting (of handhaving) van openbare 2e klasse- of vervolgscholen. Aangetoond zal dus moeten worden, dat ter plaatse behoefte bestaat aan verdergaand onderwijs of wel dat de school noodig is als pepinière van Volksonderwijzers voor de betrokken landstreek. Daarbij worde tevens overwogen of een volledige dan wel vervolgschool noodig is, rekening houdende met

de mate van verspreiding van het volksonderwijs in het ressort, en verder uit hoeveel jaarklassen de school zal moeten bestaan.

56. De voorstellen aan den Directeur van Onderwijs tot goedkeuring van de oprichting (handhaving) van standaardscholen moeten over een en ander licht verschaffen.

57. Artikel 8. In uitvoeringsvoorschriften van den Directeur van O. E. werden voor zooveel noodig en mogelijk vastgelegd regelen omtrent:

- a. de leeftijdsgrenzen, bij toelating en verwijdering van leerlingen in acht te nemen;
- b. de afschrijving van leerlingen wegens ongeregeld schoolbezoek of omdat zij langer dan een zeker aantal jaren ingeschreven geweest zijn;
- c. het minimum aantal geregeld de school bezoekende leerlingen, vereischt voor handhaving van de school als subsidieschool.

58. De onderhavige voorschriften hebben voornamelijk ten doel misstanden te voorkomen, als het zonder eenige noodzaak lang aanhouden van leerlingen, die duidelijk getoond hebben het onderwijs niet meer met vrucht te kunnen volgen. Het spreekt intusschen vanzelf dat hiervoor niet overal dezelfde leef- en leertijdsgrenzen kunnen worden gesteld, daar hierbij ook de zeer uiteenlopende beschavingstoestand van de bevolking in verschillende streken een voorname rol speelt. Waar de inheemsche maatschappij nog op een zeer primitieve beschavingstrap staat, kunnen bijv. ruimer grenzen worden toegestaan (uit overweging dat het gewenscht is de kinderen niet te spoedig aan den beschavenden invloed van de school en haar omgeving te onttrekken) dan in streken, die een veel hooger beschavingspeil hebben bereikt. Overigens houde men in 't oog, dat het stellen van leef- en leertijdsgrenzen geenszins de beteekenis heeft van een bepaald verbod om kinderen, die buiten deze grenzen vallen, tot de school toe te laten, maar alleen wil voorkomen dat zulke leerlingen worden meegeteld voor de berekening van subsidie.

59. Voor het onder c bedoeld minimum geldt evenzeer dat dit niet overal gelijk behoeft te zijn. De Java-leidraad noemt daarvoor het getal van 20 geregeld onderwijs genietende leerlingen, doch in de practijk wordt ook met een lager cijfer genoegen genomen, indien voldoende aanwijzingen bestaan dat de school levens-

vatbaarheid bezit. Zoo is in streken, waar de bevolking zeer verspreid woont, het minimum op 15 gesteld.

60. Artikel 9. Verplicht voorgeschreven is de heffing van schoolgeld op de standaardscholen. Afwijkingen van dezen regel dienen uitdrukkelijk door den Directeur van O. E. te worden gesanctionneerd. De beoordeeling, welke kinderen wegens onvermogen van ouders of verzorgers kosteloos kunnen worden toegelaten, geschiedt op dezelfde wijze als ten aanzien van de openbare scholen, dus door de schoole commissie.

61. Voor de vaststelling van het maximum-schoolgeld zullen voorstellen zijn in te dienen bij den Directeur van O. E. Voor de hand ligt om, indien geen bijzondere overwegingen zich daartegen te verzetten, voor de standaardscholen hetzelfde maximum aan te nemen als voor de overeenkomstige Gouvernements scholen. Ten aanzien van de volksscholen zal een bedrag bepaald moeten worden met inachtneming van den welvaartstoestand der betrokken streek, uiteraard alleen wanneer niet aan een anderen vorm van retributie door de ouders en verzorgers de voorkeur wordt gegeven. Zooals reeds werd opgemerkt, is de heffing van schoolgeld op de volksscholen facultatief gelaten.

62. Artikel 10. Hier wordt alleen een verplicht minimum van het aantal onderwijzers aangegeven. Dat minimum kan uit den aard der zaak worden overschreden, met dien verstande dat subsidie krachtens art. 12 lid 3 en art. 13 BI alleen verleend wordt voor ten hoogste zooveel onderwijzers als aan een openbare school van dezelfde soort en van gelijke grootte zijn geplaatst. Zooals hierboven werd opgemerkt, wordt bij de openbare volksscholen als regel met één onderwijzer per 60 geregeld de school bezoekende leerlingen volstaan, zoodat — bijzondere redenen voorbehouden — deze verhouding ook als algemeene maatstaf dient te gelden voor de subsidiëring der particuliere volksscholen.

63. Wat de standaardscholen — en daaronder met name de volledige scholen — betreft, dient ten deze rekening gehouden te worden met een belangrijke personeelsbesparing, welke bij de Gouvernmentsscholen geleidelijk wordt verkregen door de invoering van het stelsel van gesplitste schooltijden in de twee laagste klassen (circ. Dir. O. E. 26 April 1923 No. 13939, gericht aan de inspecteurs van het Inlandsch onderwijs). Volgens dit

stelsel ontvangen bedoelde twee klassen na elkaar onderwijs, elke klasse gedurende 2×5 kwartier, zoodat zij door één onderwijzer bediend kunnen worden. In de hogere klassen wordt de lesduur in verband hiermede tot 4×5 kwartier opgevoerd.

64. Dit beteekent, dat door een geringe verzwaring van de lestaak van den onderwijzer, 't mogelijk is geworden de personeelssterkte in te krimpen tot één leerkracht op elke vijfenveertig leerlingen, met een zoodanig minimum, dat elke leerkracht niet in meer dan twee klassen gelijktijdig les zal behoeven te geven. Deze verhouding overschrijdt weliswaar het in de A. S. R. voorgeschreven minimum van 1 op 40, doch de aanhef van art. 10 laat de mogelijkheid van zulke afwijkingen open.

65. De hier besproken bezuinigingsmaatregel wordt bij het openbaar onderwijs niet dan geleidelijk ingevoerd, echter al dadelijk en zonder eenige uitzondering op alle nieuw geopende scholen. Op de bestaande scholen geschiedt dit alleen waar en voor zoover het aanwezig overcompleet aan opgeleide leerkrachten de toepassing van de beperkte personeelsformatie niet in den weg staat. Met inachtneming van dezelfde factoren zal nu ook ten aanzien van de te handhaven particuliere standaardscholen het tempo van invoering van den maatregel goed overwogen moeten worden. Den schoolbeheerders zal daarbij vooral de financieele kant der zaak goed duidelijk gemaakt moeten worden door hen erop te wijzen dat de hiermede te verkrijgen besparing op de kosten van het onderwijs fondsen vrijmaakt, welke uitbreiding van onderwijsgelegenheid mogelijk maken zonder verhooging van de algemeene Landsbegrooting.

66. Artikel 12. Dit artikel belichaamt het in § 3 hierboven uiteengezet stelsel van kostenverdeeling, zooals het zal worden toegepast op de subsidiëring der particuliere volksscholen.

67. Daarbij is alleen op één punt van het stelsel voor de openbare scholen afgeweken, en wel met betrekking tot de subsidiëring van onderwijzers, die in het bezit zijn van een hogere bevoegdheid dan voldoende geacht voor een volksschool. Geldt voor de openbare volksschool de bepaling dat de toeslag, dien zulk een onderwijzer geniet boven het normale salaris van een gewonen volksonderwijzer, niet meer dan voor de helft door het Gouvernement zal worden betaald, ten aanzien van de particuliere volksscholen is deze

„alterum tantum” eisch losgelaten, maar daartegenover aan den Directeur van Onderwijs en Eeredienst de bevoegdheid gegeven het bedrag van den toeslag te bepalen, die als subsidie zal worden uitgekeerd en ten hoogste mag bedragen de helft van 't verschil in bezoldiging tusschen een gewoon volksonderwijzer en een leerkracht met de bedoelde hoogere bevoegdheid, volgens de Gouvernements salaris-schalen.

68. Hierdoor wordt 't dus mogelijk gemaakt, dat ook de bezoldiging van deze hooger bevoegde en daarom duurere leerkrachten geheel door het Land gedragen wordt, zij het ook dat die bezoldiging steeds lager zal zijn dan die, welke de betrokken leerkracht, geplaatst aan een Gouvernements 2de klasse school, zou kunnen genieten.

69. Het spreekt intusschen vanzelf, dat het geenszins in de beoelning ligt dien toeslag steeds en ten volle uit 's Lands kas te betalen, dus ook in die gevallen waarin het mogelijk mocht blijken het „alterum tantum” uit de bevolkingsbijdragen te bestrijden. De hier besproken afwijking van het stelsel bij het openbaar onderwijs beoogt toch een tegemoetkoming aan de belangen der particuliere schoolorganisaties en is niet in het leven geroepen om in het algemeen de rechtsgemeenschappen, die op een particuliere school aangewezen zijn, op dit punt te bevoordeelen boven die met een eigen school. Wanneer de plaatselijke gemeenschap haar bijdrageplicht ten deze zonder bezwaren blijkt te kunnen vervullen (ter medebeoordeeling van de particuliere schoolbeheerders), zal derhalve aan het „alterum tantum” beginsel onverkort de hand worden gehouden. Voor de verschillende gebieden, waar particuliere schoolorganisaties het onderwijs grootendeels in handen hebben, zal een en ander vooraf zorgvuldig zijn na te gaan, opdat bij de uitvoeringsvoorschriften, die aan de daadwerkelijke invoering der A. S. R. moeten voorafgaan, ter zake een vaste regeling kan worden getroffen.

70. Als maatstaf van vergelijking ter bepaling van de subsidiebedragen voor de leerkrachten gelden (ook voor de standaard-scholen) de salarisschalen vastgesteld voor Gouvernements-onderwijzers bij het Inlandsch lager onderwijs. Deze leerkrachten zijn naar de onderwijsbevoegdheid onderscheiden in vier categoriën, voor elke waarvan een afzonderlijke salaris-schaal geldt t. w.:

1. volksonderwijzers (daaronder begrepen de vroegere kweekelingen),

2. onderwijzers met diploma van hulponderwijzer (goeroe bantoe, ⁽⁶⁾)
3. onderwijzers met diploma eener normaalschool,
4. onderwijzers met diploma eener kweekschool.

71. Zooals gezegd, heeft deze onderscheiding ten aanzien van de subsidie-scholen alleen waarde als vergelijkingsobject en ter bepaling van de maxima, waartoe de subsidies voor de particuliere leerkrachten van verschillenden rang, bevoegdheid en diensttijd kunnen worden toegekend. Het is allerminst de bedoeling de schoolbeheerders in de regeling der salarissen van hun onderwijzers te binden aan de bij het Gouvernement geldende onderscheiding in vier categorieën met onveranderlijke salarisschalen voor elke daarvan. Het particulier initiatief dient hierin geheel vrij te blijven. Het is bijv. zeer wel denkbaar dat de schoolbeheerder in de laagste categorie der volksonderwijzers nog onderscheid wenscht te maken tusschen onderwijzers met een eenvoudige verklaring van geschiktheid, afgegeven door bestuur of inspectie, en onderwijzers opgeleid aan een specialen cursus voor volksonderwijzers. Ook al gelden voor beide groepen dezelfde subsidie-maxima, daaruit vloeit geenszins voort dat de schoolbesturen ze ook gelijk moeten bezoldigen. Voor personen als godsdienstleeraren e.d., die als bijbetrekking onderwijzer aan een particuliere volksschool zijn en daarvoor enkel een geringe toelage ontvangen uit de kas van het schoolbestuur geldt m.m. hetzelfde.

72. Met „op geld te waardeeren voordeelen” is gedacht aan het genot van vrije woning, bijdragen in natura of arbeid e.d.m. Is de woning geheel op kosten van de bevolking gebouwd en wordt zij door haar onderhouden of berust de levering van diensten voor den onderwijzer (in den vorm van verstrekking van landbouwproducten voor levensonderhoud of arbeidsprestatie) op een door de bevolking op zich genomen bijdrage-plicht voor de instandhouding der school (occasioneele liefdegaven blijven vanzelf geheel buiten beschouwing), dan is als regel voor restitutie van de geldswaarde dezer voordeelen in den vorm van Lands-subsidie geen reden, omdat zij geheel op een lijn gesteld kunnen worden met de overige bevolkingsbijdragen voor de school, vermindering waarvan — zooals boven reeds werd gezegd — allerminst werd

---

(⁶) Deze categorie zal geleidelijk uitsterven, daar het goeroe bantoe examen niet meer wordt afgenomen.

beoogd met het stelsel van kostenverdeeling tusschen Lands- en plaatselijke overheid. Met die voordeelen zal intusschen ook rekening moeten worden gehouden bij de beoordeeling of het voor subsidie in aanmerking gebracht salaris van den betrokken onderwijzer het subsidie-maximum niet overschrijdt. Geniet bijv. een particuliere onderwijzer dezelfde bezoldiging als zijn openbare vakgenoot met dezelfde bevoegdheid en diensttijd, maar heeft hij daarboven nog het recht van vrije woning, waarin de Gouvernements salarisregeling niet voorziet, dan dient voor de bepaling van het subsidiebedrag de genoten bezoldiging met het geldswaardig bedrag van dit voorrecht te worden verminderd.

73. De aanhef van § II van het onderhavig artikel laat ruimte voor een collectieve berekening en toekenning van subsidie ten behoeve van alle onderwijzers, die in dienst zijn van denzelfden schoolbeheerder (dezelfde corporatie). Deze kan dus het voor dit doel ontvangen bedrag naar vrije verkiezing verdeelen onder het gesubsidieerd personeel in zijn (haar) dienst.

74. Uit het vorenstaande zal men reeds hebben opgemerkt, dat ten aanzien van de personeels-subsidies voor de volksscholen de door St. 1922 No. 771 jo St. 1923 No. 313 in het leven geroepen toestand in het algemeen wordt bestendigd. Hierop hebben ook betrekking de circulaires Dir. O. E. van 24 Augustus 1922 No. 35120 en 27 December d. a. v. No. 51396.

75. Gelijk reeds opgemerkt, worden bouwvoorschotten, als bedoeld in § I, voorloopig voor openbare volksscholen niet meer uit 's Lands kas verstrekt, zoodat ook ten aanzien van de particuliere volksscholen daarop niet kan worden gerekend.

76. De leermiddelen worden aan de openbare volksscholen uit den algemeenen voorraad van het Land verstrekt tegen vergoeding, waar dit — gezien den stand der bevolkingsbijdragen — mogelijk is (practisch in de overgrootste meerderheid der gevallen), van een bedrag van f 60.— 's jaars per school. Dit geschiedt als regel door verrekening met de bijdragen voor de bezoldiging der leerkrachten. Restitutie wordt niet of slechts ten deele gevorderd, wanneer de daardoor vrijkomende bevolkingsbijdragen aangewend kunnen worden voor oprichting van nieuwe scholen in het betrokken ressort.

77. Artikel 13. De toekenning van subsidie voor de huisves-

ting (7) en inrichting van een standaardschool is facultatief gesteld. Kan de plaatselijke gemeenschap zonder bezwaar in een en ander op haar kosten voorzien dan is vanzelf voor steun uit 's Lands kas geen reden.

78. Als maatstaf voor de berekening der bouw- (huur-) en inrichtingskosten gelden de overeenkomstige uitgaven voor Gouvernements scholen. Door versobering van de bouweischen is de norm voor een school, bestaande uit 3 leslokalen, kunnen worden teruggebracht tot een bedrag van ten hoogste f 3750.— (drie duizend zeventienhonderd vijftig gulden). Voor particuliere standaardscholen van gelijke grootte zal derhalve als bouwsubsidie ten hoogste drie vierde van deze som kunnen worden toegestaan.

79. Ook voor de berekening van de onderwijzerssubsidies geeft de organisatie van de Gouvernements 2e klasse of vervolgscholen den maatstaf aan. Men vergelijkte in dit verband hetgeen hierboven (lid 63 e. v.) werd opgemerkt over de nieuwe personeelsformatie aan de openbare scholen.

80. Artikel 17. De voorschriften omtrent de aanwending, de administratie en de verantwoording van de subsidiegelden, en andere ontvangsten laten toe dat de administratie voor een groep van scholen gezamenlijk gevoerd wordt, zoodat bij de eindafrekening bedoeld in lid 5 nadeelige saldi op de rekening van sommige scholen in mindering gebracht kunnen worden van mogelijke exploitatie-overschotten bij andere. Dit geldt echter niet voor scholen behorende tot een andere categorie. De administraties voor standaard- en volksscholen zullen dus wèl uit elkander gehouden moeten worden. Overigens behoeft het geen betoog dat schoolsgewijze administratie binnen elke categorie door het vorenstaande niet uitgesloten wordt en dus, waar dit zonder groote bezwaren mogelijk blijkt, van de schoolbesturen verlangd kan worden.

81. Voor de overige artikelen der A. S. R. schijnt nadere toelichting overbodig. De wijze van toepassing van de overgangsbepalingen in art. 20 leent zich minder goed voor het geven van algemeene instructies. Met het oog op de onderling sterk van elkaar afwijkende regelingen, die thans de subsidieering van het Inlandsch onderwijs beheerschen, dienen de noodige overgangs-

(7) In 't voorbijgaan zij opgemerkt dat de formuleering der subsidiebepaling zich niet verzet tegen toekenning van huursubsidie, indien 't wenschelijk blijkt van gehuurde lokalen gebruik te maken.

maatregelen voor de verschillende gebiedsdeelen afzonderlijk onder de oogen te worden gezien bij de voorbereiding van de invoering der nieuwe ordonnantie.

Vastgesteld bij artikel 2 van het besluit van 6 Februari 1924 No. 1a.

Mij bekend:

De Gouvernements Secretaris,
WESTEROUEN VAN MEETEREN.

Mij bekend:

De Algemeene Secretaris,
CH. WELTER.

No. 10607. STAATSSPOORWEGEN. Vervoer van schoolgaande kinderen van Amboineesche en Menadoneesche militairen, zoomede van den militairen geleider dier kinderen.

Wijziging van de Bepalingen betreffende het vervoer van 's Lands reizigers en goederen op de Staatsspoor- en tramwegen in Nederlandsch-Indië.

BESLUIT.

No. 43.

Tjipanas, den 24sten Mei 1924.

Gelet op het besluit van 1 Juni 1920 No. 3 (Bijblad op het Staatsblad No. 9509);

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met intrekking van het besluit van 1 Juni 1920 No. 3 (Bijblad op het Staatsblad No. 9509) te bepalen:

- a. dat zoolang zich te Bandoeng onderscheidenlijk te Weltevreden geen Amboineesche school bevindt, het vervoer van schoolgaande kinderen van aldaar in garnizoen liggende Amboineesche en Manadoneesche militairen, zoomede van de strikt noodige militaire geleiders daarvan, tusschen Bandoeng en Tjimahi onderscheidenlijk tusschen Weltevreden en Meester-Cornelis, in de 3de klasse van den Staatsspoorweg, geschiedt voor reke-

ning van den Lande, en zulks, voor zoover de schoolgaande kinderen betreft, overeenkomstig het tarief XXX der bepalingen op het vervoer en tarieven der Staatsspoorwegen op Java, goedgekeurd bij het besluit van 30 October 1909 No. 46, zooals die bepalingen sedert zijn gewijzigd en aangevuld;

- b. dat het hiervoren onder *a* bedoelde vervoer geschiedt op telkens door of vanwege het Departement van Oorlog aan te vragen jaarabonnementskaarten, geldig voor een of meer maanden op den voet van artikel 10, lid (3) en artikel 11, der „Bepalingen betreffende het vervoer van 's Lands reizigers en goederen op de Staatsspoor- en tramwegen in Nederlandsch-Indië” goedgekeurd bij artikel 1 van het besluit van 1 Maart 1913 No. 13 (Bijblad op het Staatsblad No. 7849), zooals dit sedert is gewijzigd en dat in verband daarmee de bij artikel 1, letter *b*, sub II van het besluit van 1 Juni 1920 No. 3 in den staat, behoorende bij § 4 der evengenoemde „Bepalingen” (Bijlage 3) aangebrachte aanvulling wordt gelezen:

„Gouvernementsbesluit van 24 Mei 1924 No. 43”.

„De schoolgaande kinderen van te Bandoeng, onderscheidenlijk te Weltevreden in garnizoen liggende Amboineesche en Manadoneesche militairen, zoomede de militaire geleiders daarvan, zoolang zich op die plaats geen Amboineesche school bevindt, in de 3de klasse tusschen Bandoeng en Tjimahi onderscheidenlijk tusschen Weltevreden en Meester-Cornelis”.

Ten tweede: Te bepalen, dat de in artikel 1, onder *a*, van dit besluit bedoelde maatregel wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 Maart 1924.

Uittreksel enz.

No. 10608... ZEEMACHT. Regeling der voorwaarden, waarop in de werkplaatsen, behoorende tot den Marine-Luchtvaartdienst, werk voor andere takken van 's Lands dienst, voor gewesten of gedeelten van gewesten met eigen geldmiddelen, dan wel voor particuliere lichamen of particulieren kan worden verricht.

BESLUIT.

No. 40.

Tjipanas, den 28sten Mei 1924.

Gelezen, enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Vast te stellen de volgende „Regeling der voorwaarden, waarop in de werkplaatsen, behoorende tot den Marine-Luchtvaartdienst, werk voor andere takken van 's Lands dienst, voor gewesten of gedeelten van gewesten met eigen geldmiddelen, dan wel voor particuliere lichamen of particulieren kan worden verricht”.

Artikel 1.

Wanneer daartoe gelegenheid bestaat en zulks zonder stremming der werkzaamheden ten eigen behoeve kan geschieden, kunnen op de in artikel 2 genoemde voorwaarden in de werkplaatsen van den Marine-Luchtvaartdienst werkzaamheden worden verricht voor:

- a. andere takken van 's Lands dienst,
- b. gewesten of gedeelten van gewesten met eigen geldmiddelen,
- c. particuliere lichamen of particulieren.

Artikel 2.

De aanvragen tot het verrichten van werk geschieden schriftelijk aan den commandant van het betrokken vliegekamp, die de werkzaamheden of bestellingen voor een der in artikel 1 onder b en c genoemde groepen echter slechts dan doet uitvoeren, wanneer naar zijne meening de particuliere nijverheid ter plaatse niet of niet voldoende in staat is, dan wel niet genegen zal zijn een en ander uit te voeren.

Artikel 3.

1. Voor de verrichte werkzaamheden worden in rekening gebracht de uitgaven in gereed geld en de waarde der verbruikte

grondstoffen, vermeerderd met een bedrag, uitgedrukt in een door den Commandant der Zeemacht en Hoo'd van het Departement der Marine vast te stellen evenredig gedeelte van het arbeidsloon, als aandeel in de algemeene uitgaven der werkplaatsen, terwijl de boekwaarde der uit de betrekkelijke magazijnen verstrekte goederen bovendien verhoogd wordt met een mede door dat Departementshoofd vast te stellen evenredig gedeelte als aandeel in de op die goederen gevallen kosten wegens verlies door beschadiging of berderf, wegens beheer, enz.

2. Ten aanzien van gewesten of gedeelten van gewesten met eigen geldmiddelen en van particuliere lichamen of particulieren, wordt het bedrag der aldus berekende kosten verder onderscheidenlijk met 20 en 40 ten honderd verhoogd.

Afschrift, enz.

**No. 10609. LANDSDIENAREN. (INLANDSCHE). AMBTS-
KLEEDING voor de Inlandsche Officieren van
Justitie in de Buitengewesten.**

BESLUIT.

No. 11.

Buitenzorg, den 1sten Juni 1924.

Gelezen, enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Aan de Inlandsche Officieren van Justitie (Hoofddjaksa's en Djaksa's, zoomede hunne adjuncten) in de Buitengewesten te vergunnen om bij de uitoefening van hun dagelijkschen dienst en op dienstreizen een ambtskostuum van witte stof te dragen bestaande uit:

1. een jas van wit linnen of katoen (drill) voorzien van een rij van 5 knopen,
  - a. in goud of verguld met de gekroonde letter W., in goud of verguld, voor den Hoofddjaksa,
  - b. in zilver met de gekroonde letter W., in goud of verguld, voor den Adjunct-Hoofddjaksa en den Djaksa,
  - c. in zilver of verzilverd met de gekroonde letter W., in zilver of verzilverd, voor den Adjunct-Djaksa,

2. een pantalon van dezelfde stof als de jas,
3. naar eigen verkiezing schoenen van wit zeildoek dan wel zwart verlakt of van zwart leder,
4. een pet met wit linnen of katoenen (drill) overtrek en zwart lederen klep voorzien van:

een stormband van zwart verlakt leder aan de uiteinden vastgebonden door kleine ambtsknoopen,

een zwart zijden galon rondom den bol, ter breedte van 3 c.M. voor alle rangen,

in het midden der voorzijde van den bol een op een los stuk donkerblauw of zwart laken aangebracht embleem, bestaande uit een gekroonde letter W, ter hoogte van 4 en ter breedte van $3\frac{1}{2}$ c.M., gevat tusschen twee onder die letter samenkomende, eiken-takken met een grootste breedte van $1\frac{1}{2}$ c.M., geborduurd,

a. voor de Hoofd-djaksa's in gouddraad en

b. voor de overige Inlandsche Officiëren van Justitie in zilverdraad;

met bepaling dat deze vergunning zich niet uitstrekt tot den dienst ter openbare terechtzitting.

Afschrift, enz.

No. 10610. POLITIE (GEWAPENDE). Buitenwerkingstelling van het voorschrift inzake toekenning van premiën voor schietoefeningen.

No. 26.

Buitenzorg, den 5den Juni 1924.

Gelezen, enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen, dat met ingang van 1 Augustus 1924 buiten werking wordt gesteld § I van artikel 3 van het besluit van 28 Juni 1916 № 49 (Bijblad op het Staatsblad № 8540), betreffende het toekennen van kleine premiën in geld ter aanmoediging van den lust in het schijfschieten bij het Korps gewapende politie in Nederlandsch-Indië.

Ten tweede: enz.

No. 10611. RADIOTELEGRAFIE. Wijziging van de Voorwaarden voor voorloopige vergunningen tot den aanleg en het gebruik van radiostations aan boord van schepen buiten Nederlandsch-Indië gebouwd of aangekocht, die de Nederlandsche vlag voeren en in Nederlandsch-Indië thuis behooren.

BESLUIT.

No. 38.

Buitenzorg, den 5den Juni 1924.

Gelezen, enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.

Ten tweede: Te bepalen, dat lid 3 van artikel 4 van de „Voorwaarden voor voorloopige vergunningen tot den aanleg en het gebruik van radiostations aan boord van schepen buiten Nederlandsch-Indië gebouwd of aangekocht, die de Nederlandsche vlag voeren en in Nederlandsch-Indië thuis behooren, doch nog niet aldaar zijn aangekomen”, vastgesteld bij het besluit van 31 Maart 1922 № 49 (Bijblad op het Staatsblad № 10018) wordt gelezen als volgt:

„Ingeval een noodinstallatie vereischt wordt, als bedoeld in artikel XI van het in artikel 3 onder 1 gemelde dienstreglement, moet de krachtbron op of boven het bovendeck zijn opgesteld; hetzelfde geldt voor de overige bestanddeelen der inrichting”.

Afschrift, enz.

No. 10612. BELASTINGEN. Leergang voor opleiding van adjunct-accountants bij den dienst der belastingen voor de contrôle van Chineesche boekhoudingen.

BESLUIT.

No. 24.

Buitenzorg, den 6den Juni 1924.

Gelezen, enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Bij wijze van tijdelijken maatregel met ingang van 1 Septem-

ber 1924 in te stellen een leergang voor opleiding van adjunct-accountants bij den dienst der belastingen voor de contrôle van Chineesche boekhoudingen, voor welken leergang zal gelden het aan dit besluit gehecht reglement.

Afschrift, enz.

REGLEMENT voor de opleiding van adjunct-accountants bij den dienst der belastingen voor de contrôle van Chineesche Boekhoudingen.

§ 1. Ter opleiding van adjunct-accountants bij den dienst der belastingen voor de contrôle van Chineesche boekhoudingen wordt, bij wijze van proef voorloopig voor eenmaal, te Weltevreden een leergang gevestigd bestaande uit drie jaarklassen van ten hoogste 15 leerlingen.

§ 2. Het toezicht over den leergang berust bij eene commissie bestaande uit den Hoofdinspecteur van Financiën, het Hoofd van den Gouvernements-accountantsdienst en het Hoofd van den Belastingaccountantsdienst, welke commissie het leerprogramma vaststelt, de leerkrachten aanwijst en den overgang van de leerlingen naar eene hogere klas regelt.

§ 3. Onderwijs wordt gegeven in:

- a. Chineesch (schrijftaal en een spreektaal),
- b. Boekhouden,
- c. Handelsrekenen,
- d. Economie,
- e. Bedrijfshuishoudkunde,
- f. Recht (Burgerlijk recht en handelsrecht),
- g. Belastingverordeningen,
- h. Maleisch.

§ 4. Tot den leergang hebben, na gebleken lichamelijke geschiktheid en na aanwijzing door den Hoofdinspecteur van Financiën, toegang jongelieden, die in het bezit zijn van het einddiploma eener Hoogere Burgerschool met vijfjarigen cursus dan wel van een naar het oordeel van den Hoofdinspecteur voornoemd daaraan gelijkwaardig diploma.

§ 5. De leerlingen van den leergang betalen een schoolgeld, waarvan het bedrag nader zal worden vastgesteld.

§ 6. Zij, die een bewijs van onvermogen hebben overgelegd,

kunnen tot den leergang worden toegelaten zonder verplichting tot betaling van schoolgeld.

§ 7. Leerlingen kunnen door de commissie van toezicht worden afgevoerd:

- a. op verzoek,
- b. wegens langdurig moedwillig les verzuimen,
- c. wegens wangedrag,
- d. wegens nalatigheid in het betalen van het verschuldigd schoolgeld,
- e. wegens onvoldoende studievorderingen, gebleken na afloop van elk studiejaar.

§ 8. Aan het eind van den leergang wordt aan de leerlingen een examen afgenomen door een door den Hoofdinspecteur van Financiën te benoemen commissie.

Zij, die aan het examen hebben voldaan, ontvangen daarvan een getuigschrift.

§ 9. Zij, die met goed gevolg den leergang hebben doorlopen, zijn benoembaar tot adjunct-accountant bij den dienst der belastingen voor de contrôle van Chineesche boekhoudingen op de aan dit ambt verbonden bezoldiging.

§ 10. Het onderwijs zal gegeven worden in den tijd waarin de Gouvernements ambtenaren ambtelijk werkzaam zijn, door Gouvernements ambtenaren, die daarvoor dus geen speciale vergoeding zullen krijgen.

Behoort bij het besluit van den Gouverneur-Generaal van 6 Juni 1924 N° 24.

No. 10613. NEDERLANDSCH ARTILLERIE-MUSEUM (LEGER-MUSEUM) OP HET KASTEEL „DE DOOR-WERTH”. Opzending van voorwerpen en verzamelingen.

BESLUIT.

No. 34.

Buitenzorg, den 6den Juni 1924.

Gelezen, enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Den Legercommandant te machtigen om voorwerpen

of verzamelingen, door personen in Nederlandsch-Indië voor het Nederlandsch Artilleriemuseum (Legermuseum) op het kasteel „de Doorwerth” bestemd, op kosten van den Lande te doen in ontvangst nemen, zoo noodig nader te doen verpakken en naar hunne bestemming te verzenden.

Ten tweede: enz.

Uittreksel, enz.

No. 10614. POSTSPAARBANK. GEVANGENISWEZEN. Regeling van het sparen door gevangenen.

BESLUIT.

No. 37.

Buitenzorg, den 11den Juni 1924.

Gelet enz.;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat hetgeen is opgenomen onder letter g van artikel 5 der bij het besluit van 4 Juni 1920 No. 55 (Bijblad op het Staatsblad No. 9532) vastgestelde „Regeling van het sparen door gevangenen” vervalt”.

Afschrift enz.

No. 10615. ZAKGELD. LEERLINGEN MILITAIRE SCHOOL.

Toekening van zak- en voedinggeld aan de voor den Hoofd Cursus te Breda geslaagde leerlingen der Militaire School te Meester Cornelis van en met den dag, waarop zij naar het Subsistentenkader te Weltevreden overgaan tot en met den dag vóór dien van inschepping naar Nederland, zoomede van eene vergoeding ter bestrijding van de kosten voor bewassing en haarknippen gedurende den tijd van overtocht van Nederlandsch-Indië naar Nederland.

BESLUIT.

No. 27.

Buitenzorg, den 18den Juni 1924.

Gelet, enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen:

a. dat de*b.* en *c.* dat aan de*a t/m c.* voor den Hoofd Cursus te Breda geslaagde leerlingen van de Militaire School te Meester-Cornelis:

- a.* van en met den dag, waarop zij naar het Subsistentenkader te Weltevreden overgaan tot en met den dag vóór dien van inschepping naar Nederland in het genot worden gesteld van een zakgeld van *f* 1.50 (één gulden vijftig cent) per dag, waarin begrepen de kosten van aanschaffing en onderhoud van kleeding, van bewassing en haarknippen, benevens een voedinggeld, als op grond van artikel 1 van het besluit van 8 October 1904 No. 26, door den Legercommandant is of nader zal worden vastgesteld voor soldijgenietende Europeesche militairen;
- b.* voor de aanschaffing van scheepskleeding en ter bestrijding van de kosten voor bewassing en haarknippen gedurende den tijd van overtocht van Nederlandsch-Indië naar Nederland een bedrag van *f* 25.— (vijf en twintig gulden) wordt toegekend;
- c.* op het hun tijdens den overtocht van Nederlandsch-Indië

naar Nederland toekomend zakgeld een voorschot kan worden verleend over een tijdvak van twintig dagen.

Ten tweede: enz.

Ten derde: Goed te keuren, dat de Legercommandant machtiging heeft verleend om de in de punten *b* en *c* van artikel 1 van dit besluit bedoelde maatregelen al dadelijk toe te passen op de laatstelijk voor den Hoofd Cursus geslaagde leerlingen van de Militaire School.

Uittreksel, enz.

No. 10616. GOUVERNEMENTSBEDRIJVEN. DIENST VAN DEN MIJNBOUW. INSTRUCTIËN. Wijziging van het besluit van 12 October 1922 No. 33a (Staatsblad No. 652) en de daarbij behorende regeling en instructie van den leider der Goudontginning in Bengkoeloe (Bijblad op het Staatsblad No. 10187).

BESLUIT.

No. 32.

Batavia, den 2den Juli 1924.

Gelet op het besluit van 12 October 1922 No. 33a;

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.;

Ten derde: In het besluit van 12 October 1922 No. 33a (Staatsblad No. 652) en in de daarbij behorende regeling en instructie (Bijblad op het Staatsblad No. 10187) worden overal de woorden „Goudontginning in Benkoelen” vervangen door de woorden „Goud- en Zilvermijnen in Bengkoeloe”.

Ten vierde: enz.

Uittreksel enz.

No. 10617. ZOUTREGIE. INSTRUC TIËN. Nieuwe instructie voor
het Hoofd van den dienst der Zoutregie.

BESLUIT.

No. 30.

Batavia, den 8sten Juli 1924.

Gelet op artikel 6 van het besluit van 8 Maart 1915 No. 19
(Staatsblad No. 241);

Gelezen, enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van de bij artikel 1 van het besluit van 1 Sep-
tember 1915 No. 22 (Bijblad op het Staatsblad No. 8379) vastge-
stelde Instructie voor het Hoofd van den Dienst der Zoutregie, zoo-
als die sedert is gewijzigd en aangevuld en met intrekking van het
bepaalde onder II en III van het besluit van 3 December 1915
No. 40 (Bijblad op het Staatsblad No. 8486), vast te stellen de
aan dit besluit gehechte „Instructie voor het Hoofd van den Dienst
der Zoutregie”.

Afschrift, enz.;

INSTRUCTIE voor het Hoofd van den Dienst der Zoutregie.

Artikel 1.

Het Hoofd van den dienst der Zoutregie is tevens Hoofd van de
afdeeling zoutmonopolie van het Departement van Gouvernements-
bedrijven.

Zijn standplaats is Bandoeng.

Hij kan voor dienstreizen zijn standplaats verlaten, zoo dikwijls
en zolang hij dit noodig acht, mits van het voornemen daartoe
tijdig kennis gevende aan den Directeur van Gouvernementsbe-
drijven, met wiens eventueele bezwaren door hem rekening zal zijn
te houden.

Bij ziekte of andere wettige verhindering zoomede bij ontsten-
tenis van het Hoofd van den dienst is de door dezen aan te wijzen
inspecteerende ambtenaar van dien dienst met de behandeling van
de dagelijksche zaken belast.

Artikel 2.

Het Hoofd van den dienst voert over alle zaken, den dienst der

zoutregie betreffende, rechtstreeksche briefwisseling met de civiele en militaire gezaghebbenden, maar niet met den Gouverneur-Generaal.

Indien er over aan den Gouverneur-Generaal in te dienen voorstellen verschil van inzicht bestaat tusschen den Directeur van Gouvernementsbedrijven en het Hoofd van den dienst, legt de departementschef bij zijn voorstel aan de Regeering alle desbetreffende adviezen van het Hoofd van den dienst over, indien zulks door dezen gewenscht wordt.

Artikel 3.

Het Hoofd van den dienst, zoomede de ambtenaar, die ingevolge de laatste alinea van artikel 1 met de behandeling van de dagelijkse zaken belast is, hebben het recht tot verzending van Regeeringstelegrammen.

Artikel 4.

Onverminderd de bevoegdheid tot benoeming, schorsing en ontslag uit de betrekking bij afzonderlijke regelingen aan andere gezaghebbenden opgedragen, wordt het personeel bij den dienst der zoutregie in vasten of tijdelijken dienst op eene aanvangsbezoldiging van niet meer dan *f* 250.— (twee honderd vijftig gulden) 's maands, met inachtneming van de in de begrooting aangegeven formatie van ambtenaren en beambten bij genoemden dienst en binnen de grenzen van de in de begrooting voor personeel uitgetrokken fondsen, benoemd, werkzaam gesteld, geschorst en uit hunne betrekking ontslagen of van hunne werkzaamstelling ontheven door het Hoofd van den dienst.

Mits daardoor de grenzen der begrooting niet worden overschreden, is het Hoofd bevoegd tijdelijk personeel op dag- en maandgeld aan te stellen op eene bezoldiging van ten hoogste *f* 250.— (twee honderd vijftig gulden) 's maands.

Hij kent aan de door hem benoemde en werkzaam gestelde ambtenaren en beambten de aan hunne betrekking verbonden regelmatige weddeverhoogingen en toelagen toe op den voet van artikel 1 van het besluit van 17 Juni 1909 No. 4 (Staatsblad No. 326) in verband met het besluit van 3 Juni 1914 No. 14.

Hij is bevoegd:

1. bedoelde ambtenaren en beambten non-activiteitstractement of wachtgeld toe te kennen overeenkomstig de bestaande bepalingen;

2. zoo 's Lands belang zulks vereischt ook het personeel dat niet door hem is benoemd of werkzaamgesteld te schorsen, mits onder nadere goedkeuring van den Gouverneur-Generaal;
3. de hem ondergeschikte ambtenaren en beambten wegens ziekte en om andere gewichtige redenen, binnenlandsch verlof te verleenen op den voet van het reglement omtrent het verleenen van binnenlandsche verloven aan Europeesche- en Inlandsche burgerlijke landsdienaren in Nederlandsch-Indië (Staatsblad 1912 No. 198).

Artikel 5.

Het Hoofd van den dienst stelt met inachtneming van de door hogere gezaghebbenden gegeven regelingen de algemeene voorschriften voor den dienst der zoutregie en de daartoe behoorende onderdeelen vast.

Hij bepaalt en wijzigt naar de behoefte den werkring en de standplaats van het bij dien dienst werkzame personeel voor zoover dit niet is benoemd door de Hoofden van gewestelijk bestuur.

Hij kan alle daartoe behoorende ambtenaren en beambten in commissie zenden, ter bespreking van dienstaangelegenheden oproepen en hun alle voor den dienst gevorderde opdrachten geven.

Artikel 6.

Het Hoofd van den dienst is bevoegd inzage te nemen of door de aan hem toegevoegde ambtenaren te doen nemen van de administratie gevoerd door het tot den dienst der zoutregie behoorende personeel. Een gelijke bevoegdheid is hem verleend ten opzichte van het nagaan en opnemen van de tot den dienst behoorende voorraden en het materieel.

Artikel 7.

Het Hoofd van den dienst is binnen de grenzen der kredieten, daartoe bij de begrooting aangewezen, bevoegd om aan een ambtenaar of beambte werkzaam bij den dienst der zoutregie voor buitengewonen ijver, voor goed onderhoud en het daardoor voorkomen van herstellingen, voor zuinig uitvoeren van werken, voor betoonde onverschrokkenheid in gevaar of bij ongevallen en voor alle andere bijzondere aan den Lande bewezen diensten, waardoor tijd en geld gewonnen of uitgaven voorkomen worden premiën of belooningen toe te kennen. Het totaal per jaar van deze geldelijke belooningen mag echter niet meer bedragen dan één maand salaris en het bedrag van f 250.— niet te boven gaan.

Geldelijke belooningen tot een hooger bedrag worden niet verleend dan na verkregen machtiging van den Gouverneur-Generaal.

Artikel 8.

De bij artikel 2 van het besluit van den commissaris-generaal van 10 December 1827 No. 66 (Staatsblad No. 115) voorgeschreven eeden worden door de ambtenaren bij den dienst der zoutregie voor zoover zij tot het afleggen van eeden verplicht zijn, te Bandoeng in handen van het Hoofd van den dienst en elders in handen van den hoogsten plaatselijken gezaghebbende bij het Binnenlandsch Bestuur afgelegd.

De eedsaflegging door het Hoofd van den dienst geschiedt in handen van den Directeur van Gouvernementsbedrijven.

Artikel 9.

Het Hoofd van den dienst stelt aan den Directeur van Gouvernementsbedrijven de afschrijving of opruiming voor van de voor 's Lands dienst onbruikbaar of overtollig geworden goederen.

Hij kan echter op eigen gezag de afschrijving of den openbaren verkoop bevelen van overtollige of onbruikbaar geworden goederen welke gezamenlijke waarde de som van f 500.— niet te boven gaat. Deze restrictie geldt niet voor zout hetwelk ongeschikt is bevonden voor den verkoop tegen den monopolieprijs.

Het resultaat van elken openbaren verkoop wordt aan den Directeur van Gouvernementsbedrijven bericht door toezending van een uittreksel van het proces-verbaal van verkooping.

Artikel 10.

Het Hoofd van den dienst is bevoegd machtiging te verlenen, om ten behoeve van ondernemingen van nijverheid of landbouw in Nederlandsch-Indië, dan wel in bijzondere gevallen, te zijner beoordeeling al naar de behoefte van den aanvrager uit de Lands pakhuizen aldaar zout te verstrekken tegen betaling van door hem vast te stellen verminderde prijzen, welke echter niet lager mogen zijn dan de kostprijs van het zout verhoogd met 10% toeslag en op zoodanige door hem te stellen voorwaarden dat een afdoende bescherming van het monopolie is gewaarborgd.

Ondernemingen wier regelmatige afname minder dan 5000 K.G. zout per jaar zou bedragen, komen niet voor verstrekking tegen verminderden prijs in aanmerking.

BN 13948
1000
1000

Artikel 11.

Het Hoofd van den dienst stelt na gepleegd overleg met het Hoofd van het kantoor voor reiswezen de tarieven voor het vervoer van personen, goederen en gelden vast voor de tot den dienst der zoutregie behorende vervoersdiensten en is bevoegd, behoudens inachtneming van de ter zake door den Gouverneur-Generaal vastgestelde of nader vast te stellen regelen, indien het Landsbelang zulks naar zijn oordeel toelaat, het materieel van den dienst, met het voor de bediening benoodigde personeel, aan andere landsdiensten en aan particulieren geheel of gedeeltelijk in gebruik af te staan en vast te stellen op welke voorwaarden dit geschiedt.

Artikel 12.

Het Hoofd van den dienst kan de hem in artikel 4, 5 en 7 gegeven bevoegdheden binnen door hem te stellen grenzen aan de Hoofden der tot de zoutregie behorende onderdeelen overdragen.

Behoort bij het besluit van 8 Juli 1924 No. 30.

Mij bekend:

De Gouvernements Secretaris,
W. G. STROBAND.

No. 10618. REGELEN. AANSCHAFFING. In acht te nemen regelen bij de aanschaffing van door 's Lands dienst benoodigde goederen en materialen.

RONDSCHRIJVEN GOUVERNEMENTS SECRETARIS.

No. 2825/Begr.

Buitenzorg, den 11den October 1922.

Aan
de Hoofden van de Departementen
van Algemeen Bestuur.

Ten vervolge van het U bij den dezerzijdschen zendbrief van 28 Juli jl. toegezonden afschrift van het telegram van den Minister

van Koloniën van 20 Juli jl. No. 634, betreffende de algemeene regeling inzake het eischen van goederen uit Nederland, heb ik de Uwe Excellentie eer, op last van den Gouverneur-Generaal

UHoogEdelGestrenge

hiernevens een afdruk aan te bieden van het terzake handelend schrijven van dien Staatsman van 15 Augustus jl., 12de afdeeling, No. 106/1424, onder uitnoodiging met de hierin nader gegeven waken nauwkeurig rekening te houden en te doen houden.

De Landvoogd doet er in het bijzonder Uwe aandacht op vestigen dat voortaan:

- a. aanvragen voor bedrijven niet anders mogen worden ingediend dan door tusschenkomst van het Departement, waaronder het desbetreffend dienstvak ressorteert;
- b. zorg moet worden gedragen dat de „origineele eischen” uiterlijk 3 weken na de „voorloopige” op het Departement van Koloniën worden ontvangen;
- c. de eischen steeds op zoodanig tijdstip zullen moeten worden ingezonden, dat er werkelijk in het aangewezen begrootingsjaar aan kan worden voldaan.

Instemmende met het door den Minister in het voorlaatste lid van zijn schrijven geopperd denkbeeld, om de eischen steeds naar het daarop aangegeven begrootingsjaar te noemen doet de Gouverneur-Generaal U tenslotte verzoeken ook hiermede in het vervolg rekening te houden.

De Gouvernements Secretaris,

C. VERSLUIS.

Afschrift.

Departement van Koloniën. 's-Gravenhage, den 15 Augustus 1922.

12e Afdeeling.

No. 106/1424.

Op 20 Juli jl. seinde ik Uwer Excellentie onder No. 634:

„Antwoord 707 Regeling verhooging bij aanvullingsbegrooting als bedoeld geen bezwaar”, welk telegram ik de eer heb hiermede te bevestigen.

Uit dat telegram zal Uwe Excellentie zijn gebleken dat ik mij, na Uwe nadere toelichting, met de in Uw schrijven van 13 Maart

jl. No. 298/23 voorgestelde aanvullingen van de in mijn schrijven van 15 Augustus 1921, 3e en 12e Afdeeling, No. 102/1872 in hoofdtrekken omschreven regeling van het beheer en de bewaking van de materiëelposten van het 1e Hoofdstuk der Indische begrooting geheel heb kunnen vereenigen.

Met het oog op de verdere practische toepassing zal ik het op prijs stellen een drietal afschriften te ontvangen van de desbetreffende, door Uwe Excellentie aan de Hoofden der verschillende Departementen verstrekte definitieve instructies.

Tevens moge ik nog enkele wenschen kenbaar maken ten aanzien van de indiening van eischen en hunne benaming.

Nu en dan komt het voor, dat behalve de z.g. „voorloopige eischen”, die door het betrokken Departement worden ingediend, ook nog vooraf exemplaren van de aanvragen rechtstreeks door het hoofd van een bedrijf- o.a. van de Zoutverpakking, de Landsdrukkerij en den Dienst voor Waterkracht en Electriciteit- worden toegezonden. Dit strookt niet met de bestaande bepalingen en heeft bovendien geen enkel nut, aangezien dezerzijds geene aanvragen in behandeling worden genomen, die niet langs den regelmatigen weg zijn ontvangen. Maar wel kan het aanleiding geven tot verwarring bij den aanschaffingsdienst van mijn Departement.

In verband met een en ander zou ik gaarne zien, dat de bedrijfschefs er op worden gewezen, dat aanvragen niet anders dan door tusschenkomst van het Departement, waaronder hun dienstvak ressorteert, mogen worden ingediend.

Verder zou ik het zeer waardeeren, indien U het daarheen zou willen leiden, dat de „origineele eischen” uiterlijk 3 weken na de „voorloopige” bij mijn Departement worden ontvangen. Dit geldt uit den aard der zaak alleen die aanvragen, waarvan vereischt is, dat één exemplaar door tusschenkomst van Uwe Excellentie wordt ingediend. Eischen tot een bedrag van ten hoogste f 5000.— van goederen, benodigd ter voorziening in de gewone behoeften (vgl. dezerzijdsch schrijven ddo. 19 September 1907, Afdeeling F, No. 20/1966 en bijblad No. 6888 van het Indisch Staatsblad), de aanvragen van schoolbehoeften (vgl. dezerzijdsch schrijven ddo. 15 Maart 1904, Litt. F, No. 52/799) en de voor het Departement van Marine en voor mijn Departement bestemde aanvragen van benodigdheden voor de Zeemacht (vgl. dezerzijdschen brief van 4 Juni 1915, Afdeeling F. No. 75/1203 en het schrijven van den toenmaligen Gouverneur-Generaal ddo. 5 October 1915 No. 1023/9)

kunnen derhalve als tot dusver geheel buiten Uwe tusschenkomst worden ingediend, tenzij Uwe Excellentie hierin verandering mocht wenschen te brengen.

Wat het indienen van de eischen betreft moge ik ten slotte nog eens met nadruk de aandacht vestigen op het in mijn schrijven van 15 Augustus 1921, 3e en 12e Afdeeling, No. 102/1872 onder 4e omschreven punt der regeling, waarin is bepaald, dat de eischen op zoodanig tijdstip worden toegezonden, dat er werkelijk in het aangewezen begrootingsjaar aan kan worden voldaan. Ik zou het op prijs stellen, als Uwe Excellentie de Departementshoofden hierop nog eens in het bijzonder zou willen wijzen. Dat zulks niet overbodig is moge hieruit blijken, dat b.v.b. de eisch 1922 A No. 15 voor den Telegraaf- en Telefoondienst, die in Indië ten laste van dit jaar is gedacht, eerst enkele dagen geleden hier is ingekomen. Voor een groot deel van de op dien eisch aangevraagde goederen zal het wel onmogelijk blijken zoo korte leveringstermijnen te bedingen, dat de levering en uitzending nog in dit jaar geschieden en daarmee de kosten ten laste van de loopende begrooting kunnen worden gebracht.

Ten slotte zou ik Uwe Excellentie nog het volgende in overweging willen geven met betrekking tot de benaming van de eischen.

Zoals ik reeds opmerkte in mijn schrijven van 15 Augustus 1921, 3e en 12e Afdeeling, No. 102/1872, worden tot dusver door sommige diensten de eischen genoemd naar het begrootingsjaar, ten laste waarvan de goederen moeten worden betaald, terwijl weder andere diensten de eischen aanduiden door vermelding van het jaar, waarin de goederen zullen worden benut.

Doordat bij enkele diensten begrootings- en verbruiksjaar samenvallen, maar bij andere zulks niet het geval is en bij deze laatste weer het verbruiksjaar al dan niet met een kalenderjaar overeenkomt, bestaat er tot nog toe een sterke verscheidenheid in de wijze, waarop de eischen worden benoemd.

Aangezien hierdoor bij den aanschaffingsdienst licht vergissingen kunnen ontstaan, zou het zeer gewenscht zijn in die benoeming eenheid te brengen. Zulks zou, nu op alle aanvragen het begrootingsjaar moet worden aangegeven, n.h.v. al zeer gemakkelijk kunnen geschieden door te bepalen, dat de eischen in het vervolg alle naar dat jaar zullen worden genoemd.

Indien Uwe Excellentie zich hiermede kan vereenigen, waarom-

trent ik gaarne bericht tegemoet zie, zou ook dit punt ter kennis van de betrokken hoofden der verschillende diensten kunnen worden gebracht.

De Minister van Koloniën:

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal,

(w.g.) M. S. KOSTER.

Voor eensluidend afschrift:

De Gouvernements-Secretaris,

WESTEROUEN VAN MEETEREN.

No. 10619. WACHTGELD. NON-ACTIVITEITSTRACTEMENT.

h. 13. 10606
Toelichtingen op de regeling voor de toekenning van wachtgeld en non-activiteitstraktement aan bepaalde groepen van burgerlijke ambtenaren. Ontslag van wachtgelders.

RONDSCHRIJVEN.

No. 420.

Buitenzorg, den 13den Februari 1923.

Aan

de Gezaghebbenden, bevoegd tot benoeming en ontslag.

Bij het Gouvernementsbesluit van 31 December 1922 No. 14 (Staatsblad No. 817) is met ingang van 1 Januari eene tijdelijke nieuwe regeling vastgesteld voor de toekenning van wachtgeld en van non-activiteitstraktement aan *wegens overtoligheid* buiten werkelijken dienst gekomen burgerlijke landsdienaren, waarbij — zie artikel 4 — die inkomsten op een beduidend hooger bedrag zijn gesteld dan volgens het bestaande Reglement op de toekenning van genoemde inkomsten in Staatsblad 1919 No. 193.

In het belang van eene juiste en gelijkmatige toepassing van die regeling acht de Gouverneur-Generaal het gewenscht eenige van de daarin opgenomen, of daarmee samenhangende beginselen toe te lichten.

Zooals uit „Eerstelijk” van voormeld besluit en uit de artikelen 1 en 2 van de regeling blijkt, geldt deze voorzooveel aangaat het non-activiteitstraktement voor *alle* daarvoor in aanmerking komende, van buitenlandsch verlof teruggekomen landsdienaren, doch strekt zij, voorzooveel betreft het wachtgeld, uitsluitend ten behoeve van de landsdienaren, die wegens overtolligheid eervol uit hunne betrekking zijn ontslagen.

Voor de toekenning van wachtgeld aan wegens ziekte betrekkelijke ongeschiktheid, enz. uit hunne betrekking ontslagen landsdienaren blijft alzoo het oude wachtgeld-reglement van toepassing. Het onder artikel 1 ten 1e van dat reglement nog opgenomen geval van toekenning van wachtgeld na ontslag „wegens intrekking van de betrekking”, is, als komende in deze tijden overeen met ontslag wegens overtolligheid, naar de nieuwe regeling overgebracht.

Ingevolge het eerste lid van artikel 1 der nieuwe regeling zal het hogere wachtgeld alleen kunnen worden toegekend, indien door het diensthoofd kan worden verklaard, dat op het behoud van den betrokken landsdienaar voor 's Lands dienst prijs wordt gesteld.

Liet de inachtneming van dit zelfde voorbehoud bij de toepassing van het oude reglement wel eens te wenschen over, voortaan zal zoowel bij de toepassing van dat reglement als van de nieuwe regeling aan die voorwaarde streng de hand zijn te houden.

Waar in tegenstelling met het oude reglement, de nieuwe regeling geen ruimte laat tot toekenning van wachtgeld in sommige gevallen van ontslag wegens ongeschiktheid, en integendeel de toekenning van een hooger wachtgeld uitsluitend gegrond is op de overweging, dat voor zijn taak berekend personeel wegens bij de overheid gelegen redenen zal moeten worden ontslagen, zal bij de toepassing van die regeling de verklaring, of op het behoud van den overtolligen landsdienaar prijs moet worden gesteld, alleen dán kunnen worden gegeven, indien betrokkene ten volle voor zijn werk geschikt is gebleken, n.l., naar behooren zijn taak verricht.

Mocht dit laatste niet het geval zijn, dan zal in gevallen, waarbij de ongeschiktheid niet aan schuld of toedoen van den landsdienaar is toe te schrijven, doch wel prijs op zijn behoud voor eene andere betrekking kan worden gesteld, aan hem ontslag uit de betrekking wegens zoodanige ongeschiktheid behooren te worden verleend, waarna wachtgeld ingevolge artikel 1, ten 2e van het oude wachtgeld-reglement kan worden toegekend. Onverschillig waaraan de

niet-geschiktheid moet worden geweten zal de landsdienaar voor ontslag uit 's Lands dienst onder toekenning van pensioen dienen te worden voorgedragen, indien hij den daarvoor vereischten dienst- en leeftijd reeds heeft bereikt.

De aandacht zij er op gevestigd, dat ingevolge de nieuwe regeling voor de toekenning van het wachtgeld geen verzoek behoeft te worden gedaan en die toekenning dus zooveel mogelijk behoort plaats te vinden tegelijk met de ontslagverleening uit de betrekking. In de gevallen waarin de gezaghebbende die het ontslag verleent, niet tevens bevoegd is tot toekenning van wachtgeld, zal door hem daartoe dadelijk na het ontslag het voorstel behooren te worden gedaan.

Voorts zij men er op bedacht, het wachtgeld zoowel als het non-activiteitstraktement ingevolge artikel 3 der nieuwe regeling steeds „tot wederopzeggens” toe te kennen, doch in het besluit van toekenning wel vast te stellen de bedragen van genoemde inkomsten voor de verschillende tijdvakken, gedurende welke ze tot een maximum duur van vijf jaren ingevolge dat artikel ten hoogste „kunnen” worden genoten.

Aan het genot van het verhoogde wachtgeld of non-activiteits-traktement zijn bij de nieuwe regeling voor de landsdienaren nog zekere, zich aan de bestaande praktijk aansluitende, verplichtingen verbonden, voor de naleving waarvan streng zal zijn te waken.

Zoo bevat artikel 8 der regeling voorschriften betreffende het zich beschikbaar houden voor hervatting van den dienst en bepaalt artikel 9 dat meergenoemde inkomsten zullen vervallen, indien de landsdienaar een hem aangeboden betrekking, die hem redelijkerwijze kan worden opgedragen, weigert te aanvaarden. In dat geval, zoo ook wanneer de landsdienaar zijne verplichtingen betreffende onmiddellijke beschikbaarstelling voor dienstherhvatting niet nakomt, zal uiteraard tevens zijn ontslag uit 's Lands dienst overwogen dienen te worden. Het is daarom wenschelijk dat aan elk besluit van toekenning van wachtgeld of van non-activiteitstraktement een uittreksel worde gehecht uit de bepalingen van de nieuwe regeling, waarmede betrokkenen in hun belang bekend moeten zijn.

Bij het geven van voorschriften voor het zich beschikbaar stellen voor dienstherhvatting ingevolge vorenbedoeld artikel 8, zal, voorzover het dienstbelang veroorloofd, door den gezaghebbenden rekening zijn te houden met de particuliere belangen van de ont-

slagenen. In elk geval zal daarbij echter door de betrokken kantoren zoowel als door belanghebbenden zijn zorg te dragen, dat de verblijfplaats van de op herplaatsing wachtende landsdienaren steeds nauwkeurig bekend zij, terwijl bij het aanwijzen van de plaats, waar de landsdienaren gedurende hun wachtgeld zullen verblijven, in 's Lands belang nog rekening zal zijn te houden met Bijblad No. 8002. Overigens sluit artikel 8 niet uit, dat in bijzondere gevallen aan de landsdienaren wordt toegestaan hun wachtgeld of non-activiteitstraktement buitenslands te genieten, doch alleen indien zulks in verband met geringe kansen op herplaatsing toelaatbaar is, en zij kunnen aantonen, daarbij groot belang te hebben.

14 Ten behoeve van eene richtige toepassing van de nieuwe regeling is het verder noodig, dat in elk besluit tot ontslag uit de betrekking wegens overtolligheid deze aanleiding wordt omschreven en daarbij tevens verklaard wordt, dat op het behoud van den ontslagene voor 's Lands dienst in den bovengezegden zin prijs moet worden gesteld; de verantwoordelijkheid voor de daarop volgende toekenning van wachtgeld valt derhalve geheel op den gezaghebbende, die het ontslag verleent.

15 Mede zij nog de aandacht gevestigd op artikel 5, houdende bepaling dat onder de daarbij gestelde voorwaarden aan landsdienaren, wien een ontslag uit de betrekking wegens overtolligheid is aangekondigd, of aan wien een zoodanig ontslag reeds is verleend, zoomede aan degenen, die aanspraak op non-activiteitstraktement hebben, op hun verzoek, ontslag uit 's Lands dienst kan worden verleend, onder toekenning van eene geldsom in eens, gelijk aan het wachtgeld of aan het non-activiteitstraktement over een jaar berekend.

16 In dit geval worden eventueel reeds genoten wachtgeld of non-activiteitstraktement met bedoelde uitkeering verrekend.

17 De evenbedoelde bepaling heeft ten doel om, zoowel in 's Lands belang als dat van betrokkenen, een wellicht jarenlang op wachtgeldstelling zonder zekerheid van herplaatsing, te voorkomen en hen aldus in staat te stellen, 't zij door aankoop van een stuk grond, van bedrijfsbenodigdheden of door andere middelen zich een onafhankelijk en wellicht beter bestaan te verschaffen.

Het behoeft wel geen betoog, dat bij de toepassing van deze bepaling, n.l. bij het nagaan of — zooals daarbij als voorwaarde is

gesteld — het zich niet laat aanzien dat de landsdienaar binnen een jaar kan worden herplaatst, zonder dat daaromtrent steeds met stelligheid een antwoord zal kunnen worden gegeven, toch de nodige omzichtigheid zal dienen te worden betracht. Opgemerkt zij voorts, dat bedoelde bepaling geen toepassing zal kunnen vinden, en dus een verzoek als evenbedoeld geweigerd zou moeten worden, ingeval de landsdienaar die het verzoek doet, niet in aanmerking komt voor toekenning van wachtgeld, of indien hem op het oogenblik van ontslag uit 's Lands dienst pensioen zou zijn toe te kennen. Het genot van pensioen toch kan niet gepaard gaan met het genot van een in de plaats van wachtgeld komende uitkeering.

Verder dient nog gewezen te worden op de overgangsbepaling, vervat in artikel 2 van het besluit, aangevende dat wachtgeld of non-activiteitstraktement, bij de inwerkingtreding van het besluit reeds toegekend op den voet van het oude wachtgeld-reglement, maar in gevallen, welke overeenkomen met die, bedoeld in de nieuwe regeling, gerekend van die inwerkingtreding af (1 Januari jl.), op den voet van die regeling zullen zijn te herzien. Zulks zal zoodanig zijn te bewerkstelligen, dat van dat tijdstip af de hoogere inkomsten worden toegekend, die betrokkenen *op dat oogenblik* zouden hebben genoten, indien al dadelijk bij de eerste toekenning de nieuwe regeling had kunnen worden toegepast. In verband daarmee zullen in deze gevallen de genoemde inkomsten na de herziening nog genoten kunnen worden gedurende hoogstens vijf jaren, verminderd met den tijd, gedurende welke wachtgeld of non-activiteitstraktement reeds eerder werd genoten.

Nu door de vaststelling van de boven toegelichte nieuwe wachtgeldregeling een te voren bestaand beletsel, om tot ontslag van overtollige landsdienaren over te gaan, is weggenomen, eischt 's Lands belang en wenscht de Gouverneur-Generaal nadrukkelijk, dat niets de gezaghebbenden er van zal weerhouden, zoodanige landsdienaren dadelijk op wachtgeld te stellen.

Wel zullen, zooals werd opgemerkt in het aan de hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur gerichte schrijven van den 1sten Gouvernements Secretaris van 9 Mei 1922 No. 1312/III AI, de overtollige ambtenaren, ter voorkoming van toekenning van wachtgeld, waar mogelijk in eene andere niet overtollige betrekking bij den eigen- of bij een anderen dienst behooren te worden geplaatst, doch zoodanige overgang zal alleen dan toegelaten zijn, indien zulks *zonder verwijl* kan geschieden.

Regel zal derhalve behooren te blijven, dat de landsdienaren, in afwachting van een herplaatsing in een andere betrekking, terstond op wachtgeld gesteld worden.

Verder zij er hierbij aan herinnerd, dat bij de personeelsinkrimping het in tijdelijken dienst opgenomen personeel het eerst voor ontslag uit den dienst in aanmerking behoort te worden gebracht, te beginnen met de in tijdelijken dienst opgenomen gepensioneerden. Waar thans zooveel mogelijk plaats gemaakt behoort te worden voor wachtgelders, zullen laatstbedoelden, ook al zijn ze niet overtollig, niet gehandhaafd mogen worden, tenzij ze om bijzondere redenen zeer bezwaarlijk kunnen worden gemist.

Om dezelfde reden zal verder ook tot ontslag behooren te worden overgegaan van andere niet overtollige tijdelijke landsdienaren die met werkzaamheden zijn belast welke aan wachtgelders of non-activiteitstraktement genietende ambtenaren kunnen worden opgedragen.

Verder zullen van de landsdienaren in vasten dienst, die reeds aanspraak hebben op pensioen, voor ontslag uit 's Lands dienst behooren te worden voorgedragen degenen die gemist kunnen worden en op wier behoud voor 's Lands dienst geen of weinig prijs valt te stellen. Hiernevens blijft de bestaande regel gehandhaafd, om mede voor pensioenneering voor te dragen alle landsdienaren die reeds zoo lang boven het daartoe vereischt aantal jaren hebben gediend, dat hun tijd van heengaan en plaatsmaking voor jongeren aangebroken moet worden geacht.

In al deze gevallen zal het ontslag echter zoodanig van te voren schriftelijk (eventueel telegrafisch) aan de landsdienaren behooren te worden aangezegd, dat na die aanzegging door hen nog vol salaris zal worden genoten:

over een maand, ingeval van ontslag uit de betrekking;

over twee maanden, ingeval van ontslag uit tijdelijken dienst*); en

over drie maanden, ingeval van ontslag uit 's Lands dienst (uitgezonderd uiteraard bij toepassing van artikel 5).

*) Dit komt dus in de plaats van den aanzeggingstermijn van 6 weken, bedoeld in mijn rondschrjven van 20 Juli 1922 No. 2028/III AI.

Door de mededeeling van het vorenstaande, met verzoek aan de gegeven wenken nauwgezet de hand te houden en te doen houden, heb ik eer van een van den Landvoogd bekomen opdracht mij te kwijten.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10620. AGRARISCHE AANGELEGENHEDEN. GRONDEN. Verhuur van grond aan onwettige occupanten.

RONDSCHRIJVEN GOUVERNEMENTS SECRETARIS.

No. 1233C/IIIB

Buitenzorg, den 24sten Mei 1924.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur,
uitgezonderd die der Javasche
Vorstenlanden.

1. Bij schrijven van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur van 10 Juli 1922 No. 7355/AI is aan Uw oordeel onderworpen een ontwerp-regeling voor de verhuur van tot het vrij Landsdomein behoorende, door niet Inlanders geoccupeerde gronden.

2. De tegen dat ontwerp door verschillende bestuurshoofden ingebrachte bezwaren hebben aanleiding gegeven een andere regeling te ontwerpen, volgens welke den gewestelijken bestuurshoofden de bevoegdheid zou worden gegeven om vergunning te verleenen tot het in gebruik houden of nemen van de bedoelde gronden, terwijl van die vergunninghouders dan een belasting zou worden geheven.

3. Deze nieuwe regeling is nog bij de adviseurs der Regeering in behandeling en aangezien het de invoering van een nieuwe belasting betreft zal de inwerkingtreding daarvan eventueel moeten worden uitgesteld tot de begrootingswetgever daaraan zijn goedkeuring zal hebben gehecht en de Koninklijke machtiging voor de heffing der belasting is verkregen.

4. Het komt den Gouverneur-Generaal echter niet noodig voor in afwachting van de totstandkoming van bedoelde algemeene regeling erin te berusten, dat de onwettige occupanten van Lands-

domein geheel vrijgesteld zijn van grondlasten en dāt door het uitstel van de betaling van de aan den Lande verschuldigde koop-som, al dan niet door of zonder schuld van den onwettigen occupant, jaarlijks een vrij belangrijke som aan rente wordt gederfd.

5. In verband daarmede zijn de Hoofden van gewestelijk bestuur bij het besluit van heden No. 30 (Staatsblad No. 240) gemachtigd bedoelde gronden voorloopig tot wederopzeggens aan de niet-Inlandsche onwettige occupanten te verhuren.

6. Tot toelichting van deze beschikking heb ik de eer, op last van zijne Excellentie, het volgende onder Uwe aandacht te brengen.

7. Het is de bedoeling, dat zoo mogelijk met *alle* onwettige occupanten van vrij Landsdomein, wier gronden met het recht van eigendom of opstal zouden kunnen worden afgestaan, een huur-overeenkomst wordt gesloten, dus voor gronden, behoorende tot het vrij Landsdomein of waarvan de bevolkingsrechten zijn afgekocht en welke bestemd zijn tot uitbreiding van steden of dorpen of tot het oprichten van inrichtingen van nijverheid.

8. Woeste gronden, welke al dan niet in erfpacht kunnen worden uitgegeven, kunnen dus niet door de Hoofden van gewestelijk bestuur worden verhuurd. Voor de verhuur van die gronden zal een afzonderlijk voorstel moeten worden gedaan. Gronden voor den grooten landbouw bestemd, waarvan de bevolkingsrechten zijn afgekocht en die in verband met het bepaalde in Bijblad op het Staatsblad No. 3020 niet in erfpacht kunnen worden afgestaan, zullen in geen geval kunnen worden uitgegeven. Ook gronden in beheer bij den een of anderen dienstak, bij gemeenten, enz. zijn van de verhuur uitgesloten.

9. De huur kan worden aangegaan op de wijze, die het Hoofd van gewestelijk bestuur het meest gewenscht acht. Bij schriftelijke verhuur is zegelrecht verschuldigd. In vele gevallen zal met mondelinge verhuur in tegenwoordigheid van eenige getuigen met aantekening in een register kunnen worden volstaan.

10. Indien de onwettige occupant niet bereid is de huurovereenkomst te sluiten, kan tegen hem een vervolging worden ingesteld op den voet van Staatsblad 1912 No. 177. *Na de veroordeeling* is de politie bevoegd voortzetting van de overtreding *door den veroordeelde* te verhinderen en kan dus het gebruik van den grond *door den veroordeelde* worden belet. Zoo noodig kunnen hier en daar eenige voorbeelden worden gesteld. De huur zal voorts tot

wederopzeggens moeten worden aangegaan. Zou de onwettige occupant dus na het sluiten der huurovereenkomst de overeengekomen huur niet willen betalen of niet aan de gestelde voorwaarden voldoen, dan kan de huurovereenkomst worden opgezegd en daarna tot bovenbedoelde vervolging en het inroepen van politiehulp tegen den veroordeelde worden overgegaan. Verklaart betrokkene zich daarna bereid de achterstallige huur te betalen, mits een nieuwe huurovereenkomst wordt aangegaan, dan bestaat daartegen in beginsel geen bezwaar.

11. De Hoofden van gewestelijk bestuur zijn voorts gemachtigd andere bestuursambtenaren aan te wijzen om de huurovereenkomsten te sluiten, zoodat die zonder te veel administratieven omslag tot stand kunnen komen. Ook van deze overeenkomsten ware echter bij besluit van het Hoofd van gewestelijk bestuur aanteekening te houden, waarvan dan afschrift zal moeten worden verleend aan den Directeur van Binnenlandsch Bestuur, de Algemeene Rekenkamer enz.

12. De huurovereenkomst behoort, zooals gezegd zoo mogelijk met *alle* hierbedoelde onwettige occupanten te worden gesloten, dus ook met hen, die reeds een aanvraag hebben ingediend om een zakelijk recht op den grond te verkrijgen, die een toezegging hebben ontvangen dat de grond hun in eigendom zal worden afgestaan, die verlenging vragen van den inschrijvingstermijn enz. enz. Al is de vertraging bij de behandeling van de eigendomsuitgifte ook niet aan hun schuld te wijten, er bestaat geen voldoende reden die aanvragers, die den grond toch gebruiken, geheel vrij van lasten te laten blijven.¹⁾

13. De huur dient als regel te worden gesteld op de som, welke naar schatting jaarlijks aan verschillende Lands-, gewestelijke, gemeentelijke of andere belastingen en opcenten verschuldigd zou zijn, indien de grond reeds in eigendom was afgestaan waarbij dus rekening dient te worden gehouden met de op den grond voorkomende gebouwen (verponding), vermeerderd met zes ten honderd van het bedrag, dat naar schatting door den Lande als koopsom

¹⁾ Hoewel de strafbedreiging in artikel 2 van de ordonnantie in Staatsblad 1912 No. 177 facultatief is, is er aanleiding aan te nemen dat de rechter in de hier bedoelde gevallen den onwettigen occupant zal veroordeelen (vgl. ook Bijblad op het Staatsblad No 7733), wijl hij thans in de gelegenheid is zijn onwettig bezit, zij het door een persoonlijken titel te wettigen.

zou worden gevorderd bij afstand van den grond in eigendom. Is reeds een aanvraag ingediend tot afstand van den grond met een ander recht dan eigendom, bijv. met het recht van opstal, gebruik enz., dan kan laatstbedoeld bedrag gesteld worden op de som, welke naar schatting als vergoeding voor den afstand van den grond met dat recht gevorderd zal worden. Vooruitbetaling ware te eischen, hetzij maandelijks, hetzij voor langeren termijn.

14. Voor minvermogene niet-Inlanders kan aan huur gevorderd worden een bedrag gelijk aan de bij § 1 van het besluit in Staatsblad 1912 No. 17 bedoelde vergoeding, voor onvermogene niet Inlanders kan § 2 van dat besluit toepassing vinden.

15. De huur zal moeten worden ingevorderd door de beheerders der betrokken Landskassen aan wien dus opdrachten tot invordering behooren te worden verstrekt. Indien U hulp noodig acht bij het storten der huurpenningen zouden de betrokken Europeesche of Inlandsche bestuursambtenaren met het overbrengen van de gelden kunnen worden belast. Uitkeering van een collecteloon schijnt daarbij niet noodig.

16. Het sluiten van een huurovereenkomst ontheft den occupant der gronden niet van zijne verplichting zoo spoedig mogelijk een zakelijk recht aan te vragen. Wordt daarbij naar Uw oordeel niet voldoende voortvarendheid betracht, dan kan weer de huurovereenkomst worden opgezegd en de betrokkene op den voet van Staatsblad 1912 No. 177 vervolgd worden enz. De bestuursambtenaren zullen dan ook bij voortduring op het aanvragen van een rechtstitel moeten blijven aandringen.

17. De huurovereenkomst heeft in de eerste plaats de bedoeling den Lande inkomsten te verzekeren, waarop naar billijkheid aanspraak kan worden gemaakt. Het schijnt niet gewenscht aan de overeenkomst verder terugwerkende kracht te verleenen dan tot het tijdstip, waarop de onderhandelingen over het sluiten van die overeenkomst zijn begonnen.

18. Overigens meent de Landvoogd de uitvoering van de verleende machtiging en het vaststellen van administratieve regelingen aan Uw beleid te kunnen overlaten. Mochten daarbij onverhoopt ernstige bezwaren rijzen, dan ware van de verleende machtiging geen gebruik te maken en nadere inlichtingen te vragen aan den Directeur van Binnenlandsch Bestuur of zoo noodig aan de Regeering. Ook kan in bijzondere gevallen door U van verhuur worden af-

gezien. Zoo zal het wellicht voor onbebouwde perceelen wel eens moeilijk uit te maken zijn door wien de grond wordt geoccupeerd.

19. Is de grond in gebruik, doch vertoeft degeen, die de rechten van de bevolking heeft afgekocht buitenslands, dan kan hij, die van den grond gebruik maakt, voor den rechter worden getrokken en verder gebruik van den grond door den veroordeelde worden belet. Staat het voldoende vast, dat de grond vrij Landsdomein is, dan kan ook met den gebruiker een huurovereenkomst worden aangegaan enz. enz. Alvorens tot verhuur over te gaan zal uiteraard moeten worden uitgemaakt, dat de grond vrij Landsdomein is, waartoe een onderzoek dient te worden ingesteld als gebruikelijk is voor aanvragen tot afstand van grond in eigendom. In vele gevallen zal het daarbij op te maken proces-verbaal tevens kunnen dienen voor de behandeling van de in te dienen eigendomsaanvraag.

De Iste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10621. COMPTABILITEIT. Regeling der vervolging van en het verhaal op landsdienaren, die den lande schade hebben toegebracht. Interpretatie van artikel 5 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1904 no. 25 (Indisch Staatsblad no. 241).

BRIEF GOUVERNEMENTS SECRETARIS.

No. 1254/IIIC.

Buitenzorg, den 28sten Mei 1924.

Aan

den Directeur van Gouvernementsbedrijven.

Met verwijzing naar Uw schrijven van 11 April jl. No. 9371/Dir./P.T.T. heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, UHoogEdelGestrenge mede te deelen dat er bij Zijne Excellentie, evenals bij den Raad van Nederlandsch-Indië — wiens terzake handelend advies van 9 dezer No. VIII in afschrift hiernevens — gaat — geen bezwaar tegen bestaat, dat het voorschrift, vervat in artikel 5 van het Koninklijk besluit in Staatsblad 1904 No. 241

in dien zin wordt geïnterpreteerd dat de indiening van de daarbij bedoelde verzoekschriften wordt geacht binnen den daarvoor gestelden termijn van 30 dagen te zijn geschied, indien zij uiterlijk binnen dien termijn ter verzending aan den geadresseerde aan de post zijn toevertrouwd.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10622. REGELEN. AANSCHAFFING. In acht te nemen regelen bij de aanschaffing van voor 's Landsdienst benodigde goederen en materialen.

RONDSCHRIJVEN GOUVERNEMENTS SECRETARIS.

No. 1315a/IIIC.

Buitenzorg, den 5den Juni 1924.

Aan

de Hoofden van de Departementen
van Algemeen Bestuur.

Met verwijzing v.z.n. naar het dezerzijdsch rondschriften van 11 October 1922 No. 2825/Begr. (Bijblad op het Staatsblad No. 10618), betreffende het eischen van goederen uit Nederland, heb ik

Uwer Excellentie

de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, _____

UHoogEdelGestrenge

uit te noodigen, bij de indiening van Nederlandsche eischen er voor het vervolg rekening mede te houden en te doen houden, dat dergelijke eischen ingediend worden door tusschenkomst van den Indischen Centralen Aanschaffingsdienst.

Ter toelichting van deze beslissing moge korthedshalve worden verwezen naar het ten behoeve van het archief van Uw Departement hiernevensgaand uittreksel uit het besluit van heden No. 32, houdende vaststelling van een Indischen brief, waarbij deze beslissing ter kennis van den Minister van Koloniën is gebracht en met dien Staatsman o.m. ook in overleg is getreden nopens eene geheel nieuwe regeling van de doorzending en indiening van Nederlandsche eischen.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10623. WACHTGELD. NON-ACTIVITEITSTRAKTEMENT.

Toelichtingen op de regeling voor de toekenning van wachtgeld en non-activiteitstraktement aan bepaalde groepen van burgerlijke ambtenaren. Ontslag van wachtgelders.

No. 1579/IIIA2.

Buitenzorg, den 11den Juli 1924.

Aan

de Gezaghebbenden, bevoegd tot benoeming en ontslag.

RONDSCHRIJVEN.

In lid 12 van het dezerzijdsch rondschriften van 13 Februari 1923 No. 420 is, naar aanleiding van het bepaalde in de artikelen 8 en 9 der wachtgeldregeling in Staatsblad 1922 No. 817 o.m. voorgeschreven, dat het ontslag uit 's Lands dienst overwogen dient te worden van een landsdienaar, die een hem aangeboden betrekking, welke hem redelijkerwijze kan worden opgedragen, weigert te aanvaarden, dan wel zijne verplichtingen betreffende onmiddellijke beschikbaarstelling voor diensthervatting niet nakomt.

Bij de toepassing van deze bepaling is onzekerheid gerezen nopens de vraag of wachtgelders, die weigeren een hun aangeboden passende betrekking te aanvaarden, steeds uit 's Lands dienst behooren te worden ontslagen en of een ontslag onder deze omstandigheden eervol dan wel niet-eervol moet zijn.

Volgens de terzake gegeven voorschriften vervalt het wachtgeld en dient het ontslag uit 's Lands dienst te worden overwogen in geval van weigering van een betrekking, welke aan betrokkenen naar het oordeel van den betrokken gezaghebbende, in verband met hun persoonlijkheid, omstandigheden en aanleg als anderszins *redelijkerwijze* kan worden opgedragen. De zoeven bedoelde gevolgen kan eene weigering dus alleen dan hebben, wanneer zij eene opdracht geldt, welke voldoet aan den eisch van redelijkheid in den bovenomschreven zin. Hetzelfde — hoewel niet met zoeveel woorden voorgeschreven — geldt voor den last tot onmiddellijke beschikbaarstelling voor diensthervatting (vgl. alinea 13 van het aangehaald rondschriften van 13 Februari 1923 No. 420).

In het eene, zoowel als in het andere geval dient derhalve de redelijkheid der opdracht voorop te staan en weigering van eene opdracht, die aan dezen eisch niet voldoet, heeft voor den betrokkene geen gevolgen.

Behalve aan de persoonlijkheid en den aanleg van betrokkene, dient de redelijkheid der opdracht te worden getoetst aan de omstandigheden, waaronder hij verkeert, terwijl bovendien bij herplaatsing buiten de woonplaats genoegzaam recht moet wedervaren aan het feit, dat er groepen landsdienaren zijn die een dienstverband hebben aangegaan, hetwelk een min of meer lokaal karakter draagt.

Dit is met name het geval met verschillende Inlandsche landsdienaren, die aangeworven worden voor een bepaald taalgebied of gewest, dan wel onderdeelen hiervan, ja zelfs voor bepaalde plaatsen, met de bedoeling dat zij in die streken of plaatsen, van waar zij als regel herkomstig zijn, werkzaam blijven. (vgl. b.v. artikel 2 van het benoemingsreglement voor den Inlandschen bestuursdienst, Bijblad No. 8167).

In deze dient dus onderscheid te worden gemaakt tusschen ambtenaren en beambten, die voor geheel Nederlandsch-Indië een dienstverband hebben aangegaan en tusschen degenen, die voor eene bepaalde plaats of streek, dan wel een bepaald gewest, zijn aangeworven of aangesteld. Niet te ontkennen valt, dat de bevoegdheid der Overheid om landsdienaren over te plaatsen ten aanzien van laatstbedoelde groepen aan zekere beperkingen onderhevig is en in beginsel voldoet dus eene herplaatsing in dit geval slechts dan aan redelijke eischen, indien deze geschiedt voor het gebied, alwaar betrokkenen te voren werkzaam waren, tenzij zij zelf genoegen nemen met eene herplaatsing in een ander gebied.

Anderzijds is het echter voor geen tegenspraak vatbaar dat de Regeering, wachtgeld toekennend, zich de grootst mogelijke vrijheid dient voor te behouden ten aanzien van de herplaatsing, omdat anders het bedrag der wachtgeldten zou oploopen in eene mate, welke voor 's Lands schatkist moeilijk te dragen zou zijn. Het gebied nu, waarvoor bedoelde locale werkkrachten worden aangeworven, is vaak uiterst beperkt en eene beperking tot dergelijke kleine gebieden van de bevoegdheid tot herplaatsing van wachtgelders zou ten gevolge hebben, dat de mogelijkheid tot herplaatsing aanmerkelijk geringer zou worden. De vraag rijst of eene zoodanige beperking van de bevoegdheid tot herplaatsing daarom niet te ver zou gaan. Een wachtgelder toch, die, met de wetenschap, dat hij zijn wachtgeld verliest, niettemin weigert eene hem aangeboden passende betrekking buiten de streek van herkomst of inwoning te aanvaarden, geeft daarmee veelal blijk voldoende middelen van bestaan te hebben om het zonder het wachtgeld te kunnen stellen.

9 Het is op grond van vorenstaande overwegingen, dat de Regeering, hoewel in beginsel de wenschelijkheid erkennend in deze onderscheid te maken tusschen bedoelde werkkrachten en andere landsdienaren, niettemin slechts in beperkte mate daarmede rekening wil doen houden n.l. v.z.v. de omstandigheden zulks toelaten. Het begrip „plaats” of „streek” ware daarom, rekening houdende v.z.v. doenlijk met de omstandigheden der betrokkenen, in zoo eenigszins ruim mogelijken zin op te vatten.

u Algemeene regels ter beoordeeling van de vraag, welke opdracht als redelijk in den bovenbedoelden zin moet worden beschouwd en welke niet, zullen overigens niet zijn te geven; naar het oordeel van den Gouverneur-Generaal zal hier ieder geval op zich zelf dienen te worden beschouwd en aan de zich daarbij voordoende omstandigheden getoetst.

11 Ter voorkoming dat onder de categorie der hierboven bedoelde „plaatselijke werkkrachten” het aantal wachtgelders te zeer zal toenemen zal het evenwel noodzakelijk zijn dat in geen geval tot aanstelling van personeel — ook van oppassers e.d. — worde overgegaan alvorens de betrokken autoriteit zich er nauwkeurig van zal hebben vergewist, dat zich ter plaatse geen wachtgelders bevinden, die voor de te vervullen betrekking in aanmerking kunnen komen.

12 Ten aanzien van den aard van het eventueel aan een wachtgelder te verleenen ontslag, dient in acht genomen te worden, dat het zich gedragen overeenkomstig de in het belang van de herplaatsing hem gegeven aanwijzingen bepaald geacht moet worden het karakter te dragen van eene „dienstprestatie”, welke den wachtgelder is opgelegd; aan het genot van wachtgeld is deze eenige „dienstprestatie” verbonden, waartoe het wachtgeldreglement den betrokkene uitdrukkelijk verplicht. Weigert hij deze verplichting na te komen zonder geldige redenen te kunnen opgeven, dan kan zulks niet anders dan als *dienstweigering* worden beschouwd; de logische consequentie daarvan moet zijn, dat betrokkene op grond van het voorkomende in Bijblad No. 5519 uit 's Lands dienst wordt ontslagen en wel zonder het praedicaat „eervol”. Iets onbillijks kan hierin ten opzichte van den betrokken wachtgelder niet worden gezien, indien — zooals gebruikelijk — hem vooraf de gevolgen van zijne weigering onder het oog worden gebracht en hij desondanks daarin volhardt.

13 Tegenover den wachtgelder, die zonder gegronde redenen weigert

een hem aangeboden betrekking te aanvaarden, welke hem redelijkerwijze kan worden opgedragen, zal in het algemeen dezelfde gedragslijn gevolgd moeten worden welke thans wordt gevolgd bij weigering van ambtenaren om — b.v. bij een overplaatsing — hun bestemming te volgen. Draagt hun handeling bepaaldelijk het karakter van *dienstweigering* dan zal ook hier een niet-eervol ontslag moeten volgen. Doch hiertoe zal uiteraard niet mogen worden overgegaan dan nadat de betrokkene vooraf op de gevolgen van zijn weigering is gewezen, zoodat hij de gelegenheid heeft alsnog eervol ontslag uit 's Lands dienst aan te vragen.

17 Wellicht ten overvloede zij er nog de aandacht op gevestigd, dat deze gedragslijn zoowel voor de Europeesche als voor de Inlandsche ambtenaren en beambten geldt.

18 Door de mededeeling van het vorenstaande, met verzoek in voorkomende gevallen bij de toepassing van lid 12 van het in lid 1 aangehaald rondschrijven daarmede rekening te willen houden, heb ik de eer van een van den Landvoogd bekomen opdracht mij te kwijten.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10624. STAATSSPOORWEGEN. Wijziging van artikel 1 van de in Bijblad 8941 opgenomen „Regeling der voorwaarden, waarop in de werkplaatsen van de Staatsspoor- en tramwegen, de Landsautomobiëldiensten en de Ombilinsteenkolenmijnen, werk voor andere takken van 's Lands dienst, gewesten of gedeelten van gewesten met eigen geldmiddelen, dan wel particulieren kan worden verricht”.

BESLUIT.

No. 34.

Buitenzorg, den 18den Juli 1924.

Gelezen enz.:

Gelet enz.:

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat alinea 2 artikel 1 van de „Regeling der voor-

„waarden, waarop in de werkplaatsen van de Staatsspoor- en tram-
„wegen, de Landsautomobieldiensten en de Ombilinsteenkolenmijnen
„werk voor andere takken van 's Lands dienst, gewesten of gedeelten
„van gewesten met eigen geldmiddelen, dan wel particulieren kan
„worden verricht” (Bijblad op het Staatsblad No. 8941), wordt
gelezen:

„(2) Voor de toepassing van deze regeling worden de auto-
„mobielen der landsdienaren, bedoeld bij de automobielregeling,
„vastgesteld bij het besluit van 24 April 1923 No. 1 in verband
„met dat van 10 November d.a.v. No. 7 (Bijblad op het Staatsblad
Nos. 10359 en 10479) geacht te behooren tot de onder *a* bedoelde
„groep”;

en dat deze wijziging moet worden beschouwd als te zijn inge-
gaan op 1 Mei 1923.

Uittreksel enz.

No. 10625. TELEGRAMMEN. BEVOEGDHEID van den The-
saurier-Generaal en de Inspecteurs der Generale
Thesaurie bij het Departement van Financiën tot
het verzenden van Regeeringstelegrammen.

BESLUIT.

No. 19. Buitenzorg, den 25sten Juli 1924.

Gelezen, enz.;

Gelet op artikel 2 van het besluit van 24 Januari 1916 No. 20
(Staatsblad No. 94);

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: In te trekken het besluit van 12 September 1922
No. 40 (Bijblad op het Staatsblad No. 10133).

Ten tweede: Te bepalen dat Regeeringstelegrammen in het bin-
nenlandsch verkeer, bedoeld in artikel 7 § 2 letter *a* van het
Reglement voor den Gouvernements Telegraafdienst (Staatsblad
1907 No. 67 in verband met Staatsblad 1916 No. 94) mede kunnen
worden verzonden door den Thesaurier-Generaal en de Inspecteurs
der Generale Thesaurie bij het departement van Financiën.

Uittreksel, enz.

No. 10626. BEZOLDIGINGEN. UITKEERINGEN. Wijziging van de bepalingen nopens het toekennen van inkomsten aan militairen gedurende den overtocht van *Nederland* naar de Koloniën of omgekeerd en van die betreffende het toekennen van uitkeeringen bij het verlaten van den dienst aan uit de Koloniën afkomstige militairen.

BESLUIT.

No. 29. Buitenzorg, den 13den Augustus 1924.

Gelet enz.;

Herlezen het reeds bij het besluit van 18 Juni 1924 No. 27 (Bijblad op het Staatsblad No. 10615) verhandeld telegram van den Minister van Koloniën van 31 Mei t.v. No. 604 en gelezen diens brief van 26 Juni d.a.v. 8ste Afdeling, No. 66/858, daarbij aanbiedende een afschrift van het Koninklijk besluit van 30 Mei 1924 No. 20, luidende:

WIJ WILHELMINA, bij de Gratie Gods,
Koningin der Nederlanden, Prinses van
Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Gezien Onze besluiten van 30 Juni 1921, No. 67¹⁾ en 16 Februari 1920, No. 75;

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 24 Mei 1924, 8ste Afdeling, No. 1;

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Artikel 1.

Ons besluit van 16 Februari 1920, No. 75, wordt ingetrokken.

Artikel 2.

Ons besluit van 30 Juni 1921, No. 67¹⁾, wordt aangevuld en gewijzigd als volgt:

a. Aan artikel 1 wordt eene nieuwe alinea toegevoegd, luidende:

Met afwijking van het vorenstaande wordt aan de militairen, afkomstig van de Militaire School in Nederlandsch-Indië en bestemd

¹⁾ Bijblad op het Staatsblad No. 9866.

voor opleiding aan den Hoofdcursus in Nederland, gedurende de reis van Indië naar Nederland een daggeld toegelegd van *f* 1.25.—

b. Artikel 4 wordt gelezen:

De militairen beneden den rang van onderluitenant, die uit de koloniën zijn teruggekeerd ten einde hier te lande bij een der Commissariaten van afmonstering den dienst bij het Nederlandsch-Indische leger met pensioen of gagement, met paspoort dan wel wegens eindiging van hunne detachering bij dat leger te verlaten, ontvangen eene uitkeering voor eenmaal ten bedrage van *f* 50.— voor een soldaat, *f* 75.— voor een brigadier, *f* 100.— voor een sergeant 1e klasse, *f* 125.— voor een sergeant-majoor en *f* 150.— voor een adjudant-onderofficier of een met dezen in rang gelijkgestelde.

Deze uitkeering wordt niet toegekend aan hen, die met paspoort letter B of briefje van ontslag uit den Indischen militairen dienst worden ontslagen, alsmede niet aan de van gedetacheerd teruggekeerde ongehuwde vrijwilligers van het Nederlandsche leger, die hunne dienstverbintenis bij dat leger verder moeten volbrengen.

c. Artikel 5 wordt gelezen:

Aan de uit de koloniën teruggekeerde gewezen militairen beneden den rang van onderluitenant van het leger in Nederlandsch-Indië, zoomede aan de weduwen van militairen en gewezen militairen beneden dien rang en aan hunne ouderlooze weezen beneden den leeftijd van 18 jaren — wat de laatsten betreft e.q. alleen aan of ten behoeve van de(n) oudste van de tot één gezin behoorende weezen — wordt bij hunne (hare) aankomst hier te lande, zoo zij zich bij den betrokken commissaris van afmonstering binnen een jaar na hunne (hare) ontscheping aanmelden, eene uitkeering voor eenmaal toegekend van ten hoogste *f* 75.—

De uitkeering wordt alleen uitbetaald aan hen of haar die de reis voor gouvernementsrekening gemaakt hebben en wordt niet toegelegd aan de gewezen militairen, die met paspoort letter B of briefje van ontslag uit den dienst werden ontslagen.

d. Artikel 6 wordt gelezen:

„De reiskosten — met inbegrip van het vervoer van bagage der volgens artikel 5 voor eene tegemoetkoming in aanmerking komende gewezen militairen, weduwen en weezen en van de met de gewezen militairen en de weduwen medereizende leden van hun (haar) gezin, van de plaats van ontscheping naar die van bestemming, dan

wel, wanneer deze buiten Nederland is gelegen, tot het Nederlandsch grensstation komen voor rekening van den lande, wanneer zij zich na hunne (hare) ontscheping vóór den aanvang van huñne (hare) reis daartoe aanmelden, mits in geen hoogere klasse gereisd worde dan waarin hunne rang- of standgenooten volgens het Reisbesluit 1916 worden vervoerd.

e. In het bepaalde sub *a* en *b* van artikel 7 worden de woorden „dertig dagen” vervangen door „vijftien dagen”.

Artikel 3.

Dit besluit treedt in werking op een nader door Onzen Minister van Koloniën te bepalen datum.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 30en Mei 1924.

De Minister van Koloniën,

Wilhelmina.

De Graaff.

Overeenkomstig het oorspronkelijke,

De Secretaris-Generaal

bij het Departement van Koloniën,

H. S. Koster.

Is goedgevonden en verstaan:

Van voormelde Koninklijke beschikking aanteekening te houden, voorts aan te teekenen, dat, blijkens vorengenoemd ministerieel schrijven, bij de ministerieele beschikking van 26 Juni 1924, 8ste Afdeeling, No. 66 is bepaald, dat artikel 2, sub *a*, van dat Koninklijk besluit wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 Juni en de overige bepalingen in werking treden op 1 Juli 1924.

Afschrift enz.

No. 10627. POLITIE. (Algemeene).

Hernieuwde vaststelling van de instructies voor den Inspecteur der Algemeene Politie en de Gewestelijke leiders der veldpolitie.

BESLUIT.

No. 25.

Buitenzorg, den 14 Augustus 1924.

Gelezen, enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Is goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van de besluiten van 20 Augustus 1920 № 10 (Bijblad op het Staatsblad № 9582) en 27 November 1921 № 70 (Bijblad op het Staatsblad № 9903), vast te stellen de aan dit besluit gehechte Instructies voor den Inspecteur der Algemeene Politie en voor de gewestelijke leiders der veldpolitie.

Afschrift, enz.

INSTRUCTIE voor den Inspecteur der Algemeene Politie.**Artikel 1.**

De Inspecteur der Algemeene Politie is onder de bevelen van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur, belast met alle werkzaamheden, welke voor genoemden Departementschef voortvloeien uit het beheer der algemeene politie, voorzover dat bij hem berust, te weten: de zorg voor het in stand houden van een doelmatige formatie van de algemeene politie, het op sterkte houden van de korpsen, voorzover betreft het door hem aan te stellen, alsmede het bij de opleidingsschool voor het personeel der algemeene politie af te richten en op te leiden personeel, en de zorg voor het in goeden staat houden en de aanvulling van het materieel der politie.

Genoemde Inspecteur treedt op als Hoofd van de afdeeling Algemeene Politie aan het Departement van Binnenlandsch Bestuur.

Artikel 2.

De Inspecteur der Algemeene Politie is verplicht gevolg te geven aan de bevelen en opdrachten, welke hem worden gegeven door den Procureur-Generaal of diens wettelijken vervanger, in verband met het bij dien rechterlijken hoofdambtenaar, als belast met de opperlei-

ding der politie, berustend algemeen toezicht op de uitoefening der politie in vollen omvang, waaronder begrepen dat op het aanwenden der politiemiddelen in het belang van de rust en orde.

Artikel 3.

De Inspecteur houdt zich bij voortdoring op de hoogte van den technischen dienst der algemeene politie.

Hij verschafft den Directeur van Binnenlandsch Bestuur, en waar de leiding der politie daarbij belang heeft, ook den Procureur-Generaal, al die gegevens, welke hem ambtelijk toevloeien.

Hij heeft overigens eene adviseerende, eene inspecteerende en eene controleerende taak.

Ten einde hem in staat te stellen deze taak te vervullen, kan hij met goedvinden van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur dienstreisen ondernemen en die aan het hem toegevoegde inspecteerend personeel opdragen, in welk laatste geval dit personeel dezelfde bevoegdheden en verplichtingen heeft, als de Inspecteur.

Omtrent hetgeen op deze dienstreisen wordt waargenomen, brengt hij of het hem toegevoegde personeel rapporten of verslagen uit.

Artikel 4.

Hij dient den Directeur van Binnenlandsch Bestuur en, wanneer de leiding der politie daarbij belang heeft, ook den Procureur-Generaal, van raad en doet zoo noodig voorstellen omtrent alle zaken, welke het technisch gebied van de algemeene politie betreffen, hieronder begrepen de algemeene en inwendige organisatie, de formatie en de dienstregelingen bij de politiekorpsen.

Daartoe is hij bevoegd zich op zijne dienstreisen op de hoogte te stellen van de werking van de politieorganisatie.

Artikel 5.

De Inspecteur stelt zich o.m. doer het houden van inspectiën op de hoogte van de technische geoeffendheid van het personeel der algemeene politie en van den toestand, waarin de kleeding, wapening en uitrusting van dat personeel zich bevinden, alsmede van den staat, waarin het materieel bij de politiekorpsen verkeert.

Hij overtuigt zich van den toestand, waarin de kantoren, posthuizen, kazernes en motorrijwielherstelplaatsen der algemeene politie gehouden zijn, en schenkt aandacht aan de orde, netheid en zindelijkheid in de politiekazernes.

Hij ziet toe, dat de tucht onder het politiepersoneel streng gehandhaafd wordt.

Artikel 6.

De Inspecteur is bevoegd de werkelijke sterkte van de politie-korpsen na te gaan en deze te vergelijken met de formatiesterkte.

Hij is gerechtigd bij zijne inspectiën tevens de administratie van de korpsen algemeene politie en van de motorrijwielherstelplaatsen te controleren, in dien zin, dat hij kan onderzoeken of de voorgescreven administratieve boeken aanwezig zijn en de aanwezige kasbewijzen behoorlijk ingeschreven, alsmede of het saldo, dat volgens de kasboeken aanwezig moet zijn, inderdaad in kas is.

Artikel 7.

De Inspecteur leidt het daarheen, dat de algemeene politie over geheel Java en Madoera en waar mogelijk ook in de Buitengewesten, volgens onderling gelijke beginselen wordt opgeleid en dienovereenkomstig technisch aangewend.

Op zijne dienstreizen verschaft hij den Hoofden van gewestelijk bestuur de voorlichting, welke dezen mochten wenschen omtrent alle vraagstukken, die den technischen dienst der algemeene politie raken.

Artikel 8.

De Inspecteur is bevoegd omtrent alle aangelegenheden, den technischen dienst der algemeene politie betreffende, rechtstreeks brieven te wisselen met alle gezaghebbenden, uitgezonderd den Gouverneur-Generaal.

Van zijne briefwisseling met de politieambtenaren, die aan het hoofd staan van een politiekorps of optreden als gewestelijke leiders der veldpolitie, verstrekt hij afschrift aan de betrokken Hoofden van gewestelijk bestuur, en, voor zoover dit van belang kan worden geacht, ook aan den Directeur van Binnenlandsch Bestuur en (of) den Procureur-Generaal.

Artikel 9.

De Inspecteur is belast met het toezicht op de opleidingschool voor het personeel der algemeene politie, zoowel wat aangaat het onderwijs, de orde en tucht onder het vaste personeel en de leerlingen, den toestand van de gebouwen en het materieel als de administratie van de opleidingschool en van de daaraan verbonden motorrijwielherstelplaats.

Voor het toezicht op het materieel en op de administratie kan hij zich doen bijstaan door de hoofden van de afdelingen Materieel en Comptabiliteit bij het Departement van Binnenlandsch Bestuur.

Artikel 10.

De Adjunct-Inspecteurs staan onder de bevelen van den Inspecteur. De oudst aanwezige treedt bij afwezigheid, belet of ontstentenis van den Inspecteur in diens plaats op.

Behoort bij het besluit van 14 Augustus 1924 № 25.

Mij bekend:

De Gouvernements Secretaris,
WESTEROUEN VAN MEETEREN.

INSTRUCTIE voor de Gewestelijke Leaders der Veldpolitie.

Artikel 1.

De gewestelijke leiders der veldpolitie zijn rechtstreeks ondergeschikt aan de Hoofden van gewestelijk bestuur, onder wie zij gesteld zijn.

Zij zijn belast met de technische leiding der veldpolitie, waarvan zij mede het administratief beheer voeren.

Artikel 2.

Zij regelen de voortgezette opleiding en oefening van het personeel der veldpolitie en waken o.m. door voortdurende inspectie, dat deze opleiding en oefening in goede banen worden gehouden en de tucht in de detachementen krachtig gehandhaafd wordt.

Artikel 3.

Indien de betrokken bestuursambtenaren daarom verzoeken, benutten zij, waar mogelijk, de oefeningen met het personeel der veldpolitie tevens voor het onderricht van en de inspectie over het overige, telkens plaatselijk bijeengebrachte personeel der algemeene politie.

Artikel 4.

Zij dragen zorg, dat de verschillende reglementen, dienstvoorschriften en orders voor de veldpolitie door het personeel worden gekend en opgevolgd.

Artikel 5.

Zij gaan geregeld de kleeding, wapening en uitrusting, alsmede de huisvesting en den algemeenen gezondheidstoestand der manschappen na en overtuigen zich van de aanwezigheid van het materieel en van den toestand, waarin het verkeert, terwijl zij mede de werkelijke sterkte van de detachementen vergelijken met de formatie-sterkte.

Artikel 6.

Omtrent hunne bevindingen brengen zij verslag uit en doen zoo noodig voorstellen tot verbetering aan het betrokken Hoofd van gewestelijk bestuur, dat, indien naar zijn oordeel de kennisneming daarvan voor den Inspecteur der Algemeene Politie van belang kan zijn, deze verslagen en voorstellen doorzendt aan dien Inspecteur.

Van de met den Inspecteur der Algemeene Politie te voeren briefwisseling, welke zich uitsluitend mag bewegen op technisch gebied of mag loopen over wervingsaangelegenheden, verstrekken zij afschrift aan het betrokken Hoofd van gewestelijk bestuur.

Artikel 7.

Zij geven den plaatselijken bestuurs- en politieambtenaren desgevraagd in zake beheer der politie voorlichting en staan hen bij in het ontwerpen van plaatselijke politioneele dienstregelingen en voorstellen.

Artikel 8.

Zij zien toe, dat de detachementscommandanten der veldpolitie de administratie van het onder hunne bevelen staande detachement voeren overeenkomstig de terzake bestaande voorschriften.

Artikel 9:

Zij verplaatsen, in overleg met de betrokken hoofden van plaatselijk bestuur, binnen de grenzen der sterkte, het agentenpersoneel en de posthuiscommandanten der veldpolitie, onverminderd de bevoegdheid van het gewestelijk bestuurshoofd tot ingrijpen.

Behoort bij het besluit van 14 Augustus 1924 № 25.

Mij bekend:

De Gouvernements Secretaris,

WESTEROUEN VAN MEETEREN.

No. 10628. BOSCHWEZEN. Nadere wijziging van het Reglement voor den dienst van het Boschwezen in Nederlandsch-Indië (Bijblad op het Staatsblad No. 7901).

BESLUIT.

No. 32. Buitenzorg, den 15den Augustus 1924.

Gelezen enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat artikel 19, lid 2, van het Reglement voor den dienst van het Boschwezen in Nederlandsch-Indië, vastgesteld bij artikel 2 van het besluit van 30 Juli 1913 No. 49 (Bijblad op het Staatsblad No. 7901), zooals dat laatstelijk is gewijzigd bij artikel 2 van het besluit van 1 Januari 1924 No. 5 (Bijblad op het Staatsblad No. 10519), wordt gelezen als volgt:

„(2) De duur eener bedrijfsperiode bedraagt als regel twintig „jaar met één tusschenrevisie; van dien termijn kan echter in bij- „zondere gevallen krachtens machtiging van het Diensthoofd worden „afgeweken, indien zulks noodzakelijk of gewenscht voorkomt.”

Uittreksel enz.

No. 10629. LANDSGELDEN. Verlaging van te hooge saldi in de kassen der bedrijfsleiders van diensten en bedrijven.

RONDSCHRIJVEN.

No. 1665/IIIC. Buitenzorg, den 24sten Juli 1924.

Aan

de Hoofden der Departementen van
Algemeen Bestuur.

Bij zijn met de bijlage in afschrift hiernevensgaand schrijven van 26 Juni jl. No. 565/F.S. heeft de Directeur van Financiën de aandacht van den Gouverneur-Generaal gevestigd op het voor den Lande schadelijke en ook overigens uit financieel-administratief oogpunt verwerpelijk gebruik om in de kassen der bedrijven en

diensten, die in zake het algemeen geldelijk beheer tot op zekere hoogte met de bedrijven op een lijn zijn te stellen (bedoeld zijn hiermee o.a. waterstaatsdiensten, de politie, het boschwezen, de centrale burgerlijke ziekeninrichtingen enz.) hóóge bedragen aan te houden, verkregen uit door de departementale of gewestelijke comptabiliteitsafdeelingen op de gebruikelijke betalingsstukken verstrekte „gelden ter goede rekening”, uit „eigen” ontvangsten dan wel uit beide bronnen tezamen.

Ofschoon het eigenlijk overbodig mocht heeten om, na al hetgeen in de laatste jaren over de verbetering van het geldbeheer van de zelfstandige administraties reeds is te doen geweest, er op te wijzen, dat dergelijke gebruiken niet meer kunnen worden gehandhaafd, zoo acht de Landvoogd hetgeen door den heer Bodenhausen ten deze is opgemerkt en met cijfers gestaafd van zooveel belang, dat

Uwe aandacht

Zijne Excellentie daarop in het bijzonder _____

de aandacht van Uwe Exe.

Uw

vestigt en U uitnodigt de leiders van de onder _____ departement

Haar

behoorende administraties met nadruk er op te wijzen of te doen wijzen, dat de officieele en juiste bewaarplaats voor 's Lands gelden in de eerste en in de laatste plaats is de *Landskas*¹⁾ en dat de dienst- of bedrijfskassen slechts dan en in zooverre over liquide middelen mogen beschikken als in verband met de behoefte van het bedrijf of den dienst voor een zeer beperkten, uiteraard niet voor alle financieele administraties *gelijken*, termijn bepaald noodzakelijk is te achten. Het spreekt van zelf, dat een dienst, die ongeveer *f* 60.000 per maand heeft te besteden, niet — wat voorkomt — met een kassaldo blijft werken van eenige tonnen. In de dezerzijdsche circulaire van 28 December 1917 No. 3126 (Bijblad No. 8919) wordt voor de indenniteiten — die worden aldaar voornamelijk bedoeld — een geldvoorraad voor een termijn „van bv. niet meer dan drie maanden” genoemd, doch deze termijn is *als regel* te ruim gebleken en kan in zeer veel gevallen worden teruggebracht tot „*hoogstens één maand*”. Wordt hieraan de hand gehouden, dan zal het — ook thans nog veelvuldig voorkomen van

¹⁾ Dit geldt niet voor den dienst der Staatspoor- en Tramwegen, waarvoor een zelfstandige kasadministratie op wettelijken grondslag is ingevoerd.

beleggen van Landsgeld bij particuliere bankinstellingen, waaronder te verstaan het bij de bank in deposito (giro) geven of laten van andere dan binnen zeer korten tijd benoodigde gelden, veelal overbodig zijn.

In verband hiermede zal er mede op zijn te letten:

- 1e. dat geen gelden ter goede rekening worden aangevraagd alvorens ten genoegen van dengene, die op de aanvraag beschikt, de noodige gegevens zijn verstrekt, waaruit het verbruik der tevoren verstrekte gelden zoo ook de noodzakelijkheid van de nieuwe aanvraag duidelijk blijkt;
- 2e. dat de fondsen, die door of namens de Regeering voor de uitvoering van werken, of als indemniteiten e.d. zijn toegestaan (al dan niet in totaal vastgesteld bij organieke regelingen) worden aangevraagd naar reden van de behoefte voor hoogstens één maand.

Op last van den Gouverneur-Generaal heb ik de eer
Uwer Excellentie

————— het vorenstaande mede te deelen en U te
UHoogEdelGestrenge
verzoeken de daarvoor in aanmerking komende verantwoordelijke
leiders van geldelijke administraties en andere comptabelen of kas-
Haar
houders onder ——— departement het noodige op te dragen.

Uw

Afschrift van dit rondschrijven is verleend aan de Hoofden van
Gewestelijk Bestuur.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

No. 10630. KORTE VERSLAGEN. Vervanging van de maandelijksche korte verslagen der Buitengewesten door eenvoudiger rapporten.

RONDSCHRIJVEN.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur
in de Buitengewesten.

No. 1801/II

Buitenzorg, den 13den Augustus 1924.

Gelijk U HoogEdelGestrenge bekend is uit mijn tot den Directeur van Binnenlandsch Bestuur gericht schrijven van 28 Februari 1923 No. 558/P.Z., waarvan U een afschrift werd toegezonden, is bij den Gouverneur-Generaal de vraag gerezen of het o.m. ter besparing van administratieve werkzaamheden niet wenschelijk moet worden geacht om de inrichting der Korte Verslagen, welke vaak te zeer in détails treden die voor de Regeering van weinig belang geacht moeten worden, te vereenvoudigen.

Zijne Excellentie is tot de slotsom gekomen, dat het Kort verslag, waarvan de indiening bij het besluit van 2 Juli 1853 No. 3 (Staatsblad No. 55) werd voorgeschreven en voor de inrichting waarvan in het Bijblad op het Staatsblad van Nederlandsch-Indië No. 7738 een schema is opgenomen,¹⁾ als zoodanig zonder bezwaar kan vervallen en dat kan worden volstaan met de indiening van enkele der in dat verslag voorkomende gegevens aan de Regeering en de daarbij betrokken kantoren, zooals hieronder aangegeven en te beginnen met de gegevens over September 1924.

Wat de berichtgeving in zake den „Politieken toestand”²⁾ betreft zal de Regeering uiteraard omtrent belangrijke gebeurtenissen

¹⁾ De rubriek „gemengde berichten” (sub e van § III) van gemeld Bijblad verviel ingevolge het U bekend dezerzijdsch rondschrjven van 1 November 1917 No. 2626/I.

²⁾ De bij artikel 9 onder 1 van Staatsblad 1907 No. 261 aan de Hoofden van gewestelijk bestuur opgelegde verplichting om van het politiek gedeelte der maandverslagen een afschrift te doen toekomen aan den betrokken militairen Commandant, is — zooals U bekend zal zijn — in de nieuwe regeling in zake de verhouding en de samenwerking tusschen de burgerlijke en militaire autoriteiten niet meer opgenomen (zie artikel I, lid 2 van het besluit van 7 November 1923 No. 38 (Staatsblad No. 536).

op politiek gebied, evenals thans reeds geschiedt, telegrafisch en (of) per brief zoo spoedig mogelijk moeten worden ingelicht.

Voor een behoorlijk overzicht van den algemeenen politieken toestand en de daarmede verband houdende algemeene bestuursvoering in de Buitengewesten acht de Gouverneur-Generaal dit echter niet voldoende en Zijne Excellentie ziet dan ook gaarne voortaan *halfjaarlijks* een verslag tegemoet, hetwelk een volledig overzicht van het politiek gebeuren in Uw gewest moet bevatten.³⁾

Over het 2de halfjaar van elk jaar behoeft echter geen afzonderlijk verslag te worden ingediend, doch kan volstaan worden met de toezending van een doordruk van het politiek overzicht over het geheele afgelopen jaar, hetwelk een onderdeel kan uitmaken van het door UHoogEdelGestrenge in te dienen algemeen jaarverslag.⁴⁾

In het halfjaarlijksch verslag dient ook melding te worden gemaakt van de ondernomen dienstreizen van eenig belang,⁵⁾ terwijl in het algemeen verslag alle dusdanige in het afgelopen jaar ondernomen dienstreizen zullen moeten worden opgenomen.

Met de indiening van gegevens omtrent den economischen toestand zal behooren te worden voortgegaan. Die gegevens zullen maandelijks zijn te zenden aan het Statistisch kantoor van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel en wel overeenkomstig het volgende schema:

- A. Nijverheid, w.o. mijnbouw en boschexploitatie (alleen productie cijfers).
- B. Eenjarige voedselgewassen:
  1. de stand van de gewassen in het algemeen

gunstig
bevredigend
ongunstig

³⁾ In verband met de Korte verslagen over de eerste zes maanden van het loopende jaar, kan het verslag over het 1ste halfjaar 1924 achterwege blijven.

⁴⁾ Eene vereenvoudiging en verbetering van de inrichting van het Koloniaal Verslag, zoomede van het algemeen verslag (vgl. mijn telegram van 30 Januari 1924 No. 116) wordt overwogen.

⁵⁾ Van deze dienstreizen moest ingevolge het dezerzijdsch rondschrjven van 1 Juli 1919 No. 1757/I (Bijblad No. 9231) tot dusver maandelijks melding worden gemaakt.

2. ernstig misgewas als gevolg van .....
..... kwam voor bij .....
3. belangrijke oogst van een of meer hoofdvoedselgewassen.
De oogst van ..... was *gunstig*

normaal
ongunstig

- C. Handelsgewassen, zoals rubber, koffie, peper, copra, tabak, gambir, pinang, kaneel, kapok, katoen, boschproducten.
1. opmerkelijke uitbreidingen of inkrimpingen van de cultuur der belangrijkste handelsgewassen.
  2. algemeene handelstoestand dezer producten.
- D. Marktprijzen van de belangrijkste artikelen (producten en levensbehoefte) op de voornaamste passers in het gewest, bij staten volgens het hieraan gehecht model.

Verder blijft de bij Bijblad op het Staatsblad No. 952 voorgeschreven verplichting om aangaande vulcanische uitbarstingen en aardbevingen aanstonds te rapporteeren bestaan, met dien verstande, dat die berichten niet meer aan de Regeering, doch voortaan rechtstreeks aan het Koninklijk magnetisch en meteorologisch observatorium zullen zijn te verstrekken. Overeenkomstig de onder § III, *d*, van het schema in Bijblad 7738 daaraan gegeven uitbreiding zullen ook anderè bijzondere natuurverschijnselen aan genoemd instituut moeten worden bericht.

Door de mededeeling van het vorenstaande onder aanteeke-ning dat Zijne Excellentie vertrouwt, dat aan de indiening van bovenbedoelde verslagen en berichten stipt de hand zal worden gehouden, heb ik de eer van een bekomen opdracht mij te kwijten.

Ten allen overvloede doet de Landvoogd hieraan toevoegen, dat het vorenstaande uiteraard geen wijziging behoeft te brengen in de wijze, waarop UHoogEdelGestrenge tot dusver door de U ondergeschikte bestuursambtenaren werd voorgelicht.

De 1ste Gouvernements Secretaris,

H. A. HELB.

GEWEST .....

Onderafdeeling

Passer

Marktprijzen over de maand ..... 19.....

Artikelen.	Eenheid. *)	Hoogste prijs.	Laagste prijs.
Benzoë			
Caoutchouc			
Copra			
Copal			
Damar			
Foelie			
Gambir			
Huiden, buffel			
" koe			
Muskaatnoten			
Koffie, Robusta			
" , Liberia			
" , andere			
" , ongepelde			
Olie, katjang			
" klapper			
Katjang, kedele			
" , tanah			
Visch, gedroogde			
" , gezouten			
Rundvleesch			
Rijst, No. I			
" , No. II			

(*) Gangbare maten op te geven, als picols, katies, K. G., Liters etc.

No. 10631. GEVANGENISWEZEN. MÉDAN. Instelling van eene commissie van bijstand bij 's Landsgevangenis te Médan.

BESCHIKKING van den Directeur van Justitie van 4 Juni 1924 No. G57/1/5.

DE DIRECTEUR VAN JUSTITIE.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Heeft besloten:

Eerstelijk: Te bepalen dat bij 's Landsgevangenis te Médan (Oostkust van Sumatra) eene commissie van bijstand werkzaam zal zijn.

Ten tweede: enz.

Uittreksel enz.

No. 10632. RECHTSWEZEN. OVERTREDINGEN van algemeene verordeningen betreffend 's Lands middelen en pachten. GIJZELING.

RONDSCHRIJVEN.

Aan

de Landgerechten in Nederlandsch-Indië, de Residentiegerechten en Magistraatsgerechten in de Buitengewesten.

No. 28/250/3/S.

Weltevreden, den 31sten Mei 1924.

Het komt meermalen voor, dat bij veroordeelingen ter zake van overtredingen, strafbaar gesteld in algemeene verordeningen betreffend 's Lands middelen en pachten, de Rechter bij het opleggen eener geldboete tevens bepaalt den duur der hechtenis, welke bij wanbetaling als subsidiaire straf zal worden ondergaan.

Artikel 4, 5de lid, van de Invoeringsverordening Strafwetboek schrijft echter duidelijk voor, dat de Rechter bij het opleggen eener dergelijke geldboete in zijn vonnis zal bepalen, dat bij wan-

betaling de veroordeelde in gijzeling zal kunnen worden gehouden en de betaling alsnog door lijfswang van hem zal worden afgedwongen.

Een dergelijke veroordeelde heeft dus niet, zooals bij niet-fiscale strafbepalingen, de keuze tusschen betaling of vrijheidsberoving maar hij is verplicht tot betaling.

De gijzeling is niet een surrogaat van de hechtenis doch enkel een middel om pressie tot betaling uit te oefenen, (zie artikel 4, 5de lid, e, Invoerings-verordening-Strafwetboek). Alleen de betaling kan gelden als voldoening aan het vonnis.

Voor zooveel noodig geeft het Hooggerechtshof van Nederlandsch-Indië (Derde Kamer) U $\frac{\text{Hoog}}{\text{Wel}}$ EdelGestr. in overweging bij veroordeelingen ter zake der in het 1ste lid van meergemeld artikel 4 der Invoeringsverordening Strafwetboek bedoelde verordeningen van fiscaal aard met het bovenstaande rekening te houden.

Het Hooggerechtshof van Nederlandsch-Indië

(Derde Kamer):

De Vice-President,

J. TH. STOK.

No. 10633. LANDSCHAPSKASSEN. Algemeene regelen voor het beheer en de verantwoording van de geldmiddelen en eigendommen van de zelfbesturende landschappen buiten Java en Madoera, bedoeld in de „Zelfbestuursregelen 1919” (Staatsblad 1919 No. 822).

No. Bg. 10/2/10.

Weltevreden, den 14en April 1924.

Aan

de Hoofden van gewestelijk bestuur in de Buitengewesten met zelfbesturende landschappen.

Door een der Hoofden van gewestelijk bestuur in de Buitengewesten met zelfbesturende landschappen*) is het voorstel gedaan om

*) Noot alleen voor den Gouverneur der Oostkust van Sumatra.

Vgl. het Uwerzijdsch schrijven van 21 Januari 1924 No. 78/Bhr/L.K.

de in het 1ste lid van artikel 14 van de bij het besluit van 2 December 1921 No. 52 (Bijblad No. 9909) vastgestelde „Algemeene beheersregelen voor landschapskassen” genoemde uitzondering t.w. dat de uitkeering van collecteloonen over geïnde belastingen niet op bevelschrift behoeft te geschieden, eveneens van toepassing te verklaren op de uitbetaling van collecteloonen van heerdienst-afkoopgelden en van eventueele andere gelijksoortige heffingen.

Tegen opvolging van dit voorstel, waardoor aan de vereenvoudiging van administratie wordt tegemoetgekomen, bestaat dezerzijds geen bezwaar, zoodat in den vervolge bij de toepassing van bovenbedoeld artikel 14 de woorden „over geïnde belastingen” achter „collecteloonen” als niet geldend kunnen worden aangenomen.

De Directeur van Binnenlandsch Bestuur,

Voor dezen:

Het Hoofd der Afdeeling

Bestuurszaken der Buitengewesten,

(Wg.) A. J. KNAAP.

No. 10634. BELASTINGEN. PERCEPTIE. PREANGER-REGENTSCHAPPEN. Nadere wijziging van Bijblad 8689 houdende aanwijzing o.m. van trekkingen, waaraan als nevenambt de werkzaamheden van hulpondercollecteur in de residentie Preanger-Regentschappen zijn verbonden.

No. D. 5/34/25.

Buitenzorg, den 8sten Juli 1924.

DE DIRECTEUR VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

Gelezen enz.;

Gelet op het Gouvernementsbesluit van 24 Juni 1904 No. 11 (Bijblad No. 6031) en den brief van den 1sten Gouvernementssecretaris van 2 Juli 1905 No. 2403 (Bijblad No. 6313);

Heeft besloten:

met nadere wijziging in zoover van het dezerzijdsch besluit van 29 September 1916 No. 1526/CII (Bijblad No. 8689) te bepalen, dat in de residentie Preanger-Regentschappen

- a. gerekend van 19 Maart 1924,
  - b. gerekend van 17 September 1919,
  - a. de schrijver bij het districtshoofd te Taradjoe, district Taradjoe, afdeeling Tasikmalaja,
  - b. de schrijver bij het onderdistrictshoofd te Kalipoetjang, district Pangandaran, afdeeling Tasikmalaja,
  - c. de zoutverkooppakhuismeester te Bandjar, district Bandjar, afdeeling Tasikmalaja,
  - d. de zoutverkooppakhuismeester te Parigi, district Pangandaran, afdeeling Tasikmalaja;
- a, b, c en d. wordt belast met de perceptie en het overmaken van belastingen in
- a. de desa's van het onderdistrict Taradjoe en de desa Mandalasari van het onderdistrict Salawoe,
  - b. alle desa's van de onderdistricten Padaherang en Kalipoetjang van het district Pangandaran,
  - c. alle desa's van het district Bandjar,
  - d. alle desa's van het district Tjidjoelang en alle desa's van de onderdistricten Parigi en Pangandaran van het district Pangandaran.

Afschrift enz.

No. 10635. GRENZEN. TAPIANNAOELI. Vaststelling der grenzen van Teloekdalem, hoofdplaats der onderafdeeling Zuid-Nias, afdeeling Nias en omliggende eilanden, residentie Tapiannaoli.

No. Bg. 22/1/13.

Batavia, den 18den Juli 1924.

DE DIRECTEUR VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

Gelezen enz.;

Gelet op het besluit van 24 Juli 1905 No. 14 (Staatsblad No. 396)

Heeft besloten:

Vast te stellen de navolgende grenzen van Teloekdalem, hoofdplaats der onderafdeeling Zuid-Nias, afdeeling Nias en omliggende eilanden, residentie Tapiannaoli:

Ten Noorden: Van grenspunt D een rechte lijn onder een Westelijk azimuth van $76^{\circ}45'$, lang 347.50 meter naar grenspunt E,

van hier een rechte lijn onder een Westelijk azimuth van $104^{\circ}45'$, lang 417.50 meter tot het snijpunt F met den Noordelijken kant van den weg van Teloekdalem naar Bawolowalani.

Ten Westen: Van grenspunt F een rechte lijn onder een Westelijk azimuth $201^{\circ}15'$, lang 607.50 meter naar grenspunt G.

Ten Zuidwesten: Van grenspunt G een rechte lijn onder een Westelijk azimuth van $231^{\circ}45'$, lang 480 meter tot het snijpunt H met den Oostelijken kant van den weg van Teloekdalem naar Baloho, vervolgens van grenspunt H een rechte lijn onder een Westelijk azimuth van $249^{\circ}15'$, lang 23.50 meter tot het snijpunt I met de kustlijn der zee.

Ten Oosten: Van grenspunt I de kustlijn van de baai van Teloekdalem in Noord-Westelijke richting volgende en, in aansluiting hiermede langs den rechteroever der Idano Boi, stroomopwaarts, tot aan de brug over deze rivier; verder door het op de tekening met de letter A aangeduide punt (middenpijler van die brug) langs den linkeroever van genoemde rivier, tot aan hare uitmonding in zee; vervolgens de kustlijn, in Oostelijke richting, over een in rechte lijn gemeten afstand van ± 315 meter (gemeten van uit punt A) tot aan het punt waar een weg de kustlijn ontmoet; verder den Westkant van dezen weg volgende door punt B, tot aan het ontmoetingspunt C van dezen wegkant met den Zuidkant van den weg van Teloekdalem naar Halinifaoso; ten slotte een rechte lijn van grenspunt C onder een Westelijk azimuth van $305^{\circ}30'$ lang 106 meter tot grenspunt D.

Uittreksel enz.

Aanteekening: Het in grensomschrijving voorkomende punt A is het middelpunt van den middenpijler der permanente brug over de Idano Boi (even boven haar uitmonding).

No. 10636. GRENZEN. TAPIANNAOELI. Vaststelling der grenzen van de afdeelingshoofdplaatsen Padangsidimpoean en Taroetoeng.

No. Bg. 22/1/15.

Batavia, den 24sten Juli 1924.

DE DIRECTEUR VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

Gelezen enz.;

Gelet op het Gouvernementsbesluit van 24 Juli 1905 No. 14 (Staatsblad No. 396);

Heeft besloten:

Vast te stellen de navolgende grenzen van:

A. Padangsidimpoean, hoofdplaats der gelijknamige afdeeling, residentie Tapiannaoli.

ten Noorden: een rechte lijn, gaande onder een azimuth van $276^{\circ}30'$, van uit het steenen merkteeken *C* (geplaatst nabij de kalkbranderij), door het snijpunt *b* van de „Batang Ajoemi” met het voetpad van uit kampong Toboe, naar pilaar *B*, ter lengte van ongeveer 1570 meter ($C-b = \pm 630$ M. en $b-B = \pm 940$ M).

Het punt *b* is verzekerd door een steenen paal.

ten Westen: de rechte lijn, gaande van *B*, in zuid-westelijke richting onder een azimuth van 214° , naar het merkteeken *A*, ter lengte van ± 400 M.

Punt *A* wordt, ten opzichte van de in den weg naar Sibolga voorkomende over de „Aek Sibontar” geslagen brug, aldus bepaald: van uit deze brug, langs den weg naar Sibolga, een rechte lijn van ongeveer 480 M. en van hier uit, in zuid-westelijke richting, (haaks op de as van den weg een lijn van ongeveer 200 Meter).

Voorts een rechte lijn van *A*, in zuid-oostelijke richting onder een azimuth van 123° ter lengte van ± 700 Meter, tot aan het ontmoetingspunt *H* van deze lijn met den rechteroever van de „Aek Sibontar”; vervolgens den rechteroever dezer rivier stroomafwaarts volgende tot aan de samenvloeiing met de „Aek Rokaré” en verder den rechteroever dezer rivier stroomafwaarts volgende tot het steenen merkteeken *G*, geplaatst in het snijpunt van dezen rivieroever met het naar Pagaranbatoe leidende voetpad.

Ten Zuiden: van vorengenoemd punt *G* een rechte lijn gaande in noordoostelijke richting onder een azimuth van $82^{\circ}30'$, tot aan het snijpunt *F* dier rechte lijn met den linkeroever der „Aek Tampang”.

Ten Oosten: van laatstgenoemd punt F de linkeroever der „Aèk Tampang” stroomopwaarts volgende tot aan den noord-oostelijken hoek van de brug in den grooten weg naar Fort de Kock (punt E); van hier uit een rechte lijn gaande in recht noordelijke richting ter lengte van ± 970 Meter, naar het merkteeken D; ten slotte een rechte lijn, lang ± 1370 Meter met een azimuth van $341^{\circ}30'$, naar het punt van uitgang C.

B. Tarotoeng, hoofdplaats der afdeeling Batak-landen, residentie Tapiannaoli;

Ten Noorden: de rechteroever der „Aèk Si Boeni Boeni” van af haar benedensten waterval (punt A), stroomafwaarts, tot het snijpunt van dezen oever met den rechteroever van de „Aèk Sigeaon” (punt B); vervolgens een rechte lijn gaande in noord-oostelijke richting over een afstand van ± 300 Meter tot aan het door een steenen merkteeken aangegeven punt C.

Ten Westen: een rechte lijn van uit bovengenoemd punt van uitgang A, in zuid-oostelijke richting, naar het op den top van de Dk. Si Taré Taré geplaatsten triangulatiepaal (No. 1217) en verder, in zuid-oostelijke richting, een rechte lijn tot aan den linkeroever der „Aèk Ansimoen” ter plaatse van den benedensten waterval van dit riviertje (punt H).

Ten Zuiden: van vorengenoemd punt H, den linkeroever der „Aèk Ansimoen” volgende, stroomafwaarts, tot aan het snijpunt van dezen oever met den rechteroever der „Aèk Sigeaon” (punt G) en verder een rechte lijn naar het op den linkeroever dezer rivier, zuiver oostelijk van G gelegen punt F.

Ten Oosten: van punt F den linkeroever der „Aèk Sigeaon” stroomopwaarts volgende, tot het door een steenen merkteeken aangeduide punt E, hetwelk gelegen is op een in rechte lijn gemeten afstand van ongeveer 1050 Meter van af F; voorts een rechte lijn, gaande in noord-oostelijke richting, over een afstand van ongeveer 230 Meter, tot het eveneens door een steenen merkteeken aangegeven punt D; verder de rechte lijn van D naar vorengenoemd punt C gaande in noord-westelijke richting over een afstand van ongeveer 1000 Meter.

Uittreksel enz.

De punten C, D en E zijn verzekerd door steenen pilaren.

No. 10637. BINNENLANDSCH BESTUUR. KEDOE. Overdracht van bevoegdheid op den Regent inzake de beëdiging van Inlandsche landsdienaren beneden den rang van Patih.

No. 8.

Magelang, den 4den Januari 1922.

DE RESIDENT VAN KEDOE.

Gelet op het Gouvernementsbesluit van 19 Augustus 1920 No. 63 (Staatsblad No. 608), waarbij het regentschap Keboemen is aangewezen als regentschap, waarin de in artikel 1 der ordonnantie van 25 September 1918 (Staatsblad No. 674) bedoelde overdracht van bevoegdheid kan plaats vinden;

Willende uitvoering geven aan het bepaalde bij artikel 2 van het Inlandsch Ontvoogdingsbesluit van 9 Mei 1921 No. 2 (Staatsblad No. 310) voor zooveel betreft het in artikel 1 onder 6 van dat besluit genoemde onderwerp „beëdiging” van Inlandsche landsdienaren beneden den rang van Patih;

Nog gelet op artikel 1 van bovenvermelde ordonnantie in Staatsblad 1918 No. 674;

Gelezen den brief van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur van 20 December 1921 No. 13654.

Heeft besloten:

Te bepalen, dat met ingang van 1 Februari 1922 voor zoover betreft het regentschap Keboemen van de residentie Kedoe de beëdiging van Inlandsche landsdienaren beneden den rang van Patih, die uit hoofde van hun ambt in handen van het Hoofd van gewestelijk of van plaatselijk bestuur den voorgeschreven eed (of belofte) hebben af te leggen, geschiedt door den betrokken Regent of bij ontstentenis, verhindering dan wel afwezigheid van dezen en van diens wettelijken vervanger door den betrokken Regentschapssecretaris.

Afschrift enz.

No. 10638. BINNENLANDSCH BESTUUR. KEDOE. Overdracht van bevoegdheid op den Regent tot bestraffing met geldboeten wegens kleine dienstvergrepen en tekortkomingen van lager personeel der algemeene politie bij de Inlandsche bestuursambtenaren, zoomede van aan Inlandsche bestuursambtenaren toegevoegde oppassers en met dezen gelijk te stellen landsdienaren.

No. 7.

Magelang, den 4den Januari 1922.

DE RESIDENT VAN KEDOE.

Gelet op het Gouvernementsbesluit van 19 Augustus 1920 No. 63 (Staatsblad No. 608), waarbij het regentschap Keboemen is aangewezen als regentschap, waarin de in artikel 1 der ordonnantie 25 September 1918 (Staatsblad No. 674) bedoelde overdracht van bevoegdheid kan plaats vinden;

Willende uitvoering geven aan het bepaalde bij artikel 2 van het Inlandsch Ontvoogdingsbesluit van 9 Mei 1921 No. 2 (Staatsblad No. 310) voor zooveel betreft het in artikel 1 onder 7 van dat besluit genoemde onderwerp: „bestraffing met geldboeten van het lager personeel der algemeene politie bij de Inlandsche bestuursambtenaren, het personeel bij de gevangenen beneden den rang van onderdirecteur, zoomede van de oppassers en met dezen gelijk te stellen Inlandsche landsdienaren.

Nog gelet op artikel 1 van bovenvermelde ordonnantie in Staatsblad 1918 No. 674, en op Staatsblad 1899 No. 244;

Gelezen den brief van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur van 20 December 1921 No. 13654.

Heeft besloten:

Te bepalen, dat met ingang van 1 Februari 1922 in het regentschap Keboemen van de residentie Kedoe, de bevoegdheden van het Hoofd van gewestelijk bestuur en van plaatselijk bestuur tot bestraffing met geldboeten wegens kleine dienstvergrepen en tekortkomingen van lager personeel der algemeene politie bij de Inlandsche bestuursambtenaren, zoomede van aan Inlandsche bestuursambtenaren toegevoegde oppassers en met dezen gelijk te stellen landsdienaren worden uitgeoefend door den betrokken Regent.

Afschrift enz.

No. 10639. BINNENLANDSCH BESTUUR. KEDOE. Overdracht van bevoegdheid op den Regent betreffende de opmaking van de kohieren van den aanslag in het hoofdgeld.

No. 911.

Magelang, den 13den December 1920.

DE RESIDENT VAN KEDOE.

Gelet op het Gouvernementsbesluit van 19 Augustus 1920 No. 63 (Staatsblad No. 608), waarbij ingevolge artikel 1 der ordonnantie van 25 September 1918 (Staatsblad No. 674);

- a. de afdeeling Keboemen voor zoover betreft het regentschap van dien naam, is aangewezen als afdeeling, waarin de in artikel 1 van Staatsblad 1918 No. 674 bedoelde overdracht van bevoegdheden kan plaats vinden;
- b. is bepaald dat bedoelde overdracht van bevoegdheden o.m. zal betreffen de opmaking van de kohieren van den aanslag in het hoofdgeld;

Nog gelet op artikel 1 van de evenvermelde ordonnantie in Staatsblad 1918 No. 674, krachtens welk voorschrift het Hoofd van gewestelijk bestuur bevoegd is de bevoegdheden en bemoeiingen te omschrijven die ten aanzien van voormeld onderwerp van Europeesche bestuursambtenaren kunnen worden overgedragen aan Inlandsche bestuursambtenaren.

Voorts nog gelet op de Hoofdgeld-ordonnantie in Staatsblad 1914 No 313, zoomede op de in Bijblad 8036 opgenomen voorschriften tot uitvoering daarvan:

Heeft besloten:

- I. dat in het regentschap Keboemen, afdeeling van dien naam de in § 3 der Voorschriften tot uitvoering der Hoofdgeldordonnantie (Bijblad No. 8036) bedoelde indiening van desakohieren in den vervolge zal plaats hebben aan het betrokken districtshoofd, die ook de in § 4 bedoelde districts-kohieren zal hebben op te maken;
- II. dat in verband met het bovenstaande voor genoemd regentschap de in § 5 dier voorschriften bedoelde indiening der districts-kohieren zal geschieden door den Regent aan het Hoofd van gewestelijk bestuur door tusshenkomst van het Hoofd van plaatselijk bestuur;

III. dat het in artikel 4 der Hoofdgeld-ordonnantie (Staatsblad 1914 No. 313) en in § 3 en § 10 der Voorschriften tot Uitvoering dier ordonnantie (Bijblad No. 8036) bedoelde toezicht wordt uitgeoefend door het betrokken districtshoofd en den betrokken Patih en Regent en voorts door het betrokken Hoofd van plaatselijk bestuur daarbij bijgestaan door den hem toegevoegden Controleerenden ambtenaar.

Afschrift enz.

No. 10640. BINNENLANDSCH BESTUUR. ONTVOOGDING. SOERABAJA. BELASTINGEN. Overdracht van bevoegdheid van het Hoofd van plaatselijk bestuur op den Regent van de regentschappen Gresik en Lamongan.

No. 253/53a.

Soerabaja, den 15en Juli 1924.

DE RESIDENT VAN SOERABAJA.

Gelezen de Gouvernements-Besluiten van 8 Maart en 17 November 1920 nos. 64 en 43 (Staatsblad 1920 Nos. 128 en 820), waarbij ingevolge art. 1 der ordonnantie van 25 September 1918 (Staatsblad No. 674) de afdelingen Grisee (Gresik) en Lamongan zijn aangewezen als afdelingen, waarin de in art. 1 van Stbl. 1918 No. 674 bedoelde overdracht van bevoegdheden kan plaats vinden;

Gelet op ten derde van het Gouvernements besluit van 12 December 1923 No. 26 (Staatsblad No. 596) waarbij is bepaald, dat de lijst van onderwerpen bedoeld bij art. 1 van het Inl. ontvoogdingsbesluit (Staatsblad 1921 No. 310) zooals die lijst is uitgebreid bij het Gouvernements Besluit van 22 December 1921 No. 14 (Staatsblad No. 779) wordt gelezen als volgt:

„1e. uitreiking van dwangschriften tot invordering van achterstallig hoofdgeld, alsmede tot invordering van de belastingen, geheven op den voet van de Landrente-ordonnantie en van de Inlandsche verpondingsordonnantie”;

Nog gelet op art. 1 van bovenvermelde ordonnantie in Staatsblad 1918 No. 674 en op het Gouvernements besluit van 3 Mei 1922 No. 69 waarbij de afdelingen Grisee (Gresik) en Lamongan zijn

opgeheven en de afdeeling Noord Soerabaja is ingesteld, zoomede op ten tweede van het Gouvernements Besluit van 12 December 1923 No. 26 (Staatsblad 1923 No. 596);

Gelezen enz.

Herlezen dezerzijdsch besluit van 3 Maart 1922 No. 5/20.

Heeft besloten:

Met aanvulling van dezerzijdsch besluit van 3 Maart 1922 No. 5/20, ten aanzien van de regentschappen Gresik en Lamongan der afdeeling Noord Soerabaja te bepalen, dat de aan het Hoofd van Plaatselijk Bestuur verleende bevoegdheid tot uitgifte van dwang-schriften voor de invordering der onder den naam „Inlandsche Verponding” binnen de grenzen der daarvoor aangewezen plaatsen of gedeelten daarvan geheven wordende belasting, wordt overgedragen op den betrokken Regent.

No. 10641. ONTVOOGDING. Overdracht van bevoegdheid inzake de uitreiking van dwang-schriften in de afdeeling Pasoeroean op den betrokken Regent.

No. 662.

Pasoeroean, den 18den Juli 1924.

DE RESIDENT VAN PASOEROEAN.

Gelezen het Gouvernementsbesluit van 31 Januari 1920 No. 46 (Staatsblad No. 44), waarbij ingevolge artikel 1 der ordonnantie van 25 September 1918 (Staatsblad No. 674), de afdeeling Pasoeroean is aangewezen als afdeeling, waarin de in artikel 1 van Staatsblad 1918 No. 674 bedoelde overdracht van bevoegdheden kan plaats vinden;

Gelet op het Gouvernementsbesluit van 12 December 1923 No. 26 (Staatsblad No. 596), waarbij o.m. is bepaald, dat nummer 10 van de lijst van onderwerpen bedoeld bij artikel 1 van het Inlandsch Ontvoogdingsbesluit (Staatsblad 1921 No. 310), zooals die lijst is uitgebreid bij het besluit van 22 December 1921 No. 14, (Staatsblad No. 779) wordt gelezen als volgt:

1e. uitreiking van dwang-schriften tot invordering van achterstallig hoofdgeld, alsmede tot invordering van de belastingen, geheven op den voet van de Landrente-ordonnantie en van de Inlandsche verpondingsordonnantie.

Nog gelet op artikel 1 van de vorenaangehaalde ordonnantie in Staatsblad 1918 No. 674, zoomede op dezerzijdsch besluit van 5 Juli 1922 No. 561;¹⁾

Nog gelezen enz.

Heeft besloten:

Te bepalen, dat voor de afdeeling Pasoeroean, residentie van dien naam, de betrokken Regent bevoegd is tot uitgifte van dwangschriften tot invordering van achterstallige belastingen geheven op den voet van de Inlandsche Verpondingsordonnantie.

Afschrift enz.

No. 10642. ONTVOOGDING. Overdracht van bevoegdheid betreffende de beëdiging van in dienst van particuliere spoor- en tramwegondernemingen staande Inlandsche ambtenaren, beambten en bedienden in de afdeeling Berbek op den betrokken Regent, enz.

No. 785/19a.

Kediri, den 23sten Juli 1924.

DE RESIDENT VAN KEDIRI.

Gelet op het Gouvernementsbesluit van 11 Februari 1920 No. 42 (Staatsblad No. 66), waarbij de afdeeling Berbek is aangewezen als afdeeling, waarin de in artikel 1 van de ordonnantie van 25 September 1918 (Staatsblad No. 674) bedoelde overdracht van bevoegdheden kan plaats hebben;

Willende uitvoering geven aan het bepaalde bij artikel 1 van voormelde ordonnantie en bij artikel 2 van het Inlandsch Ontvoogdingsbesluit van 9 Mei 1921 No. 2 (Staatsblad No. 310), voor zoover betreft het in het Gouvernementsbesluit van 8 Juni 1923 No. 27 (Staatsblad No. 276) onder 14 genoemde onderwerp: „Beëdiging van in dienst van particuliere spoor- en tramwegondernemingen staande Inlandsche ambtenaren, beambten en bedienden wier beëdiging door wettelijke bepalingen gevorderd wordt”;

¹⁾ Bijblad no. 10284.

Nog gelet op artikel 1 van bovenvermelde ordonnantie in Staatsblad 1918 No. 674 en op artikel 231 van het algemeen reglement op de spoorwegdiensten, Staatsblad 1895 No. 300, en op artikel 97 van algemeen Tramweg Reglement, Staatsblad 1905 No. 516, zooals deze nader zijn aangevuld en gewijzigd.

Gelezen enz.

Heeft besloten:

Te bepalen dat met ingang van 1 Augustus 1924 voor zoover betreft de afdeeling Berbek van de residentie Kediri de beëdiging van in dienst van particuliere spoor- en tramwegondernemingen staande Inlandsche ambtenaren, beambten en bedienden wier beëdiging door wettelijke bepalingen gevorderd wordt, geschiedt door den betrokken Regent of bij ontstentenis, verhindering dan wel afwezigheid van dezen door diens wettelijken vervanger, terwijl voor het geval de te beëdigigen persoon niet woonachtig is ter standplaats van den Regent, de beëdiging zal geschieden door het betrokken district- of onderdistrictshoofd.

No. 10643. BESMETTELIJKE ZIEKTEN. QUARANTAINE. TARIEVEN. Wijziging van het tarief van kosten, opgenomen in het Bijblad op het Staatsblad No. 7642.

No. 11687/VI.

Batavia, den 31sten Maart 1921.

DE DIRECTEUR VAN ONDERWIJS EN EEREDIENST.

Gelezen enz.;

Heeft besloten:

Eerstelijk: Het bij het dezerzijdsch besluit van 6 Juni 1912 No. 8780 (Bijblad No. 7642) vastgesteld Tarief van de voor rekening van de betrokken schepen komende kosten voor het gebruik van middelen en toestellen voor de ontsmetting van het schip en voor de verdelging van de daarin aanwezige ratten of muskieten, te wijzigen in dien zin dat § b van dat tarief wordt gelezen als volgt:

b. Voor het gebruik van het Claytontoestel is verschuldigd:

I. over dag (d.w.z. van 7 uur voormiddags tot 5 uur namiddags):

- a. als het betrokken schip een bruto inhoud heeft van minder dan 500 M³ per uur ..... f 10.— (tien gulden);
- b. bij een bruto inhoud van 500 M³ of meer, doch minder dan 3000 M³ per uur ..... f 15.— (vijftien gulden);
- c. bij een bruto inhoud van 3000 M³ of meer, per uur ..... f 20.— (twintig gulden).

II. 's nachts (d.w.z. van 5 uur namiddags tot 7 uur voormiddags) en op Zon- en feestdagen voor de schepen bedoeld onder a, b en c hiervoren onderscheidenlijk f 15.— (vijftien gulden), f 22.50 (twee en twintig gulden vijftig cent) en f 30.— (dertig gulden) per uur.

Ten tweede: Dit besluit treedt in werking op 15 April 1921.

Afschrift enz.

No. 10644. BESMETTELIJKE ZIEKTEN. QUARANTAINE. TARIEVEN. Nadere wijziging van het tarief van kosten opgenomen in het Bijblad op het Staatsblad No. 7642.

No. 14201/VI.

Batavia, den 18den April 1921.

DE DIRECTEUR VAN ONDERWIJS EN EEREDIENST.

Gelezen enz.

Heeft besloten:

Met aanvulling van het dezerzijdsch besluit van 31 Maart 1921 No. 11687/VI (Bijblad No. 10643) te bepalen dat bij de toepassing van het bij dat besluit vastgesteld Tarief van de voor rekening van de betrokken schepen komende kosten voor het gebruik van middelen en toestellen van de ontsmetting van het schip en voor de verdelging van de daarin aanwezige ratten en muskieten, gedeelten van een uur berekend worden voor een half dan wel voor een vol uur, naar gelang zij een half uur of minder dan wel meer dan een half uur zijn.

Afschrift enz.

No. 10645. BESMETTELIJKE ZIEKTEN. QUARANTAINÉ.
TARIEVEN. Nadere wijziging van het tarief
van kosten, opgenomen in het Bijblad op het
Staatsblad No. 7642.

No. 16425/VI.

Weltevreden, den 17den Mei 1924.

DE DIRECTEUR VAN ONDERWIJS EN EEREDIENST.

Gelezen enz.

Heeft besloten:

Ten eerste. Het bij het dezerzijdsch besluit van 6 Juni 1912 No. 8780 (Bijblad No. 7642) vastgesteld tarief van de voor rekening van de betrokken schepen komende kosten voor het gebruik van middelen en toestellen voor de ontsmetting van het schip en voor de verdelging van de daarin aanwezige ratten of muskieten, zooals dit tarief sedert is gewijzigd en aangevuld bij de dezerzijdsche besluiten van 31 Maart en 18 April 1921 Nos. 11687/VI en 14201/VI (Bijblad Nos. 10643 en 10644) nader te wijzigen in dien zin dat § *b* van dat tarief wordt gelezen als volgt:

b. voor het gebruik van het claytontoestel is verschuldigd:

I. overdag (d.w.z. van 7 uur voormiddags tot 5 uur namiddags).

a. als het betrokken schip een bruto-inhoud heeft van minder dan 750 M³ per uur ..... *f* 10.— (tien gulden);

b. bij een bruto-inhoud van 750 M³ tot beneden 3000 M³, per uur *f* 15.— (vijftien gulden);

c. bij een bruto-inhoud van 3000 M³ of meer, per uur ..... *f* 20.— (twintig gulden);

II. 's nachts (d.w.z. van 5 uur namiddags tot 7 uur voormiddags) en op Zon- en feestdagen: *f* 5.— onderscheidenlijk boven ieder der hiervoren onder *a*, *b* en *c* genoemde bedragen.

Gedeelten van een uur worden berekend voor een half- dan wel voor een vol uur, naar gelang zij een half uur of minder, dan wel meer dan een half uur zijn.

Ten tweede: Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 Juni 1924.

Afschrift enz.

No. 10646a. ONDERWIJS. (EUROPEESCH). ONDERWIJS.
(INLANDSCH). TEGEMOETKOMINGEN. Re-
gelen voor de schatting van de huurwaarde van
particuliere schoolgebouwen.

I

DE DIRECTEUR VAN ONDERWIJS EN EEREDIENST.

No. 18526/IV.

Weltevreden, den 5den Juni 1924.

Herlezen enz.;

Gelezen enz.;

Gelet op:

artikel 9, lid 2, van de subsidie-ordonnantie Westersch lager
onderwijs (Staatsblad 1924 No. 14);

artikel 11, lid 2, van de Mulo-subsidie-ordonnantie (Staatsblad
1924 No. 15);

artikel 10, lid 2, van de subsidie-ordonnantie opleiding Inlandsche
leerkrachten (Staatsblad 1924 No. 154);

Heeft besloten:

Eerstelijk: Vast te stellen de volgende:

Regelen voor de schatting van de huurwaarde van particuliere
schoolgebouwen.

Artikel 1.

Bij de schatting van de huurwaarde van schoolgebouwen, ter
bepaling van het bedrag der huursubsidie, waarop het betrokken
schoolbestuur ingevolge de van kracht zijnde subsidie-regelen aan-
spraak kan maken, wordt uitgegaan van de volgende grondslagen:

- a. de rente van het in terrein en gebouw vastgelegd kapitaal;
- b. de afschrijving van de kosten van het gebouw na aftrek van
den koopsom of de getaxeerde waarde van het terrein;
- c. de kosten van onderhoud van het gebouw.

Artikel 2.

De bouw- en terreinkosten (c.q. de koopsom of getaxeerde waarde
van gebouw en terrein) worden tot geen hooger bedrag in rekening
gebracht dan zou zijn toegestaan voor een in hetzelfde jaar ter
plaatsse opgerichte gelijksoortige Gouvernements school, van gelijke
grootte ter beoordeeling van den Directeur der Burgerlijke Open-
bare Werken.

Artikel 3.

Als rentecijfer wordt aangenomen de door de Weduwen- en Weezenfondsen of Pensioenfondsen berekende rente voor in het jaar van ingebruikneming van het gebouw ter plaatse uitgezette hypotheeken.

Artikel 4.

- (1) De afschrijvingstermijn wordt bepaald:
 voor permanente gebouwen op 25 jaar
 „ semi-permanente „ „ 18 „
 „ tijdelijke (*) „ „ 8 „
- (2) De rente en de afschrijving van de bouwkosten worden omgerekend in een vast annuïteits-percentages van die kosten.

Artikel 5.

De kosten van onderhoud bedragen een vast percentage van de bouwkosten, bepaald op:

- 1 % voor permanente gebouwen
 1.5% „ semi-permanente „
 5 % „ tijdelijke „

Artikel 6.

(1) De huurwaarde wordt verminderd met de in artikel 4 onder 2 bedoelde annuïteit, zodra de voor afschrijving van de bouwkosten aangenomen termijn is verstreken.

(2) Zij kan verder worden verminderd wanneer een deel van het gebouw aan zijn bestemming wordt onttrokken.

Artikel 7.

(1) De huurwaarde kan worden verhoogd wanneer belangrijke kosten zijn gemaakt voor noodzakelijke verbouwing, vernieuwing en/of uitbreiding van het gebouw, een en ander ter beoordeeling van den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken.

(2) De verhooging wordt alsdan op dezelfde wijze berekend als gold het een schatting van de huurwaarde op de basis van de door voornoemd. Departementshoofd goedgekeurde kosten van de plaats gehad hebbende verbouwing, vernieuwing en/of uitbreiding.

(*) d. z. gebouwen opgetrokken van tijdelijke materialen

Artikel 8.

(1) De huurwaarde van scholen, waarvoor reeds huursubsidie wordt genoten, kan worden herzien op den voet van deze regelen. De afschrijvingstermijn, bedoeld in artikel 4, wordt alsdan gerekend te zijn ingegaan op den 1sten Januari van het jaar, over hetwelk ten behoeve van de huisvesting der school in hetzelfde gebouw voor het eerst huursubsidie werd toegekend. Die termijn wordt verminderd met het tijdvak, gedurende hetwelk het gebouw voor de school in gebruik is geweest zonder genot van huursubsidie.

(2) Wanneer geen herziening van de huurwaarde op den voet van deze regelen heeft plaats gehad, blijft de laatstelijk vastgestelde huurwaarde slechts van kracht tot tijd en wijle de aflossingstermijn, die bij die vaststelling als grondslag van berekening heeft gediend, is verstreken, waarna de huurwaarde wordt verminderd met het bedrag der bij de berekening aangenomen annuïteit.

Artikel 9.

De aanvragen om subsidie- of subsidieherziening dienen ten genoegte van den Directeur van Onderwijs en Eeredienst zooveel mogelijk vergezeld te gaan van gedocumenteerde gegevens, die voor de bepaling van de huurwaarde noodzakelijk zijn en waartoe in hoofdzaak zijn te rekenen:

- a. een plattegrondteekening in 3-voud van het terrein met de bebouwing, op geen kleiner schaal dan 1 à 200,
- b. opgave van het jaar van aankoop van het perceel en oprichting der gebouwen,
- c. opgave van den aard der gebouwen,
- d. opgave eventueel van het besluit, waarbij de laatste huursubsidie werd verleend en het bedrag daarvan.

Ten tweede: Te bepalen dat artikel 1 van dit besluit wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 Januari 1924.

Afschrift enz.

No. 10646b.

II

DE DIRECTEUR VAN ONDERWIJS EN EEREDIENST.

No. 21848/IV.

Weltevreden, den 2den Juli 1924.

Gelezen enz.;

Gelet op artikel 3 van de Regelen voor de schatting van de huurwaarde van particuliere schoolgebouwen, vastgesteld bij het dezerzijdsch besluit van 5 Juni 1924 No. 18526/IV;

Heeft besloten:

Vast te stellen ondervolgende tabel voor de vaststelling van den rentevoet, bedoeld in artikel 3 der bovengenoemde Regelen:

Tijdperk, waarin de ingebruikneming van het gebouw valt.	%	Toelichting.
voor 1 Jan. 1921	5.5	Voor woonhuizen en voor scholen in woonhuizen ondergebracht binnen de gemeenten Batavia en Meester Cornelis te nemen voor a): 6.5 en voor b) 7.
van 1 Jan. 1921 – 1 Jan. 1922	6.5	
vanaf 1 Jan. 1922	a) 7.	
voor bedragen beneden f 8000.—.....	—	
vanaf 1 Juli 1923.....	b) 7.5	

Afschrift enz.:

No. 10647. INSTRUC TIËN. ONDERWIJS (EUROPEESCH LAGER). Nadere wijziging van de Europeesche schoolinstructie.

No. 20369/IIa.

Weltevreden, den 20sten Juni 1924.

DE DIRECTEUR VAN ONDERWIJS EN EEREDIENST.

Gelezen enz.;

Heeft besloten:

Eerstelijk: De Europeesche Schoolinstructie, vastgesteld bij artikel 1 van het dezerzijdsch besluit van 1 October 1894 No. 9457 (Bijblad op het Staatsblad No. 4989), zooals zij sedert is gewijzigd en aangevuld, nader te wijzigen als volgt:

I. De tweede alinea van artikel 33 wordt gelezen als volgt:

De duplicaat-aanvraag en de factuur van leermiddelen worden bij accoord-bevinding door het hoofd der school voor ontvangst geteekend; de duplicaat-aanvraag wordt overgelegd bij de in alinea 2 van artikel 39 dezer instructie bedoelde jaarlijksche verantwoording over den inventaris der school, de factuur dadelijk teruggezonden aan den Administrateur van het Depôt van Leermiddelen te Weltevreden. Bij niet-accoordbevinding teekent het hoofd der school op de beide bovengenoemde stukken voor de artikelen, die het inderdaad ontvangen heeft en vermeldt daarop tevens, wat niet in zijn bezit is gekomen. Zoowel de duplicaat-aanvraag als de factuur worden in dat geval aan het Departement gezonden.

II. In de 2e alinea van artikel 39 vervalt achter de woorden „behalve die van” het woord „leermiddelen”.

Ten tweede: In het dezerzijdsch besluit van 9 Januari 1923 No. 1002/IIa *) de volgende wijzigingen aan te brengen:

I. in A onder III eerste regel vervallen de woorden „a en”.

II. B onder c wordt gelezen als volgt:

„In de bijlagen VIIa, XIII en XIV (onderscheidenlijk artikel 13 sub 2 en artikel 27 sub b en c) vervallen de kolommen en aantekeningen over de schoolgeldverhoogingen”.

Afschrift enz.;

No. 10648. GENEESKUNDIGE DIENST (BURGERLIJKE).

Quarantaine maatregelen tot tegengaan van besmetting vanuit met pest besmette havens.

No. 7890.

Weltevreden, den 25sten Juni 1924.

DE HOOFDINSPECTEUR, HOOFD VAN DEN BURGERLIJKEN GENEESKUNDIGEN DIENST.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Heeft besloten:

In artikel 5 van het dezerzijdsch besluit van 18 October 1921

*) Bijblad op het Staatsblad no. 10268.

No. 13628 (Bijblad No. 9940) mede op te nemen de Philippijnsche havens:

Manila en Cebu.

Afschrift enz.;

No. 10649. ONDERWIJS. BURGERLIJKE GENEESKUNDIGE DIENST. Wijziging van het programma van den leergang voor de opleiding van analysten en van controleurs voor de volksgezondheid.

No. 8245. Weltevreden, den 4den Juli 1924.

DE HOOFDINSPECTEUR, HOOFD VAN DEN BURGERLIJKEN GENEESKUNDIGEN DIENST.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Heeft besloten:

Gerekend van 1 Juli 1924 te bepalen dat de lesuren voor

a. scheikunde

b. wetskennis

a. en b. genoemd bij artikel 3 onder

a. A

b. C.

a. en b. van het bij het dezerzijdsch besluit van 5 October 1921 No. 12919 (Bijblad No. 9880), zooals dit besluit sedert is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij het dezerzijdsch besluit van 20 Januari 1923 No. 829 (Bijblad No. 10272) vastgestelde leerprogramma van den leergang voor de opleiding van:

a. chemisch analyst

b. controleur voor de Volksgezondheid

a. en b. worden geregeld als volgt:

a. (In de eerste klasse vier uren, in de tweede klasse zes uren en in de derde klasse vijf uren per week).

b. (In de eerste, tweede en derde klasse één uur per week, met dien verstande dat dit vak in de derde klasse alleen zal worden onderwezen gedurende de drie laatste maanden van het cursusjaar).

Afschrift enz.;

**No. 10650. ONDERWIJS. BURGERLIJKE GENEESKUN-
DIGE DIENST.** Programma voor den leergang
voor de opleiding van analysten en van contro-
leurs voor de volksgezondheid.

No. 8731.

Weltevreden, den 15den Juli 1924.

**DE HOOFDINSPECTEUR, HOOFD VAN DEN BURGER-
LIJKEN GENEESKUNDIGEN DIENST.**

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Heeft besloten:

Eerstelijk: Te bepalen dat gedurende het schooljaar 1924—1925 de lessen voor natuurkunde, genoemd bij artikel 3 onder B van het bij het dezerzijdsch besluit van 5 October 1921 No. 12919 (Bijblad No. 9880) (zooals dit besluit sedert is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij het dezerzijdsch besluit van 4 Juli 1924 No. 8245) vastgestelde leerprogramma van den leergang voor de opleiding van bacteriologisch analist, worden geregeld als volgt:

(In de eerste klasse twee uren per week).

Afschrift enz.

No. 10651. ONDERWIJS. SCHOLEN. REGLEMENTEN. Naderwijziging van het in Bijblad No. 9847 opgenomen reglement voor de cultuurscholen.

No. 6847/A.

Buitenzorg, den 15den Juli 1924.

**DE DIRECTEUR VAN LANDBOUW, NIJVERHEID EN
HANDEL.**

Gelezen enz.;

- Gelet op het Gouvernementsbesluit van 24 Augustus 1921, No. 44; Overwegende, dat het wenschelijk is gebleken de overgangsexamens op de Cultuurscholen af te schaffen;

Heeft besloten:

Het bij het dezerzijdsch besluit van 14 October ¹⁾; No. 10767/A vastgestelde en bij het dezerzijdsch besluit van 30 Juni 1923 No. 6321/A ²⁾ gewijzigde reglement voor de Cultuurscholen (opgenomen in nummer 9847 van het Bijblad op het Staatsblad), nader te wijzigen als volgt:

I. Artikel 23 wordt gelezen als volgt:

„1. De leerlingen van de 1e en 2e klasse, die op het 4e rapport „geen enkel cijfer onvoldoende hebben, worden tot de hoogere „klasse bevorderd. Over de overigen wordt na bespreking in een „vergadering van het Hoofd met het onderwijzend personeel der „school gestemd. Bij staking van stemmen is de stem van het „Hoofd beslissend”.

„2. Van de leerlingen van de 3e klasse der school wordt jaarlijks „aan het eind van het schooljaar, ten overstaan van de commissie „van toezicht of van een of meer leden uit haar midden, een open- „baar examen afgenomen ter verkrijging van een getuigschrift, „waaruit blijkt, dat zij het onderwijs aan de betrekkelijke afdee- „ling der cultuurschool met vrucht hebben gevolgd”.

„3. De dagen, waarop de onder 2 bedoelde examens worden af- „genomen, worden door het Hoofd tijdig bekend gemaakt. Alle „leden van de Commissie van Toezicht en de Inspecteur van het „Landbouwonderwijs worden door hem, onder toezending van een „programma van het examen, tijdig tot bijwoning uitgenoodigd”.

II. In het eerste lid van artikel 24 worden de woorden „lid 4” vervangen door de woorden „lid 2”.

Afschrift enz.;

No. 10652. HOUT. KEURING. Regelen voor de keuring van voor export naar Australië bestemd hout.

No. 7034/B.

Buitenzorg, den 19den Juli 1924.

DE DIRECTEUR VAN LANDBOUW, NIJVERHEID EN
HANDEL.

Gelezen enz.;

Gelet enz.;

Heeft besloten:

Met buitenwerking stelling van de bij § II van het dezerzijdsch

¹⁾ 1921.

²⁾ Bijblad no. 10423.

besluit van 19 Mei 1924 No. 4842/A vastgestelde keuringsregelen, vast te stellen de volgende regelen voor de keuring van voor export naar Australië bestemd hout.

1. De keuring geschiedt door daartoe door den Hoofdinspecteur, Hoofd van den dienst van het Boschwezen, aangewezen ambtenaren van dien dienst.

2. De keuring betreft:

- a. voor op korten termijn te verschepen hout: de aanwezigheid van levende boorders of andere houtvernielende insecten en/of de sporen van aantasting daarvan;
- b. voor hout te verschepen na minstens 3 maanden: den duur van beligging en de aanwezigheid van levende boorders of andere houtvernielende insecten.

3. Voor de keuring komt alleen in aanmerking bezaagd of op andere wijze bewerkt hout van ten hoogste 15 centimeter (6'') dikte.

4. Het te keuren hout moet vrij van bast zijn en zoodanig opgeslagen, dat een nauwkeurig onderzoek door den keuringsambtenaar mogelijk is, zoodat dus gelegenheid moet bestaan om de afzonderlijke stapels van alle kanten te bezichtigen en om de eventueel voor bemonstering benodigde houtwerken te voorschijn te doen halen.

5. Aanvragen om keuring moeten schriftelijk, op zegel van f 1.50, worden gericht tot den betrokken keuringsambtenaar of, indien nog geen keuringsambtenaar is aangewezen, tot den Hoofdinspecteur voornoemd, onder opgave van soort, aantal, afmetingen, merken of nummers en ligplaats der houtwerken en verder onder opgave van de mededeeling of de houtwerken al dan niet binnen drie maanden verscheept moeten worden en dus keuring volgens 2a of 2b wordt verlangd, en in het eerste geval onder opgave van den verschepingsdatum.

6. Na ontvangst eener aanvraag tot keuring volgens 2a begeeft de keuringsambtenaar zich tijdig naar de plaats waar het hout ligt en doet de houtwerken van merken en datumcijfers voorzien.

7. De keuring bedoeld onder 2a geschiedt op de(n) dag(en) van het merken, hoogstens één week vóór den dag van verscheping.

8. Tenzij de aanwezigheid van levende boorders of andere houtvernielende insecten en/of de sporen van aantasting daarvan reeds dadelijk blijken, worden de te keuren partijen hout dadelijk be-

monsterd. Het aantal monsters, dat uit elke partij genomen moet worden, bedraagt bij een aantal houtwerken van 100, 200, 300 en 400 of meer onderscheidenlijk 75, 90, 95 en 100. De monsters moeten bestaan uit geheele planken, platen enz. en zoo gelijk mogelijk over de partij verdeeld gekozen worden.

9. Indien bij de onder 8 bedoelde keuring geen levende boorders of andere houtvernielende insecten en/of sporen daarvan in het hout aanwezig worden bevonden, wordt ter zake door den keuringsambtenaar een op zegel van *f* 1.50 gesteld certificaat afgegeven, overeenkomstig het aan dit besluit gehecht model.

10. Wanneer in een partij hout wel levende boorders of andere houtvernielende insecten en/of sporen daarvan worden aangetroffen, kan dadelijk mondeling of schriftelijk keuring volgens 2b worden verzocht. De keuring heeft dan plaats alsof dadelijk keuring volgens 2b was gevraagd.

11. Na ontvangst eener aanvraag tot keuring volgens 2b, begeeft de keuringsambtenaar zich zoo spoedig mogelijk naar de plaats waar het hout ligt en doet de houtwerken merken en van datumcijfers voorzien.

12. De eigenlijke keuring volgens 2b geschiedt minstens drie maanden na het merken en hoogstens een week vóór de verscheping. Indien de keuring volgens 2b overeenkomstig het onder 10 bepaalde is verzocht, geldt de dag van merken en keuring volgens 2a als dag van merken. Van den datum, waarop de verscheping zal plaats hebben, moet de eigenaar of houder van het hout zoo tijdig mogelijk kennis geven aan den keuringsambtenaar.

13. Tenzij de aanwezigheid van levende boorders of andere houtvernielende insecten reeds dadelijk blijkt, worden de te keuren partijen hout bemonsterd. Het aantal monsters, dat uit elke partij genomen moet worden, bedraagt bij een aantal houtwerken van 100, 200, 300 en 400 of meer onderscheidenlijk 75, 90, 95 en 100. De monsters moeten bestaan uit geheele planken, platen enz. en zoo gelijk mogelijk over de partij verdeeld gekozen worden.

14. Indien bij de onder 12 bedoelde keuring geen levende boorders of andere houtvernielende insecten in het hout aanwezig worden bevonden, wordt terzake door den keuringsambtenaar een op zegel van *f* 1.50 gesteld certificaat afgegeven overeenkomstig het aan dit besluit gehecht model.

15. Wanneer in een partij hout levende boorders of andere houtvernielende insecten worden aangetroffen, kan opnieuw keuring

plaats hebben, nadat de aangetaste houtwerken uit de partij verwijderd zijn.

16. Indien aan het merken, het bemonsteren en hetgeen ter beoordeeling van den keuringsambtenaar verder noodig is in het belang van een goede keuring, kosten verbonden zijn, komen deze ten laste van den eigenaar of houder van het hout.

17. De onder 16 bedoelde kosten, zoomede de ingevolge het Gouvernementsbesluit van 1 Februari 1924 No. 3 verschuldigde vergoedingen wegens keurloon ad 25 cent per kubieke meter gekeurd hout, en wegens transport- en verblijfkosten bij keuring buiten de standplaats van den keuringsambtenaar, al welke kosten en vergoedingen ook verschuldigd zijn, indien geen certificaat als bedoeld onder 9 en 14 wordt afgegeven, moeten worden voldaan na het merken bedoeld onder 6 en 11, behoudens wat aangaat de kosten en vergoedingen, betrekking hebbende op de keuringen bedoeld onder 12 en 15, welke moeten worden betaald dadelijk na die keuringen.

18. De onder 17 bedoelde kosten en vergoedingen moeten in 's Lands kas worden gestort door tusschenkomst van den betrokken keuringsambtenaar. Vóórdat de voldoening van het verschuldigde heeft plaats gehad, wordt niet tot uitgifte van het certificaat overgegaan.

19. Van alle verrichte keuringen geeft de keuringsambtenaar kennis aan den Directeur van het Boschproefstation onder mededeeling van eventueel bij de keuring ondervonden moeilijkheden, de wijze waarop deze ondervangen zijn en verdere bijzonderheden. Van afgekeurde partijen hout zendt hij aan dien Directeur tevens monsters van de afgekeurde houtwerken.

20. Het model van het merk, als bedoeld onder 6 en 11 wordt door den Hoofdinspecteur, Hoofd van den dienst van het Boschwezen, vastgesteld.

Afschrift enz.

DEPARTEMENT VAN LANDBOUW, NIJVERHEID EN HANDEL IN
NEDERLANDSCH-INDIË.

DEPARTMENT OF AGRICULTURE, INDUSTRY AND COMMERCE IN
THE NETHERLANDS EAST INDIES.

Dienst van het Boschwezen.

Service of Forestry.

Keuringscertificaat.

Certificate of Inspection.

..... (1) 192....

Ik verklaar hierbij, dat ik persoonlijk gekeurd heb
I hereby certify that I have personally inspected (2) ..... M³

..... Bd. ft. .... ou. ft. .... (3)

te ..... voor verschepping
at ..... for shipment
naar ..... ten verzoeke
to ..... at the request
van ..... en dat ik heb bevonden
of ..... and have found

dat bedoelde ..... (3) gemerkt
said ..... marked .....

a. vrij van levende boorders of sporen van boorderaantasting waren
were free from living borers and signs of borer infestation

b. belegen zijn geweest gedurende ..... maanden en vrij van
were seasoned during ..... months and free from

levende boorders waren
living borers

op
on

Gekeurd
Inspected ..... (1) 19.....

De Gouvernements-keuringsambtenaar,
Authorized Lumber Inspector

Geviseerd door:

Vised by, ...

.....

(1) Plaats en datum.

(2) Hoeveelheid.

(3) Soort hout (timmerhout, dwarsliggers enz.)
(lumber, ties etc.)

(4) Handteekening.

No. 10653. NEDERLANDSCH-INDISCHE VEEARTSEN-SCHOOL. REGLEMENTEN. Wijziging van artikel 3 van het in Bijblad No. 10470 opgenomen Reglement voor de Nederlandsch-Indische Veeartsenschool.

No. 7328/A. Buitenzorg, den 26sten Juli 1924.

**DE DIRECTEUR VAN LANDBOUW, NIJVERHEID EN
HANDEL.**

Gelezen enz.;

Gelet op het Gouvernementsbesluit van 5 October 1918 No. 45,
Heeft besloten:

Te bepalen, dat het 6e lid van artikel 3 van het bij dezerzijdsch besluit van 23 Juli 1923, No. 7190/A vastgestelde en in Bijblad No. 10470 opgenomen Reglement voor de Nederlandsch-Indische Veeartsenschool wordt vervangen door het volgende:

6. Gedurende de vacanties mogen de leerlingen van de eerste twee klassen zich naar hunne families begeven, mits zorgdragende, dat zij bij den aanvang der lessen weer tegenwoordig zijn. Deze bepaling is op de leerlingen der derde klasse slechts in zooverre van toepassing als daartoe in verband met kliniekwerkzaamheden door den Directeur der school toestemming kan worden verleend.

Afschrift enz.

No. 10654. VOORSCHOTTEN. Geen voorschot uit 's Lands kas wordt verleend terzake van de door een vendumeester der 2e klasse betaalde gerechts- en deurwaarderskosten voor de gerechtelijke invordering van venduschulden.

RONDSCHRIJVEN

van

DEN DIRECTEUR VAN FINANCIËN.

Aan

de Hoofden van Gewestelijk Bestuur.

No. 87/V 21/6/7. Weltevreden, den 29sten Juli 1924.

Het is voorgekomen, dat door een vendumeester der 2e klasse

declaratiën werden ingediend ter bekoming van voorschot uit 's Lands kas wegens door hem uit eigen middelen voorgeschoten gerechts- en deurwaarderskosten voor de gerechtelijke invordering van venduschulden.

Aangezien echter ingevolge het 2e lid van de artikelen 35 en 36 van de Vendu-instructie de kosten van invordering van venduschulden, voor zoover die niet op den schuldenaar kunnen worden verhaald, zonder eenig onderscheid ten laste van den vendumeester der 2e klasse komen, is de betaalbaarstelling van gemeld voorschot geweigerd.

Het heeft immers geen zin om, waar zelfs in de gevallen, dat het Hoofd van Gewestelijk-Bestuur ingevolge het 2e lid van artikel 35 van genoemde Instructie de inning der vorderingen ter hand neemt, de daarmede gepaard gaande kosten moeten worden bestreden uit het in 's Lands kas aanwezige aandeel van den vendumeester in het vendusalarij enz., dus *niet* uit landsgeld worden voorgeschoten, in de gevallen waarin de vendumeester der 2e klasse zelf de vorderingen int die kosten eerst uit 's Landskas voor te schieten om die dan later weder van het executierendement in te houden, dan wel, indien dat rendement daartoe niet toereikend is, het verschil weder van hem terug te vorderen, wat niet onbelangrijke en geheel onnoodige administratieve werkzaamheden veroorzaakt, terwijl er voorts ook geen voorschrift bestaat, hetwelk het Gouvernement tot het voorschieten van zoodanige kosten aan den vendumeester der 2e klasse verplicht.

Mitsdien behoort het 2e lid van hoogergemeld artikel 35 der Vendu-Instructie aldus te worden opgevat, dat de vendumeester der 2e klasse, die venduvorderingen zelf gerechtelijk doet invorderen, zulks doet op eigen rekening en risico en derhalve de kosten daarvan *uit eigen middelen* behoort voor te schieten.

Onder mededeeling van het vorenstaande, heb ik de eer

UHoogEdelGestrenge
 ————— uit te noodigen in voorkomende gevallen wel
 UWelEdelGestrenge
 daarmede rekening te willen houden.

De Directeur van Financiën,
 Voor den Directeur:
 De Wd. Secretaris,
 STRÜBEN.

No. 10655. ONTVOOGDING. Overdracht van bevoegdheid inzake het beleggen van herverkiezingsbijeenvorsten ter voorziening in de betrekking van dessahoofd in de afdeeling Pasoeroean op den betrokken Régent.

No. 663.

Pasoeroean, den 18den Juli 1924.

DE RESIDENT VAN PASOEROEAN.

Gelezen het Gouvernementsbesluit van 31 Januari 1920 No. 46 (Staatsblad No. 44), waarbij ingevolge artikel 1 der ordonnantie van 25 September 1918 (Staatsblad No. 674), de afdeeling Pasoeroean is aangewezen als afdeeling, waarin de in artikel 1 van Staatsblad 1918 No. 674 bedoelde overdracht van bevoegdheden kan plaats vinden;

Gelet op het Gouvernementsbesluit van 19 Juni 1922 No. 32 (Staatsblad No. 438), waarbij de lijst van onderwerpen bedoeld bij artikel 1 van het Inlandsch ontvoogdingsbesluit (Staatsblad 1921 No. 310) is uitgebreid o.m. met het navolgend nummer: „12 het beleggen van een verkiezingsbijeenvorst, ter voorziening in de betrekking van dessahoofd”

Nog gelet op artikel 1 van bovenvermelde ordonnantie in Staatsblad 1918 No. 674, op artikel 6(3) van het Reglement in Staatsblad 1907 No. 212, zooals dat Reglement sedert is gewijzigd en aangevuld, zoomede op zijne besluiten van 27 Februari 1913 No. 3054/9 en 28 September 1922 No. 819;

Nog gelezen enz.

Heeft besloten:

Te bepalen, dat met ingang van 1 Januari 1924 in het Regentschap Pasoeroean, afdeeling van dien naam, de betrokken Regent bevoegd is tot het beleggen van herverkiezingsbijeenvorsten ter voorziening in de betrekking van dessahoofd bedoeld bij artikel 6 lid 3 van het Reglement in Staatsblad 1907 No. 212, zooals dat Reglement sedert is gewijzigd en aangevuld.

Afschrift enz.

No. 10656. DESABESTUREN. SEMARANG. Schadeloosstelling van de besturen der tot het voormalige land Kalinjamat behoord hebbende desa's voor het gemis van ambtsvelden.

BESLUIT.

No. 30. Tjipanas, den 14den September 1924.

Gelezen, enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met wijziging in zooverre van het besluit van 14 Januari 1899 № 24, zooals dat gelezen moet worden in verband met de besluiten van 30 Maart 1920 № 74 en 27 Januari 1922 № 60, te bepalen, dat de ten behoeve van de besturen der tot het voormalige land Kalinjamat (residentie Semarang) behoord hebbende desa's beschikbaar gestelde som als schadeloosstelling voor het gemis van ambtsvelden, zal bedragen f 7170.— (zeven duizend een honderd zeventig gulden) 's jaars;

met opdracht aan den resident van Semarang om voor de verdeling van die som overeenkomstig den aan dit besluit gehechten staat jaarlijks het noodige te verrichten.

Ten tweede: enz.

Uittreksel, enz.

NAMEN DER DESAS.	Desa-hoofden.		Tjarks.		Kantloover's.		Kelapa's.		Pelangan's.		Mofla's.		Totaal.			
	Amts- veld a f 45.— per bouw.	Aanspraak hebbende op hoeveel bouws.	Amts- veld a f 45.— per bouw.	Aanspraak hebbende op hoeveel bouws.	Amts- veld a f 45.— per bouw.	Aanspraak hebbende op hoeveel bouws.	Amts- veld a f 45.— per bouw.	Aanspraak hebbende op hoeveel bouws.	Amts- veld a f 45.— per bouw.	Aanspraak hebbende op hoeveel bouws.	Aanspraak hebbende op hoeveel bouws, maron a f 7.50 per bouw.	Amts- velden.		Maron- velden.	Geldswaardig bedrag.	
Pelangan-We- tan.....	3	4	2	1	3	3	1	1/2	1	4	1	3	8 1/3	12 1/2	476.25	
Roba an.....	3	4	2	3	7	7	2	2	2	2	3	120	16	24 1/2	908.75	
Manjarading...	2	3	2	2	3	3	3	3	2	2	2	60.	9	15	617.50	
Bakalan.....	3	4	2	3	3	4	4	4	3	3	2	90.	18	11 1/2	652.50	
Sbandang.....	3	4	2	3	3	3	4	5	3	3	2	90.	15-	18 1/2	701.25	
Bandaeng-vele (gehucht Ba- toedarat).....	—	—	—	1	112	1	1	1	1	1	1	7.50	2	3 1/2	116.25	
Poerwogondo...	1	3	2	3	3	3	5	5	3	3	2	90.	12 1/2	19 1/2	708.75	
Kraenk.....	2	5	2	3	4	5	5	5	2	2	2	120	13 1/2	21 1/2	708.75	
Norogjosso.....	3	4	2	3	3	3	6	6	4	4	2	120	15	22 1/2	848.75	
Poelodarat (ge- hucht Djattha- rat).....	—	—	—	1	112	1	1	1	1	1	1	7.50	3	5 1/2	176.25	
Gerdoe.....	1	2	2	1	1	1	2	2	2	2	1	60.	7	10 1/2	883.75	
Krygan.....	1	3	2	3	3	3	6	6	4	4	2	120.	15	23 1/2	991.25	
	10	27	38	71	530	10	10	20	7000.	36	28	39	71462.50	48	48	

Mij bekend:

De wd. Algemeene Secretaris,
G. R. ERDBRINK.

No. 10657. RECHT VAN OVERSCHRIJVING. Toelichting op de ordonnantie op het recht van overschrijving (Staatsblad 1924, No. 291) ⁽¹⁾.

In afwachting van de in verband met het Koninklijk Besluit van 10 Januari 1912 No. 42 te treffen nieuwe regeling van de openbaarmaking van den rechtstoestand van onroerende zaken en schepen, welke gepaard zal gaan met de intrekking van de ordonnantie op de overschrijving van den eigendom van vaste goederen en het inschrijven van hypotheken op dezelve in Nederlandsch-Indië, van 21 April 1834 (Staatsblad No. 27), die, herhaaldelijk gewijzigd, tot nu van kracht is geweest, is het wenschelijk gebleken de bepalingen van fiscaal aard op de in- en overschrijving van vaste goederen en schepen betrekking hebbende los te maken van de regeling van de burgerrechtelijke zijde dezer aangelegenheid en neer te leggen in een afzonderlijke ordonnantie. In de sedert tot stand gekomen ordonnantie in Staatsblad 1924 No. 291 zijn de bestaande fiscale bepalingen door nieuwe vervangen, daar de herhaaldelijk aangebrachte wijzigingen aan de duidelijkheid en overzichtelijkheid der regeling hebben te kort gedaan.

In hoofdzaak handhaaft de nieuwe ordonnantie de hoofdlijnen der bestaande regeling. Een min of meer ingrijpende verandering is aangebracht doordat de verpondingswaarde der vaste goederen als grondslag voor de heffing van het recht van overschrijving werd vervangen door de verkoopwaarde, met dien verstande dat de verpondingswaarde nog als minimum gehandhaafd bleef.

Die verandering is echter minder groot dan men bij oppervlakkige kennismaking der regeling zou meenen. Immers ook onder de bestaande verordening komt ingeval van koop en verkoop de koopprijs als grondslag voor de berekening van het recht van overschrijving in aanmerking telkens wanneer die koopprijs de verpondingswaarde overtreft (art. 6b) en vervult de verpondingswaarde de rol van een waarborg tegen te lage opgave van dien koopprijs (verg. ook het oorspronkelijk artikel 6 der ordonnantie van 1834 Staatsblad No. 27). Waar in den tegenwoordigen tijd

⁽¹⁾ Noot.

Deze toelichting stemt, behoudens enkele weglatingen geheel overeen met de officieele toelichting op het Ontwerp der Ordonnantie.

de koopprijs meestal hooger is dan de verpondingswaarde zullen zij die den koopprijs naar waarheid opgeven het recht over meer dan de verpondingswaarde voldoen. Daarentegen zouden zij die er niet tegen opzien onjuiste opgaven dienaangaande te verstrekken, in de bestaande bepalingen de gelegenheid vinden zonder vrees voor zware boeten zich aan hun betalingsplicht over een hooger bedrag dan de verpondingswaarde te onttrekken. Dit te voorkomen is het doel van de aangebrachte wijziging. Door uitbreiding van de tot dusver slechts in enkele gevallen bestaande bevoegdheid de verkoopswaarde door deskundigen te doen vaststellen, en die schatting aan de rechtsheffing ten grondslag te leggen, gepaard met de oplegging van een tweevoudige verhooging over het te min betaalde recht, zal men deze belastingontduikers kunnen achterhalen. Het kwam echter wenschelijk voor veiligheidshalve naast deze bevoegdheid tot het doen vaststellen der verkoopswaarde door deskundigen de verpondingswaarde als minimum voor de heffing van het recht van overschrijving te handhaven, daar de verpondingswaarde een bij de heffing van het recht reeds bekende en daarom dadelijk aan te wenden maatstaf voor de waarde is. De werking van dit beginsel is echter voor verkoop in het openbaar verzacht door de gelegenheid te openen tot teruggaaf, indien aan den Hoofdinspecteur van Financiën wordt aangetoond dat de verkoopswaarde lager is (art. 20 letter c). Zie daarvoor onder de bestaande verordening art. 6b 1e en art. 6b lid 2.

Ook bij ruiling, schenking, scheiding, inbreng in een vennootschap enz. is heffing over de verkoopswaarde aangenomen, welke verkoopswaarde door partijen zal moeten worden opgegeven. (verg. art. 14 lid 2; zie ook art. 19 lid 2). Zoodanige heffing komt rationeeler voor dan die over de somtijds ver bij de verkoopswaarde achterblijvende verpondingswaarde. Deze laatste waarde zal echter ook hier als minimum voor de heffing behouden blijven (artikel 7 lid 8).

Het overschrijvingsrecht is tevens een belasting op de verkrijging bij erfenis of legaat van vaste goederen en schepen, nagelaten door Inlanders en Vreemde Oosterlingen. Ook voor deze heffing is de verpondingswaarde der vaste goederen als grondslag voor de heffing vervangen door de verkoopswaarde, behoudens de handhaving van de verpondingswaarde als minimum. Waar

ook voor de heffing van successierecht van de nalatenschappen van Europeanen ingevolge de ordonnantie op het recht van successie (Staatsblad 1901 No. 471) de verkoopwaarde der goederen als grondslag geldt, ligt die vervanging bovendien in den geest van het streven naar unificatie.

Evenals in de bestaande ordonnantie wordt ook in de nieuwe ordonnantie de belasting gelegd op de overeenkomsten tot overdracht van onroerende goederen en op de akten van in- en overschrijving van schepen.

In Nederland is bij de Registratiewet 1917 het stelsel aanvaard dat de akte houdende overdracht onder bezwarenden titel van onroerende zaken met een evenredig registratierecht, daar bedragende $2\frac{1}{2}\%$ van de verkoopwaarde, is belast (art. 27). Dat stelsel kan in verband met de andere wijze van levering van onroerende zaken in Nederlandsch-Indië niet gevolgd worden. Hier te lande heeft men slechts de keus tusschen een heffing van de overeenkomst tot overdracht of een heffing van de akte van in- en overschrijving.

De ordonnantie van 1834 huldigde aanvankelijk het laatste stelsel, doch in 1885 werd daarvoor het eerste stelsel in de plaats gesteld.

De gronden daarvoor vindt men vermeld in Bijblad 4210.

Voor de onroerende goederen is ook in de nieuwe ordonnantie dat stelsel behouden. Daardoor kunnen verzuimde overschrijvingen worden achterhaald door toepassing van fiscale maatregelen, waarbij verhooging van belasting wordt opgelegd. Immers het gevaar bestaat dat een koper, die de gekochte zaak weer van de hand doet, ter besparing van het recht van overschrijving het goed niet op naam laat brengen, terwijl de nieuwe verkrijger met verzwijging van de ware toedracht der feiten het goed rechtstreeks van den oorspronkelijken eigenaar op zijn naam laat overschrijven. Naar de thans ontworpen bepalingen stelt men zich door zoodanige handelwijze aan de heffing van verhooging ten bedrage van het tweevoud van het recht bloot (art. 11).

Voor schepen gold oorspronkelijk hetzelfde stelsel als voor vaste goederen. (Zie Staatsblad 1885 No. 103 en Staatsblad 1901 No. 420). In 1908 is daarvoor in de plaats gesteld een stelsel, waarbij de akte van in- of overschrijving aan de rechtsheffing ten grondslag werd gelegd (zie Staatsblad 1908 No. 651). De

aanleiding tot deze verandering van stelsel was de wensch om in afwijking van de destijds bestaande jurisprudentie ook de inschrijving van schepen die buiten Nederlandsch-Indië worden aangekocht te treffen. De inschrijving van nieuw gebouwde schepen bleef van recht van overschrijving vrij. Dit stelsel is thans ook gevolgd. Niet ontkend kan worden dat het voor onroerende goederen daartegen aangevoerde bezwaar van verzwegen tusschenovergangen ook hier niet denkbeeldig is en in de praktijk meermalen aan het licht is gekomen. Dit bezwaar is echter — wjl het finantieel belang van het Land in dit opzicht bij schepen van weinig beteekenis is — niet van voldoende gewicht geacht om het in 1908 aanvaarde stelsel weder te verlaten.

Dat stelsel is destijds — afgescheiden van het reeds vermelde motief met betrekking tot in het buitenland aangekochte schepen — verdedigd met een beroep op het principieel onderscheid tusschen de openbaarmaking van het eigendomsrecht van de hier te lande gelegen onroerende goederen eenerzijds en van schepen anderszijds, een onderscheid hierin gelegen dat schepen roerende zaken zijn voor welke in het algemeen de rechtsregel: „bezit geldt als volkomen titel” van kracht is. Waar de openbaarmaking hier te lande van den eigendom van schepen verband houdt met den wensch van den eigenaar het schip onder Nederlandsche vlag te laten varen en hier te lande daarvoor een zeebrief of jaarpas te erlangen (verg. daaromtrent art. 10 *La c* en art. 22 *La a* van Staatsblad 1905 No. 316) werd de opvatting verdedigd dat slechts dan overdrachten van die schepen voor belastingheffing in aanmerking kwamen, wanneer de nieuwe eigenaar hier te lande een zeebrief of jaarpas wenscht aan te vragen ten einde de Nederlandsche vlag te mogen voeren, tot bereiking van welk doel een overschrijving te zijnen name vereischt is. De overdracht van een schip aan iemand die het schip niet onder Nederlandsche vlag wil laten varen, en die derhalve geen overschrijving te zijnen name zal vragen, blijft volgens dit stelsel van belasting vrijgesteld.

Deze argumenten zijn zwaarwichtig genoeg geoordeeld om het verschil in stelsel tusschen de rechtsheffing bij overdracht van vast goed en bij overdracht van schepen te rechtvaardigen. Het genoemde bezwaar van belastingontduiking is bovendien grootendeels te ondervangen door een verscherpt toezicht op de afgifte van nieuwe zeebrieven en jaarpassen, waartoe het aanhangige

wijzigingsvoorstel betreffende de in Staatsblad 1905 No. 316 vervatte bepalingen de gelegenheid zal openstellen.

Onder de bestaande ordonnantie waren aanvankelijk alleen de overgangen van den eigendom van onroerende zaken belast. In 1885 werd ook het recht van opstal onder de werking der desbetreffende bepalingen gebracht (zie Staatsblad 1885 No. 103)

De motieven die er in 1885 toe hebben geleid om van een uitbreiding der belasting tot het erfpachtsrecht af te zien (zie Bijblad No. 4210) hebben thans hun kracht verloren. Daarom zijn in de nieuwe regeling alle zakelijke rechten op onroerende zaken — met uitzondering van het recht van grondrente en het recht van hypotheek — binnen de belasting betrokken. De uitzondering voor grondrenten gemaakt is bij art. 7 toegelicht.

Artikel 1.

Het recht van overschrijving dat krachtens de ordonnantie van 21 Februari 1873 (Staatsblad No. 38) werd geheven bij overschrijving van den z.g. agrarische eigendom, is afgeschaft bij de ordonnantie van 4 Februari 1907 (Staatsblad No. 98).

Bij overdracht van dien eigendom door een Inlander aan een niet-Inlander — na welke overdracht de eigendom zal beheerscht worden door de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek — wordt ook onder de bestaande ordonnantie het recht van overschrijving verschuldigd geacht. Ter voorkoming van allen twijfel dienaangaande schein het wenschelijk dit uitdrukkelijk te bepalen.

Daar ingevolge art. 18 der Indische Mijwet (Ind. Staatsblad 1899 No. 214) het op grond van de concessie verworven recht als een onroerende zaak wordt aangemerkt, zal naar de nieuwe regeling ook de overdracht dezer concessie aan het recht van overschrijving onderworpen zijn.

In No. 3 van het eerste lid is een tot heden niet bestaande beperking opgenomen met betrekking tot de nalatenschappen van Inlanders en Vreemde Oosterlingen die ingezetenen van Nederlandsch-Indië zijn. Op de nalatenschappen van niet-ingezetenen zijn de bepalingen van de ordonnantie op de rechten van successie en van overgang bij overlijden toepasselijk, krachtens welke bepalingen een recht van overgang wordt geheven van alle onroerende zaken, gelegen of gevestigd binnen Nederlandsch-Indië, verkregen uit den boedel van een niet-ingezetene, welk recht in de rechte lijn en tusschen echtgenooten met

kinderen 3 ten honderd en in andere gevallen 8 ten honderd bedraagt. Heffing daarnaast van een recht van overschrijving van de onroerende goederen en schepen nagelaten door Inlanders, en Vreemde Oosterlingen, die niet-ingezetenen waren, schept een door niets gemotiveerde ongelijkheid tusschen de niet-ingezetenen die hier te lande vaste goederen of schepen nalaten. Art. 60 lid 2 van de successie-ordonnantie (Staatsblad 1901 No. 471) zal na deze wijziging geen toepassing meer vinden. Over het ontstaan van deze bepaling vergelijkte men het slot van Bijblad 4210.

Artikel 2.

In deze bepaling is gestreefd naar een overzichtelijke samenvatting van de regelingen neergelegd in art. 6b en 7 No. 1 der bestaande ordonnantie. Analoge regelingen worden aangetroffen in de Nederlandsche Registratiewet 1917 (art. 32 tot 37 en 39 No. 2) met dit onderscheid dat daar te lande de inbreng van onroerende zaken in maat- of vennootschappen niet behoorende tot die welker kapitaal geheel of ten deele in aandeelen is verdeeld, niet belast wordt. Hier te lande gold oorspronkelijk eenzelfde stelsel (zie Staatsblad 1885 No. 103 ad art. 7 1°) doch nadat daarop bij Staatsblad 1900 No. 80 voor Vreemde Oosterlingen een afwijking was in het leven geroepen (verg. ook Staatsblad 1908 No. 651 ad art. 7 1°) werden bij Staatsblad 1914 No. 234 alle gevallen van inbreng in een maat- of vennootschap gelijkgesteld en werd het geheel der ingebrachte zaken aan recht van overschrijving onderworpen, onverschillig den landaard der betrokken personen en onverschillig ook of de maat- of vennootschap al dan niet rechtspersoonlijkheid bezit. Hoewel tegen het toen aanvaarde stelsel nog wel eenige bedenkingen zijn aan te voeren, kwam het niet wenschelijk voor, daarop thans terug te komen. Het motief dat geleid heeft tot de bij Staatsblad 1900 No. 80 aangebrachte wijziging — te weten de vrees voor ontduiking door Vreemde Oosterlingen van het recht van overschrijving dat geheven wordt bij hun overlijden, — geldt ook nu nog onverkort. En mocht te eeniger tijd besloten worden dit recht door een successierecht geheven van de geheele nalatenschap te vervangen, waardoor dus dit motief zou komen te vervallen, dan nog zal ernstig moeten worden overwogen, of niet het bestaande stelsel boven het Nederlandsche de voorkeur verdient met het oog op de hier te lande bestaande praktijk, die

bij uittreden van een der leden van de firma of kongsie geen overschrijving der ten name van de firma of kongsie staande goederen op de overblijvende leden kent.

Zie in verband hiermede het derde lid van artikel 4.

Artikel 3.

Buiten de hier genoemde zakelijke rechten kan op schepen nog voorkomen het zakelijk recht van hypotheek (art. 30 der Overgangsbepalingen Staatsblad 1848 No. 10). Zoodanig recht van hypotheek zal niet belastbaar zijn, daar het in dit artikel niet genoemd wordt.

Artikel 4.

In deze bepaling is eenigszins gewijzigd de regeling weer te vinden neergelegd in art. 7 1°, *b* lid 3, der bestaande ordonnantie. Analoge regeling vindt men — maar minder principieel — in art. 39 1° en art. 40 der Nederlandsche Registratiewet 1917.

Het tweede lid bevat een bepaling, welke dezelfde strekking heeft als art. 39, lid 2, van die wet.

Zie voor het derde lid hetgeen ad art. 2 is opgemerkt.

Artikel 5.

Deze bepaling breidt het recht van overschrijving verschuldigd van de nalatenschappen van Inlanders en Vreemde Oosterlingen uit tot het erfpachtsrecht. De motieven daarvoor zijn reeds hierboven aangegeven.

Van de toepassing op vruchtgebruik en gebruik is afgezien op grond van dezelfde motieven die daarvoor reeds zijn aangevoerd in Bijblad 4210. Bij de waardebepaling van den blooten eigendom zal met die rechten geen rekening worden gehouden. Zie art. 7 zevende lid. Ook voor het recht van overgang bij overlijden wordt in art. 38 der desbetreffende ordonnantie (Staatsblad 1901 No. 471) bepaald dat bij vererving van blooten eigendom de belasting wordt geheven over de waarde van den vollen eigendom.

Artikel 6.

De vermindering tot 2½% van de belasting, geheven ter zake van den inbreng van zaken in maat- of vennootschappen of vereenigingen, welker kapitaal geheel of ten deele in aandelen is

verdeeld, houdt verband met de ter zake van dien inbreng verschuldigde zegelbelasting ten bedrage van 2½% over het gestorte kapitaal (artikel 93 e.v.v. der Zegelverordening 1921).

Artikel 7.

Waarom de verpondingswaarde als grondslag voor de rechtsheffing door de verkoopwaarde is vervangen is reeds hierboven toegelicht.

Een bepaling als in art. 6b, lid 4, der bestaande ordonnantie is gemaakt voor het geval het onroerend goed tezamen en in één som is verkocht met goederen, die niet aan de betaling van het recht van overschrijving onderworpen zijn, kwam bij de nieuwe regeling niet noodig voor. Immers waar de vaststelling van het bedrag van den koopprijs met de lasten op bezwaren stuit, zal men zich bij de oplossing van die bezwaren van zelf door de verkoopwaarde van het verkochte laten leiden.

Voor ruiling is de regeling analoog aan art. 28 lid 1 der Nederlandsche Registratiewet 1917.

Dat maatregelen genomen moesten worden om te voorkomen dat het recht van overschrijving wordt ontgaan door het vestigen op de onroerende zaak van een grondrente, waardoor de verkoopwaarde wordt gedrukt, behoeft geen nadere toelichting. Het recht van grondrente zelf is in verband met deze regeling (in artikel 2) van het recht vrijgesteld. Dit is ook daarom rationeel te achten omdat vestiging eener grondrente in het wezen der zaak een vorm van credietverleening is.

Het vijfde lid van het artikel bevat een regeling analoog aan die welke in artikel 72 der Nederlandsche Registratiewet 1917 is vervat.

Het zevende lid werd reeds toegelicht bij artikel 5.

Artikel 8.

De vrijstelling voor de akten van inschrijving van nieuw gebouwde schepen, vervat in artikel 5, 2o der bestaande ordonnantie, is opgenomen met een toevoeging welke ten doel heeft ontduiking te voorkomen. In de praktijk is gebleken, dat men een schip dat reeds ingeschreven was, opnieuw als nieuw gebouwd schip liet inschrijven om het recht van overschrijving te ontgaan. Daarom is deze vrijstelling welke in het leven geroepen werd bij Staatsblad 1908 No. 651 en die blijkens de geschiedenis harer totstandkoming op het oog heeft de inschrijving ten name van

hem die het schip heeft laten bouwen, voor de hier te lande gebouwde schepen beperkt tot die welke binnen zes maanden na hunne voltooiing worden ingeschreven.

Een nieuwe vrijstelling werd opgenomen om aan de door den eigenaar verlangde inschrijving van een schip in een ander gewest dan waar het oorspronkelijk werd ingeschreven, geen fiscale moeilijkheden in den weg te leggen.

De overige vrijstellingen sluiten zich bij de bestaande regeling aan. Zie artikel 7, Nos. 2 en 3, der ordonnantie op de overschrijving en voorts Staatsblad 1916 No. 144 en 1923 No. 632.

De in gemeld artikel 7, Nos. 2 en 3, voorkomende woorden „akten van in- of overschrijving” zijn vervangen door „akten van overschrijving”, daar als stelsel is aangenomen dat elke eerste inschrijving van een schip, dat niet nieuw gebouwd is, belast wordt. Bij de bestaande bepalingen is dit stelsel naar het voorkomt ten onrechte uit het oog verloren.

Artikel 9.

Ter zake van een ontbonden of vernietigde overeenkomst kan bezwaarlijk nog belasting worden geheven. Heeft echter de belastingschuldige den termijn voor de betaling gesteld laten voorbijgaan en is hij derhalve in verzuim, dan is er geen reden hem van dat verzuim te laten profiteeren door hem vrij te stellen van een betaling, die — indien hij niet in verzuim ware geweest — ook zou hebben plaats gehad (vgl. overigens nog Bijblad 862).

Ingevolge dit artikel zal aan hem die het recht reeds betaald heeft teruggave moeten plaats hebben, indien binnen den termijn in artikel 10 voor de betaling gesteld de ontbinding of vernietiging plaats heeft of een rechtsvordering bij den rechter is aanhangig gemaakt welke tot zoodanige ontbinding of vernietiging heeft geleid.

Artikel 10.

De termijn voor de betaling van het recht van overschrijving zal verband moeten houden met den termijn voor de in- of overschrijving zelve gesteld. Echter zal bij het aangenomen stelsel om de overeenkomst tot overdracht te belasten een beding omtrent het tijdstip, waarop de levering zal geschieden, niet van invloed mogen zijn op den termijn binnen welchen de belasting moet zijn betaald.

De verlenging van den termijn tot twaalf maanden bij vonnis-

sen gewezen krachtens de wet van 7 November 1920 (Indisch Staatsblad 1911 No. 38) betreffende het terugbrengen van particuliere landerijen tot het Staatsdomein houdt verband met de bepaling van art. 25 van het Koninklijk besluit van 12 Augustus 1912 (Indisch Staatsblad 1912 No. 480).

Artikel 11.

In de bestaande ordonnantie op de overschrijving wordt alleen een termijn voor de overschrijving genoemd (art. 2). Overschrijding van dien termijn brengt een verhooging van recht mede, oplopende naar mate van den duur van het verzuim (art. 8).

Nu de regeling der belasting wordt losgemaakt van de bepalingen op de in- of overschrijving zelve, schijnt het logisch de straf voor verzuimde betaling los te maken van die verzuimde in- of overschrijving gesteld. Laatstgemelde straf — die de naleving van burgerrechtelijke bepalingen moet waarborgen — behoort naar haar aard in de desbetreffende verordening thuis. Eerstgemelde straf, die moet waken tegen pogingen tot ontduiking van het verschuldigde recht — is in navolging van art. 86 der Nederlandsche Registratiewet 1917 gesteld op het tweevoud van het verschuldigde recht. (1).

Artikel 12.

De verlenging van den termijn van betaling van het overschrijvingsrecht zal gepaard moeten gaan met een verlenging van den termijn van overschrijving zelf. Deze laatste verlenging blijft mede in handen van den Hoofdinspecteur van Financiën.

Artikel 14.

Tegen het verstrekken van onware opgaven omtrent den koopprijs en de lasten zal in de eerste plaats de in artikel 19 geregelde bevoegdheid tot het doen vaststellen van de verkoopwaarde door deskundigen, gepaard gaande met de oplegging van een tweevoudige verhooging van het te min betaalde recht een waarborg scheppen, gelijk reeds hierboven werd betoogd.

Het kwam echter wenschelijk voor in die gevallen, waarin bewezen kan worden dat de koopprijs hooger is geweest dan is opgegeven, ook de bevoegdheid te geven tot het invorderen van

(1) Hierbij zij opgemerkt dat ingevolge het 2de lid van artikel 26 dezer ordonnantie de straf gesteld op te late overschrijving bij artikel 8 der bestaande regeling als vervallen moet worden beschouwd. Alleen de straf van artikel 9 der overschrijvingsordonnantie blijft dus gehandhaafd.

een vijfvoudige verhooging. Deze verhooging en de zooeven genoemde tweevoudige verhooging zullen echter slechts één van beide gevorderd kunnen worden. Zie artikel 19, lid 7.

Waar in de eerste plaats de koopprijs ten grondslag aan de rechtsheffing is gelegd, zal de gelegenheid moeten bestaan een gebleken onjuiste opgave van dien koopprijs te achterhalen, ook dan wanneer van een schatting door deskundigen — hetzij omdat de daarvoor vastgestelde termijn is verstreken, hetzij om andere redenen — geen gebruik kan worden gemaakt of daarvan geen gunstig resultaat wordt verwacht. Soortgelijke regeling vindt men vervat in de Nederlandsche Registratiewet 1917 (artt. 65 en 90).

De straf, bedreigd tegen hem, die een onware opgave omtrent den koopprijs doet, blijft hem dertig jaar lang boven het hoofd hangen. (Zie art. 22 5°); ook dit is in overeenstemming met gemelde Nederlandsche wet (artikel 98).

Artikel 19.

Zie ter toelichting van dit artikel hetgeen hierboven reeds daarover werd opgemerkt.

Evenals in de bestaande ordonnantie (art. 6 3°) is ook in de nieuwe regeling de aanwijzing der deskundigen overgelaten aan de autoriteit die de akte van in- of overschrijving verlijdt.

Als waarde is — in afwijking van de bestaande bepaling en van de regeling, vervat in art. 48 der ordonnantie op het recht van successie en van overgang bij overlijden — aangenomen de schatting van hem wiens cijfers tusschen dat van de beide andere schatters inligt.

Deze regeling bevat de toepassing van het meerderheidsbeginsel, dat de bestaande successie-ordonnantie alleen huldigt indien twee deskundigen dat eens zijn. De bestaande bepalingen hebben het bezwaar dat een klein meeningsverschil tusschen twee deskundigen kan maken dat een ander stelsel voor de waardebepaling wordt toegepast, dan zou zijn toegepast zoo zij het eens waren geweest. Dit komt niet wenschelijk voor.

Tegen de thans gegeven regeling kan niet worden aangevoerd, dat zij de waardebepaling legt in handen van slechts één deskundige.

Immers wordt zijn schatting gevolgd zoo gebeurt dit alleen omdat één der anderen hooger, de derde daarentegen lager schat.

Naarmate zijn schatting dichter bij de hoogste, dan wel bij de laagste komt, wijst dit op een grooter waarschijnlijkheid van die hoogere of lagere schatting. Door zijn schatting te volgen komt derhalve het beginsel dat de meerderheid beslist het beste tot zijn recht. Volgt men daarentegen het stelsel der successie-ordonnantie, dan kan een der drie deskundigen door een veel te hooge of veel te lage schatting meer invloed op het resultaat der schatting uitoefenen dan waarschijnlijk is te achten.

De verhooging is in afwijking van de bestaande ordonnantie (vgl. artikel 6, ten 3o) doch in overeenstemming met de ordonnantie op het recht van successie en van overgang bij overlijden alleen bij een waardeverschil van meer dan een achtste opgelegd. De bestaande ordonnantie eischte daarvoor slechts een waardeverschil van een tiende. Eenvormigheid schijnt hier aanbevelenswaard.

Artikel 21.

De bevoegdheid tot kwijtschelding van de verhooging in gevallen waarin dwaling of verschoonbaar verzuim is aan te nemen, is van de in deze ordonnantie opgenomen strenge straffen op naleving der daarin vervatte voorschriften, een noodzakelijk complement. Voor het in het leven roepen van zoodanige bepaling biedt artikel 24 der Comptabiliteitswet de gelegenheid.

Artikel 22.

Een bepaling omtrent verjaring ontbreekt in de bestaande ordonnantie. Krachtens de ordonnantie van 12 Juli 1892 (Staatsblad 159) is op het recht van overschrijving derhalve toepasselijk de algemeene verjaringstermijn van 5 jaren.

Deze regeling, die niet voldoende in onderscheidingen treedt, is vervangen door een andere die ontworpen is in den geest van art. 68 der ordonnantie op de rechten van successie en van overgang bij overlijden.

Voor verzuimde aangifte van een overdracht of overgang kwam het noodig voor de verjaringstermijn op niet korter dan 30 jaar te stellen. Onder de thans geldende bepalingen was het mogelijk het recht van overschrijving en de verhooging te ontgaan door de overschrijving eenige jaren uit te stellen. Verlenging van den verjaringstermijn tot 30 jaar zal dit misbruik voorkomen.